Malmisanij

ZAZACA – TÜRKÇE SÖZLÜK

FERHENGÊ DIMILKÎ – TIRKÎ

Jina Nû Yayınları

D E Ê F G H I Î J K L
M N O P Q R S T U Û W

Jîna Nû Yayınları: 11
Birinci Baskı : Ocak 1987

Adres:
Jîna Nû Förlaget
Post Box : 240 12
750 24 UPPSALA

Postgiro : 50 37 99-9

İSBN : 91970747-72

Malmisanij

ZAZACA - TÜRKÇE SÖZLÜK

FERHENGÊ DIMILKÎ - TIRKÎ

Jina Nû Yayınları

Geh be Tazi astini ber men zened gûyed "**te'al!**"
Geh be Kordi gûyedem "**Borê nışine w nan were**"

Se'diyê Şirazi

Bazen el edip bana Arapça "**te'al!**"* der
Bazen de bana Kürtçe "**Borê nışine w nan were**"** der

Se'diyê Şirazi
(XIII. yüzyıl)

***te'al**: Arapçada "gel" demektir.

****Borê nışine w nan were**: Kürtçede "Gel otur, yemek ye" anlamına gelir. Bugünkü Dımıli lehçesindeki karşılığı "**Bıye ronışe û nan bıwere**" veya "**Bê roşe û nan bore**" biçimindedir.

vatişê verni

Dımılki, Kurdıstanê Rojhelatêvakuri de hirês wilayetan mıyan dı tay qeza, qesaba û dewan dı qısey beno. Heyani ewro yew ferhengê zarava Dımılki çıno. Ê kı bı na zarava qısey kenê, xo ra vanê Kırd yan zi Kırmanc. Kurmanci (Kırdasi), yini ra û zarava yini ra vanê Dımıli. Tıra Zaza, zarava yini ra Zazaki zi vajıyêno.

Des serri ra ver Kolık'ı dı mı dest bı ni ferhengi kerd. Kam gama kı mı fırset di, ez sero xebetıyawo. No beyntar dı polısê Tırki ra nımıtışi ver, des hezari ra vişêr kelimeyê kı mı pêser kerd bi, vindi biy. Hergû ray ez mecbur mendo mı newe ra dest pey kerd. Enawa ra nêbiyni, no ferhengo kı şıma dest dı, ka hina rınd bo.

No ferheng, cayanê binan hetı, hina vişi kelimanê dormarê Piran (Dicle), Sêwreg (Siverek) û Bingol'i nawneno.

Semedê kemi nusıyayişê Dımılki û çınbiyayişê ferhengê Dımılki ra, hedernayişê ferhengê enasarêni zor bı. Labrê fına zi gani yeweri dest pey bıkerdni. No kar nesibê mı bı, ez şad o. Eke wendox fıkrê xo deraqdê ni ferhengi dı bıdo zanayiş ez hina zerweş beno.

Malmisanıj
Sebatı, 1984 / Paris

önsöz

Bugüne kadar bir sözlüğü bulunmayan Dımılı lehçesi, Kuzeybatı Kürdistan'da on üç ilin değişik ilçe, bucak ve köylerinde konuşulmaktadır. Bu lehçeyi konuşanlar, kendilerine Kırd ya da Kırmanc, konuştukları lehçeye de Kırdki veya Kırmancki demektedirler. Kürtçenin Kurmanc lehçesini konuşan Kürtler ise bunlara ve lehçelerine Dımılı demektedirler. Aynı lehçeyi konuşanlar Zaza, konuştukları lehçe ise Zazaki (Zazaca) olarak da adlandırılmaktadır.

Ancak uzun aralıklarla üzerinde çalışabildiğim bu sözlüğü hazırlamaya on yıl önce Kolık'ta başlamıştım. Bu arada onbinden fazla sözcüğü içeren yüzlerce sayfalık çalışmalarımı, Türk polisinden korumak isterken yitirdim ve birkaç defa yeniden başlamak zorunda kaldım. Öyle olmasaydı elinizdeki sözlük daha zengin olabilirdi.

Bu sözlük, diğer yörelerin yanısıra daha çok Piran (Dicle), Siverek ve Bingöl yörelerinden alınan sözcükleri içermektedir.

Dımılı Lehçesinin yeterince yazılmamış olması ve daha önce hazırlanmış bir sözlüğünün bulunmaması, bu lehçede bir sözlük hazırlamayı ister istemez güçleştiriyordu. Fakat bunlara rağmen birilerinin bir yerden işe başlaması gerekiyordu. Bu iş bana nasip olduğu için mutluyum. Okuyucunun öneri ve eleştirileri beni ayrıca sevindirecektir.

Malmisanıj
Şubat, 1984/Paris

deraqdê ferhengi dı çend qısey

1-Keliman û vatanê ni ferhengi ra tay, kelime û vateyê kı mı zanay yan zi mı fekdê çend kesanê Dımılki qısekerdoxan ra nuştê. Aybini mı tekstanê nuştan ra gırewtê. Ni teksti, bibligorafya dı nawıyayê. Mı ca nêda kelimanê vıraştanê wendan kı şar nêvano.

2-Heyana kı mı ra amey mı ca da asar keliman kı ca ra ca ciya vajıyênê. Ni keliman ra kamı kı ez bawer o hina raşt a mı me'na yay nuşte. Aybinan ver dı zi mı nuşt kı b'ewni na kelima vijnaya ra. Ma vajime kı, mı me'na "hargûş"i nuşta. Kelimey kı no kok ra yenê labrê ciya telaffuz benê, mı hını newe ra izeh nêkerdê, mı yini ver dı nuşt **b. hargûş** (yani: **b'ewni kelima "hargûş"i ra**).

3-Zarava Dımılki dı gılangan yew yew kelima cay dı neri, cay dı mayki vajıyêna. Enasar kelimey kam ca ra kı giyrıyayê bı hewabê ay cay nusıyayê. Yani eke kelima ay ca dı neri ya neri, mayki ya mayki nusıyay.

4-Tay kelimey estê kı cay xo dı zi gege bı **-ı** (yan zi **-e**), gege zi bê **-ı** (**-e**) vajıyênê. Mı beyntarê ni keliman û **-ı** (**-e**) dı yew xêzekı ronay. Ma vajime:

dew-**ı** /d : köy

dayk-**e** /d : anne

5-Kemi zi bıbê, kelimey estê kı tımo pırejmar (**pluriel**) ê. Beyntarê ni keliman û herfa "**-i**" dı zi yew xêzekı ronıyay. Ma vajime:

zımbêl-**i** : bıyık (bıyıklar)

6-Naman (nom propre) ra, ma ca da namanê qezayan, koyanê berzan, royan, tay mıntıqan, 'eşiranê gırdan û namanê mitolojikan yan zi tarixiyan.

sözlükle ilgili açıklamalar

1-Bu sözlükte yer alan sözcük ve deyimlerin bir kısmı, kendi bildiğimiz veya bu lehçeyi konuşan kişilerin ağzından derlediklerimizdir. Diğerleri ise bibliyografya bölümünde adı geçen metinlerin taranmasıyla elde edilen sözcüklerdir. Halkın kullanmadığı, aydınların türettiği sözcüklere yer verilmedi.

2-Aynı sözcüğün bölgeden bölgeye değişen değişik biçimlerine mümkün mertebe yer verilmiştir. Bu tür, bölgeden bölgeye farklı söylenen sözcüklerden doğru olanlarına göndermede bulunduk. Örneğin tavşan anlamına gelen "hargûş" sözcüğünün, aynı sözcüğün diğer biçimlerine göre daha doğru olduğuna inandığımız için "hargûş" sözcüğünü açıkladık. Bu sözcüğün değişik yerel söyleyiş biçimlerinden herbirinin karşısına ise b. hargûş (yani : bakınız hargûş sözcüğüne) diye yazdık.

3-Dımılı Lehçesinde bazı sözcükler bir bölgede eril iken, başka bir bölgede dişil olarak kullanılabilmektedirler. Böylesi sözcükler için, sözcüğün alınmış olduğu bölge temel kabul edildi. Yani sözcük, alındığı bölgede eril olarak kullanılıyorsa eril (e), dişil olarak kullanılıyorsa dişil (d) diye belirtildi.

4-Bazı sözcükler ise aynı yörede bile hem sonuna -ı (veya -e) alarak kullanılmakta hem de sonuna bu sesi almaksızın kullanılmaktadırlar. Böylesi sözcüklerle sözkonusu -ı (veya -e) arasına kısa bir çizgi koyduk. Örneğin:

dew-ı/d: köy

dayk-e/d: anne

5-Az olmakla birlikte bazı sözcükler de her zaman çoğul biçimiyle kullanılmaktadırlar. Böylesi sözcüklerin aslı ile çoğul takısı olan -i arasına kısa bir çizgi kondu. Örneğin:

zımbêl-i :bıyık (bıyıklar)

6-Özel adlardan il, ilçe, büyük dağ, nehir adları ; birkaç köyü kapsayan bölge ya da aşiret adları ile mitolojik veya tarihsel ünü olan kişi adlarına yer verildi.

KISALTMALAR (ABREVIATION)

e : eril (masculin) : neri

d : dişil (féminin) : mayki

b : bakınız : b'ewni

bibliyografya

1-Aliqemer, Çemê Muzır, Dengê Komkar (Kovara Federasyona Komelên Karkerên Kurdistan lı Elmanya Federal), Frankfurt, no:23 (Kanun 1980), r:9

2-Ali, Sabahattin; Estaneka Mêşna, Tadayox: M. Dewıj, Tirêj (Kovara Çande û Pişeyi), İzmir, no:1 (1979), r:39

3-Arif, Ahmed; Sinayişê Tû, Zerre dı, Tadayox: Malmisanıj, Devrimci Demokrat Gençlik (Türkçe-Kürtçe Aylık Siyasi Gençlik Dergisi), İstanbul, no:3 (Nisan 1978)

4-Bariçek, Roşan; 1860 dı Zazaki, Tirêj, no:3 (1980), r:38

5-Bedırxan, Celadet Ali; Mewlûda 'Usman Efendi û Zarê Dûmıli, Hawar (Kovara Kurdi), Şam, no:23 (27 Temûz 1933)

6-Bıra; Roşta Ma, Roja Welat (Rojnama Siyasi û Çandi), Ankara, no:7 (22 Gulan 1978), r:11

7-Brindar, M. ; Engıştê Kejê, Tirêj, no:2 (1980), r:32

8-Brindar, M. ; Zazaki dır Pronav (Zamir), Tirêj, Stockholm, no:4 (1981), r:54

9-Dersimi, Dr. Vet. M. Nuri; Kürdistan Tarihinde Dersim, Halep, 1952, r:42-56, 110

10-Dewıj; Çıbenokê Zazaki, Tirêj, no:2 û 3

11-Dewıj; Pira Hewt Sera, Tirêj, Izmir, no: 3 (1980), r:52

12-Dewıj; Zazaki dır Vatey Verinan, Tirêj, no:1 û 4

13-Evren Çı ra Mılet Este Zere, Dengê Komkar, no: 57 (17-9-1983), r:14

14-Farûq; Ê Ma Wo, Tirêj, no:2 (1980), r:57

15-Farûq; Xal û Warıza, Tirêj, no:2, r:60

16-Ferhad, Hüseyin; Vılê Kurdan, Tadayox: Malmisanıj, Tirêj, Stockhalm, no:4 (1981), r:51

17-Gêlıc; Ver Gırotış, Tirêj, no:3 (1980), r:48

18-Hadank, Karl û Mann, Oskar; Mundarten der Zaza (Hauptsächlich aus Siwerek und Kor), Berlin, 1932

19-Hes ve Destê Kam Ame Kıstene, Dengê Komkar, no:51-52 (10-4-1983), r:16

20-Heyder; Ay Wext, Hêvi (Kovara Çandiya Giştî), Paris, no:2

21-Hikmet,Nazım; Ayê, Tadayox: Malmisanıj, Tirêj, no:1 (1979), r:36

22-Huseyin, Hesen; (Name), Berbang, Stockholm, no:10 (Nisan 1983), r:22

23-Jaba, M. Auguste; Dictionnaire Kurde-Français, St.Petersbourg, 1879

24-Le Coq, A. V.; Kurdische Texte, Berlin, 1903, r:63-103

25-Lerch, P.; Forschungen über die Kurden und die İranischen Nord-Chaldäer, 1857, St.Petersbourg

26-Macerai Sılemoni Gınce, Roja Newe (Kürtçe-Türkçe Gazete), İstanbul, no:1 (15-5-1963), r:4

27-Malmisanıj; Bêri, Hêvi (Kovara Çandiya Giştî) Paris, no:2

28-Malmisanıj; Çend Deyirê ma, Berbang, Stockholm, no:12, r:16-17

29-Malmisanıj; Dımılki dı Ciyayeya Vatışan, Hêvî, Paris, no:2, r:86-103

30-Malmisanıj; Dımılki dı Daçek, Berbang, Stockholm, no:15, r:15

31-Malmisanıj; Dımılki dı Lêkerê Hevdudani, Hêvî, Paris, no:1 (Îlon 1983), r:67

32-Malmisanıj; Dızd û Qral, Berbang, Stockholm, no:10 (Nisan1983), r:16

33-Malmisanıj; Dil Konusunda Bir Araştırma, Devrimci Demokrat Gençlik, İstanbul, 1978, no:1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11

34-Malmisanıj; Etnik; Ktabê Ramıtey; Tirêj, no:2 r:27-29

35-Malmisanıj; Ganfiday Dersımi, Berbang, Stockholm, no:11 (Gulan 1983), r:10-11

36-Malmisanıj; Gune, Yasax û'Eyb, Berbang, no:17, r:11

37-Malmisanıj; Ma Çı Waşt?; Errik; Deza; Tirêj, Stockholm, no:4, r:59-66

38-Malmisanıj; Raberi, Tirêj, no:1-2-3-4

39-Malmisanıj; Şiretê Kali, Tirêj, no:1 (1979), r:43

40-Malmisanıj; Têkıliya Zaravayan, Berbang, Stockholm, no:7-8-9

41-Malmisanıj; Zaza (Dımıli), Lehçesinde Yazan Bir Ozan: Melay Xasi, Devrimci Demokrat Gençlik, İstanbul, no:2 (Mart 1978)

42-Malmisanıj; Zaza-Kürt Atasözleri, Armanc, Stockholm, no:5-6-7-8 (1979)

43-Malmisanıj; Zerra Mı; Ewro û Meştı; Ma Bı Çıman Diy, Tirêj, no:3 (1980), r:22-29

44-Mehmed; Bımusne, Tirêj, İzmir, no:2 (1980), r:57

45-Qazi, Seyid; Dersim, Tirêj, Stockholm, no:4 (1981), r:50

46-Qazi, Seyid; (Dersim), Dr. Şıvan, Kürt Millet Hareketleri ve Irakta Kürdistan İhtilali, Stockholm

47-Tayfun, M.; Zaza-Kürt Türküleri, Özgürlük Yolu (Aylık Siyasi Dergi), Ankara, no:19 (Aralık 1976), r:71-83

48-Usman Efendi; Bıyişa Pêxember (Mewlûda Nebi-Bı Kurdiya Dûmıli, Zaravayê Sêwrekê), Şam (Damascus), 1933

49-Xagû Vera, Dengê Komkar, Frankfurt, no:51-52 (10-4-1983), r:16

50-Xasi, Mela Ehmedê; Mewlıdê Nebi, Diyarbekir, Litografya Matbaası, 1899

51-"Xezal", Roja Welat (Rojnama Siyasi û Çandi), Ankara, no:3 (Çıleya Pêşin 1977), r:12

52-"Xonay Heci", Roja Newe (Kürtçe-Türkçe Gazete), İstanbul, no:1 (15-5-1963), r:4

53-"Yeka Nek", Hêlin (Kovara Kurdi ya Zarokan), Stockholm, no:3 (1983), r:13

54-Zazaki-Tırki (Ferhengok), Tirêj, no:1-2-3-4

55-Zaza Lügatçesi Hakkında, Süreç (Üç Aylık Siyasay Kül-

tür Dergisi), no:2, r:11-13

56-Zerteng, Pankısar; Zazakiyê Ezırgani û Diyarbekır, Tirêj, no:3 (1980), r:7

58-Zılfi; Dayê Mı Hêfê To Guret, Gaziya Welat (Ji bo Şerê Azadi û Wekheviyê Rojnama Mehi), Frankfurt, no:3 (1980), r:10

59-Zılfi; Dayê Mı Hêfê To Guret, Berbang, Stockholm, no:16, r:16

60-Zılfi; Ferhengok (Dımılki-Kurmanci-Tırki), Hêvi, Paris, no:1 (İlon 1983), r:107-123

61-Zılfi; Piyakerê Koledarunê Tırki, Ronahi, Zurich, no:22 (Gelawêj 1977),

62-Zılfi; Xelil, Hesen Qela, Şevdin, Pore; Özgürlük Yolu, no:43 (Aralık 1978), r:87

63-Zilan, Reşo; Kurtenivîsarek li Ser Dîroka Zimanê Kurdî yê Nivisandî, Berbang, Stockholm, no:11, r:7-8

A

a/d: o
aa: yaa, öyle mi?
aba: abla (hitap ederken kullanılır)
aba: anne (hitap ederken kullanılır)
abdestxane/e: apteshane, aptes yeri, ayakyolu
abeyiş: b. abıyayiş
abıasan: öylece, benzeri
abı Hûmay: "Tanrıya yemin ederim ki" anlamında kullanılan bir söz
abırıyayiş: b. abırrıyayiş
abırnayiş: ayırmak
abırrıyayiş: ayrılmak
abıyayiş: açılmak, çözülmek
a bını/d: diğeri
abişo: dün gece
abişoyên/e: dün geceki, dün geceden kalan
abo gore: ona göre
abuqat/e: avukat
abuşên/e: dün geceki, dün geceden kalma
abtişo: daha önceki gece
acêr: aşağıya doğru
'acız/e: aciz
acir: aşağı
açarnayiş: 1)geri çevirmek, çevirmek 2)döndürmek
açinayiş: örmek
'ad: yemin, and, söz verme
ada/d: o
adar: mart ayı
adaşt: öte taraf
aday/d: o, onu
'ad bo wa'd bo: "yeminler olsun" anlamında kullanılan bir söz
ademaqli: adamakıllı
adeşt: b. adaşt
adê/e: o, onu
adê: onlar
adıl/e: b. adır
adılkan/e: b. adırca, adırgan
adır/e: ateş
adırca/e: ateş yakılan ocak
adır dekewtış: 1)tutuşmak, yanmak, ateşe kapılmak 2)içine ateş düşmek 3)mecaz olarak: yanasıya ağrımak 4)içi içine sığmamak, duramamak
adır devıstış: yakmak, ateşe vermek
adıre/e: bir cilt hastalığı
adırgan/e: ateş yakılan ocak
adırge/e: çakmak
adırın/e: ateşli
adırını/d: ateşli
adıri gırewtış: 1)ateşi fazla olmak, vücudu ateş basmak 2)tutuşmak, yanmak
adıri mendış: ateşe benzemek (çok keskin, hızlı, çevik ve becerikllilik için kullanılır)
adır kerdış: ateş yakmak
adır pa nayiş: yakmak, ateşle tutuşturmak
adır pa neyiş: b. adır pa nıyayiş
adır pa nıyayiş: yakılmak

adır pıra nayıne: ateşe vermek, ateşle yakmak, yakmak
adır tepışıyayiş: tutuşmak, yanmak
adır û şewat: (vücutta) şiddetli ateş, aşırı ağrı
adır varayis: b. adır varayiş
adır varayiş: ateş yağmak (aşırı pahalılığı veya çok sıkıntılı bir durumu ifade etmek için deyim olarak kullanılır)
adır varnayiş: ateşe vermek, ateş yağdırırcasına davranmak
adır veşnayiş: ateş yakmak
adır wekerdene: b. adır wekerdış
adır wekerdış: 1)ateş yakmak 2)kaba kuvvet kullanılarak birisine yapılan ağır baskıyı ifade eden bir deyim
adi/e: o, onu
adi: adi, bayağı
a dina: öbür dünya, ahiret
adiyey: adilik
'ad kerdış: yemin etmek
ado/e: o, o ki
'ad-wa'd kerdış: yemin billah etmek
'ad û wa'd: yemin, and
'ad û wa'd kerdış: yemin billah etmek
afatı/d: afet, afat
afetı/d: afet, felaket
afinaya/d: serilmiş olan
afinaye/e: b. afinaya
afinayiş: sermek
afinayox/e: seren
afinayoxı/d: seren
afyon/e: afyon
a game/d: hemen, o an, anında
ageyraya/d: dönen
ageyraye/e: dönen
ageyrayıne: geri dönmek
ageyrayiş: geri dönmek, tersyüz olmak
ageyreno vano: "üstelik dönüp şöyle diyor" anlamına gelen bir deyim
ageyreno û vano: b. ageyreno vano
ageyrnayiş: döndürmek, geri çevirmek
ageyrnayox/e: geri çeviren
ageyrnayoxı/d: geri çeviren
agırewtış: üzerine germek, örtmek
agırewtox/e: geren, üzerine geren
agırotış: b. agırewtış
aha: işte, haydi, hoppala
ahay gıdi: keşke, ah be!
a heta: o tarafa, o yandan
a hetı/d: o yan, öte
ahli: ahali, halk
aid: ait, ilgili
aja: ora, orada
ajan/e: ajan
ajaney: ajanlık
ajanı/d: b. ajan
ajgel/e: b. azgel
ak: b. hak
akerda/d: açık
akerde/e: açık
akerdene: açmak
akerde verdayiş: açık bırakmak
akerdış: açmak, çözmek
akewtış: (güneş, ay vb) doğmak
a kı: nasıl olsa, o ki
a kıştı/d: o yan
ala: hele

alaf: b. alef
Alan: Dersim ve Piran (Dicle) yöresinde bir aşiretin adı
alaqnayiş: asmak
alawıtış: yoğurmak
alayi/d: askeri alay
alçax/e: alçak
alçaxı/d: alçak
aldak: taşlık
aldebalde/e: ilkbaharın yetişen bir bitki adı
Alduş: Adıyaman'a bağlı Gerger ilçe merkezinin adı
alef/e: hayvan yemi olarak kullanılan ot, saman vb.
'alem: dünya, yeryüzü, alem
aleman/e: bir tüfek çeşidi
Aleman: b. Alman
Alemanki: b. Almanki
aletı/d: 1)alet, araç 2)karasaban
Alewi: Alevi
Alewiyey: Alevilik mezhebi
'alım/e: alim, bilgin
alım: alışma, alışkanlık
alım gırewtış: alışmak
'alımı/d: b.'alım
alınça/d: erik (b. alınçı)
alınçêrı/d: erik ağacı
alınçı/d: erik
alışkı/d: yanak
alışvêrış: alışveriş
alışvêrış kerdış: alışveriş yapmak
ali/d: tükürük
ali: ahali
Alla/e: Allah
Alla wekil: Allah'a yemin ederim ki
alli/d: tükürük
alli kerdış: tükürüklemek
alliya...rokerdış: kısa zamanda bir işi yapması için özellikle çocuklara "yere tükürüyorum, tükürüğüm kurumadan gidip gelmelisin" anlamında söylenen bir deyim
allû/d: tükürük
allû kerdış: b. alli kerdış
Alman/e: Alman erkeği
Almanı/d: Alman kadını veya kızı
Almanki: Almanca
Almanya: Almanya
almas/e: elmas
almost: b. almas
alozıyayiş: buruşmak, kırışmak
altun/e: altın
altunên: altından yapılmış olan nesne
altunêne/d: b. altunên
altunin/e: altından yapılmış olan nesne
aluc: erik
alucêr/d: erik ağacı
alunçı/d: erik
alunçêrı/d: erik ağacı
aluşk-ı/d: yanak
Alû: Dersim'de bir aşiret adı (b. Alan)
al-vêr kerdış: alışveriş yapmak
'am: b. xas û 'am
amartış: saymak
amayene: gelmek (b. ameyine)
amayis: b. ameyiş
amayiş: gelmek
amendış: (yağış) dinmek
amenna: "inandık", "diyecek yok", "kabul"
ameyine: gelmek
ameyine diyene: görülmek
ameyine hurend: yerine gelmek

ameyine hurê: anlaşmak
ameyine kıstene: öldürülmek
ameyine pêser: toplanmak
ameyine qırkerdene: kırılmak, toptan öldürülmek, jenoside tabi tutulmak
ameyine ra vir: hatırlamak
ameyine sare: başına gelmek, başa gelmek
ameyine vırastene: yapılmak, kurulmak
ameyine war: aşağı inmek
ameyine wastene: istenilmek, istenmek
ameyine wendene: okunmak (b. ameyiş wendış)
ameyine werdene: (yemek) yenmek, yenilmek
ameyine werte: ortaya çıkmak, oluşmak
ameyine xapine: kandırılmak
ameyını: b. ameyine
ameyiş: gelmek
ameyiş ca: yerine gelmek
ameyiş dayiş: verilmek
ameyiş dıwar: aşağı inmek
ameyiş diyayiş: görülmek, görünmek, bulunmak
ameyiş fa'm kerdış: anlaşılmak
ameyiş hetı: yanına gelmek
ameyiş kıştış: öldürülmek
ameyiş nuştış: yazılmak
ameyiş pê ser: bir araya gelmek, toplanmak
ameyiş qalda...ser: (birisinin) sözüne gelmek
ameyiş rayıri ser: yola gelmek
ameyiş rotış: satılmak
ameyiş ser: 1)üzerine gelmek 2)üste çıkmak
ameyiş temaşe: seyretmeye gelmek
ameyiş towbe: tövbe etmeye gelmek, tövbeye gelmek
ameyiş vatış: söylenmek
ameyiş verni: 1)yolu kesilmek 2)yolunu kesmek
ameyiş vıraştış: yapılmak
ameyiş war: inmek, aşağıya gelmek
ameyiş wendış: okunmak
ameyiş zanayiş: bilinmek
ameyox/e: gelen
ameyoxı/d: gelen
amên/e: (süt vb. için) maya (b. amin)
amıke/d: hala, bibi
amınan/e: yaz mevsimi
amino: b. amınan
amıyayiş: gelinmek, gelmek
amin: amin
amin/e: (süt vb. için) maya
amin kerdış: (süt, yoğurt vb) mayalamak
amir: amir
'amiya: kamu, genel
amnan/e: yaz mevsimi
amnani: yazın
amnon: b. amınan
amnûn: b. amınan
amordene: saymak
amordış: saymak
Amriqa/d: Amerika
amver/e: yaşıt, denk
amverey: yaşıtlık, denk olma durumu
amverı/d: yaşıt, denk
-an: -ler (-lar) çoğul takısı

ana: böyle, öyle
anacı/d: künye
Anadoli/d: Anadolu
anasar: böylesi, böylesine
anaw': madem, öyleyse
ancax: ancak
ancıya: yine
ancıyayiş: çekilmek
anci: yine, yine de
ancina: yine, yine de
andı: bu kadar, bunca
-ane: "-lık" anlamını veren sıfat takısı
angıştane/e: yüzük (b. engıştane)
anıştış: konmak
anka: şimdi
ankerdış: yapmak (b. hınkerdış)
ano/e: bu
ansı: böyle
antış: 1)sürmek (zaman almak) 2)çekmek 3)döllemek amacıyla atın çiftleşmesini sağlamak
antış pêser: toplamak, yığmak
antış we: çekmek
anû: böyle
anvard: aşağı
anver: aşağı
anvero: yukarı
anyayiş: bakmak
apey: geri
apey dayiş: 1)geri vermek, iade etmek 2)geriye bırakmak, geriye yöneltmek 3)esirgemek, birisine çok görmek 4)saçı (vb. şeyi) örmek
apey verdayiş: geri bırakmak
aqıl/e: akıl
aqıl/e: akıllı
aqıl ameyiş sere: aklı başına gelmek
aqılbalıx/e: ergin, reşit
aqılbalıxı/d: ergin, reşit (kız veya kadın)
aqıl dayiş: akıl vermek, öğüt vermek
aqıldarıye/d: akıl verme, akıl hocalığı
aqılê xwı gırewtış xwı sare: aklını başına toplamak
aqılê xwı gırotış xwı sere: aklını başına toplamak
aqılê xwı antış xwı sere: aklını başına toplamak
aqılê xwı pernayiş: aklını kaçırmak
aqılê xwı vin kerdış: aklını yitirmek
aqıl gırewtış: akıllanmak, ders almak, akıl almak
aqıl gırotış: b. aqıl gırewtış
...aqılıyayiş: farkına varmak
aqıli: akıllı
aqıli vınderdış: uslu durmak
aqıl kerdış: akıl etmek
aqıl pernayiş: aklını kaçırmak
aqıl temam nêbıyayiş: aklı kıt olmak
aqıtıyayiş: ayrılmak
aqıtnayiş: ayırmak
aqli: akıllı
aqreb/e: akrep
aqreba: akraba
aqruba: akraba
aqubetı/d: akıbet
'ar/e: utanç
'ar: b. 'ardi
a ra: ötürü, o nedenle
ara: 1)b. arayi 2)yemek yememiş olan, karnı aç olan

ara bıyayiş: aç karınla, bir şey yememiş olmak, karnı aç olmak
aradını/d: 1)aç karınla 2)kahvaltı
aradını kerdış: kahvaltı etmek
araq/e: ter
ara û bera: aç karınla, hiç bir şey yememiş durumda bulunma
ara xo kerdene: kahvaltı etmek
arayi: 1)açlık 2)kahvaltı, açlığı gidermek için yemek öncesi yenen ufak tefek yiyecek
arayi kerdış: kahvaltı etmek
arayiya xwu kerdış: kahvaltı etmek
arazi: arazi
arbançi/e: değirmenci
arbêş/e: tavşan (b. hargûş)
arcı/d: ucuzluk
arcon/e: b. erjan
'ard/e: yer, toprak (b. 'erd)
arda/d: getirilmiş olan
'arda nayiş: yere koymak
'arda vıstış: yere çalmak
'ard bo, asmên bo: "nerede olursa", "mutlaka" anlamlarında kullanılan bir deyim
arde/e: getirilmiş olan
ardene: getirmek
ardê xasi: b. xas(II)
'ard gırewtış: 1)yer kaplamak 2)arazi satınalmak
ardım/e: yardım
'ar dı menda/d: 1)yerde kalan 2) evde kalmış olan kız 3)değersiz
'ar dı mende/e: yerde kalan, değersiz
'ar dı mendış: 1)yerde kalmak 2) (kız) evde kalmak 3) değersiz olmak
ardım kerdış: yardım etmek
ardın/e: unlu
ardış: 1)getirmek 2)doğurmak
ardış ca: yerine getirmek, ifa etmek
ardış dayiş: getirtmek
ardış emani ser: aman dedirtmek, çok sıkıştırmak, zor durumda bırakmak
ardış meydan: meydana getirmek
ardış rayıri ser: yola getirmek, yolun üzerine getirmek
ardış sere: 1)başa getirmek 2)başarmak
ardış teber: dışarı getirmek, çıkarmak
ardış war: aşağı indirmek
ardış xwı vir: hatırlamak
ardış xwı vira: hatırlamak
'ar dı verdayiş: yerde bırakmak, yüzüstü bırakmak
ard-i: un
'ardi: kökü yerde olan, yerde, yer ile ilgili
'ardi bına: "cehennemin dibine", "varsın olsun" anlamında kullanılan bir söz
'ardiya: 1)eşya saklanan yer 2)pazarlama yeri
ardox/e: getiren
ardoxı/d: getiren
'ard û asmên: mutlaka, herşeye rağmen
'ard wışk, azmên berz o: "yer kuru, gök uzak", "yapılacak bir şey yok, elden bir şey gelmiyor" anlamında bir deyim
areme: arama
areme bıyayiş: arama olmak,

aranmak
areme kerdış: üzerini aramak, yoklamak
areq/e: ter
arewançi/e: değirmenci
areye/e: değirmen
arezi: arazi
arê/e: değirmen
arê bıyayiş: toplanmak, toplanılmak
arêdaya/d: toplanmış olan, derlenmiş olan
arêdaye/e: b. arêdaya
arê dayene: toparlamak, toplamak
arê dayiş: toplamak, derlemek
arêdayox/e: toplayan, derleyen
arêdayoxı/d: b. arêdayox
arê dıyayiş: toplanmak, derlenmek, derlenilmek
arêkerda/d: derlenen, toplanmış olan
arêkerde/e: b. arêkerda
arê kerdene: toplamak
arê kerdış: toplamak, derlemek
arêkerdox/e: toplayan, derleyen
arêkerdoxı/d: b. arêkerdox
arê şikıyayene: kafiyeli olmak, yakışmak
arêze: açık
argoş/e: b. hargûş
argûş: b. hargûş
'arıf: arif, anlayan
arıq/e: ter
arıqıyayiş: terlemek
arısaya/d: dinlenen, dinlenmiş olan
arısaye/e: b. arısaya
arısayiş: dinlenmek
arısayox/e: dinlenen, dinlenmiş olan, istirahat eden
arısnaya/d: dinlendirilen
arısnaye/e: dinlendirilen
arısnayiş: dinlendirmek
arısnayox/e: dinlendiren
arısnayoxı/d: dinlendiren
arış/e: 1)ekmeklik tahıl 2)değirmen
arıza: arıza, bozukluk
ari: b. arayi
ariya xwı kerdış: b. arayiya xwı kerdış
ariya xwı şıkıtış: açlığını gidermek, kahvaltılık birşeyler yemek
ar kerdene: b. 'ar kerdış
'ar kerdış: pişman olmak, tövbe etmek, utanmak
arko/e: inatçı, katı kişi
Armeni: Ermeni
Armıni: Ermeni
Armınki: Ermenice, Ermeni dili
Arnawud/e: Arnavut
arnawud/e: inatçı, asi
arnawudı/d: inatçı, asi
'ar nayiş: yere koymak, yere bırakmak
a roj: o gün
aroş/e: b. hargûş
arrı/d: yemlik
arrıncı: çok öğütme durumu, çok öğütülen
arrınci kerdış: çok öğütmek, un ufak etmek
arrısayiş: b. arısayiş
arrış/e: ekmeklik tahıl veya un
arrızi: aidiyet, iyelik, özel, kişiye ait
'ar sawıtış: yere sürmek

'arsız/e: arsız (b. bê'ar)
'arsızey: arsızlık (b. bê'arey)
arsi/d: değirmen taşı
'arş/e: arş, göğün dokuzuncu katı
'arşê Ellay/e: arş, Allah'ın arşı, Allah'ın katı
artış: b. ardış
'ar û namus: utanç ve namus
arûş/e: tavşan (b. hargûş)
arûzı/d: kıldan yapılan ve çuvalın ağzını dikmekte kullanılan ip
arûzık-i: sıcak mevsimlerde suda cırlak bir ses çıkaran bir su hayvanı
arwançi/e: değirmenci
arwêş/e: b. hargûş
arye/e: değirmen
arye kerdış: b. arê kerdış
asa/d: asa, değnek
asan: kolay
asan bıyayiş: 1)dinlenmek 2)(hastalık) iyileşmek, ağrısı dinmek
asaney: kolaylık
asaney reydı: kolayca, kolay kolay
asan vındertış: uslu durmak, yaramazlık etmemek
asar: işaret verme
asar: öylesine, öylesi
asarên: öylesi
asayene: b. asayiş
asayiş: görünmek
asê: asi, inatçı, aşılması güç, asi coğrafi yer
asê geyrayiş: ters davranmak, (iş) ters getmek
asıl bıyayene: işlenerek terbiye edilmek
asın/e: demir
asın caweno, paxır rokeno: "çok güçlüdür", "istediğini yapabilir" anlamında bir deyim
asınên/e: demirden yapılmış olan nesne
asıngaz: demirden yapılmış olan nesne
asınin/e: demirden yapılmış olan nesne
asi: asi, isyankar
asiman/e: gök
ask-ı: keçiler için ad olarak kullanılan bir sözcük
askonayiş: b. eşkawnayiş
aslan/e: aslan (b. şêr)
asme/d: ay, mehtap
asmer/e: esmer, karayağız
asmên/e: asmin
asmêr: üzüm ağacı, asma
asmı/d: ay (b. aşme)
asmi/d: ay, mehtap (b. aşme)
asmin/e: gök
asminê feki/e: damak (b. azminek)
asminê hewtıne/e: göğün yedinci üst katı
asmye/e: b. asmin
asnawer/e: yüzen, yüzücü
asnawerey: yüzücülük
asnawerı/d: b. asnawer
asnawı/d: yüzme
aspar/e: atlı, süvari
aspıcı/d: bit
aspıjekı kerdış: insanda bulunabilecek bitleri bulup öldürme işi
aspıjı/d: bit
aspıjın/e: bitli
aspıze/d: bit
aspızın/e: b. aspıjın
astare/e: yıldız
astarê serê sıpedi/e: şafak yıldızı

aste/e: kemik
astık/e: kemik
astonık/d: hikaye, masal
astor/e: at
astorı/d: dişi at
astuer/e: at
aswas: kuruntu, işkillenme, korku
aşanayiş: eşelemek
aşanayox/e: eşeleyen, eşici
aşanayoxı/d: b. aşanayox
aşaneyiş: b. aşanıyayiş
aşanıyayiş: eşelenmek
aşayiş: eşelemek
aşçi: aşçı, ahçı
aşık/e: 1)çingene 2)gezgin çalgıcı, gezgin sanatçı
aşıkey: çingenelik, yüzsüzlük
aşıkey kerdış: yüzsüzlük etmek, çingenelik etmek
aşıkı/d: b. aşık
aşıq/e: aşık olan, seven
aşıqı/d: aşık (kız veya kadın)
aşıq bıyayiş: aşık olmak
aşi/d: aşı
aşi kerdış: aşı yapmak
aşir/d: aşiret (b. aşiret-ı)
aşiret-ı/d: aşiret
aşirı/d: küçük tuluk
aşkawnayiş: (dikiş) sökmek
aşma payiziya peyenı/d:sonbaharın sonuncu ayı
aşma payiziya veryenı/d: sonbaharın ilk ayı
aşma/d: aylık
aşme/d: ay
aşme/e: aylık
aşmı/d: ay (b. aşme)
aşmı giyrıyayiş: ay tutulması durumu
aşm-i: ay
aşt: b. aşt û naşt
aşt: barışma, barışık
aşt bıyayiş: barışmak
aşti kerdış: barıştırmak, yatıştırmak, dindirmek
aşt û naşt: ötede beride, şurda burda, bu yan öte yan
aşxane/e: lokanta
atê: 1)abla 2)yenge (ağabeyin eşi, üvey anne vb. için kullanılır)
atıkı/d: b. atê
atıle: fasıla, ara
atmece/e: atmaca
atmıce: b. atmece
atmıje/e: atmaca
atıqıyayiş: ayrılmak, kopmak
Avasû: Dersim'deki bir aşiretin adı (Abasan)
avdestxane/e:apteshane, ayak yolu
avende: düzey, had, denk, hiza
avendedê xwu ra vındertış: haddini bilmek, haddini aşmamak, konumuna uygun davranmak
aver: 1)ileri 2)öte taraf 3)önce
aver berdış: ilerletmek
aver bıyayiş: ileride olmak
aver şiyayiş: ileri gitmek
avê: ilkin, önce (b. aver)
avınde: b. avende
avısta/d: serili olan (çamaşır vb)
avıste/e: serili olan
avıstış: sermek
avlêr: söğüt ağacı
avring/e: davar kırkmakta kullanılan makas, kırklık
avzel: önemli
avzimek/e: dere

avzin: kayış tokası, kemer tokası
aw/d: 1)su 2)çay, dere, ırmak
aw/e: o
awa: öyle
awa: usül, adet (b. hewa)
awa gulan/d: gül suyu
awa goşti/d: et suyu
awan bıyayiş: işlek olmak, şen olmak, bayındır olmak, düzenlenmek
awan kerdiş: bayındır kılmak, işlek veya şen hale getirmek
aw antiş: su çekmek
awa riy rışayiş: yüzünün suyu dökülmek, utanmaz olmak
awa şamıkan/d: domates suyu
awa weri: içme suyu
awayi: sulak
Awa Zemzemi/d: Zemzem Suyu
awca: ora, orada
aw dayene: b. aw dayiş
aw dayiş: sulamak, suvarmak
aw dı şıyayiş: akan suya kapılıp gitmek, akan su tarafından götürülmek
awe(I): o
awe(II)/d: su
awekı/d: küçük su birikintisi, küçük çay
awey dayiş: kişiyi yok etmek
awey dıyayiş: yok edilmek
aw fek tı şıyayiş: ağzı sulanmak, iştahı çekmek
aw gırewtiş: su çekmek, su almak
awguzıyayiş: durulanmak, süzülmek
awguznayiş: arıtmak, süzmek, durulamak
awı: b. awe(II)
awı/d: o
awın/e: sulu, cıvık
awını/d: sulu
awi: 1)onlar 2)o (eril)
awi/d: meni, bel suyu
awi: 1)suda yaşayan veya suda yetişen 2)sulu arazi
awi: çimen
awi/d: kırağı, çiğ
awi kewtiş: çiğ düşmesi, kırağı düşmesi
awka fırrıngiyan/d: domates suyu, domates salçası
awka riy/d: yüz suyu, utanç
awka riy rışayiş: utanmaz olmak, yüzünün suyu dökülmek
awka xwı antiş: suyunu çekmek
awka zerdı/d: sarı su, safra
awke/d: su
awke/e: evdeki lavabo veya banyo yeri
awke...ra çarnayiş: çalkalamak (su ile çalkalamak)
aw kerdiş: ezberlemek, çok tekrarlama sonucunda iyi bilmek
awkı/d: su
awkı dı kerdiş: suya atmak, akan suya bırakmak, suya salmak
awle: sivilce, küçük çıban, çiçek hastalığı
awleyın/e: çopur, çiçek hastalığı geçirmiş ve yaralarının izi belli olan kişi
awleyını/d: b. awleyın
awnû: onlar
aw o, na wo: -den beri, o zamandan beri
awr/d: gebe hayvan
awra bıyayiş: b. awre bıyayiş

awre/d: gebe hayvan
awre bıyayiş: (hayvan) gebe olmak
awrêş/e: tavşan (b. hargûş)
awrêz: suyun süzülmesi
awrış/e: tavşan (b. hargûş)
aw rışnayiş: 1)işemek 2)su dökmek
Awropa/d: Avrupa
Awropayıj/e: Avrupalı erkek
Awropayıji/d: Avrupalı kadın
awrûpa: erkek şalvarlığı olarak kullanılan bir cins siyah bezin adı
Awrûpa/d: Avrupa
aw û wer: yiyecek içecek, su ve yemek
aw wardış: su içmek
aw wext: o zaman, o sırada
aw xwı ro kerdış: su dökünmek, duş olmak, yıkanmak
aw xwı ser zelal kerdış: çok gecikmek anlamında bir deyim
awza: b. awca
awzê: su sızıntısı olan yer
awzilık: sarılık hastalığı
awzim: su sızdıran veya su belirtisi olan yer
ax: ah!
axa/e: ağa
axayey: ağalık
axayi: ağalık
axbandır: ilkbaharın tarlalarda biten yapraksız, çiçeksiz ve ince bir şerite benzeyen, kökü beyaz, gövdesi yeşil renkli bir bitki olup pişirilerek yemeği yapılır (bazı yörelerde bu bitkiye **mezlaq** denir)
axır: nihayet, en sonunda
axıri: nihayet, en sonunda, ne de olsa
axır makina/d: ağır makinalı silah
axırwext: kıyamet zamanı, son zaman
axırzeman: b. axırwext
axler-i: ağa (ağalar)
axme/e: yağma
axme bıyayene: dağılmak, yayılmak
axme bıyayiş: yağma edilmek
axme kerdış: yağma etmek
axpin: verimli bir çeşit toprak
axpir: verimli bir çeşit toprak
axret/e: ahiret, öbür dünya
exrete/d: ahiret
axri: nihayet
axrike: nihayet, en sonunda
axrikı: nihayet, en sonunda (b. axrike)
axu/e: zehir
axur/e: ahır
ax wax kerdış: ah vah etmek, yakınmak, hayıflanmak, üzülmek
ay/e: o, onu, ona
ay: ah, of, ay!
ay: onlar
aya: uyanık (uyumamış olan)
aya/d: o
aya bıyayiş: uyanmak, uyanık olmak (uyumamış olmak)
ayacıs/d: öylesi, o tür
ayadısı/d: öylesi, o tür
ayahewa: öyle
aya kerdış: uyandırmak
aya kı: nasıl olsa, o ki, madem
ayam/e: hava durumu (**Ewro ayam weş o**: Bugün hava güzeldir)
ayawa: öyle

aybin/e: diğer, diğeri
ayca: ora, orası, orada
aycus: öyle, öylesi, o şekilde
ay daykê: "vay anası" anlamında acı duyma ve hayret ifadesi olarak kullanılan bir ünlem
aydıs: öyle, o tür, o şekilde
aydus: öyle, öylesi, o tür, o şekilde
ayetı/d: ayet, Kur'an cümlelerinden herbiri
ayeti kerime: Kur'an ayeti
Ayet-kursı: Ayetü'l-kürsi duası
ayê/d: o
ayê: onlar
ayê nayê: onu bunu, şunu bunu
ay hesab bıke: öyle ki, düşün ki
ayi/e: o
ayi: onlar
ayi kerdış: 1)(çocuk dilinde) uyumak, uyutmak 2)ninni söylemek
ayit: ait, ilgili
ay kı: nasılsa, o ki
ayle: aile
ayna: onlar
aynan: onlar
'ayne/e: ayna
ayno: onlar (b. aynan)
ayo/e: o
ayo: onlar (b. aynan)
ayo kı: nasıl olsa, o ki, madem
ay ra: ondan ötürü, o nedenle, ondan
ayre/e: değirmen
ayrek: mide
ay ri: ona
ay roj o, ıno roj o: o günden beri, o gün bu gündür, o zamandan beri
ay tewır: o tür, o şekilde
az/e: nesil
aza/e: üye, organ
azad/e: özgür
azadey: özgürlük
azadi/d: özgürlük
azadiye/d: özgürlük
azad kerdış: azad etmek, özgür kılmak
azan/e: ezan
azanê şerif/e: ezan-ı şerif
azayey: üyelik
azayi: üyelik
azenê: gibi (b. hezey)
azê azi: soyunun soyu, neslin nesli
azgel: bir ağaç türü
azı: dal
azmên/e: gök
azmin/e: gök
azminek: damak
azna/d: yüzme (b. asnawı)

B

ba/e: baba (b. babi, baw)
bab/d: kabile, aşiret (b. babı)
baba'egit/e: babayiğit
baba'egitey: babayiğitlik
babagundi/d: kargaşa, gürültülüpatırtılı durum
babançi/e: bağ koruyucusu, bağ bekçisi
babançiyey: bağ bekçiliği
babet: çeşit
babı/d: kabile, aşiret
babi/e: baba
babik: pekmez, yağ ve ekmekten oluşan tatlı bir yemek
babko: b. babik
babo: baba (hitap sırasında kullanılır)
bac: vergi
bacenax/e: bacanak
baci: sonra (b. ba'di)
bacic: bakla
ba'dê coy: daha sonra
ba'di: sonra
ba'di cû: sonra, daha sonra
badihewa: bedava
bedilhewa: bedava
ba'dini: daha sonra
ba'do: sonra
ba'dû: sonra
bafın/e: alüminyum
bafınên: alüminyumdan yapılmış olan eşya
bafınêni/d: b. bafınên
bafını/d: alüminyumdan yapılan eşya
bahado: sonra (b. ba'di)
bahdê: b. ba'di
bahdo: sonra (b. ba'di)
bahs/e: konu
bahs kerdış: söz etmek, bahsetmek, sözünü etmek
bahs kewtış: şart tutmak, yarışmak
ba'jê...ameyiş: kızmak, kahrolmak
ba'jê...ardış: öfkelendirmek, kahretmek
ba'jê..., ... ra ameyiş: -den nefret etmek
bajık/e: biber
baji(I): sonra (b. ba'di)
ba'ji(II): öfke, kızgınlık, nefret
ba'ji...ardış: nefret ettirmek, kızdırmak, kahretmek
ba'jiyaya/d: 1)kahrolan 2)zamansız ölen
ba'jiyaye/e: b. ba'jiyaya
ba'jiyayiş: 1)çok kızmak, öfkelenmek, kahrolmak 2)zamansız ölmek, çatlayıp ölmek, gebermek
ba'jnayiş: 1)kızdırmak, öfkelendirmek 2)kahretmek, kahredip öldürmek
bak/e: b. bawk
bakal/e: b. bawkal
bakıl/e: baba
bala: öyleyse, madem
Balaban: Erzincan yöresinde yaşıyan bir aşiret
bala xwı dayiş: dikkat etmek,

gözlemek
balcanı/d: patlıcan
balcûnı: b. balcanı
balçiqa/e: Belçika yapısı tabanca
Baldiwane/e: bir halk hikayesi kahramanı (**Behlül-i Divane**)
balduzı/d: baldız
balê: bari, hiç olmazsa
balışna/d: yastık
balıx/e: ergin, büluğa eren
balıx bıyayiş: büluğa ermek, erginleşmek
balıxey: erginlik, büluğa erme
balıxey: beğenme, hayranlık duyma
balıxey...ameyiş: birisine veya bir şeye hayranlık duymak
balıxey...ardış: hayran kalmak
balıxı/d: b. balıx
balonı/d: balon
balqonı/d: balkon
balsna/d: b. balışna
balte/e: balta
baltuzı/d: baldız
balwer: bir çeşit kuş
-ban: meslek belirten bir sonek
ban/e: ev, bina
bana/d: çıplak, üzerinde giysisi olmayan
ban akerdış: ev soymak
bancan: patlıcan (b. balcanı)
bancı/e: küçük yaştaki köpek
banciy/d: b. bancı
ban çarnayiş: dam loğlamak
bander: öğretme, alıştırma, öğrenme
banderbeyox/e: öğrenen, alışmış olan
banderbıyaya/d: alışkın, öğrenmiş olan
banderbıyaye/e: b. banderbıyaya
bander bıyayiş: öğrenmek, alışmak
banderkerda/d: alışkın, kendisine bir şey öğretilmiş olan kişi
banderkerde/e: b. banderkerda
bander kerdış: alıştırmak, öğretmek
banderkerdox/e: öğreten veya alıştıran
banderkerdoxı/d: b. banderkerdox
bandêrı/d: hakimiyet, egemenlik
bandır: b. bandêrı
bane/e: çıplak, üzerinde giysisi olmayan
banek/e: çocukların yaptığı oyuncak evcik
banekey kerdış: evcilik oynamak
baneki vıraştış: evcilik oynamak
bane û banqıliz/e: çırılçıplak, hiç giysisi olmayan
bani çımi/e: göz kapağı
bankıla/d: bakla
bankıla xatunan/d: bir cins yabani bakla
bano 'ardi/e: tek katlı ev
baqıl/e: akıllı
baqılênı/d: akıllılık
baqlewa/d: baklava
baqur/e: sığır sürüsü
bar/e: 1)yük 2)umursama, kaygı
barayiş: 1)bağırmak 2)ağlamak
barayox/e: 1)bağıran 2)ağlayan
barçawuş/e: başçavuş
bardaxı/d: bardak
bardış: götürmek
bare/e: pay, hisse

bare bıyayine: bölünmek, bölüşülmek

bare kerdene: bölüşmek, paylaşmak
bare...kerdene gıran: yükünü ağırlaştırmak
bargıran/e: yükü ağır olan
barginı/d: loğ, yuvak
bargir/e: beygir
barı/e: ince
barı/d: pay, hisse
barıbıyaye/e: bölüşülmüş olan şey
barı bıyayiş: bölüşülmek, paylaşılmak
barı bıyayiş: incelmek
barıkerda/d: bölüşülmüş olan şey
barıkerde/e: b. barıkerda
barı kerdış: paylaşmak, bölüşmek
barı kerdış: inceltmek
barıkerdox/e: paylaştıran
barıkerdox/e: incelten
barıxı/d: kabile
barıyek/e: incecik
barıyekı/d: incecik
barıyêr/e: daha ince
bari: ince
bariçek/e: incecik, ipince, zarif
barikey: incelik
bar kerdış: göçmek, yüklemek
barmayiş: ağlamak
barmı/e: ağlama, ağlayış
baro gıran/e: ağır yük, riskli iş
bar ra: yüklü, yük ile
barrayiş: 1)ağlamak 2)bağırmak
barr-bar: bağırtı çağırtı, ağlama ve feryat sesi
barrı/e: ağlama
barri/d: ağlama sesi
barri-çızzi: ağlama ve feryat sesi
barri kerdış: ağlatmak
barri ro kerdış: ağlatmak
barut/e: 1)barut 2)(mecaz olarak) çok ekşi
barxane/e:kervanın konaklama yeri
baryêk/e: ince
barz/e: yüksek
barz bıyayiş: b. berz bıyayiş
barze/e: yükselti, yüksekçe
barz kerdış: kaldırmak, yükseltmek
basit/e: basit, sade
bask/e: kol, kanat
bask dayiş: dal budak salmak
bastêx/e: pestil
bastonı/d: baston
baş/e: iyi
başat/e: değer
başı/d: iyi
baş kerdış: iyi etmek
baş kı: şükür, iyi ki
başna/d: b. balışna
başnekı/d: ökçe, topuk
başnekı şıkıtış: ayakkabının topuk kısmını içe doğru bükerek ayakkabıyı giyme
batım: doğum, doğuruş
batım: batın, gizli olan
batım ra zanayiş: gaip olandan haberdar olmak, görünmeyen yer ve nesnelerle olaylar hakkında bilgi vermek
batırxan: b. çamur batırxan
bavo: 1)baba, babacığım 2)"vay be, mahfoldum" anlamında hayıflanma ifadesi
bavo gori: "vah yavrum" anlamında hayıflanma ve acıma ifadesi

bavo qırbano: "kurban olduğum", "yazık oldu" anlamlarında yakınma veya sevgi ifadesi
bavo qırvano: b. bavo qırbano
baw: baba, dede
bawç: b. bawk
bawer bıyayiş: inanmak, ikna olmak, güvenmek
baweri: inanma, inanç, kani olma
bawer kerdış: 1)inanmak 2)emin olmak 3)güvenmek 4)ummak
bawı/e: baba
bawk/e: baba
bawkal/e: dede, ata
bawko: güç durumda kalınca veya ağlarken kullanılan bir çığlık ifadesi
bawo: baba
bax/e: bağ, ip, şerit
baxçe/e: bahçe
baxdenos/e: maydanoz
Bayqan: Siirt'e bağlı bulunan Baykan İlçesi. Bu ilçeye bağlı olan Madaran, Çırrı ve Xelıkan (Xellan) köylerinde Dımbılı (Zaza) lehçesi konuşulur (b. Dımbılı)
baytar/e: baytar, hayvan hastalıkları hekimi
baz/e: doğan (kuşu)
bazar/e: 1)pazar günü 2)pazarlık, pazarlama yeri
bazari: pazarla ilgili, pazara uygun, pazarlık usülünce
bazar kerdış: pazarlık etmek
bazar vêr bıyayiş: başkasına oranla daha iyi olmak
bazbend/e: bilek veya koldaki bağ (b. bazûbend)
bazı/e: kol, kolun dirseği (b. bazû)
bazık: bilezik (b. bazın)
bazılcan: patlıcan
bazın/e: bilezik
bazû/e: kol
bazûbend/e: kol bağı
be: -e (ismin -e hali)
be: ile
bede: -e, ona
bedelıyayiş: değişmek
bedelıyayox/e: değişen, değişikliğe uğramış olan
bedelnaya/d: değiştirilmiş olan
bedelnaye/e: değiştirilmiş olan
bedelnayiş: 1)başkasıyla değiştirmek 2)trampa usülü alıp satmak, değiş tokuş
bedelnayox/e: değiştiren
bedelnayoxı/d: b. bedelnayox
bede mendış: -e benzemek
beden/e: gövde, vücut, beden
bedene/e: beden, sur
bedene/e: badana, sıva
bedenekerde/e: badanalı
bedene kerdış: badanalamak
bedew: 1)güzel 2) hanımefendi anlamında kullanılan bir sözcük
be'dê: sonra
bedêl: 1)bedel, karşılık, kat 2)karşılıklı kız alıp verme durumu ve bu tür evlilik 3)karasaban ve öküzlerle çift sürerken öküzlerden birinin dinlenebilmesi için yedekte bulundurulan üçüncü öküz
bedêlı/d: karşılıklı kız alıp verme biçimindeki evliliklerde evlenen kızlardan herbiri
bedêlı kerdış: karşılıklı kız alıp vermek
be'di: sonra

bedl/e: kıyafet, giyecek
Bedlis: Bitlis
be'dû: sonra
be'ejıyayiş: b. ba'jıyayiş
be'ejnayiş: b. ba'jnayiş
beer bıyayiş: b. ber bıyayiş
beer kerdış: 1)yarayı deşmek ve içinden cerahatini çıkarmak 2)yerden su çıkarmak
beg/e: bey
begem kerdış: beğenmek
behc: b. ba'ji(II)
behışt: cennet
behr/e: deniz
behriya: bahriye, denizcilikle ilgili
behs/e: b. bahs
behsê...kerdış: sözünü etmek, bahsetmek
bejık/e: b. zeftiyo bejık
beji: 1)karasal 2)su kıtlığı olan yer
bekar/e: bekar
bekçi/e: bekçi
bel/e: 1)dikleşmiş olan şey 2)dik kulaklı
bela/e(I): bela
bela/e(II): bela arayan kişi, başkasının başına musallat olan kişi, zorba
bela ardış xwu sere: kendi başına bela etmek, başına iş açmak
bela bıyayiş: bela olmak
bela desawıyayiş: kendisine bela bulaşmak
beladê...kewtış: belasına düşmek
bela erinayiş: bela edinmek
bela geyrayiş: bela aramak
bela kewtış: belaya girmek, belaya çatmak
belalık: ufak üzüm
bela sawıyayiş: belaya bulaşmak
belaş: bedava, beleş, karşılıksız
belaşû/e: bir çeşit adi cinsten pamuklu bez
belate: meyvenin henüz yeni olgunlaşmaya başlaması
belate bıyayiş: meyvelerin tek tük olgunlaşmaya başlaması
belate dekewtış: b. belate bıyayiş
belay/d: b. bela(II)
belay...kewtış: belasına düşmek, belaya çatmak
belay kewtış: belaya girmek, belaya çatmak, belaya düşmek
belay seredê...bıyayiş: başının belası olmak
belay seri/e: baş belası
belay..., ver xwı dayiş: hışmını kendi üzerine çekmek, belasına bulaşmak
belay xwı desawıtış: -e musallat olmak, belasını başkasına bulaştırmak
belay xwı deyiş: belasını bulmak (b. belay xwu dıyayiş)
belay xwı dıyayiş: belasını bulmak
belay xwı tıra hera berdış: -e bela olmamak, -e çatmamak
belay xwı tıra hera vıstış: -e bela olmamak, -e çatmamak
belay xwı viynayiş: belasını bulmak
belazi: pancar
beledin: değerli
belediya/d: belediye
belek/e: alaca renkli, siyah-beyazlı
belekı/d: alacalı, siyah-beyazlı
belekın/e: alacalı

belengaz/e: 1)zavallı, yoksul 2)başıboş kişi
belengazey: zavallılık, yoksulluk
belengazı/d: b. belengaz
belengûş: kulak dibi, kulak memesi, kulak arkası
belê: evet, peki
belg/e: giyecek, üst baş, kıyafet, giysi
belge/e: vesika, belge
belı: belli
belı/d: b. bel
belı bıyayiş: belli olmak
belıngaz/e: b. belengaz
belıngazey: b. belengazey
belıngazey seri ser dı ameyiş: başına kötülükler gelmek ve sıkıntı çekmek
beli: belli
beli/d: palamut
beli gandê xo bıyayiş: can derdine düşmek
belik: elle ufaltılmış olan tütün
belk/e: b. belg
belka: belki
belki: belki
belkiya: b. belki
bell/e: 1)dikleşmiş olan şey 2)dik kulaklı (daha çok hayvanlar için kullanılır)
bellı/d: b. bell
belli/d: palamut
belli: belli
bellu: belli (b. belli)
bellu/d: palamut
belluwer/e: palamut yiyen, vahşi
belo/e: b. bılo
belxem/e: balgam
belxemın/e: balgamlı
belxul/e: bulgur
belya: belki
bencere/e: ekinlere zarar veren bir yabani ot
bencıre/e: b. bencere
bend/e: set, bent, duvar
bend/e: kin
bend antış: set çekmek
bend bestış: kin bağlamak
bende dı bıyayiş: kollamak, izleyip beklemek
bendıke/e: hayvana yüklenen odun yükünde, iki yandaki odun dizilerinden her biri
be'ndi: sonra (b. be'di)
be'ndi der: sonradan, daha sonra
bend kerdış: duvar yapmak, set çekmek
beng: benek
beng/e: sarhoş edici
beng wardış: (mecazi olarak) sarhoş olmak, ne yaptığını bilmez durumda olmak
beng werdış: b. beng wardış
bengi/e: kendinden geçmişcesine bir şeye tutkun olan
beniadem/e: insanoğlu, beniadem
benişt: sakız
benka: bir kucak odun
beno: peki, olur, belki, mümkün
benzin/e: benzin
beqa nêkerdış: anında ölmek, ses çıkaramadan ölmek
beqı/d: kurbağa
beqqal/e: bakkal
beqqaliya: bakkal dükkanı
ber/e: 1)kapı 2)dışarı (b. teber)
ber/e: taş

bera: bile, dahi
bera/e: erkek kardeş (b. bıra, bırar)
be...ra: -e (ismin -e hali)
beraj/e: baraj
beran/e: 1)koç 2)mecaz olark: yiğit
beraney: 1)koçluk 2)yiğitlik
beranı bıyayiş: koyunun çiftleşme ihtiyacı duyması durumu, kösnümek
beran wardış: koyunun koçla çiftleşmesi
berar/e: erkek kardeş
berat/e: beraat, hapisten çıkma kararı
berat bıyayiş: beraat etmek
berat kerdış: beraat etmek
beraza/e: erkek kardeşin oğlu (b. bıraza, bırarza)
berbanık/e: peşkir, peştemal, iş yaparken öne bağlanan önlük
berbat/e: berbat, kötü
berbatey: berbat, çok kötü durum
berbatey qırrıkı dı bıyayiş: diz boyu rezalet içinde kalmak
berbatey ardış qırrıkı: her şeyi berbat etmek
berbatey pede ardış: çok kötü duruma düşürmek
berbatey ronayiş: durumu büsbütün kötüleştirmek, ortalığı berbat etmek
berbayiş: b. bermayiş
berber/e: berber
berberey: berberlik
berberxane/e: berber dükkanı
berberrû: özellikle bağlarda biten zararlı ve dikenli bir bitki
ber bı ber geyrayiş: kapı kapı dolaşmak
ber biyayene: bir şeyin önünün çıkması, bir şeyin görünmeye başlaması
ber bıyayiş: 1)sıvı bir şeyin bulunduğu yerin kabuğunu yarıp dışarı çıkması 2)bir şeyin önünün çıkması (görünmesi)
berda/d: 1)evlendirilip kocasının evine götürülen kadın 2)kaçırılan kız veya kadın 3)götürülmüş olan
berde/e: götürülmüş olan (b. berda)
berdene: götürmek
berdene sere: başarmak, başarıyla sonuçlandırmak
berdın: b. berdene
berdış: götürmek, kaçırmak
berdış sere: 1)başarıyla sonuçlandırmak 2)başa götürmek
berdoş/e: berduş
bere: 1) -e, ona 2)haydi, hücum!
bere ameyiş: 1)uygun gelmek, yakışmak 2)iyi gelmek, yaramak 3)rastgelmek
bere aqılıyayiş: farkına varmak
bere geyrayiş: 1)-i aramak 2)bahane aramak 3)dokunmamak, karışmamak
bere gınayiş: isabet almak, -e değmek
bere hıwayiş: -e gülmek, dalga geçmek
bere homeyiş: b. bere ameyiş
bereket/e: bereket, bolluk
bereket definayiş: bereketli olmasını sağlamak, bereketlendirmek
beremenda/d: iyi, şık, uygun
beremende/e: b. beremenda

bere mendış: başkasına benzemek, -e benzemek
berendilı/d: üç yaşından küçük olan koyun
bere nıştış: -e dokunmak
bereq/e: parıltı, parlama
bereqıyaya/d: parlayan, parlak
bereqıyaye/e: parlayan, parlak
bereqıyayıne: parlamak, parıldamak
bereqıyayiş: parlamak
bereqnaya/d: parlatılmış olan
bereqnaye/e: parlatılmış olan
bereqnayiş: parlatmak
bereqnayox/e: parlatan
bereqnayoxı/d: parlatan
bere resayiş: b. bıde resayiş
bere tadayiş: 1)dolandırmak, hakkı olan ücret veya eşyayı vermemek 2)önce araları iyi iken sonradan (birisine) kötü davranmak
berew: kaş
berey: geç
berey biyayiş: geç olmak
ber eyştış: düşük yapmak (hayvan için kullanılır)
bergir/e: beygir (b. bargir)
beri vera ageyrayiş: kapıdan dönmek
berj/e: b. barz, berz
ber kerdış: b. beer kerdış
berket/e: bereket
berket devıstış: bereketlendirmek, bereketli olmasını sağlamak
ber kutış: kapıyı çalmak
bermayiş: ağlamak
bermı/e: ağlayış
bermi ro kerdış: ağlatmak
bermok/e: b. bermokın
bermokın/e: sık sık ağlayıp sızlayan, ağlamaklı
bermokını/d: b. bermokın
bero/e: b. beran
berpa/e: ayaklar altında ezilen, muhtaç
berpay şari/e: başkasının ayağına düşen, başkasının hizmetine koşan
ber pıro akerdış: evine gidip ziyaret etmek, (birisini) görmeye gitmek
ber pıro padayiş: üzerine kapıyı kapatıp içerde bırakmak
ber pıro qefelnayiş: üzerine kapıyı kitlemek
berradi/d: bileği, bileme aracı, eğe
berrehı/d: eyvan, önü açık salon
berrezıyayiş: bağırmak, haykırmak, çıkışmak
berrezıyayox/e: bağıran, haykıran
berrezıyayoxı/d: bağıran, haykıran
berrızıyayox/e: b. berrezıyayox
berrıhı/d: eyvan, önü açık salon (b. berrehı)
berr: kara, toprak
berri/d: kara, toprak, kır, karasal, karaya ait, sahra
berril/e: yağsız, yağsız yemek
bers: b. barz, berz
bertil/e: rüşvet
bervayene: ağlamak
bervayıs: ağlamak (b. bermayiş)
ber ve ber: nesil nesil
bervıs/e: b. bermayiş
ber vıstış:düşük yapmak (hayvan için kullanılır)

berx/e: kuzudan büyük olan küçük yaştaki koç
berxudar: ünlem olarak "be adam!" anlamında kullanılır
berxudar: b. berxudar bıyayiş
berxudar bıyayiş: en çok "**berxudar bi**" biçiminde; berhudar ol, sağol anlamında kullanılır
berz/e: yüksek, yüce
berz: odun dizisi
berzane/e: yüksekçe yer, yükseklik, yükselti
berz beyiş: b. berz bıyayiş
berz bıyayiş: 1)yükselmek, yüksek olmak 2)yükseltilmek, kaldırılmak
berze/e: yükselti, yüksekçe yer
berzek/e: yüksekçe, biraz yüksek
berzey: yükseklik
berzêr/e: daha yüksek
berzêrı/d: daha yüksek
berzı/d: yüksek, yüce, yüksekçe
berzi: yükseklik
berzin/e: başın yatarken konduğu yüksekçe yer, başucu
berz kerdış: yükseltmek, kaldırmak
bes: yeter, sadece, yeter ki
bes bıyayiş: yetmek, yeterli olmak
bese kerdene: gücü yetmek, yapabilmek
besetnayiş: gerinmek, germek
besey: yeterlilik, yeterlik
besılma/d: b. beslıma
besıtnayiş: b. besetnayiş
besir: görüş, görme gücü
beskımatı/d: peksimet
beslıma/d: besleme, hizmetçi kadın
besta/d: bağlı
beste/e: bağlı
besteyey: bağlılık
besteyiş: bağlanmak (b. bestıyayiş)
bestı/d: kulaç
bestış: bağlamak
bestıyayiş: bağlanmak
bestox/e: bağlayan, bağlayıcı
bestoxı/d: bestox
beş/e: 1)saç, perçem, kakül 2)oğlak vb. hayvanların başındaki aklık
beşer/e: insan, beşer
beşila/d: kavun
beşnı/d: boy endam, insan boyu
beşn û balı/d: boy pos, endam
beşnweş/e: güzel boylu, endamı güzel
betal/e: 1)işsiz, çalışmayan 2)aşırı, çok 3)kullanılmayan, işe yaramayan, kullandırılmayan, geçersiz
betal bıyayiş: 1)işsiz olmak, çalışmamak 2)aşırı veya çok olmak 3)geçersiz olmak
betal mendış: işsiz kalmak, çalıştırılmamak
betalekı/d: çalışmama, boş durma
betalekı kerdış: çalışmayıp boş durmak
betaley: işsizlik
betaley û tırraley: tembellik, işlememek, kişinin atıl kalma durumu
betalı/d: işsiz kız veya kadın
betali: işsizlik
betel/e: yorgunluk
betelıyaya/d: yorgun
betelıyaye/e: yorgun
betelıyayiş: yorulmak
betelıyayox/e: yorulan

betelnayiş: yormak
betelnayox/e: yorucu, yoran
betıl/e: yorgunluk (b. betel)
betılıyayiş: yorulmak (b. betelıyayiş)
betılnayiş: yormak (b. betelnayiş)
betılnayox/e: b. betelnavox
betl/e: yorgunluk (b. betel)
bettı/d: bir çeşit ördek
b'ew: bak, şuna bak
b'ew bıder: şuna bak, -e bak
b'ewni: bak, şuna bak, bakınız, işte
bewran/e: güvercin
bewrane/d: dişi güvercin
bewrani: yoğurtla kabağın birbirine karıştırılmasından meydana gelen bir yemek
bewraq: b. boraqı
bewronı/d: b. bewrane
bexçe/e: bahçe
bexil/e: cimri
be xo hesyayiş: uyanmak
bexş/e: bağış, bahş
bexşi...kerdış: bağışlamak, ...hatırına vermek
bexşiş/e: bahşiş
bexş kerdış: bağışlamak, bağışta bulunmak
bext/e: 1)baht, talih, şans 2)kişiden beklenen güvence
bexto siya/e: kara baht, kötü talih
bext çın bıyayiş: 1)kalleş olmak 2)talihsiz olmak, şansı olmamak
bext...nêbıyayiş: güvenilmemek, güvenilmez olmak
bext û itibar: değer, saygınlık
bey/d: ayva (b. beyı)
beyan/e: bildirim, açık söyleme
beyan kerdış: beyan etmek, açığa çıkarmak
beyare/e: ekilmemiş arazi
beyı/d: ayva
beyitı/d: beyit
beyiş: b. bıyayiş
beylu: b. belli
beynate/e: ara, arada
beyntar/e: ara
beyntar dı mendış: ortada kalmak
beyntari: aradaki, ortadaki, ortanca
beyntari kewtış: ortalığa düşmek, ortalıkta dolaşmak
beyntar kewtış: 1)ortalığa düşmek, ortalıkta dolaşmak 2)araya girmek, ayırmak
beyraqdar/e: bayraktar
beyşla/d: kavun
beytı/d: beyit (b. beyitı)
beytuti: bayat
beytuti bıyayiş: bayatlamak
beytuti kerdış: bayatlamasına neden olmak
beytutiyey: bayatlık, bayat olma durumu
beze: kuraklık
bezirgan/e: bezirgan, tacir
bezn/e: yüz, çehre
bezne/d: b. beşnı
bezor: zorla, zoraki
bezra/d: çekirdek
bezre/e: tohum, ekilen tane
bezre dekerdış: 1)yarıcılık sisteminde taraflardan birinin tohumu vermesi 2)tohum serpmek
bezre eştış: tohum serpmek
bezre eyştış: tohum serpmek

bezre vıstış: tohum serpmek
bezrı/d: sivilce, ufak çıban
bezrıkı/d: sivilce, ufak çıban
bezrın/e: sivilceli
bê-: önünde bulunduğu sözcüklere "-sız (-siz)" olumsuzluk anlamını veren bir edat
bêaqıl/e: akılsız
bêaqıley: akılsızlık
bêaqılı/d: akılsız
bê'ar/e: arsız, utanmaz, haylaz
bê'arey: arsızlık
bê'arey xwı nayiş: arsızlaşmak, arsızlığa vurmak
bê'arı/d: b. bê'ar
bêbask/e: kolsuz, kanatsız
bêbav/e: 1)kalleş 2)merhametsiz, zalim, acımasız
bêbavey: kalleşlik
bêbavı/d: b. bêbav
bêbereket: bereketsiz
bêbereketey: bereketsizlik
bêbext/e: 1)talihsiz, 2)kalleş
bêbextey: 1)talihsizlik 2)kalleşlik (b. bêbexti)
bêbextı/d: b. bêbext
bêbexti: 1)kalleşlik 2)talihsizlik
bêbexti kerdış: kalleşlik etmek
bêbextiye/d: bahtsızlık, kalleşlik
bêbın/e: dipsiz
bêcus/e: soysuz
bêcusey: soysuzluk
bêcusı/d: b. bêcus
bêcusi: soysuzluk
bêçara/d: çaresiz
bêçare/e: çaresiz
bêçareyey: b. bêçareyi
bêçareyi: çaresizlik
bêçıke/d: parmak
bêdad/e: 1)tatsız 2)yaramaz
bêdadey: 1)tatsızlık 2)yaramazlık (b. bêdadi)
bêdadı/d: b. bêdad
bêdadi: 1)tatsızlık 2)yaramazlık
bêdarû: ilaçsız, dermansız
bêdej/e: ağrısız, acısız, üzüntüsüz
bêderd/e: dertsiz
bêderdı/d: b. bêderd
bêderman/e: çaresiz, ilaçsız
bêdesmac/e: 1)aptestsiz 2)cünup
bêdesmacey: 1)aptestsizlik 2)kadında aybaşı olma durumu 3)cünup olma (b. bêdesmaci)
bêdesmacı/d: 1)kadının aybaşı olma durumu 2)aptestsiz kadın
bêdesmaci: 1)aptestsizlik 2)kadının aybaşı olma durumu 3)cünup olma
bêdest: 1)elsiz, kolsuz 2)korkak, başkasına karışmayan
bêdestey: 1)korkaklık 2)elsizlik
bêdest û bêpa: eli kolu bağlı, elsiz ve ayaksız
bêdeşmaj/e: b. bêdesmac
bêdeşmajey: b. bêdesmaci
bêdeşmajı/d: b. bêdesmacı
bêdeyax/e: sabırsız, dayanamayan
bêdeyaxey: sabırsızlık, dayanmazlık
bêdeyaxı/d: dayanamayan, sabırsız
bêdin/e: dinsiz
bêdin û bêiman: 1)dinsiz imansız 2)gaddar
bêduşmişi: düşüncesiz, düşünmeksizin
bêedeb/e: edepsiz
bêedebey: edepsizlik

bêedebı/d: b. bêedeb
bê'emel/e: kalleş, güvenilmez, kötü iş yapan
bê'emeley: kalleşlik
bêfayde: faydasız, yararsız
bêfesal/e: ölçüsüz, uyumsuz, yaramaz
bêfesaley: 1)yaramazlık, haylazlık 2)ölçüsüzlük, uyumsuzluk
bêfesalı/d: b. bêfesal
bêfêm/e: anlayışsız, kavrayışsız
bêfêmey: anlayışsızlık
bêfêmı/d: b. bêfêm
bêgan/e: cansız
bêguman: kuşkusuz
bêhal/e: halsiz, bitkin, ağır hasta
bêhaley: halsizlik, bitkinlik, ağır hasta olma durumu
bêhalı/d: b. bêhal
bêhayi: habersiz, gafil
bêhed: 1)sayısız, sonsuz derecede çok 2)haddini bilmeyen
bêhedd û bêhesab: sayısız, sınırsız derecede çok
bêhemd: istemeden, gayriihtiyari, doğal olmayan gelişme
bêhenekı: şakasız, gerçek
bêhesab: sayısız, çok, pekçok
bêhewn/e: uykusuz
bêhewney: uykusuzluk
bêhewn mendış: uykusuz kalmak

bêheya: hayasız, utanmaz
bêhêş/e: unutkan, unutarak, unutkanlıkla
bêhêşey: unutkanlık
bêhêşı/d: b. bêhêş
bêhêvi: umutsuz
bêhêviyey: umutsuzluk, dayanıksızlık, desteksizlik
bêhuner/e: maharetsiz, beceriksiz
bêhunerey: beceriksizlik
bêhunerı/d: b. bêhuner
bêhûmayi: tanrıtanımazlık, ateizm, Tanrı'nın emrine karşı gelecek şekilde davranma
bêilac/e: çaresiz, ilaçsız
bêilacey: çaresizlik
bêilajı/d: çaresiz, ilaçsız
bêiman/e: imansız
bêimaney: imansızlık
bêimanı/d: b. bêiman
bêimkan/e: olanaksız, imkansız
bêimkaney: olanaksızlık
bêisaf/e: insafsız
bêisafey: insafsızlık
bêisafı/d: b. bêisaf
bêj: çeşit
bêj/e: vergi, pay
bêj dayiş: vergi vermek
bêj eyştış: vergiye tabi tutmak, alınacak parayı ödeyecek olanlar arasında bölüşmek
bêj kerdış: bir şeyin masrafının karşılığını aralarında bölüşmek
bêj vıstış: vergiye tabi tutmak, alınacak parayı ödeyecek olanlar arasında bölüşmek (b. bêj eyştış)
bêkar/e: 1)işsiz 2)evlenmemiş olan, bekar
bêkarey: 1)bekarlık 2)işsizlik
bêkarı/d: b. bêkar
bêkes/e: kimsesiz
bêkesey: kimsesizlik
bêkesı/d: kimsesiz (kız veya kadın)
bêkesi: kimsesizlik
bêkeşen: b. bêkesi
bêkeyf/e: 1)keyifsiz, neşesiz

2)hasta
bêkeyfey: 1)neşesizlik 2)rahatsızlık, hastalık
bêkeyfı/d: 1)keyifsiz, neşesiz 2)hasta
bêllu: b. belli
bêmalifet/e: terbiyesiz
bêmalifetey: terbiyesizlik
bêmalifetı/d: terbiyesiz (kız veya kadın)
bêmarı: annesiz, annesi olmayan
bêmay û bêpiy: annesiz babasız, öksüz
bêmcal: zavallı herif
bêmerhemet/e: merhametsiz
bêmerhemetey: merhametsizlik
bêmerhemetı/d: b. bêmerhemet
bêmınnet/e: teklifsiz, teklifsizce
bêmrad/e: körolası, kahrolası, meret
bêmradı/d: b. bêmrad
bêmuqun: 1)kendisiyle başedilemeyen, yaramaz, afacan 2)yapılması olanaksız, olmayacak iş, imkansız
bêna'f/e: yararsız
bêna'fey: yararsızlık
bêna'fı/d: yararsız
bênama/d: adsız
bêname/e: adsız
bênamus/e: namussuz
bênamusey: namussuzluk (b. bênamusi)
bênamusey xwu nayiş: namussuzca işler yapmak
bênamusı/d: b. bênamus
bênamusi: namussuzluk
bênan û bêaw: aç ve susuz, ekmeksiz ve susuz
bênate/e: ara
bênımaj/e: namaz kılmayan kimse
bênesib/e: nasipsiz
bênomıs/e: b. bênamus
bênomısey: b. bênamusey
bêntırro/e: gelecek üçüncü gün
bênturro/e: b. bêntırro
bêosıl/e: 1)usülsüz 2)yaramaz, haylaz, edepsiz
bêosıley: 1)usülsüzlük 2)yaramazlık
bêpaşti: arkası (taraftarları) olmayan, dayanaksız
bêpaştey: dayanaksızlık, desteği (taraftarları) olmama durumu
bêpere-y: parasız
bêperr: kanatsız
bêpir/e: kalleş
bêpirı/d: kalleş (kız veya kadın)
bêpiri: kalleşlik
bêqedr: değersiz, saygınlığı olmayan
bêqewet/e: 1)kuvvetsiz 2)yoksul
bêqewetey: 1)kuvvetsizlik 2)yoksulluk
bêqewetı/d: b. bêqewet
bêqeyd/e: kayıtlı olmayan, kayıtsız
bêqeydı/d: 1)kayıtlı olmayan 2)resmi nikahı olmayan kadın
bêqiymet/e: kıymetsiz, değersiz
bêqiymetey: değersizlik
bêqusur/e: kusursuz
bêqusurey: kusursuzluk
bêqusurı/d: kusursuz
bêraqı/d: bayrak
bêraqı pa kerdış: bir şeyi açıkça ilan etmek, baş kaldırmak, bayrak

asmak
bêrar/e: b. bêrayir
bêraxı/d: bayrak (b. bêraqı)
bêray: yolsuz (b. bêrayir)
bêrayir/e: 1)yolu olmayan, yolsuz 2)çaresiz 3)kötü yola sapan kişi
bêrayirey: 1)yolsuzluk 2)çaresizlik
bêrayirı/d: b. bêrayir
bêrehm/e: merhametsiz, gaddar
bêrehmı/d: merhametsiz, gaddar
bêrexbet/e: rağbetsiz, değersiz
bêrexbetey: değersizlik, itibarsızlık
bêri/d: özlem
bêri kerdış: özlemek
bêriwanı/d: süt sağıcı kız veya kadın
bêro: ruhsuz
bêrro/e: öbür gün
bêrsıgı/d: beşik
bêrûmet/e: değersiz, saygınlığı olmayan
bêsebır/e: sabırsız
bêsebrey: sabırsızlık
bêsebrı/d: sabırsız (kız veya kadın)
bêsere: 1)başsız 2)uçsuz 3)başıboş
bêsere geyrayiş: başıboş dolaşmak
bêsol/e: 1)tuzsuz 2)tatsız, yaramaz kişi
bêsoley: 1)tuzsuzluk 2)tatsızlık, yaramazlık
bêsolı/d: 1)tuzsuz 2)tatsız, yaramaz kişi (kız veya kadın)
bêsuç/e: suçsuz
bêsuj/e: suçsuz (b. bêsuc)
bêşeref/e: şerefsiz
bêşerefey: şerefsizlik
bêşerefı/d: b. bêşeref
bêşermey: utanmazlık
bêşew: dün gece (b. bişewka)
bêşık: şüphesiz, kuşkusuz
bêşige/d: beşik
bêtaluka/d: tehlikesiz
bêtaluke/e: tehlikesiz
bêta'm/e: tatsız
bêta'mey: tatsızlık
bêta'mı/d: tatsız
bêta'mi: tatsızlık
bêtebat/e: yerinde durmayan, sabırsız
bêtedarık/e: hazırlıksız, tedariksiz, tedbirsiz
bêtedarıkey: hazırlıksızlık
bêter/e: beter, daha çok
bêterarık/e: b. bêtedarık
bêterbê/e: terbiyesiz
bêterbêyey: terbiyesizlik
bêterı/d: b. bêter
bêters/e: korkusuz
bêtewı: ağrısız, sancısız, dertsiz
bêtım/e: bütün, hep, tam,tümden
bêtımı/d: b. bêtım
bêujdan/e: vicdansız
bêujdaney: vicdansızlık
bêujdanı/d: vicdansız
bêumıd/e: ümitsiz (b. bêhêvi)
bêvan: b. filan bêvan
bêvankes/e: falanca kişi
bêvav: b. bêbav
bêveng/e: sessiz
bêvengey: sessizlik
bêvengı/d: sessiz
bêvınd: durmaksızın, durmayan
bêvir/e: 1)unutarak, yanlışlıkla 2)unutkan
bêvirı/d: unutkan
bêviri: unutkanlıkla, unutarak;

unutkanlık
bêwayir/e: sahipsiz, kimsesiz
bêwayirey: sahipsizlik
bêwayirı/d: b. bêwayir
bêwe/e: meret
bêwer/e: b. bêwayir
bêwext/e: 1)vakitsiz 2)normal zamanından önce doğan
bêwextı/d: b. bêwext
bêweyer/e: sahipsiz (b. bêwayir)
bêwıcdan/e: vicdansız
bêwıcdaney: vicdansızlık
bêwıcdanı/d: b. bêwıcdan
bêwıjdan/e: b. bêwıcdan
bêwıjdanı/d: b. bêwıcdanı
bêwujdan/e: b. bêwıcdan
bêwujdanı/d: b. bêwıcdanı
bêxeber/e: habersiz
bêxeberı/d: b. bêxeber
bêxebir/e: 1)habersiz 2)gayri ihtiyari, şuur dışı
bêxebir qali kerdış: 1)sayıklamak 2)sayıklarcasına tuhaf konuşmak
bêxeyja: olmaksızın, hariç, dışında
bêxeyr/e: yararsız, hayırsız
bêxeyra: olmaksızın, hariç, dışında
bêxeyret/e: 1)gayretsiz, gayret sarfetmeyen 2)yapması gerekenleri yapmayan 3)hamiyetsiz
bêxeyretey: 1)yapılması gerekeni yapmama 2)gayretsizlik, hamiyetsizlik
bêxeyretı/d: b. bêxeyret
bêxeyrey: olmaksızın, hariç, dışında
bêxeyrey: hayırsızlık
bêxeyrê: olmaksızın, hariç, dışında
bêxeyrı/d: b. bêxeyr
bêxêr: hayırsız (b. bêxeyr)
bêxof/e: korkusuz, ürpermeksizin
bêyom/e: uğursuz, tekinsiz
bêyomey: uğursuzluk
bêyomı/d: b. bêyom
bêzan/e: b. bêzıwan
bêzar: aciz olan, güçsüz
bêzar bıyayiş: aciz olmak, baş edememek
bêzarey: acizlik
bêzehmet/e: zahmetsiz
bêzerrı: gönülsüz, istemeyerek
bêzıdi: takatsiz
bêzırar/e: zararsız
bêzıwan/e: dilsiz
bı: -e (ismin -e hali için ismin başına gelen bir edat)
bı-: fiilin emir kipi çekiminde kullanılan bir fiil öneki (préverbe)
bı: ile, beraber
bı abo...: adına yemin edilen isimden önce gelip " -e yemin ederim ki" anlamında kullanılan bir sözcük grubu
bıbo nêbo: mutlaka, nasıl olsa, ne de olsa, hiç olmazsa, yine, ancak, ister olsun isterse olmasın, olsa da olmazsa da
bı cı: ona
bı çarebê...: kişinin adına yemin edilirken sözkonusu kişinin adından önce gelip "başı hakkı için" anlamında kullanılan bir sözcük grubu
bıçqı/e: testere, bıçkı
bıde: b. bıder
bıder: ona, -e, -i

bıder ameyiş: rastgelmek, yakışmak, uygun gelmek
bıder aqılıyayiş: farkına varmak
bıder 'ebênayiş: sokuşturmak
bıder geyrayiş: 1)(onu) aramak 2)bahane aramak 3)vazgeçip karışmamak
bıder gınayiş: 1) -e değmek ya da isabet etmek 2) -e dokunmak
bıder gunayiş: b. bıder gınayiş
bıder huwayiş: dalga geçmek, birisine veya bir şeye gülmek
bıder mendış: benzemek
bıder nawıtış: -e göstermek
bıder nıştış: -e dokunmak
bıder qelebnayiş: üzerine atmak, üstüne atmak
bıder resayiş: 1)yetişmek, ulaşmak 2) -e vurmak
bıder şanayiş: 1)dokundurmak, dayamak 2)içine katmak, üzerine serpmek
bıder şeyiş: birisine çekmek, birisine benzemek
bıder tadayiş: beklenmedik biçimde birine hile yapmak, hakkını inkar etmek
bıh: 1)kapora 2)itimat, güven
bıh dayiş: kapora vermek
bıh bere kerdış: -e güvenmek
bıho qet'i/e: kesin söz, kesin güvence
bı iznê...: sayesinde, izniyle
bıj: b. bıj bıj
bıj bıj: (çocuk dilinde) "çiş yap" anlamında kullanılan bir ifade
bıje: kirpik
bıje/d: bızı
bıjêk/e: b. bızêk
bıjı/d: (çocuk dilinde) çiş
bıko: yavru, oğul
bıkılmey: kısaca
bılbıl: fokurdama sesi, kaynayan sıvının çıkardığı ses
bılbıl/e: bülbül
bılbıllıkı: 1)fokurdama, fokurtu 2)su kabarcığı
bılbılo: yanık kokusu
bıllabıyaya/d: dökülmüş olan
bıllabıyaye/e: dökülmüş olan
bılla bıyayiş: dökülmek
bıllakerda/d: dökülen, dökük
bıllakerde/e: dökülen, dökük
bılla kerdış: dökmek
bıllakerdox/e: döken
bıllık/e: (çocuk dilinde) çük, penis
bılo/e: çük, penis (b. bıllık)
bılu'nayiş: bir şeyi bütün olarak yutuvermek
bımbar: barsak (içi doldurularak pişirilip yenen barsak)
bımbarek: mübarek
bımbarık/e: mübarek
bımbarıkı/d: "iyi saatta olsunlar", cin
bımırı: geberesi, kahrolasın
bımıro-mano: ne pahasına olursa olsun, ister ölsün ister kalsın, mutlaka
bın/e: alt, dip, aşağı
bına: alttan, kökten, temelden
bına gırewtış: temelden almak, baştan başlamak
bına kerdış: 1)hususbat vb. şeylerin tartısında hile yapmak 2)aşağıya sokmak, alta daldırmak
bınboçı: kuyruk altı
bıncaran: temelli, kökten

bınçeng/e: koltuk altı
bındest/e: ezilen, egemenlik altındaki, el altındaki
bındestayine: egemenlik altında olmak, ezilmişlik
bındestey: egemenlik altında olmak, ezilmişlik
bındestı/d: b. bındest
bındestiye: egemenlik altında olmak, ezilmişlik (b. bındestey)
bındê çımana: göz altından (çaktırmadan bakma)
bındê...kewtış: alttan alta çaktırmadan birisini iknaya veya kandırmaya çalışmak
bındê lıngan dı şıyayiş: ayaklar altında ezilmek
bındê paydê mı ra: "cehennemin dibine", "canıma değsin" anlamında kullanılan bir söz
bın dı: 1)temelli, kökten 2)hiç, katiyyen
bıne: alt, dip
bıney: biraz
bıneyke: azıcık, birazcık, kısa bir süre
bıneykeki: birazcık, azıcık
bıneyna: biraz daha, az daha
bınê 'ardan: yerin dibi, yeraltı
bınê 'ardan dı ca nêverdayiş: her yeri altüst etmek, kontrol edilmedik yer bırakmamak
bınê 'ardi: b. bınê ardan
bı nêbı: 1)olur olmaz, rasgele 2)doğar doğmaz
bınê çenganê...kewtış: 1)pohpohlamak 2)koltuğuna girmek
bınê desti ra: el altından, alttan alta, gizlice
bınê estuna asmêni: yeryüzü, göğün altı
bınê fıstani/e: kadınların fistanın altına giydiği iç entari veya gecelik
bınê gûşi/e: kulak dibi, kulak memesi
bınêke/e: temel, kök
bınê lıngon dı şıyayiş: b. bındê lıngan dı şıyayiş
bınên/e: b. bınin
bınêni/d: b. bınin
bınê payan kewtış: ayaklar altına düşmek, ezilmek
bınê qalı dı mendış: başkasının iğneleyici veya hakaretamiz lafının altında kalmak
bınê...vıstış: kızın kızlığını gidermek, kızla cinsel ilişki kurmak, ırzına geçmek
bınê xetı/e: sınırın ötesi (Suriye sınırının ötesi, Suriye tarafı)
bınê xwı dekerdış: 1)altını doldurmak 2)altını kirletmek, altına pislemek
bınfıstan/e: b. bınê fıstani
bın gırewtış: tenecere vb. yemek kaplarının yemek pişerken yanıp dip tutması
bınin/e: alttaki, aşağıdaki
bın kewtış: kızın kızlığının giderilmesi, bikrin izale edilmiş olması
bın kewtış: altına girmek, altına düşmek; altı düşmek
bın-kulawı: külahlardan birinin altına yumurta veya başka şey koyup başkasına bunu buldurmak suretiyle oynanan şans oyunu
bınpizze/e: binek hayvanlarında

koşumun (veya semerin) kolanı
bı pınani: gizlice, illegal, sinsice
bı qeybê...: ...için
bır/e: 1)bodur ağaçlar, çalı çırpı 2)ormanlık, ağaçlık
bı...ra: ile, beraber
bıra/e: erkek kardeş (b. bırar)
bıra: bile, hiç, hatta, üstelik, sanki
bırak/e: ahbap, dost
bırakey: dostluk, ahbaplık, yarenlik
bırakeyna/d: erkek kardeşin kızı (b. bırarkeyna)
bırakı/d: dost, ahbap, yaren
bıra nêbo: hiç olmazsa, hiç yoksa
bırar/e: erkek kardeş
bırarey: kardeşlik
bırarkeyna/d: erkek kardeşin kızı
bırarza/e: erkek kardeşin oğlu
bıray axreti/e: ahiret kardeşi
bırayeni: kardeşlik (b. bırarey)
bırayey: kardeşlik (b. bırarey)
bıraza/e: erkek kardeşin oğlu (b. bırarza)
bırew-i: kaş
bırınc/e: pirinç
bırındılı/d: bir iki yaşındaki koyun (b. berendilı)
bırıyaya/d: kesilmiş olan, kesik
bırıyaye/e: kesilmiş olan, kesik
bırıyayiş: kesilmek
bırıyayişê hêvi: ümidi kesilmek
bırik/e: ağaçlık
bırke/e: karasaban tutağı
bırkı/d: siğil, ur
bırnaya/d: kesilmiş olan, kesik
bırnaye/e: kesilmiş olan, kesik
bırnayene: kesmek
bırnayiş: kesmek
bırnayox/e: kesen, kesici
bırq/e: katran
bırr/e: iki grupla ve koşmak suretiyle oynanan bir oyun (b. çırr)
bırr/e: b. bır
bırrayiş: bağırmak, haykırmak
bırrekı/d: kesilmiş küçük ağaç dalı, çalı parçası
bırrık/e: testere
bırrıkın/e: tırtıllı, çentikli, dişli (araç)
bırrın/e: ağaçlık yer, ormanlık
bırwe: kaş, (b. bırew-i)
bı serebê...: bir kişinin adına yemin edilirken "başı hakkı için" anlamında sözkonusu adın önünde kullanılır
bıseytı/d: salkımdan koparılmadan önce kurumuş olan üzüm tanesi
bısılmana/d: müslüman (kadın veya kız)
bısılmane/e: müslüman (erkek veya erkek çocuk)
bısılmaneyey: müslümanlık
bısılmaneyi: müslümanlık
bıske/d: saç kakülü, zülüf, perçem
bıskezerde/d: sarı zülüflü (kız veya kadın)
bısk-ı/d: saç kakülü, zülüf, perçem (b. bıske)
bısmilla: bismillahirrahmanirrahim sözünün kısaltılmış biçimi, besmele
bışewı: geceleyin
bışxı/e: b. bıçqı
bıter şewka: dün geceden önceki gece
bıtı/d: kalça, but

bıtım: bütün
bıtırey: şımarıklık, büyüklük taslama
bıtmêrı/d: bir tür yabani fıstık ağacı
bıtmir: b. bıtmêrı
bıvo: yapıştırıcı bir madde, zamk
bı xo: kendisi, bizatihi
bı xwı: b. bı xo
bıyane: oluş, oluşum
bıyare/e: sürülmemiş toprak
bıyaya/d: 1)olumlu, varlıklı 2)olan, mef'ul
bıyaye/e: 1)olumlu, varlıklı 2)olan, mef'ul
bıyaye dı bıyayiş: varlık içinde olmak, zengin olmak
bıyayene: olmak
bıyayiş: 1)olmak, oluşmak 2)doğmak 3)yakışmak, uygun gelmek
bıyayiş a: b. abıyayiş
bıyayiş çewt: eğilmek, eğrilmek (b. çewt bıyayiş)
bıyayiş dı: dolmak (b. debıyayiş)
bıyayiş espar: ata binmek, süvari olmak
bıyayiş pırr: dolmak, dolu olmak
bıyayiş purı: üzerine dökülmek
bıyayiş ra: b. rabıyayiş
bıyene: 1)olmak 2)varlık
bız/d: keçi (b. bıze)
bıze/d: keçi
bızêk/e: oğlak
bızêke/d: dişi oğlak
bızı/d: keçi (b. bıze)
bızıke/d: oğlak
bızme/e: giysinin bilek kısmındaki daraltısı
bızmêrı/d: bir ağaç çeşidi
bızmıkı/d: sivilce, siğil
bızmure/e: ilkbaharda yeşeren yabani bir bitki ve bunun çiğ olarak yenen yumru biçimindeki ürünü
bızor: zorla, zoraki
bızya/d: oğlak (b. bızêke)
bızye/e: oğlak (b. bızêk)
bızyêk/e: oğlak (b. bızêk)
bi: b. bin
bia: birlikte (b. piya)
biayenı: olmak (b. biyayıne)
bibıkı/d: gözbebeği
bibıka çımi/d: gözbebeği
bibıkı pêser nênayiş: göz yummamak, hiç uyumamak
bibıkı piya nênayiş: b. bibıkı pêser nênayiş
biçare/e: çaresiz
bihar/e: b. bê'ar
bihêş/e: 1)sersem, aklı başında olmayan 2)unutkan
bihêş bıyayiş: sersemleşmek, aklı başından gitmek
bikes/e: kimsesiz
bila seve: boşuna, yersiz, sebepsiz (b. billa sebeb)
bilat/e: bilet
bila teşbi: b. bila teşbih
bila teşbih: "benzetmek gerekirse", "benzetmek gibi olmasın", "örneğin" anlamlarında kullanılan bir deyiş
bilazıg/e: bilezik (b. bazın)
billa sebeb: hiç yoktan, sebepsiz, boş yere
bilhessa: özellikle, bilhassa
billahi: billahi (yemin etmek için kullanılan bir sözcük)

billey-i: billahi
bin: diğer, öteki
bina/d: bina, yapı
binc/e: piç
binco heram: piç (hakaret için kullanılır)
bincurrık: 1)piç kurusu 2)hareketli, yaramaz çocuk veya ufak tefek anlamında genellikle hakaret için kullanılır
bine/d: diğer, öteki
bını/d: diğer, öteki (b. bine)
Bingol: Bingöl İli
bintero/e: gelecek üçüncü gün
binturro/e: gelecek üçüncü gün (b. bintero)
bir/e: kuyu
birek/e: derin olmayan suyu kıt kuyu
biro/e: öbür gün
bişewka: dün gece
bişıgı/d: beşik
biwıkı/d: b. bibıkı
bixeber/e: habersiz
biyaya/d: 1)varlıklı 2)iyi, olumlu
biyaye/e: 1)varlıklı 2)iyi, olumlu
biyayıne: olmak (b. biyayiş)
biyayiş: 1)olmak 2)doğmak 3)yakışmak, uygun gelmek (b. bıyayiş)
biyayiş pır: dolmak (b. pır bıyayiş)
biyene: b. bıyene
biyene gırse: büyümek
bo/e: b. ban
bo: koku
boça xwı rep kerdış: kuyruğunu dikleştirmek
boça xwı wetırnayiş: kuyruğunu dikleştirip sallamak
boçe/d: kuyruk
boçı/d: kuyruk (b. boçe)
boçık: 1)kuyruk 2)kuyruk sokumu, belin alt arka kısmı 3)tarlanın başka tarla veya yerler arasındaki dar kesimi
boçık dekewtış: bel kayması
boçıkı/d: bir çeşit ayrıkotu ve bunun ürünü
boçın/e: kuyruklu
boçını/d: kuyruklu
boçqol/e: kesik kuyruklu hayvan
boje: kirpik
boji/e: kol (b. bazı)
boka: belki, keşke
boka vergi: kurda yem olma
bol: 1)çok, epeyce, pek fazla 2)bol, geniş 3)hayvan sürüsü (b. boll)
bolê bızan: keçi sürüsü (b. boll)
boll/e: hayvan sürüsü
bollagı/d: hayli, çok
bollıxey: bolluk, varlıklılık
bolû: belli
bom: aptal, salak
bombardıman kerdış: bombardıman etmek, saldırmak
bomêni/d: aptallık, delilik
bon/e: b. ban
bonder: b. bander
bonder bıyayiş: b. bander bıyayiş
bonder kerdış: b. bander kerdış
bone/e: b. bane
bonko: yağışlı havalarda saçakların üzerindeki toprağı dövüp sıkıştırmak için kullanılan tokaç (b. koniy bani)
boqa...werıştış: 1)şımarıp ne yapacağını bilmez durumda olmak

2)cinsel arzudan ötürü azgınlaşmak
boqboq kerdış: yersizce bağırıp çağırmak
bor/e: b. bure
boranı/d: güvercin
boraqı/d: adak olarak kesilen hayvan (Arapça aslında **Bûraq**: Peygamber Muhammed'in Mirac'da bindiğine inanılan binek)
boraqı dayiş: adak olarak hayvan kesmek ve etini başkalarına dağıtmak
borekı/d: börek
borekı/d: küçük bir karınca çeşidi
borıncı/d: bir cins yabani kuşburnu (İlkbaharda yetişen meyvesi zamanla kırmızılaşır ve yenince buruk bir tad verir)
borıncêlı/d: bir çeşit yabani kuşburnu ağacı (b. borıncı)
bori/d: boru
borr: 1)kestane rengi, kızıla çalan renk, doru 2)kızıl veya koyu kırmızı renkteki büyükbaş evcil hayvanlar için ad olarak kullanılabilen bir sözcük
bors: kazan
bostan/e: bostan, sebze bahçesi
boston/e: b. bostan
botan/e: iftira
bover/e: karşı taraf, öte yan
bovera: karşıda, öte yanda
bovero: b. bovera
bow bow: hayret ifadesi olarak "vay be!", "bak hele!" anlamlarında kullanılan bir ünlem
bowli: belli (b. belli)
bowse/e: boyunduruğun halka şeklindeki bir parçası olup çift sürerken hayvanın boynuna geçirilir
boxar: çakıl taşları
boxaz/e: boğaz
boxaz bê!: döven dövme esnasında harman dışına çıkmadan hayvanı çalıştırabilmek için bazan böyle seslenilir (sözcük anlamı: boğaza gel)
boxçe/e: bohça
boxe/e: 1)boğa, erkek sığır 2)iriyarı ve güçlü
boy/d: koku
boyax/e: boya
boyax kerdış: boyamak
boye/e: boya (b. boyax)
boyeçi/e: boyacı
boyet: bağ kulübesi (bazı yörelerde "**welladı**" denir
boyın/e: kokan, kokulu, pis kokusu olan
boyıne/d: b. boyın
boyını/d: b. boyın
boylı: b. belli
boylı bıyayiş: belli olmak
boy qefelıyayiş: canı sıkılmak, sıkıntıdan daralmak
boy ver dayiş: rahatlamak, soluk almak
boz/e: 1)boz, gri, beyazımtırak 2)sarışın, kumral
bozek/e: açık sarı renkli bir incir çeşidi
bozek: kumral, hafifçe sarışın
bozekı/d: b. bozek
bozı/d: b. boz
bozo/e: 1)boz renkli 2)sarışın, kumral
bra: hiç, bile (b. bıra)

bra/e: erkek kardeş (b. bırar)
brak/e: dost, yaren (b. bırak)
brakey: dostluk, yarenlik (b. bırakey)
brakı/d: b. brak, bırak
brew-i: kaş (b. bırew-i)
brindar/e: yaralı
brindar bıyayiş: yaralanmak, yaralı olmak
brindarey: yaralı olma durumu, yaralılık
brindarı/d: yaralı
brindar kerdış: yaralamak
brını/d: yara
brını wegirıyayiş: yarası ağırlaşmak, yarası büyümek
Bucaq: Siverek yöresinde bir kaç köyü kapsayan bir aşiret ve bu aşiretin yaşadığı bölge
bucur/e: bücür, ufak tefek kişi
buer: kestane rengi (b. borr)
bulbul/e: bülbül
bulel: yumak (b. gında)
bulıki: emekleme
bulıki geyrayiş: emeklemek
bulıki şıyayiş: emeklemek
buli: emekleme
buli geyrayiş: emeklemek
buli kewtış: çocuğun emeklemeye başlaması
buli şıyayiş: emeklemek
buluki: emekleme (b. bulıki)
bulu'nayiş: yutuvermek
bum/e: baykuşun bir çeşidi
bum: bom, patlama sesi
bumba/d: bomba
buncuk: havuç
bune/d: diğer (b. bin)
bure/e: ekilmemiş arazi, ekilmemiş olan tarla
buri/e: kaş (b. bırew-i)
buros: tencere
burr meydan o: hodri meydan!
burro dayiş: düşürmek, devirmek
burro gınayiş: düşmek
burro gunayiş: düşmek (b. burro gınayiş)
buru: kaş (b. bırew-i)
burunti/e: enfiye
burxı/e: burgu
burxur/e: bulgur
busayiş: uyumak
bu'ukı/d: (çocuk dilinde) böcek, kurt, böcü
buvı: (çocuk dilinde) yanma, ağrıma, yakıcı
buvıkı: (çocuk dilinde) yanma,ağrıma, yakıcı
buweçe/d: b. boçı
buweston: 1)b. bostan 2)karpuz
bux/e: buhar, buğu
buxur: tütsü, buhur, buğu
buy/d: koku (b. bûy)
buya xwı verra dayiş: b. bûya xwı verra dayiş
buy dayiş: b. bûy dayiş
buy-germaxı: fena koku (b. bûy-germaxı)
buy-germaxı dekewtış: b. bûy-germaxı dekewtış
buyı/e: b. bûyın
buyın/e: b. bûyın
buyını/d: b. bûyın
buy kerdış: b. bûy kerdış
buz/e: buz
buzrıkı/d: sivilce, küçük çıban
buzxane/e: buzluk, buzhane
bû/d: koku (b. bûy)

Bûcaq: b. Bucaq
bûça/d: bütçe
bûça...tebiştiş: peşine takılmak, kuyruğuna yapışmak, takibetmek
bûçı/d: kuyruk
bûn: b. bin
bûraqı/d: b. boraqı
bûrekı/d: küçük bir karınca çeşidi (b. borekı)
bûros: bakraç, kazan
bûtan/e: b. botan
bûver: öte yan, karşı taraf
bû-y: koku
bûya kıjbûy: yanık kokusu (özellikle bez vb. eşyanın yanınca çıkardığı koku)
bûya kıjbûy ameyiş: yanık kokmak
bûya murdarı/d: leş kokusu, leş gibi kokma
bûya xwı gırewtış: nefes almak, dinlenmek, mola vermek
bûya xwı verra dayiş: 1)nefes almak, dinlenmek, hava almak 2)deşarj olmak 3)kokusunu salmak
bûyci: köpek yavrusu
bûy dayiş: 1)kokmak, koku saçmak 2)koklatmak
bûy dekewtış: kokmak, kokuşmak
bûy devıstış: kokutmak
bûyfıssın-ı: sahte (iş)
bûy-germaxı/d: fena koku
bûy-germaxı dekewtış: fena kokuşmak
bûyın/e: 1)kokan, kokulu 2)pis, kötü
bûyını/d: b. bûyın
bûy kerdış: koklamak
bûy verra dayiş: koku saçmak, koku salmak
bûy verra dıyayiş: koku saçılmak, kokusu çıkmak
bûy vetış: koku çıkarmak, kokutmak
bûy vırsıki dıyayiş: etrafa koku saçılmak, koku yayılmak
bye: b. bê-
byebextê: b. bêbextey
byesol: tuzsuz (b. bêsol)

C

ca/e: yer
ca: yatak
ca/d: o
ca ameyiş: yerine gelmek (b. ameyiş ca)
ca ardış: yerine getirmek
ca bedelıyayiş: yeri değişmek, yer değişmesi
ca bedelnayiş: yer değiştirmek
ca bı ca: yer yer, yerden yere
ca bıyayiş: 1)yeri olmak 2)bulunmak
ca ca: yer yer
cacıxı/d: bir çeşit kabak
cacur /e: şarjör
ca dayiş: 1)yer ver[illegible] 2)yerleştirmek
ca'de/e: cadde, yol
ca dekewtış: dayanabilmek, sabretmek
ca dest kewtış: yer bulmak, eline yer geçmek
ca'dey 'ami: ana yol, herkesin gidip geldiği yol
cadê xwu dı vındertış: 1)yerinde durmak 2)haddini bilmek
ca dayiş: 1)yer vermek 2)barındırmak 3)yerleştirmek
ca dı: 1)yerinde 2)anında
ca dı dıyayiş: uygun görmek, yerinde bulmak
ca'dıkerı/d: cadı, cadaloz
ca'dı kewtış: yola düşmek
ca dı mende/e: 1)yerde kalmış olan, geride kalmış olan, artakalan, değersiz 2)yardıma muhtaç olan
ca dı mendış: 1)kalmak, geride kalmak, yerde kalmak 2)hemen kalmak, anında kalmak
ca dı verdayiş: 1)bırakmak 2)boşamak 3)geride bırakmak 4)yerinde bırakmak 5)anında bırakmak 6)vazgeçmek 7)terketmek
cado cayin/e: 1)yerli yerine 2)çok uzak yer
ca finayiş: bir şeyi eski yerine koymak
cag: kazak örmek için kullanılan şiş
ca gırewtış: 1)yer almak 2)yerleşmek 3)yer kaplamak, yer tutmak
cahana/d: tay
cahdı/e: yol, cadde
ca hewelnayiş: yer değiştirmek
cahil/e: 1)cahil 2)toy, genç
cahiley: 1)cahillik 2)gençlik
cahilı/d: b. cahil
cahil û cıwan/e: gencecik
ca kerdış: 1)bulmak 2)tespit etmek 3)iyice anlamak 4)yer etmek, yer edinmek
ca kewtış: yerine girmek
cal/e: acı
cam/e: cam
cama kerdene: b. cema kerdış
camat/e: b. cemat
camat gırêdayine: cemaat oluşturmak, toplanmak (b. cemat bestış)

cambaz/e: 1)cambaz 2)hayvan tüccarı
cambazêni/d: cambazlık
camekan/e: camekan
camende/e: geride kalan, yerde kalan, değersiz, artakalan (b. ca dı mende)
ca mendış: 1)boş yerin kalması 2)geride kalmak
camerd/e: 1)erkek 2)yiğit
camerdey: 1)erkeklik 2)yiğitlik
camerdey geyrayiş: yiğitlik namı peşinde olmak, yiğitliğe heveslenmek
camerdey kerdış: 1)yiğitlikte bulunmak, yiğitçe davranmak 2)yiğitlik taslamak
camerdey ra kewtış: cinsel iktidarını yitirmek (erkek için kullanılır), erkekliğini yitirmek
camêrd/e: 1)erkek 2)yiğit
camêrdek/e: korkmayan, yiğit, erkekçe davranan
camêrdekey: erkeklik, yiğitlik, mertlik
camêrdeki: yiğitlik, mertlik
cami/e: cami
cam kerdış: camlamak
camurr/e: yanmış ateş közleri yığını
camus/e: manda
camuskeran: kışın parlayan bir yıldız
camusı/d: manda
can/e: can
cana/d: tay
canbaz/e: b. cambaz
cane/e: tay
ca nêdayiş...: sıkıştırmak, rahat bırakmamak
ca'nım/e: cehennem
ca'nıme ra: "cehennemin dibine kadar", "varsın olsun" anlamında kullanılan bir deyim
ca'nımi: cehennemlik
canmêrd/e: yiğit, mert
canmêrdek/e: yiğit, mert
canmêrdi: yiğitlik
ca ra: kökten, temelden, bir kere
ca ra ca: yerden yere, yer yer
ca ra hewelıyayiş: yerinden teplenmek, yeri değişmek
ca ra hewelnayiş: yerini değiştirmek, yerinden tepletmek
ca ra kay kerdış: yerinden teplenmek, yeri sağlam olmamak
caran: hiçbir zaman
ca ra vecıyayiş: yerinden çıkmak
ca ra vetış: yerinden çıkarmak
ca resayiş: varmak, yerine ulaşmak
carmêd/c. b. canmêrd
carmêdek/e: b. canmêrdek
carmêrd/e: b. canmêrd
carmêrdek/e: b. canmêrdek
carmêrdi: b. canmêrdi
caro: b. caran
carrıs/e: inatçı, haşin
carrıt/e: ateş küreği (b. carrut)
carrut/e: ateş küreği
caruk/e: b. carrut
casus/e: casus
casusey: casusluk
casusey kerdış: ajanlık yapmak, casusluk yapmak
casusı/d: casus
casusi: casusluk
ca tebiştış: yer tutmak

cav/e: cevap
ca verdayene: bırakmak, boşamak (b. ca verdayiş)
ca verdayiş: 1)bırakmak 2)geride bırakmak 3)yerde bırakmak 4)boşamak 5)vazgeçmek 6)terketmek
ca verdenı: b. ca verdayene
ca vıstış: bir şeyi eski yerine koymak
cawıta/d: çiğnenmiş olan
cawıte/e: çiğnenmiş olan
cawıtış: çiğnemek (dişlerle çiğnemek)
cawıtox/e: çiğneyen
cawıtoxı/d: b. cawıtox
cawıyaye/e: çiğnenmiş olan
cawıyayiş: çiğnenmek (dişlerle çiğnenmek)
cawo cayin: 1)yerli yerine 2)çok uzak yer
cax/d: parmaklık, korkuluk, trabzan
caxı/d: parmaklık biçiminde yapılan basit avlu veya bahçe kapısı
caxekı/d: b. caxı
caxılme/e: parmaklıklı şey
cay: bir yerde, yeri
cay: sanki, niye
cay: yatak
cay/d: o, onun
cay bı, cay şı: "bir varmış, bir yokmuş" anlamında masalların başında söylenen bir söz
cay camêrdey kewtış: erginleşmek, büluğa ermek (erkek için kullanılır)
cay çıwa tede çın bıyayiş: dövülecek tarafı olmamak (güçsüz olmak)
cay darbi tede çın bıyayiş: dövülecek tarafı olmamak (güçsüz olmak)
cay...gırewtış: -nin yerini almak
cayi: 1)yerli, yerel, yerleşik 2)evcil
cayil/e: 1)cahil 2)genç, toy (b. cahil)
cayiz: caiz, uygun, cevaz verilen
cayke: bir yerde, bir yerlerde
caykı: bir yerde (b. cayke)
caykı bı, caykı nêbı: b. cay bı, cay şı
caykı bı, çınêbı: b. cay bı, cay şı
cayna: başka bir yer, başka bir yerde
cay ra vejiyayiş: 1)çıkagelmek 2)bir yerden çıkmak, bir yerlerden çıkmak
cay resayiş: bir yere varmak, bir yere ulaşmak
cay rutış: yerleri süpürmek
cay sebri veşnayiş: sabrını taşırmak, çok aşırı gitmek
cay xwı bedelnayiş: yerini değiştirmek
cay xwı deyiş: yerini bulmak (b. cay xwı dıyayiş)
cay xwı dı: yerinde, durduğu yerde
cay xwı dı mendış: yerinde kalmak
cay xwı dıyayiş: yerini bulmak, yerini tutmak, hak ettiği yeri bulmak
cay xwı ra hewelıyayiş: yerinden oynamak, yerinden ayrılmak
cay xwı ra tê geyrayiş: 1)teplenmek 2)yerinden oynamak

cazi/d: cadı
cebab/e: cevap (b. cewab)
cebab dayiş: cevap vermek, cevaplandırmak (b. cewab dayiş)
cebahir/e: cevahir
Cebaxçur: Bingöl Şehri
cebılxane/e: cephane
cebır: zorla, cebr
cebxane/e: cephane
ceddi newe/e: yepyeni
cefa/d: sıkıntı, cefa, meşakkat
cefa deyiş: sıkıntı çekmek, eziyet görmek (b. cefa dıyayiş)
cefa dıyayiş: sıkıntı çekmek, eziyet görmek
cefa hêçı bıyayiş: çektiği cefa veya gösterdiği çaba boşa gitmek
cefakêş/e: cefa çeken
cefa wardış: cefa çekmek, sıkıntı çekmek
cefa werdış: b. cefa wardış
celb/e: resmi makamların gönderdiği çağrı belgesi, celp
cele/e: biçilip dizilmiş ekin yığını
celeb/e: hayvan tüccarı
celı/e: b. cele
cellawı/d: 1)kara pekmez karıştırılarak oluşturulan yiyecek 2)b. celq û cellaw
celq û cellaw/d: karla karışık çamur, karın oluşturduğu cıvıklık ve bataklık
cem/e: öğün, bir defada yenen yemek
cema/d: dizilerek oluşturulan küçük yığın, dizi
cema kerdış: dizip yığmak
cemat/e: cemaat, topluluk
cemat bestış: cemaat oluşturmak, toplanmak
cematki: 1)toplumsal, toplumca, cemaat gibi, cemaate göre 2)b. cematki ronıştış
cematki ronıştış: iki bacağını içe doğru birbirinin altına katlayarak (yere) oturmak
cem bıyayiş: karnı şişmek, karın şişikliği
cemed/e: buz
cemedın/e: buzlu, çok soğuk
cemedıyaya/d: donan, donmuş olan
cemedıyaye/e: donan, donmuş olan
cemedıyayiş: donmak
cemednaya/d: dondurulmuş olan
cemednaye/e: dondurulmuş olan
cemednayiş: dondurmak
cemednayox/e: donduran, dondurucu
cemednayoxı/d: donduran, dondurucu
cem'et/e: cemaat
cemıdıyayiş: b. cemedıyayiş
cemıdnayiş: dondurmak
cemıd vıstış: kırağı çalmak
cemiyet/e: cemaat, cemiyet
Cenabê Heq: Allah, Cenabı Hak
cenawer/e: kurt, canavar
cenayiş: 1)(çalgı) çalmak 2)işlemek (pamuk vb), dövüp doğramak 3)(yoğurt vb. için kullanıldığında) kıvam vermek 4)sokmak, daldırmak
cenaze/d: cenaze
cenc/e: b. genc
cenceni: b. gencey
cendeg: ceset, leş

cenderme/e: jandarma
cendırme/e: jandarma (b. cenderme)
cenekı/d: kadın, kadıncağız (b. cenêkı)
ceneykı/d: kadın, kadıncağız (b. cenêkı)
cenêkı/d: kadın, kadıncağız
cenêki: karı, karıcığım (kocanın karısına seslenirken kullandığı bir sözcük)
ceng/e: 1)savaş, cenk 2)kötülük
cengarı/d: pas, bakır pası
cengarı gırewtış: pas tutmak
cengarrın/e: paslı
cengarrını/d: b. cengarrın
cengba dındanan: aç karınla, hiç bir şey yememiş olma durumu
cengı/d: pas
cengı bestış: paslanmak, pas tutmak
cengı gırewtış: paslanmak, pas tutmak
cengı perrayiş bıder: pas kapmak, paslanmak
cenıke/d: kadın, kadıncağız
ceni/d: kadın, karı, bayan
ceni tıra bêzar bıyayiş: evlenebilecek yaş ve fiziksel yapıda olmak ("küçük değil, koskoca herif olmuş" anlamında genç birisinden yakınırken kullanılır)
ceniya viyay/d: dul kadın
ceniye/d: kadın
cennet/e: cennet
cenneti/e: cennetlik
cephe/e: cephe
cerayıne ra: geri dönmek
cerebnayiş: denemek, sınamak
cerevnayene: b. cerebnayiş
cergı/d: insan kümesi, grup
cerıbane/e: deneme
cerıbaney xwı vetış: kendi kendisini denemek, kendisini sınamak
cerıbnaya/d: denenmiş olan
cerıbnaye/e: denenmiş olan
cerıbnayiş: b. cerebnayiş
cerime/e: rüşvet
cerran: topraklaşmakta olan bir taş cinsi
ceryan: cereyan
cesaret/e: cesaret
cesaret kerdış: cesaret etmek
cesed/e: ceset, ölü gövdesi
cesur/e: cesur
cesurı/d: cesur (kız veya kadın)
cetwel/e: cetvel
cew/e: arpa
cewab/e: cevap, yanıt
cewab dayiş: cevap vermek, cevaplandırmak, yanıtlamak
cewher/e: cevher, gevher
cew-xele: Bir olayın olumlu veya olumsuz biçimde sonuçlandığını imalı olarak belirtmek için, **xele** (buğday): olumluluk; **cew** (arpa): olumsuzluk ifadesi olarak kullanılır. Olayın olumlu yahut olumsuz biçimde sonuçlandığını öğrenmek için ise "**cew, xele?**" diye sorulur.
cewzerdi: arpaların sararma zamanı
cexra/d: sigara (b. cıxara)
cey/e: o, onun
ceyran: 1)elektrik akımı, elektrik 2)hava akımı, cereyan
ceyran bırıyayiş: elektrik kesintisi olması, cereyan kesilmesi

ceza/d: ceza
ceza antış: ceza çekmek
ceza dayiş: ceza vermek, cezalandırmak
ceza dıyayiş: cezalanmak, ceza görmek
ceza gırewtış: cezaya çarptırılmak, cezasını görmek
ceza kerdış: cezalandırmak
cezali: cezalı
ceza nuştış: ceza kesmek, ceza yazmak
ceza wardış: ceza yemek, ceza giymek, hüküm giymek, cezaya çarptırılmak
ceza xwı dıyayiş: cezasını bulmak, cezasını çekmek
cezbe/e: tarikat ehlinin kendinden geçme durumu, cezbe
cezbe kewtış: cezbeye tutulmak, cezbeye kapılmak
cezwe/e: cezve
cê: birbirini, birbirine, birbirinin, birbirinden
cê/e: o, onun, onu
cê: onlar
cêbı/d: cep
cêbkesan/e: yankesici
cêdı antış: çekip çekiştirmek, parçalara ayırmak
cêdı kerdış: birbirinden ayırmak, parçalara ayırmak, parçalamak
cêdıkewta/d: dağınık, şapşal
cêdıkewte/e: dağınık, şapşal
cêdı kewtış: birbirinden ayrılmak, parçalara ayrılmak, parçalanmak, dağılmak
cêdı vetış: (derisini) yüzmek, (giysisini) soymak, ayırmak, çözmek
cêdı vıstış: parçalarına ayırmak, sökmek
cê kerdış: ayırmak
cêko: -den beri, olalıberi
cêko çımê xwı akerdi: doğalıberi, bileliberi, göreliberi
cêmıyankewta/d: karışık, dağınık
cêmıyankewte/e: karışık, dağınık
cêmıyan kewtış: birbirine karışmak, birbirine girmek
cênc: b. genc
cênike/d: kadın (b. cenêkı)
cêpkesanı/d: cepçi, yan kesici
cêr: aşağı, alt, güney
cê ra: birbirine, birbirinden
cêra: aşağıda, aşağıdan
cê ra aqıtıyayiş: ayrışmak, birbirinden ayrılmak
cê ra bıyayıne: parçalara ayrılmak, birbirinden ayrılmak
cêra cor: baştan başa, baştan aşağıya kadar
cê ra kerdene: parçalara ayırmak, birbirinden ayırmak
cê ra şınasnayiş: tanımak, farketmek, ayırabilmek, teşhis etmek
cê ra verra dıyayiş: 1)doğurmak 2)birbirinden kopmak, ayrılmak
cê ra vetış: birbirinden ayırmak, seçmek, farkında olmak, çözmek, ayırabilmek
cêrayıne ra: geri dönmek
cêrên/e: alttaki, aşağıdaki
cêrênı/d: aşağıdaki, alttaki
cêrın/e: aşağıdaki
cêri/d: elti
cêr kerdene: yuvarlamak
cêro: aşağıdan, alttan
cêrû: b. cêro

cêr û cor: alt-üst, aşağı yukarı
cêser dı vetış: birbirinden ayırmak, tanımak
cê ser kerdış: birbirinden ayırmak
cê ser kewtene: b. cê ser kewtış
cê ser kewtış: birbirinden ayrılmak, ayrılmak
Cêxıye/e: bugün Bingöl'e bağlı bulunan Kiği ilçesi
cêz/e: çeyiz (b. ciz)
cı: o, onu, ona, onun; kendi
cı dayiş: -e vermek,
cı fıstene: içine koymak, yerleştirmek
cıft: palamudun içinde bulunduğu yuvası, palamudun alt kabuğu
cı geyrayiş: 1)vazgeçmek, dokunmamak, karışmamak 2)aramak
cıgır/e: kızma, küsme
cıgıriyaya/d: kızan, küsen, alınan
cıgıriyaye/e: kızan, küsen, alınan
cıgıriyayiş: kızmak, küsmek
Cıhud/e: Yahudi
Cıhudı/d: Yahudi kadın veya kız
Cuhudi: Yahudi
cı kerdış: koparmak, kesmek
cı kewtene: içine girmek, içine düşmek (b. dekewtış)
cı kutış: vurmak, dokunmak
cıl: 1)elbise 2)semer, çul (b. cıle, cılı) 3)yatak (b. cılı)
cıla heri/d: semer, palan
cıl-cok: yatak-yorgan, eşya
cıl-cor: pılı pırtı, eşya
cıle/d: semer, palan
cılı/d: 1)yatak 2)semer, palan 3)giysi, elbise
cılı ser nayiş: (merkebe) palan vurmak
cıllı/d: 1)yatak 2)giyecek 3)semer, çul
cıllı dı bıyayiş: 1)aşırı hasta olmak, yatalak olmak 2)yatakta olmak
cıllı kewtış: 1)yatağa girmek 2)çok hasta olmak
cıllı pıra gırewtış: giyecek giymek, elbise giymek
cıllı xwu ra dayiş: giyinmek, elbise giymek
cıl û belg: elbise takımı, giyecek, kılık kıyafet
cım: kayıp
cım bıyayiş: kaybolmak, ortalıktan yok olmak
cım'e/e: cuma günü
cım'et/e: b. cem'et
cımırd/e: erkek (b. canmêrd)
cımli/d: un ile yağ ve pekmez -yahut şekerden- yapılan bir tatlı
cım û celat: kayıplara karışma, ortalıktan yok olma
cınawır/e: kurt, canavar, vahşi hayvan
cınayine: çalgı çalmak (b. cenayiş)
cınayiş: b. cenayiş
cınaza/d: cenaze
cınaza hewa nayiş: cenazeyi defnetmek
cınaza wedarıtış: cenazeyi gömmek, cenazeyi defnetmek
cındar/e: 1)cinli, cin çarpmış diye bilinen sinir hastası, asabi 2)cin çarpmış diye bilinen sinir hastalarını tedavi eden, cin kovan kişi
cındarı/d: b. cındar
cıne/d: cin
cıne: onlar, onların

cınêker: (bir) kadın
cınıke/d: kadın
cı nıştene: -e binmek
cı nıştış: -e binmek
cınıtene: çalmak (çalgı vb. için kullanılır)
cını/d: kadın, karı, bayan (b. ceni)
cını kewtış: halk arasında "cin çarpması" olarak bilinen sinir hastasının kriz nöbetleri
cınnet/e: cennet
cınneti: cennetlik
cınnı/d: cin
cınnı dayiş pıro: cin çarpmak
cınnın/e: cinli, cinlerce çarpılmış kişi
cınnıne/d: b. cınnın
cınni amey bere: cinleri tutmak, asabileşmek, cinleri başına üşüşmek
cınni kewtış: cinleri başına üşüşmek, cin çarpma , sinir krizi geçirmek
cınno/e: cinli, asabi, sinirli
cı ra: -e,ona, kendisine; -den, ondan
cı ra ameyiş: elinden gelmek
cı ra bırnayiş: koparmak
cı ra cı kerdış: koparmak (-den koparmak)
cı ra çenyayiş: -den biçmek (-den koparmak)
cı ra gırewtış: -den almak
cı ra kerdış: kesmek
cı ra şıyayiş: -e batmak
cı ra vetış: -den çıkarmak
cıreyiş: b. cırıyayiş
cı rê: ona
cırênayiş: olay yaratmak (önemli bir şey yapmak), önemli bir iş yapmak
cı ri: ona
cıriyayiş: olay olmak, vukubulmak
cırm/e: 1)ceza, suç bedeli 2)yük, baş belası
cırm bıyayiş: yük olmak, başa bela olmak
cırm dayiş: ceza ödemek, suç bedelini ödemek
cırnı/d: dibek, soku
cırnı kutış: dibekte bulgur vb. dövmek
cırte: cirit
cıs/e: soy, cins, tür
cısan: erken olgunlaşan üzüm çeşidi
cısli: soylu
cısn/e: cins, soy
cı şanayiş: üzerine serpmek
cıta/d: çift, iki tane
cıte/d: çift, iki tane
cıte/d: çift (b. cıte kerdış)
cıte kerdene: çift sürmek (b. cıte kerdış)
cıte kerdış: çift sürmek
cıtê: bir çift
cıtêr/e: 1)çiftçi 2)yaklaşık olarak bir dönüm kadar olan ve bir çiftçinin bir günde sürebileceği arazi
cıtêrı/d: çiftçi kadın veya kız
cıtêrey: çiftçilik
cıtı/d: çift (b. cıte kerdış)
cıtı kerdış: çift sürmek
cı vera: önünde, (onun) yerine
cıwan/e: genç
cıwanı/d: genç (genç kız)
cıwaney: gençlik

cıwanêne: yaşamak (bıcıyao/ bıcıayo: yaşasın)
cıwanıkı/d: korkusuz, becerikli, çalışkan kız veya kadın
cıwen/e: harman (b. cuwen)
cıwin/e: harman (b. cuwen)
cıxara/d: sigara
cıya: ayrı
cıya kerdış: ayırmak
cızdan/e: b. cuzdan
cıze/e: meme (b. çije)
cızık/e: meme
cızme/e: çizme, bot
ci/e: b. gı
cif/e: soluk, nefes
cif arê ro pêşıyayiş: soluğunu sık sık alıp vermek, nefesi tıkanmak, yorulmak
cif dayiş: soluk vermek
cifê xwı gırewtış: 1)soluk almak, dinlenmek 2)nefesini tutmak, soluk almadan durmak
cif gırewtış: soluk almak
cif peysayiş: soluğu kesilmek
cif pıro peysnayiş: nefes aldırmamak, soluk almasına fırsat vermemek, kötü biçimde vurmak
cif ra bıyayiş: soluk soluğa olmak, çok yorulmak
cif verro nêameyiş: 1)hava sızdırmamak 2)soluk almamak
cigerı/d: ciğer
cigera mı: "iki gözüm", "ciğerim" anlamında sevgi ifadesi olarak kullanılan bir deyim
cigere/d: ciğer
cilat/e: jilet
cile/e: cila
cile kerdış: cilalamak
cinegı/d: 1)yanağın iki yanındaki saç, favori 2)başa takılan kadın süs eşyalarından
cingana/d: çingene (kız veya kadın)
cingane/e: çingene
cınıke/d: kadın
cınıye/d: kadın
cini: onlar
cipı/d: cip
ciq: çocukla oynarken gözler bir süre kapatılıp aniden açılarak böyle seslenilir, ce
ciq kerdış: 1)çocuğa "ce" demek 2)görünüp hemen kaybolmak, ce demek
cir/e: aşağı
cirin/e: aşağıdaki, alttaki
ciran/e: komşu
ciraney: komşuluk
ciranı/d: komşu kız veya kadın
cir cir kerdış: dır dır etmek, ciyak ciyak ses çıkarmak
cirte: cirit
cirtıme/e: şıngıl(b. qanqıle)
ciwan/e: yakışıklı erkek
ciya: ayrı
ciya bıyayiş: ayrı olmak, ayrılmak
ciya ciya: ayrı ayrı
ciya kerdış: ayırmak (b. cıya kerdış)
ciya mendış: ayrı kalmak
ciyayey: ayrılık, ayrı olma durumu (b. ciyayi)
ciyayi: ayrılık, ayrı olma durumu
ciz/e: çeyiz
co: için
co: b. ca
coamerd/e: erkek (b. canmêrd)

coamerdeni: erkeklik, yiğitlik
coka: o nedenle, bundan ötürü
coka ra: o nedenle, bundan ötürü
coleg: maraba
com/e: b. cam
comerd/e: 1)cömert 2)erkek
comerdek/e: cömert
comerdekey: cömertlik
comerdey: cömertlik
comerdı/d: cömert
comerdi: cömertlik
comêrd/e: erkek, yiğit (b. canmêrd)
comırr/e: b. camurr
cona/d: tay (b. cana)
cone/e: tay (b. cane)
conık/d: cesaretli ve becerikli kadın (b. cıwanıkı)
cor: çukur, kuyu
cor/e: yukarı, üst
cora: o nedenle, onun için, bu nedenle, ondan ötürü
cora cêr: baştan aşağı, baştan başa, serapa
cor dı gırewtış: alttan alıp laf sızdırmak
core: b. caran
corên/e: üstteki, yukardaki
corın/e: yukardaki
corû: b. caran
cow: b. cew
coy: -den, onun (b. cûy)
cuab/e: cevap (b. cewab)
cuamêrd/e: erkek (b. canmêrd)
cuar: yukarı (b. cor)
cuav/e: b. cuab, cewab
cua ver: b. cuwa ver
cua wet: bundan öteye, -den öteye
cube/e: cübbe
cumle: cümle
cumleten: hepsi, hepsi birden
cuer: yukarı, üst (b. cor)
cuera: o nedenle (b. cora)
cueri: yukardaki, üstteki (b. corên)
cuên/e: harman (b. cuwen)
Cuhud/e: Yahudi
Cuhudi/e: Yahudi
cumbuşı/d: cümbüş
cunıbet/e: cünup, boy aptestini gerektiren durumda olan
cunıbetey: cünup olma durumu, şer'en yıkanmayı gerektiren durum
cunıbeteya xwı vetış: boy aptesti almak, yıkanmak
cunıbetı/d: b. cunıbet
cunubet/e: cünup
cunubetey: cünup olma durumu, şer'en yıkanmayı gerektiren durum
cur'etli/e: cesaretli
curmi meşut: cürm-i meşhud, suçüstü
curre/e: gelişmeyip boyu küçük kalan (daha çok hayvan için kullanılır)
cus/e: 1)cins, çeşit 2)soy
cusan: erken olgunlaşan üzüm çeşidinin genel adı
cusın/e: asil, soylu
cusli: b. cusın
cuwa: -den
cuwab/e: cevap (b. cewab)
cuwal/e: çuval
cuwan/e: genç (b. cıwan)
cuwa ver: daha önce, önceleri
cuwen/e: harman

cuwera: bu nedenle, ondan ötürü (b. cora)
cuy cuy: civcivleri çağırırken sesleniş biçimi
cuzdan/e: cüzdan
cuzı/d: Kur'an'ın otuz iki parçasından herbiri, cüz
cuzme/e: çizme
cûna/d: b. cana
cûne/e: b. cana
cûserra: tan vakti, şafak vakti, sabahleyin erkenden (b. dosere ra)
cûy/d: ağaç zamkı, badem ağacının yapışkan olarak kullanılan salgısı
cûy: -den, için, o, onun
cwamêrd/e: b. canmêrd)
cwamêrdêni/d: b. camêrdi

Ç

ça: 1)nere, neresi, nerede, nereye? 2)niye?
çadıre/d: çadır
çadırı/d: çadır (b. çadıre)
çahar: dört
çaket/e: ceket
çakêt/e: ceket (b. çaket)
çakuç/e: çekiç
çakut/e: b. çakuç
çale/d: çukur
çalekı/d: küçük çukur
çalekı/d: b. çalı(II)
çalı/d(I): çukur
çalı/d(II): örtü veya çıkın olarak kullanılan bez parçası
çalı/d: sarnıç, su çukuru, kuyu
çalıkı/d: küçük çukur
çalım/e: gösterişli tavır, çalım
çalım kerdış: gösterişte bulunmak
çalma/d: kuru pekmez
çam: çam ağacı
çamur/e: çamur
çamur-batırxan/e: fazla çamurlu yer, çamur ve bataklık
çamuri/d: çamur
çamurin/e: çamurlu
çanqıl/e: baston, ucu eğri sopa
çanqılıyayiş: eğrilip bükülmek, dolanmak
çanqılnayiş: eğip bükmek, dolanmasına neden olmak
çante/e: çanta
çap: şinik, tahıl için kullanılan bir ölçü birimi
çape/d: çap
çapanı/d: el açıldığında baş parmağın ucu ile işaret parmağının ucu arasındaki uzunluk
çapıksuwar/e: çevik, atik
çaq/e: diz, bacak, baldır
çaqe/e: baldır
çaqıl: çakıl
Çaqılçiman/e: çocukları korkutmak için bacadan içeri gireceği söylenen hayali, olağanüstü bir yaratık, bir çeşit gulyabani
çaqırnı: dört yan, etraf
çaqırniy dina: dünyanın dört bucağı, dünyanın etrafı
çar(I): b. çehar
çar(II): 1)alnı akıtma hayvan, hayvan alnındaki beyazlık veya alnı böyle olan hayvan 2)tanınan, belli
çarber: avlu ve bahçe gibi yerlerin çitten yapılan kapısı
çar çar: b. çehar çehar
çarçewe: 1)pencere 2)çerçeve
çarçiba/d:1)pencere 2)çerçeve
çardaxı/d: çardak
çare/e: alın
çare/e: çare
çare/d: b. çar(II)
çare berz kerdış: alnını yükseltmek, başını kaldırmak
Çarekan: Zara ile Divriği arasındaki bölgede yaşayan bir aşiret
çarekı/d: kuruyunca pıtrak olan dikenleri, taze iken beyaz çiçekleri olan bir bitki

çares: on dört
çaresın/e: on dördüncü
çare tokerde bıyayiş: alnı açık olmak
çarês: b. çares
Çarê Ûrışi/e: Rus Çarı
çarhıngı/d: kızıl renkli iri bir yaban arısı
çarı/d: b. çar(II)
çarıg: tahıl ölçüsü olarak on altılık birim
çarın/e: dördüncü
çarıne/d: dördüncü
çarıng-ı/d: b. çarhıngı
çarıx/e: çarık
çari: çalı çırpı (b. çarri)
çaring: b. çarhıngı
çarnayıne: çevirmek (b. çarnayiş)
çarnayiş: 1)gezdirmek, dolaştırmak 2)fırsatını kollamak 3)çevirmek 4)kovalamak
çarox/e: çarık
çarqırnı: etraf, dört yan (b. çehar qırnı)
çarres: on dört (b. çares)
çarr-i: çalı çırpı
çarseme: çarşamba (b. çarşembe)
çar sey: dört yüz
çarşefı/d: çarşaf
çarşembe/e: çarşamba
çarşeme/e: çarşamba
çarşı: çarşı
çarşıme/e: çarşamba (b. çarşembe)
çarşû/e: çarşı
çartelu: ilkbaharın yeşerip yazın kuruyan uzun dikenli bir ot
çat kerdiş: (tüfek vb) çatmak
çatlıx: semiz
çatme bestiş: özellikle yas tutarken kadınların alınlarına bağ bağlaması
çatmey rayiran: yol çatı, birkaç yolun kesiştiği kavşak
çatray: patika
çawış/e: çavuş
çawres: kırk
çawresın/e: kırkıncı
çawresını/d: b. çawresın
çax/e: çağ, zaman
çaxano: -dığı zaman, ne zaman ki, -ince, o zaman, o sırada
çaxe: -ince, o zaman ki, ne zaman ki
çaxıl: çakıl
çax kerdene: tespit etmek, farkına varmak
çaxo: -dığı zaman, -ince, o zaman, o sırada
çaydanı/d: demlik, çaydanlık
çaye: nasıl, niye ,niçin?
çayir/e: çayır, çayırlık
çayir û çiman: çayır çimen
çayxane/e: çayhane, kahvehane
çe: ne?
çe: b. keye
Çebaxçur: Bingöl Şehri
çeçık/e: meme
çehar: dört
çehar çehar: dörder dörder
çeharın/e: dördüncü
çeharını/d: 1)dördüncü 2)dört taş oyunu
çehar qırnı: dört köşe, etraf
çehar visti: seksen (b. heştay)
çehar visti û des: doksan (b. neway)
çehendı: 1)kaç? 2)ne kadar?

3)onca, o kadar ki
çeher: dört (b. çehar)
çeherın/e: dördüncü
çeherıne/e: dördüncü
çeherını/d: dördüncü (b. çeherıne)
çeher bı çeher: dörder dörder
çehergûşe: 1)dört köşeli 2)dört yan, dört taraf
çeherla: dört misli
çeherletı: dördüz
çeherpay: dörnala
çeherqat: dört kat, dört misli, kat kat fazlasıyla
çek/e: silah
çekerdış: fırlatmak, atmak, (b. çeng kerdış)
çekerdış miyan: içine atmak
çekal/e: eski ayakkabı
çekı/d: silah
çekı/d: giyecek
çeki dayiş pera:giysi giydirmek
çekkal/e: b. çekal
çekma/d: yürüyüşü iyi olan binek hayvanı
çekme/e: b. çekma
çekos: cimri
çekule/e: deri kabuk
çekule bestış: derinin kabuk bağlaması
çekule vıstış: kabuk atmak, deri değiştirmek, kavlamak
çekur/e: kurumuş deri
çele: b. çelle
çelebi: saygın kişi, cömert
çelek/e: cimri, doyumsuz, başkasının malında gözü olan, obur
çelekey: tamahkarlık, oburluk
çelekı/d: b. çelek
çeleng-ı/d: şık, güzel kız veya kadın
çelle/e: karakış, zemheri, kışın en soğuk günlerine rastlayan belirli kırk günü
çelp: el çırpması veya bir şeyin suya değmesiyle çıkan ses
çelpi: el çırpması veya bir şeyin suya değmesiyle ses çıkması
çeltug/e: çeltik
çel û çuk: çoluk çocuk
çem/e: göz
çem/e: nehir, çay
çemberı/d: çember
Çemçeqû Paşa: masallarda geçen bir özel ad
çemçillık/e: suyun yüksek bir yerden damlaması veya akması sırasında donmasıyla oluşan sarkık buz parçası
Çemê Muzırı: Munzur çayı
çemıc/e: ovalı
Çemışgezeg/e: Dersim yöresinde bir ilçe, Çemişgezek (b. Çımışgezeg)
çemle/e: kulp
çena: şey
çena: kız (b. keyna)
çend: 1)ne kadar? 2)kaç? 3)biraz, birkaç, o kadar ki
çende: 1)kaç, birkaç 2)ne kadar?
çendekı: 1)her defasında 2) -dıkça, ne kadar ki 3)her ne kadar 4)her şeye rağmen 5)bütün gücüyle
çendekı...de bi: var gücüyle
çendekı şina: var gücüyle, yapabildiğince
çendı: b. çend

çendı kı: 1)hepsi 2)her ne kadar
çene: niçin?
çene/e: çene
çeng/e: avuç
çengal/e: çengel
çengar/e: çengel
çeng bıyayiş: 1)fırlamak 2)fırlatılmak 3)zıplamak, hoplamak, sıçramak
çenge: köşe
çengezıyayiş: 1)fırlamak, sıçramak 2)dengesini yitirip düşmek
çengeznayiş: tutup fırlatmak
çengıle/e: kol
çengıleki kerdiş: kollarını fazla sallayarak yürümek
çengızıyayiş: 1)sıçramak, fırlamak 2)dengesini yitirip düşmek
çengıznayiş: tutup fırlatmak
çeng kerdiş: fırlatmak, atmak
çeng to dayiş: avuçlamak, avucunu daldırıp doldurmak
çenık: çene
çennê: niçin?
çenyayiş: biçmek, (meyve) koparmak (b. çinayiş)
çep/e: 1)sol 2)solak 3)ters, sapa
çepe/d: soldaki, sol
çepel: 1)pis, kirli, kötü 2)çapak
çepey: 1)solda olma durumu 2)solaklık
çepı/d: b. çep
çepi: çarpma sesi
çepkani: sollayarak, sollamasına, sol yandan, solakça
çep kewtiş: sapa olmak, ters düşmek, sola düşmek
çepo/e: solak
çepraz: çapraz
çeqal/e: çakkal
çeqan ser kewtiş: sezmek, farkına varmak
çeqayiş: suyu kurumak
çeq kerdiş: farketmek, tespit etmek
çeqmaq/e: çakmak
çeqmaqli/e: eski bir tüfek çeşidi
çeqqal/e: çakkal
çer: b. çehar
çerang: kiriş (b. keron, şırit)
çeraya/d: 1)otlamış olan 2)hayvanlarca yenmiş olan ekin veya otlak
çeraye/e: b. çeraya
çerayiş: otlamak
çerçım/e: açıkgöz
çer çıman rey dı pawıtiş: dört gözle beklemek
çerçi/e: attar, çerçi
çerdene: b. çertene
çere/e: ot, çimen
çerepuz/e: çimen, yeşeren ot
çerexıyayine: 1)dönmek 2)kaymak (b. çerrexıyayiş)
çerez/e: çerez
çergûşe: dört köşeli olan şey, dikdörtgen veya kare biçiminde olan şey
çerıyayiş: otlanmak, hayvanlarca yenmek
Çerkez/e: Çerkez
Çerkezı/d: Çerkez kadın veya kız
çerkınar: 1)etraf 2)dört yanlı, dört köşeli
çerkınari: dört köşeli
çerm/e: deri, post
çerpay: dörtnala
çerpayki: dörtnala

çerqat: dört kat, dört misli, dört katlı
çerrexıyayiş: kaymak
çerrexnayiş: kaydırmak
çerrıxıyayiş: b. çerrexıyayiş
çerrıxnayiş: b. çerrexnayiş
çertelu/e: b. çartelu
çertene: b. çertış
çertış: otlamak, otlanmak
çerx/e: çark, bileği çarkı
çerxe/d: çark
çerxin/e: topuzlu
çerx kerdış: bilemek, çarkla bilemek
çeşit: çeşit
çeşit çeşit: çeşit çeşit
çet/e: iki dere veya yolun birleşme yeri
çetal: 1)çatal 2)çatallı
çetale/d: yemek çatalı
çetalê rayiran/e: birkaç yolun kesiştiği kavşak
çetalın: çatallı
çete/e: çete
çetın/e: çetin, güç
çew: kimse
çewder/e: çavdar
çewek: çewwek
çewer: kimse, hiç kimse
Çewligi: Bingöl Şehri
çewres: kırk
çewresi: kırk günlük belirli süre (özellikle doğan bebeğin ilk kırk günü için kullanılır)
çewresi tê kewtış: başkasıyla kırkı çakışmak (aynı kırk günlük süre içinde meydana gelmek veya doğmak)
çewt/e: eğri, çarpık, ters, yanlış
çewt bıyayiş: eğrilmek, eğri olmak, ters olmak
çewtek/e: eğrimsi, eğrice, eğri büğrü
çewtekı/d: b. çewtek
çewtey: 1)eğrilik 2)yanlışlık (b. çewti)
çewti: 1)eğrilik 2)yanlışlık
çewt kerdış: eğmek, bükmek
çewt û çewtvır: çok eğri, kıvrımlı, zikzaklı, eğri büğrü
çewwek: hiç kimse
çexmax/e: çakmak
çeye/e: ev (b. keye)
çeyregı/d: çeyrek
çê/e: b. keye
çêber/e: b. keyber
çêf/e: b. keyf
çêl û çûk: çoluk çocuk
çêna/d: kız (b. keyna)
çênekı/d: b. keynekı
çênê: b. keynê
çêr: yiğit
çêregı/d: çeyrek
çêrêni: yiğitlik
çêrıya doy: ayran yayarken tulumu gergin tutan ağaç
Çêrmûgı/d: Diyarbakır'a bağlı bulunan Çermik İlçesi
çêsık: b. kêsık
çêver/e: b. keyber
çêvesaya: b. keyveşaya
çêvesaye/e: b. keyveşaye
çêwer: b. keyber
çı: 1)ne 2)ne kadar da, nasıl da 3)hiç 4)ister, isterse 5)neden?
çı beno: nedir, ne var?
çı bı: hayret, nasıl olur, ne oldu?
çıce/e: meme

çıcı/e: meme (b. çıce, çiçe)
çıçe/e: meme
çıçı: ne?
çı...,çı...: ister..., ister...
çıçı yo: nedir, ne oluyor?
çıçi: ne?
çıçi ra: neden?
çıçi rê: neye?, neden?
çıço: nasıl?
çı 'ecêb a: ne tuhaf şey, hayret
çı 'ecêbı: hayret, çok acayip
çı fayde: ne yazık ki, ne fayda, kaç para eder, boşuna
çıfte/e: uğursuz, tekinsiz
çıfte/e: çifte namlulu silah
çıfte çıfte: cıvıltı
çıftexas/e: beyaz patiska
çıhar: b. çehar
çıher: b. çehar
çıj bıj: sıvı maddelerin fışkırınca çıkardığı ses
çıje/e: meme
çık: b. çı
çık: madeni veya cam eşyanın çıkardığı ses, tıkırtı
çıkara/d: neyin nesi, neci, kim?
çıkare/e: neyin nesi, neci, kim?
çıkayiş: çıtlamak, tıkırdamak
çıkçık: cimri
çıke: çünkü (b. çunki)
çıkes: 1)hiç kimse, kimse 2)kim, neyin nesi?
çık esto/e: hepsi, ne ise, tümü
çıkê: çünkü (b. çunki)
çı kı: ne kadar ki, her ne kadar, hepsi, ne kadar varsa
çı kı bı: olsun, ne ise, hepsi
çı kı tıra amey: elinden geldiğince, elinden ne geldiyse
çıki: madeni eşya veya cam eşya sesi, tıkırtı
çıkkes: hiç kimse
çıkos/e: cimri
çık o: ne, nedir?
çıkod/e: cimri
çıla/d: 1)çıra 2)bir çeşit gaz lambası
çılancıkı/d: b. çuranekı
çılanı/d: sümük
çılanın/e: sümüklü
çılanını/d: sümüklü
çılantı/d: sümük
çılantın/e: sümüklü
çılay: b. çıla
çılay kerdış: perişan etmek, çırasını söndürmek, sarartıp soldurmak
çıle: b. çelle
çıley: b. çıla
çıley kerdış: b. çılay kerdış
çılke/d: damla
çılkekı kerdış: su sıçratmak
çılkı/d: damla
çılle: b. çelle
çılm/e: sümük
çılmast: süzülmüş yoğurt
çılo/e: sümüklü
çılonç/d: sümük (b. çılantı)
çılonçıkı/d: çörten
çılontı/d: b. çılantı
çım/e: göz
çım akerde şeyiş: gözü arkada kalarak ölmek
çımandê xwı ra şıyayiş: gözlerini yitirmek, gözlerinden olmak, körleşmek
çımanê mı bıdiyni: "keşke", "gözlerimle bir görebilseydim"

anlamında kullanılan bir söz
çıman verra geyrayiş: 1)gözlerinin önüne gelmek 2)görünecek şekilde dolaşmak
çıman verra nêşıyayiş: gözünün önünden gitmemek, hayalini unutmamak
çım bar bıyayiş: tahammül etmek, istemek (**çım bar nêbıyayiş**: tahammül etmemek, çekememek)
çımbestekı/d: körebe oyunu
çım bırnayiş: gözü kesmek, yapabileceğine inanmak
çım...de bıyayiş: gözü (bir şeyde) olmak
çım de mendene: amacına ulaşamamak, isteği kursağında kalmak
çımdê...dı: gözünde, -e göre
çım...dı bıyayiş: gözü (başkasında) olmak
çım dı xışın bıyayiş: gözünde büyümek
çıme: 1)göz (evin bölümlerinden herbiri) 2)göze (su kaynağı) 3)etki alanı
çımê...vetış: hakkından gelmek (gözlerini çıkarmak)
çımê...tede bıyayiş: 1)gözü...de olmak 2)niyeti olmak
çımê xwı akerdış: 1)hastalığı biraz iyileşmek 2)gözünü açmak, dikkat etmek
çımê xwı bıloqnayiş: gözlerini faltaşı gibi açıp kötü kötü bakmak
çımê yê wardi: "gözünü seveyim" anlamında beğeni ifadesi
çımê yê wardo: b. çımê yê wardi
çımga/e: toprak altından çıkarılan ve kökü yumru biçiminde olup yenen bir bitki
çım...gınayiş: gözü ilişmek
Çımışgezeg: Dersim (Tunceli) yöresinde bir ilçe, Çemişgezek
çımi çarnayiş: göz gezdirmek
çımi dıyayiş: gözüyle bizzat görmek
çımi pırr hesri bıyayiş: gözleri yaşla dolmak
çımi rayi ra mendış: gözleri yolda kalmak
çımi rayir dı bıyayiş: gözleri yolda olmak
çımi roşn bıyayiş: gözü aydın olmak, gözleri iyi görmek
çımi sere dı kay kerdış: gözleri fıldır fıldır dönmek
çımi tari bıyayiş: gözleri görmez veya az görür olmak, gözleri kararmak
çımiya kewtış: göze ilişmek
çımka: çünkü
çımke: çünkü
çımkewta/d: göz dolduran, beğenilen
çımkewte/e: b. çımkewta
çım kewtış: beğenilmek, göz doldurmak
çımki: çünkü
çımlil/e: yeşil gözlü
çımi lilawı kerdış: gözleri (ağrıyıp) yaşarmak
çımi lil kerdış: gözleri berrakça parlamak
çımmırd/e: tokgözlü, gözü tok
çımmırd bıyayiş: 1)gözü tok olmak 2)gözü doymak
çımmırdey: tokgözlülük
çım nêakerdış: göz açmamak,

ağır hasta olmak
çım pa gunayiş: gözü ilişmek
çım pê gınayiş: göz göze gelmek, birbirini görmek
çım pê ra nênayiş: göz yummamak, uyuyamamak
çım piya nênayiş: göz yummamak, uyuyamamak
çım...ra kewtış: gözü ilişmek, gözüne ilişmek
çım ra kewtış:gözden düşmek
çım rar dı bıyayiş: gözü yolda olmak
çım ra vetış: gözden çıkarmak
çım rayira mendış: gözü yolda kalmak
çım rayir dı mendış: gözü yolda kalmak
çımroşn/e: iyi görebilen
çımroşney: iyi görebilme, göz aydınlığı
çımroşnı: b. çımroşn
çım ser nayiş: gözlemek, izlemek, kollayıp korumak
çım sero bıyayiş: izlemek, gözlemek, kollayıp korumak
çımsiya/e: kara gözlü (beğeni ifadesi olarak kullanılır)
çımsiyay/d: b. çımsiya
çımsur/e: kızıl gözlü (beğenme ifadesi olarak kullanılır)
çımsurey: 1)zorbalık 2)kırmızı veya kızıl gözlü olma durumu
çımsurey kerdış: zorbalık etmek, baskı yapmak
çım şari dı bıyayiş: gözü başkasında olmak, gözü elde olmak
çım şıkıtış: göz kırpmak
çım şıknayiş: göz kırpmak
çım ta gunayiş: gözü ilişmek
çım ta kewtış: gözü ilişmek
çım ta vıstış: gözü görmek, gözüne ilişmek
çım tede bıyayiş: 1)gözü birinde veya bir şeyde olmak 2)yapmayı tasarlamak, yapmaya niyetli olmak
çımteng/e: cimri, kıskanç
çımtengey: cimrilik, kıskançlık
çımtersaya/d: gözü korkmuş olan, yılgın
çımtersaye/e: b. çımtersaya
çım tersayiş: gözü korkmak, yılmak
çım tersnayiş: göz korkutmak, yıldırmak
çım tıra bırnayiş: gözü kesmek
çım ver...dayiş: göz koymak, görmek
çım ver de dayiş: göz koymak, görmek (gözü ilişmek)
çımveyşan/e: açgözlü
çımveyşaney: açgözlülük
çımveyşanı/d: açgözlü
çımzeng/e: mavi gözlü, yeşil gözlü
çımzêq/e: gözleri büyük ve fırlak olan kişi, büyük ve çirkin gözlü kişi
çın: yok
çına: ne?
çına: elbise, çamaşır
çına ra: niçin?, neden?
çınay: eşya
çınay rê: neden, niçin?
çınay sero: niçin, ne yüzünden?
çınay xwı vetış: soyunmak, giysilerini çıkarmak
çınbıyaye/e: 1)yokluk, yoksulluk hali 2)bulunmayan, mevcut olmayan

çın bıyayiş: b. çınibıyayiş
çınd: 1)kaç 2)ne kadar 3)o kadar ki 4)birkaç (b. çend)
çındekı: b. çendekı
çındı: b. çendı
çındolek: kökü yenen bir bitki (bazı yörelerede **qerqaş** ya da **vllıkı** denir)
çınebiyayene: yok olmak, yokluk
çıneviene: b. çınebiyayene
çıng: çıngırtı, madeni eşyanın çıkardığı ses
çıngi: çıngırtı
çınibıyayiş: yok olmak, olmamak, bulunmamak
çınki: çünkü
çıp: düşen su damlasının çıkardığı ses, şıp, pıt
çıqa: b. çıqas
çı qal a: ne demek, lafı mı olur?, o nasıl söz?
çıqale: çağla
çıqas: 1)ne kadar? 2)her ne kadar
çıqas kı: 1)her ne kadar, ne kadar ki 2)bütün gücü ile, var gücü ile
çıqaş: b. çıqas
çı qewmıyawo: ne olmuş, ne oldu?, ne vukubulmuş?
çıqlık/e: 1)köz 2)kıvılcım
çıqlıki dayiş: gıdıklamak
çıqlıki dıyayiş: gıdıklanmak
çıqlık perrayiş: kıvılcım sıçraması
çıq û çaqırnı: her taraf, etraf, dört yan
çır: b. çırrı
çıra: neden, niçin?
çıra/d: bir çeşit ilkel gaz lambası, çıra
çıralıx: Alevilerde pirlere verilen maddi değer
çıranıkı/d: b. çuranekı
çırax/e: çırak
çıraxe/e: hekim
çıraxey: çıraklık
çıraxı/d: çırak (kız veya kadın)
çıray: hiç, hiçbir zaman
çırê: neden, niçin?
çırênayiş: otlatmak
çırıng: tokat sesi, madeni eşyanın çıkardığı ses, şırak
çırıngayiş: 1)parlamak 2)şırak diye ses çıkarmak
çırıngi: tokat veya madeni eşyanın ses çıkarması durumu
çırısıyayiş: parlamak
çırıyayiş: hayvanlarca yenmek, otlanmak
çıri: niçin, neden?
çır kerdış: süt sağmak
çırpo: şıppadak, beklenmiyen ve ani bir zamanda
çırpoj: b. çerepuz
çırpoz: b. çerepuz
çırr/d: 1)kapı vb. şeylerin açılırken çıkardığı ses 2)yırtılma sesi
çırr/e: iki grupla ve koşmak suretiyle oynanan bir oyun (bazı yörelerde "**bırr**" denir)
çırra şıti/d: 1)basınça fışkıran süt 2)süt beyazı, çok beyaz, tertemiz
çırray: hiçbir zaman
çırrê: hiçbir zaman (b. çırray)
çırrı/d: 1)basınçla fışkıran sıvı 2)çeşme
çırri: 1)kapı vb. şeylerin açılırken çıkardığı ses 2)yırtılma sesi
çırtan: oluk, çörten

çırtıkı/d: çıtçıt (bir çeşit düğme)
çırtıkı/d: fiske
çırtıkı/d: çörten
çırtıkı pa nênayiş: fiske vurmamak
çı serey to bıdejna: konuşmakta olan kişi tarafından "başını ağrıtmayayım, kısa keseyim" anlamında kullanılan bir deyim
çıt-ı: keçiyi kovarken (seslenirken) çıkarılan bir ses
çıtaw: nasıl?
çıter a: nasılsın?
çı tewır: nasıl?, ne biçim?
çıturi: nasıl?
çıva o: nedir?
çı vatış o: ne demek, o da laf mı?
çı veyna: bir de ne göreyim (beklenmedik şeyle karşılaşıldığını ifade etmek için kullanılır)
çıvit: çivit (mavi renkli bitkisel bir toz boya)
çıwa/d: çubuk, sopa, direk
çıwal/e: çuval
çıwareqekı/d: sopalarla oynanan ve ebe olanın sopasını kırmayı temel alan bir çocuk oyunu
çıwe/e: sopa, çubuk, direk
çıwey vıstış cı: sopalamak, sopayla vurmak
çıxari/d: gezinti
çıxdık/e: bir tür çığ otu
çıxe: sığırlara seslenirken kullanılan bir sözcük
çıxe çıxe: b. çıxe
çıxını/d: çıkın
çıxır: çukur, çığır, karda açılan yol
çıxır dekerdış: karda yürüyerek yol açmak
çıyo: şey, bir şey
çı yo: ne, nedir?
çı yo, çı kare wo: neyin nesidir, kimdir?
çize: cız
çıze: meme (b. çıje)
çızık/e: meme (b. çıje)
çızıleyiş: b. çızılıyayiş
çızılıyaya/d: iyice sağılan
çızılıyayiş: iyice sağılmak, bütün verimi alınmak
çızılnaya/d: iyice sağılmış olan, bütün verimi alınmış olan
çızılnaye/e: b. çızılnaya
çızılnayiş: son damlasına kadar sağmak, bütün verimini almak
çızılnayox/e: son damlasına dek sağan, ürününün hepsini alan
çızzayiş: 1)bağırmak 2)şiddetle ağrımak
çızzi/d: bağırtı, viyaklama
çızzi dekewtış: 1)ağrıdan ötürü veya kederden ötürü bağırmak, viyaklamak 2)bir tarafında şiddetli ağrı hissetmek
çi: şey, nesne
çiçegı/d:çiçek
çiçegın: çiçekli
çi dey ri nêverdayiş: 1)söylenmedik olumsuz söz bırakmamak 2)ona bir şey bırakmamak
çiê: bir şey
çik: 1)şey 2)ne?
çikayene: feryat edercesine bağırmak
çik-e: bir şey, şey
çillık/ekadın üreme organının içi, klitoris
çilsıpi: bembeyaz
çilsiya/e: simsiyah

çilsur: kıpkırmızı
çilzerd/e: sapsarı
çiman/e: çimen
çi-miy: eşya, ıvır zıvır
çimoto/e: çimento
Çin/e: Çin
çina: başka bir şey
çinaya/d: b. çinaye
çinaye/e: biçilmiş olan, biçili
çinayını: biçmek (b. çinayiş)
çinayiş: biçmek
çinayox/e: biçici, toplayıcı, devşirici
çinayoxı/d: b. çinayox
çi nêmend: 1)az kalsın, az daha, neredeyse 2)bir şey kalmadı
çınıtene we: toplamak (b. weçinayiş)
çinko/e: tenekeden yapılma küçük su bakracı
çintene: biçmek
çip/d: baldır, ayak
çip: sıkı
çipçiplax/e: çırılçıplak
çiplax/e: çıplak
çiq çiq: kahkaha sesi
çiq çiq huyayıne: kahkahayla gülmek
çirçiplax/e: çırılçıplak
çirrım-i: paramparça
çirrımi çirrımi: parça parça, paramparça
çirrımi bıyayiş: paramparça olmak
çirrımi kerdış: paramparça etmek
çi ser nayiş: 1)yemek pişirmek 2)bir şeyin üzerine koymak, bir şeyi (başka şeyin) üzerine koymak
çi sero: neden, ne için?
çiştene: b. kiştış
çit/e: pamuklu basma, bez, kadınların kullanıdığı bir çeşit başörtü
çitale/e: mensucat, basma, bez eşya
çitare: b. çitale
çite/d: başörtüsü
çiv: 1)vızıltı 2)cıvıltı sesi
çivçiv: cıvıltı, kuş sesi
çivçiv kerdış: cıvıldamak
çivnayiş: cıvıldamak
çiy/e: şey, nesne
çiy beyndê...nêkewtış: kafasına bir şey girmemek, bir şey anlamamak
çiyek: hiçbir şey
çiyeki: b. çiyek
çiyêk: bir şey
çiy geyrayiş: 1)bir şey aramak 2)çıkar peşinde olmak, parsa peşinde olmak 3)dilenmek
çiy hêş nêkewtış: 1)akla yatmamak, bir şey anlaşılmamak 2)bir şeye yaramamak
çiy hêştê...kewtış: 1)aklına yatmak 2)anlamak
çiy miy: eşya, edevat
çiyna: 1)başka bir şey 2)küsur 3)fazlalık
çiy nêmend: az kalsın, az daha, neredeyse
çiy pa nêverdayiş: soyup soğana çevirmek, üzerinde bir şey bırakmamak
çiy pırcını ser vıstış: bir şeyi başarmak, verim elde etmek, sonuca ulaşmak
çiy tıra hêş kewtış: 1)bir şeye ya-

ramak, yararlı olmak 2)bir şey anlaşılmak
çiy weri: yiyecek maddesi
çiyyeki: hiçbir şey
çogamı/d: baston, ucu eğri sopa, asa
çoganı/d: baston, ucu eğri sopa, asa
çoganı/d: karlı veya çamurlu yerde yürümekte daha çok çocuklarca kullanılan çatallı uzun sırık (ayaklar bu çatallı bölümlere konarak yürünür)
çoha: ceket
çok/e: diz
çok bıyayiş: diz çökmek
çok dayiş: diz çökmek
çol/e: çamurlu yer, batak
çolax/e: çolak, eli veya kolu sakat olan kişi
çole:b. çale
çolek-ı/d: b. çorekı
çolemey: pestil, yağ ve undan yapılan tatlı bir yemek
çol û çomırr: fazla çamurlu olan yer
çomır/e: çamur
çomırrın/e: çamurlu
çomır û batırxan: b. çamurbatırxan
çonçıl: sert cisimlerden kopup fırlayan veya sıçrayan parça
çond: b. çend
çonday: ne kadar, bunca
çonqılıyayiş: aradan dolanmak, eğrilmek (b. çanqılıyayiş)
çonte/e: çanta
çop/e: çöp
çopçi/e: çöpçü
çopçiyey: çöpçülük
çopol/d: tokat
çor: b. çehar
çor/e: hastalık, dert, veba
çorekı/d: çörek
çores: b. çewres
çormiş bıyayiş: çürümek
çormiş kerdış: çürütmek
Çor Paşa: "çok büyük kimse" anlamında kullanılan bir ad
çor sey: b. çehar sey
çorsme: etraf, çevre, yöre, civar
çorşme: b. çorsme
çoşme: etraf, yöre, civar (b. çorsme)
çoşme geyrayiş: etrafını dolanmak
çot: b. çewt
çow: b. çew
çowder/e: çavdar
çowres: kırk
çowt/e: b. çewt
çowtek/e: b. çewtek
çoxo/e: ceket
çukıs/e: cimri
çukısı/d: cimri
çuko: ne?
çulag/e: merkep veya at semeri yapan kişi
çulbeytı/d: özellikle kuru üzüm olarak kullanılan beyaz renkli ve iri taneli bir üzüm çeşidi
çume: b. çıme(2)
çungal/e: b. çengal
çungırrıyayiş: büzülmek, kırışmak
çunke: çünkü
çunki: çünkü, için
çuntık/e: küçük çanta

çuranekı/d: çörten, oluk
çuranı/d: çörten, oluk
çuranıkı/d: çörten, oluk (b. çuranekı)
çurıg/e: çürük
çurıg dayiş pıro: çürüğe çıkarmak, çürük göstermek
çurıgey: çürüklük
çurıgı/d: b. çurıg
çurıg vejiyayiş: çürük çıkmak
çurımiş bıyayiş: çürümek
çurnıkı/d: çörten (b. çuranekı)
çurr/e: yırtık
çurrı/d: b. çırrı
çurtal: yırtık pırtık bez
çurug/e: çürük
çurup çurup: halay vb. oyunlarda "haydi" anlamında kullanılan bir deyiş
çut: b. çutı
çut bı çut: çifter çifter
çut çut: çifter çifter
çuter a: nasılsın?
çutê: bir çift
çutı/d: çift
çutır: nasıl?
çutıri: nasıl?
çuturi: nasıl?
çutme perrayiş: çifte atarcasına zıplamak
çuwa/d: sopa
çuwareqekı/d: b. çıwareqekı
çuwe/e: sopa, kalın direk
çuxur/e: çukur
çuye: sopa
çû: eşeğe seslenirken çıkarılan bir ses, çüş
çû: sopa veya değnek
çûnçûwa: çelikçomak oyunu

çwal/e: b. cuwal

D

da/d: anne
da/e: b. dat, ded
da/d: o
da!: be!
da-: sayıların önüne gelerek "yaklaşık" anlamını verir (**davist**: yirmi civarında)
daax kerdene: b. deyax kerdış
da'ba/d: b. da'wa
da'ba bestış: anlaşma sağlamak, barıştırmak
da'ba çi ya: "nedenmiş o", "neden öyle olsun" veya "mesele neymiş?" anlamlarında kullanılan bir söz
da'ba kerdış: b. da'wa kerdış
da'ba...kerdış: bir şeyin davasını gütmek, iddiasında bulunmak
daban/e: dayanma gücü
dabançe/e: tabanca
dabonçe: b. dabançe
da'ba têra kerdış: olay yaratmak, kavga çıkarmak
da'ba vetış: b. da'wa vetış
daçewres: kırk civarında
dad: lezzet, tat
dadceni/d: amca karısı
dades: on civarında
dadi/d: anne
dad nêmendış: tadı kalmamak, tat kalmamak
dadza/e: amca oğlu
dahires: otuz civarında
dahirıs: b. dahires
daima: daima
dake/d: b. dayke
dakerdış: doldurmak (b. dekerdış)
dakıle/d: anne, annecik
Dakon: Govdere ile Bingol arasındaki bölge
dalde/e: dulda, tenha ve sakin olan gözden ırak yer, gizlenme yeri
daldedê xwı nayiş: arkasına gizlemek, koruyup saklamak
dala: haydi ordan!, be!
dale da!: haydi be!, canım!
dalıke/d: meşelik, fundalık
dalpa/d: damla
dalpey kerdış: damlamak
daluex: b. darlox
dama: sonra, peşinden, ardından (b. dıma)
damarı/d: damar
damari/d: üvey anne
dame/e: dama
damêrri/d: üvey anne
damı/d: tuzak
damı kewtış: tuzağa düşmek
damı ronayiş: tuzak kurmak
damıs biyayene: dayanmak
damış bıyayiş: dayanmak
damxa/d: damga
-dan: bir şeyin konduğu yer veya aracı ifade eden sonek (çay**dan**: demlik)
danequr/e: ağaçkakan
dapancas: elli civarında
dapirekı/d: nine, yaşlı kadın
dapirekı/d: uğur böceği
dapir-ı/d: büyük anne, nine

daponcas: b. dapancas
daqoq kerdış: buğday vb. tahıl ürünlerini tokaçla döverek sapından ayırmak
daqueç: beş taş
dar: 1)ağaç 2)tahta
-dar: sahip, -lı anlamını veren bir sonek
Darahêni: Bingöl'e bağlı bulunan Genç ilçe merkezi
dara tuyerı/d: dut ağacı (b. tuyerı)
daraxazi/d: darağacı
darb/e: 1)dövme, dayak 2)vuruş, darbe
darba guri: işin tam sırası
darba guri beyiş: işin tam sırası olmak
darba mergi: öldürücü darbe
darbı/d: 1)darbe 2)yara 3)uygun an
darbı dayiş pıro: darbe vurmak, birisine kötü bir şey yapmak
darbı pıro gunayiş: darbe yemek, kendisine kötü bir şey yapılmak, başına kötü bir şey gelmek
darb wardış: dayak yemek
darb werdış: b. darb wardış
darçe/e: tokmak, tokaç
darçı/e: tokaç, çamaşır tokmağı (b. darçe)
darçin/e: tarçın
dard/e: b. derd
dar da kerdış: asmak, idam etmek
dardayine we: kaldırmak (b. wedardayiş)
dar de kerdene: idam etmek, asmak
dar dı bıyayiş: asılmak
dar dı kerdış: asmak, idam etmek
dare/d(I): ağaç
dare/e(II): **Çıwa-reqekı** adlı çocuk oyununda çocukların yenilen ve oyunbozanlık edenin aleyhinde söyledikleri tekerleme. Bu tekerleme: "dare dare, pipık mare" şeklindedir
dare kerdış: b. dare(II)
darey/d: tahra, odun kesmeye yarıyan demir araç
darên/e: ağaçlı, ağaçtan yapılan nesne
darênı/d: b. darên
darê tuyere: dut ağacı (b. dara tuyerı)
dar-ı/d: 1)ağaç 2)tahta, ağaç parçası vb.
darı: b. darı kerdış
darı darı: tay tay (küçük çocukları ayakta durmaya özendirmek için söylenir)
darık/e: ağaç parçası, tahta parçası
darı kerdış: tay durmak, küçük çocuğun ayakta tek başına durabilme durumu
darın: ağaçlık, ağaçlı
darıtış: dayamak, üzerine yıkmak
darloq/e: b. darlox
darlox/e: dam loğunun çekilmesi için kullanılan çatallı araç
darg/e: uzun
darneqo/e: ağaçkakan
darober: b. dar û ber
darsıpe: kavak ağacı, ak kavak (b. sıpêdar)
darsoq/e: tokaç, çamaşır tokmağı
darû/e: ilaç
dar û ber: 1)ağaçlı yer 2)orman

3)dağ taş
darû bıyayiş: ilaçlanmak, derman olmak, ilaç olmak
dar û camêrd/e: yetişkin, koskoca erkek
dar û ceni/d: yetişkin kız, koskoca kız
darû kerdış: ilaçlamak, tedavi etmek
darze/e: b. derze
darzinı/d: b. derzinı
das/e: ince bitki sapı, çöp
dase: b. dasey
dasey: yüze yakın, yüz civarında
dasık/e: bitki sapının kırıntısı, çöp
daş/e: tuvalet, ayakyolu
daşeşti: altmış civarında
daşt: 1)öte, karşı 2)beter
daşta: öteden, karşıda, karşıdan
daşta-naşta: ötede beride
dat/e: amca (b. ded)
datan: amcagil, amca tarafı
datiza/e: amacaoğlu
datkeyna/d: amca kızı (b. dedkeyna)
dato: amca
davist: yirmi civarında
da'wa/d: 1)kavga 2)olay 3)hukuk davası
da'wa kerdış: kavga etemk
da'wa pıro nayiş: kavga çıkarmak, olay yaratmak
dawar/e: davar
da'wa vetış: 1)olay çıkarmak 2)kavga etmek, kargaşa çıkarmak
da'weçi/e: davacı
da'wet/e: davet, ziyafet
da'wetkerda/d: davetli (kız veya kadın)
da'wetkerde/e: davetli
da'wet kerdış: davet etmek, ziyafete çağırmak
da'wetli: davetli
dawılı/d: b. dawulı
dawulı/d: davul
dawulı cenayiş: davul çalmak
dawulı kutış: davul çalmak
dax: dağlama, dağlama aracı
daxıl: dahil
daxıliye: dahiliye, içeri ile ilgili
Daxıstan/e: Dağıstan
dax kerdış: dağlamak
daxme: dağlama, damga
daxme kerdış: dağlamak, damgalamak
daxnaya/d: dağlanmış olan
daxnaye/e: dağlanmış olan
daxnayiş: dağlamak
day/d: o, onun (b. daye-II)
day: anne (anneye seslenirken kullanılır)
daya/d: o
daya/d: 1)verilmiş olan 2)evlendirilen veya sözlü olan kız
dayçı/d: b. dayk-ı
daye/e(I): verilmiş olan şey
daye/d(II): o, onun
daye de: o anda; onda
dayene: vermek
dayene kıstene: öldürtmek
dayene pêro: dövüşmek, vuruşmak
dayene pıro: vurmak
dayene waro: (yere) düşürmek, yere indirmek
daye ra: o nedenle, ondan
dayê!: anne (hitap ederken kullanılır)

dayi/d: anne
dayim: daima
dayima: daima, devamlı
dayimi: devamlı, devam eden, sürekli, daimi
dayimiş bıyayiş: dayanmak
dayine ardene: getirtmek
dayine arê: toplamak
dayine to: daldırmak, içine saplamak (b. to dayiş)
dayira/d: daire, çember
dayire/e: daire, resmi iş yeri
dayiş: 1)vermek 2)(kızı) evlendirmek
dayiş burro: yere atmak, düşürmek
dayiş ceyran ro: cereyana vermek, elektrik şoku vermek (işkence yapmak)
dayiş dest: yakalatmak, ele vermek, teslim etmek
dayiş ditış: göstermek, görünmesini sağlamak
dayiş 'erro: 1)yere atmak, yere çalmak, düşürmek 2)(güreşte) yenmek
dayiş-gırewtış: 1)alış veriş yapmak, alıp satmak 2)denemek, ölçüp biçmek, düşünüp taşınmak
dayiş-gırotış: b. dayiş-gırewtış
dayiş hesab ro: hesaplamak, hesaba vurmak
dayiş icra: icraya vermek, icra yoluyla ödetmek
dayiş kerdış: yaptırmak
dayiş kınar: 1)bir kenara koymak 2)kenara çekmek, gizlemek
dayiş mıyano: 1)içine vermek 2)ortasına dalmak
dayiş nuştış: yazdırmak
dayiş pêro: kavga etmek, dövüşmek, vuruşmak
dayiş pêrû: b. dayiş pêro
dayiş pıra: giydirmek
dayiş pıro: 1)vurmak 2)(davul vb) çalmak
dayiş pıro şeyiş: çekip gitmek
dayiş pırue: b. dayiş pıro
dayiş pure: b. dayiş pıro
dayiş purı: (yılan, arı vb) sokmak
dayiş puroe: b. dayiş pıro
dayiş pyêr: b. pêro dayiş
dayiş qazıx ro: kazığa vurmak
dayiş qırkerdış: kırdırmak, topluca öldürtmek
dayiş rı ro: yüzüne vurmak, yüze vurmak
dayiş serro: 1)kafasına vurmak 2)üzerine atmak 3)başına kakmak
dayiş şınasnayiş: tanıtmak
dayiş şutış: yıkatmak
dayiş teber: 1)açığa vurmak, açığa çıkarmak 2)dışa vurmak, dışarıya yansıtmak
dayiş tebiştış: yakalatmak
dayiş vatış: söyletmek
dayiş vetış: çıkarttırmak
dayiş waştış: istetmek
dayiş wendış: okutmak
dayiş xatırê...: ...hatırı için bağışlamak
dayiş xwı ra: giymek
dayiş xwı çokan ro: dövünmek, dizlerini dövmek
dayiş xwı mıl ro: iftira etmek
dayiş zanayiş: bildirmek, öğretmek
dayk-e/d: anne

daykê: "vay anam", "vay be" anlamında hayret, yakınma ve acınma ifadesi olarak kullanılan bir sözcük
daykê dayanê: hayret ve yakınma ifadesi olarak "vay anasını", "vay be!" anlamında kullanılan bir söz
dayk-ı/d: anne (dayk-e)
dayox/e: veren, verici
dayoxı/d: veren, verici
dayra/d: 1)daire, çember 2)resmi çalışma yeri, daire
dayre: 1)resmi çalışma yeri 2)çember, daire 3)apartman katı, ev
dayza/e: b. datiza, deza
-de: ismin "-de" hali (içinde anlamında)
-de: ile
de: "be!", "haydi be!" anlamında kullanılan bir sözcük
de: artık, eğer, bir de, ama
de'a/d: dua
de'a kerdış: dua etmek, duacı olmak
de'a qebul bıyayiş: duası kabul olunmak
debare/d: geçim
debarı/d: geçim
debestış: 1)bir şeye bağlamak 2)(öküzü) çifte koşmak
debeya/d: b. debıyaya
debeye/e: b. debıyaye
debeyiş: b. debıyayiş
debırıyayiş: barınmak, geçinmek
debırnayiş: geçinmek, idare etmek, katlanmak, barındırmak
debırnayiş: başkasından esirgemek (yapılması gerekeni yapmamak)
debıyaya/d: 1)dolu, dolgun 2)kızgın, öfkeli
debıyaye/e: b. debıyaya
debıyayiş: 1)içine girmek, dolmak 2)öfkeli olmak, kızgın olmak
debo/e: depo
debra xwı tê kerdış: 1)nafakasını sağlamak 2)hasadını yapıp ürün kaldırmak
debrı/d: 1)geçim 2)geçimi sağlıyan ürün
dec: acı, ağrı
decayiş: b. dejayiş
decenayiş: daldırmak, içine sokmak
dad/e: amca
de...de: -de, içinde
dedkêna/d: amca kızı
dedo/e: amca
de 'ebênayiş: sokuşturmak
deey: ta (ilerde)
de'ey/d: dua
de'ey kerdış: 1)dua etmek 2)dilemek
de'ey wendış: dua okumak, dua etmek
def/d: tef
defina/d: define
defena: yine, tekar
defereknaye/e: içine doğranmış olan
defereknayiş: içine doğramak
definaya/d: içine atılmış olan
definaye/e: içine atılmış olan
definayiş: içine atmak
def' kerdış: defetmek
defn kerdış: ölüyü gömmek
defter/e: defter

degeyrayiş: aşağı inmek
de gıdi: "haydi, gözünü seveyim, yapmaya çalış" anlamında kullanılan bir teşvik sözü
de gıdi de: b. de gıdi
degınayiş: b. degunayiş
degırewte/e: 1)üzerine sarılan 2)üstü örtülen
degırewtış: üzerini örtmek
degırotış: b. degırewtış
degunayiş: 1)takılmak 2)(yara) ağrımak 3)dokunmak
degurote/e: b. degırewte
degurotış: b. degırewtış
deh: (at için kullanılırken) dehleme sözcüğü
deh: atlatma
deh: 1)yok canım, hadi canım! 2)bak işte 3)hani, nerede?
deha: 1)al sana, al işte 2)yok canım, hadi ordan!
deha: daha, henüz
deh bıyayiş: atlatılmak, baştan savulmak
de hesıyayiş: farkına varmak
de hıma: artık, haydi
dehire/d: öğle zamanı
deh kerdış: 1)(at) dehlemek 2)atlatmak, savmak
dehl: b. dehl-ı
dehlêrı/d: kavak ağacı
dehl-ı/d: ağaçlık, söğütlük veya kavak ağaçlarının bulunduğu yer
dehlir/d: kavak ağacı (b. dehlêrı)
dej/e: ağrı, acı, üzüntü
dejaya/d: 1)ağrıyan, acıyan 2)kızıp alınan
dejaye/e: b. dejaya
dejayiş: 1)ağrımak, acımak 2)kızıp alınmak
dejayox/e: 1)acıyan 2)ağrıyan 3)üzülen, alınmış olan kişi
dejayoxı/d: b. dejayox
dej dayiş: acı vermek, acıtmak
dejnaya/d: 1)acıtılan 2)üzülen, alınmış olan kişi
dejnaye/e: b. dejnaya
dejnayiş: 1)ağrıtmak, acıtmak, incitmek 2)üzmek
dejnayox/e: 1)acıtan, ağrıtan 2)üzen
dekarda/d: b. dekerda
dekarde/e: b. dekerda
dekardış: dekerdış
dekerda/d: 1)doldurulmuş olan, dolu 2)dolgun, şişman 3)kızgın
dekerde/e: b. dekerda
dekerdış: içine koymak, doldurmak
dekewtış: 1)içine düşmek, içeri düşmek, içeri girmek 2)faka basmak
dekewtış bınê payan: ayaklar altına düşmek, ezilmek
dekewtış cay camêrdan: büluğa ermek (erkek için kullanılır)
dekewtış cılı: 1)yatağa düşmek, yatağa girmek 2)hasta olmak
dekewtış damı: tuzağa düşmek
dekewtış dest: 1)yakalanmak, ele geçmek 2)eline geçmek
dekewtış mıyan: 1)içine dalmak, içine girmek, katılmak 2)içine düşmek
dekewtış zerre: içeri düşmek, içine düşmek
dekı/d: hile, kalleşlik
dekı bede kerdış: b. dekı beder

kerdış
dekı beder kerdış: 1)birisine kalleşlik etmek 2)birisine hile yapmak
dekı bere kerdış: b. dekı beder kerdış
dekı bıder kerdış: b. dekı beder kerdış
dekupeya/d: b. dekupıyaya
dekupeye/e: b. dekupıyaye
dekupeyiş: b. dekupıyayiş
dekupıyaya/d: (demir vb. sert cisimlerde) içe doğru çöküntülü olan
dekupıyaye/e: b. dekupıyaya
dekupıyayiş: içe doğru çöküntü olması (demir vb. sert cisimler için kullanılır)
dekupnaya/d: içe doğru çökertilmiş olan
dekupnaye/e: b. dekupnaya
dekupnayiş: içe doğru çökertmek
dekupnayox/e: içe doğru çökerten
dekupnayoxı/d: b. dekupnayox
dekutış: dürtmek, dürtüklemek
dek û dılav: b. dek û dolav
dek û dolav: hile, sahtekarca iş
dela: be!, behey!
delal/e: iyi, güzel, değerli
delal/e: tellal
delal dayiş: tellal çağırtmak, tellalin çağırması
delaley: değerlilik, beğenilir olma, sevimlilik
delaley: tellallık
delalı/d: güzel, dilber, iyi, değerli
delali: çok sevilen, değerli, iyi
delal veyndayiş: tellal çağırtmak, tellalin çağırması
delane: delilik (b. deluane)
delane dı xwu nayiş: 1)kendisini deli gibi göstermek 2)çılgınca davranmak (b. deluane xwu nayiş)
delavêre/e: dalavere, hile
delavêre kerdış: dalavere yapmak
dele/d: b. delı
deley/d: süt gibi bir salgısı olan ve salgısı müshil olarak kullanılan zehirli bir bitki
delêlı/d: dalgınca oturup durma
delêlı kerdış: dalgınca ve işsiz güçsüz oturup pineklemek
delı/d: 1)dişi köpek 2)kadın ve kız için hakaret ve sövgü olarak kullanılır
delil/e: 1)delil, belge 2)kılavuz
dellı: deli
dello/e: yahu, behey!
delo: b. dello
deloy lo: 1)türkülerde giriş ve nakarat yahut bağlantılarda kullanılan eril hitap sözü 2)bir şeye inanılmadığını, karşıdakinin yalan söylediğini ifade etmek için kullanılır
dellu/e: deli
delluy/d: deli kız veya kadın
delu/e: deli
deluane: delilik
deluane xwu nayiş: 1)kendisini deli gibi göstermek 2)çılgınca davranmak
delu bıyayiş: delirmek, deli olmak
Delu Fıkri: Deli Fikri adında bir Türk yönetici olup adı halk arasında acımasızlık ve gaddarlığı ifade eder ve çocuklar bu adla korkutulur
delu kerdış: delirtmek, delirmesine neden olmak

deluyey: delilik
delvargı/d: dişi kurt
delvergı/d: dişi kurt
delxa ameyiş bere: kafasına esmek
delxe: 1)dalga (dalga geçme) 2) dalgınca düşünce
delxe kerdış: dalga geçmek (boşa vakit geçirmek)
delxer/e: alacalı, hareli, dalgalı
dalxerek/e: alacalı, hareli, dalgalı
delxerı/d: alacalı, hareli, dalgalı
dem/e: zaman
dem/e: dem (çay demi vb)
demankerde/e: kiralanıp işletilen yer
deman kerdış: bir yeri kirayla alıp işletmek
demaskul/e: b. demaşkul
demaşkul/e: akrep
deme/e: süre, zaman
demekeyaya/d: 1)lekeli, benekli 2)yıkandığı halde lekesi belli olan
demekeyaye/e: b. demekeyaya
demekeyayiş: lekelenmek, kirlenmek, yıkandığı halde lekesi kalmak
demeknaya/dyıkamakla gitmeyecek türden lekelenmiş olan, kirletilen
demeknaye/e: b. demeknaya
demeknayiş: lekelemek, kirletmek
de me vajı kı: meğer ki, meğerse
demey: bir süre, bir zamanlar
demeykı: bir süre, bir ara
demeyna: bir süre daha
demey veri: geçenlerde, geçmişte
dem gırewtış: demlenmek, dem tutmak
demıkeyiş: b. demekeyayiş
demıkıyaya/d: b. demekeyaya
demıkıyaye/e: b. demekeyaye
demıkıyayiş: b. demekeyayiş
demıknaya/d: b. demeknaya
demıknaye/e: b. demeknaye
demıknayiş: b. demeknayiş
demûnçe/e: tabanca
de naray: bu kez, ama bu defa
denayine: doldurmak
denayiş: içine koymak
dendan/e: diş
dendık-ı/d: çekirdek, çekirdeğin yenen kısmı
dene: 1)tane 2)tahıl 3)ekin
deng/e: 1)sersem 2)az duyan, az işiten
dengbêj/e: ses sanatçısı
dengeser/e: inatçı, söz dinlemeyen, sersem
dengeserey: inatçılık, söz dinlemezlik
dergeserı/d: b. dengeser
dengı/d: ding, pirinç veya bulgur dövmekte kullanılan dibek
dengı/d: bağlı yük eşyası, denk
dengı bestış: denkleri hazırlayıp bağlamak
dengıser/e: b. dengeser
dengıserey: b. dengeserey
dengıserı: b. dengeserı
dengız/e: deniz
denıştış: -e dokunmak
denişkar/e: nişan töreni
denne/e: büyük kazan
depernayiş: sokuşturmak
depıştış: 1)tutmak 2)yakalamak
deprem/e: deprem

deq: b. deqı
deqa/d: dakika
deq bı deqı: benek benek, nokta nokta
deqdeqên/e: noktalı, benekli, çilli
deqdeqênı/d: b. deqdeqên
deqdeqo/e: benekli, noktalı
deqeresıyayiş: dürtüklenip sıkıştırılmak, bir tarafı incitilmek
deqeresnayiş: dürtüklemek, sıkıştırmak, bir tarafını incitmek
deqesıyayiş: 1)ayak vb. organların sert bir yerle şiddetli teması sonucu kan veya irin toplaması 2)ihtiyacını gidermesi için birisine başvurmak, birisine işi düşmek
deqı/d: nokta, benek
deqiqa: dakika
deqo/e: 1)noktalı, benekli 2) (aşık oyununda) işaretli aşık kemiği 3)köpek adı olarak kullanılan bir sözcük
deqqa/d: dakika
deqtilo/e: daktilo
der: -de (ismin "-de" hali), içinde
deraq: hakkında
deraqê: hakkında
derb: b. darb
derbetın/e: yaralı
derbetını/d: yaralı
derbı/d: darbı
derb wardış: b. darb wardış
derd/e: 1)dert 2)önemli olan 3)maksat 4)hastalık
der darıtış: üzerine bindirmek, üzerine dökmek, üzerine yığmak, üstüne yıkmak
derd erinayiş: dert bulmak, kendi başına dert açmak, derde veya belaya bulaşmak
derdê...antış: derdine katlanmak, derdini çekmek
derdê ewladi/e: evlat acısı
derdê mı ay derd nıyo: "üstelik", "ona yanmıyorum da","bu derdim yetmezmiş gibi..." anlamlarında kullanılan bir deyiş
derdên/e: 1)yanık, tutkun, istekli, hevesli 2)dertli
derdên bıyayiş: istekli olmak, tutkunluk durumu
derdê...nêancıyayiş: sıkıntısına katlanılmaz olmak, çekilecek cinsten olmamak
derdênı/d: b. derdên
derdê zerrı/e: 1)gönül tasası, gönül acısı 2)evlat acısı
derdi beder kerdış: birini kızdırmak, birinin başına dertler açmak
derdi bere kerdış: b. derdi beder kerdış
derdi bıde kerdış: b. derdi beder kerdış
derd kı: önemli olan, iş ki
derdo: 1)ağıt, ezgi, dertleri dile getiren uzun hava 2)"ey dert!" anlamında hitap olarak kullanılır
derd û bela: 1)dert ve bela 2)vergi
derd û kul: dert ve acı, dert ve yara
dere/e: dere
derebe/e: daraba
dereca/d: derece
dereq: için, hakkında
deresaya/d: olgunlaşmış olan (meyve vb)
deresaye/e: b. deresaya
deresayiş: olgunlaşmak (meyve vb. için kullanılır)

deresnayiş: olgunlaşmasını sağlamak
dereyiş: eğilmek, bükülmek
dereyiş-wereyiş: eğilip doğrulmak, oturup kalkmak
dereynayiş: eğmek, eğdirmek
derênayiş: eğmek, bükmek
derg/e: uzun
dergaderg: uzunlamasına, uzunca
derganek: uzun boylu, uzunca, uzunlamasına
derganekey: uzunluk, uzuncasına
derganekey sero: uzunlamasına
derganekı/d: uzunca, uzun boylu
derg beyiş: b. derg bıyayiş
derg bıyayiş: 1)uzamak 2)uzun olmak 3)yatmak, uzanmak
dergek/e: uzunca, uzunluğu pek fazla olmayan
dergey sero: uzunlamasına, uzunluğuna
der geyrayiş: 1)karışmamak, dokunmamak 2)vazgeçmek, uğraşmamak
dergı/d: b. derg
dergı kerdış: uzatmak
derg kerdene: uzatmak
derg kerdış: uzatmak, yere uzatmak
dergo/e: uzun, uzun boylu
derg û dıla/e: upuzun
derg û dılay/d: upuzun
dergûşa/d: beşik
dergûşek: beşik (b. dergûşa)
dergûş-ı/d: beşik (b. dergûşa)
derhal: derhal, anında
derheq: hakkında
derıca/d: derece (b. dereca)
derıyayiş: eğilmek
derman/e: ilaç, derman
dermat: b. tari û dermat
der mendış: ziyaret etmek, uğramak
der qelebnayiş: 1)bir şeyin üzerine başka bir şeyi atmak 2)çevirip katlamak
ders/e: ders
ders bıyayiş: -e ders olmak
ders dayiş: ders vermek, ders okutmak
derse/d: ders
ders gırewtış: 1)ders almak 2)öğrenmek
Dersım: Tunceli yöresinin eski adı
dersxane/e: derslik, dershane
der û ciran: konu komşu
Derwişcemalan: Dersim'de yaşayan bir aşiret (b. Dewrişcemalan)
derze/e: insanın sırtlayarak taşıdığı ekin veya çalı yükü
derze pıro nayiş: 1)insanın sırtlayacağı ekin veya çalı gibi yükü hazırlaması 2)yük yüklemek
derzeyiş: b. derzıyayiş
derzıyayiş: (dikiş) dikilmek
derzını/d: 1)dikiş iğnesi 2)iğne, aşı
derzını dayiş pıro: iğne veya aşı yapmak
derzını dayiş xwu ro: aşılanmak, kendisine iğne yaptırmak
des: on
desaweyiş: b. desawıyayiş
desawıtış: üstüne sürmek, bulaştırmak
desawıtox/e: süren
desawıtoxı/d: b. desawıtox
desawıyayiş: -e sürülmek, sıvaşmak, bulaşmak

des bı des: onar onar
des des: onar onar
-de seri şıyayiş: başa çıkmak, baş etmek
desın/e: onuncu
desını/d: 1)onuncu 2)onluk, on liralık
desla: on kat
deslet: onlu, onlu doğum
desmac/e: b. desmaj
desmaj/e: aptes
desmal-ı/d: mendil
desqat: on katı, on misli
dest/e: 1)el 2)oyunda sıra, el
dest: b. deşti
desta/d: 1)deste, demet 2)çalıdan yapılıp ahır vb. yerleri süpürmede kullanılan kaba süpürge
desta ameyiş: 1)elinden gelmek, yapabilmek 2)(ot vb) tutulup çekilen şeyin sökülüp veya kopup elde kalması
desta beyiş: b. desta bıyayiş
desta bıyayiş: elinde olmak, insiyatifinde olmak
desta...bıyayiş: (birisine veya bir şeye) taraftar olmak
desta dayiş: çalıştırmak, ayak işlerini yaptırmak
desta geyrayiş: hizmetinde çalışmak, işlerini yapmak
desta gırotış: b. dest ra gırewtış
desta...gırewtış: desteklemek, tarafını tutmak
desta herrıkıyayiş: b. dest dı herrıkıyayiş
destakerda/d: b. destakerde
destakerde/e: 1)eli açık (cömert) 2)dilenci, el açan 3)elleri açık durumda olan
dest akerdış: el açmak, dilenmek
desta kerdış: ele almak, eline almak
desta nayiş: eline vermek, eline tutuşturmak
desta...nêkerdış: bırakamamak, terkedememek
destarı/d: el değirmeni
destawı/d: def'i hacet, tuvalet ihtiyacı
destawı kerdış: def'i hacette bulunmak, tuvalet ihtiyacını gidermek, işemek
dest beder kerdış: girişmek, başlamak
dest beder resayiş: eli yetişmek, gücü yetmek
dest berdış xwu: 1)kavgada korkmayıp dövüşmek 2)(silah vb şeye) davranıp elini ona doğru götürmek
dest bere kerdış: girişmek, başlamak
dest bere resayiş: eli yetişmek, gücü yetmek
destbesta/d: b. destbeste
destbeste/e: 1)eli (kolu) bağlı 2)başkasının egemenliğini kabullenmiş olan
destbê xwı : bizzat, kendi eliyle
dest bıde kerdış: girişmek, başlamak
dest bıde resayiş: eli yetişmek, gücü yetmek
dest bı dest: el ele
dest dayiş: elvermek, uygun olmak, sakıncası olmamak, hesabına gelmek

dest de bıyayine: elinde olmak
dest dı: satışta peşin, elde
dest dı bıyayiş: 1)elinde (gücü dahilinde, yetkisinde) olmak 2)elinde bulunmak
dest dı herrıkıyayiş: 1)elde silahın istemeyerek patlaması 2)elinden kaymak
dest dı mendış: 1)elinde kalmak 2)maiyetinde kalmak 3)satılmayıp elde kalmak
dest dı tebişiyayiş: elinde yakalanmak
dest dı tebiştış: elinde yakalamak
dest dı verdayiş: elinde bırakmak (maiyetine terketmek)
dest dı wendış: (birisinin) yanında okumak, (birisinden) ders almak
deste/d: b. deştı
deste/e: 1)tutak, tutacak, sap 2)demet, deste
destek/e: destek
destek bıyayiş: destek olmak, desteklemek
dest eştış: el atmak
destey: b. desta
destê Heqi: Tanrının izniyle
destê...nêgırewtış: eli varmamak, yapmaya kıymamak
destê nımaji/e: sabahleyin, şafak vakti
destê şefaqi/e: şafak vakti, sabah erkenden
destê xwı berdış xwı : elini koynuna götürecek biçimde davranmak
destê xwı dayiş: tarikatte bir şeyhin bir müride kendi manevi yetkisini vermesi
destê xwı henne nayiş: 1)eline kına yakmak 2)bir şeye çok sevinmek
destê xwı pa nayiş: 1)elini dokundurmak 2)vurmak 3)beğenmek, beğendiği şeyi göstermek
destê xwı pa nênayiş: karışmamak, dokunmamak
destê xwı têpıstan kerdış: 1)ellerini koynuna sokmak 2)eli kolu bağlı olmak, bir şey yapamayacak durumda olmak
destê xwı tıro kerdış: 1)okşamak 2)elini sokmak, elini daldırmak
destê yewbinan gırewtış: 1)el ele tutuşmak 2)tokalaşmak
destê yewbinan tebiştış: 1)el ele tutuşmak 2)tokalaşmak
dest gırane dı bıyayiş: eli (başkasının) yakasında olmak, hesap sormak
dest gınayiş: eline ulaşmak,(ele) değmek
destgırêdaye/e: eli bağlı kişi, tutsak
destık-i: 1)tutaç, tutacak 2)kolluk, iş yaparken kola takılan kolluk
desti: evcil
desti bestış: 1)el bağlamak 2)elpençe durmak
desti çıwa gırewtış: eli değnek tutmak
desti-nuşte: b. destnıwışte
dest kerdış: 1)mastrübasyon yapmak 2)elle işarette bulunmak
dest kewtış: 1)ele geçmek,eline geçmek 2)bulunmak 3)yakalanmak

destki/e: mayasız yapılan ekmek
destmal-ı/d: mendil
dest nayiş ser: 1)el koymak 2)elini üzerine koymak (b. dest ser nayiş)
dest nêronayiş: kavga veya çalışmada durmaksızın çabalamak, boyun eğmemek
destnıwışte/e: el yazması, elle yazılan
desto çep/e: 1)sol el 2)sol taraf
desto rast/e: 1)sağ el 2)sağ taraf
desto raşt: b. desto rast
dest pa kerdış: başlamak (b. dest pey kerdış)
dest pey kerdene: başlamak, girişmek
dest pey kerdış başlamak, girişmek
dest pê k rdış: başlamak
destqol/e: kesik kollu, kolu kesik olan
destqolı/d: b. destqol
dest ra amayene: eline gelmek, eliyle beraber bir şeyin gelmesi
dest ra ameyiş: elinden gelmek
dest ra dayenı: el uzatmak, yardımcı olmak
dest ra gırewtış: 1)elden almak, elinden almak 2)elden düşme eşyayı satın almak
dest ra herrıkıyayiş: b. dest dı herrıkıyayiş
dest ra nezıh vejıyayiş: elinden kaza çıkmak
dest ra şıyayiş: 1)eline batmak 2)elinden çıkmak, gitmek 3)iş işten geçmek
dest ra veceyiş: b. dest ra vecıyayiş
dest ra vecıyayiş: 1)elinden çıkmak 2)iş işten geçmek, fırsat kaçırmak
dest ra vejıyayiş: b. dest ra vecıyayiş
dest ser kewtış: eli yatkınlaşmak, eli yatmak
dest ser nayiş: 1)el koymak 2)elini üzerine koymak
destsıvık/e: el işlerini seri yapabilen
destsıvıkey: el çabukluğu
destsıvıkı/d: b. destsıvık
destteng/e: eli dar, maddi sıkıntı içinde olan
desttengey: el darlığı, eli darda olma
desttengı/d: b. destteng
destur dayiş: terketmek
dest û lıngi ra bıriyayiş: eli ayağı tutmaz olmak, eli ayağı tutmamak
dest û pay ra kewtış: eli ayağı tutmamak
destveng: 1)eli boş 2)silahsız, araçsız
destvengey: 1)eli boş olma 2)silahsız olma
dest xwı kerdış: kavgada boyun eğmemek, korkmadan gücünce vuruşmak, eli kalkmak
dest xwı ra verra dayiş: 1)direnmemek, mücadeleyi bırakmak, karşı koymamak 2)kendisini boşlamak
des û çehar: on dört
des û dı: on iki
des û dıdı: on iki
des û heşt: on sekiz
des û hewt: on yedi
des û hire: on üç

des û hiyrê: on üç
des û jew: on bir (b. des û yew)
des û jû: on bir (b. des û yew)
des û new: on dokuz
des û panc: on beş
des û şeş: on altı
des û yew: on bir
des û zû: b. des û yew
deşanayiş: 1)(ağaç ile ilgili kullanıldığında) silkmek 2)bir şeyin ucuyla dokunmak, dürtmek
deşeyiş: b. deşıyayiş
deşıyayiş: içine girmek, sığmak
deşmaj/e: b. desmaj
deşmaj herremıyayiş: 1)aptesi bozulmak 2)def'i hacette bulunmak
deşmaj ra: aptesli
deşta/d: dikilmiş olan
deşte/e: dikilmiş olan, dikili
deştenı: dikiş, dikmek
deştey: ovalık kesim
deşt-ı/d: ova, düzlük alan
deştıj/e: ovalı
deştıjı/d: ovalı kız veya kadın
deşt û beri: çöl, sahra
deva/d: dişi deve
deve/e: deve
deverdayiş: sarkıtmak, yere doğru sarkıtmak
deverdıyaye/e: sarkık
deverdıyayiş: sarkıtılmak, sarkmak, devrilmek
devıstış: içine atmak
dew: dev
de'wa/d: 1)dava 2)kavga
dewam: devam
dewam kerdış: devam etmek
dewar: sığır
dewar û bızi: sığır ve keçi sürüsü
dewe/d: köy
dewekı/d: 1)küçük köy 2)aşiret köyleri dışındaki köycük
dewesıyaya/d: tıkız, basılıp sıkıştırılmış olan
dewesıyaye/e: b. dewesıyaya
dewesıyayiş: basılıp sıkıştırılmak, tıka basa dolmak
dewesnaya/d: basılıp sıkıştırılmış olan
dewesnaye/e: b. dewesnaya
dewesnayiş: bastırıp sıkıştırmak, tıka basa doldurmak
dew-ı/d: köy
dewıj/e: köylü
dewıjey: 1)köylülük 2)aynı köyden olma durumu, hemşehrilik
dewıjı/d: köylü (kız veya kadın)
dewısnayiş: b. dewesnayiş
dewız/e: b. dewıj
dewl/e: deriden yapılmış kova (b. dowl)
dewlçe/e: küçük deri kova
dewletı/d: 1)devlet 2)maddi olanak, maddi varlık
dewletı gurıyayiş: şansı işlemek
dewm/e: devamlılık durumu, tahammül
dewqa baci: etrafında dönüp durma, baş dönmesi
dewqa baci kerdış: 1)etrafında dönüp durmak 2)mecaz olarak: çok dolaşmak
dewqa...şıyayiş: başı dönmek, baş dönmesi
dewqı/d: ekmek sacı
dewqı/d: baş dönmesi
dewr/e: 1)zaman, devir 2)dönme

3)aktarma, devir
dewran/e: devran
Dewrişcemalan: Dersim'de yaşıyan bir aşiret
dewr kerdış: 1)devir yapmak, tam dönmek 2)hatmetmek, okuyup bitirmek 3)(başkasına) devretmek
dewrêş/e: derviş
dewrêşek/e: gezginci derviş
dewrna: 1)bir kere daha 2)başka bir devir
dews: basma, sıkıştırma, basınç
dewseyiş: b. dewesıyayiş
dewsnayiş: b. dewesnayiş
dewuj/e: köylü (b. dewıj)
dewûz/e: köylü (b. dewıj)
dexerıyayiş: üzgünce düşünmek, üzüntülü olarak dalmak
dexıreyiş: b. dexerıyayiş
dexl: buğday-arpa veya buğdaydarı gibi tahıl karışımı
dey/e: o, onun
dey: ta (uzakta)
deyamiş bıyayiş: dayanmak
deyax kerdış: dayanmak
deyax wardış: dayak yemek
deye/e: çıkıntı, çentik, kert, yiv
deyeyın/e: yivli
deyira kay/d: oyun havası
deyira yê beyiş: türküsü olmak, dillere destan olmak
deyira zerrı/d: aşk türküsü, sevda türküsü
deyirı/d: türkü, ağıt, ezgi
deyirı eştış ser: (üzerine) türkü yakmak
deyirı vetış: türkü yakmak, türkü uydurmak
deyirı vıstış ser: (üzerine) türkü yakmak
deyiş: 1)görmek 2)bulmak
deykı/d: anne (b. dayke)
deylı/d: tülbent
deyn/e: borç
deyndar/e: borçlu
deyndarey: borçluluk
deyn kerdış: borç etmek, borçlanmak
deyra: bol, derya gibi
deyrbaz/e: türkücü, ses sanatçısı, türkü söyleyen
deyrbazey: türkücülük, ses sanatçılğı
deyr-ı/d: türkü (b. deyirı)
dey ri: ona (eril için kullanılır), bazı yörelerde "cı ri", "yê ri", "jey ri", "ey ri" biçiminde kullanılır
dey ri apey dayiş: verilmesi gereken şeyi vermemek, esirgemek
dey ri bar beyiş: 1)önemsemek 2)yük olmak
dey ri bede geyrayiş: -e bahane aramak
dey ri beder ameyiş: fırsat çıkmak, rastgelmek
dey ri bere ameyiş: fırsat çıkmak, rastgelmek
deyri bere geyrayiş: -e bahane aramak
dey ri beyiş: b. dey ri bıyayiş
dey ri bıyayiş: 1) -e yaramak 2)çocuğu olmak 3)uygun olmak
dey ri decayiş: 1)birisine acımak 2) -e üzülmek
dey ri derd beyiş: yüreğine dert olmak
dey ri derd kerdış: (başkasının) yüreğine dert etmek

dey ri derzınıpa nêkerdış: tırnağına değmemek (başkasına nisbetle çok değersiz olmak)
dey ri deyiş: (birisine) bulmak
dey ri duz kerdış: birisinin foyasını düzeltmek
dey ri 'etırıyayiş: (birisi veya bir şey için) üzülmek, üzerine titremek
dey ri 'eyan bıyayiş: (kendisince) bilinir olmak, ayan-beyan olmak
dey ri mal bıyayiş: 1)(ona) mal olmak 2)mülkiyetine geçmek
deyri mendış: 1)ettiği yanına kalmak 2)kendisine miras kalmak
dey ri pardax kerdış: foyasını düzeltmek
dey ri qe: umurunda olmama, tınmama
dey ri tepa dayiş: b. dey ri apey dayiş
dey ri verdayiş: yanına komak, yanına bırakmak
dey ri wayıri kerdış: birisine sahip çıkmak, arka çıkmak, -e bakmak
dey ri wayir vejıyayiş: -e sahip çıkmak
dey ri werey geyrayiş: birisi için üzülmek, -i düşünmek
dey ri yew ber abıyayiş: ... için bir yol bulunmak, bir çaresi bulunmak, fırsat çıkmak
dey ri yew-dı qali kerdış: -e bir kaç laf etmek (hakkından gelmek), gerekeni yapmak
deyşte/d: ova (b. deştı)
deyyus/e: deyyus
deyyusey: deyyusluk
dez/e: b. dej
deza/e: amca oğlu
dezge/e: tezgah
dê/e: o
dêb/e: dev
dê dayine: çevirmek (b. tadayiş, dim dayiş)
dêdiqodu: dedikodu
dêke/d: büyük anne, anne
dêkı/d: ebe, doğum yaptıran kadın
dêlı/d: başka yere götürmek veya bekletmek üzere, kesilen asma dalına dizilen üzüm
dêmarri/d: üvey anne
dêmax: demek ki
dêr: türkü (b. dêrı, deyrı)
dêre/e: kilise
dêrı/d: b. deyrı
Dêrsım: Tunceli yöresinin eski adı
dêrsım: inatçı, katı kişi
dês/e: duvar
dêv/e: dev
dêw/e: dev
dêw: köy (b. dewe)
dêza: çömlek, küp, testi
dêzı/d: çömlek, küp
dêzı/d: 1)büyük ot, ekin veya yaprak yığını 2)dizi, küme
dêzı kerdış: 1)yığmak 2)dizmek
dêzıkı/d: çömlek
dı: iki
dı: haydi (b. de)
-dı: -de (ismin -de hali), içinde
dıbare/e: dubara, hile (b. dubare)
dıbaxı/d: sepicilikte kullanılan madde, sepi
dıbaxı kerdış: sepilemek, tabaklamak

dıberı/d: 1)dubara, hile, ikili tuzak 2)dokuztaş vb. oyunlarda çifte yönlü olumlu oyun şansı elde etme durumu, iki kapılı
dı bı dı: ikişer ikişer
-dı boylı kerdış: belli etmek, çaktırmak
dıcem: iki öğün yemek
dıcey: iki parça, iki bölüm (b. dıjey)
dıcey kerdış: ikiye ayırmak, yarılamak (b. dıjey kerdış)
dıcnı/d: yağmur
dıdan/e: b. dından
dıdên: ikinci, ikincisi
dıdı: iki
dı dı: ikişer ikişer
dıdı dıdı: ikişer ikişer
dıdın: ikinci, ikincisi
dıdon/e: b. dından
dıfek/e: 1)iki ağızlı 2)iki tarafı keskin 3)kazma
dıgam: iki adım uzun atlama
dıgam perrayiş: iki adım atlamak
dıgırewta/d: 1)yumuk, yumulu olan 2)kapalı, örtük
dıgırewte/e: b. dıgırewta
dıginayiş: yummak, kapatmak, örtmek
dıgırıyayiş: yumulmak, kapanmak, örtülmek (b. dugırıyayiş)
dıgirotış: b. dugırotış
dıgoşe/e: iki köşeli
dıgrota/d: b. dıgırewta
dıgrote/e: b. dıgırewte
dı-hire: iki-üç, birkaç
dıhir-ı/d: öğle zamanı (b. dehire)
dı-hirı: b. dı-hire
dıje/e: kirpi
dıjey: iki parça, iki bölüm
dıjey bıyayiş: ikiye ayrılmak, iki parça şeklinde bölünmek, yarılanmak
dıjey kerdış: ikiye ayırmak, yarılamak
dıjna/d: b. vay dıjna
dıjnı/d: yağmur (b. dıcnı)
dıjnı/d: un, yağ ve tuzdan yapılan bir yemek
dıkan/e: dükkan
dıkançi/e: b. dıkandar
dıkançiyey: dükkancılık, bakkallık
dıkandar/e: dükkancı, bakkal
dıkekı/d: 1)basamak, seki 2)çıkıntı
dıkı/d: 1)basamak, seki 2)çıkıntı
dıkulık/e: ibibik kuşu
dıla: iki kat, iki misli
dılap-a/d: damla
dılavekı/d: dolapçık, küçük dolap
dılavı/d: dolap
dılbêr-ı: çınar ağacı
Dıldıl-ı/d: b. Duldulı
dıldo/e: b. dından
dıldon/e: b. dından
dılejg: çatallı, çift uçlu (hançer vb)
dıletı/d: ikiz
dılla: iki kat
dılule: çifte (çift namlulu tüfek)
dım: 1)arka 2)sonra 3)kuyruk
dıma: 1)sonra 2)ardısıra 3)arkasından
dıma geyrayiş: 1)ardısıra (peşinde) dolaşmak 2)birisiyle metres hayatı yaşamak
dıma kewtış: peşine düşmek, peşisıra gitmek

dıma şeyiş: b. dıma şıyayiş
dıma şıyayiş: ardından gitmek, izlemek
dımbılık: b. dumbılık
Dımbıli: Baykan yöresindeki Dımıliler (Zazalar) kendilerine Dımbıli derler (b. Dımıli)
dımdım: yılbaşı eğlencesi ve bu eğlence sırasında söylenen tekerleme
dımduz: dümdüz
dıme: 1)arka, arkasına; ardından, peşinden 2)sonra
dıme/e: 1)koyun veya koç kuyruğu 2)kuyruk yağı
dımgoşa/d: b. dımgûşı
dımgûşı/d: yabaya benzeyen çatallı bir araç olup harman, ot, diken vb. işlerde kullanılır
dımı: peşinden, ardından
dım-ı kewtış: 1)peşine düşmek 2)üstüne düşmek, üzerine düşmek
Dımıl: Zaza, Dımıl
Dımıli: 1)Zaza 2)Zazaca, Zaza Lehçesi
dım nayiş: 1)kovalamak 2)peşine düşmek
dımo/e: b. dûman
dımpıstıke/d: kırkayak
dına: iki tane daha
dından/e: diş
dındanê kursi/e: azı dişi
dından fek dı nêmendış: bütün dişleri dökülmek, ağzında diş kalmamak
dındani har bıyayiş: dişleri kamaşmak
dındani qırçnayiş: dişlerini gıcırdatmak
dındani sexênayiş: diş bilemek
dından vetış: diş çıkarmak
dından vıstış: diş dökmek, dişi dökülmek
dındû/e: b. dından
dıng: "dıng" diye çıkan ses
dınya/d: dünya
dınya xwı bedelnayiş: vefat etmek
dınya xwı vıyarnayiş: vefat etmek
-dı pêçi tadayiş: (birisini) aşırı derecede ezmek, sıkmak
-dı qali kerdış: ...ile konuşmak
dıqat: iki kat, iki misli
-dır: de (isimin -de hali), içinde, ile
dırbet/d: yara
dırbetın/e: yaralı
dırdır: dırdır, kuru kalabalık
dıremı/d: dirhem, çok az
dıremıtı/d: dinamit
dırewti /d: biz
dıreyiş: yırtılmak
dırı: iki yüzlü (eşya için kullanılır)
dırıke/d: b. dırrıkı
dırıyayiş: yırtılmak
dı ri: ona
dırnayiş: yırtmak
dırrabıyaye/e: kopuk, kopan, kesilmiş olan, ayrılan
dırra bıyayiş: kopmak, ayrılmak, kesilmek
dırrakerde/e: koparılmış, kesilmiş olan
dırra kerdış: koparmak, ayırmak, kesmek
dırrata/d: yırtık olan, yırtılan
dırrate/e: yırtık olan, yırtılan

dırreya: b. dırrata
dırreye/e: b. dırrate
dırreyiş: yırtılmak
dırrıkêl-ı/d: böğürtlen ağacı
dırrıkı/d: böğürtlen
dırrıkın/e: yapışan, yapışkan, dikenli olup batan
dırrıyaya/d: yırtılan, yırtık
dırrıyaye/e: yırtılmış olan, yırtık
dırvet: b. dırbet
dırvetın/e: b. dırbetın
dıs: cins, tür, çeşit
dısare/e: iki başlı
dıseme: b. dışeme
dısembe: b. dışembe
dısere/e: 1)iki başlı 2)iki uçlu
dı sey: iki yüz (200)
dıskınayiş: yapıştırmak
dısmalı/d: mendil (b. destmalı)
dısmen/e: düşman
dısmenên: düşmanlık
dısmenêni: düşmanlık
dıstari/d: el değirmeni
dışax/e: iki dallı, iki çatallı
dışembe/e: pazartesi
dışeme/e: b. dışembe
dışıme/e: b. dışembe
dışmen/e: düşman
dışmenayi: düşmanlık
dışmen bıyayiş: düşman olmak
dışmen erinayiş: düşman edinmek, başkasını kendisine düşman etmek
dışmeney: düşmanlık
dışmeney kerdış: düşmanlık gütmek, düşmanlıkta bulunmak
dışmenı/d: düşman
dışmiş bıyayiş: düşünmek
dışnış bıyayiş: b. duşmiş bıyayiş
dıveng/e: çift ses, çift ses çıkaran, yankılı ses
dıvisti: kırk
dıvisti û des: elli
dıwar/e: aşağı, alt
dıwês: on iki
dıwwıs: b. duyyes
dıyayını: görmek, bulmak
Dıyerbekır: Diyarbakır
dıyes/e: duvar (b. dês)
dıyın/e: ikinci
dıyını/d: ikinci, ikincisi
dıyin/e: ikinci
dıyine/d: ikinci, ikincisi
dızd/e: hırsız
dızdek/e: hırsızca işler yapan, hırsız
dızdeni: hırsızlık
dızdey: hırsızlık
dızdey kerdış: hırsızlık yapmak
dızdı/d: hırsız (kız veya kadın)
dızdi: hırsızlık
dızı/d: kale
dızıkı/d: kalecik, küçük kale, kaleye benzeyen yer
dıznayiş: çalmak
di/d: o, ona
diane/e: torba veya çuval vb. ağzı
diar/e: b. diyar
digrote/e: b. dıgırewte
digrotış: yummak, kapatmak, örtmek
dik/e: horoz
dikı/d: nine (b. dêke)
dikı/d: ebe (b. dêkı)
dikleyr/e: küçük yaştaki erkek keklik veya horoz
diko/e: horozlanan kişi, horoz gibi olan

dikşırr: 1)horoz dövüşü 2)tarafları kızıştırıp birbirine saldırtmada şaka yollu "dövüşünüz!" anlamında kullanılan bir sözcük
dilbaz/e: güzel konuşan
dilberı/d: dilber
dillımı/d: dilim, parça
dillım kerdış: dilimlere ayırmak, paramparça etmek
dim dayiş: çevirmek, ters katlamak
dim deyayiş: devrilmek
dimlaşt: ters (giyecek vb. için kullanılır)
din/e: din
dina: iki tane daha
dina/d: dünya
dina 'alem: dünya alem
dina bêro pêser: "dünya bir araya gelse", "ne olursa olsun", "her şeye rağmen olmaz" anlamlarında kullanılan bir deyim
dina dar dı: yeryüzünde, hiç bir zaman
dinalık: dünyalık, dünya için
dina vajo: "kim derse desin", "isterse herkes söylesin", "her şeye karşın" anlamlarında kullanılan bir deyim
dina xwı bedelnayiş: geçinmek wefat etmek
dina xwı nêdiyayiş: rahat yüzü görmemek, fırsat bulamamak
dina xwı viyarnayiş: vefat etmek
dinc: sıhhatli, dinç
dindar/e: dindar, dinine bağlı
dindarey: dindarlık, dine bağlılık
din deyayiş: devrilmek
dine: onlar, onların
dinemıtı/d: dinamit
dini: onlar
dini: dini, dinsel
dinû: onlar, onların
diqqet: dikkat
di ra: ona, ondan
diregı/d: direk
di-rê: b. dı-hire
ditış: görmek
diwan/e: 1)huzur, divan 2)üzerine oturulan divan, divanlık
diwanê herb: divan-ı harp
Diwanê Hûmay: Tanrı divanı, Allah'ın katı
diyar/e: 1)yukarı 2)üst 3)diyar
diyarê xurbet/e: gurbet diyarı
diyaya/d: görülmüş olan, görülen
diyaye/e: b. diyaya
diyayiş: 1)görmek 2)bulmak
diyene: ikinci, ikincisi
diyeyiş: görülmek
diyine: ikincisi
do: daha çok Siverek ağzında fiil çekiminde gelecek zamanla ilgili yahut olasılık ifade etmek için kullanılan bir sözcük (**o do bêro**: o gelecek)
do/e: ayran (b. dû)
docık: düdük
dodo/e: bir kuş adı
dolabı/d: dolap
dolavı/d: b. dolabı
dolbendı/d: tülbent
dolçe/e: bakraç, deri kova
dolço/e: şapşal, "ağzı açık ayran delisi" anlamında kullanılan bir sözcük
dolı/d: 1)vadi, çukurluk alan 2)göl
dolımı/d: kere, kez (b. donımı)

dolma/d: dolma
dom: b. dewm
doman: çocuk
domaney: çocukluk
domare/e: b. dormare
domarı/d: b. damarı
domdar/e: devamlı, devam eden
dome/e: b. dame
domen: b. doman
domon: çocuk (b. doman)
domoneni: çocukluk
donımı/d: 1)kere, kez 2)dönüm 3)gidiş geliş, sefer
donımi: bir kere, bir gidiş geliş
donımina: bir kere daha, bir gidiş-geliş daha
dool: b. dawulı
dopol/e: öte yan, öte taraf, arka taraf, karşı taraf
dor: 1)etraf 2)o yan, o taraf
dor: sıra, oyunda el
doranı dekewtış: midesi boşalmak, çok acıkmak
do ra tıpiya: ondan sonra
dorı/d: 1)kere, kez 2)gidiş geliş, sefer
dorı/e: testi
dorı/d: büyük küp
dorı/d: sıra, oyunda el
dorıkı/d: küp, büyük çömlek
dorıkın/e: konik, elips biçiminde olan
dorıkını/d: b. dorıkın
dorımı/d: 1)kere, defa 2)gidiş geliş, sefer
dori: testi
dormale/e: etraf, çevre
dormar/e: etraf, yöre, çevre, civar
dormare/e: b. dormar
dormare pıro gırewtış: etrafını kuşatmak, etrafını çevirmek
dorme/e: b. dormar
dorme...guretene: çevresini kuşatmak
dor û dormare: etraf, çepeçevre
dos: b. doş
dosera: sabahleyin erkenden, tan vakti (b. dosere ra)
dosere ra: sabahleyin erkenden, tan vakti
dost/e: dost
dost bıyayiş: dost olmak
dostey: dostluk
dostı/d: dost (kadın), yar, metres
dosya/d: dosya
doş: omuz
doş: yamaç, sırt
doş bıyayiş: dönmek, dolaşmak, sendelemek
doşek/e: döşek
doş-i: omuz (omuzlar)
doş kerdış: döndürmek, yönünü çevirmek
dot: öte, karşı yaka
dotış: sağmak
dover: öte yan, karşı taraf, o taraf
dowl/e: deriden yapılmış olan kova (b. dewl)
dowlçe/e: b. dewlçe
dowletı/d: devlet
dowm/e: b. dewm
dowqa baci: b. dewqa baci
dowqa baci kerdış: b. dewqa baci kerdış
dowqa... şıyayiş: b. dewqa...şıyayiş
dowqı/d: b. dewqı
dowr: b. dewr

dowran/e: b.dewran
dowriya: devriye
dowr kerdış: 1)döven dövme esnasında öküzlerin (hayvanların) yönünü geriye doğru ters çevirip dış taraftaki öküzü iç tarafa almak 2)devretemk, tekrar gözden geçirmek 3)başkasına devretmek
dowsnayiş: b. dewesnayiş
doxan/e: doğan (kuşu)
doxız/e: domuz
doxızı/d: b. doxız
doxtor/e: doktor
doxtorı/d: bayan doktor
doyin/d: ayran çorbası
doyin/e: ayranlı
du: iki (b. dı)
dubare/e: dubara, hile
dubare kerdış: dubara yapmak, hile yapmak
dubrı/e: arka
duc: b. têj
due/e: ayran (b. do)
dueş: yamaç, tepe sırtı (b. doş)
dugel: b. duyel
dugırıyayiş: kapanmak, yumulmak, örtülmek
dugırotış: yummak, kapamak, örtmek
duginayiş: kapamak, yummak
dukan/e: dükkan
Duldulı/d: Hazreti Ali'nin Düldül adındaki atı
dulık/e: bakraç, küçük su kabı
duma: ardından, peşinden, sonra
duman/e: duman
dumbılık-ı: dümbelek, bir çeşit trampet, küçük davul
dumılbaz/e: davul çalan kişi
Dundule/d: b. Duldulı
dunık: kiler
dunya/d: dünya
durbun/e: dürbün
durey: uzaklık
durıke/d: ağıt, ninni
durıknayiş: kendi kendine türkü söylemek, ninni söylemek, ağıt söylemek
durıknayox/e: ninni söyleyen, ağıt söyleyen
durıknayoxı/d: b. durıknayox
durıst/e: dürüst
durıst bıyayiş: 1)dürüst olmak 2)düzenli olmak, düzenlenmek
durıst kerdış: 1)dürüst olmasını sağlamak 2)düzene koymak
duri: uzak (**duri ra veyve weş o**: uzaktan davulun sesi hoş gelir)
duri kewtış: uzaklaşmak, ayrılmak
duri mendış: uzak kalmak
duri vındertış: uzak durmak
duri vıstış: uzaklaştırmak
durrıkêlı/d: b. dırrıkêlı
durust/e: dürüst
Durzi: Dürzü
durziyey: dürzülük (kurnazlık, hınzırlık anlamında kullanılır)
dus: 1)gibi, benzer 2)çeşit, tür, cins
dusaye/e: yapışık, yapışmış olan
dusayiş: yapışmak
dusayiş pa: b. pa dusayiş
dusmale/e: mendil (b. destmal-ı)
dusmalı/d: b. destmal-ı
dusmen/e: b. duşmen
dusnaye/e: yapıştırılmış olan, yapışık
dusnayiş: yapıştırmak

dust/e: hiza, seviye, aynı boy veya büyüklükte
duşenbe/e: pazartesi (b. dışembe)
duşmen/e: düşman
duşmeney: düşmanlık
duşmenı/d: b. duşmen
duşmiş: düşünce, anlayış
duşmiş bıyayiş: düşünmek
duta/e: sağılmış olan
dutış: sağmak
duwar: b. dıwar
duwe/e: ayran (b. do)
duwel/e: yabancı devlet ya da ülke
duwes: on iki
duy/e: duman
duy dayiş: tütsülemek
duye/e: is
duyel/e: yabancı devlet veya ülke (b. duwel)
duyes: on iki
duyesey: iki yüz (200)
duyesın/e: on ikinci
duyesını/d: on ikinci, on ikilik
duyın/e: dumanlı
duy kerdış: duman çıkarmak, tütmek
duysey: iki yüz (200)
duyseyını/d: iki yüzlük, iki yüzüncü
duy vetış: tütmek, tüttürmek
duyyes: b. duyes
duyyesın/e: on ikinci
duyyesını/d: on ikinci
duz: düz
duzaduz: 1)dümdüz 2)doğrudan doğruya, direkt
duz bıyayiş: düz olmak
duzd/e: hırsız (b. dızd)
duzdey: hırsızlık
duzdey kerdış: hırsızlık yapmak
duzdı/d: b. duzd
duzdkani: hırsızca, hırsızvari
duzdki: hırsız gibi, hırsızvari
duze: düzlük
duzgun/e: 1)dolgun, semiz, şişman 2)sağlığı yerinde olan
duzgun bıyayiş: 1)dolgun olmak, semiz olmak, semizleşmek 2)sağlığı yerinde olmak
duzguney: 1)semizlik, şişmanlık, dolgunluk 2)sağlıklılık
duzgunı/d: b. duzgun
duz kerdış: 1)düzlemek 2)düzeltmek, birisinin foyasını düzeltmek
duzmeydan: apaçık, açıkça, ortalıkta, doğrudan doğruya
duzraşte/e: 1)apaçık 2)meydan, ortalık
duz û rast: dümdüz
dû/e: ayran
dû/e: duman
dûdû: bir kuş adı
dûman/e: duman
dûn: duman
dûrı/e: testi
dûrı/d: büyük küp
dûri: uzak
dûri bıyayiş: 1)uzak olmak 2)hicran 3)ilişkisi olmamak
dûy/e: duman
dûy dayiş: tütsülemek, dumanlandırmak
dyês/e: duvar (b. dês)

E

e: evet
e: b. ez
'eba/d: aba
eba/d: ebe (b. dêkı)
'Ebbasi: Abbasi soyundan gelen
ebe: ile (b. ebı)
ebed: son, nihayetsiz, hiçbir zaman, ebed
ebedi: sonsuz, sonsuza dek kalıcı, ebedi
ebediyyen: ebediyyen, sonsuza dek
'ebênayiş: sokuşturmak
ebı: ile
'ebre/e: tartıda dara
'ecayib: acayip, hayret verici olan
'eceba: acaba
ecel/e: ecel
'ecele/e: acele
'ecele bıyayiş: acil olmak
'ecele kerdış: acele etmek
'Ecem: Acem, İranlı
'ecemi: acemi
'ecemiyey: acemilik
'ecêba gıranı: çok tuhaf, garip
'ecêbı/d: acayip, tuhaf
'ecêb mendış: hayret etmek
'ecız/e: aciz
'ecız bıyayiş: bıkmak
'ecızey: acizlik, bıkkınlık
'ecızeyiş: b. 'ecızıyayiş
'ecızıyayiş: usanmak, bıkmak, yorulmak
'ecız kerdış: bıktırmak, usandırmak
'ecıznayiş: bıktırmak
ecme'in: hepsi
ecnebi: yabancı, ecnebi, gayri müslim
ecnebiya: yabancı ülkeler
ecr/e: günah, vebal
ecr antış: 1)ahını çekmek 2)günahının cezasını çekmek
ecr dayiş: günahının veya suçunun cezasını çekmek
'ecur-ı: acur
eczaci: eczacı
eczaxane/e: eczane
'eçı/d: bir çocuk oyunu, ebe, körebe
'eçı: (çocuk dilinde) vurma
'eçı kay kerdış: ebe (oyunu) oynamak
'eçı kerdış: (çocuk dilinde) vurmak
'eçı kerdış: b. 'eçı kay kerdış
eda kerdış: yerine getirmek, ödemek, eda etmek
'edalet/e: adalet
'edalı/d: 1)mart-nisan aylarına raslayan bir ay adı 2)gelincik çiçeği
ede: behey, seni..., ulan!
edeb/e: edep, terbiye
edebsız/e: edepsiz, terbiyesiz (b. bêedeb)
edebdê xwı ra vındertış: haddini bilmek, olgun davranmak
'edelıyayiş: durdurulmak, bekletilmek
'edelnayiş: durdurmak, bek-

letmek
'edet/e: adet
'edetan ra teber: alışılmışın dışında
'edetan ra vete/e: alışılmışın (geleneklerin) dışında, acayip
'edeti: normal, usüle uygun, mükemmel
'edet kerdış: alışmak, adet edinmek
'edet ra vete/e: b.'edetan ra vete
'edı: inekler için ad olarak kullanılan bir sözcük
'edıleyiş: b. 'edelıyayiş
'edılnayiş: b. 'edelnayiş
'edız/e: aciz (b. 'ecız)
'edızayiş: b. 'edızıyayiş, 'ecızıyayiş
'edızıyayiş: yorulmak (b. 'ecızıyayiş)
'edle/e: b. 'ezele
'edliya/d: adliye
'edû/e: düşman
ee: 1)evet, tabii 2)"aman", "amma da yaptın", "olmadı" anlamlarında kullanılan bir ünlem
ee da: 1)tamam, anlaşıldı 2)"yok canım", "öyle mi?" anlamlarında kullanılan bir söz
eeli/e: ehl, ahali
'ef/e: af
ef'al: davranışlar, hareketler
'ef bıyayiş: affedilmek, affolunmak
efendi/e: efendi
'eferım: aferin, bravo
'efi ver kewtış: affa uğramak
'efiyet/e: afiyet, sağlık, esenlik
efkar kerdene: efkarlanmak, üzülmek
'ef kerdış: affetmek, bağışlamak
eflatun: değerli
eftanayiş: cesaret etmek, yapabilmek (b. efterayiş)
efterayiş: korkmamak, cesaret etmek, yapabilmek
'efû: af
'efû kerdış: affetmek
eger: eğer
egerse: şayet, eğer
egersow: şayet, eğer
'egit/e: yiğit
'egitey: yiğitlik
ehali/e: ahali
'ehbab/e: ahbap
'ehbabey: ahbaplık
ehe?: "ya, öyle mi?", "yok canım", "hadi ordan sen de!" anlamlarında kullanılan bir soru sözcüğü
eheh: "olmadı", "hoppala", "haydi bakalım!" anlamlarında kullanılan bir ünlem
ehende: bunca, bu kadar
ehendı: bunca, bu kadar
ehendına: bu kadar daha, bir o kadar fazla
ehl/e: ehil
ehlaq/e: ahlak
ehlen sehlen: başkasıyla görüşülünce sevinç belirtmekte kullanılan Arapça bir söz
ehlê kıtab: Yahudilik, Hıristiyanlık ve Müslümanlık Dinlerinden birine mensup olan (Tevrat, Zebur, İncil ve Kur'an'dan birine inanan)
ehli/e: ahali
ehli cenneti: cennetlik olan
ehli cınnet: b. ehli cenneti

ehli islam: İslam Dinine mensup olan, İslam toplumu
ehli kitab: b. ehlê kıtab
ehli perda/d: 1)günahtır diye ergin yaştaki erkeklere görünmeden yaşayan ve bu nedenle sürekli evde (perde arkasında) kalan kadın 2)mecazi olarak: sakınan, utangaç
ehli perde/e: utangaç, sakınan, dindar
ehli perdeyey: utangaçlık, çekingenlik, dindarlık (b. ehli perde)
ehli sunnet: Sünni denilen Hanefi, Şafii, Maliki, Hanbeli Mezheplerinden birine mensup olanlar
ehliyet/e: yetki belgesi, ehliyet
ehmeq/e: ahmak
ehmeqey: ahmaklık
ehmeqı/d: ahmak (kız veya kadın)
ejdad/e: soy, atalar, sülale, ced
ejdeha/e: ejderha
ejdiha/e: ejderha (b. ejdeha)
ejne/e: doymamacasına çok yiyen
ejnebi: b. ecnebi
ek: b. eke
eke: şayet, eğer
e kerdış: 1)kabul etmek, onaylamak 2)kız istemeye gidildiğinde kızın ebeveyninin kızlarını evlendirmeyi kabul etmeleri
ekı: şayet, eğer
'ekıs/e: aksi, ters, inatçı (b. 'eks)
ekısew: şayet, eğer
'ekıs geyrayiş: 1)ters gitmek, inat etmek 2)zıddına davranmak
'ekıs kerdış: inat etmek
ekl/e: tad
'eks/e: 1)ters, aksine davranan 2)inatçı
ekseri: çoğunlukla, genellikle
ekseriya: çoğunlukla, genellikle
'eksê...şıyayiş: zıddına davranmak, -nin dediğinin tersini yapmak
eksıg/d: kadın
'eksi: 1)inatçı, geçimsiz, huysuz 2)ters, zıt
eksow: şayet, eğer
'elametı/d: alamet, belirti
elawıtış: yoğurmak
elawıyayiş: 1)yoğrulmak 2)mecaz olarak: mahvolmak
elawnayiş: yoğurmak
'elbane/e: tef
'elbaneçi/e: tef çalan kişi
'elbekı/d: tahtadan yapılan bir çeşit kova
'elbı/d: tahtadan yapılan bir çeşit kova
'elbıkı/d: b. 'elbekı
elbısım/e: ipek, ibrişim
elbısmên: ipekten yapılan, ipek mamülü
'elbûne: b. 'elbane
'elefranga: alafranga, Avrupa işi, Hıristiyan (Avrupa) alışkanlıkları
'elektirık: elektrik
'el'elo: hindi
'elem: (çocuk dilinde) sövgü olarak kullanılan bir sözcük
elem/e: özlem acısı, manevi acı
Eleman/e: Alman
el-eman: illallah, yaka silkme
Elemanki: Almanca
'elem bıyayiş: mahvolmak
'elem'eşkara: apaçık
elem kerdış: özlemek, özlemini çekmek

eleqe/e: ilgi, alaka
eleqedar/e: ilgili, ilgilendiren
eleqedar bıyayiş: ilgilenmek
eleqedarey: ilgilenme, ilgili olma durumu
'ele-texmin: tahmini olarak
'eleturka: alaturka, Osmanlıların veya Müslümanların yaşayışına göre
'Elewi/e: Alevi
'Elewiyey: Alevilik
'eleyh: aleyhine, aleyh, karşıt
'eleyhiselam: "ona selam olsun" anlamına gelen Arapça bir ibare olup daha çok peygamber vb. din büyüklerinden birinin adı geçince kullanılır
'eleykumsılam: aleykümselam
'eleyla korı/d: b. 'eleylı
'eleylı/d: devekuşu
elfaba/d: alfabe
elfatiha: 1)hazır bulunanları Fatiha suresi'ni okumaya davet etmek için söylenen bir sözcük 2)bir işin bitimi
elhasıl: sonuç olarak, hasılı, velhasıl
'elım bıyayiş: mahvolmak (b. 'elem bıyayiş)
'elım kerdış: mahvetmek
elifba/d: alfabe
eliyet/e: b. ehliyet
elhemdulilla: elhamdülillah, Allaha şükürler olsun
Ella/e: Allah
ella: (çocuk dilinde) uyuma
ella kerdış: (çocuk dilinde) uyumak
Ellat'ala/e: Allahu teala, yüce Allah
Ellay sineni: Allahını seversen, lütfen
'elle: üzüm vb. ürünleri taşımakta kullanılan çok büyük ve kulpsuz olan sepet
'eletirıkı/d: 1)elektrik 2)pille çalışan el feneri
em-: "bu" anlamına gelen ve daha çok zamanla ilgili olan bazı sözcüklerin başına gelen bir önek (**emşo**: bu gece)
eman: 1)aman, lütfen, ne olur 2)sakın 3)illallah (bıkkınlık ve kaçınma isteğini belirtirken kullanılır) 4)aman dileme, şikayetçi olma
Ella emana xwı imani sero bıgiro: "Allah canını (canımı) zamanında alsın" anlamında kullanılan bir deyim
emaneten: emanet olarak
emanetı/d: emanet
emanetı bıyayiş: (bir şey) emanet olmak, emanet edilmek
emanet kerdış: emanet etmek
eman-hewar: "ne olur", "lütfen" anlamında yakınma ve dilek ifadesi
eman kerdış: illallah etmek, usanmak, bıkmak
eman-yeman: b. eman-hewar
'emar/e: b. 'embar
'emaret/e: b. 'emelet
'emaz/e: b. embaz
'embar/e: anbar
embaz/e: arkadaş
embazey: arkadaşlık
embazey kerdış: arkadaşlık yapmak, arkadaşlık etmek

embazı/d: arkadaş (kız veya kadın arkadaş)
'embırıla: tüylü yaprakları ve kekremsi tadı olan bir bitki
'emcê/d: amca karısı (hitap ederken kullanılır)
'emcı/d: amca karısı (b. 'emcını)
'emcıkı/d: 1)amca karısı 2)hala
'emcını/d: amca karısı
emegdar/e: emektar, emekçi
'emel/e: ishal, iç sürmesi
'emel/e: iş
'emela/d: işçi (kız veya kadın işçi)
'emel bere kerdış: -e güvenmek
'emel bıde bıyayiş: -e güvenilmek
'emel bıde kerdış: -e güvenmek
'emel pey bıyayiş: -e güvenilmek
'emel pey kerdış: -e güvenmek
'emele/e: işçi
'emelet/e: ameliyat
'emeleyey: işçilik, amelelik
emeni: ayakkabı (b. yemeni)
'emê/d: hala (babanın kızkardeşine hitap ederken kullanılır)
'emı/d: hala
'emıkı/d: hala
emın: şey, nesne
'emır/e: yaş, ömür (b. 'umır)
emır/e: emir
emırber: emireri, subayların özel buyruğu altındaki er
'emırdê 'Uji ra: çok yaşlı ('Uj'un yaşıtı)
'emır dı: hiçbir zaman, hayatta
'emırıyayiş: b. key mı 'emırıya
emır kerdış: emretmek
'emır kerdış: yaşamak, ömür geçirmek
'emırkırr/e: kısa ömürlü
emırname/e: emir belgesi
'emır vıyarnayiş: ömür geçirmek, yaşamak
'emıza/e: hala oğlu
emin: 1)güvenen 2)güvenilir olan
'emkeyna/d: hala kızı
emlak: 1)taşınmaz mal (tarla vb) 2)emlak vergisi
emniyet/e: 1)güven, güvence 2)devletin polis ve askeri karakol kurumları, emniyet kuvvetleri 3)karakol
'emr/e: yaş, ömür
emr/e: emir, buyruk
emrê...de bıyayiş: emrinde olmak
emrê Hûmay/e: Tanrı'nın emri
emr kerdış: emretmek, buyurmak
emsar: bu yıl
emser: bu yıl
emser vera: gelecek yıl
emsû: b. emşo
emşo: bu gece
en: en (**en vişi**: en çok, en fazla)
ena: böyle
ena/d: bu
ena dısı: böyle, bu tür, bu şekilde
ena game: bu anda, şu an, hemen
ena hele: şimdi, şu an
ena hewı: bu kez
ena ray: bu kez
enasar: böylesi
enasarên/e: böylesine, böylesi
ena vaje, qe me vaje: "tam da öyle", "tam doğruyu söylüyorsun" anlamında deyim
enawa: böyle, bu şekilde
enawa ra: 1)böyle olmaktansa... 2)bu nedenle, böyle olduğu için
enay/d: bu, bunu

enayın: bu şekilde, böylece
enbaz/e: arkadaş
enbıyan: komşu
enca: burda, burası
'encê/d: b. 'emcê
'encı: b. 'emcı
'encıkı: b. 'emcıkı
'encıni: b. 'emcıni
encil/e: incir
encilor/e: incir ağacı (b. incılewr)
ende: bu kadar
endek: ufacık, şu kadarcık
ende ke: bunca, o kadar ki
endê: kadar
endı: bunca, bu kadar, o kadar ki
endıhey: bunca, bu kadar
endıhey ra: b. endıhey
endıkek: şu kadarcık, azıcık (birazcık)
endi: artık
endina: bu kadar daha, bir kat daha
'en'ena/d: sövgülerde geçen ve sülale, soy anlamında kullanılan bir sözcük
'enê: güya
enê: bunlar
enê/e: bu
'enê kı: güya
'enê vaja: "pardon", "güya şöyle diyecektim" anlamında kullanılan bir söz
engaz: karasaban
engele/e: kol, kolun üst kısmı
engemi/e: b. engemin
engemin/e: bal
engemên/e: b. engemin
engımye/e: b. engemin
engıştane/e: yüzük
engışta engıştani/d: yüzük parmağı
engışta eşhede/d: şehadet parmağı, işaret parmağı
engışta lıngan/d: ayak parmağı
engıştani: yüzük
engışta orti/d: orta parmak
engışta pile/d: başparmak
engışta pillı/d: başparmak
engışta qılancı/d: serçe parmak
engışta şade/d: işaret parmağı
engışta şadı/d: b. engışta şade
engıştere/e: yüzük
engıştı/d: parmak
engıştırı/e: yüzük
engura maran/d: yabani bir bitki
engura miçıka-n/d: b. engura mılçıkan
engura mılçıkan/d: taneleri çok ufak olan üzüm
engûr-ı/d: üzüm
enhewa: böyle
eni/e: bu, bundan, bunu
eni: bunlar
eniyan: bunlar
enka: şimdi
enkay: şimdi, şimdiye dek
eno/e: bu
eno cus/e: bu tür, bu şekilde, bu cins, böylesi
eno dus/e: bu tür, bu şekilde, böyle
eno tewır: bu tür, bu şekilde, böyle
'Ensari: Ensari (Peygamber Muhammed'e Medine'de yardımcı olanlar)
en tewır: böyle, bu tür, bu şekilde, bu çeşit
'entika/d: b. 'entike
'entike/e: 1)antika 2)orijinal

3)mükemmel
enuşk/e: kirlenmiş olan insan
enuşkı/d: b. enuşk
enû/e: bu (b. eno)
enûe/e: bu (b. eno)
enwa: böyle
enyo: bunlar, bunları
epey: epey
epey-i: epey
epeyce: epeyce
(era cı) kotene: -e dokunmak
(era dest) kotene: ele geçmek
era dıme: ardısıra, peşine
era dıme kotene: peşine düşmek
era ser kotene: cesaret edip üstüne varmak
era ser verdayene: üstüne dökmek
erazi: arazi
erbab/e: usta, tatlı dilli, becerikli, ehil
erbabey: ustalık, tatlı dilli olma
erbabı/d: b. erbab
'erbane/e: tef
erbiş/e:(b. hargûş
ercan: ucuz
'erd/e: yer, toprak, tarla
'erdeş: sivri uçlu küçük çubuklarla çocukların oynadığı bir oyun ve bu oyunda kullanılan sivri uçlu çubuklar (b. **mıhin, pij**)
erdış: getirmek (b. ardış)
erdişı/d: sakal
erdişı sıpi kerdış: sakal ağartmak
erdişı verra dayiş: sakal bırakmak
Erdurek: Palu'ya bağlı Gökdere Nahiyesi
'ereb/e: fotoğraf filmi, negatif
'Ereb/e: Arap
'Erebı/d: Arap (kız veya kadın)
'ereba/d: araba, motorlu taşıt aracı
'ereb bazari: götürü usülü ile (pazarlık)
'Erebistan: Arabistan
'Erebki: Arapça
'erefat/e: arefe (bayramdan önceki gün)
ereq/e: ter
ereq dayiş: terlemek
ereqê çarı/e: alın teri
ereqıyaya/d: terli, terlemiş olan
ereqıyaye/e: b. ereqıyaya
ereqıyayiş: terlemek
ereqıyayox/e: terleyen, terleyici
ereqıyayoxı/d: terleyen, terleyici
ereqi/d: rakı
ereqnaya/d: terletilmiş olan
ereqnaye/e: b. ereqnaya
ereqnayiş: terletmek
ereqnayox/e: terleten, terletici
ereqnayoxı/d: b. ereqnayox
'ereq vetiş: terlemek
ereqwer/e: rakı içen, içkici
'eresa/d: arsa
'eresat/e: mahşer yeri, mahşeri kalabalık
Erev/e: b. 'Ereb
erey/e: geç
erey kewtış: gecikmek
erê/d: ey! (kadına seslenirken kullanılır)
erê: geç (b. erey)
erê kewtış: b. erey kewtış
'erf û 'edet: örf adet, gelenek
erinaya/d: satın alınan
erinaye/e: satın alınan
erinayiş: satın almak
erinayox/e: satın alıcı, satın alan

erinayoxı/d: b. erinayox
erişe/d: sakal
erişı/d: b. erişe
erişın/e: sakallı
erişsıpi/e: aksakallı
erj: değer, kıymet, fiyat
erjan/e: ucuz
erjan bıyayiş: ucuz olmak, ucuzlamak
erjaney: ucuzluk
erjaya/d: değerli, değen, kıymetli
erjaye/e: değerli, değen, kıymetli
erjayiş: değerli olmak, değmek, ...değerinde olmak
erjel/e: ecel, ömrün sonu
erjı/d: 1)ucuzluk, fiyat düşüklüğü 2)değer, kıymet
erjij/e: kurşun madeni
erjiyayıne: 1)atılmak 2)silah sıkılmak (b. erzıyayiş)
erjiyayiş: b. erziyayiş
erme/e: kol, omuz
ermı: b. erme
ero/e: behey, ulan, yahu!
'ero: yere, yere doğru
(ero cı) cêrayene: -i aramak
(ero cı) gınayene: -e değmek, dokunmak
ero cı şıyayene: -e benzemek
eron/e: b. ruwen
erq/e: b. ereq
erqê mergi/e: ölüm teri, ecel teri
erqê mergi rokerdış: ecel teri dökmek
erqi/d: b. ereqi
'erra geyrayiş: 1)yerde dolaşmak 2)-i sürümek, yerlere sürtünmek
'errakewta/d: yatık, yere yatmış olan
'errakewte/e: b. 'errakewta
'erra kewtış: 1)yere serilmek 2)yere yatmak
'erra kırrancıyayiş: sürüklenmek
'erra kırrantış: sürüklemek
'erra vecıyayiş: yerden bitmek, yerden çıkmak
'erra vıstış: yere sermek, yere yatırmak, devirmek
errıkey: taacüp ve hayret ifadesi olarak kullanılan bir sözcük (b. errik)
errik: hayret ve şaşkınlık ile alaylı ifade biçimi olarak kullanılan bir sözcük
'erro dayiş: düşürmek, yere çalmak
'erro gınayiş: yere düşmek, düşmek
'erro gunayiş: b. 'erro gınayiş
'erro kerdış: yere sokmak, (yere) dikmek
'erroşıyaya/d: yere batasıca
'erroşıyaye/e: yere batasıca
'erro şıyayiş: yere batmak, yere girmek, aniden kaybolmak
'err tik tik: koç yahut tekenin toslamasını sağlamak için söylenen bir söz
'ersa/d: arsa, yer
'ersat: b. eresat
'ersat qurmiş bıyayiş: mahşeri kalabalık oluşması
'ersat ronıyayiş: mahşeri kalabalık oluşması
'erş/e: arş
erşawıtış: göndermek
'erşê Ellay dı: "Allah'ın katında", "Allah nezdinde", "Allah da bili-

yor ki...", "Allah'ın da bildiği gibi" anlamlarında kullanılan bir deyim olup söz konusu şeyin gizli olmadığını ifade eder
'erû: b. 'ero
erzaq/e: erzak
'erzele/e: b. 'ezele
erzıhal/e: dilekçe, arz-ı hal
Erzingan: Erzincan
erziyayiş: atılmak
'erz û 'eyal: çoluk çocuk
'esas: esas, aslında
esasen: aslında, esasen
esasında: aslında, esasında
'esbetı/d: soy, aşiret
'esebi: sinirli, asabi
eser/e: eser
eshebe/e: sahabe, sahabi, Peygamber Muhammed zamanında yaşayıp onunla muhatap olan veya onu gören kimse
eshal/e: b. erzıhal
'esid: dut pekmezi
'esirı/d: un ile yağ ve pekmez (yahut şeker) den yapılan bir tatlı (b. cımli)
'esira tırênaya/d: kavrulmuş un, yağ ve pekmez (ya da şeker) den yapılan bir çeşit helva
eskemle/e: sandalye, iskemle
eskence: işkence
Eskenderê Zulqerneyn: b. İskenderi Zulqerneyn
eskara: b. 'eşkara
eskeft/e: mağara
esker/e: asker
eskerey/d: askerlik
eskeriya/d: askeriye
eskeriye/d: askerlik
eskıcı/d: kuru üzüm
eskıjı/d: kuru üzüm
eskınce/e: bağbozumunda üzümün şırasını çıkarmak için kullanılan cendere araçlarından
eskınce: işkence
eskıze/d: kuru üzüm
eskura/d: daha çok sıvı yiyecekler için kullanılan bir kap
'esl: 1)asıl, temel 2)soy
'esla: asla, hiç bir zaman
'esla: aslında, zaten
'eslen: aslında, aslen
'esleten: asla katiyyen
'eslınde: aslında
'esl û fesl: soy-sop, aslı, öz
esmer: b. emser
esmer: esmer, kahverengi
esmo: b. emşo
esmû: b. emşo
esnaf/e: 1)esnaf 2)(bir şeyden) anlayan, uzman
esnaw-ı/d: yüzme
esnaw kerdış: yüzmek
esnayını: duymak, dinlemek (b. eşnawıtış)
espar/e: süvari, atlı
espar bıyayiş: ata binmek, süvari olmak
esparey: süvarilik
espar kerdış: bindirmek, süvari olmasını sağlamak
espıceki kerdış: insanın vucudu veya giyisilerinde bulunabilecek bitleri bulup öldürme işi
espıcı/d: bit
espıcın/e: bitli
espıcını/d: bitli
espıcı pa bıyayiş: bitli olmak, üze-

rinde bit bulunmak

espıjı/d: bit

Esrafil/e: İsrafil adındaki melek

Esrail: İsrail

esral/e: b. esrar

esrar/e: esrar, uyuşturucu bir madde

esrarkêş/e: esar içen

esselamû 'eleykum: selamün aleyküm

estafilla: estağfirullah

estaneka estemberı: masalların bitiminde söylenen bir tekerleme sözü

estanekı/d: masal

estanık-ı/d: b. estanekı

estar/e: astar

estarkerde/e: astarlı, astarlanmış olan

estar kerdış: astarlamak

estare/e: yıldız

estareyın/e: yıldızlı

estarey sıbay/e: sabah yıldızı (fecir zamanı görünen yıldız)

estarey aşme/e: Venüs, Zühre yıldızı

estarê roci/e: Venüs, Zühre yıldızı

est bıyayiş: var olmak

este/e: kemik

estemberı: b. estaneka estemberı

Estembul: İstanbul

estene: atmak (b. eştış)

estene zerı: içeri atmak (b. eştış zere)

estenı: atmak (b. eştış)

estenı tever: dışarı atmak (b. eştış teber)

estere/e: boynuz

esterıtene: b. esterıtış

esterıtış: sıyırıp silmek

este werdış poste verdayiş: "çok uğraştırmak", "başını ağrıtmak" anlamında bir deyim

estewrını/d: kısır, doğurmayan (hayvanlar için kullanılır)

estey...puç kerdış: aşırı kötülükte bulunmak suretiyle çok üzmek

estı/e: kemik

estı/e: yen, giyeceğin kolu

estıre/e: ustura

estırı/e: boynuz

estonek-ı/d: masal (b. estanekı)

estor/e: at, beygir

estora pêxemberan/d: ince yapılı ve yeşil renkli bir böcek

estore/d: b. estor

estorı/d: b. estore

estorrını/d: b. estewrını

estowrını/d: b. estewrını

estri/e: boynuz

estunı/d: sütun, kalın direk

estuwer: b. estor

'es û 'esbetı: soy-sop

'eşa: yatsı

'eşerey mubeşşere: aşere-i mübeşşere, İslam inancına göre bu dünyada cennete gidecekleri müjdelenmiş olan on kişi

'eşeri/e: haşarı, cinsel gücü fazla olup azgınca davranan (daha çok hayvanlar için kullanılır)

'eşêfı/d: ekinlerin içindeki yabani otlar

'eşêfı kerdış: ekinlerin içindeki yabani otları ayıklamak

'eşırı/d: aşiret

'eşkara: açık olan, aşikar

eşkaweyiş: b. eşkawıyayiş

eşkawıta/d: b. eşkawıte
eşkawıte/e: sökük
eşkawıtış: (dikiş) sökmek, çözmek
eşkawıyayiş: (dikişi) sökülmek
eşkawnayiş: (dikiş, düğüm vb) sökmek
eşkenayiş: muktedir olmak, yapabilmek, edebilmek
eşkenayiş pey: gücü yetmek (birisine gücü yetmek)
eşkera: aşikar, açık biçimde
eşkıjı/d: kuru üzüm
eşkuçı/d: b. eşkıjı
eşnawıtış: işitmek, duymak
eşnawutış: işitmek, duymak
eşpıceki kerdış: b. espıceki kerdış
eşpıjı/d: bit
eşpıji dekewtış: bitlenmek
eşpıji pa bıyayiş: b. espıcı pa bıyayiş
eşpış/d: bit
eşq: aşk
eşq dekewtış: şevkli olmak, (bir işe) çok isteklenmek
eşqerı/d: keçiler için ad olarak kullanılan bir sözcük
eşqi/e: eşkıya, şaki
eşqiya: haydut, eşkıya
eşraf: eşraf, asilzade
eştış: atmak, fırlatmak
eştış cı: -i vurmak, dövmek
eştış dı: içine atmak
eştış kendil: ipe çekmek, idam etmek
eştış pê: birbirine silah sıkmak, atışmak, vuruşmak
eştış ser: 1)üzerine atmak 2)üzerine yıkmak 3)baskın yapmak
eştış teber: dışarı atmak
eştış werte: ortaya atmak
eştış zere: 1)içine atmak, içeri atmak 2)mecaz olarak: hapishaneye atmak
eşya: eşya
'eterıyayiş: 1)hayıflanmak 2) -e üzülmek
'etıf: meyve (ürün) toplanırken gözden kaçma vb. nedenlerle geride kalmış olan ürün
'etıf kerdış: asıl ürün kaldırıldıktan sonra kenarda kıyıda kalan ürünleri toplamak
'etırıyayiş: b. 'eterıyayiş
etiya: bura, burada, burası
etya: b. etiya
'evd/e: kul, abd
'evdal/e: derbeder, zavallı, abdal
eve: b. ebe
'ew: hav (köpeğin havlarken çıkardığı ses)
ew: ve de, ve veya
ew: o
'ewara/d: soytarı, serseri, aylak, avare
'eware/e: b. 'ewara
'eware beyiş: b. 'eware bıyayiş
'eware bıyayiş: zahmet etmek, zahmete girmek
'eware kerdış: zahmete sokmak, zahmet ettirmek
'ewareyey: avarelik, aylaklık, serserilik
'ewayiş: havlamak
ewca: ora, orası, orada
ewe: o (**ewe wo**: odur)
'ew'ew: havlama sesi
'ew'ewık/e: çakal

'ewi: uluma, havlama sesi
ewke: şey
ewlad/e: evlat
ewladey: evlatlık (evlat olma durumu)
ewladey ra eyştış: evlatlıktan men etmek, evlatlıktan atmak
ewladey ra vıstış: evlatlıktan men etmek, evlatlıktan atmak
ewladê ewladan: çocukların çocukları, torun
ewladı/d: evlat (kız çocuğu)
ewliya: evliya
ewnıyayiş: bakmak
ewr/e: bulut
ewra: ora, orada
ewraq-ı: evrak
ewrêş/e: b. hargûş
ewro/e: bugün
Ewropa/d: Avrupa
ewropa: erkek şalvarı olarak kullanılan siyah renkli bir bez
ewroyin: bugünkü
ewsel: bahçelik yer
ewta: burası, burada
ewta ewra: burda orda (derken), şurda burda (derken)
ewtanayiş: cesaret etmek (b. ewtarayiş)
ewtarayiş: cesaret etmek
ewwela: öncelikle, evvela
ewweliyat: evveliyat, öncesi, geçmiş
ewwıl: önce, evvel
ewwıli: önce, ilkin
'ewwûli: önce, ilkin
ewza: b. ewca
ex: ah
exi: 1)tükürünce çıkarılan ses 2)tüh (birisine kızınca hakaret etme ifadesi olarak kullanılır)
exin tuf: b. exi
exleb: genellikle, çoğunluk
exlemur/e: ıhlamur
exter/e: ihtiyar, yaşlı (b. extıyar)
extıyar/e: ihtiyar, yaşlı
extıyarey: ihtiyarlık, yaşlılık
extıyarı/d: ihtiyar, yaşlı kadın
exx: ah, keşke
exx bavo: "keşke", "vah be!" anlamında hayıflanma ifadesi olarak kullanılan bir söz
exx gıdi: b. exx bavo
exx gıdino: b. exx gıdi, exx bavo
exx kı: keşke
ey/e: o
ey: onlar
ey...: (iyelik ifade etmek için kullanılır ve ilgili olduğu sözcükten önce gelir) -nın, -ki (**ey to**: seninki), b. yê
ey: yeter
ey: ey, hey, behey, yahu, ulan
eya/d: o
eya: evet, öyle, peki
eyam/e: hava durumu
'eyan: belli, açık, aşikar
'eyan bıyayiş: belli olmak, açığa çıkmak, aşikar olmak
'eyan kerdış: açıkça belli etmek
'eyar: ayar, belirli ölçü, ölçü aygıtı
'eyar kerdış: ayarlamak
'eyarsız: 1)ayarsız, ayarı bozuk olan 2)ahlak veya karakteri bozuk olan kişi
'eyb/e: ayıp
'eyb o, 'eyb o: "ayıp ediyorsun", "çok ayıp", "ne gezer?", "lafı mı

olur?" anlamlarında kullanılan bir söz
'eyb o to ri: b. 'eyb o'eyb o
'eyd/e: b. eyd û 'erefati
'eyd û 'erefati: bayram günleri, bayram arefesi
'eyel: 1)çocuk, küçük 2)kadın, eş
'eyel-meyel: 1)çoluk çocuk 2)karı, eş
eyı: o
eyino: onlar
eyjdiha/e: ejderha (b. ejdeha)
'eyl: b. 'eyel
eyla: fakat, ama
ey la: "be yahu", "behey", "ulan", "yeter be!" anlamlarında kızma ve çıkışma ifadesi olarak kullanılan bir söz
'eylek: çocuk
'eynad/e: inatçı
'eynadey: inatçılık, inat
'eynadey kerdış: inat etmek, inatçılık etmek
'eynadı/d: inatçı
'eynad kerdış: inat etmek, inatçılık etmek
'eynadı/d: inatçı
'eynad kerdış: inat etmek
'eynbê xwı: 1)bizatihi, bizzat kendisi 2)kendi düşüncesi ile
'eynbê xwı zanayiş: bile bile, bizzat bilmek
eynı/e: çeşme, kaynak
eyni: bunlar
'eyni: aynı, aynısı, tıpkı
eyno: onlar
ey ri/e: ona(**ey ri mend**: yanına kaldı, ettiği yanına kaldı)
eyro/e: bugün
eyrue/e: b. eyro
eyro roj/e: bugüne bugün
eyroyên: b. eyroyın
eyroyın/e: bugünkü, bugünlük
eyrû/e: b. eyro
eyşı/d: b. erişı
eyşo/e: sakallı
eyşsıpi/e: b. erişsıpi
eyştış: atmak, fırlatmak
eyştış 'ard: yere atmak
eyştış kopekbazaran fek: sopayı veriştirmek, iyice sopalayıp dövmek
eyştış mezate: açık arttırmaya çıkarmak suretiyle satmak
eyştış...ser: 1)üzerine atmak, üzerine yıkmak 2)baskın yapmak, üzerine saldırmak
eyştış tê fek: hepsini birden dövmek, tümüne vurmak, hepsini birbirine katmak
eyştış xenceri fek: hançerlemek
eyştış xwı pey: arkasına atmak, himayesine almak, korumak
eyştış xwı ser: 1)kendi üzerine atmak 2)dökünmek 3)örtünmek 4)(kadınla ilgili kullanıldığında) kendi isteğiyle erkekle cinsel ilişki kurmak
eyv/e: b. eyb
eywanı/d: bir tarafı dışarıya açık olan salon veya oda, eyvan
ey xwı dı bıyayiş: 1)kendi bildiğinden şaşmamak, hep aynı şeyde diretmek 2)egoist olmak, hep kendi açısından değerlendirmek 3)kendi işinde olmak
ey xwı ra nêmendış: bildiğinden geri kalmamak, elinden geleni geri

komamak
eyyam: b. eyam
ez: ben
eza: ben, ben ki...
'eza/d: ölü için tutulan yas, yas, taziye, başsağlığı ziyareti
'ezab/e: işkence, azap, sıkıntı, ceza
'ezabê qebrı/e: kabir azabı
'ezabı/d: b. 'ezab
eza korı: "vah vah", "yazık oldu" anlamında kullanılan bir söz
ezan/e: ezan (b. azan)
ezan wendene: ezan okumak
ezber: ezber
ezber kerdış: ezberlemek
ezbet: aşiret, boy, soy
'ezeb/e: bekar
'ezebey: bekarlık
'ezebı/d: bekar, evlenmemiş olan kız
ezel/e: ezel, en eski zaman
'ezele/e: bir nevi yazlık çardak, bağ veya ağıl çardağı
ezêt/e: b. eziyet
ezi (ez zi): ben de, ben
Ezirgan: Erzincan
'ezim: büyük, ulu, azim
'eziyayiş: usanmak, bıkmak, yorulmak (b. ecızıyayiş)
eziyet/e: eziyet
ez ke esta: böbürlenme ve kendisini büyük görüp büyük gösterme ifadesi olarak "ben ki..." anlamında kullanılan bir söz
ez kı esta ez: "varsa yoksa ben" anlamında kullanılan bir söz
'ezle/e: b. 'ezele
ezman/e: b. asmin
ezmû/e: b. asmin
ezo (ez do): ben...
Ezrayil/e: Azrail
ez se vana: "ben ne diyorum biliyor musun?", "baksana", "diyorum ki" anlamlarında kullanılan bir söz
ez se vano, tı se vani: "benim dediğim başka, sen yanlış anlıyorsun", "benim dediğim başka, senin dediğin başka", "ben ne diyorum sen ne diyorsun" anlamlarında kullanılan bir söz
Ezurım: Erzurum
ez vano..., tı vaje...: "ben diyeyim..., sen de...", "öyle dediğime bakma, aslında daha..." anlamında bir deyim
ezyet/e: eziyet

Ê

ê: evet
ê/e: o
ê: onlar
ê: (iyelik için kullanılır ve ilgili olduğu sözcükten önce gelir) -nın, -ki (b. **yê**)
ê: ey (hitap sırasında kullanılan bir ünlem)
êdeg/e: yedek
êdi: artık
êhe: keçiyi durdurmak için çıkarılan bir ses
êhekı: "peki, şimdi ne olacak", "sonuca geldik" anlamlarında kullanılan bir sözcük
êhtiyac/e: ihtiyaç
êhtiyacey/e: ihtiyaç
êleg/e: yelek
êlul-ı/d: eylül ayı
êm/e: yem
êm dayiş: yemlemek, yem vermek
êmiş/e: yemiş, meyve
êm kerdış: yemlemek, yem vermek
-ênda: "bir tane" anlamını veren sonek
êndi: artık (b. êdi)
-êndo : "bir tane" anlamını veren sonek
êne/e: cuma günü
ênı: b. eynı
êqbal/e: şans, talih, ikbal
-êr: daha, üstünlük, fazlalık anlamını ifade eden bir sonek (**pilêr**: daha büyük)
êre/e: ikindi
êrewo teng/e: ikindinin son saatleri, akşam üzeri
êrey: ikindi zamanı
-êrı: meyve adının sonuna gelerek ağaç anlamını veren bir sonek (**gozêrı**: ceviz ağacı)
êrı /e: b. ewro, eyro
êrmı/e: kol
êrxat/e: ırgat, işçi
êrxatey: ırgatlık, işçilik
êrxatey kerdış: ırgatlık yapmak, işçilik yapmak
êrxatı/d: b. êrxat
êsayiş: b. asayiş
êwa: onunla birlikte
êwan: eyvan
êxım/e: 1)hasım, düşmanlık duyan 2)denk, aynı seviyedeki (kişi)
êxrac kerdış: ihraç etmek
Êzıdi/e: 1)Yezidi 2)Yezit
Êzıdiyey: 1)Yezitlik 2)Yezidilik

F

fabriqa/d: fabrika
fahm: anlayış, anlama
fahm bıyayiş: anlaşılmak
fahm kerdış: anlamak
faiz/e: faiz
fa'jı/d: adım
fa'ji kewtış: paytak paytak yürümek
fal/e: fal
fal akerdış: fal açmak, fala bakmak
falçi/e: falcı
falçiyey: falcılık
fal eyştış: fala bakmak
fal vıstış: fala bakmak
fam: anlayış, anlama (b. fahm)
fam bıyayiş: anlaşılmak (b. fahm bıyayiş)
fam biyayene: anlaşılmak (b. fahm kerdış)
fam kerdene: anlamak (b. fahm kerdış)
fam kerdış: anlamak
fani: geçici, ölümlü, fani
fanosı/d: fanus, fener
faq/e: adım, bacak
faqulta/d: fakülte
faran/e: bir çeşit büyük balık
Farıs: Fars
Farısi: Farsça (b. Farıski)
Farıski: Farsça
fasıd/e: karıştırıcı, bozucu, bozuk, fasit
fasıq/e: fasık
fasıqey: fasıklık
fasun/e: yünlü kumaş
fa'ş/e: ahlaksız, gereksiz aşırı davranışlarda bulunan
fa'şane: ahlaksızca, aşırı olumsuzca davranma
fa'şane dı xwı nayiş: ahlaksızlaşmak, ahlaksızca davranmak
fa'ş bıyayiş: ahlaksız olmak, aşırı ahlaksızca davranışlarda bulunmak
fa'şı/d: fahişe, ahlaksız kadın
Fatiha/d: Kur'an'ın ilk suresi olan Fatiha Suresi
fatiha: bir işin bitişini ifade eden bir sözcük
fayde/e: fayda, yarar
fayde bıyayiş: yararı olmak, yarar olması
fayde kerdış: yararı olmak, çaresi olmak
fayde nêkeno: 1)zorunlu olarak, çaresi yok 2)yararsız, olanaksız
faydeli: faydalı, yararlı
fayiz/e: faiz
fecır/e: felç
fedakar/e: fedakar
fedakarey: fedakarlık
feg/e: b. fek
fehş: şımarık, kibirli
fek/e: ağız
fek/e: yalım, keskilerin keskin yüzü
fekafeki: yaklaşık olarak, neredeyse
fekakerda/d: ağzı açık, salak

fekakerde/e: b. fekakerda
feka kerdış: ağzına koymak, yemek
feka nayiş: yedirmek
feka nıyayiş: yedirilmek, ağzına konmak
fekbê xwı dekewtış: kendi lafı ile düşmek, itiraf etmek
fekçarox/e: çarpık ağızlı olan, ağzı yara bere içinde olan
fek çeqayiş: susuzluktan ağzı kurumak
fekdewlçe/e: ağzı geniş olan, ağzı büyük ve biçimsiz olan kişi
fekdê...kewta: "haddine mi düşmüş?" anlamında bir deyim
fekdowl/e: b. fekdewlçe
fekê gay/e: döven döverken ürünü yememesi için öküzün ağzına takılan ağızlık
fekê gay bestış: döven döverken ürünü yememesi için öküzün ağzını bağlamak
fekê..., xwı bırnayiş: kendisinin sözle sık sık rahatsız edilmesini önlemek
fekê xwı...kerdış: muhatap kabul ederek birisiyle sertçe konuşmak
fekê xwı pa nayiş: tadına bakmak, yemek
fekhera/a: ağzı büyük olan, geniş ağızlı
feknalêz/e: sümsük, şapşal
feknurr: yüzükoyun, tersyüz
feko perrayiş: birisine karşı gelerek her söylediğine karşılık başka bir şey söylemek, muhatap kabul ederek sözle atışmak
fek pêra nênıyayiş: ağzı kapanmamacasına çok konuşmak
fekra: 1)dopdolu, tıka basa dolu 2)ezbere, şifahi
fek ra ameyişê zerrı: yüreği ağzına gelmek
fekra bıyayiş: dopdolu olmak, tıka basa dolu olmak
fekra kerdış: tıka basa doldurmak, iyice doldurmak
fek...ra verra dayiş: 1)vazgeçmek, bırakmak 2)boşamak
fek ra vetış: ağzından çıkarmak, ağızdan çıkarmak
fek ro perrayiş: b. feko perrayiş
fekşirın/e: tatlı dilli, tatlı konuşan kişi
fekşirıney: tatlı dillilik
fekşirını/d: b. fekşirın
fektê...kewta: b. fekdê...kewta
fektê...kewtış: diline düşmek
fek tıra verdayiş: 1)vazgeçmek, bırakmak 2)boşamak
fek tıra verra dayiş: 1)bırakmak, boşlamak, ümidini kesmek 2)boşamak
fekuley pıro gınayiş: esnemek
fekuley pıro gunayiş: esnemek (b. fekuley pıro gınayiş)
fekûrû: yüzükoyun, tersyüz
fek vajêna: dile kolay
fek verdayiş: vazgeçmek, bırakmak
fek welayiş: esnemek
fekweş/e: tatlı dilli
fekweşey: tatlı dillilik, tatlı sohbetli olma
fekweşı/d: b. fekweş
felaketı/d: felaket
felaketı seri ser dı ameyiş: fela-

ketlerle karşılaşmak, başına felaket gelmek
felaketı seri ser dı ardış: başına felaket getirmek
felc/e: felç
felc bıyayiş: felç olmak
felc kerdış: felç etmek
felek/e: felek
felekı/d: neş'e, keyif
feleqe/e: falaka
felk: böbrek (b. velke)
fellı/d: tarla sürerken karasabanın giremediği ve dolayısıyla sürülemeyen, ancak kazma ile kazmak veya bellemek suretiyle ekin ekilen engebeli yer ve bu tür yerlerin bellenmesi
fellıh/e: çok çalışan, güçlü olup iyi çalışan
fellı kendış: b. fellı
fellı tede mendış: 1)karasabanın giremediği yerin sürülememesi, böyle yerlerin ekilemeden kalması 2)mecaz olarak: açığı kalmak
fellı verdayiş: 1)tarla sürerken sürülmemiş yer bırakmak 2)açık bırakmak, açığı kalmak
fell-i: foya (foyalar), açık, kusur
felqe/e: parça
felqe/e: korkusuz kişi, korku nedir bilmeyen, baskı ve dayaktan çekinmeyen
felqe bıyayiş: parçalanmak, yarılmak, bölünmek
felqe felqe: parça parça, paramparça
felqe kerdış: parçalamak, yarmak, bölmek
fen: hile, sahtekarlık
fen: fen
fenafilla: tarikatta ve genel olarak tasavvufta fenafillah mertebesi, Allah'ın varlığı içinde onunla bütünleşip yokolma
fenerı/d: fener
feni: gibi, aynı, eşit
feqet: fakat
feqi/e: medrese öğrencisi, fıkıh öğrenimi yapan kişi, fakih
feqir/e: fakir, yoksul
feqira meheyrı/d: zavallı kız veya kadın
feqireni: fakirlik, yoksulluk
feqirey: fakirlik, yoksulluk
feqir fıqare: fakir fukara
feqirı/d: fakir, yoksul
feqiro meheyr/e: zavallı
feqir û fıqare: fakir fukara
feraiz/e: feraiz, islam miras hukuku
feraset: anlayış, kavrayış, maharet
Ferat: 1)Fırat Nehri 2)büyük akarsu, nehir
ferayiş: uçmak (b. fırrayiş)
ferekıyayiş: ufalanmak, doğranmak
fereknayiş: ufalamak, doğramak
fereset/e: fırsat
fereza: faraza
ferfat: berbat, kötü
ferıknayiş: ufalamak, doğramak
ferıknayox/e: ufalayıcı, doğrayan
ferın: fırın
ferız/e: farz
ferk/e: kırıntı, çok küçük parça
fermalû: 1)hakkında ferman çıkmış olan, fermanlı 2)kanun kaçağı 3)dillere destan olan

fermalû bıyayiş: 1)fermanı çıkmak, hakkında buyruk çıkmak 2)dillere destan olmak
fermalû kerdış: 1)hakkında ferman çıkarmak 2)dillere destan etmek
ferman/e: buyruk, ferman, emirname
ferman vera kerdış: fermanını boynuna asmak, ölüm kararını boynuna takmak
fermasun/e: farmason, mason
ferq/e: fark
ferq kerdış: 1)farkında olmak, ayırımında olmak 2)farketmek 3)görebilmek
ferset/e: fırsat
ferş/e: parça, kırıntı, tike
ferş/e: delişmen, aşırı davranışları olan (**ferş kerdış**: aşırı olumsuz ve anormal davranmasına neden olmak, baştan çıkarmak, ayartmak; rezil etmek)
ferşane: delişmenlik, aşırı ve anormal davranma durumu, baştan çıkma veya baştan çıkarma (**ferşane dı xwı nayiş**: delişmence davranmak, zıvanadan çıkmak, aşırı ve anormal davranmak)
ferşbıyaya/d: aşırı olumsuz davranışlarda bulunan
ferşbıyaye/e: b. ferşbıyaya
ferş bıyayiş: 1)aşırı olumsuz davranışlarda bulunmak 2)rezil olmak
ferşık/e: çok küçük parça, kırıntı
ferşıkeye/e: b. ferşıkıyaye
ferşıkıyaye/e: çok ufak parçalara ayrılımış olan
ferşıkıyayiş: çok ufak parçalara ayrılmak
ferşıknaye/e: çok ufak parçalara ayrılmış olan
ferşıknayiş: çok ufak parçalara ayırmak
fert: 1)fert, bir tane 2)tek, çiftin zıddı
fert wehid: biricik, yanlız bir kişi
ferz: farz
ferzane: gereklilik, farz olma durumu
ferz bıkı: faraza, farzet ki
ferz bıyayiş: farz olmak
ferzê mehal: farzımuhal, faraza
ferzi mehel: b. ferzê mehal
ferz kerdış: 1)farz kılmak 2)farz etmek, varsaymak
fesad/e: 1)fesat, karıştırıcı, bozucu 2)laf dolaştıran, dedikoducu
fesadey: 1)fesatlık, karıştırıcılık 2)laf dolaştırma, dedikoduculuk
fesadey kerdış: laf dolaştırmak, dedikodu yapmak
fesadı/d: b. fesad
fesala guri/d: işin sırası, işe uygun zaman
fesalekı: usulcacık, yavaşça
fesalı/d: uygun zaman
fesalı/d: 1)ölçü, uyum 2)yavaşça
feselnaya/d: b. feselnaye
feselnaye/e: ölçüsü alınmış olan, biçilen giysi
feselnayiş: 1)dikiş için ölçüp biçmek, ölçüsünü almak 2)hesabını görmek
fesı/d: fes
fesih/e: fasih, açık ve anlaşılır olan
fesını/d: kereste, odun vb. şeyleri

yararken yarılmış bölümlere bırakılan demir parçaları
fesl: b. 'esl û fesl
fesla/d: fasulye
fesle: fasulye
fesle/e: kısa süre, aralık, fasıla
fesubhanellah: şaşma veya kızmayı belirten bir sözcük, fesüphanellah
feşerıyayiş: şişmek, böbürlenmek
feşırıyayiş: b. feşerıyayiş
fetelıyayene: gezmek, dolaşmak
fetelıyayiş: 1)rengi solmak, renk atmak 2)gezmek, dolaşmak
fetelnayene: 1)kovalamak 2)gezdirmek
fetelnayiş: 1)kovalamak 2)gezdirmek
fetelnıyayine: gezdirilmek, dolaştırılmak
feteq/e: çatlak
feteqayiş: b. feteqıyayiş
feteqıyayiş: patlamak, çatlamak
feteqnayiş: patlatmak, çatlatmak
fetesıyayiş: boğulmak
fetıh kerdış: fethetmek
fetıq: 1)patlak, çatlak 2)fıtık
fetır: mayasız ekmek
fetıseyiş: b. fetesıyayiş
fetşal: fistan veya etekli entari giyip altına don, şalvar veya pantolon giymeme durumu
fetwa/d: fetva
fewt: ölüm haberi
fewt/e: namaz rekatlarından her biri
fexr bıyayiş: 1)sevinip ferahlamak, onur duymak 2)şımarmak, kibirli olmak
fêhl/d: foya
fêm/e: anlayış
fênde/d: fen, kurnazca plan
fıçı/e: fıçı
fıjı/d: henüz çiçeğini bile atmamış, yeni oluşmuş olan küçücük sebze ürünü
fık/e: ağız (b. fek)
fıkır/e: fikir
fılan: filan
fılan bêvan: falan filan, falanca filanca
fılankes: falanca kişi
fılan bınê bêvan: falanca kişi, ünlü kişi
fılan û bêban: b. fılan bêvan
fılfılık: kelebek
fılfılıka şew/d: gece kelebeği
fılhan/e: nadas
fılhan wekerdış: anız bozmak, nadasa bırakmak
fılıtıyayiş:kurtulmak
fılıtnayiş: kurtarmak
fılim/e: film
fılite/e: bir çeşit tüfek, filinta
fılqonos/e: laçka
fılqonosı/d: laçka
fına: yine, tekrar
fındayênı: durmak (b. fındetene, vındertış)
fındetene: durmak (b. vındertış)
fındı/d: mum
fındıqı/d: fındık
fın fın: arasıra, bazan (b. ge ge)
fın-ı: kere, defa
fıni: bir kere, bir defa
fıqare: yoksul (b. feqir)
fıraq: tas, tabak, kap kacak
fıraqşi/d: bulaşık suyu

fıraqşû/d: bulaşık suyu
fırayiş: uçmak (b. fırrayiş)
fır bıyayiş: içilmek
fırçe/e: fıçı
fırçe/e: fırça
Fırengsız/e: Fransız
Fırensa/d: Fransa
Fırensız/e: Fransız
Frensızı/d: Fransız kadını veya kızı
fırêze/e: 1)biçilmiş tarla ve buradaki ekin kökleri, anız 2)mecazi olarak: verim, yapılan iş
fırınçi: fırıncı
fırıngê neheyan: taze yeşil nohut
fırıng-i/d: domates
fırıngzehmeti: frengi hastalığı
fırız: kökleri yaygın olan bir cins yabanotu
fır kerdış: içmek
fırnayiş: uçurmak, uçurtmak
fırnı/d: fırın
fırnık: burun (b. pırnıkı)
fırq: seyrek
fırr : soluk alıp verirken çıkarılan ses, fosurdama
fırr : pır
fırraya/d: uçan, uçmuş olan
fırraye/e: b. fırraya
fırrayiş: uçmak
fırrayox/e: uçucu, uçan
fırrayoxı/d: uçan, uçucu
fırr çık: çocukla oynarken onu havaya fırlatıp tutma sırasında söylenen bir söz (bazan "fırr çıkey" denir)
fırr kerdış: içmek
fırsend/e: fırsat
fırset/e: fırsat
fırset deyiş: fırsat bulmak (b. fırset dıyayiş)
fırset dest kewtış: fırsat ele geçmek
fırset dıyayiş: fırsat bulmak
fırset vinayiş: fırsat bulmak
fırtıne/e: fırtına
fırtıqalı/d: portakal
fısa vergi/d: kırlarda biten bir çeşit zehirli mantar
fısı/d: osuruk
fısıker/e: 1)osurgan 2)kaypak kişi, tutarsız kişi
fısı teder nêvındertış:sır gizleyememek, duyduğu her lafı başka yerde söylemek
fıssı/d: osuruk
fıssıker/e: b. fısıker
fıssıkerey: 1)osurganlık 2)kaypaklık, tutarsızlık
fıssıkerı/d: b. fısıker
fıssı tedır nêvındertış: b. fısı teder nêvındertış
fıstan/e: fıstan
fıstene: atmak (b. vıstış)
fıst fıst kerdış: oynakça ve gösterişli yürümek
fıstıqı/d: fıstık
fısto: b. fıstan
fıstonekı/d: b. estanekı
fış: fışırtı
fış/: kof
fışey: kofluk
fış fış: soluk alıp verirken çıkarılan ses, fosurdama sesi
fış fış kerdış: soluk alıp verirken ses çıkarmak, fosurdamak
fışı/d: dalak
fışı/d: kof (b. fış)
fışi: soluk alıp verme sesi, fışırtı
fışqı/e: fışkı, binek hayvanlarının dışkısı

fışşayiş: soluk alıp verirken ses çıkarmak, fosurdamak

fışşi: soluk alıp verirken çıkarılan ses; fışırtı
fışt: fışırdama sesi
fıştan/e: b. fıstan
fıtar: 1)iftar vakti 2)oruç tutmamış olan (oruçlu olmayan)
fıtar bıyayiş: Ramazan'da oruç tutmamak
fıtar kerdış: iftar açmak, iftar yemek
fıtıq/e: fıtık
fıtılı/d: fitil
fıtna/d: birisinden duyduğu lafı başka birisine söyleyen, fitne çıkaran kız veya kadın
fıtne/e: b. fıtna
fıtneyi: dedikoculuk, laf taşıma
fıtneyi kerdış: birinden duyduğu lafı karşı tarafa söylemek, fitne sokmak
fıtrı/d: fitre, fıtır sadakası
fıtuy/d: fetva
fıtûy/d: fetva
fıtûy dayiş: fetva vermek
fıtûy vetış: fetva çıkarmak
fızıl: dedikoducu, ispiyoncu
fızılêni/d: dedikoduculuk, ispiyonculuk
fidane/d: fidan
fil/e: fil
fila/d: file
filar/e: b. firar
filketı/d: firkete
finaya/d: atılmış olan, düşürülen
finaye/e: b. finaya
finayış dı: içine atmak
finayiş: 1)atmak 2)düşürmek 3)sokmak
fincanı/d: fincan
fineyiş: atılmak (b. fınıyayiş)
fınıyayiş: atılmak
finna seqerı: "cehennemin dibine kadar yolu var" anlamında kullanılan ve Arapça "fi'nnari's-seqer"den bozulma bir söz
fiqayiş: kahkaha atmak
fiqfiq: b. fiqfiqı
fiqfiqı/d: kahkaha
firar/e: kaçak, firar
firarey: firarda olma durumu, firar etme durumu
firarı/d: kaçak, firar
firar kerdış: firar etmek
firari: firari
Fir'ewn/e: Firavun denilen eski Mısır hükümdarı
firnayiş: düdük veya ıslık çalmak
Fir'own/e: b. Fir'ewn
firrıke/d: düdük
firrıkı/d: düdük (b. firrıke)
fisebililla: fisebilillah, Allah yolunda
fiseg: b. fişekı
fisıknayiş: sıvışmak, tüymek
fistan: fistan, entari
fistene duri: uzaklaştırmak
fistene tê: birbirine katmak (b. tê vıstış)
fiş/e: fiş, makbuz
fişekı/d: fişek, kurşun
fişıl/e: odun veya tahta parçası, taş parçası
fişıli kerdış: odun veya tahtayı yarmak, uzunlamasına parçalamak
fiştaqı/d: ahlaksız kadın, orospu
fıtık: resmi tebliğ belgesi, resmi belge, askerlikle ilgili resmi belge

fitıke/d: ıslık
fom kerdış: b. fa'm kerdış
fonosı/d: fanus
fors/e: gösteriş, fors
fors kerdış: gösteriş yapmak, gösterişte bulunmak
fos: bozuk
fos bıyayiş: bozuk olmak, bozulmak
fotêlı/d: fötr şapka
fotêrı/d: fötr şapka
fotıraf/e: fotoğraf
fowqel'ade: fevkalade, olağanüstü, çok iyi, mükemmel
fowqılade: fevkalade, olağanüstü, çok iyi, mükemmel
fowt: b. fewt
fowtê nımaji/e: namaz rekatı
foye: foya
frên/e: fren
frêze/e: b. fırêze
fuqare/e: zavallı, fukara
fuzul/e: yaramaz, haylaz, münasebetsiz, gereksiz yere her işe karışan, kendisine düşmeyen sözler söyleyen, boşboğaz
fuzuley: yaramazlık, münasebetsizlik, haddini bilmezlik
fuzuley kerdış: yaramazlık yapmak, haylazlık yapmak, münasebetsizce davranmak, haddini bilmeyerek davranmak
fuzuli: gereksiz, fuzuli

G

ga/e: öküz
gac: b. gajı
gajı/d: iplik çilesi, iplik yumağı
gala bere kerdış: saldırmak, hücüm etmek
gale/e: heybenin eşya konan taraflarından herbiri, büyük heybe
galır: zambak
gam: b. game
gam bı gam: 1)adım adım 2)an be an
game/d: an
game/d: adım
game eştene: adım atmak
gamê: bir an, bir süre
gamêş/e: manda
gam-ı/d: b. game
gamı ena gamı, se'etı ena se'etı: "dem bu demdir", "tam bu sıralarda", "tam zamanı" anlamlarında geçmiş bir olaya atıfta bulunurken de kullanılan bir söz
gami: bir an, bir süre
gamina aver: bir an önce
gam û se'etı: sık sık, ikide bir, dakikada bir
gan/e: can
ganawır/e: canavar, merhametsiz
ganbo gani: diri diri, canlı haliyle
gan dayiş: 1)can vermek 2)bir şeye çok düşkün olmak
gan dekewtış: canlanmak
gan devıstış: canlandırmak, can vermek
gandê...kewtış: canına tak etmek, usanmak
gandê...vıstış: sabrını taşırmak, canını sıkmak, usandırmak, bezdirmek
gandê xwı ra bêzar bıyayiş: canından bezmek, usanmak
ganê...waştış: canı istemek
ganê xwı ...ser nayiş: uğruna can vermek, yoluna can koymak
ganfida/e: fedai
gangêr/e: can alıcı, Azrail, can alan melek (b. gangir)
gangêri ver dı bıyayiş: komada olmak, ölüm meleğinin elinde olmak, ölüme yaklaşmak
gangêr...nawıyayiş: ölümü yaklaşmak, Azrail kendisine görünmek
gangıran/e: ağır canlı, hareketlerinde yavaş davranan, üşenik
gangıraney: ağırcanlılık, üşeniklik
gangıranı/d: b. gangıran
gangir: can alan, Azrail
gani/e(I): canlı
gani(II): gerek, mutlaka
gani bıyayiş: canlanmak, canlı olmak
gani gani: canlı canlı, diri diri
gani geyrayiş: sağ gezmek, sağ kalmak
gani kerdış: canlandırmak
gani verdayiş: sağ bırakmak, sağ komak

gani ver dı bıyayiş: can çekişmek
ganiyey: canlılık, canlı olma, yaşama
gan û goşt: dolgun vucutlu, iriyarı, şişman
gan û goştın/e: dolgun, iriyarı, şişman
gan û goştını/d: b. gan û goşt
gan û iman xwı ro gırewtış: canla başla çabalamak, kendisini çok yorarak uğraşmak
gan û iman xwı ro gırotış: b. gan û iman xwı ro gırewtış
gan vejiyayiş: can çıkması, canı çıkmak
gan vetış: canı çıkmak, can çekişmek
gan weş bıyayiş: canı sağ olmak
garan-ı/d: hayvan sürüsü
gargaro/e: b. garo
garm: sıcak
garo/e: genellikle ağaç kovuklarında yuva yapan karışık renkli büyükçe bir kuş
garo-n/d: b. garan-ı
gasar/e(I): omça, asma kütüğünün kalın dalları
gasar/e(II): yük için kullanılan kalın ipin ucuna bağlı olup yükü bağlarken ipin uygun biçimde kullanılmasına yarayan çatallı ağaç parçasından ibaret olan bir araç
gastar/e: b. gasar(II)
gawan/e: sığırtmaç, sığır çobanı
gawır/e: dinsiz, müslüman olmayan, gavur
gawırey: gavurluk, dinsizlik
gawırı/d: b. gawır
gawıri seri ser de nêro: "Allah kimseye göstermesin", "gavurun başına dahi gelmesin" anlamında çok kötü bir durumu anlatmak için kullanılan bir deyim
gawırki: 1)gavur gibi, dine ters düşecek biçimde 2)çok gaddarca, zalimce 3)müslüman olmayan toplumların dili, ecnebi dili
gawo/e: b. gawan
gawon/e: b. gawan
gawur: b. gawır
gawurey: b. gawırey
gawurki: b. gawırki
gaxoni: "sernewe" veya "serra newey" denilen yılbaşı günü çocukların evleri dolaşarak topladıkları yiyecek türünden hediyeler
gaxoni arê dayiş: yılbaşında evleri dolaşarak çerez, yiyecek vb. toplamak
gaxoni gêrayiş: b. gaxoni arê dayiş
gay cıtı/e: çift süren öküz, çifte koşulan öküz
gay dayiş: 1)ineği boğayla çiftleştirmek 2)mecaz olarak: başına olmadık işler getirmek
gazı/d: ısırma, dişleme
gazı/d: kerpeten
gazı-gaz: bağırtı çağırtı
gazi: imdat çağrısı, çağırma, çağrı
gazi kerdış: sesli olarak çağırmak, bağırıp imdat istemek
gaz kerdış: ısırmak
gaz xwı ro bıyayiş: 1)pişman olup ne yapacağını bilemez olmak, kendi kendini yemek anlamında bir deyim 2)gözü dönmek, saldırganlaşmak
ge: arasıra, bazan, bazı zamanlar

geber!: "geberesin!" anlamında birisine kızınca söylenen bir sözcük
geberbıyaya/d: geberesi
geberbıyaye/e: b. geberbıyaya
geber bıyayiş: gebermek
geber kerdış: gebertmek
geda/d: kız çocuğu
gede/e: erkek çocuk
gede ardış: çocuk doğurmak
gedeyey: çocukluk (b. gedeyi)
gedeyi: çocukluk
gedi ver dı bıyayiş: hamile, gebe, çocuk doğurmak üzere olmak
gefı/d: tehdit, övünüp başkasını tehdit etme
gefi bere wardış: başkasını tehdit ederek yakınmak
gefi dayiş: bir şey hakkında yapılan ya da yapılacak olanları övünerek söylemek, övünüp tehdit eder gibi konuşmak
gefi kerdış: övünüp başkasını tehdit etmek
gefi wardış: birisini tehdit ederek yakınmak
gef û gurri: tehdit ve övünme sözleri
gegane: arasıra, bazan
ge ge: arasıra, bazan
gejı: süpürge (b. gezı)
gelan gidan: gelen giden, yolcu
gelanke: kez, bir defa, bir kez
gelek: epey, hayli, çok
geleki: epey, hayli, çok
gellat: bedavacı
gelo: 1)ey, yahu, be! 2)acaba
gem/e: gem
gemar-ı/d: kir, pislik, toz
gemarın/e: kirli, kirlenmiş olan, pasaklı
gemarrın-ı/d: b. gemarın
gemarrıney: kirlilik, pasaklılık
gemernayiş: kirletmek
gemı/d: meşelik, ağaçlık, ormanlık
gemırnayiş: kirletmek (b. gemernayiş)
gemırrıyayiş: kirlenmek, pasaklı olmak
gemi/d: gemi
gemiye/d: gemi
gem kerdış: gem vurmak, binek hayvanına gem takmak
genc/e: genç
gencey: gençlik
gencı/d: genç (kız)
gend û gemarı: kir pas, çer çöp
gend û gewel: b. gend û gemarı
gene/e: kene
genem: buğday (b. genım)
gengola/d: içinde bebek uyutulan ve beşik görevini gören salıncak (b. kengula)
genım/e: buğday
gepe: yudum, ağız dolusu
ger/e: uyuz
ger: eğer
gerange: bir kez, bir defasında, kere, kez
gerd: toz
gerden/e: gerdan, boyun, çene altı
gere/e: şikayet
gere: b. gerek, gani
gerek: gerek (b. gani)
gereke: gerek, gerekir ki (b. gani)
gerengı: b. gerange
gerewtış: almak (b. gırewtış)

Gerger: Adıyaman'a bağlı bulunan bir ilçe (b. Aldûş)
gergûş: b. dergûş-ı
germ: sıcak
germa duyenı/d: b. germey doyını
germagerm: sıcağı sıcağına
germawı/d: yemeklik bulgur, dövme vb.
germaxı: 1)kir pas, pislik 2)terlemekten dolayı insanın özellikle koltuk altlarında veya başka yerinde oluşan küçük sivilce
germaxıjın/e: pasaklı, kirli ve kötü kimse
germaxıjıney: pasaklılık, kirlilik
germaxıjını/d: b. germaxıjın
germaxın/e: pasaklı, kirli ve kötü kimse
germaxıney: pasaklılık, kirlilik
germaxını/d: b. germaxın
germe/d: çorba
germewer/e: çorba içici
germey: sıcaklık
germey doyını/d: ayran çorbası
germey puni: içine nane otu katılmış olan bir çeşit çorba
germı/d: çorba
germıke/d: ılıca
germın/e: 1)sıcak 2)ısıtan
germın bıyayiş: ısınmak
germıney: sıcaklık, ısıtılma durumu
germını/d: 1)sıcak, ısınmış olan 2)ısıtan
germın kerdış: ısıtmak
germi: sıcaklık
germi/d: çorba
germiya duyene/d: ayran çorbası
germkerda/d: ısıtılmış olan
germkerde/e: ısıtılmış olan
germ kerdış: ısıtmak
germ kerdox/e: ısıtan, ısıtıcı
germo: kaplıca
gerong: b. gerange
gerr/e: uyuz
gerre/e: şikayet, ihbar
gerre kerdış: şikayet etmek
gerrey xwı bere kerdış: birisine şikayetini bildirmek, birisine şikayette bulunmak
gerrê...to ameyiş: eskiden yaptığı bir iş veya alışkanlığı yapmak istemek
gerrın/e: uyuzlu, uyuz olan
gerrıney: uyuz olma durumu
gerrını/d: b. gerrın
gerr vetış: uyuz olmak
gerrey xwı tede kerdış: birisine şikayetini bildirmek, birisine şikayette bulunmak
gest: b. geşt
geşt/e: daha çok çingene veya dilenci gibi kimselere başkasının verdiği eşya yahut para, parsa
geveze/e: geveze
gevezıyayiş: toz toprak içinde debelenmek
geveznayiş: tozlu veya çamurlu yerde debelendirmek
gevızekı/d: tozlu veya çamurlu yerde debelenme
gevızekı kerdış: tozlu veya çamurlu yerde uzanıp debelenmek
gevızıyayiş: b. gevezıyayiş
gevızıyayox/e: tozlu veya çamurlu yerde debelenen
gevıznayiş: b. geveznayiş
gevz-ı/d: b. gevızekı

gewat/e: pezevenk
gewatey: pezevenklik
gewatı/d: b. gewat
gewel: 1)salya 2)çöp, çöplük, artıklar
gewen/e: geven, keven
gewenda/d: ahlaksız, başıboş, serseri, soytarı
gewende/e: b. gewenda
gewendeyey: serserilik, soytarılık, ahlaksızlık
gew-ı/d: hayvanların içine konduğu üstü açık, etrafı çit veya duvarla çevrili olan yer
gewr/e: beyazımsı, beyazımtırak, kül rengi veya bu renklere haiz olan, kumral
gewre/d: b. gewr
gewrek/e: beyazımtırak, gri; kumral
gewrı/d: b. gewr
gewş/e: 1)gevşek 2)cimri 3)korkak
gewşek/e: 1)gevşek 2)cimri 3)korkak
gewşekey: 1)gevşeklik 2)cimrilik 3)korkaklık
gewşekı/d: b. gewşek
gewşı/d: b. gewş
gewz: 1)beniz 2)(bitki için kullanıldığında)taze ve yeşil olan
gewzkewta: benzi soluk, rengi uçuk, suratı asık (morali bozuk) olan
gewzkewte/e: b. gewzkewta
geyraya/d: 1)çok gezip görmüş olan, gezen, dolaşan 2)dilenci
geyraye/e: b. geyraya
geyrayını: gezmek (b. geyrayiş)
geyrayiş: 1)gezmek, dolaşmak 2)aramak 3)dilenmek
geyrayiş a: b. ageyrayiş
geyrayox/e: 1)gezen, dolaşan 2)arayan 3)dilenen, dilenci
geyrı/d: yuvarlak, dairevi olan, silindir, çember
geyrnayiş: dolaştırmak, döndürmek, gezdirmek
gez/e: bir çeşit kıymetli kumaş
gez/e: ılgın ağacının bir türü olup genellikle çay ve dere kenarlarında yetişen bir çeşit çalı
gezı/e: süpürge
gez-ı/d: külleme (bir bağ hastalığı)
gezı dayiş pıro: bağda külleme hastalığının olması
gezı kerdış: süpürmek
gezwe: kudret helvası
gêj/e: sersem, bunalmış olan, şapşal
gêj bıyayiş: sersemleşmek, şapşallaşmak, bunalmak
gêjey: sersemleşme, şapşallık, bunalma
gêjı/d: b. gêj
gêj kerdış: sersemleştirmek, bunaltmak
gêjo/e: b. gêj
gêl/e: dal (b. gıl)
Gêl: Diyarbakır'a bağlı bulunan Eğil bucağı
gêlbızane/d: baharın yetişen ve yenebilen bir yaban bitkisi
-gêr: "alıcı, alan" anlamını veren bir sonek (**gangêr**: can alan)
gêrayiş: gezmek, dolaşmak, aramak
gêrayiş a: b. ageyrayiş
gêre/e: şikayet (b. gerre)

gêrm: pilav yemeği, sulu sıcak yemek, çorba
gêrma duye/d: b. germey doyını
gêrma duyın: b. germey doyını
gêrrık: sudaki girdap
gêsı/d: saç örgüsü
gêsi kerdış: saçı örgü yapmak
gêstı: b. gêstı merdış
gêstı merdış: çok acıkmak (açlıktan ölürcesine acıkmak)
gı/e: insan dışkısı, bok
gı: b. kı
gıbırı: (argoda)yüzü kara çıkan, mahcup olan
gıbırıy/d: b. gıbırı
gıcık/e: saç
gıdi: küçük, ufak
gıdi: "aman", "behey", "ey!" anlamında bir ünlem
gıdino: b. gıdi
gıdiş: biçilip dizilmiş ekin yığını
gıjgıj: 1) yanan şeyin çıkardığı ses 2)kuru kalabalık
gıjık/e: saç
gıjıkın/e: 1)saçlı 2)çok karışık dalları olan çalı
gıjıkını/d: b. gıjıkın
gıjj!: tahrik olup düvesimesi ve inekle çiftleşmesi için boğaya seslenişte kullanılan bir sözcük
gıjj bıyayiş: boğanın çiftleşmek üzere tahrik olması
gıjj kerdış: 1)inek veya düve ile çiftleşmesi için boğayı tahrik etmek 2)saldırtmak
gıjolek: rüzgarın meydana getirdiği hortum (b.veyvey cınnan)
gıl/e: uç, tepe (**gılê kowû**: dağların tepeleri
gıl/e: dal
gıla/d(I): saç örgüsü (bazı yörelerde **gêsı** denir)
gıla(II): yine, bir kere daha (b. gılana)
gılabueç: saç örgüsü kısa olan (kız veya kadın)
gılana: yine, bir kere daha, tekrar
gılanga-n: bazan, arasıra
gılangı: kere, defa, kez
gılangi: bir defa, bir keresinde
gılangina: bir kere daha
gılar: 1)oğlak veya keçilerin boyunlarının alt kısmında sarkan küçük kesecik 2)boynunda böyle kesecik bulunan hayvan
gılbı/d: boğaz
gılçıje/e: annenin ilk çocuğu
gıldanı/d: erken olgunlaşan iri taneli üzüm çeşidi
gıl dayene: dal budak salmak, filizlenmek
gıle: saç örgüsü (b. gıla)
gılêjgı/d: salya
gılêjgı kerdış: salya akıtmak
gılêjgın/e: salyalı
gılêjgını/d: b. gılêjgın
gılgıl/e: 1)darı 2)mısır
gılilok: b. çımga
gıl kerdış: dalını kesmek, budamak
gıllık: kadın üreme organının içi, klitoris
gılli/d(I): göz bebeği, göz
gılli/d(II): üzüm tanesi
gılli dekewtış: üzüm tanelerinin tek tük olgunlaşmaya başlaması
gılli kerdış: 1)üzüm yerken sadece salkımdaki bazı taneleri yemek

2)üzüm tanelerini salkımdan koparmak
gıllikor/e: gözü kör olan, kör olası
gıllikorı/d: b. gıllikor
gılliperraya/d: gözü çıkasıca
gılliperraye/e: gözü çıkasıca
gılli perrayiş: 1)gözü çıkmak 2)"emdiği süt burnundan gelmek" anlamında çok yorulma ve güçlükle karşılaşmayı ifade eden bir deyim
gılli pernayiş: birisinin hakkından gelmek, birisine hakettiği sertlikte davranmak, gözünü çıkarmak
gılli ra: dopdolu, tıka basa dolu, tıklım tıklım
gıllirışaya/d: gözü çıkasıca
gılli rışayiş: "emdiği süt burnundan gelmek" anlamında çok yorulma ve güçlüklerle karşılaşmayı ifade eden bir deyim
gılli rışnayiş: hakkından gelmek, birisine hakettiği sertlikte davranmak, gözünü çıkarmak
gılli to bırışi: "gözlerin kör olur inşallah" anlamında kullanılan bir ilenç sözü
gılli to perri: "gözlerin çıksın inşallah" anlamında kullanılan bir ilenç sözü
gılli vetış: hakkından gelmek, (kötü) birisine hakettiği biçimde davranmak, gözünü çıkarmak
gılliya enguru/d: üzüm tanesi
gılliyanê to kor ko: "gözünü kör etsin" anlamında kullanılan bir ilenç sözü
gılliyekı kerdış: salkımı dalından koparmadan üzüm tanelerinin bazılarını koparıp yemek
gılong-ı: b. gılangı
gılpoçı/d: saç örgüsü
gılor: yuvarlak (b. gılover)
gılover: yuvarlak, yuvarlak olan nesne
gılze/e: b. gırze
gılze kerdış: b. gırze kerdış
gım: b. hım gım
gımayiş: 1)ateşin gür olarak yanıp ses çıkarması 2)ağız kapalı olarak çıkarılan ses
gımerre/e: fare pisliği
gımgım: ateş (veya sobanın) gür olarak yanarken çıkardığı ses, gümbürtü, anlaşılmayan ses
gına: b. gında
gınayene: değmek, dokunmak
gınayene waro: yere düşmek
gınayıne ro...: değmek
gınayis waro: yere düşmek, düşmek (b. 'erro gınayiş)
gınayiş: 1)değmek 2)ulaşmak
gınayiş 'ero: yere düşmek
gınayiş pırue: b. pıro gınayiş
gınayiş pure: b. pıro gınayiş
gınc: 1)eski püskü bez, çocuk bezi 2)elbise (b. kınc)
gında/d: yumak
gında kerdış: yumak yapmak, yumaklamak, yumak gibi sarmak
gında xwı tıra wekerdış: ümidi kesilip ilişkisini kesmek, elini eteğini çekmek
gındır bıyayine: yuvarlanmak
gındır dayiş: yuvarlamak
gındır dıyayiş: yuvarlanmak
gındır kerdene: yuvarlamak

gındırnayiş: yuvarlamak
gındırrıyayiş: yuvarlanmak
gındolek: toparlak, yuvarlakça
gıni: gerek
gıra/d: b. gıran
gıra/d: düğüm
gıra dayene: bağlamak
gıra dayiş: düğümlemek, bağlamak
gıran/e: 1)ağır 2)ağırbaşlı, olgun
gırane/e: yaka
gırane dayiş dest: yakayı ele vermek, yakayı kaptırmak
gırane weşanayiş: yaka silkmek
gıraney/d: 1)ağırlık 2)ağırbaşlılık
gıraney...tebiştiş: yakasına yapışmak, yakasını tutmak
gıranêr: daha ağır
gıranı/d: b. gıran
gıraniye/d: ağırlık
gırbestı/d: b. gırêbestı
gırçıkı/d: 1)ağaç veya ağaçtan mamul eşya parçasının boğumlu olan kısmı 2)çentik, kertik
gırçıkın/e: 1)ağaç veya ağaçtan mamul eşya parçasının boğumlu olması 2)çentikli, kertikli
gırd/e: büyük, cüsseli
gırd bıyayiş: büyümek, büyük olmak
gıregır: toplumda büyük kimse, eşraf, ileri gelen (kişi)
gırewta/d: 1)tıkalı, tıkanık 2)alınmış olan, tutulmuş olan 3)örtülü
gırewte/e: b. gırewta
gırewtiş: 1)almak 2)kapatmak 3)tıkamak 4)yakalamak 5)tutmak 6)yummak 7)örtmek 8)ısırıcı veya zehirli hayvanın insanı kapması veya sokması
gırewtiş xwu ser: üstüne almak, görev edinmek, üstlenmek
gırewtox/e: alan, alıcı
gırey/d: 1)düğüm 2)boğum
gıreya korı/d: kördüğüm
gıreya hokını/d: ilmik şeklindeki düğüm
gıreya hûkı/d: b. gıreya hokını
gıreya qırıkı: gırtlak
gırey vero ameyiş: 1)geğirmek 2)hık tutmak
gırêbestı/d: içine bir şey konup saklanmak üzere düğümlenmiş olan küçücük çıkın
gırêdaya/d: b. gırêdaye
gırêdaye/e: 1)bağlı olan, bağımlı olan 2)düğümlenmiş olan, düğümlü olan
gırêdaye bıyayiş: 1)bağlı olmak, bağımlı olmak 2)düğümlü olmak, düğümlenmiş olmak
gırê dayene: bağlamak
gırê dayine: bağlamak
gırê dayiş: bağlamak
gırênaye/e: pişirilmiş olan, kaynatılmış olan
gırênayene: kaynatmak
gırênayiş: kaynatmak
gırêş/e: b. gırrêş
gırıyayiş: kaynamak
gırgırıyayiş: mızmızlanmak, kararsızca söylenip durmak, kararsız davranmak
gırmıke/d: yumruk
gıron/e: b. gıran
gırone/e: b. gırane
gırone weşayiş: yaka silkmek

gırone weşıyayiş: 1)yaka silkmek 2)kendisinden yaka silkinir olmak
gıronêr: b. gıranêr
gırote/e: b. gırewte
gırotış: b. gırewtış
gırotış a: b. agırewtış
gırotış pıra: b. pıra gırewtış
gırr: 1)gür, sık 2)"gırr" sesi
gırr bıyayiş: 1)gür olmak, sık olmak 2)(ateş ve kavga için kullanıldığında) alevlenmek
gırrêş/e: eski bez parçası
gırr kerdış: 1)gürleştirmek, sıklaştırmak 2)(ateş ve kavga için kullanıldığında) alevlendirmek
gırs/e: büyük, kocaman
gırse/d: büyük (b. gırs)
gırse biyene: büyümek
gırş: b. gırs
gırwe/e: iş
gırweyiş: 1)işlemek 2)çalışmak
gıryane/e: yaka
gıryone/e: b. gıryane
gırz/e: büyük (b. gırs)
gırze/e: bağlanmış olan çalı, ekin, ot gibi şeylerin büyük demeti
gırze kerdış: "gırze" denilen büyük deste halinde bağlamak
gısık: süpürge
gıst: b. gıştı, engıştı
gışta eşhede/d: işaret parmağı
gışta mıyanêni/d: orta parmak
gıştane/e: 1)yüzük 2)yüksük 3)orakla ekin biçerken daha fazlasını elde tutup tutamı kontrol etmeyi sağlayan el aracı
gışta orti/d: orta parmak
gışta pillı/d: başparmak
gışta qılancı/d: serçe parmak
gışta şadı/d: işaret parmağı
gışta xwı çım ra kerdış: "iyilik yapmak" anlamında kullanılan bir deyim (daha çok olumsuz biçimiyle kullanılır)
gışta xwı pa nayiş: 1)parmak basmak, imza atmak 2)beğenmek 3)vurmak, dövmek
gıştı/d: parmak
gıştı berz kerdış: parmak kaldırmak
gıştı dekutış: parmakla dürtmek, parmak atmak
gıştı pa nayiş: 1)parmak basmak, imza atmak 2)beğenmek 3)vurmak, dövmek
gıştırı/e: yüzük
gışti pê nawıtış: parmakla birbirine göstermek
gışti pê nawıyayiş: parmakla gösterilmek
gıştone/e: b. gıştane
gıx: süt çocuklarının çıkardığı sevinç sesi
gıxi: b. gıxxıki
gıxi kerdış: b. gıxxıki kerdış
gıxxıki: süt çocuklarının çıkardığı sevinç sesi
gıxxıki bıkı!: süt çocuğuna ses çıkarması için söylenen bir söz
gıxxıki kerdış: süt çocuğunun sevinç sesi çıkarması
gıyın/e: boklu, pis
gıyını/d: b. gıyın
gızgalık/e: kıvılcım
gızgalıki çıman ra perrayiş: gözlerinden kıvılcımlar sıçramak; şiddetli baskı, basınç veya yediği dayaktan ötürü gözleri kararır olmak

gızgız: cızırtı
gızık/e: karışık veya dolaşık saç (b. gijık)
gızi bıkı: (çocuk dilinde) dişleri yeni çıkan çocuğa "dişle!", "ısır!" anlamında söylenen bir söz
gızi kerdış: (çocuk dilinde) ısırmak, dişlemek
gızi kı: b. gızi bıkı
gızkıne/d: b. gijıkını
gijj: çalı, çalı çırpı
Ginian: Sıvas'a bağlı bulunan Zara dolaylarında yaşayan bir aşiret
gişt: b. gıştı, engıştı
gişta mıyonen/d: orta parmak (b. gışta mıyanêni)
gişta qılinc/d: serçe parmak (b. gışta qılancı)
giştone/e: b. gıştane
giy darı/e: ağaç salgısı
giy goşi/e: kulak kiri, kulaktan çıkan pislik
giyreyiş b. giyrıyayiş
giyrıyaya/d: 1)tıkalı, tıkanık 2)alınmış olan, tutulmuş olan
giyrıyaye/e: b. giyrıyaya
giyrıyayiş: 1)alınmak 2) kapanmak 3)tıkanmak 4)yakalanmak 5)tutulmak 6)yumulmak
giy vamêrı/e: badem ağacının salgıladığı ve zamk olarak kullanılan bir madde
giy xwı dekerdış: bir şeyi iyice kötü duruma getirmek, içine etmek, içine sıçmak
giy xwı kerdış: tuvalet ihtiyacını gidermek, def'i hacette bulunmak, bokunu yapmak
giy xwı , xwı ro kerdış: altını kirletmek, pisliğini altına etmek
glongı/d: kere (b. gılangı)
gocagı/d: düğme
goçeri: göçebelik (b. koçeri)
goçını/d: çuvaldız
goelık/e: b. golık
goge/d: b. gogı
gogebaxan: ayçiçeği (b. verûjık)
gogercin: güvercin (b. boranı)
gogı/d: tahta veya ağaçtan yapılmış olan ve bazı çocuk oyunlarında kullanılan küçük top, tomak
gol/e: göl
gol: 1)beştaş (b. nuştar, xalxalo), 2)yuvarlak
gol/d: bok böceği de denilen siyah bir süne (b. golala gi)
golala gi/d: bok böceği, mayıs böceği
Gola Gocıgi: Elazığ ili sınırları içinde bulunan Hazar (Gölcük) Gölü (Halk arasındaki bir inanışa göre, bu gölün suyundan içenlerin tükürüğü hayvanların hasta veya görmeyen gözlerine şifa verir).
golala giy/d: b. golala gi
golala zerrêni/d: parlak yeşil renkli bir süne çeşidi olup daha çok sıcak mevsimlerde ot, ekin veya ağaçlar arasında rastlanır
golalı/d: siyah renkli bir süne
golbıza/d: nevruz çiçeği
golek/e: b. golık
golekı/d: küçük göl: gölcük
golı/d: göl
golıg: at
golıge/d: binek hayvanı, merkep, dişi at
golık/e: buzağı, dana

golıkı/d: dişi buzağı
gol kay kerdış: beştaş oynamak
gom: b. gam
gom bı ena gom a, se'et bı ena se'et a: dem bu demdir (b. gamı ena gamı, se'etı ena se'etı)
gom bı gom: b. gam bı gam
gome/e: içinde genellikle hayvancılıkla uğraşanların barındığı dağbaşlarında veya kırlardaki tek ev
gomêş/e: b. gamêş
gom-ı: b. game
gomik: bir an
gomina over: bir an önce
gom û se'et: b. gam û se'etı
gon/e: b. gan
gonar: "gözünü sevdiğim", "dinine yandığım", "koskoca" anlamlarında kullanılan bir sözcük
gonarı/d: b. gonar
gonên/e: kanlı (b. gonin)
gonêni/d: kanlı (b. goninı)
gongêr/e: b. gangêr
gongıl bıyayiş: yuvarlanmak
gongıro/e: b. gangıran
goni: gerek, mutlaka (b. gani)
goni: hayvan memesi
goni: canlı (b. gani)
goni/d: 1)kan, 2)kan davası
goni ameyiş: kanamak, kan akmak
goni bıla biyayiş: kan dökülmek, çok sayıda insan öldürülmesi
goni bılla kerdış: kan dökmek, insan öldürmek
goni bına şiyayiş: 1)kan işemek, ağır hasta olmak, 2)mecaz olarak: çok kızmak, kahrolmak
goni bırıyayiş: akan kanın kesilmesi
goni bırnayiş: akan kanı kesmek
goni biyayiş: kanamak
goni dayiş: 1)kan davasında diyet (vermek), öldürülen veya yaralananın ailesine mal yahut para vermek, 2)kana ihtiyacı olan hastaya kan vermek
goni dekewtış çım: gözü kanlanmak, gözüne kan girmek
goni dı mederıyayiş: her tarafı kana bulanmak
goni dı medernayiş: kana bulamak
goni dı mendış: her tarafı kan içinde kalmak
goni goni: canlı canlı (b. gani gani)
goni kerdış: kanatmak
gonin/e: kanlı
goninı/d: kanlı
goni pede şiyayiş: 1)kanı akmak, kanlanmak, 2)kan işemek, kan kusmak
goni qelebnayiş: 1)kan kusmak, 2) mecazi olarak: kızmak, kahrolmak
goni...ra ameyiş: kanamak, -den kan gelmek
goni rışayış: kan dökülmek, kan akmak
goni rışnayış: kan dökmek
goni...ro gurıyayiş: -e kanı kaynamak
goni rokerdış: 1)kanını dökmek,2)mecaz olarak: bir iş için çok uğraşmak
gonişirın: sempatik kişi, cana yakın

goni şirın bıyayiş: cana yakın olmak, sempatik olmak
goni û gonaşir: kan revan, kana bulanmışlık
goni varayış: kan yağmak, çok kan dökülmek
goni verra dayiş: kan aldırmak, kanını aldırmak
goni vındertış:1)kanı durmak 2)akan kanın kesilmesi
goniwer/e: hunhar, kan içici, gaddar
goniwerı/d: b. goniwer
goniya...fır kerdış: ...kanını içmek, birisine aşırı derecede kin duymak
goniya mergi qelebnayış: 1)kan kusmak 2) ecel terleri dökmek, çok çabalamak, çok yorulmak
goniya mergi rokerdış: 1)kan kusmak 2)ecel terleri dökmek, çok çabalamak, çok yorulmak
goniya ...wardış: kanını içmek, -e aşırı derecede kin duymak
gon ver dı biyayiş: b. gani ver dı bıyayiş
gopalı/d: ucu yuvarlak olan sopa
gopo/e: iri yarı ve biçimsiz olan
gor/e: mezar
gord-e/e: kılıç
gore: göre, kadar, yeterli
goreba: göre, kadar
gorımı/d: görümce
gorjalı/d: pıtrak
gormara korı/d: kör yılan
gormarı/d: kör yılan
gormorre: kargaşa
gorn/e: mezar
gorozı/d: tomar
gorr/e(I): b. gor
gorr/e(II): 1)sıcak mevsimlerde geceleri hayvan sürüsünün açık arazide bekletilmesi 2)hayvanların geceleyin bekletildiği açık arazi
gorr bestış: sıcak mevsimlerde geceleri hayvan sürüsünü açık arazide bekletmek (özellikle hayvan dışkısının tarlada kalarak gübrelenmesi için hayvanlar belirli tarlalarda bekletilirler)
gort: bayır
gos/e: b. goş
gos dayene: b. goştari kerdış
gosedar/e: b. goştarey
gosırmet bıyayiş: kepaze olmak
gosırmetı/d: rezalet, felaket, kötü durum
gosırmetı seri ser dı ameyış: çok kötü duruma düşmek, felaketlerle karşılaşmak, kepaze olmak
gos nayine ro: b. goşi ronayiş
gost/e: b. goşt
goş/e: kulak
goşa kewtış: kulağına gelmek, işitmek
goşare/e: küpe
goşa xwı ...nayiş: kulak vermek, dinlemek, kulak asmak
goşbell/e: dik kulaklı
goşdari kerdış: dinlemek
goşe/e(I): salkım
goşe/e(II): 1)köşe 2)duvar yapımında kullanılan büyük kesme taş
goşê...antış: kulağını çekmek
goşê...gırewtış: kulağını tutmak, kulağına yapışmak
goşê...tepiştiş: kulağını tutmak
goşê xwı gırewtış: 1)kulaklarını

sarıp bağlamak 2)kulaklarını tıkamak, dinlememek
goşê xwı ser nayiş: kulak kabartmak, kulak vermek, dinlemek
goşgıran/e: ağır işiten, sağır
goşgıraney: ağır işitme, sağırlık
goşgıranı/d: b. goşgıran
goşi bell kerdış: kulaklarını dikleştirmek, dikkatle kulak kabartmak
goşi gıran bıyayiş: ağır işitmek, sağır olmak
goşi giyrıyayiş: 1)kulağı tıkanmak 2)kulağı örtülmek, kulağı kapanmak
goşi reqayiş: kulakları çınlamak
goşi ronayiş: kulak kabartmak
goşi vit kerdene: b. goşi bell kerdış
goşle/e: salkım artığı, üzümü koparılmış olan salkım çöpü
goş...nayiş: dinlemek, kulak vermek
goş pa kewtış: kulak asmak, önemsemek, dikkate almak
goş sero bıyayiş: kulağı ... -de olmak, dinlemek
goşt/e: et
goştarey: dinleme, kulak verme
goştarıtış: dinlemek (b. gûşdarıtış)
goştarıtox/e: dinleyen, dinleyici
goştari kerdış: dinlemek, kulak vermek
goştdekerda/d: dolgun vücutlu kız veya kadın
goştdekerde/e: dolgun vucutlu
goştê gandê...rızayiş: 1) çok sıkıntı ve eziyet çekmek 2)etleri çürüyüp dökülmek
goştê gandê....wardış: başının etini yemek
goştê...kewtış: kulağına gelmek, duymak
goştên/e: etli, eti budu yerinde olan
goştgıran/e: iriyarı, dolgun vücutlu
goşti: kavurma
gotırge/e: uzun gövdeli olup ucundaki yuvarlak başlığında sık dikenleri bulunan bir bitki
Govdere: Palu'ya bağlı bulunan Gökdere (Erdurek) ve çevresindeki bir bölge
govendı/d: halay, bir çeşit oyun
govendı gırewtış: halay çekmek, halaya durmak
govendı kerdış: oynamak, halay çekmek
gow/e: b. gewı
gowr: b. gewr
gowrık: kül renginde olan, beyazımsı toprak
gowşek: b. gewşek
goyıl/e: gönül (b. zerrı)
goynayene: övmek, methetmek
goze/d: ceviz
gozaçıx/e: açıkgöz, kurnaz, uyanık
gozeke/d: ayak bileği kemiği, aşık kemiği
gozekı/d: b. gozeke
gozêrı/d: ceviz ağacı
gozê xwı barı kerdış: (birisiyle) kozunu paylaşmak
gozı/d: ceviz
gozlıg: gözlük

gozmiçıkı/d: b. gozmirçıkı
gozmirçıkı/d: yuvarlakça yapılı ve çok hareketli, atik olan
guda miri/d: pazı, hamur topağı
guda vewrı/d: kar topu
gudı/d: 1)yuvarlak eşya 2)balyoz 3)topak, pazı 4)futbol topu
gudı kay kerdış: top oynamak, futbol oynamak
gudı kerdış: 1)yuvarlaklaştırmak, topak yapmak 2)top oynamak
gudıkı/d: küçük top, yuvarlakça olan küçük şey
gudıkın/e: yuvarlak, toparlak
gudlıkın/e: yuvarlak, toparlakça olan şey
gudlıkın biyayiş: yuvarlaklaşmak
gudlıkın kerdış: yuvarlaklaştırmak
gudvewre/d: kar topu oyunu
gudvowrı/d: b. gudvewre
gueme/e: b. gome
guez: b. gozı
guherr:b. gorr (II)
guhn: içyağı
guj: kayma veya akma sırasında çıkan ses
guj guj: 1)akıntı veya geçiş dolayısıyla çıkan ses 2)akıcılığı ifade etmek için kullanılan bir söz
gujj: b. guj
gujji: kayma veya akma sesi
guk/e: b. golık
guke/d: b. golıkı
gul: hayvanlara yedirilen yaprak
gulane/d: mayıs ayı
gulan feka nayiş: kurşuna tutmak, kurşuna dizmek
gulang: saç örgüsü, b. gıla(I)
gulanı/d: b. gulane
gula qatqati/d: gül
gulaş/e: güreş
gulaş gırewtış: güreş tutmak, güreşmek
gulaş tebiştış: güreş tutmak, güreşmek
gulbaxe: b. gulbaxey muran
gulbaxey muran: boncuk çilesi, henüz işlenmemiş olan boncuk dizilerinden her biri
gulbızık: nevruz çiçeği
gule: saç örgüsü, b. gıla (I)
gule/d: gül
gule/e: gülle, mermi
gule/d: b. gılbı
gulêrı/d: gül ağacı
gulı/d: gül, çiçek (b. gule)
gulli: b. gılli
gulover: yuvarlak, yuvarlak yapılı olan
gum: yankılı ve gümbürtülü ses, gümbürtü, güm
gum: b. gumı
guman/e: şüphe, kuşku
guman bıyayiş: 1)bulunmak, nadir bulunmak 2)umulmak, kendisinden beklenmek
gumanê...kerdış: -den şüphelenmek
guman kerdış: ummak, beklemek
gumayiş: 1)uğuldamak 2)gümbürdemek
gumê xwı dekerdış: yanakları şişercesine yudum almak, yudumunu doldurmak
gumgumıkı/d: Bir cins semender olup halk arasında, insanın dişlerini görünce sayacağı ve saydığı diş-

lerin dökülmelerine neden olacağı yolunda bir inanç vardır. Bundan ötürü onu gören çocuklar, dişlerini göstermemek için ağızlarını kapatıp onu öldürmeye çalışırlar.
gumı/d: ağız kapalı olarak şişirilen yanak, yudum, yudumluk
gumi: uğultu
guna: 1)günah 2)yazık
gunayiş: 1)değmek, dokunmak 2)ulaşmak
gunayiş pıro: -e değmek, üzerine düşmek
gune: gerek, gerekir ki,(b. gani)
gune/e: 1)günah 2)yazık
gunek: 1)yazık, günah 2)vay haline!
gunekar/e: 1)günahkar, suçlu 2)yalancı
gunekarey: 1)günahkarlık, suçluluk 2)yalancılık
guneke: yazık
gunekê to: 1)vay haline 2) (sana) yazıklar olsun!
guney...ameyiş...: 1)ahını almak 2)acımak
guney...şıyayiş...: ahı tutmak
guraş/e: b. gulaş
gure/e: iş
gure dekewtış: işi düşmek
gurenayiş: çalıştırmak, işletmek
guretene: almak
gurewo nebaş/e: 1)kötü iş 2)cinsel ilişki
gurewo xırab/e: 1)kötü iş 2)cinsel ilişki
gureyayene: çalışmak (b. guryayiş)
gureyene: b. guryayiş
gureyiş: b. guryayiş
gureyişê dewletı: şansı işlemek, başına devlet kuşu konmak
gurênayiş: işletmek, çalıştırmak
gur gur: 1)hüngür hüngür 2)şapur şupur (çıkan ses)
guryayiş: çalışmak, işlemek
gurm: gümbürtü
gurme-gurm: gümbürtü, gümbürtülü ses
gurmıka şekeri/d: şeker tanesi
gurmıkı/d: 1)yumru, şişkinlik, kabartı 2)tane (şeker tanesi ve benzeri için kullanılır)
gurmıkın/e: yuvarlakça, yumru şeklinde
gurmi: gümbürtü
gurota/d: b. gırewta
gurote/e: b. gırewte
gurotış: b. gırewtış
gurr: 1)gürleme, gümbürtü 2) hep birlikte gitme
gurrayiş: gürlemek
gurri: 1)gürleme 2)guruldama sesi
gurri/e: aşırı kel olan kişi
gurri...ra ameyiş: gürlemek, güreldemek
gurrnik: pıtrak (b. gorjalı)
gurwe/e: iş
gurz/e: gürz
gustıre/e: yüzük
guvde/e: gövde
guvvayiş: vınlamak
guvvi: vınlama sesi
guwaz: b. goze
guwend: b. gûyend
guweş/e: b. goş
guweşe/e: b. goşe (II)
guweşt/e: b. goşt

guweştari: b.goştarey
guyen/e: hayvan memesi
guzız/e: güve
guzızıyayiş: yağın bozulup acılaşması
gû: ki (b.kû)
gûk: b. golık
gûlal: b. golalı
gûler: b. gılover
gûllık: 1) göz bebeği, b. gulli, gılli (I); 2)yumurta sarısı
gûm: b. gûmı
gûm gûm: gümbürtü, güm güm
gûmı/d: b. game
gûn/e: b. gan
gûnê xwı ...ser nayiş: b. ganê xwı ...ser nayiş
gûngêr/e: b. gangêr
gûni: hayvan memesi (b. guyen)
gûni: gerek, mutlaka (b. gani)
gûni: canlı (b. gani)
gûni/d: kan
gûni qelebnayiş: b. goni qelebnayiş
gûni tıra ameyiş: -den kan akmak, kanamak, kanı akmak
gûni verra dayiş: kan akıtmak
gûniya xenziri bo: "haram olsun" anlamında kullanılan bir deyim
gûn kewtış: canlanmak
gûn vetış: b. gan vetış
gûş/e: kulak
gûşa kewtış: kulağına çalınmak, duymak
gûşare/e: küpe
gûşa xwı ...darıtış: dinlemek, sözünü dinlemek
gûşdarıtış: dinlemek
gûşdari kerdış: dinlemek
gûşe/e: salkım
gûşe/e: 1)köşe, kenar 2)duvar yapımında kullanılan büyük kesme taş
gûşle/e: üzümü alınmış salkım artığı, üzümsüz salkım çöpü
gûş pa kewtış: 1)ilgilenmek 2)önemsemek
gûş...ra kewtış: ilgilenmek, önemsemek, kulak asmak
gûştarıtış: dinlemek (b. gûşdarıtış)
gûta sılli/d: tezek, sığır pisliği
gûyend/e: kıldan yapılan kalın kısa ip
gûzı/d: ceviz
gûzi: acı (biber acısı)
gwel: b. golı
gwel: daire biçiminde, dairevi
gwel: eski evlerde mutfak görevi gören bölüm
gweme/e: b. gome
gweştari: b. gûşdari kerdış, goştarey
gweştari kerdış: b. gûşdari kerdış
gwinı/d: kan (b. goni)
gwinı bılla kerdış: b. goni bılla kerdış
gwinı dayiş: b. goni dayiş
gwinın/e: b. gonin
gwininı/d: b. goninı
gwinı rışnayiş: b. goni rışnayiş

H

ha: hayır
ha: efendim, buyur
ha: 1)haydi 2)işte, al sana, bak şimdi 3)öylece 4)öyle ise 5)habire 6)oldu, peki, tamam 7)ya, öyle mi?
ha bebem, de bebem: "derken", "az gittik, uz gittik", "nihayet" anlamlarında kullanılan bir deyiş
hac/e: hac
hacac/e: hacca gitmekte olan, hac ziyaretini yapan kimse
hacetı/d: araç
hacı/d: 1)ihtiyac 2)araç
hachacıkı/d: kırlangıç
had: çok acı, çok tatlı, keskin tadı olan
haci/e: hacı, hacca gitmiş olan kişi
hadê: 1)haydi, haydi bakalım 2)haydi ordan, sen de (red etmek, kovmak için kullanılan bir ifade)
hadıre: hazır, hemen
hadıre bıyayiş: hazır olamk
hadıre kerdış: hazırlamak
hadi: haydi
hadre: b. hadıre
hafız/e: ezbere Kur'an okuyan kişi, hafız, ezberci
ha gıdi ha: "haydi, seni göreyim" anlamında, birşey yapmak üzere olana işi başarıp bitirmesi için teşvik amacıyla söylenen bir söz
ha gıdi, de gıdi: b. ha gıdi ha
hagi/d: haber, malumat
hagidar: farkında olma, kollama, uyanık
hagidar bıyayiş: gözkulak olmak, ilgilenmek, kollamak
hagidarey: 1)malumat 2)ilgilenme durumu
hagidar kerdış: haberdar etmek, uyarmak
hagi pey bıyayiş: farkında olmak, haberdar olmak
hagosı: hat, çift sürmede karasabanın çizdiği hatların her birisi, çizgi
hah: olması beklenen birşeyin gerçekleşmesi durumunda söylenen bir sözcük
hah: 1)ya? yok canım? öyle mi? 2)amaan!
ha ha: hemen hemen, aşağı yukarı
ha...ha...: 1)ister...ister... 2)istediği kadar (ha vaje ha vaje: istediğin kadar söyle)
haj: b. hac
hajı/d: b. hacı
haj lenglengı/d: leylek, hacı leylek
hak/e: 1)yumurta 2)erkek yumurtalığı, taşak
haka bıyayiş: b. hak ra bıyayiş
hakım/e: hakim, yargıç
hakımey: hakimlik, yargıçlık
haki bın dı bıyayiş: çok kurnaz olmak, kendisinden beklenmiyecek derecede hilekar ve kurnaz olmak
haki kerdış: yumurta tokuşturmak suretiyle oynanan oyunu oynamak, yumurta tokuşturmak

hak kerdış: yumurtlamak
hak ra bıyayiş: yumurtlamak üzere olmak, tavuğun yumurtlayacak durumda olması
hal/e: hal, drum
hal/e: tehlikeli bir hastalık
hala: hele
halbıko: halbuki
hal bıyayiş: halledilmek, çözümlenmek
halbukı: halbuki
hal çın bıyayiş: takatsiz olmak, çok hasta olmak, güçsüz olmak
halet: karasaban (b. aletı)
halê...hewale bıyayiş: hali harap olmak, hali duman olmak
halê...hewale kerdış: harap etmek, (halini) duman etmek
halên/e: yuva (b. halin)
halên: salıncak biçimindeki çocuk beşiği
halên bestış: yuva yapmak, yuvalamak, yuva kurmak
halên vıraştış: yuva yapmak
hal-hewal: hülasa, kısacası
halihazır: mevcut durumda, halihazır
halin/e: yuva
hal kerdış: halletmek, çözümlemek
hal-mesela: hülasa, kısacası
hal ra kewtış: takatten kesilmek, bitkin olmak
hal û hewal: durum, ahval
hal û kar: iş güç
halyen/e: yuva (b. halin)
hama: fakat, ama
hama: o anda, hemen; faraza
hama hama: hemen hemen, neredeyse
hameyiş: gelmek (b. ameyiş)
Hamılkan: Amerikan, Amerikalı
hamûta: bihaber, ilişkisi bulunmayan, tümü ile habersiz olarak
hamver/e: yaşıt, tay, denk
hanci: yine (b. anci)
handê: kadar
hando: kadar
hani yo: işte, budur
hanqar/e: yöre, çevre
hanqas: azıcık, birazcık, o kadarcık; o kadar ki, hemen hemen
hanqeras: b. hanqas
Haq/e: Tanrı, Allah
haqe/d: hak, emeğin karşılığı
haqêni: haklılık
haqiya xo vinayene: vedalaşmak
Haq keni: "Allahını seversen", "lütfen" anlamında kullanılan bir söz
haq...sero bıyayiş: birinde alacağı olmak
har: kudurmuş olan, çılgın
har bıyayiş: 1)kudurmak 2) (diş ile ilgili olarak kullanıldığında) dişi kamaşmak
harçi: b. herçi
hard/e: yer (b. 'ard)
hare/d: b. har
harey: kudurganlık, kudurmak
hargûş/e: tavşan
har kerdış: kudurtmak
hasayiş: görünmek, görülmek
hasıd/e: kıskanç
hasıl: hasıl, verim, elde edilen
hasıli: kısacası, sonuç olarak, nihayet, hasılı
hasıli kelam: sözün kısası, kısaca

hasıl kerdış: 1)ürün elde etmek 2)işleyip verimini almak
has kerdene: b. hes kerdış
hast: b. aşt
hast biyayene: b. aşt bıyayiş
haşa: haşa
haşme/d: b. aşme
hata: -e kadar, -inceye kadar, ta ki, dek
hata ke: ta ki, -inceye kadar
hatıkı: belki, ola ki, bakarsın
hatiya: bura, burası (b. etiya)
ha vaje, ha vaje: "boşuna", "istediğin kadar söyle" anlamında kullanılan bir söz
ha vajı, ha vajı: b. ha vaje, ha vaje
havıl-ı/d: yardım, yarar
haw/e: o (b. aw)
haw: işte, şu anda
haw: b. hawn
hawa: hava
hawa dayiş: kaldırmak
hawante: avanta, boşuna
hawle/d: b. hewlı
hawn: 1)uyku 2)rüya (b. hewn)
hawna: yine, tekrar, bir daha (b. hewina)
ha wo: "işte", "olmak üzeredir", "olmaktadır" anlamlarında kullanılan bir deyiş
hawtay: b. hewtay
hawtês: b. hewtês
hawtêsın: b. hewtêsın
hay: keşke, ah, eyvah
haya/d: sak, uyanık (uyumamış olan)
haya: sadece bu kadar, ancak o kadar
hayde: b. haydê
haydê: hayda, haydi
haydi: hayda, haydi
haye: sadece bu kadar, ancak o kadar
haye/e: sak, uyanık (uyumamış olan)
haye bıyayiş: uyanık olamak (uyumamış olmak)
haye bıyayiş: -den ibaret olmak, hazır bulunandan ibaret olmak, mevcut kadar olmak
haye kerdış: uyandırmak, uyanık tutmak
hay hay: baş üstüne, hay hay, tabii
hayi/d: haber, malumat
hayi: sak, uyanık (uyumamış olan)
hayi bıder bıyayiş: gözkulak olmak, kollayıp korumak
hayi...bıyayiş: 1)haberdar olmak, farkında olmak 2)gözkulak olmak 3)kollamak
hayi kerdış: uyandırmak
hayi pey bıyayiş: gözkulak olmak, kollayıp korumak; -den haberdar olmak
hayi pey kerdış: gözkulak olmak, ilgilenmek, kollayıp korumak
hay kı: keşke, ah keşke
hay lemın: 1)"vay başıma gelen", "vay halime" anlamında kullanılan bir söz 2)feryat, bağırıp çağırma 3)kargaşa, ana baba günü
haylo: ya?, öyle mi?
haylo: 1)hoppala, amma da 2)maşallah 3)eyvah, ne yazık!
hay wa'd bo: "tövbeler olsun", "yemin ederim ki" anlamlarında kullanılan bir söz

haza: b. ayca
hazar: bin
hazır: hazır
heb: 1)tane 2)birazcık 3)tahıl 4)hap, tablet
heba hebı: birer birer, teker teker, tek tek
hebalek: zırnık, azıcık
hebek: azıcık, birazcık
hebı/d: 1)tane 2)hap 3)tahıl, tohum 4)birazcık, azıcık
hebıki: hedik, kaynatılmış buğday
hebina: biraz daha
hecematı/d: hacamat
hecet/e: 1)araç 2)erkeğin üreme organı
hacetı/d: araç
heci: hacı
hed/e: sınır, had
heddê xwı dı vındertış: haddinde durmak, haddini aşmamak
heddê xwı zanayiş: haddini bilmek
heddı/d: mezar taşı
hedef/e: hedef, nişangah
hedernayiş: hazırlamak
hedı/d: b. heddı
hedıre/d: can sıkıntısını giderme
hedırnayiş: hazırlamak
hedis/e: hadis, peygamber Muhammed'in sözü
hedise/e: hadise
hediya/d: hediye
hediyayiş: dinmek, durmak, durabilmek, barınmak
hediye: hediye
hedre: hazır, çabucak, anında
hedre bıyayiş: hazır olmak, hazır bulunmak
hedre kerdış: hazırlamak
heey: 1)hey! (çağırmak üzere birisine seslenirken kullanılır) 2)efendim (b. hey)
hefıl/e: küspe (salkım küspesi)
hefılnayiş: bir şeyi yoğururcasına sıkıp deforme etmek
hefırnayiş: b. hefılnayiş
hefl/e: b. hefıl
hefs/e: hapis, cezaevi
hefsi: tutuklu, mahpus
hefsxane/e: hapishane, cezaevi
heft: b. hewt
hefte: b. hewte
heh: öyle mi?, ya?
hejetı/d: b. hecetı
hejhejıkı/d: kırlangıç
hejire: yaban inciri
hekim/e: hekim
hekimey: hekimlik
heke/e: keklik, tavuk ve benzeri hayvanların erkeği; damızlık
hekmetı: hayli, çok, epeyce
hel: hal, çözüm
hel: kül rengi, gri
hela: hele
hela baci: çocuklar arasında, sağ elin işaret parmağı sol elin ayasının içine konarak dolaştırılmak suretiyle bir şey istemek amacıyla kullanılan bir deyiş
hela hela: "hele şuna bak!" anlamında beklenmeyen bir durum karşısındaki hayret ifadesi
helak: 1)helak 2)ağır hasta, komada olan
helak bıyayiş: çok ağır biçimde hasta olmak, yok olmak
helak kerdış: 1)helak etmek 2)çok

ağır hasta olmasına neden olmak
helal/e: helal (**helal bo**: 1-maşallah, aşkolsun 2-"helal olsun" anlamında kullanılan bir söz)
helaley: helal olma durumu
helaley sero: meşru, helal biçimde
helaley waştiş: helallaşmak
helaliye/d: helallaşma
helal kerdiş: helal etmek
hela şani/d: öğleden sonra, öğlen sonrası
helaw: 1)helva 2)pekmez (b. helawı)
helawa awını/d: sıvı haldeki pekmez
helawa rıbi/d: pekmez (veya şeker), kavrulmuş un ve buğdaydan yapılan bir çeşit helva (b. 'esira tırênaya)
helawa wışkı/d: katı pekmez (pekmezin çok kaynatılmasıyla özel biçimde hazırlanan bir çeşit helva)
helawı/d: helva, pekmez
helawın/e: tatlı olan yiyecek
helawını/d: b. helawın
helawi/d: pekmeze un karıştırılarak özel biçimde hazırlanan bir çeşit helva
hela yeri/d: öğlen sonrası, öğleden sonra
helba/d: helva (b. helwa)
helbet: elbette
helbısım/e: b. elbısım
helbûy: bez veya yün gibi şeylerin yanınca çıkardığı koku
hele/e: an (b. helı)
heleket/e: b. hareket
helesıyaya/d: 1)ezilip bozulan, çürüyen, çürüyüp kokuşan 2)mecaz olarak: hantal
helesıyaye/e: b. helesıyaya
helesıyayiş: çürümek, ezilip bozulmak, çürüyüp kokuşmak
helesnaya/d: 1)çürütülüp kokutulan, ezilip bozulan 2)mecaz olarak: çok dövülen
helesnaye/e: b. helesnaya
helesnayiş: 1)ezip bozmak 2)çürütüp kokutmak 3)mecaz olarak: çok dövmek
helênayiş: eritmek
helfanekı/d: rastgele debeleşme
helfo/e: hantal ve sallapati davranan
helfone/e: kır eğlencesi
helhele: kötü koku
helı/d: 1)an 2)öğle zamanı, öğle paydosu
helıyayiş: erimek
heli: bir an,bir süre
helim/e: uysal, halim
helimey: uysallık
helimı/d: b. helim
helke/e: kova
hella hella: 1)allah allah (olumsuz bir durum karşısında tepki ifadesi olarak kullanılır) 2)"yok canım?", "öyle mi?" anlamında taacüp ifadesi olarak kullanılır
hella-hella: kargaşa, gürültülü patırtılı durum
helle: hoppala
helle helle: b. hella hella
hellı: b. helı
hellıseyiş: b. helısıyayiş
hellısnayiş: b. helesnayiş
hellıyayiş: erimek

helm/e: soluk, koku
helmele/e: kargaşa, gürültü patırtı
helnaya/d: eritilmiş olan
helnaye/e: b. helnaya
helnayiş: eritmek
helpez/e: etene, son, meşime
helqa/d: halka
helqa bestış: daire teşkil etmek, halka bağlamak
hel û game: sık sık, ikide bir
helwa/d: helva
helye: bir süre, biraz (b. heli)
hem: hem, üstelik
hema: 1)ama 2)ancak
hema: 1)daha, henüz 2)hemen 3)o zaman, daha sonra
hemal/e: hamal
hemaley: hamallık
hemalı/d: b. hemal
hemalı/e: 1)hamail, bir çeşit muska 2)merkep semerinde bulunan bir kayış veya bağ
hemaliya/d: hamal ücreti, taşıma ücreti
hemalki: hamal gibi, hamalca
hemam/e:1)hamam, banyo yapılan yer 2)evlerde lavabo veya bulaşık yıkama yeri
hembaz/e: arkadaş
hembazi: arkadaşlık
Hembeli: Hanbeli mezhebi veya bu mezhebe mensub olan kişi
hember: karşıt
hemçola/d: salıncak
hemd/e: hamd, şükür
hemdı/d: mezar taşı
hemd kerdış: şükretmek, hamdetmek
hemd û hal: 1)kendi isteğiyle, var gücüyle 2)doğal gelişme
hemd û halê xwı : 1)kendi isteğiyle, insiyatifiyle 2)var gücüyle, bütün gücüyle 3)doğal gelişimiyle
hemd û sena: hamd ü sena, şükür
heme: hep, tüm, tümü, hepsi
heme: ama
heme: sanki (Heme ez ameya tı nêverdani: Sanki ben gelmişim de sen bırakmıyorsun)
hemekes: herkes
hemelnayiş: sindirmek, tahammül etmek
hemet: koruma
hemet bıyayiş: korunmak, sakınmak
hemetkerda/d: korunan, sakınan
hemetkerde/e: b. hemetkerda
hemet kerdiş: korumak, korunmak, sakınmak
hemgên/e: b. hengemin
hem... , hem... : hem...hem...
hem... , hem ki: hem...hem de
hemı/d: (çocuk dilinde) yiyecek
hemı kerdış: (çocuk dilinde) yemek yemek
hemılnayiş: sindirmek
hemın: hepsi (b. hemini)
hemila/d: hamile, gebe olan kadın
hemine: hepsi, hepsini (b. hemini)
hemini: tümü, hepsi, hepsini
hem kerdış: (çocuk dilinde) yemek
heml/e: gebe kadının karnındaki bebek
hemle/d: hamile, gebe kadın (b. hemila)
hemlık: semiz, şişmanca
Hemolek: masallarda adı geçen

bir masal kahramanı
hemşeri/e: 1)hemşehri 2)askerlik arkadaşı
hemşeriyey: 1)hemşehrilik 2)asker arkadaşlığı
hemşira/d: hemşire
hemti/d: yemeklik buğday ürünleri (bulgurluk, dövme ve benzeri)
hemzale/e: b. erzele
hen: böyle, öyle, öylesi, bu kadar (b. ena)
hena: böyle
hena: bu
henar: nar (b. henarı)
henarêrı/d: nar ağacı
henarı/d: nar
henarıyer/d: b. henarêrı
hencırıyayıne: sızlamak
hend: bu kadar,böylesine
henda: kadar
henday: kadar, bu kadar
hendayên: bunca, bu kadar
hendê: kadar
hendhey: bunca, bu kadar
hendı: bunca, bu kadar
hendı hey: bunca, bu kadar
hendi/d: karpuz
hendi: artık
hendina: bir kat daha, bu kadar daha
hendo: kadar
hene/e: kına
Henefi: Hanefi mezhebi veya bu mezhebe mensup olan kişi
henek: şaka (b. henekı)
henek: çene
henekerda/d: kınalı, kınalanmış, kına yakılmış olan
henekerde/e: b. henekerda
hene kerdış: kınalamak, kına yakmak
henekeya xwı .kerdış: (birisiyle veya bir şeyle) dalga geçmek
henekı/d: şaka
heneki: şakadan, şaka olarak, şakacıktan
heneki kerdış: şaka yapmak
heneyın/e: kınalı, kınalanmış olan
heneyını/d: heneyın
henê: böyle, böylesi
henên: böylesi, öylesi
hengemin/e: bal
hengı/d: arı
hengure/d: üzüm
heni: pınar, çeşme (b. eynı)
heni: bazı
heni/e: bu (b. ni, eni)
heni: bunlar (b. nê, eni)
heni: onca, öylesine, o kadar; öyle, böyle
heni: artık, henüz (b.hını)
hen ke: öylesine, onca, o kadar ki
henki: biraz
henne: b. hene
henne kerdış: kına yakmak, kınalamak
henney kerran/e: kara yosunu, taş veya kayaları kaplayan yosun
henney qurrınçan/e: kara yosunu, ağaçların üzerini kaplıyan yosun
heno: o kadar, onca
heno/e: bu (b. eno)
hentê: bunca, bu kadar; onca, o kadar
henzar: bin
hepa: b. heppa
hepı: (çocuk dilinde) yiyecek,

mama
hepı kerdış: (çocuk dilinde) yemek yemek
hepıs/e: hapis, cezaevi
hepısxane/e: hapishane, cezaevi
heppa: (çocuk dilinde) yiyecek, mama
hep û hazır: büyükçe, koskoca
Heq/e: Tanrı
heq: 1)hak 2)borç
heqaret kerdış: hakaret etmek
heqa xo: gerek, gerekir ki (hakkıdır)
heqbe/e: b. heqibe
heqdê...ra ameyiş: hakkından gelmek
heqdê xwı ra ameyiş: becerikli olmak, kendi işlerini yapabilmek
heqê 'ardıya: depolama veya pazarlama ücreti
heqê qevdı: Hasat sırasında bir grup işçi topluca ekin (özellikle buğday) biçerken, ekin sahibinin hasat yerine gelmesi üzerine, bu işçi grubunun sağ başındaki "**serpale**" denilen işçi, ekin sahibine gösterecek şekilde elindeki biçilmiş ekin tutamını kaldırır; bu durumda ekin sahibi, "**serpale**"ye hediye verir, buna "**heqê qevdı**" denir.
heqı/d: hak, doğru, gerçek
heqibe/e: heybe
heqiqi: hakiki, gerçek
heq kena: allahaşkına
heq kerdış: hakketmek
heqli: haklı
Heqo: Tanrım! (dilek ve dua için kullanılır)
heq o kı: gerek, gerekir ki
heq ra ameyiş: 1)hakkından gelmek, üstesinden gelmek 2)işten anlamak
heq...sero bıyayiş: birisinde alacağı olmak, birisinde hakkı olmak
heqtê...ra ameyiş: hakkından gelmek, üstesinden gelmek
heqtê xwı ra ameyiş: becerikli olmak, kendi işlerinin üstesinden gelmek
her: b. herrı
her:her, hep, herbiri
her/e: 1)eşek 2)şımarık, kibirli
hera: 1)geniş 2)uzak
hera beyiş: b. hera bıyayiş
hera bıyayiş: 1)uzak olmak 2)geniş olmak, genişlemek
hera geyrayiş: -den uzak gezmek, uzaklaşmak
hera kerdış: genişletmek
hera kewtış: 1)uzaklaşmak 2) uzak düşmek
heram/e: haram
heram bıyayiş: haram olmak, zehirzıkkım olmak
heram kerdış: haram etmek
heramwer/e: haram yiyici, haramzade
heramxur/e: b. heramwer
herane: şımarıklık, kibirlilik
herane dı xwı nayiş: şımarmak, şımarıkça davranmak, laubalileşmek
herane xwı nayiş: b. herane dı xwı nayiş
heraret/e: hararet
hera vıstış: uzaklaştırmak
herayey: genişlik

herayey sero: genişliğine, geniş boyutuyla
herayêr: daha geniş
herayi: genişlik
herb/e: harp, savaş (Herbê Şêx Seidi: 1925'de olan Şeyh Sait ayaklanması)
Herbê Umûmıya: Birinci Dünya Savaşı, umumi savaş
herbıyaya/d: şımarmış olan, şımarık
herbıyaye/e: b. herbıyaya
her bıyayiş: şımarmak
herbi: açıkça
herbiya: harbiye
herb kerdış: savaşmak, savaş yapmak
herb ronayiş: savaş ilan etmek, savaş çıkarmak
herb ronıyayiş: savaş çıkması, savaşın ilan edilmesi
herçıqas: her ne kadar
herçıqaş: b. herçıqas
herçi: 1)bir kere, kesinlikle 2)şayet, ancak 3)hiç, hiçbir zaman 4)her ne ki
herd/e: b. 'erd
herdı: her ikisi, ikisi
herdinan: her ikisi, ikisi de
herdise/d: b. erdişı
here/d: b. herrı
here/d: dişi eşek
heredıyayine: kızmak, alınmak
hereket/e: hareket
hereket kerdış: hareket etmek, kımıldamak
herekı/d: gayri ciddi iş
herekı/d: büyük ayı yıldız takımı
heremıyayiş: 1)bozulmak, çürümek 2)zayıflamak 3)kötüleşmek
heremusık: b. hermuşk
herey: şımarıklık, kibirlilik
herey: b. erey
herey kotene: b. erey kewtış
herê: ikindi zamanı (b. êre, yere)
herê: (kadına seslenirken) "yahu", "hey!" anlamlarında kullanılan bir sözcük
herê: söz veya türkü dinleyen kişi tarafından, duygulanılınca, hayıflanma ve duygulanma ifadesi olarak kullanılan bir sözcük (bazan türkücü veya konuşmacıyı tasdik anlamında da kullanılır)
herê: b. nê herê
herê herê(I): "ya, öyle mi?", "hiç de öyle değil" anlamında söylenene inanılmadığını belirten bir söz
herê herê(II): kadın veya kıza hitaben kullanılan bir tehdit ve yakınma ifadesi
herê hero: erkeğe hitaben kullanılan çıkışma ve tehdit ifadesi
herê kı: b. herê herê (I)
herê mısri/e: 1)beyaz renkli büyük bir eşek cinsi 2)"koca herif", "koskoca adam" anlamında hakaret ifadesi olarak kullanılır
herê şami/e: beyaz renkli büyük bir eşek cinsi
herfı/d: harf
hergı: b. hergû
hergû: her bir
hergû...cay ro şıyayiş: her biri bir tarafa dağılmak
hergû yew: her biri
hergû çi: her bir şey, herşey
herhal: herhalde

heri/d: toprak
herî/d: dişi eşek
herimiyayiş: b. heremiyayiş
herimnayiş: herrimnayiş
herindi/d: iz, yer (b. herundi)
herindi kerdiş: iz bırakmak, iz yapmak
herini/d: b. herrin
heriş/e: ağız (sütten yapılan ağız)
heri mendiş: mecaz olarak: kocaman olmak, çok büyük olmak
herinayiş: b. erinayiş
heri nişno, kirri şino: "güçlüye gücü yetmiyor da güçsüzle uğraşıyor"anlamında bir deyim
herkendik/e: içe doğru oyuk olan küçük yar
her kerdiş: şımartmak
herkes: herkes
herme/e: omuz, kol
hermele: kargaşa, gürültü, patırtı
hermele kerdiş: gürültü patırtı etmek
hermend/e: meret, yok olasıca, kör olasıca (insanın dışındaki varlıklar için kullanılır)
Hermeni: b. Armeni
hermet: meret
hermete/d: kadın, kadıncağız (tanınmıyan kadın için kullanılır)
hermetê/d: b. hermet
hermetı: b. hermete
hermusik: b. hermuşk
hermuşk/e: köstebek
hernayine: b. erinayiş
her nê, kirri: "aşağı yukarı aynı şey", "ha şöyle ha böyle" anlamında bir deyim
her nı kirri: b. her nê kirri
hero/e: "ulan", "behey","yahu" anlamlarında kullanılan bir hitap sözcüğü
heroz/e: her gün (b. her roj)
herraj/e: meydan okuma, kavga hevesi
herraj waştıj: kavga istemek, meydan okumak
herre: "hoppala", "buyur bakalım!" anlamında kullanılan bir sözcük
herre: "defol", "hadi oradan" anlamında kullanılan bir sözcük
herremiyayiş: b. heremiyayiş
herrên/e: topraktan yapılmış olan, topraklı
herrêni/d: b. herrên
herri/d: toprak
herrimnayiş: 1)bozmak 2)kötüleştirmek
herrin/e: topraktan yapılmış olan, topraklı
her roj/e: her gün
herriş/e: b. heriş
herrundi/d: b. herundi
herr û hera: çok geniş, genişçe, engin
herr û wellı: toz toprak
herr û wellı xwı serro kerdiş: 1)üzülüp dövünerek başına toz toprak dökmek 2)yapacağı birşey kalmamak, ne yapacağını bilmez olmak, çaresiz kalmak
hersı: b. hesrı
hersik: köstebek (b. hermuşk)
hersi rişnayiş: gözyaşı dökmek (b. hesri rişnayiş)
herş: b. hesrı (I)
herun: b. herundi

herundı/d: 1)iz, yer 2)yerine, yerinde
herune/d: b. herundı
herv/e: b. herb
herve: çabuk
her werdış: "çok acayip ve olumsuz davranışlarda bulunmak", "şaşkınca davranmak" anlamlarında kullanılan bir deyim
heryew/e: her bir, her birisi
heryewe/d: b. heryew
herzale/e: b. erzele
herzel: b. erzele
herzel: eşya konan rafa benzer yer
hes: b. heş (I)
hes: b. heş (II)
hes/e: ses, çıt
hes: sevgi
hesab/e: hesap
hesabana: güya, hesaplamalara göre
hesaban gore: güya, hesaplamalara göre
hesab dayiş: hesap vermek
hesabdê...ra : düşüncesine göre, hesabına göre, hesabınca
hesabê...bıyayiş: 1)etkisi olmak, 2)saygınlığı olmak 3)hesabı olmak
hesabê...kerdış: saymak, saygı göstermek
hesab kerdış: hesaplamak
hesab nêameyiş: 1)hesabına gelmemek 2)sayılmayacak kadar çok olmak
hesab persayiş: hesap sormak
hesab ro dayiş: hesaplamak, hesaba vurmak, hesabını görmek
hesad/e: hasat
hesav: b. hesab
hese/d: b. heşı
hesebıyayiş: 1)hesaplanmak, sayılmak 2)saygı gösterilmek, saygı duyulmak
hesebnayiş: 1)hesaplamak, saymak, hesaba katmak 2)saygı göstermek
heseni: yuvarlak taneli yeşil renkli bir üzüm çeşidi
heser/e: özlem, efkar
hesê xwı kerdış: sesini çıkarmak, konuşmak
hesıbnayiş: b. hesebnayiş
hesır: b. hesrı (I)
hesır antış: iç çekmek, imrenmek, b. hesrı (IV)
hesır bıyayiş: defolmak
hesır kerdış: kovmak, defetmek
hesır kerdış: yaşarmak
hesir/e:'esirı
hesirı/d: hasır
hesiyayiş bı xo: 1)uyanmak 2) aklı başına gelmek
hes kerdene: sevmek
hes kerdış: 1)sevmek 2) istemek, can atmak
hesnayine: b. eşnawıtış
hesnayiş: farkına vardırmak
hesret mendış: hasret kalmak
hesret-ı/d: hasret, özlem
hesrı/d(I): gözyaşı
hesrı/d(II): hasret, imreniş
hesrı/d(III): hıçkırık
hesrı/d(IV): iç çekiş
hesrı antış: 1)iç çekmek 2)hasret çekmek
hesrı pıro antış: -e imrenmek
hesri kerdış: gözü yaşarmak
hesri pêpey gunayiş: gözyaşları

birikmek, gözleri yaşarmak üzere olmak
hesri rışnayiş: gözyaşı dökmek
hesri war kerdış: gözyaşı dökmek
hest: katı, sıvı olmayan
hest: b. heşt
hestay: b. heştay
heste/e: kemik
hestey: katılık, sıvının karşıtı
hestês: b. heştês
hestı: b. heste, este
heş/e(I): ayı
heş(II): susma, suskunluk, "sus!" emri
heşa: haşa
heşa huzuri ra: haşa huzurdan
heşde: b. heştay
heşı/d: dişi ayı
heşı qul kerdış: birisine baskı yapanlara hitaben söylenen ve "çok mu güçlüsünüz?", "bunca yiğit misiniz?" anlamına gelen bir deyim
heşır bıyayiş: kıyamette haşrolmak, ölümden sonra dirilmek
heşır kerdış: dinsel inanışa göre kıyamette ölüleri diriltmek
heşıyayine pê: b. pê hesıyayiş
heşir/e: b. hesir
heşmetkar: hayran kalma, candan isteme; hayran kalan
heşr: gözyaşı (b. hesrı)
heşr bıyayiş: b. heşır bıyayiş
heşşı/d: dişi ayı (b. heşı)
heşt: sekiz
heştay: seksen
heştayın/e: sekseninci
heşt bı heşt: sekiz sekiz, sekizer
sekizer
heştês: on sekiz
heştêsın/e: on sekizinci
heştêsıne/d: on sekizinci
heştêsını/d: b. heştêsıne
heştın/e: sekizinci
heştıne/d: sekizinci
heştını/d: b. heştıne
heştla: sekiz kat, sekiz misli
heştlet: sekizli doğum, sekizli
heştqat: sekiz kat, sekiz misli, sekiz katlı
het: 1)yan, nezd, taraf (b. hete) 2) -e doğru, tarafına
heta: -e doğru
heta: -e kadar, kadar
heta...bıyayiş: taraftarı olmak, tarafını tutmak
heta ke: ta ki, -inceye kadar
hetan: b. hetana
hetana: 1) -e kadar, -inceye kadar 2)dahi, bile, hem de, üstelik 3)ta ki
hetana kı: ta ki, -inceye kadar
hetani: kadar, dek
heta...ra şıyayiş: -e doğru gitmek, -e yönelmek
heta...şeyiş: b. heta...ra şıyayiş
heta...şeyiş: -e kadar gitmek
hete/d: yan, yön, taraf, -e doğru, nezd, kat, yanında, yanısıra, birlikte
hetek: b. hete
hetê...guretene: ...tarafını tutmak
hetı/d: b. hete
hetı bıyayiş: yanında olmak
hetıkıyayiş: pisliğe veya kötülüğe batarcasına bulaşmak, kepaze olmak, berbat olmak
hetıknayiş: berbat etmek, kepaze

etmek, pisliğe veya kötülüğe iyice bulaştırmak
heti: -e doğru, tarafına
heti pey: geriye doğru, sonra
heti ra: bir yandan, bir yana
hetiya: etiya
heto bin: diğer taraf, öte yan
hetona: b. hetana
hetoni: b. hetani
heto yew ra: bir yandan
heto zû ra: b. heto yew ra
hetta: -e kadar
hetûni: b. hetani
hev/e: b. heb
heval/e: arkadaş
hevala: gelin götürme esnasında daha çok kadınlarca söylenen bir türkü çeşidi
hevaley: arkadaşlık
hevring/e: koyun veya keçi kırkmakta kullanılan büyük makas
hew: kez, kere (b. hewı)
hew: b. hewn
hewa/e: 1)hava 2)rüzgar
hewa: 1)şekil, biçim, tarz, çeşit 2)gibi
hewa dayiş: kaldırmak, saklamak
hewadis/e: havadis
hewa kewtış: havalanmak, havaya fırlamak
hewaki: havadan, havalı, havaya atarak
hewale: havale
hewale bıyayiş: havale edilmek, havale olunmak, sevkedilmek
hewale kerdış: havale etmek, sevketmek
hewanaya/d: 1)saklı, gizli 2)kaldırılmış olan
hewanaye/e: b. hewanaya
hewa nayiş: 1)kaldırmak 2)gizlemek, saklamak
hewa nayiş-ronayiş: ölçüp biçmek, ölçüp tartmak, kaldırıp indirmek, evirip çevirmek, denemek
hewa neyiş: b. hewa nıyayiş
hewa nıyayiş: 1)kaldırılmak 2)gizlenmek, saklanılmak
hewar/d: imdat çağrısı, imdat
hewas/e: heves
hewas kerdış: heves etmek, heveslenmek
hewa vıstış: havalandırmak, havaya uçurmak, havaya kaldırmak, havaya atmak
hewayiş: gülmek
heway...kerdış: öykünmek, taklit etmek, ...gibi yapmak
heway ma: bizim gibi, bizim dilimiz (Zazaca)
hewe: kere, defa, kez (b. hewı)
hewelıyayiş: yeri değişmek, yerinden oynamak, teplenmek, yer değiştirmek
hewelnayiş: yerini değiştirmek, tepletmek, yerinden oynatmak
heweskar/e: hevesli
hewêk: bir kere, bir kez
hewênayiş: 1)barındırmak 2)avutmak
hewı/e: gülüş, gülmek
hewı/d: kez, kere, defa
hewıleyiş: b. hewelıyayiş
hewılıyayiş: b. hewelıyayiş
hewılnayiş: b. hewelnayiş
hewi: bir kere
hewi/d: avuntu, can sıkıntısının giderilmesi

hewina: bir kere daha
hewiya xwı ardış: avunmak, kendisini avutmak, kendi can sıkıntısını gidermek
hewl/e: iyi, değerli, uygun, cesur
hewla xwı ...ser vıstış: birisine iyiliği geçmek, iyilik etmek
hewl bıyayiş: iyi olmak, değerli olmak, yiğit olmak
hewlêr: daha iyi
hewlı/d: b. hewl
hewlı/d: iyilik
hewlı...ser kewtış: iyiliği geçmek, iyilikte bulunmak
hewl kerdış: iyi etmek
hewlı kerdış: iyilik etmek
hewn/e: uyku, rüya
hewna: tekrar, yine, yeniden, bir daha
hewna: daha, henüz
hewna hewna: bir kere daha, bir daha
hewna kerdış: 1)söndürmek 2)uyutmak 3)tekrar...yapmak
hewn ameyiş: uykusu gelmek
hewna şıyayiş: 1)sönmek 2)uyumak 3)tekrar gitmek
hewn deyiş: b. hewn dıyayiş
hewn dı beyiş: uykuda olmak
hewn dı mendış: uykuda kalmak
hewn dıyayiş: rüya görmek
hewnê serran/e: mecaz olarak: çok uzun süren uyku
hewnê şewan heram kerdış: uykuyu haram etmek
hewngıran/e: uykusu ağır olan
hewnıyayiş: bakmak
hewn nêkerdış: uyku uyumamak, gözünü uyku tutmamak
hewn remayiş: uykusu kaçmak
hewnsıvıkey: uykusu hafif olma
hewn veynayiş: b. hewn viynayiş
hewn viynayiş: rüya görmek
hewq/e: kavis, kubbe, binada yuvarlak kemer, tonoz
hewr/e: bulut
hewrai: bulutlu
hewrın/e: bulutlu
hewsar/e: yular
hewş/e: avlu
hewt: yedi
hewtanayiş: cesaret etmek, korkmadan yapabilmek
hewt asmêni: göğün yedi katı
hewtay: yetmiş
hewtayın/e: yetmişinci
hewtay bı hewtay: yetmişer yetmişer
hewtayını/d: b. hewtayın
hewt bı hewt: yedişer yedişer
hewte/e: hafta
hewtês: on yedi
hewt hewt: yedi yedi, yedişer yedişer
hewtın/e: yedinci, yedisi
hewtını/d: yedinci, yedili, yedisi
hewtla: yedi misli, yedi katı, yedi kat
hewtlet: yediz, yedili doğum
Hewt Nison: Rumi takvime göre Nisan'ın yedinci günü. Genellikle kadın ve çocuklar bugün kırlara çıkıp eğlenirler. Bu gelenek günümüzde de bazı yörelerde sürmektedir.
hewtqat: yedi kat, yedi misli, yedi katlı

hewtsey: yedi yüz
hewz: yeşil
hewz bıyayiş: yeşermek, yeşillenmek
hewzek: yeşilimsi, yeşile çalan
hewzên: yeşilli
hewzı/d: havuz
hey: efendim
hey: hey, behey, ey!
hey: hele, bir kere
heya: 1) -e kadar 2)ta ki, -inceye kadar
heya: evet, peki (b. eya)
heya/d: haya, utanma duygusu
heya kerdış: utanmak
heyana: 1)oluncaya kadar, dek 2)dahi, bile, hem de, üstelik
heyani: 1) -ceye kadar 2) öyle ki, o kadar ki
heyasız/e: hayasız, utanmaz
heyat/e: hayat, yaşam
heyatı/d: salon
heyban: b. heywan
heybet/e: heybet
heybet kerdış: ürpermek, korku ile karışık saygı duymak
heybi kewtış: çıldırırcasına sinirlenmek
heycan/e: heyecan
heyecan/e: heyecan
heyecani gırewtış: telaşlanmak, heyecana kapılmak
heyf: 1)yazık, heyhat 2) değmezlik, değersizlik 3)hayıflanma
heyf/e: intikam
heyf gırewtış: öç almak, intikam almak
hey finayiş: cezbeye tutulmasına neden olmak
heyf kı: ne yazık ki
hey gıdi: "ah be!" anlamında özenmeyi ifade eden bir söz, keşke
hey hewar: 1)"vay be!" anlamında hayret ifade eden bir söz 2) imdat çağrısı
heykel: heykel
hey kewtış: cezbeye tutulmak
heyna: bir kez daha
heyra: b. heyran
heyran: hayran
heyran bıyayiş: hayran olmak
heyran kerdış: kurban etmek
heyran qırban: yalvar yakar, hayran kurban
heyran û heşmetkar: çok istekli olma, çok sevme, hayran olma
heyra qırba: b. heyran qırban
heysıyet/e: haysiyet
heyşt: sekiz (b. heşt)
heyştay: b. heştay
heyştayın/e: b. heştayın
heyştês: b. heştês
heyştêsın/e: b. heştêsın
heyştın/e: b. heştın
heyştıne/d: b. heştıne
heyştını/d: b. heştını
heyta: hem de, üstelik, daha da, habire, hala
heywan/e: hayvan
hey vıstış: cezbeye tutulmasına neden olmak
heywax: eyvah, yazık, heyhat
heywo/e: b. heywan
hezar: bin
hezaz: toprak kayması
hezaz: bir çeşit cüzzam hastalığı
hezaz buko to: "cüzzam hastalığına yakalanasın!" anlamında bir

ilenç
heze-y: gibi, kadar
hezheziyayiş: çürüyüp dökülme
heziran-ı/d: haziran ayı
heznı/d: yas, hüzün
Hezo: Siirt'e bağlı bulunan Kozluk ilçe merkezinin adı
hezret-i/e: peygamberler vb. din büyüklerinin adlarının başında saygı ifadesi olarak kullanılan bir sözcük
Hezurım: Erzurum
hê: daha
hê: efendim, ne dedin?, ne diyorsun?, nasıl?, ne?, değil mi?, öyle mi? anlamlarında kullanılan bir sözcük
hê be hê: gide gide, gitgide
hêç/e: 1)cinsel dürtülerden dolayı azgınlaşan hayvan 2)mecaz olarak: azıtma , aşırı davranışlarda bulunma
hêç-ı/d: birdirbire benzeyen bir oyun
hêçı/d: b. hêç
hêçı bıyayiş: hiçleşmek
hêçı kerdış: hiçleştirmek
hêç kerdış: 1) (hayvanı) azgınlaştırmak 2)azıtmasına neden olmak, şımartmak
hêdi: yavaş
hêdi hêdi: yavaş yavaş
hêdike: yavaşça
hêdiki: 1)yavaşça 2) derken
hêf/e: intikam, öç (b. heyf)
hêf: yazık (b. heyf)
hêfê...guretene: intikamını almak
hêga/e: tarla
hêgın/e: gücü yeten, yapabilen, hakkından gelen
hêgın bıyayiş: gücün yeterliliğinden ötürü bir şey yapabilmek, hakkından gelmek
hêlekı/d: düz ve yassı olan küçük taş, toprak tabanlı evlerin tabanını düzleştirip pekleştirmek için kullanılan düz ve yassı taş
hêlı/d: oyunda oyun merkezi olan yer veya direk
hêm/e: taraf, yan
hên: 1)böyle 2)öylesine, o kadar
Hênı: Diyarbakır'a bağlı Hani ilçesi
hênı/e: çeşme
hêrnayine: b. erinayiş
hêrs/e: öfke kızgınlık
hêrs bıyayiş: kızmak, sinirlenmek
hêrsê xwı ...sere kerdış: bir şeye olan öfkesi ile başka birisine kızmak
hêrsok/e: sinirli, çabuk kızan
hêrsokın/e: çabuk kızan, öfkeli, kızgın, sinirli
hêrsokıne/d: b. hêrsokın
hêrş: gözyaşı (b. hesrı)
hêruge/d: erik
hêsa: hisse, pay (b. hisse)
hêsir/e: esir
hêsir bıyayine: esir olmak
hêsir bıyayiş: esir olmak
hêsirey: esirlik, esaret
hêsirey reyde: 1)binbir güçlükle 2)esaretle, esirlikle
hêsire/d: b. hêsir
hêş/e: bellek, us, akıl
hêş ameyiş sere: aklı başına gelmek
hêş çın bıyayiş: belleği zayıf ol-

mak, unutkan olmak
hêşê xwı antış pêser: 1)aklını başına toplamak 2)hafızasını toplamak, hatırlamaya çalışmak
hêşê xwı antış xwı sere: aklını başına toplamak
hêşê xwı ser nayiş: dikkat etmek
hêşê xwı vıla kerdış: aklını oynatmak
hêşin: yeşil
hêşir/e: b. hêsir
hêşirêni: esirlik, esaret (b. hêsirey)
hêşkewta/d: 1)akla yatkın olan, akla uygun olan 2)değerli, beğenilen
hêşkewte/e: b. hêşkewta
hêş kewtış: akla yatmak, akla uymak, uygun olmak
hêş sere dı nêmendış: 1)aklı başında kalmamak 2)belleği zayıflamak
hêş sere ra şıyayiş: aklı başından gitmek, kendini kaybetmek
hêş...sero bıyayiş: dikkatleri ...üzerinde olmak
hêş ser şıyayiş: aklı ermek, kavramak, anlamak
hêştê...kewtış: aklına yatmak, aklına uygun gelmek
hêş ver şeyiş: b. hêş ver şıyayiş
hêş ver şıyayiş: aklı ermek, anlamak
hêş vıla bıyayiş: 1)aklı başından gitmek 2)belleği zayıflamak, unutkan olmak
hêşyar/e: uyanık, farkında olan
hêşyar bıyayiş: uyanmak, farkına varmak
hêşyar kerdış: uyandırmak, uyarmak
hêt-ı/d: 1)kalça, baldır, uyluk 2)büyük et parçası
hêtim/e: yetim, anne veya babası ölmüş olan
hêtimey: yetimlik, yetim olma durumu
hêtimı/d: yetim (kız çocuğu)
hêtimxane/e: yetimhane, öksüz evi
hêvi/d: ümit, umulan, beklenen
hêvi bırıyayiş: umudu kesilmek, umudu kalmamak
hêvidar/e: umut eden, ümitli
hêvi kerdış: ummak, ümidetmek
hêwla/d: b. helwa
hêwna şıyayene: uyumak (b. hewna şıyayiş)
hêz/e: güç
hêz dayiş xwı : davranmak, gücünü toplayıp bir şey yapmaya kalkmak
hı: efendim, peki
hı: hayır
hıfz: muhafaza, koruma
hılçayiş: nefes nefese solumak
hılç û hılç: sık sık soluk alıp verme
hıle/d: b. helı
hıleyayiş: erimek (b. helıyayiş)
hılık: b. xıllıkı
hılke/e: b. helke
hıllı: b. helı
hıll û gam: sıksık, ikide bir, dakikada bir
hılpayiş: 1)hüngür hüngür ağlamak, hıçkırmak 2)ağlamadan sonra iç çekme, hık
hılp hılp: hüngür hüngür (ağlayış)

hılpi: hıçkırık
hılqık-i: geğirme
hıl û gamı:sık sık, ikide bir, dakikada bir
hım: hem, hem de
hım: "haydi" anlamında bir şeyin başladığını ifade eden bir sözcük (b. hım-gım)
hım: 1)ya, öyle mi? 2)"anlaşıldı", "tamam", "oldu" anlamlarında kullanılan bir sözcük
hım-gım: iki taraftan birinin "hım!", birinin de "gım!" diyerek karşılıklı ve birlikte bir şeye başlaması anlamında kullanılan bir söz
hıma: 1) daha, henüz 2)ama 3)hemen 4)ancak, o zaman, ondan sonra 5)haydi, artık 6)isterse, diyelim ki, yeter ki; faraza
hıma hıma: yaklaşık olarak, hemen hemen, neredeyse (b. hama hama)
hıma hıma kı: neredeyse, az daha, yaklaşık olarak
hıma ına: 1)uluorta, rasgele 2)aniden, böyle birdenbire
hım...hım... : hem...hem...
hımi: vurma sesi
hımi tıra ameyiş: vurunca ses çıkarmak, vuruluşunun sesi duyulmak
hım û gım: b. hım-gım
hım û hayê: dipekte bulgur veya dövme dövülürken karşılıklı söylenen sözlerden olup bunu söyleyene karşılık diğer kişi genellikle "perkutayê" der
hım zi: üstelik, hem de
hın: 1)o kadar, öyle, öylesine 2)böyle, bir de (hın di: bir de baktı)
hına: böyle (b. ena)
hına: daha fazla, daha da
hınarêrı/d: nar ağacı
hınarı/d: nar (b. henarı)
hına vişi: daha ziyade, daha çok
hınawlêrı/d: b. henarêrı
hın bıyo kı: artık öyle ki, öyle olmuş ki
hında: 1)kadar 2)bu kadar, bunca
hındey: kadar
hındê: kadar
hındı: 1)bu kadar, bunca 2)öyle, öylesine
hındi/d: karpuz
Hındustan: Hindistan
hıng/d: b. hıngı
hıng: gülüş sesi
hıng/e: dönem, sıra, esna, zaman, an
hıngerir: b. engûrı
hıng hıng: gülüş sesi, kahkaha
hıng hıng hıwayiş: kahkaha ile gülmek
hıngı/d: arı
hıngıle/e: kol
hıngıley kındi/e: 1)tuluk olarak kullanılan hayvan derisinin bacak bölümü 2) (yağmur ile ilgili olarak kullanıldığında) "bardaktan boşanırcasına" anlamında çok yağış olduğunu belirten bir deyim
hıngı-lıng: tek ayakla yürüme
hıngımên/e: bal
hıngi: kahkaha
hıngayiş: kahkaha atmak
hınıko: b. hıniko
hını: artık
hını: öyle, böyle

hını: bu, bunu (ni, eni)
hıniko: "işte budur", "burdadır" anlamında kullanılan bir sözcük
hını yo: b. hıniko
hını_yo: öylesine
hınkerdış: yapmak
hıntıka...vetış: çok dövmek, pestilini çıkarmak
hınzar: bin
hınzar bin: binlerce, pek çok, bin bir
hınzar hınzar: milyon
hınzar û yew: bin bir
hırç: b. hırçi mendış
hırçi mendış: çok büyük ve kaba saba olmak
hışar: sarp kayalıklı yer
hıwateyiş: gülmek
hıwayiş: gülme, gülmek
hıwe/e: kürek
hıwı/e: gülme, gülüş
hi: ıslak, yaş (b. hiy)
hibe kerdış: hibe etmek
hicab: hicap, utanç, utanma duygusu
hicz kerdış: haciz koymak
hidi hidi: b. hêdi hêdi
hidıki: yavaşça, derken
higa/e: b. hêga
hikaya/d: hikaye
hikmet: 1)hikmet 2)gizliyi bilme (b. hikmetı)
hikmetı/d: 1)hikmet 2) gizliyi bilme
hile/e: 1)hile 2)daha önce kırılmış ya da yerinden çıkmış, hastalık geçirmiş olan organ
hilebaz/e: hilekar, hile yapan
hilekar/e: hilekar, hile yapan, sahtekar
hilekarey: hilekarlık
hilekari: hilekarlık
hile kerdene: hile yapmak
hile kerdış: hile yapmak
hileyın/e: 1)hileli 2)daha önce kırıklık çıkıklık geçirmiş olan organ, sakat, hastalıklı
him/e: kök
himı/d: büyük taş
hin: onlar (b. yini, inan)
hina: daha da, daha fazla (b. hına)
hini/e: pınar, çeşme (b. eynı)
hini: bu
hini: onlar (b. yini)
hini: böyle (b. enawa)
hira: geniş (b. hera)
hira bıyayene: açılmak, genişlemek
hira hire: kahkaha
hirayi: genişlik (b. herayi)
hire/d: b. ırı (II)
hire: üç
hire bı hire: üçer üçer, üç üç
hire hir: 1)at kişnemesi 2)kahkaha atarak gülme
hire hire: üçer üçer, üç üç
hires: b. hırıs
hiresey: üç yüz
hiresın/e: b.**hırısın**
hiresını/d: b. **hırısını**
hire vetene: b. ırı vetış
hirê: üç
hirê hirê: üçer üçer, üç üç
hirêmêna: üçü, üçü de
hirês: on üç
hirê sey: üç yüz
hirêyên: üçüncü
hirhir: kahkaha, fıkırdıyarak

gülme
hirhir hıwayiş: kahkaha ile gülmek
hırı: üç
hırı bı hırı: üçer üçer, üç üç
hırıcem: üç öğün (yemek)
hırıgam: üç adım uzun atlama
hırıgam perrayiş: üç adım atlamak
hırıgûşı/d: üç dalı olan yaba
hırı kerrey desta nayiş: birisine nikahı üzerine yemin içirmek
hırı kerrey...eyştiş: boşamak
hırı kerrey...vıstiş: boşamak
hırıla: üç kat
hırılet/e: üçüz
hırıletı/d: üçüz
hırın/e: üçüncü, üçlü
hırına: üç tane daha, üç daha
hırıne/d: üçüncü, üçüncüsü
hırını/d: üçüncü, üçlü, üçü (b. hırıne)
hırıqat: üç kat, üç misli

hırıs: otuz
hırı sey: üç yüz
hırısın/e: otuzuncu
hırısını/d: b. hırısın
hırı visti: altmış (b. şeyşti)
hırı visti û des: yetmiş (b. hewtay)
hıro/e: hekimlikte de kullanılan bir bitki
hirqe hirqe: hıçkırık sesi, ağlama sesi
hirrayiş: atın kişeneyerek ses çıkarması
hırsey: b. hırı sey
hırye: b. hire
hıryes: b. hirês
hıryın/e: b. hırın
hıryıne/d: b. hırıne
hısse/e: pay, hisse
hıssedar/e: mirasta payı olan, varis
hıssedarey: varis olma durumu, ortak olma
hısset/e: haysiyet
hıssetsız/e: haysiyetsiz
hısey xwı gırewtış: 1)payını almak 2)kadının miras hukukuna göre payına düşeni alması
hıssıdar/e: b. hissedar
hişt: hişt, hey, baksana!
hişyar/e: uyanık, farkında olan
hit/e: ıslak, yaş
hite/d: ıslak, yaş
hittık: tiftik yünü, tiftik keçisi
hivi/d: ümit
hiy: ıslak, yaş
hiy bıyayiş: ıslanmak, yaş olmak
hiyey: ıslaklık, yaş olma durumu
hiy kerdış: ıslatmak
hiy-zıwa: b. hiy-zıwa kerdış
hiy-zıwa kerdış: Şanslıyı tesbit etmek için veya bir şeyin bölüşülmesi sırasında başvurulan bir yoldur. Ele alınan ince bir taşın bir tarafına tükürülerek ıslatılır. Karşıdaki kişi "hiy" (ıslak) veya "zıwa" (kuru) dedikten sonra taş havaya fırlatılır. Düşen taşın görünen tarafının karşıdaki kişinin söylediğine uygun olup olmamasına göre sonucun kimin lehinde olduğu anlaşılır.
hiyrês: b.hırıs
hiz/e: ahlaksızca davranışlarda

bulunan
hizane: ahlaksızca davranış, edepsizce davranış
hizane dı xwı nayiş: b. hizane xwı nayiş
hizane xwı nayiş: iyice ahlaksızlaşmak, ahlaksızca davranmak
hizarekı/d: örtü veya çıkın olarak kullanılan ufak bez parçası
hizarı/d: örtü veya çıkın olarak kullanılan bez parçası
hiz bıyayiş: iyice ahlaksız olmak, ahlaksızlaşmak
hizı/d: hiz
ho: sığırlara sesleniş sırasında kullanılan bir sözcük
ho: 1)efendim, buyur 2)haydi, alsana
ho: hayır, değil
ho he: oha (sığırları durdurmak amacıyla kullanılır)
ho: kendi, kendisi (b. xo, xwı)
hok: yumurta (b. hak)
hok: köşe
hoka xwı pey vıstış: işini yapmak, işini yaptırmak, zor işi bitirmek, güçlüğü atlatmak anlamlarına gelen bir deyim
hokekı kerdış: 1)yan çizmek, bahane arayıp kaytarmak 2)yürürken veya koşarken dolambaçlı bir yol takip etmek
hokı/d: ilmik
hokı/d: 1)dönemeç 2)dolambaçlı yürüyüş veya koşma 3)yan çizme, sıvışmak için bahane arama
hokı dayiş pıro: ilmiklemek
hokı pey vıstış: b. hoka xwı pey vıstış
hokı pıro dayiş: ilmiklemek
hokmat/e: hükümet
hol/e: b. hewl, howl
hol a ya kı: en iyisi
holêr/d: kavak ağacı
holı/d: holı kerdış
holı kerdış: döven dövmeye başlamadan önce hayvanları harman yığını üzerinde dolaştırarak bu ekin yığınını düzeltmek
hollıke/d: avcılıkta taş veya çalı ve yapraktan yapılan gizlenme yeri
Homa/e: Tanrı (b.Hûmay)
homarıtış: saymak
Homay: b. Hûmay
Homay zano: herhalde, galiba, (sözcük anlamı: Allah bilir)
homeyiş: (ot vb. için kullanıldığında) bitmek
homeyiş: b. ameyiş
hon/e: b. hewn
hona: henüz, daha (b. hıma)
honde: 1)bu kadar 2) artık
honde ke: -inceye kadar, dek, o zaman
hondık: azıcık, şu kadarcık (b. endek)
honeyi: böyle (b. enawa)
honık/e: serin
honık bıyayiş: serin olmak
honık kerdış: serinletmek
honqeras: b. hanqas
hop: 1)hoppala, hop 2)"dur" anlamında kullanılan bir sözcük
hophop kerdış: hoplayıp zıplamak, gürültü patırtı etmek, rasgele davranmak

hopo/e: rasgele davranan, gayri

ciddi veya kaba saba davranışları olan kişi
hoppela: hoppala
hor/e: b. hewr
hora: zaten (b. xora)
hordı: ufak, küçük (b. hurdı)
horiye/d: huri
hortme/e: b. ortme
hostayêni: ustalık
hostı: b. heste, este
hoş: eşeğe seslenirken kullanılan bir sözcük
hot: b. hewt
hoto/e: ipsiz, başıboş, yarı çıplak, gayri ciddi vb. özellikleri olan kişi
hotoboz: otobüs
howl/e: iyi, değerli, cesur (b. hewl)
howla...ser kewtış: birisine iyiliği geçmek
howla xwı ...ser vıstış: birisine iyiliği geçmek, birisine iyilik yapmak
howl bıyayiş: b. hewl bıyayiş
howlı: b. hewlı
howlı/d: b. hewlı
howl kerdış: b. hewl kerdış
hown/e: b. hewn
howna: tekrar, bir kez daha (b. hewna)
howna kerdış: b. hewna kerdış
howna şeyiş: b. hewna şıyayiş
howna şıyayiş: b. hewna şıyayiş
hown deyiş: b. hewn dıyayiş
hown dıyayiş: b. hewn dıyayiş
howneyiş: bakmak (b. hewnıyayiş)
howq/e: b. hewq
howsar/e: b. hewsar
howt: yedi (b. hewt)
howtay: b. hewtay
howz: b. hewz
howzı/d: havuz
hoyş: eşeğe seslenirken kullanılan bir sözcük
hozor: b. hezar
hu: kendi, kendisi (b. xo)
hucra/d: hücre
hucum: saldırı, hücum
hucuma bere kerdış: -e saldırmak
hucuma...kerdış: b. hucum kerdış
hucum kerdış: hücum etmek, saldırmak
hudut/e: hudut, sınır
hukım/e: hüküm, yargı (b. hukum)
hukım/e: 1)etki; egemenlik, hüküm 2)kuvvetlice, sert bir şekilde
hukımdar/e: 1) hükümdar, padişah 2)hükmeden
hukımdarey: 1)hükmetme durumu 2)hükümdarlık
hukım kerdış: 1)hükmetmek, egemenlik kurmak, egemenliğini sürdürmek 2)zorlamak, gücünü göstermek
hukımli: 1)hükmeden, egemen olan 2) sertçe,kuvvetlice
hukmat/e: hükumet
hukmê şer'eti: şer'i (dini) hüküm
hukmê...ver: -nin zorundan, etkisiyle
hukmi reydı: sertçe, kuvvetlice
hukum/e: hüküm, yargı
hukum: 1)etki; egemenlik, hüküm 2)kuvvetlice, sert bir şekilde
hulla/d: evin içinden dama çıkmak için açılan büyük delikten yağış, toz vb. girmesin diye bu deli-

ğin üzerine siper olacak şekilde damda yapılan yer
hulla êri/d: b. hela yêri
hulle/e: aşık kemiği ile oynanan bir oyun
hullı/d: öğle zamanı (b. helı)
hullıkın/e: konik, koni biçiminde olan
hull û gamı: b. hıl û gamı
hunde: bunca, bu kadar (b. ende)
huner/e: beceri, güç
huner çın bıyayiş: beceremek, gücü yetmemek
hunerê...zanayiş: gücünü bilmek, yapısını bilmek
hunkuf/e: denk, aynı düzeydeki kişi
huni: böyle (b. ena, enawa)
huquq/e:hukuk
hurak/e: keser
hurdemênia: her ikisi, ikisi
hurdenı: ikisini
hurdı: ufak, küçük parça, kırıntı (b. wurde)
hurdı hurdı: ufak ufak, küçük küçük, yavaş yavaş (b. wurde wurde)
hurdı kerdene: parçalara ayırmak, doğramak (b. wurdı kerdış)
hurdi: ikisi, her ikisi, ikisini
hurdine: ikisi, her ikisi
hurende/d: yer, iz
hurê ardene: barıştırmak
hur_ke: her bir (b. hergû)
hur_ke jew: b. hergû yew
hurmet/e: hürmet, saygı
hurmetê hebibi kerdo: "inşallah", "dilerim ki" anlamında daha çok ilençlerde kullanılan bir söz
hurmet kerdış: saygı göstermek, hürmet etmek
hurmê: yabancı bir kadına hitap ederken kullanılan bir sözcük
hurmı/d: tanınmayan kadın
hurna: ikisi, her ikisi (b. hurdine)
hurr-i: tümden, bütünüyle, safi, sadece
hurriyet: 1)hürriyet, özgürlük 2)Türkiye'de Cumhuriyet Dönemi
husk: b. wuşk
hut/e: balina
hut/e: nem
hut antış: nem çekmek
hutê bınê berriya-n: 1)yerin altında dolaştığına inanılan büyük bir hayvan 2)balina 3)mecaz olarak: çok iri yarı ve çok güçlü olan
hutın/e: nemli
hu ver sanayine: önüne katmak (b. xo ver şanayiş)
huwate: gülerek, gülme, gülüş
huwatış: gülmek
huwayiş: gülmek
huwe/e: kürek
huwiyet/e: hüviyet, kimlik
huwnayiş: güldürmek
huyayine: gülmek
huyi/e: kürek (b. huwe, wiye)
huzur/e: huzur, yüzüne karşı
huzur/e: huzur, rahat etme
hûkekı kerdış: b. hokekı kerdış
hû kerdış: yuhalamak
hûkı: b. hokı
hûkı mûkı: sahte iş, yalan dolan; dönemeçli, dolambaçlı
hûkı tadayiş: köşeyi dönmek, dönemeci dönmek
hûmarıtış: saymak

hûmarıtox/e: sayan, sayıcı
Hûma-y/e: Tanrı
Hûmay bıko: inşallah, Allah vere
hûmaygırewta/d: b. hûmaygırewte
hûmaygrıwte/e: canı çıkasıca, geberesi, Allah canını alasıca
hûmaygırota/d: b. hûmaygırewte
hûmaygırote/e: b. hûmaygırewte
Hûmay keni: Allahını seversen, Allah için, lütfen
Hûmay kerd kı: bereket ki, iyi ki, şükür ki
Hûmay nêko: Allah göstermesin, Allah etmesin
Hûmay ra 'eyan a: "Allah bilir", "nasıl olsa Allah doğrusunu bilir" anlamında söylenenin doğru olduğunu anlatan bir söz
Hûmay sineni: Allahını seversen, Allah aşkına, lütfen
Hûmays keni: b. Hûmay sineni
Hûmay t'ala: Allahü teala, yüce Tanrı
Hûmay t'ala yew ber ako: "Allah bir çare bula", "inşallah bir çaresi bulunur" anlamında dilek ifadesi
Hûmay vajo: Allah izin verirse, inşallah
Hûmay vajo e: Allah izin verirse, Allah uygun görürse, inşallah
Hûmay zano: 1)herhalde, Allah bilir 2)doğrusu
hûnık/e: b. honık
hûri/d: huri, cennet kızı
hût/e: nem
hût antış: nem çekmek, nemlenmek
hûye/e: kürek (b.huwe)
hyedi: b. hêdi
hyedike: b. hêdiki
hyediki: b.hêdiki
hyega/e: b. hêga
Hyene: b. Hêni
hyerıs: otuz

I

-ıc: b. -ıj
ıhınd: bu kadar, bunca (b. ende, ehende)
ıih: 1)inlerken çıkarılan bir ses 2)ilenç veya dua ederken kullanılan bir sözcük
-ıj: yer adının sonuna gelerek kişinin oralı olduğunu belirten mensubiyet takısı (**Piranıj**: Piranlı; **şarıstanıj**: şehirli)
-ık: küçültme eki
ımaz/e: b. embaz
'ımbar/e: b. 'embar
ımbarık: mübarek, kutlu (ımbarık bo : mübarek olsun, kutlu olsun)
ımbarkên: mübarek, kutlu (ımbarkên bo : mübarek olsun, kutlu olsun)
ımbaz/e: arkadaş (b. embaz)
ımbazı/d: kız veya kadın arkadaş (b. embazı)
ımbıryan: komşu
'ımı/d: b. 'emı
'ımıza/e: b. 'emıza
ımno/e: b. amınan
ımsar: bu yıl (b. emser)
ımşo: bu gece (b. emşo)
ın/e: bu (b. no, eno)
-ın: -lı, -li (solın:tuzlu)
ına: b. ena
ına/d: bu (ına wa, ına ya: budur)
ına: 1)böyle 2)bu tarafa
ına: bedava
ına dısı/d: bu tür, böyle, bu şekilde (b. ena dısı)
ına hewa: böyle, bu şekilde
ına kerd kı: "bir de baktı ki", "baktı ki" anlamında kullanılan bir söz
ınasar: böyle, böylesi
ınasarên: böylesi, böylesine
ınawa: böyle, bu şekilde, öyle (b. ına hewa)
ınay/d: bu, bunu (b. enay)
ınbaz/e: arkadaş
ınca: bura, burda, burası
ında: kadar (b. henda)
ındek: şu kadarcık, küçücük, azıcık (b. endek)
ındı: bu kadar, bunca (b. ende, endı)
ındı hey ra: bunca, bu kadar (b. endı hey ra)
ındı kı: bunca, onca, o kadar ki, öyle ki
ındi: artık (b. endi)
ındına: bu kadar, daha
ın dus: böyle, bu çeşit, böylesi
ınê/e: bu (b. enê)
ınê: bunlar (b. enê)
ıngılısıyayiş: uyuşmak (vücut organlarının uyuşması)
ıngılısnayiş: uyuşturmak (vücut organlarını uyuşturmak)
Ingılıstan/e: İngiltere
Ingılız/e: İngiliz
ıngılız/e: bir tüfek çeşidi, İngiliz tüfeği
Ingılızı/d: İngiliz kız veya kadını

Ingılızki: İngilizce
ıngımin/e: bal (b. hengemin)
'ıngırnayiş: b. xwı 'ıngırnayiş
'ıngırrıyayiş: somurtup durmak, sezdirmeden bakmak
ıngıştı/d: b. engıştı
ıngıştırı/e: yüzük (b. engıştırı)
ınguru/d: b. engûrı
ınhawa: böyle (b. enawa, enhewa)
ınhew: bu kez, bu defa (b. ena hewı
ınhewa: böyle, bu şekilde (b. enhewa, enawa)
-ını: -lı, -lık anlamlarını veren bir takı (desını: onlu, onluk)
ını/e: bu, bunu (b. eni, ni)
ını: bunlar (b. eni, nê)
ınin: bunlar (b. eniyan)
ınka: 1)şimdi 2)şimdiye dek (b. nıka, enkay)
ınkay: şimdiye dek (b. enkay, nıkay)
ınkey: şimdi, şu anda (b. nıka, enka)
ınna/d: bu (b. na, ena)
ınnıyo: bunlar, bunları (b. eniyan)
ınnû/e: bu (b. no, eno)
ınnû: b. eniyan
ıno/e: bu (b. no, eno)
ıno çı gure wo: "bu ne biçim iş?" anlamında bir olay karşısında şaşkınlığı veya tepkiyi dile getiren bir söz
'ıntayiş: ıklamak
'ınte'ınt: ıkıntı, ıklama
ın tewır: bu tür, bu çeşit (b. eno tewır)
'ınt'ınt: ıkıntı sesi
'ınt'ınt kerdış: 1)ıklamak 2)ımızganmak
'ınti: ıkıntı
ınya: bunlar (b. eniyan)
ısmer: b. emser
ıspar/e: b. espar
ıspenax/e: ıspanak
ıspıde/d: bit (b. espıcı, espıjı)
ıstami/d: bir çeşit gelberi (b. ostomi, pısti)
ıstanek-ı/d: masal (b. estanekı, vıstonekı)
ıstanık: masal (b. estanekı)
ıstonık: masal (b. estanekı)
ıstare/e: yıldız (b. estare)
ıstere/e: boynuz
ıstiri: yıldız (b. estare)
ıstor/e: at (b. estor)
ıstre: b. ıstri, ıstere
ıstri/e: boynuz (b. ıstere)
ışkence: işkence
ışkıje/d: kuru üzüm (b. eskıjı)
ışkıjı: b. eskıjı
ışmo: b. emşo, ımşo
ışna/d: vişne
ışne: b. ışna
ıştıri: boynuz (b. ıstere)
ıxtıyar/e: ihtiyar
-ız: b. -ıj, -ıc

i

-i: -ler, -lar çoğul takısı (keyneki: kızlar)
-i: -lik, lık anlamını veren bir takı (nêweşi: hastalık)
i/e: o
i: onlar
i: evet
i'ade: iade, geri verme
i'ade kerdış: iade etmek
ibabet/e: b. ibadet
ibadet/e: ibadet
ibadet kerdış: ibadet etmek
iblıs/e: iblis, şeytan
ibna/d: ibne, orospu
ibne/e: ibne
ibneyey: ibnelik
'ibret: ibret
'ibret bıyayiş: ibret olmak
'ibretê 'alemi: ibret-i alem, ibret için, örnek alınması için
'ibret gırewtış: ibret almak
'ibreti 'alem: ibret-i alem
ibrışım: ibrişim, ipek
icab kerdış: icap etmek
icad/e: icat
icad bıyayiş: icat edilmek, icat olmak
icad kerdış: icat etmek
icare: icar, işletmek üzere kiralama
icare kerdış: işletmek üzere kiralamak
icaze/e: icazet, diploma, ruhsat
icra: icra
'içalek/e: ufacık, ufak tefek olan
içtıma: toplanma, ictima
'idam/e: idam, asmak suretiyle öldürme
'idam bıyayiş: idam edilmek, asılmak
'idam kerdış: idam etmek
idara/d: fanus, bir çeşit gaz lambası
idare/e: idare, yönetim, geçim
idare bıyayiş: 1) idare edilmek, yönetilmek 2)geçinmek
idare kerdış: 1)idare etmek, yönetmek 2) geçinmek, geçindirmek
idareten: idareten
iddi'a: iddia
ifade/e: ifade
ifade dayiş: ifade vermek
ifade gırewtış: ifade almak
ifade kerdış: ifadesini almak, ifadeye çekmek
iflas: iflas
iflas kerdış: iflas etmek
iftıra: iftıra
ihmalkar/e: ihmal eden, ihmalkar
ihmal kerdış: ihmal etmek
ihram: ihram, Kabe'yi ziyaret sırasında hacıların büründükleri örtü
ihtimal: ihtimal
ihtiyac/e: ihtiyaç, gereksinim
ihtiyacey/d: gereksinim duyma, ihtiyaç duyma durumu
-ik: b. -iz
ikramya/d: ikramiye
ikram kerdış: 1) ikram etmek,

sunmak 2) indirim yapmak
ilac/e: ilaç
ilaj/e: b. ilac
ilan/e: ilan
ilan bıyayiş: ilan edilmek, ilan olmak
ilan dayiş: ilan vermek
ilan kerdış: ilan etmek
ilawe/e: ilave, eklenti
ilawe bıyayiş: ilave edilmek, eklenmek
ilawe kerdış: ilave etmek, eklemek
ilerigelan: ileri gelen, toplumun saygın kişisi, eşraf
'ilım/e: ilim, bilim
ille: ille, mutlaka
illeh: 1) ille, mutlaka 2) daha çok
illehi: b. illeh
illehim: b. illeh
'ilm/e: ilim, bilim
ilmuxeber/e: ilmuhaber, resmi durum belgesi
iltimas: iltimas
iltimas kerdış: iltimas geçmek, kayırmak
imam/e: 1)imam, cemaate namaz kıldıran kişi 2)tespihin ucundaki büyük ve uzun parça
imamey: imamlık
imamey kerdış: imamlık yapmak, namaz kıldırmak
iman/e: iman
iman ardış: inanmak, iman getirmek
imansız/e: b. bêiman
imansızı/d: b. bêimanı
imantıki: b. imantıki ra
imantıki ra: dopdolu, iyice dolu, hıncahınç
imdad/e: yardım, imdat
imdad dayiş: yardım etmek, imdada gitmek
imdad dı şeyiş: imdadına gitmek, yardıma gitmek
imdadey: imdat durumu, yardım
imdadey dı şıyayiş: b. imdad dı şeyiş
imdad kerdış: yardım etmek
imdad waştış: imdat istemek, yardım istemek
imkan/e: imkan, olanak
imkan çın bıyayiş: olanağı olmamak, imkansız olmak
imkansız: b. bêimkan
imtıhan/e: imtihan, sınav
imtıhan bıyayiş: imtihan olmak
imtıhan dayiş: imtihan vermek, sınav vermek
imtıhan kerdış: imtihan yapmak, sınava tabi tutmak
imtıhan kewtış: imtihana girmek, sınava girmek
imza/d: imza
imza dayiş: imza vermek
imza eştış: imza atmak
imza kerdış: imzalamak
imza vıstış: imza atmak, imzalamak
-in: -lı, -li anlamını veren bir takı (rengin: renkli)
in: onlar (b. inan, yini)
ina: onlar (b. inan)
ina kerdış: b. inan kerdış
inam kerdış: b. inan kerdış
inan: onlar
inana/d: inanılır, güvenilir kadın; kendisine inanılıp güvenilen
inane/e: inanılır, kendisine inanı-

lıp güvenilen
inan bere kerdış: birisine güvenmek, birisine inanmak
inaney xwı ...kerdış: güvenmek, inanmak
inan kerdış: inanmak, güvenmek
İncıl/e: Hristıyanların kutsal kitabı İncil
incılewr/e: incir ağacı
incılı/d: incir
incılnayiş: ezmek, suyunu çıkarırcasına dövmek
incılowr/e: b. incılewr
incırax: mahvoluş, bedensel olarak çok kötü biçimde yıpranma
incırax kerdış: mahvetmek, çırasını söndürmek
inci/d: inci
indi: artık (b. êndi)
ine: onlar
inê: onlar
ingılız/e: b. ıngılız
İngılız/e: b. Ingılız
İngılızı/d: b. Ingılızı
İngılızki: 1)İngilizce 2)İngiliz gibi, ingilizvari
ını/e:çeşme (b. eynı)
ini: onlar, onları
inkar/e: inkar
inkarey: inkar etme, inkarcılık
inkareya...kerdış: inkar etmek
inkar kerdış: inkar etmek
inkey: şimdi
inko/e: b. imkan
ino: onlar (b. inan)
inon: b. inan
inqılab/e: inkılap, darbe, ihtilal
insan/e: insan
insan bıyayiş: adam olmak, iyi insan olmak
insanetey: insaniyet, insanlık
insaney: insanlık, insan olma
insanı/d: insan, kadın
insanı bıyayiş: b. insan bıyayiş
inşalla: inşallah
inşat/e: inşaat
'intıka/d: antika; çok iyi mükemmel, ilginç
'intıke/e: b. 'intıka
intızam: intizam, düzenlilik
inû: onlar (b. inan)
inzıbat/e: inzibat
inzıbatey: inzibatlık, inzibat eri olma durumu
ipeg/e: ipek
iptal: iptal
iptal bıyayiş: iptal olmak, iptal edilmek
iptal kerdış: iptal etmek
iqrar/e: itiraf
iqrar kerdış: itiraf etmek
İran: İran
İranıj/e: İranlı
İranıji/d: İranlı kız veya kadın
İraq: Irak
İraqıj/e: Iraklı
İraqıji/d: Iraklı kız veya kadın
ırı/d(I): bir tırtıl çeşidi
ırı/d(II): vücutta allerji sonucu belirli şişkinlikler ve beneklerin oluşmasıyla beliren bir hastalık
ırı vetış: vücutta şişkinlik ve beneklerle beliren bir hastalığa yakalanmak, b. ırı(II)
iro/e: hekimlikte de kullanılan bir bitki (b. hiro)
isa/e: b. insan
isaf/e: insaf

isaf kerdış: insaf etmek, insaflı davranmak
isafsız: b. bêisaf
isafli: insaflı
isaf tede çın bıyayiş: insafsız olmak, insaftan yoksun olmak
isan/e: b. insan
ısız/e: b. issız
ısızey: b. issızey
İskenderi Zulqerneyn: Büyük İskender, İskenderi Zülkarneyn
iskıla/d: 1)iskele 2)inşaat yapılırken çıkıp inmek için kullanılan tahtadan yapılmış geçici merdiven
islam/e: islam, müslüman
islametey: b. islamiyetey
islamiye: b. islamiyet
islamiyet: islamiyet, islam dini
islamiyetey: islamiyet, müslümanlık
isleh: islah
isleh bıyayiş: islah olmak, islah edilmek
isleh kerdış: islah etmek
ıslıh: b. isleh
ıslıh kerdış: b. isleh kerdış
ismê 'ezem: çok etkili olduğuna inanılan bir dua, Allah'ın değerinin en fazla olduğuna inanılan adı
iso/e: b. insan
isot/e: biber
ispat/e: ispat, kanıtlama
ispat bıyayiş: ispatlanmak, kanıtlanmak
ispatey: ispat durumu, kanıtlama
ispat kerdış: ispatlamak, kanıtlamak
ispenax/e: ispanak
ısqat: ıskat, ölenlerin yerine getirmedikleri dinsel görevleri için verilen sadaka
ısqat dayiş: ıskat vermek
ısqat weş kerdış: belli bir usüle uygun olarak ıskat vermek
ısraf/e: israf, gereksiz harcama
issaf/e: b. isaf
ıssız/e: ıssız, tenha olan yer
ıssızey: ıssızlık, tenhalık
issot/e: b. isot
istane: b. gıştane
ıstıda/d: istida, dilekçe
ıstıfa: istifa
ıstıfade: istifade, yarar, yararlanma
ıstıfade kerdış: istifade etmek, yararlanmak
ıstıfa kerdış: istifa etmek
ıstıfa xwı dayiş: istifasını vermek, istifa etmek
ıstıf bıyayiş: istiflenmek, dizilmek
ıstıf kerdış: dizmek, istiflemek
ıstıkam: istihkam
ıstıqamet/e: istikamet, yön
ıstıqaq/e: istihkak
ıstırehet/e: istirahat, dinlenme
ıstırehet kerdış: istirahat etmek, dinlenmek
ıstırhet/e: b. istırehet
istifar: istiğfar, Tanrıdan affedilmesini dileme
isyan/e: isyan
isyan bıyayiş: isyan çıkması, isyan edilmesi
isyan kerdış: isyan etmek
iş/e: iş (b. kar)
işalla: b. inşalla
işaret/e: işaret

işaret dayiş: işaret vermek, işaret etmek
işaret kerdış: 1)işaret etmek 2)işaretlemek
işat/e: b. inşat
işıkı/d: çocuk oyuncağı, oyuncak
iş kerdış: iş yapmak
iş kı: önemli olan, iş o ki
işlıg/e: gömlek
iştekerde/e: mayalanıp yoğrulan hamur veya böylesi hamurdan yapılan ekmek
işte kerdış: hamura maya katmak, mayalamak
işteh/e: iştah
iştıma: b. içtıma
iştıma bıyayiş: ictima olmak, toplanmak
iştıma kerdış: ictima etmek, toplamak
iştırak/e: iştirak, katılım
iştıri: boynuz (b. ıstere)
ita: bura, burada, burası
it'am/e: b. imtıhan
ite'et/e: itaat
ite'et kerdış: itaat etmek, emre uymak
itham/e: imtihan (b. imtıhan)
itham bıyayiş: b. imtıhan bıyayiş
itımad/e: itimat, güven
itımas/e: iltimas
itıqad/e: itikat, inanç
itıraz/e: itiraz
itıraz kerdış: itiraz etmek, karşı çıkmak
itibar: saygınlık, itibar, güven
itibar bere bıyayiş: -e güvenilmek
itibar bere kerdış: -e güvenmek
itibar bıde bıyayiş: -e güvenilmek
itibar bıde kerdış: -e güvenmek
itibar bıyayiş: güvenilmek, -e güvenilmek
itibar kerdış: güvenmek
ittıfaq/e: ittifak, birlik
ixbar/e: ihbar, ispiyon
ixbar bıyayiş: ihbar edilmek, ihbar olmak
ixbar gırewtış: ihbar almak, ihbar edinmek
ixbar kerdış: ihbar etmek
ixlemur/e: ıhlamur
ixrac/e: ihraç
ixrac kerdış: ihraç etmek
-iye: -lık, -lik anlamını veren bir takı (vêsaniye: açlık)
iyê: onlar (b. yê, ê)
-iz: b. zi
izehet/e: izahat, açıklama
izeh kerdış: izah etmek, açıklamak
izıbat/e: b. inzıbat
İzıdi: 1)Yezidi 2)yezit
İzıdiyey: 1)Yezidilik 2)yezitlik
izım-ı/d: odun
izımı vetış: odun kesmek
izın/e: izin
izın dayiş: izin vermek
izın gırewtış: izin almak
izınli: izinli
izm: b. izın
iznê...dayiş: izin vermek, müsaade etmek
'izzet-ikram: birisinin değerini bilip ikramda bulunma, iyi ağırlama
'izzet-ikram kerdış: birisine değer verip saygı göstermek, iyi ağırlamak

J

ja: ora, orada, orası (b. wıca, wuca)
ja/d: o (b. ya)
jan/e: dert, ağrı, sızı, sancı, hastalık, öldüren hastalık
jan dekewtış: 1)öldürücü hastalığın yayılması (birçok kişi veya hayvanın hastalığa yakalanıp ölmesi) 2)sancı yapmak, sancılanmak
jan dekewtış: özellikle el ve ayağın fazla üşümekten dolayı sızlayıp tutmaz olması, uyuşması
janın/e: hastalıklı, marazlı, dertli
janını/e: b. janın
jan kerdış: acı vermek, sızlamak
jan vetış: hastalığa yakalanmak
ja'r/e: zehir
ja'r bıyayiş: 1)zehir olmak, zehir zıkkım olmak 2)zehir gibi olmak (çok acılaşmak) 3)bozulmak 4)çok sinirlenmek
ja'r dayiş: zehirlemek, zehir vermek
ja'rên/e: zehirli, çok acı, çok sinirli
ja'rênı/d: b. ja'rên
ja'ri/d: zehir, hayvanın zehirli salgısı
ja'rin/e: zehirli, çok acı, çok sinirli
ja'rını/d: b. ja'rin
ja'riya mari/d: yılan zehiri
ja'r kerdış: 1)zehir etmek, zehir zıkkım etmek 2) (yemeği) çok acı veya çok tuzlu yapmak 3)çok sinirlendirmek
jay/d: o (b. ya)
je: b. ze, se
jen/e: b. zên(I)
jen kerdene: zên kerdış
je'r/e: zehir
je'ri/d: b. ja'ri
je'riya mari/d: yılan zehiri
jew: bir (b. yew)
jewbin: birbirini (b. yewbinan)
jewbina: birbirine (b. yewbinan)
jewbini: birbirini (b. yewbinan)
jewi: biri, birisi (b. yewi)
jewin: birinci (b. yewın, yewını)
jewna: bir tane daha (b. yewna)
jewndes: on bir (b. yewendes, yewndes)
jey/e: o, onu (b. yey)
jê: o (b. yê, cı)
jê: gibi, benzer (b.zê)
jêde: b. zêde
jêhat/e: becerikli, açıkgöz, yaman (b. jihat)
jêhate/d: b. jêhat, jihatı
jên: b. zên
jêweg/e: işsiz güçsüz
jımel: b. zımbêl-i
jımnû: birbirini (b. yewbinan, yewmın)
jıni/d: kadın, karı
jırç: kuş pisliği (b.ziç)
ji: de, dahi (b. zi)
ji: b. zê
jiare/d: b. ziyarı
jihat/e: becerikli, açıkgöz, yaman
jihatey: beceriklilik, açıkgözlük
jihatı/d: b. jihat

jil: uçurum
jil: b. zil
jindan/e: b. zindan
jini: onlar, onları (b. yini)
jipe/d: cip
jivayene: inlemek
jo: b. yew
joa:b. zuwa
jobina: b. yewna, sewbina
jondes: on bir (b. yewendes, yewndes)
ju: b. yew
juyi: birlik (b. yewey)
jû: b. yew
jû bi jû: b. yew bı yew
jûbin: birbirini (b. yewbinan)
jûbina: 1)birbirini 2)başka, bir başkası (b. yewna)
jûbini: birbirini, bir diğerini (b. yewbinan)
jûendes: b. yewendes
jûvin: b. jûbini, yewbinan
jûyeni: birlik, birliktelik (b. yewey)
jûyin: birinci, birincisi (b. yewın, yewını)

K

ka: b. kani
ka: 1) -se idi, -sa idi (olsaydı) 2)şimdiye dek, madem 3)bir de bakardın
kaba/d: aşık (kemiği)
kabçıkı/d: b. kapçıkı
kabe/e: b. kaba
Kabe/e: Mekke'de bulunan ve müslümanlarca kutsal sayılarak ziyaret edilen Kâbe
kabe şak hameyiş: şansı yaver gitmek
kabe şak kewtış: şansı yaver gitmek, şanslı olmak
kabey kerdış: aşık oynamak
kacin: b. kamcin
kaf/e: yamaç veya kayalıktaki oyuk yer, in, sığınak, kovuk
kafık/e: b. kaf
kafır/e: kafir, dinsiz
kafırbav/e: küfür olarak "kafirin çocuğu" anlamında kullanılan bir sözcük
kafırey: kafirlik, dinsizlik, vicdansızlık
kafırı/d: b. kafır
kafi: kafi, yeterli
kainat/e: kainat
kal/e: dişsiz kişi, dişleri dökülmüş olan
kal/e: yaşlı, dede
kal/e: çiğ, ham, pişmemiş olan, olgunlaşmamış olan
Kalan: Tunceli
Kalan: Dersim yöresinde yaşıyan bir aşiret
kalan/e: bahçede veya ekinlerin içinde bulunan yabani bitkilerin ayıklanması
kalani/d: b. kaleni
kalan kerdış: bahçede veya ekinlerin içinde bulunan yabani bitkileri ayıklamak
kaleke/d: belin yan tarafı
kaleni/d: kın (bıçak, hançer vb. kını)
kaley: yaşlılık
kaley: dişsizlik, dişleri dökülmüş olma durumu
kaley: çiğlik, hamlık, olgunlaşmamışlık
kalêni: yaşlılık
kalı/d: dişleri dökülen, dişsiz kadın
kalı/d: olgunlaşmamış olan, çiğ, ham, pişmemiş olan
kalık/e: 1)dede, ata 2)ihtiyar, yaşlı
kalık û pirık bi: "çok yaşıyasın", "Tanrı uzun ömürler versin" anlamında kullanılan bir deyim
kalme/e: kılıç
kalni/d: b. kaleni
kalo/e(I): dede, yaşlı kimse
kalo/e(II): halk arasında "**serra newey (sernewe)**" denilen yılbaşında düzenlenen eğlenceli oyunlarda, süslenip değişik kiyafetlere bürünerek halkı eğlendiren ve çeşitli hediyeler, yiyecek vb. toplayan kişi veya bu eğlencenin genel adı

kalo vıraştış: yılbaşında "**kalo**" denilen oyunlar düzenlemek, b. kalo (II)
kam/e: kim, hangisi
kamci: b. kamcin
kamcin: hangi, hangisi
kamder/e: hangisi
kamderı/d: hangisi
kamı/d: b. kam
kamıj: hangi, hangisi (b. kamci)
kamık/e: kim, hangi şey
kamıkı/d: b. kamık
kami/e: kim, hangisi; kimi, hangisini
kamkes: kim, her kim ki
kam keso: kim, kim ki
kamo: kim, kim ki
kan: b. keyen, kehen
kanca: nere, nerede, nereye, neresi
kanci: b. kamci
kancin: hangisi (b. kamcin)
kani: 1)hani, nerede 2)hele
kankılı/d: ceviz gibi yemişlerin bütün halindeki çekirdeği
kapanı/d: evin taban veya tavanında açılan ve bir insanın girip çıkabileceği büyüklükte olan delik
kapçıkı/d: bilek
kar: 1)iş 2)kazanç, kâr
kara: b. kerra
karban/e: b. karwan
kardış: b. kerdış
kardi/e: kırlarda biten ve pişirilerek yemeği yapılabilen bir bitki
kard-i/d: bıçak
kardi kerdış: bıçaklamak
kardiya 'alafıranga: iki tarafı kesen bıçak
kardiya bırrıkını/d: kesici tarafı testere gibi dişli olan bir bıçak çeşidi
kardiya çerkezı/d: kama, çerkez bıçağı
kardiya kaleni/d: 1)açılıp kapanabilen bıçak, evde mutfak işlerinde kullanılan büyük bıçak, ekmek bıçağı 2)kama
kardiya verro kerdışi/d: kama
kare: b. kerre
kareki: hiç bir iş, iş
karge/d: tavuk
kargı/d: b. karge
karı/e: 1)arı kovanı, petek 2)ambar, tahıl ambarı
karıtış: b. karıtenı
karıtenı: ekin ekmek, tohum ekmek (**karıt**: ekti; **bıkere**: ek!)
kariy hebi/e: tahıl ambarı
kariy hıngan/e: arı kovanı
karker/e: çalışkan, çalışan
kar kerdene: 1)iş yapmak, çalışmak 2)kar etmek
kar kerdış: 1) iş yapmak, çalışmak 2)kar etmek
karli: karlı, kazançlı
karli vejıyayiş: karlı çıkmak
karm/e: kurtçuk
karm dekewtış: kurtlanmak
karmê...pıro ameyiş: canı...istemek, eskiden yapmış olduğu bir şeyi yapmak istemek
karmê...to ameyiş: b. karmê...pıro ameyiş
karmê xo rışnayiş: kurtlarını dökmek, istediği bir işi yapıp ferahlamak
karmıjın/e: kurtlu, kurtlanmış

olan
karmıjını/d: b. karmıjın
karmi dayiş pıro: 1)kurtlanmak 2)çürümek
karmi dekewtış: kurtlanmak, içinde kurtçuk oluşmak
karm û kêz: börtü böcek
kar û debarı: iş güç
kar û gure: iş güç
karwan/e: kervan, yolcu kafilesi
karwançi/e: kervancı, kervan işi ile uğraşan kişi
karwançiyey: kervancılık
karwo/e: b. karwan
kas: b. kaş
kas kerdene: b. kaş kerdış
kaş/e: yamaç, yokuş
kaş: çekiş, çekme
kaşanı/d: iz, sürüklenen bir şeyin bıraktığı iz
kaşêlı/d: sürüklenen bir şeyin bıraktığı iz, sürüklenen şey
kaşka: keşke
kaşkan: keşke
kaşkerda/d: çekilen, yerde çekilmiş olan
kaşkerde/e: b. kaşkerda
kaş kerdış: çekmek, sürüklemek
kaş kerdış xo sere: başına çekmek, örtünmek
kaşkerdox/e: çeken, çekici
kaşkerdoxı/d: b. kaşkerdox
kaşki: keşke
kaş û kuş: yamaç yokuş, dağ bayır
kata: nere, nereye, hangi tarafa?
kata: ateş ve külün altında bekletilerek pişirilen kalınca bir ekmek çeşidi
katatı/d: kafa
kate/e: kemik
katı/d: kafa
katıb/e: katip
katıbey: katiplik
katıkı/d: kafa
kavır/e: kuzu, koç
kavır ardış: kuzulamak, kuzu doğurmak
kavırı/d: dişi kuzu
kaxıd/e: kağıt
kaxıte/d: kağıt
kay/e: oyun, oynama
kay bıyayene: oynanmak
kaydaya/d: oynatılan
kaydaye/e: b. kaydaya
kay dayiş: 1)oynatmak 2) teplet-mek, kıpırdatmak
kay gedan: çocuk oyunu, ciddi olmayan iş
kay kerdene: oyun oynamak
kay kerdış: 1)oynamak 2)teplenmek, kıpırdanmak
kaykerdox/e: oynayan, oyuncu
kaykerdoxı/d: b. kaykerdox
kayinat/e: kainat
kayinat vajo: "kim söylerse söylesin", "isterse dünya söylesin, boşunadır" anlamında kullanılan bir deyim
ke: ki
ke'an: b. kehen
kebab/e: kebap
kebab bıyayiş: kebap olmak, iyice pişmek
kebani/d: ev hanımı
keboni/d: b. kebani
keç/e: b. keço
keçel/e: kel
keçele/d: kel kız veya kadın

keçelek/e: hafifçe kel olan kişi, kel
Keçelek: bir masal kahramanının adı
keçelek: kartala benziyen bir kuş
keçelekı/d: hafifçe kel olan kız veya kadın
keçeley: kellik
keçelını: kellik
keçelı/d: b. keçele
keçel û gurri: tam kel olan
keçê: 1)erkeğin karısına seslenirken kullandığı bir sözcük (asıl anlamı: kız) 2)"kız", "kadın" anlamında hitap esnasında kullanılan bir sözcük
keço: 1)kimi yörelerde kadının kocasına seslenirken kullandığı bir sözcük 2)"herif", "be adam!" anlamında hitap esnasında kullanılan bir sözcük
ked/d: emek (b. kedı)
keda polan/d: el emeği
keder/e: keder, tasa, kaygı
kedı/d: emek
kef/e: köpük
kefalet: kefalet
kefaleten: kefaletle, kefaleten
kefaletname/e: kefaletname
kefaret/e: günah veya suç karşılığı olarak yapılan iş
kefaretê gunan bo: sıkıntılı bir durumu geride bırakan kişiye hitaben "geçmiş olsun" anlamında kullanılan bir söz
kef dayiş: köpük saçmak, köpürmek
kefen/e: 1)kefen 2) mecaz olarak: bembeyaz, çok beyaz
kefen kerdış: kefenlemek, kefene sarmak
kefgêr/e: b. kefgir
kefgir/e: kevgir
kefi/d: kefiye, bir çeşit baş örtüsü ve kuşak olarak kullanılan bez
kefil/e: kefil
kefil bıyayiş: kefil olmak
kefiley: kefillik, kefalet
kef kerdış: köpük saçmak, köpürmek
keftar/e: 1)sırtlan 2)çok yaşlı 3)yavaş hareket edebilen hantal kişi
kehen: eski
kej/e: sarışın, kumral
kejek/e: kumral, hafifçe sarışın olan kişi veya hayvan
kejekı/d: b. kejek
kejey: sarışınlık, kumrallık
kejê: 1)sarışın veya kumral olan kız yahut kadına hitap ederken kullanılan bir sözcük 2)"güzel", "güzelim" anlamında kız veya kadına hitap ederken kullanılan bir sözcük
kejı/d: 1)sarışın veya kumral saçlı olan kız yahut kadın 2)sarıya çalan renkteki hayvanlar için ad olarak kullanılan bir sözcük
kejo/e: 1)sarışın 2)sarıya çalan renkteki öküz vb. hayvanlar için ad olarak kullanılan bir sözcük
kek/e: ağabey
keka: (çocuk dilinde) şeker, meyve vb. yiyecek
keke/d: pire
kekı/d: b. keke
ke kı: b. kerd kı

kekka: b. keka
keko/e: 1)ağabey 2)baba
keko bırawo: "aman yarabbi", "vay be!", "abu!" anlamında hayret ifadesi olarak kullanılan bir söz
kekû/e: b. keko
kekû/e: guguk kuşu
kekû bırawo: b. keko bırawo
kel/e: teke
kel/d: b. kelı
kela/d: kale
kela...ameyiş: canı istemek, eskiden yaptığı bir işi veya alışkanlığı yapmak istemek
kelakela amnani: yazın şiddetli sıcağı
kelakelı: sımsıcak, sıcağı sıcağına
kela...werıştış: coşmak, canı...yapmak istemek
kelı/d: 1)kaynama, kaynama noktası 2)kanı kaynama, coşma
Kelamê Ellay: 1)Kelamullah, Tanrı sözü, Kur'an 2)"Kur'an'a yemin ederim ki" anlamında yemin içmek için kullanılan bir söz
Kelamê Hûmay: b. Kelamê Ellay
Kelamê Qedim: b. Kelamê Ellay
kelandırı/d: tırpan
kelasing: taşı uzağa fırlatmaya yarıyan bir çeşit sapan
kelasung: b. kelasing
kela...werıştış: "ayranı kabarmak", "coşmak" anlamında kullanılan bir deyim
kelawı/d: külah
kelax: kuzgun, bir çeşit karga
kelazı/d: kösnük inek, ineğin çiftleşme istekliliği
kel beyiş: b. kel bıyayiş
kel bıyayiş: keçinin kösnümesi, keçinin çiftleşme istekliliği
kelbut: b. kelebut
keldaya/d: kaynatılmış olan, kaynamış olan, çok sıcak olan, kızgın
keldaye/e: b. keldaya
kel dayiş: 1)kaynatmak, kaynamak 2)çok sıcak olmak, kızgın olmak, ısısı fazla olmak
keldoş: b. keldweş
keldweş: ateş közleri ve külün altına konarak pişirilen ekmeğin yağ ve yoğurtla karıştırılmasıyla yapılan bir yemek
kele/e: tere yağı
kelebıyaya/d: kudurmuş olan, huysuz, yaramazlık edip başkasını rahatsız eden
kelebıyaye/e: b. kelebıyaya
kelebıyayiş: 1)kudurmak 2)yaramazlık yapıp başkasını rahatsız etmek
kelebıyayox/e: yaramazlık yapan kişi
kelebıyayoxı/d: b. kelebıyayox
kelebut: yaramazlık, haylazlık
kelebut kerdış: yaramazlık yapmak, haylazlık yapmak
kelek/e: direklere bağlanmış olan şişirilmiş tulumlardan oluşan ve nehirlerde ulaşım için kullanılan bir çeşit sal, kelek
kelek bestış: kelek hazırlamak (b. kelek)
kelekçi: kelek işi ile uğraşan
kelekçiyey: kelekçilik
kelekçiyey kerdış: kelek işi ile uğraşmak, kelekçilik yapmak
kelekelı/d: b. kelakelı

kelemayiş: b. kelemıyayiş
kelemça/d: kelepçe
kelemçey: b. kelemça
kelemıyaya/d: dile gelip konuşan, dili çözülüp konuşan
kelemıyaye/e: b. kelemıyaya
kelemıyayiş: dile gelip konuşmak, dili çözülüp konuşmak
kelendırı/d: tırpan
kelepur/e: 1)başkasından zorla alınan eşya 2)parsa
kelesungı/d: b. kelasing
keleş/e: haydut
keleşey: haydutluk
keleşey kerdış: haydutluk yapmak, korsanca davranmak
keleşı/d: b. keleş
keley/d: saçta veya hayvanda bulunan kepek
keleyın/e: kepekli olan
keleyını/d: keleyın
keleze/e: b. kelije
kelgıri: ağlamaklı olma, gözleri yaşarma durumu
kelheydanı /d: bir çeşit çorba
kelı/d: kaynama noktası, çok sıcak
kelıdaya/d: b. keldaya
kelıdaye/d: b. keldaye
kelı dayiş: b. kel dayiş
kelı dıyayiş: 1)kaynamak 2)kaynatılmak 3)çok sıcak olmak, kızgın olmak
kelıste/e: 1)kereste 2) cüsse
kelı tıro ameyiş: b. kelı to ameyiş
kelı to ameyiş: kaynama noktasına gelmek, kaynamak
kelı tû ameyiş: b. kelı to ameyiş
kelice/e: teke (b. kelije)
kelije/e: teke
kelimey şadet: b. kelimey şehadet
kelimey şehadet: şehadet kelimesi
kelje/e: b. kelije
kelm: kurt veya köpek dişi
kelme/e: boyundurukta bulunan ve öküzün boynuna geçirilip altta bağlanan iki küçük çubuktan her biri
kelmel/e: öteberi, eşya, yiyecek
kelmıte/e: kesek, iri toprak parçası
kelnaya/d: b. keldaya
kelnaye/e: b. keldaye
kelp/e: köpek, it
kelpaça/d: obur
kelpaçe/e: 1)kellepaça 2)obur
kelpaçeyey: b. kelpaçeyi
kelpaçeyi: oburluk
kelpa heramı/d: kız veya kadına hakaret etme veya çıkışma esnasında "pis köpek", "pis herif!" anlamlarında kullanılan bir söz
kelpe/e: Bir cins semender olup halk arasında, gördüğü erkeğin hayalarını yakalayacağı yolunda bir inanç vardır. Yine bu inanca göre, erkeğin hayalarını yakalaması halinde şu şartla bırakabilir: Yedi değişik köyün değişik (renkli) yedi eşeği bir arada zırlayacak.
kelpey: itlik, köpeklik
kelpı/d: dişi köpek
kelpıza/d: kepaze
kelpıze/e: kepaze
kelpıze bıyayiş: kepaze olmak, perişan olmak
kelpıze kerdış: kepaze etmek
kelpızeyey: b. kelpızeyi
kelpızeyi: kepazelik

kelpızeyi pede ameyiş: kepaze olmak, başına kepazelikler gelmek
kelpızeyi pede ardış: kepaze etmek, başına kepazelikler getirmek
kelpızeyi seri ser dı ameyiş: başına kepazelikler gelmek
kelpo heram/e: birisine hakaret etme veya çıkışma esnasında "pis köpek", "pis herif" anlamlarında kullanılan bir söz
Kelûm Hûmay: b. Kelamê Hûmay
kel wardış: keçinin teke ile çiftleşmesi
kel werdış: b. kel wardış
kemal/e: değer, önem
kemançe/e: kemançe
kemane: az, yetersiz; kusur; eksiklik, azlık, yetersizlik
kemane/e: keman
kemaneyi: yetersizlik, azlık
kemaqıl/e: aklı kıt olan, yarı deli
kemaqıley: aklı kıt olma, yarı delilik, akıl kıtlığı
kemaqılı/d: b. kemaqıl
kember/e: kemer
kemberı/d: keçi adı olarak kullanılan bir sözcük
kemer/e: taş
kemere/d: taş, kaya
kemerın: taşlı, taşlık, kayalık
kemey: azlık eksiklik
kemeyiş: b. kemıyayiş
kemênayiş: 1)azaltmak, eksiltmek 2)güç yitirmek, gücü zayıflamak
kemêr: daha az
kemılte/e: kesek, iri toprak parçası
kemi: 1)az, eksik 2)azlık, eksiklik
kemi kerdış: 1)azaltmak, eksiltmek 2)kısmak
keminayiş: b. kemênayiş
kemiyaya/d: eksilen, azalan
kemiyaye/e: eksilen, azalan
kemiyayiş: eksilmek, azalmak
kemur: b. kemere
kemver/e: dar, genişliği az olan
kemverey: genişliği az olma
kemverı/d: b. kemver
kemzanaye/e: 1)az bılen, iyi bilmeyen 2)az bilinen, eksik bilinen
kenar/e: kenar
kenari/e: kenardaki, kenarda olan
kenaya/d: kazılan, kazılmış olan
kenaye/e: b. kenaya
kenayını: kazmak, kazımak
kenayiş: 1)kazımak 2)kazmak 3)kaşımak
kend/e: küçük yar veya yamaç
kenda/d: kazılan, kazılmış olan
kendal/e: yamaç, hafifçe dik olan yar
kende/e: kazılmış olan yer, hendek, çukur
kendık/e: b. kend
kendır/e: urgan, kendir
kendış: 1)kazmak 2)kazımak 3)kaşımak 4)eşelemek
kendil/e: b. kendır
kendili qerefnayiş: olmadık işler yapmak
kendox/e: kazan, kazıcı
kendoxı/d: b. kendox
kenef/e: ayakyolu, yüznumara
kenger/e: bir bitki ve bunun pişirilerek yapılan yemeği
kengula/d: salıncak, çocukların içinde uyutulduğu salıncak
keniyayiş: 1)kazılmak, kazınmak

2)kaşınmak
kenkolay/db. kengula
kepegı/d: hububat veya unun elenmesinden sonra geriye kalan kırıntı ve ufak artıklar, kepek
kepekı...ver kerdış: 1)mat etmek, geride bırakmak, alt etmek, yenmek, perişan etmek, mahcup duruma düşürmek 2) (hayvan için kullanıldığında) ...önüne kepek dökmek
kepı/d: başlık, kep
kepuge/d: burun
-ker: "yapan", "yapıcı" anlamında bir işi yapanı ifade eden takı (zivker: kuyumcu)
ker/e: sağır (b. kerr)
kera/d: taş (b. kerra)
kerandış: çekmek (b. kırrantış)
kerba/e: kirve (b. kerwa)
kerbayey: b. kerbayi
kerbayi: kirvelik
kerbayi kerdış: başkası ile kirve olmak, kirvelik yapmak
Kerbela: 1)Kerbela, Hz. Hüseyin'in öldürüldüğü yer 2)mecaz olarak: su kıtlığı olan yer, çok susama
kerbetin: kerpeten (b. gazı)
kerce/e: kene
kerda/d: 1)yapılmış olan 2)yapan
kerde/e: b. kerda
kerdene: yapmak, etmek
kerdene arê: toplamak
kerdene kola hu: omuzuna almak (b. xwı kolıki nayiş)
kerdene pay: giymek (şalvar, ayakkabı vb. belden aşağı giyilen giyecek ve ayağa giyilen şeyler için kullanılır)
kerdene pırr: doldurmak
kerdene tê ser û tê bın ra: altüst etmek
kerdene tê zere: birbirine katmak, birbirine geçirmek
kerdene tope: toplamak
kerdene tê ra : deşmek, karıştırmak
kerdene vindi: kaybetmek
kerdene ya: b. yakerdene
kerdış: yapmak, etmek
kerdış a: b. akerdış
kerdış de: doldurmak, içine koymak (b. dekerdış)
kerdış derg: b. derg kerdış
kerdış hordı: doğramak, ufaltmak
kerdış mıl: 1)boynuna atmak 2)boynuna takmak 3)yüklemek, birisinin üzerine atmak (b. mıl kerdış)
kerdış maney: b. maney kerdış
kerdış peyda: b. peyda kerdış
kerdış pıro: b. pıro kerdış
kerdış ra: b. rakerdış
kerdış tê mıyan: birbirine katmak, birbirine karıştırmak (b. tê mıyan kerdış)
kerdış tê vırare: kucak kucağa bırakmak, yanyana bırakmak (b. tê vırare kerdış)
kerdış ver: önüne bırakmak (b. ver kerdış)
kerdış vera: boynuna takmak, boynuna asmak, önüne takmak
kerdış vini: b. vindi kerdış
kerdış weya: b. weye kerdış
kerdış weye: b. weye kerdış
kerdış xo dest: eline almak, eline

veya bileğine takmak (b. xo dest kerdış)
kerdış xo pıstan: koynuna koymak, koynuna sokmak (b. xwı pıstan kerdış)
kerdış zıt: b. zıt kerdış
kerd kı: "yapmak istedi", "yapmaya davrandı", "neredeyse yapacaktı" anlamında kullanılan bir söz
kerdox/e: yapan, eden, yapıcı, fail, özne
kerdoxı/d: b. kerdox
kere/e: kaya, kayalık, taşlık dağ kesimi
kere/e: tere yağı
kerebe: kehribar, oltu taşı
keramatı/d: keramet
kereşkû/e: klaşinkof markalı silah
kerga kore: "az şey", "en ufak bir şey" anlamında kullanılan bir deyim
kerga mısri/d: hindi
kerga siyay/d: (uğursuz) kara tavuk
kerga siyay...veyndawo: şanssızlık, uğursuzluk ve musibet olduğunu belirten bir deyim
kerge/e: üzümün sıkılıp şırasının çıkarıldığı yer, bağbozumu
kerge/d: tavuk
kergı/d: b. kerge
kergula/d: b. kengula
kering: turna (b. qulıng)
kerıste/e: kereste, cüsse
keri: hayvan sürüsü, koyun sürüsü
kerim: yüce, büyük anlamında Allah'ın vasfı olarak kullanılan bir sözcük
kerjal/e: iş güç, zahmet
kerje/e: kene
kerkotı/d: buğdaydan yapılan bir çeşit dövme ve bunun çorbası
kerkuetı/d: b. kerkotı
kerkut/e: kükürt
kerkûtı/d: b. kerkotı
kerm/e: kurtçuk
kermatı: 1)hayli, çok 2)keramet
kermejın/e: b. kermıjın
kermıcın/e: kurtlu, kurtlanmış olan
kermıcını/d: b. kermıcın
kermıjın/e: 1)kurtlu, hastalıklı, kurtlanmış olan 2)pis
kermıjını/d: b. kermıjın
kermık/e: kurtçuk
kermi dayiş pıro: 1)kurtlanmak 2) (diş için kullanıldığında) çürümek
keron/e: dam direklerinin üzerine sıralandığı ana direk, kiriş
kerpe/e: özellikle eğimli arazide bir ağaç dizisi ve taşlardan oluşturulan set
kerpiç/e:kerpiç
kerr/e: sağır
kerra/d: taş
kerra 'ardi/d: bir bölümü toprağa gömülü olan taş
kerra bıbiyni feteqiyay bi: "taş olsa çatlardı" anlamında çok güç koşullarda olunduğunu ifade eden bir deyim
kerra bıbiyni hellıyayni: "taş olsa erirdi" anlamında bir deyim
kerra bıyayiş: 1)taşlaşmak, taş kesilmek 2) aniden ölüvermek, ansızın cansız kesilmek, sesi soluğu kesilmek 3)çok sağlamlaşmak, sağ-

lam olmak, pekleşmek
kerra çeqmaqi/d: çakmak taşı
kerra deyamiş nêbena: "taş olsa dayanmaz" anlamında kullanılan bir deyim
kerra kerdış: 1)taşlaştırmak 2)iyice sağlamlaştırmak 3)öldürüvermek, bir anda cansız hale getirmek
kerraki: çok sağlam, taş gibi sağlam, sımsıkı
kerra mendış: 1)çok sağlam ve dayanıklı olmak, sıkı ve pek olmak (taş gibi olmak) 2)çok sert olmak
kerrane: sağırlık, sağırcasına
kerrane dı xwı nayiş: sağırmış gibi davranmak, duymamazlıktan gelmek
kerr bıyayiş: sağır olmak, sağırlaşmak
kerre/e: kayalık, taşlık yer, büyük taş kütlesi, kaya
kerre û kuçi: her taraf, her şey, dağ taş
kerre w kuçi: b. kerre û kuçi
kerre w lemi: b. kerre û kuçi
kerrey: sağırlık
kerrey desta nayiş: 1)yemin içirmek (boşanma yemini içirmek) 2)karıyı boşamak; karısını boşatmak
kerrey...eştış: karısını boşamak
kerreyın/e: taşlı, taşlık
kerreyını/d: b. kerreyın
kerrey qeseba dı bıyayiş: çok yürekli olmak, korkusuz olmak
kerrey varayiş: taş yağmak, beklenmedik kötü şeylerin olması
kerrey ver...dayiş: 1)taşlamak, taşa tutmak 2)yuhalamak, ayıplamak
kerrey...vıstış: boşamak
kerrey wegirotış: taş taşımak, taş sırtlamak, çok ağır işler yapmak anlamında bir deyim
kerrık/d: henüz olgunlaşmamış olan incir
kerri: sağırlık (b. kerrey)
kerr û gêj/e: sersem, bunak
kerr û lal/e: 1)sersem, bunak 2)sağır ve dilsiz
kert: çeyrek, dörtte bir
kert bı kertı: kerte kerte
kertı/d: kerte, kertik, çentik
kertıkı/d: kerte, kertik, çentik
kertıkın/e: çentikli, kertikli, tırtıllı
kertıkıne/d: b. kertıkın
kerti kerdış: kertmek, kertiklemek
kerwa/e: kirve
kerway/d: kirve (kadın)
kerwayey: kirvelik
kerwayi: kirvelik
kerxane/e: taşlık, taş ocağı, maden ocağı
kerxane/e: genelev, kerhane
kerxaneçi/e: kerhaneci (hakaret ve sövgü olarak kullanılır)
kerzık: b. kerje
kes: kişi, kimse, hiç kimse
kesa/d: 1)kaplumbağa 2)mecaz olarak: çok kısa boylu, ufak tefek
kese/e: b. kesa
kesegan: bir çeşit aygır
kesekı/d: kilit
kesha/d: arpacık soğanı
kesi: 1)kimse, hiç kimse 2)şahsi
kesk: yeşil

keskên/e: yeşilli, yeşil renkli
kesme/e(I): pekmeze un katılmak suretiyle kaynatılarak özel biçimde hazırlanan tatlı bir yiyecek
kesme(II): daha çok çocuklarda meydana gelen anüs hastalıklarından olup anüste kaşıntı ve kızartılı şişkinlik şeklinde belirir
kesme bıyayiş: b. kesme (II)
kesmeyın/e: anüsünden hastalıklı olan, b. kesme(II)
kesmeyını/d: b. kesmeyın
kespere/e: bir çeşit iri saçma
kestane/e: kestane
keş: b. kes
keşı/d: 1)şalvar veya mintanın bacaklar arasında kalan ön kısmı 2)büyük baş dişi hayvanların üreme organı
keşıf: keşif
keşıf kerdış: 1)keşfetmek 2)keşif yapmak, adli olayla ilgili keşif yapmak 3)kontrol etmek
keşiş/e: keşiş
keşk/e: ayranla pişirildikten sonra kurutulup daha sonra yemeği yapılan dövme buğday
keşkere/e: merkeple taş taşımak için kullanılan ve semerin iki tarafına sarkıtılan ağaçtan veya tahtadan yapılma araç
keten: keten
kevra: b. kerwa
kew/e: köpük
Kewan: Dersim yöresinde yaşıyan büyük bir aşiret
kewani/d: b. kebani
kewçıka...dı vejıyayiş: kendisine tesadüf etmek, şansına rastlamak (genellikle olumsuz rastlantılar için kullanılır)
kewçıke/d: kaşık
kewçıkı: b. kewçıke
kewe: yeşil (b. kıho)
kewe kerdene: yeşil görünmek, yeşil olmasını sağlamak (b. kıho kerdış)
kewela: yeşil giysili, yeşilli, yeşilimtırak
kewır: çabuk kırılabilen yaşlı ağaç
kew kerdış: köpüklenmek, köpürmek
kewndêz/e: kepçe
kewo: mavi (b. kıho)
kewr: b. kewır
kewra: b. kerwa
kewri: b. kariy hebi
Kewser: Kevser, müslümanlarca cennette var olduğuna inanılan kutsal bir su
kewta/d: 1)düşen, düşük, düşmüş olan 2)yaşlı 3)yatalak, hasta olup yatakta olan 4)olanaksız, imkansız
kewte/e: b. kewta
kewte bıyayiş: 1)düşmüş olmak 2)yaşlı olmak 3)yatalak olmak, yatakta yatacak derecede hasta olmak 4)olanaksız olmak
kewtene: düşmek (b. kewtış)
kewtene ra dıme: peşine düşmek
kewtene ra vir: b. vir kewtış
kewtış: 1)düşmek 2)inmek 3)dinmek 4)bitmek, yorulmak
kewtış beyntar: 1)araya düşmek 2)araya girmek, (kavga edenleri)ayırmak
kewtış cêr: aşağı düşmek
kewtış dest: dest kewtış

kewtış dı: b. dekewtış
kewtış dıme: peşine düşmek (b. dımı kewtış)
kewtışê tesli: ümidi kesilmek, vazgeçmek (b. tesli kewtış)
kewtış mahkıma: b. mahkema kewtış
kewtış mıyan: b. mıyan kewtış
kewtış pê: b. pê kewtış
kewtış pê mıyan: b. tê mıyan kewtış
kewtış rayır: yola düşmek (b. rayir kewtış)
kewtış şapda...: ağına düşmek, -nin eline düşmek
kewtış teber: b. teber kewtış
kewtış tê: (ateş vb.) tutuşmak, canlanıp gelişmek, gelişip serpilmek (b. tê kewtış)
kewtış tê mıyan: b. tê mıyan kewtış
kewtış war: aşağı düşmek
kewtış yobinû: birbirine düşmek
key: 1) ne zaman? 2)ta ki, -inceye kadar
key: b. kay
keya/e: muhtar, köy yöneticisi
keyber: 1)kapı, bahçe kapısı 2)evin önü
key bo kı: "bir an önce olsun" anlamında istek ifade eden bir söz
keye/e: ev
keye dı mendış: 1) (kız için kullanıldığında) evde kalmak 2)alıcısı bulunmamak
keyeker/e: evi ile ilgili gereksinimlerini giderecek biçimde davranan ve işini bilen, ekonomik davranan kişi
keye kerdış: ev kurmak, evinin gereksinimlerini karşılayıp işini gücünü bilmek, işinde gücünde olmak
keyekerey: evinin gereksinimlerini giderecek biçimde davranıp işini gücünü bilme, ekonomik davranma
keyekerı/d: iyi ev kadını (b. keyeker)
keyekı/d: çamaşırhane, çamaşır yıkama yeri
keyen/e: eski, köhne (b. kehen)
keyen bıyayiş: eskimek, eski olmak
keyenek/e: eski püskü, eskimiş olan
keyeney: köhnelik, eskilik, eskimişlik
keyenı/d: b. keyen
keyeni: eskilik
keyen kerdış: eskitmek
keye w kulfet: çoluk çocuk, ev bark
keyexerebıyaye/e: evi yıkılası
keyf/e: keyif
keyf...ameyiş: sevinmek, sevmek, keyiflenmek
keyf ca de bıyayiş: keyfi yerinde olmak
keyf dayiş: keyif vermek, sevindirmek
keyfê...ardış: sevindirmek, neşelendirmek
keyfê...ca dı bıyayiş: keyfi yerinde olmak, neşesi yerinde olmak
keyfi: keyfi, keyfe göre
keyf kerdış: 1)sevinmek, neşelenmek 2)keyif sürmek, eğlenmek

keyfli: 1)keyifli, neşeli 2)eğlendirici
keyf-sefa: b. keyf û sefa
keyf û sefa: zevk ve sefa, keyif
keyf û şayi: keyif ve neşe
keyf weş bıyayiş: 1)keyfi yerinde olmak 2)keyfi yerine gelmek, keyfi düzelmek
keyı/e: ev (b. keye)
keyif: keyif
key ke: -ince, olunca, olduğu zaman, ne zaman ki, ta ki
key kı: b. key ke
key mı bıxerrıpıyo: "yazık, çok üzüldüm", "vah vah" anlamında kullanılan bir söz
key mı 'emıre: b. key mı 'emırıya
key mı 'emırıya: "vah vah", "çok üzüldüm" anlamında kullanılan bir söz
key mı veşo: "yazık, çok üzüldüm", "vah vah" anlamında kullanılan bir deyim olup "**key mı to ri veşo**" biçiminde de kullanılır (kelime anlamı: evim yana, evim yansın)
key mı xerrepıya: 1)"evim yıkıldı", "yuvam dağıldı", "mahvoldum" anlamında kullanılan bir deyim 2)b. key mı bıxerrıpıyo
key mı xerrıpe: b. key mı xerrepıya
keyna/d: kız
keyna: 1)ne zamandan beri? 2)ta ne zamandan beri, eskiden beri
keyneke/d: kız
keynekekı/d: kızcağız, zavallı kız, küçük kız
keynekey: kızlık, bikr
keynekeya...tıra gırewtış: kızlığını gidermek, kızla cinsel ilişki kurmak
keynekey ra vıstış: kızlığını gidermek, kızla cinsel ilişkide bulunmak
keynekı/d: kız (b. keyneke)
keyney: b. keynê
keynê: 1)kıza hitap ederken veya çağırırken kullanılan bir sözcük 2)erkeğin karısına seslenirken "kız!" anlamında kullandığı bir sözcük
keyo kı: b. key bo kı
key pêran/e: baba evi, aile ocağı
keyrı/d: bir veya iki yaşındaki keçi
keyveşaya/d: evi yanası kadın (hitap sırasında kullanılan bir sözcük)
keyveşaye: evi yanası herif (hitap sırasında kullanılan bir sözcük)
keyxerrepıyaye: b. keyxerrıpıyaya
key...xerrepnayiş: evini yıkmak, ocağını söndürmek
keyxerrıpıyaya/d: "evi yıkılasıca", "kör olası" anlamında yakınma ifadesi olarak kullanılan bir sözcük
key...xerrıpnayiş: evini yıkmak, ocağını söndürmek
key xwı bar kerdış: evini başka yere taşımak
kez/e: sarışın (b. kej)
kezlatey: sıkıntı, eziyet, rezalet
kezzab/e: yalancı
kê/e: b. keye
kê: kim
kê: kişi
kêber/e: kapı (b. keyber)
kêf/e: keyif

kêfçi: tiryaki
kê hes keni: istek ve sevinçle, seve seve
kêl/e: teke (b. kel)
kêla bınê adıri/d: hamuru ateş közleri ve külün altına koyarak pişirmek süretiyle yapılan bir ekmek çeşidi
kêla mari/d: yılanın çöreği (yılanın daire biçiminde kıvrılıp durması)
kêlekı/d: 1)çocuklar için yapılan küçük ekmek 2)ortasında çoğu zaman bir delik bırakılan çörek şeklindeki ekmek
kêlı/d: 1)çörek (b. kêlekı) 2)yılan çöreği (b. kêla mari)
kêlı bestış: (yılan vb.) çöreklenmek
kêlıkın/e: dairevi, yuvarlak, halka biçiminde olan
kêlıkını/d: b. kêlıkın
kêlpeni: köpeklik, itlik (b. kelpey)
kêm: az, eksik
kêm kerdene: azaltmak (b. kemi kerdış)
kêna/d: kız (b. keyna)
kênat/e: kin
kênat bestış: kin bağlamak
kênekı/d: b. keynekı
kê qiymiş nêbeni: "insan kıymıyor", "doyum olmuyor" anlamında kullanılan bir söz
kêrdi/d: b. kardi
kêrr: b. kerr
kês: kişi, kimse (b. kes)
kêsık/e: para kesesi
kêş: b. kês, kes
-kêş: "...çeken" anlamında sözcüklerin sonuna bitişen bir takı (**renckêş**: eziyet çeken, zahmet çeken)
kêşı/d: dizi, yığın
kêşı bıyayiş: dizilmek, yığılmak
kêşı kerdış: yığmak, dizmek
kêş kerdış: b. kêşı kerdış
kêvani/d: b. kebani
kêver/e: b. keyber
kêwaniye/d: b. kebani
kêwran/e: b. karwan
Kêxi: b. Kixi
kı: ki (b. ke)
kıdê kıdê: b. kıdi kıdi
kıdi: oğlağı çağırırken veya kovarken kullanılan bir sözcük
kıdi kıdi: oğlağı çağırma sırasında kullanılan sözcükler
kı ena w: madem, öyle ise, şayet böyle ise
kıfır: sövme, sövgü, küfür
kıft: omuz
kıhaney: eskilik, eskime, köhnelik
kıhar/d: bir veya iki yaşındaki keçi (b. keyrı)
kıhêlı/d: cins at, küheylan
kıho: mavi, yeşil
kıho bıyayiş: yeşermek, yeşillenmek; mavileşmek, morarmak
kıho kali: yemyeşil, mosmor
kıho kerdış: 1)yeşertmek, yeşil olmasını sağlamak 2)morartmak 3)yeşil görünmek
kıhola: yeşilli, yeşil giysili (b. kewela)
kıhoyek: yeşilimsi, yeşilimtrak; mavimsi, mavimtrak
kıhoyey: mavilik, yeşillik
kıhoyi: mavilik, yeşillik

kı ına w: b. kı ena w
kıj: 1)cızırtı, yanma sesi 2)"boşa gitti", "yandı", "geçti" anlamında kullanılan bir sözcük
kıj bıyayiş: boşa gitmek, yanmak
kıjbûy/d: özellikle bez veya yünlü eşyanın yanarken çıkardığı yanık kokusu
kıjık bıyayiş: 1)iyice yanmak, tümüyle yanıp kül olmak 2) mecaz olarak: perişan olmak, mahvolmak, çok baskı görmek, kavrulmak
kıjık kerdış: 1)iyice yakmak 2)mahvetmek, perişan etmek, çok baskı yapmak
kıji: cızırtı
kıjj: b. kıj
kıjjık bıyayiş: b. kıjık bıyayiş
kıl: beyazımsı veya beyaz renkli olan (daha çok hayvanlar için kullanılır)
kıla adıri/d: yalaz, ateşin alevi
kıla amnani/d: yazın şiddetli sıcağı
kıla bınê 'ardi/d: 1)cemre 2)yer solucanı
kıla doan: ayran çalkalama
kıla hajiyan/d: çok gür olarak yanan ateşin çıkardığı büyük alev (daha çok açık havada yakılan büyük ateş alevi için kullanılan bir tamlama)
kılame/d: türkü
kılaşinge: b. kelasing
kılawı/d: külah
kılbızıkı/d: nevruz çiçeği, nevruz otu
kıle/d: alev, yalaz
kıle pa nıso: yanasıca
kılı/d: göze çekilen sürme
kılı/d: alev, yalaz (b. kıle)
kılı bıyayiş: 1)alevlenmek 2)ateşin alevlendirilmesi 3)çok sıcak olmak, çok ısınmak
kılı kerdış: 1) ateşi alevlendirmek, ateşe üfürüp yakmaya çalışmak 2)çok sıcak hale getirmek, iyice ısıtmak
kılimı/d: kilim
kılise/e: kilise
kılit/e: anahtar
kılitkerda/d:kitlenmiş olan
kılitkerde/e: b. kılitkerda
kılit kerdışkilitlemek
kılhayiş: öksürmek
kılk/e: yapağı, koyun yünü
kılkını/d: yünlü, pürtüklü
kıllı/d: b. kıllo
kıllı: b. kılı
kıllı bıyayiş: b. kılı bıyayiş
kıllı dekewtış bınê 'ardi: toprağa cemre düşmesi
kıll kerdış: b. kılı kerdış
kıllo/e: 1)hafifçe beyaz olan, abraş 2)öküz vb. hayvanlardan beyaz renkli olanlara verilen ad
kılm: kısa
kılm bıyayiş: kısalmak, kısa olmak
kılme/d: kısa
kılmey: kısalık
kılm kerdış: kısaltmak
kılmo/e: kısa boylu olan
kılwa komıri/d: kızgın kömürün alevi
kınar/e: kenar
kınar dayiş: 1) bir kenara koy-

mak, yana bırakmak 2)çekilmek, bir kenara çekilmek, desteğini çekmek
kınarên/e: kenardaki, kıyıdaki
kınari: kenardaki, kıyıdaki
kınc/e: elbise, giysi
kınd/e: 1)su koyup taşımak için kullanılan ve özellikle bütünlüğü bozulmadan teke derisinden yapılan bir çeşit tuluk 2)mecaz olarak: çok yemek, çok içmek (b. xo kınd kerdış)
kınıtene: kaşımak
kır/e: penis, erkeklik organı
kır: b. kırr
kırbas/e: beyaz renkli bir çeşit bez
kırbit/e: kibrit
kırç: kırılma ya da sürtünmeden çıkan ses
kırçayiş: tıkırdamak (b. kırç)
kırçi: kırılma ya da sürtünme sesi
kırç kırç: kırılma ya da sürtünme sesi, tıkırtı
kırç kırç kerdış: kırılma veya kemirme sonucu ses çıkarmak, tıkırdamak
Kırd/e: 1)Dımıl, Zaza 2)Kürt 3)ağa veya bey aileleri ve asilzadeler dışında kalan halk tabakası
kırdane: kürtvari, kürtlüğe uygun olarak
Kırdas/e: Kurmanc, Kurmanc lehçesini konuşan Kürt
Kırdasi: Kurmanc, Kurmanc lehçesi
Kırdaşki: b. Kırdasi
Kırdki: 1)Dımıli lehçesi, Zaza lehçesi 2)Kürtçe 3)kürtvari, Kürt usülünce
kıremit: kiremit
kırê/e: pazar günü
kırê heri, sey veri: (argoda) "aynen eskisi gibi", "değişen bir şey yok" anlamında kullanılan bir deyim
kırêj/e: kireç
kırê şeytani tadayiş: Kayıp eşyayı aramak (Eşyası kaybolan çocuklar, giysilerinin bir tarafını burarak kaybolan eşyayı ararlar. Burulan giysi parçası, şeytan penisi var sayılır ve burdukça kayıp eşyanın daha kolayca bulunacağı sanılır.)
kırısnayine: taşımak (b. kırrıştış)
kırkıncı/d: yengeç
kırm: gevrek bir şeyin kırılması veya çiğnenmesiyle çıkan ses
kırmi: gevrek bir şeyin kırılması ile çıkan ses
Kırmanc/e: 1)Dımıl, Zaza 2)Kurmanc 3)Kürt
Kırmanci: Kurmanc lehçesi
kırmanci/e: uzun namlulu bir tüfek çeşidi
Kırmanciye/d: Kırmanclık (Zazalık), Kürtlük
Kırmancki: Dımıli lehçesi, Zaza lehçesi
Kırmonc/e: b. Kırmanc
Kırmonci: b. Kırmanci
kıron/e: b. keron
kırr/e: kısa
kırr: sürtünme veya sürüklenmeden dolayı çıkan ses
kırr/e: kulağı güdük olan, küçük kulaklı oğlak, teke vb. hayvan
kırrancıyayiş: sürüklenmek, yerden çekilmek

kırrant/e: ilkbaharın kırlarda ve dağlık yerlerde biten, tadı ve yapısı yönünden soğana benziyen yabani bir bitki olup yeşil olan gövdesi yenir
kırrantış: çekmek, sürüklemek
kırranti/d: acı sıvı, zehir
kırranti rokerdış: midedeki zehirli veya acı sıvıyı kusmak
kırrantiya mergi bo: "zehir zıkkım olsun", "haram olsun" anlamında bir ilenç sözü
kırrantiya mergi rokerdış: 1)midedeki zehirli sıvıyı kusmak 2)mecaz olarak: ecel teri dökmek, çok eziyet çekmek
kırra qalı: sözün kısası, lafın kısacası
kırr bırnayiş: kısa kesmek
kırrek/e: kısacık, kısa boylu olan
kırrekı/d: b. kırrek
kırrêkı/d: tay, sıpa
kırrêşeyiş: b. kırrêşıyayiş
kırrêşıyayiş: taşınmak, sürüklenmek
kırrı/d: kısa
kırrı/d: kulağı güdük olan, küçük kulaklı oğlak, teke vb. hayvan
kırrı/d: kayalık tepe, kayadan olan yüksekçe yer
kırrı/e: sıpa, tay
kırrım kerdış: biçercesine dipten kesmek veya koparmak
kırrı reydı: kısaca, kısacası, hülasa
kırrıştış: taşımak
kırri heri/e eşek sıpası
kırr kerdış: kısaltmak
kırr kırr: kıtır kıtır (gevrek şeylerin kırılınca veya yenirken çıkardığı ses)
kırrontış: b. kırrantış
kırt: en ufak ses, çıt (kırt nêkerdış: çıt çıkarmamak)
kırta/d: köpek ve kurt gibi hayvanların yavrusu, enik
kırte/e: b. kırta
kırtıkı/d: 1)azıcık 2)tane (b. kırtıka sabuni)
kırtıka sabuni/d: sabun tanesi (bir kalıp sabun, bir kısmı kullanılmış olan küçük sabun parçası)
kırwas/e: b. kırbas
kırye/e: pazar günü (b. kırê)
kısı/d: ferç, rahim, kadın üreme organı, kadın ve dişi memeli hayvanların tenasül organı
kıssı/d: b. kısı
kıst: yan (b. kıştı)
kıst (kıştı) ameyiş: yan gelip yatmak
kıstene: öldürmek (b. kıştış)
kış: tavuk gibi kümes hayvanlarını veya kuşları kovmak için kullanılan bir sözcük
kışıyaya/d: öldürülen, öldürülmüş olan
kışıyaye/e: b. kışıyaya
kışıyayiş: öldürülmek
kış kerdış: tavuk gibi kümes hayvanlarını veya kuşları kovmak için "kış" demek (b. kış)
kışnı/d: küşne, karaburçak
kışta/d: öldürülen, öldürülmüş olan, maktul
kışta kewtış: yatmak, yan yatmak, uzanmak
kışta nayiş: yana eğmek, yana yık-

mak, eğriltmek, eğmek
kışta vıstış: 1)yatırmak, uyutmak 2)yan yatırmak
kışte/e: b. kışta
kışte/d: 1)böğür 2)yan, taraf
kıştı/d: 1)böğür 2)yan, taraf (b. kışte)
kıştı kewtış: yan yatmak, kaykılmak, uzanmak
kıştış: öldürmek
kıştkani: yan yan, ters, yanlamasına, çarpık, çapraz, çaprazlama
kıştkani hewnıyayiş: yan yan bakmak, ters bakmak
kıştox/e: b. kuştox
kıştoxı/d: b. kuştox
kışt û kınar: etraf, civar
kışt û kınari: etraf, civar, dört yan
kışt û kınari de: şu yanda bu yanda, sağda solda, şurda burda, ötede beride
kıtab/e: kitap
kıtabi: kitaba uygun, kitapta yazıldığı gibi, kitabi; dine uygun
kıtav: b. kıtab
kıtım/e: nüfus kaydı yapılmamış olan, yazılmamış olan
kıx: (çocuk dilinde) pis, kötü şey, yenmemesi gereken şey, kıh, kaka
kıxayiş: öksürmek
kıxı: b. kıx
kıye/e: ev (b. keye)
kızir/e: tellal, resmi fermanları halka duyuran kişi
ki: ki
ki: de, dahi (b. zi)
-ki: 1) -ce, -çe anlamını veren bir takı (Farıski: Farsça) 2) -cesine, -casına anlamını veren bir takı (zalımki: zalimcesine)
kiafir/e: b. kafır
kibar/e: 1) kibar, nazik 2)kibirli, mağrur
kibarey: 1)kibarlık, naziklik 2)kibirlilik
kiler/e: kiler
kilit/e: b. kılit
kilit kerdış:kilitlemek
killi/d: gözbebeği (b. gılli)
killikor: gözü kör olan (b. gıllikor)
kilo/e: kilogram
kilometre/e: kilometre
kilun/e: b. kilo
kin/e: kin
kin bestış: kin bağlamak
kin kerdış: kin gütmek, kinini sürdürmek
kip: dopdolu, tıkabasa dolu olan, hınçahınç
kip bıyayiş: iyice dolmak, tıkabasa dolmak, dopdolu olmak
kip kerdış: iyice doldurmak, tıkabasa doldurmak
kira/d: kira
kiraçi: kiracı
kiraçiyey: kiracılık
kirqazi: koyu menekşe renginde ve geniş yapraklı olan bir bitki
kise/e: 1)kese, para kesesi 2)Osmanlı döneminde 500 kuruşluk para miktarı
kisedê marda xwı ra şıyayiş: 1)yok yere gitmek, boşa gitmek 2)kim vurduya gitmek
kisık/e: torba, kese (b. kise)
kistene: öldürmek (b. kıştış)
kişta/d: b. kışta
kişta kewtış: b. kışta kewtış

kişta nayiş: b. kışta nayiş
kişta vıstış: b. kışta vıstış
kişte/e: b. kışte
kişti/d: b. kıştı
kiştış: öldürmek
kiştkoni: b. kıştkani
kivar: b. kibar
Kixi: Bugün Bingöl iline bağlı olan Kiği ilçesi
kiye/e: ev (b. keye)
ko/e: dağ
ko: ki, belki, ola ki
ko: fiilin başında kullanıldığında, olabilirlik ve gelecek zaman anlamı veren bir sözcük (ko bêro: gelecek, gelebilir)
koca: nerede, nere, neresi?
koç/e: göç, hicret
Koçan: Dersim yöresindeki bir oymak
koçe/e: tomurcuk, gonca
koçeki: köçekçe, kıvrak oyun
koçer/e: göçebe, göçer
koçerey: göçerlik, göçebelik
koçerı/d: göçebe kadın veya kız
koçeri: göçebelik
koçên: tomurcuk, gonca (b. koçe)
koçıke/d: b. kewçıkı
koçıkı/d: b. kewçıkı
koç kerdış: göçmek, göç etmek
kod/e: tahıl vb. şeyleri ölçmek için kullanılan ağaçtan yapılma büyük kap
kodık/e: b. kod
kofi/d: kadınların başlıklarında bulunan ve özgün bir görünümü olan düğümlü bölüm
ko finayiş: b. ko vıstış
koh/e: dağ
kohon: eski, eskimiş olan
kojeya/d: kemirilmiş olan
kojeye/e: kemirilmiş olan
kojeyiş: b. kojıyayiş
kojıyaya/d: kemirilmiş olan
kojıyaye/e: kemirilmiş olan
kojıyayiş: kemirilmek
kok/e: kök
ko kewtış: delirmek, çıldırmak anlamında kullanılan bir deyim
kokım/e: kocamış, yaşlı
kokıme/d: b. kokım
kokımeni: yaşlılık
kok ra: kökten, temelden
kok ra cı ardenı: kökünü kazımak, bitirmek, öldürüp tüketmek
kol: omuz
kol/e: b. koll
kola/d: kadın köle
kol bıyayiş: keskinliği kalmamak, kesiciliğini yitirmek, körelmek, körlenmek
kole/e: köle
koley: körlük (kesiciliğini yitirme durumu)
koley: boynuzsuzluk
koleyey: kölelik
koleyin: kölelik
kolı/d: boynuzsuz keçi veya koyun vb. dişi hayvan
kolı/d: keskinliği olmayan, kör
kolı: b. koli
kolıki nayiş: kişinin başkasını (özellikle çocuğu) omuzlarında taşıması (taşınan kişinin bacaklarından her biri,omuzlayan kişinin boynunun iki yanından öne doğru sarkacak biçimde)
koli: odun

koli nayiş: b. kolıki nayiş
kol kerdış: köreltmek (kesiciliğini yitirtmek)
koll: boynuzsuz keçi, koyun vb. hayvan
koll/e: keskinliği olmayan, kör
kom/e: b. kam
kom: toplu, yığın
kom bıyayiş: toplanmak, yığılmak, kümelenmek
komca: nere, neresi
komder: hangi, hangisi (b. kamder)
komı/d: b. kamı
komı/d: 1)grup, topluluk 2)toplanma 3)yığın, küme
komı/d: ağaç dalları ve direklerden yapılma bir çeşit basit barınak
komık: kim, hangisi (b. kamık)
komır/e: kömür
kom kerdış: toplamak, yığmak
komur/e: kömür
kona/d b. kone
kone/e: sinsi, kurnaz
konı/e: tokaç, tokmak
koni: b. kani
koniy bani/e: yağışlı havalarda saçakların üzerindeki toprağı dövüp sıkıştırmak için kullanılan tokaç
konkolı/d: meşe ağacının bir çeşit kozalağı
kopek/e: köpek (insanlar için hakaret ifadesi olmak üzere kullanılır)
kopekbav/e: köpek oğlu, köpoğlu (küfür olarak kullanılır)
kopekbazari: sopa atmak, dayak
kopekzay: köpoğlu (küfür olarak kullanılır), köpek oğlu
kopekzay kopeki: köpek oğlu köpek (küfür olarak kullanılır)
kor/e: kör
kora: nere, nereye, nerede?
kor bıyayiş: kör olmak, körelmek
korbela: kuzgun
korbeşık/e: köstebek
kor bıyayiş: kör olmak, gözleri görmemek
kore/d : b. kor
kore/e: özellikle darı, mısır vb. bitkilerde tanelerin kararıp çürümesi biçiminde beliren bir hastalık
korek/e: darı
korek/e: gözleri iyi görmeyen, kör gibi olan
koremışk/e: tarla faresi
korey: körlük
korê/d: körolası (hitab sırasında kullanılır)
korfêm/e: anlayışsız, kavrama yeteneği kıt olan
korfêmı/d: b. korfêm
ko vıstış: "çıldırtmak", "delirtmek" anlamında kullanılan bir deyim
korja/d: 1)sedeften olan bir çeşit süs ve nazar boncuğu olup çocukların giysisine takılır 2)gözbebeği
korkani: kör gibi, körcesine, rasgele, tahmini
kor kerdış: 1)kör etmek, körleştirmek 2)kutsal bir şeyin kişiyi çarpması
kormêx/e: kazık
kormit/e: tadı acı olup ilkbaharda biten ve ekmekle yenebilen yeşil renkli bir bitki
kormuşk/e: tarla faresi

koro/e: kör herif, kör olası
kortekı/d: kafanın arka kısmı
kortı/d: kafanın arka kısmı
kose/e: b. koşe
kose/e: köse, yüzünde kıl çıkmayan
kose/e: b. kalo (II)
kose xemelnayiş: b. kose xemılnayiş
kose xemılnayiş: 1)yılbaşı (**sernewe**) eğlencesi için "**kose**" veya "**kalo**" denilen kişileri giydirip süslemek 2)mecaz olarak: şaka, gayri ciddi iş, gizli kapaklı iş yapmak, hileli iş yapmak
koseyey: köselik, köse olma durumu
koseyey: yılbaşında düzenlenen geleneksel bir oyun ve eğlence
koseyey kerdış: 1)"**koseyey**" denilen yılbaşı eğlence oyununu oynamak 2)şaka, gayri ciddi iş yapmak (b. kose xemılnayiş)
koseyi: b. koseyey
Ko Sıpi: b. Koyo Sıpi
kostek/e: kurnaz, ikiyüzlü
kostekey: kurnazlık, ikiyüzlülük
kostekı/d: 1)kurnaz, ikiyüzlü kız veya kadın 2)başkası için kız ayarlayan kadın
koşe/e: köşe
koşkar/e: ayakkabı tamircisi, ayakkabı dikicisi
koşkarey: ayakkabı tamirciliği, ayakkabı dikiciliği
koşke/d: köşk
koşme: b. çoşme
kota: nereye, neresi?
kota/d: kemirilmiş olan
kotat/e: el, parmak, burun gibi bir uzvu sakat veya kesik olan, çolak
kotat bıyayiş: çolak olmak
kotatey: çolaklık
kotatı/d: b. kotat
kote/e: b. kota
kotek: kötek, dayak
kotene: b. kewtış
kotene merax: meraklanmak
kotene ra cı: tutuşmak
kotene ra raye: yola düşmek, yola koyulmak
kotene ra werte: içine dalmak, içine düşmek, ortaya düşmek
kotene zere: içeri girmek, içeri dalmak
koter/e: saçını kesmiş olan kişi, saçsız veya saçı çok az olan kişi
koterı/d: b. koter
koterı/d: üveyik, bir çeşit yabani güvercin
koteri/d: kabuğu pürüzlü olan tatlı bir kavun çeşidi
koter kerdış: saçını dipten kesmek
kotıle/e: yığın, küme, kütle
kotıle bıyayiş: yığılmak, kütle oluşturmak
kotılme/e: yığın, yığıntı, kütle
kotılme bıyayiş: yığılmak, üst üste yığılmak, küme olmak
kotılme kerdış: yığmak, üst üste yığmak, küme oluşturmak
kotış: kemirmek
kotış: b. kewtış
kotış dı: içine düşmek (b. dekewtış)
kotış ra: b. rakewtış
kotış rue: b. rokewtış
kotış viri: hatırlamak (b.vir

kewtış)
koti: nere, nereye, nerde?
koti: kötü, kirli, pis, hastalıklı
kotin/e: kötü, pis (b. koti)
kotiney: pasaklılık, pislik
ko vıstış: delirtmek, çıldırtmak anlamında bir deyim
kow: b. kew
kowndêz/e: b. kewndêz
Kowser: b. Kewser
kowtış: b. kewtış
kowtış tê: b. tê kewtış
koye/e: yığın, küme
koye bıyayiş: yığılmak, küme oluşturmak
koye kerdış: yığmak, kümelemek, küme yapmak
Koy Ger: Dersim'deki Munzur Dağı'nın yüksek bir tepesi
koyi: yabani, dağlı, ilkel
koy kise ra: boşu boşuna, boşa harcamak, havantadan
Koyo Sıpi: Palu yakınlarındaki Akdağ
Koy Qafdağı/e: Kaf Dağı
Koy Tujıki: Dersim yöresinde bulunan yüksek bir dağ
Koy Zel: Dersim yöresinde bulunan yüksek bir dağ
koz: cemre (**kozê 'erdi kewto**: toprağa cemre düşmüş)
koz/e: oğlakların barındığı yer (b. kozık)
kozıg: kömür ocağı
kozık/e: yeni doğan oğlak, kuzu veya buzağının içinde bakıma alındığı yer
kozık/e: bir çeşit mevzi, pusu yeri
kozıre/e: kor, ateş parçası, köz yığını
kozıre/e: harmanda arpa veya buğdayın kalburlanmasından sonra artakalan başak ve saplar
kuare/e: 1)tahıl ambarı 2)petek, kovan
kuç: b. kerre û kuçi
kuça/d: sokak
kuçani/e: ateş yakılan ocak
kuçe/e: b. kuça
kuçelan/e: ateş yakılan ocak
kuçeran/e: ateş yakılan ocak
kuçık/e: köpek
kuçıke/d: ocak taşı
kuçlan/e: b. kuçelan
kuçlık/e: b. kuçelan
kuço: 1)(çocuk dilinde) köpek 2)b. kuço kuço
kuço kuço: köpeği çağırmak için böyle seslenilir
kud: linç, felç
kue/e: b. ko
kueli: b. koli
kuem: b. komı
kuer/e: b. kor
kuf: 1) "pof" 2) "yalan söylüyorsun" anlamında kullanılan bir sözcük
kufayiş: "pof" diye ses çıkarmak, homurdanmak,homurtulu ses çıkarmak
kufeni: homurtu, horultu
kufıkı/d: küf
kufıkı bestış: küflenmek
kufıkı perrayiş bere: küflenmek
kufıkı perrayiş bıder: b. kufıkı perrayiş bere
kufıkıyaya/d: küflü, küflenmiş olan

kufıkıyaye: b. kufıkıyaya
kufıkıyayiş: küflenmek
kufıknayiş: küflendirmek, küflenmesine neden olmak
kufır: 1)küfr, dinsizlik 2)küfür, sövgü
kufır kerdış: sövmek (b. nengi çinayiş)
kufi: homurtu, horultu, hışırtı
kuf kuf: 1) **pof** 2)yalan atma, atmasyon
kufnayiş: 1)"**pof**" diye ses çıkarmak, homurdanmak 2)çok yalan söylemek
kufr: b. kufır
kufta/d: köfte
kuftey dekerdey: içli köfte
kuftey qatıxıni: b. kuftey qatıxi
kuftey qatıxi: dövmeden yapılan köftelerin yoğurt veya yağa katışmasıyla oluşan bir çeşit yoğurtlu köfte
kuho: mavi, yeşil (b. kıho)
kuj/e: ev içinde iki duvarın birleştiği yer, köşe
kuknayiş: üveymek, baykuş vb. kuşların ötmesi
kul: 1)iyileşmesi güç olan hastalık veya yara, dert 2)bir kimseye kızınca "geberesin" anlamında kullanılan çıkışma ifadesi
kulav/e: keçe
kulawı/d: külah
kulbe/e: küçük çapa
kulbızıkı/d: nevruz çiçeği
kulçi/d: palamudun içinde bulunduğu yuvası, oyuk (b. kulınçi)
kuleyê vewrı/e: kar taneciği
kulên/e: 1) ağır yarası veya hastalığı olan; dertli, acıklı 2)bir şeye düşkün veya tutkun olan
kulfet: karı; aile, çoluk çocuk
kulhayiş: öksürmek
kulhayox/e: öksüren
kulhı/e: öksürük
kulhı gırewtış: öksürüğe yakalanmak, öksürecek derecede üşütmek
kulı/e: kalça
kulıke/d: külah
kulıkı/d: kabuk (nohut kabuğu vb. için kullanılır), post
kulın/e: 1) dertli, acısı fazla olan, ağır yarası veya hastalığı olan 2)bir şeye düşkün veya tutkun olan
kulınçi: palamudun içinde bulunduğu yuvası, oyuk
kuli...kerdış: birisini çok kızdırmak, çok üzmek, başına olmadık işler getirmek
kulli: tüm, hep
kulli heram: tümüyle veya kesinlikle haram olan
kulmıkı/d: yumruk
kulxan/e: külhan
kumça/d: düğme
kumkomok: b. gumgumıkı
kunce/e: susam
kund/e: baykuş
kundez/e: kepçe (b. kewndêz)
kundo kor: 1)kör baykuş, baykuş 2)uğursuzluk belirtisi, uğursuz ötüş
kunês: itme, itişme
kunês kerdış: itmek, itişmek
kung: uyuşuk, uyuşmuş olan organ
kung bıyayiş: uyuşmak
kung kerdış: uyuşturmak

kung kerdox/e: uyuşturan, uyuşturucu
kung kerdoxı/d: b. kung kerdox
kuni/d: bir tarafı sivri ya da keskin olan iğne ve balta gibi araçların arka tarafı
kuniya derzinı/d: 1)iğne deliği, iğnenin sivri olmayan arka ucu 2)iğne ucu kadar değersiz, çok önemsiz
kunya/d: künye
kup: sert bir cismin başka bir şeye değince çıkardığı ses
kupa aqıli: akıl küpü, çok akıllı olan
kupı/d: küp
kur: külah
kura: nere, nereye, nerede?
kura kı esto: neredeyse (olmak üzere olan bir durumu ifade etmek için kullanılır)
...kura, ...kura: ...nerde, ...nerde (düzeyleri çok farklı olan iki şeyin karşılaştırılamıyacak kadar farklı olduğunu, birinin çok daha olumlu, diğerinin olumsuz olduğunu veya bir şeyin çok uzak olduğunu ifade etmek için kullanılır)
kuranı/d: kurna, yalak
kuranı/d: ateş ocağı, fırın vb. ocağı
kuras: b. kırbas
kurata/d: şaka, mizah (b. kuşad, kuşatey kerdış)
kurbışık/e: b. kurmuşık
Kurd/e: Kürt
Kurdêni: Kürtlük
kurdkani: kürtvari
kure: 1)demirci ocağı 2)mecaz olarak: çok yalan söyleyen, yalancı
kureçi/e: demircilik yapan kişi
kureçiyey: demircilik
Kureysan: Dersim'de yaşıyan bir aşiret
kurêk/e: bir çeşit darı (b. korek)
kurıh: badem çağlası
kuri: sıpa (b.kurrı)
kurkı/d: kürk
Kurmanc/e: Kurmanc, Kurmanc lehçesini konuşan kişi
Kurmanci/e: Kurmanc lehçesi
kurmanci/e: namlusu çok uzun olan eski bir tüfek çeşidi
kurmuşık/e: 1)köstebek, tarla faresi 2)su ile çok oynayan ve su ile oynamayı seven kişi için benzetme olarak kullanılır
kurnı/d: kurna, yalak
kurnıkı: beşik
kurr: çocuk uyutmak için kullanılan bir sözcük
kurr: sıpa veya tay gibi hayvanlara seslenirken kullanılan bir sözcük
kurr bıyayiş: b. kurrı bıyayiş
kurrı/e: tay, sıpa
kurrı /d: kulakları güdük olan keçi, koyun vb. hayvan
kurrı/d: kayalık tepe (b. kırrı)
kurrı bıyayiş: başına üşüşmek, etrafına toplanılmak
kurrık/e: çorap
kurrı kerdış: başına üşüşmek, etrafına toplanmak
kurri/d: tay, sıpa (b. kurrı)
kurr kerdış: b. kurrı kerdış
kurr kerdış: çocuk uyutmak için ninni söylemek
kursı/e: kürsü, sandalye

kursi: b. dındanê kursi
kurtık/e: bir çeşit yerel gocuk veya ceket
kurt kurt: dırdır, çok konuşma
kurt kurt kerdış dırdır etmek
kurtnayiş: dırdır etmek
kusera: nereye, hangi tarafa?
kuspo/e: vücudu toparlakça ve boyu kısa olan kimse
kuşad: şaka
kuşatey kerdış: şaka yapmak
kuşne/d: küşne
kuşnı/d: b. kuşne
kuşta/d: öldürülen, öldürülmüş olan
kuşta kewtış: yatmak (b. kışta kewtış)
kuşte/e: b. kuşta
kuştox/e: öldüren, katil, öldürücü
kuştoxı/d: b. kuştox
kutakut: tam, ne eksik ne fazla
kutenı: dövmek
kutıbxane/e: kütüphane
kutık/e: köpek
kutıka asarênı/d: kız veya kadın için "boşver, ciddiye alma onu" anlamında kullanılır
kutıkbav/e: köpoğlu (sövgü olarak kullanılır)
kutıke/d: dişi köpek
kutıkey: köpeklik, rezalet
kutık muy xwı rışneno: çok kötü ve ahlaksızca yapılan bir şeyi veya bir durumu ifade etmek için "tahammül edilecek gibi değil" anlamında kullanılan bir devim
kutıko asarên/e: "boşver, ciddiye alma onu" anlamında kullanılır
kutık purtê xwı rışneno: b. kutık muy xwı rışneno
kutık tukê xo erzeno: b. kutık muy xwı rışneno
kutıkwayir/e: öfkelenince eşya ve hayvan için "meret", "körolası" anlamında kullanılan bir sözcük
kutıkwayirı/d: b. kutıkwayir
kutıkweer/e: b. kutıkwayir
kutıkzay: köpoğlu, köpek oğlu (sövgü olarak kullanılır)
kutıkzay kutıki: köpek oğlu köpek (sövgü olarak kullanılır)
kutış: dövmek
kutkane: köpek gibi, rezilce, rezaletle, bin bir güçlükle
kutkani reydı: b. kutkane
kutkeyi: rezillik, köpeklik
kuwarı: arı kovanı, petek
kuwarık/d: mantar
kuwayiş: 1)dövmek, vurmak 2)dürtmek
kuwe/e: dağ (b.koh)
kuweyiş: dövülmek
kuxayını: öksürmek
kuy/d: kabak
kuya şêxani/d: bir kabak çeşidi
kuya zımıstani/d: kışa saklanan bir kabak çeşidi
kuyaya/d: dövülen, dövülmüş olan
kuyaye/e: b. kuyaya
kuyayiş: dövülmek
kuz/e: testi (b. kuze)
kuze/e: testi
kuze/e: sansar, porsuk
kû/e: dağ (b. koh)
kû: ki, ola ki, herhalde, muhtemelen

kû/d: kabak
kûç: göç (b. koç)
kûçe/e: b. koçe
kûç kerdış: göç etmek (b. koç kerdış)
kûh/e: dağ
kûmı/d: b.komı
kûnı/e: tokaç (b. konı)
kûr/e: kör
kûse/e: köse
kûse/e: b. kalo (II)
kûseyi: b. koseyi
kûşkı/d: köşk (b. koşke)
kûyayene: düşmek
kûyayenı: b. kûyayene
kûyi: yabani, dağlı, ilkel
kwarı/d: b. kuare

L

la/d: b. lay
la/e: iplik, sicim
la: 1)yahu, be, ulan, hey 2)erkeğin karısına seslenirken kullandığı bir hitap sözcüğü
-la: sayının sonuna gelerek misli, kat anlamını veren bir ek (dıla: iki misli)
la: 1)ya, peki, öyle, işte 2)ama, fakat, lakin
labante/e: parfüm, lavanta
labaşe: yufka ekmeği
labelê: fakat, yine de, lakin, ama, ancak
la'bıker/e: kurnazca yalvaran, kurnazca konuşan veya davranan, yaltakçı
la'bıkerey: kurnazlık, numara yapma durumu
la'bi: yaltaklanma sözleri, numara
la'bi kerdış: yaltaklanmak, numara yapmak
labnê: b. labelê
labrê: b. labelê
lac/e: oğul, erkek çocuk
lacek/e: erkek çocuk, oğlan
lacê bıray/e: erkek kardeşin oğlu
lacık: b. lacek
la ilahe illallah: 1)"Allah'tan başka tanrı yoktur" anlamında Arapça bir söz 2)"yapılacak başka bir şey yok", "varsın olsun" anlamlarında kullanılan bir deyim
laj/e: b. lac
lajek/e: b. lacek
lakani: b. lekani
lakaya/d: sızlayan, yalvaran
lakaye/e: b. lakaya
lakayiş: sızlanmak, yalvarmak, yakarmak
lakayox/e: sızlayan, yakaran
lakayoxı/d: b. lakayox
lakı: peki, ya, eğer, şayet, madem, öyleyse
lakım: lakin, fakat
lal/e: dilsiz, kekeç
lal bıyayiş: 1)dilsiz olmak, kekeç olmak 2)dili tutulmak, bir şey diyememek
lalek/e: kekeç
lalekı/d: b. lalek
laley: dilsizlik, kekeçlik
lalı/d: b. lal
lali: dilsizlik, kekeçlik
lal kerdış: 1)dilsizleştirmek, konuşamaz duruma getirmek 2)susturmak
lalo/e: dilsiz, kekeç
lal û tat/e: dilsiz ve durgun olan kişi, anlama ve konuşma yeteneği kıt olan kişi
lamatı/d: tokat (b. lapat-ı)
lamba/d: lamba
lam û cim: lamı cimi, söylenecek fazla laf
lane/e: lahana
lane/d: 1)delik 2)in, ayı ini, mağara
lan-ı/d: delik (b. lane)
lani: b. lan-ı

lao: 1)be, ulan, yahu,hey 2)oğul!
lapık/e: eldiven (b. lepık)
laqe: alaka, ilgi
laqerdi: söz, konuşma, lakırdı
laqey tû pey niyo: "sen gerisine karışma", "sen hiç karışma", "hiç sorma, durum çok iyi" anlamlarında kullanılan bir söz
laqırdi: laf, konuşma, lakırdı
laqırdi kerdış: konuşmak
las: b. leş-e
laser/e: sel
lastık/e: lastik
lastkotin/e: pürtüklü ve kalın bir bez çeşidi
laşer: b. laser
lat/e: b. let
Latini: Latince, Latin alfabesi
la û las: perişan, sürünen kişi
lavrê: b. labelê
law/e: 1)yahu, be 2)oğul!
lawaya/d: havlayan, havlamış olan
lawaye/e: b. lawaya
lawayene: b. lawayiş
lawayiş: havlamak, ürümek
lawayox/e: havlayan, havlayıcı
lawayoxı/d: b. lawayox
lawıke/d: b. lawuke
lawnaya/d: emzirilen, emzirilmiş olan
lawnaye/e: b. lawnaya
lawnayiş: emzirmek
lawnayoxı/d: emziren, emzirici
lawneyiş: b. lawnıyayiş
lawnıyayiş: emzirilmek
lawo/e: b. law, lao
lawuke/d: türkü, ağıt
lawure/d: b. mundiya lawurı
lax kerdene: şaka yapmak
lay/d: dere, çay
layekı/d: derecik, küçük çay
layık/e: erkek çocuk, oğlan
layıq: layık, layık olan
layıq bıyayiş: layık olmak
layıqı/d: b. layıq
lay leheyfi/e: yorgan dikmekte kullanılan kalın iplik
Laz:Laz
laz/e: oğul, erkek çocuk (b.lac)
lazek: b. lacek
lazê bıray/e: erkek kardeşin oğlu, yeğen (b. lacê bıray)
Lazki: 1)Lazca 2)Laz gibi
lazım: lazım, gerekli
lazım bıyayiş: lazım olmak, gerekmek
lazımey: gereklilik, lazım olma
lazut/e: mısır
le: b. lez
le: be, yahu, ulan, hey (b. la)
leb/e: el, avuç (b. lep)
lebat: çaba, çalışma tavrı
lebeyiş: b. lebıyayiş
lebıyayiş: yalvarmak, yakarmak
lebleboy: leblebi
lec: kavga, savaş
lecı: b. lec
lecı kerdış: b. lec kerdış
lec kerdış: kavga etmek, savaşmak, mücadele etmek, direnmek
lee: yahu, be, ulan, hey (b. le, la)
lef: dalga
legan: leğen
legan/e: bir tabanca çeşidi
leheyf/e: yorgan (b. lıheyf)
leheyf pıro dayiş: yorgan kaplamak, yorgan dikmek
lehim/e: lehim

lehimkerda/d: lehimli, lehimlenmiş olan
lehimkerde/e: b. lehimkerda
lehim kerdış: lehimlemek, lehim yapmak
lehmacun/e: lahmacun
le'im/e: b. lehim
le'imkerda/d: b. lehimkerda
le'imkerde/e: b. lehimkerde
lej: kavga, savaş
lejg-ı: aynı kökten gelme çatallı bölümlerin herbiri, dal
lejı: b. lezı
lej kerdış: kavga etmek, savaşmak
-lek: bir küçültme eki (wırdêlek: küçücük, ufacık
lek: on bin (10 000)
lekan-i: fazla kar yağan yerlerde kara batmamak için, ayağın altına bağlanan bir çembere ağ şeklinde gerilmiş iplerden oluşan araç
lekate/e: biçilen ekinlerin tarlada kalan döküntü ve artıkları veya bunları toplama işi
lekate kerdış: ekinin biçilmesinden sonra tarlada kalan döküntü ve artık başakları toplamak
leke/e: leke
leke bıyayiş: leke olmak, lekelenmek
leke kerdış: lekelemek, leke yapmak
lekeyın/e: lekeli
lekeyını/d: lekeli
lekmatı/d: tokat, şamar
lekmatıkı/d: lakap, takma ad
lekmatıkı pa nayiş: lakap takmak
lekmatıkı...vetış: lakap takmak
lekmatı pa vıstış: tokatlamak, tokat vurmak
lekmati kerdış: tokatlamak, şamar vurmak
lekmı/d: benek
lele: be, yahu, canım!
lele/e: lala
leleri bere (bıder) vetış: ...başına olmadık işler getirmek
lekmatı/d: tokat, sille (b. lepat-ı)
lem/d: b. lemı
lemekı/d: b. lemı
lemet: yakınma, yerme, zemmetme
lemet/e: zimmet, zimmete geçen, borç
lemetê...dı bıyayiş: yanında alacağı olmak
lemetê...kewtış: zimmetine geçmek
lemet kerdış: yakınmak, zemmetmek, kötülemek, birisinin gıyabında onun aleyhinde konuşmak
lemı/d: 1)ağaççık, bodur ağaç topluluğu 2)sebze bitkisi
lemı: b. lemın
lemın: "vah be", "vay halime" anlamında kullanılan bir sözcük
lemıney: b. lemın
lemınê: b. lemın
leng: aksayan, topal
lengan/e: leğen
lengaya/d: aksayan, topal
lengaye/e: b. lengaya
lengayiş: topallamak, ayağından aksamak
lengeri/d: büyük tepsi, tabak
lengeri/d: 1)dairevi olan 2)fötr şapka
leng-ı/d: b. leng

lengı/d: b. nengı
lenglengı/d: leylek
lenglengo: tek ayak ile yürüme
lep/e(I): el, avuç
lep/e(II): bulamaç, lapa; kedi ve köpek gibi hayvanlar için un ve sudan hazırlanan yiyecek
lepat-ı/d: tokat, sille
lepık/e: eldiven
lepık/e: genellikle çocuklarca incecik ağaç dallarından düz olarak örülüp pestil veya pekmez helvası yapılırken içine birkaç kez batırılan ve kışa saklanıp tatlı kısmı yenen bir nesne (delikli küçük taşlara ip geçirilerek pestil veya pekmez helvasına batırılmak suretiyle yapılan çeşitleri de vardır)
lepuk/e: eldiven (b. lepık)
leq: kıpırdama
leq: bir şeyin yerinden oynamasıyla çıkan ses
leqam-ı/d: lakap
leqamı pa nayiş: lakap takmak
leqamı...vetış: lakap takmak
leqayiş: 1)teplenmek, yerinden oynamak 2)sallanmak 3)asılmak
leqnayiş: 1)tepletmek, yerinden oynatmak 2)sallamak 3)asmak
ler kerdış: yuvarlamak
lerzayenı: b. lerzıyayiş
lerzayiş: b. lerzıyayiş
lerze: acele, çabuk (b. lezı)
lerze kerdene: acele etmek
lerz-ı/d: 1)sallantı, titreyiş, titreme 2)deprem
lerzı dekewtış: 1)ürpermek 2)sallantı olması, deprem olması
lerzıyayiş: titremek
lerznayiş: titretmek, sallamak
lese: b. leş-e
leş: savaş, kavga
leş-e/d: leş, ceset, gövde
leşı/d: b. leş-e
let/e: bir yere dikilmiş olan yuvarlakça bir taşa, her oyuncunun elindeki düz taşları sırayla fırlatıp bu taşı dikili olduğu yerden uzaklaştırmaya dayanan bir çocuk oyunu ve bu oyunda her oyuncunun sahip olduğu düz taşın adı
lete/e: 1)parça, bölüm 2)ekmek parçası
lete bıyayiş: parçalanmak, parçalara ayrılmak, dilimlere bölünmek
lete kerdış: b. letey kerdış
lete lete: parça parça, bölüm bölüm
letey kerdış: parçalamak, parçalara ayırmak, dilimlere ayırmak
letı: b. lete
let-ı: sayının sonuna gelerek o sayıda "doğum" anlamını verir (dıletı: ikiz, ikili doğum)
letı bıyayine: b. lete bıyayiş
lew/e: dudak
lew/d: b. lewı
lewalew: 1)dudak dudağa 2)ağzına dek dolu
lewçe/e: bir yerin ya da eşyanın ağız kısmındaki çıkıntılı veya kıvrık bölümü
lewçurr/e: dudağı yarık olan, eğri dudaklı
lewçurrı/d: b. lewçurr
lewde/e: övendirenin sivri olmayan arka ucundaki yassı demir
lewe/d: öpücük (b. lewı)

lewe/e: tepe
lewe/e: yan, nezd, kıyı
lewe pıra nayine: öpmek
lewê xwı gaz kerdış: 1)dudağını ısırmak 2)imalı olarak bir şey kastetmek amacıyla birisine bakıp dudağını ısırmak
lewê xwı tuti kerdış: dudaklarını sarkıtmak, somurtmak
lewha/d: lewha
lewı/d: öpücük, buse
lewı pa dayiş: öpmek
lewı pa nayiş: öpmek
lewı...ra dayiş: -i öpmek
lewıyayine: teplenmek, yerinden oynamak
lewi deverdayiş: dudaklarını sarkıtmak, somurtmak, kızmak, üzülmek
lewi deverdıyayiş: dudakları sarkmak, somurtmak, kızmak, üzülmek
lewi kerdış: ağlamak üzere olanın dudaklarının hareket etmesi
lewi pê ra dayiş: 1)öpüşmek 2)dudaklarını birbirine yapıştırmak, ağzını kapatmak
lewi pê ra şıyayiş: öpüşmek, kucaklaşıp öpüşmek
lewi qırmıçıyayiş: dudakları büzülmek, dudakları solmak
lewi qırmıçnayiş: dudak bükmek
lew kerdene: öpmek
lewnayiş: b. lawnayiş
lew nayiş...: öpmek
lew nayiş pa: öpmek
lew nayiş pıra: öpmek
lew pa nayiş: öpmek
lew pıra nayiş: öpmek
lew...ra dayiş: öpmek
lew... ra nayine: -i öpmek
lew...ra nayiş: -i öpmek
lewsurı/d: 1)kırmızı dudaklı, dudakları kırmızıya boyanmış kadın 2)orospu
lewşeqata/d: çatlak dudaklı, dudakları yarık olan
lewşeqate/e: b. lewşeqata
lewtenık/e: ince dudaklı
lewtenıkı/d: b. lewtenık
lewtık/e: oğlak ve kuzu gibi hayvanların annesinin sütünü emmesini engellemek amacıyla ağızlarına takılan ağızlık
lewtış: süt emmek (hayvan için kullanılır)
lewtıyayiş: emzirilmek, süt emmek
lewtut/e: dudakları sarkık ve kalın olan kişi
lewtutı/d: b. lewtut
lewutene: hareket etmek
lewuye: hareket
lewverradaya/d: dudakları sarkık olan kız veya kadın
lewverradaye/e: dudakları sarkık olan kişi
lew verra dayiş: dudaklarını sarkıtmak, somurtmak, kızmak
ley/d: direk, sırık
ley : yan, nezd
leyaq: layık, layık olan
leyaq bıyayiş: layık olmak
leyaqı/d: layık, layık olan
leyekı /d: ince direk veya sırık
leyêke/d: fidan
leyir/e: 1)yavru, çocuk, çocukcağız 2)filiz, yeni biten darı veya mı-

sır bitkisi 3)civciv
leyirey: çocukluk, yavruluk, yavru olma durumu
leyırı/d: yavru, kızcağız
leyletul qedır: Müslümanlara göre kutsal gecelerden olan Ramazan ayının 27. gecesi, leyle-i kadir
Leyl û Mejnun: 1)Leyla ile Mecnun 2)mecaz olarak: aşık olanlar, birbirlerini çok sevenler
leym/e: kir
leymın/e: 1)kirli 2) koyu, siyahımsı
leymınek/e: 1)biraz kirli olan 2)hafif koyu renkli, siyahımsı
leymını/d: b. leymın
leymın û lêşıkın/e: kir pas içinde olan, kirli
leymın û lêşıkını/d: b. leymın û lêşıkın
leymunata/d: limonata
leymuneta/d: limonata
leymunı/d: limon
leym û lêşe: kir pas, pislik
leym û lêşıkı: b. leym û lêşe
leyr/e: b. leyir
leyrek/e: 1)hayvan yavrusu 2)çocuk
leyrekı/d: b. leyrek
leyreki bın dı bıyayiş: "beklenmedik derecede kurnaz olmak", "saman altından su yürütmek" anlamında kullanılan bir deyim
leyreki fırnayiş: 1)yavrularını büyütüp uçacak duruma getirmek 2)mecaz olarak: çocuklarını yetiştirip büyüterek evlendirmek
leyreki kerdış: yavrulamak
leyreki pizze dı bıyayiş: kurnaz ve hilekar olmak, içten pazarlıklı olmak
leyreki vetış: yavrulamak
leyrı/d: b. leyirı
leyrık/e: yavru, yavrucak (b. leyrek)
leyro/e: oğul, yavru!
leyro luri: ağıt ve türkülerde "oğul", "yavrum" anlamında kullanılan bir söz
lez: kavga, savaş (b. lec, leş)
lez: acele, çabuk
lezalez: kolay kolay, çabucak
leza to ya: "acelen ne?", "senin sıran mı be?" anlamında zamansız bir şey yapana hitaben söylenen bir söz
leze: kavga, savaş (b. lec, leş)
lezey: çabukluk, acele, acillik
lezı: çabuk, süratli, acele
lezı kerdış: acele etmek, (bir işi) çabuk yapmak
lezkani: süratle, çabuk davranarak, aceleyle
lez kerdene: kavga etmek (b. lec kerdış)
lez kerdış: b. lezı kerdış
lez lez: çabucak, süratli
lezzet/e: lezzet, tad
lê: kadına seslenirken kullanılan bir hitap sözcüğü
lê: yan, taraf, nezd (b. ley)
lêçek: bir çeşit küçük tülbent
lêl: b. lêlı
lêlê: kadına hitap için kullanılan bir sözcük, türkülerde giriş ve taksim bölümlerinde sıkça kullanılan bir sözcük
lêlı: bulanık (sıvı için kullanılır)

lêm/e: 1)irin 2)kir (b. leym)
lêmın/e: kirli (b. leymın)
lên/e: tencere, kazan
lêr bıyayiş: yuvarlanmak
lêsıyayiş: yalanmak
lêş: kir
lêşı: b. leym û lêşe
lêşıkı: b. leym û lêşıkı
lêşıkın: b. leymın û lêşıkın
lêşın/e: kirli
lêşını/d: kirli
lêyş: b. lêş
lêyşın: b. lêşın
lêzık/d: salgı, bulamaç gibi cıvık şey
lêzıkın/e: bulamaç gibi cıvık olan, salgılı
lêzıkını/d: b. lêzıkın
Lıcı: Diyarbakır'a bağlı bulunan Lice ilçesi
lıheyf/e: yorgan (b. leheyf)
lı'im/e: lehim
lı'im kerdış: b. lehim kerdış
Lıjı: b. Lıcı
lıla: yahu, be, ulan, hey
lımıtış: b. nımıtış
lıncı: çamur
lınci: b. lınc ı
lınc û lêz: cıvık çamur, batak
lıng/d: ayak
lınga xwı ta vıstış: uğramak, baş vurmak
lınge/d: ayak
lınge estene: adım atmak, ayak basmak (b. lıngı eştış)
lınge estene ve...ver: çelme takmak (b. lıngı eştış ver)
lıngı/d: ayak
lıngı eştış: adım atmak, ayak basmak
lıngı eştış ver: çelme takmak
lıngı vıstış ver: çelme takmak
lıske: b. alışkı
lıştış: yalamak
lıtenı: süt emmek
lıvdı/d: dikenli bir bitki
lıvını/d: yatak
lız/e: kırlarda yetişen geniş yeşil yapraklı ve zehirli bir bitki
lızg: dal (b. lejg-ı)
lızna/d: b. lujına
lızz: b. lız
lia: b. liya
liç/e: çapak
liçıkı/d: civciv
lif/e: banyo yaparken vücudu temizlemek için kullanılan kese
lil: mat renk, mavimsi
lilawı/d: hastalıktan dolayı akan gözyaşı
lilık/e: ayna
lill: b. lil
lillat'ala: lillahi teala, "Allah için", "Allah'a güvenerek" anlamlarında kullanılan Arapça bir söz
lillawı/d: b. lilawı
limın/e: kirli (b. leymın)
lir: b. leyir
lisa/d: lise
lista/d: liste
litene: b. lewtış
liter/e: litre, eskiden kullanılan sekiz okkalık ağırlık ölçüsü birimi
liya: yahu, be, ulan, hey! (b. la)
lo: ya, yahu, be, ulan, behey, hey!
lobi: fasulye
locıne/d: baca
locını/d: b. locıne

lojını/d: b. locıne
lok/e: naylon, plastik
lokên/e: naylondan yapılmış olan, plastikten yapılan eşya
lokın/e: lokên
lolık: bir tırtıl çeşidi
lolo: 1)erkeğe hitap sırasında kullanılan bir sözcük;hey, be, behey, yahu 2)türkülerde daha çok giriş ve bağlantılarda kullanılan bir sözcük
lomey: sitem, serzeniş, yakınma
lomey bıyayiş: sitem edilmek, serzenişte bulunulmak, kendisinden yakınılmak
lomey kerdış: sitem etmek, serzenişte bulunmak, yakınmak
lonayiş: b. lawnayiş
lon-e: b. lane
lop/e: b. lep (I)
loq/e: çifte, hayvan tekmesi
loq/d: dam loğu, yuvak
loqante/e: lokanta
loqera/d: barsak, bağırsak
loqıla: b. loqera
loqım/e: lokum
loqımte/e: b. loqante
loqi eştış: hayvanın çifte atması, tekme atmak
loqi eyştış: b. loqi eştış
loqi vıstış: b. loqi eştış
loqla: b. loqera
loqloq: tırıs, binek hayvanının dörtnala olmayan sarsıntılı koşması
loqloq vazdayiş: tırıs koşmak
loqloq xar dayiş: hayvanı tırıs koşturmak
Loqman Hekim: Lokman Hekim, bütün dertleri iyileştirdiğine inanılan efsanevi bir hekim
loqme/e: lokma
loqmey geyrayiş: yemek yemek için başkalarına gitmek, başkalarından birşeyler koparmaya çalışmak
loqra/d: b. loqera
loqtizık: hayvanın zıplayıp koşarak attığı tekme
loqtizıki eştış: 1)hayvanın çifte atması 2)mecaz olarak: sevinç duyup yerinden hoplamak, neşelenmek
loqtizıki eyştış: b. loqtizıki eştış
lorı/d: toprağın altını boşaltan ve toprak altında yuvalanan bir çeşit tarla faresi
lori: ninni, ninni söylerken kullanılan bir sözcük
lori dayiş: çok dövmek, perişan etmek
loter/e: kalın parça (yumuşak şeylerin parçası için kullanılır)
loterı/d: b. loter
lowayine: b. lawayiş
lowha/d: b. lewha
lox: b. loxı
loxı/d: loğ, yuvak
lox kerdış: loğlamak
loxme: b. loqme
loxmey geyrayiş: b. loqmey geyrayiş
lozene/d: b. locıne
lozın: ocak (b. locıne)
lucını/d: b. locıne
lue/d: tilki
luela adıri/d: çömlek içine konularak ateş közleri ve kül altında pi-

şirilen bir çeşit ekmek
luela toqı/d: içine çökelek konularak sac üzerinde pişirilen bir çeşit pide
luelı/d: b. luwelı
luexı/d: b. lox
luh:büyük taş, kökü toprakta olan büyük taş
lui/d: tilki (b. luy)
lujına/d: evlek
lujını/d: baca
lukısı/d: lüks lambası
luks: lüks
lul/e: ağaç aşısı, bitki aşısı
lul: kıvrımlı, büklümlü
lula/d: uzun kemik
lul gırewtış: aşının tutması, aşı tutmak
lulıbend/e: kavalcı, kaval çalan
luli/d: kaval
luli/d: uzun kemik
luli/d: boru
luliya tıfıngi/d: tüfek namlusu
lul kerdış: bitki aşılamak
lunayış: b. lûnayiş
luwecını/d: baca (b. lujını)
luwel: ateş közlerinin altına konarak pişirilmek üzere hazırlanan hamur
luwelı/d: bir çeşit pide
luwi/d: tilki
luxet/e: lügat, ağdalı konuşma
luxet qali kerdış: lügat parçalamak, ağdalı konuşmak
luy/d: tilki
luzım: lüzum, gereklilik
luzım bıyayiş: lüzum olmak, gerekmek
luzım kerdış: lüzum etmek, gerekmek
luzum: lüzum
luzum bıyayiş: lüzum olmak, gerekmek
luzum kerdış: lüzum etmek
lû/d: tilki (b.luwi)
lûbi: fasulye, bakla
lûcını/d: baca
lûe/d: b. luyi
lûmey: b. lomey
lûnayiş: tepletmek, yerinden oynatmak
lûrıknayiş: ninni söylemek
lûwi/d: tilki
lûye/d: tilki (b. lûwi)
lyuli: b. luli

M

ma/d: anne
ma: biz
ma: niye?, sanki, be!
mabên/e: ara, orta
mabên çın bıyayiş: arası olmamak, arası bozuk olmak, birisiyle küskün olmak
mabên heremıyayiş: arası bozulmak
mabên heremnayiş: arayı bozmak
mabên vıraştış: arayı yapmak, arayı düzeltmek
mabên weş bıyayiş: ...ile arası iyi olmak, haşır neşir olmak
mabên weş kerdış: arayı düzeltmek, iyi geçinir olmak
mabin/e: ara, orta (b. mabên)
macir/e: muhacir, göçmen
macun/e: macun
ma'd/e: iştah
ma'd bıder şıyayiş: iştahı çekmek
ma'd bıyayiş: iştahı olmak
ma'd çın bıyayiş: iştahsız olmak, iştahı olmamak
ma'de/e: 1)mide 2)iştah
ma'de giyrıyayiş: iştahı olmamak, iştahı kaybolmak
madem: madem, madem ki
ma'den/e: maden
Ma'den: Elazığ'a bağlı bulunan Maden ilçesi
ma'dê xo hera kerdış: sabırlı davranmak, tahammüllü davranmak
ma'dê xo teng kerdış: tahammülsüzce davranmak, tahammül edememek
ma'd giyrıyayiş: b. ma'de giyrıyayiş
ma'f: b. mahf
ma'fa/d: kutu
ma'f bıyayiş: mahvolmak
ma'fıze: b. mahfıze
ma'f kerdış: mahvetmek
mahf: mahv, mahvolma
mahf bıyayiş: mahvolmak
mahfıze: 1) muhafaza 2)muhafaza birliği, koruyucu
mahfıze bıyayiş: 1) muhafaza olmak 2)muhafaza edilmek, korunmak
mahfıze kerdış: muhafaza etmek, korumak
mahf kerdış: mahvetmek
mahine/d: kısrak
mahını/d: b. mahine
mahkema/d: mahkeme
mahkema bıyayiş: mahkeme olmak, mahkemeye çıkmak
mahkema kerdış: mahkemeye çıkarmak, mahkemesini yapmak
mahkema kewtış: mahkemelik olmak, mahkemeye düşmek
mahkıma/d: mahkeme
mahkum/e: 1)mahkemece aranan kişi, kanun kaçağı 2)hükümlü, tutuklu
mahkum bıyayiş: 1)hüküm giymek, ceza yemek 2)kanun kaçağı olmak, dağa çıkmak

mahkume: 1)mahkumluk, mahkumiyet, tutukluluk, hüküm giyme durumu 2)kanun kaçağı olma durumu, haydutluk, dağa çıkma durumu
mahkumey kerdış: haydutluk yapmak, dağa çıkmak
mahkumı/d: b. mahkum
mahluq/e: mahluk, yaratık
mahluqı/d: b. mahluq
mahpusxane/e: hapisane, cezaevi
mahre/e: nikah
mahre bıyayiş: nikahlanmak (kadının nikahlanması)
mahre kerdış: nikahlamak
mahsere/e: üzümün sıkılıp şırasının çıkarıldığı yer
mahşer/e: mahşer
maiyet: maiyet, emir altındaki
mak: düğme
make/d: dişi
maki: düğme (b. mak)
makina/d: 1)makine 2)otobüs vb. motorlu araç
ma'kum/e: b. mahkum
mal/e: 1)mal 2)davar
mala hali: "şu hale bak!"anlamında beğenilmeyen bir durumu tepkiyle belirten bir ifade
malaka mendış: bakakalmak
malba/d: b. marula
mal bıyayiş: mal olmak
malêbı/d: yaba
malê dina/e: 1)dünya malı 2)mecaz olarak: değerli mal, çok fazla miktarda mal
malêvı/d: malêbı
malê xızna/e: hazine malı, hazine mülkü olan arazi
malêzı/d: bulamaç
ma'lım/e: öğretmen
ma'lımı/d: bayan öğretmen
malifet/e: terbiye
malifetli: terbiyeli, uslu
Malıki: İslamiyetteki dört sünni mezhepten biri olan Maliki mezhebi ve bu mezhebe mensup olan kişi
maliyet/e: maliyet, mal oluş
malmalıkı/d: kertenkele
malmalok: b. malmalıkı
malmolık: b. malmalıkı
malo pes/e: davar (b. mal û pes)
maluelıki: hamur ve ince bulgur ile yapılan, daha sonra üzerine tarhana dökülerek hazırlanan bir yemek
ma'lum/e: 1)öğretmen 2)bilinen, malum
ma'lumat: malümat, bilgi
ma'lumey: öğretmenlik
ma'lumı/d: bayan öğretmen
mal û ga: büyük baş hayvanlar
mal û hal: mal mülk, mal varlığı, mal ve hal
mal û hal ra bıyayiş: maldan mülkten olmak, her şeyini yitirmek
mal û hal ra kerdış: maldan mülkten etmek, her şeyini yitirmesine neden olmak
mal û mılk: mal mülk
mal û pes/e: davar
mal vejıyayiş: maden çıkmak, define çıkmak
malyez: malêzı
malzeme/e: malzeme
ma maran/d: kayalıklarda yaşıyan

büyük bir kertenkele cinsi
ma mazıyan/d: birbirine yapışık iki mazıdan meydana gelen büyük mazı çeşidi
Mameki: Tunceli
ma'mele/e: 1)muamele 2)cinsel ilişki
ma'meley xwı tê mıyan kerdış: birbiriyle alışverişte bulunmak, birbiriyle ilişki kurmak
ma'mile: b. ma'mele
ma'mur/e: memur
ma'muretey: memuriyet, memurluk
ma'murey: memurluk
ma'na/d: mana, anlam
ma'na kerdış: anlamını açıklamak
ma'na vetış: anlam çıkarmak
manayiş: benzemek
mandalina/d: mandalina
mandene: kalmak
mane: bahane
mane/e: b. mıyane
maney: bahane
maney geyrayiş: bahane aramak
maney kerdış: bahane etmek
mang/d: ay
manga/d: inek
ma'ni: engel, mani
ma'ni bıyayiş: mani olmak, engel olmak
ma'niki veyndayiş: kendi kendine rasgele yüksek sesle türkü söylemek
manila/d: büyük taşları kaldırmakta kullanılan büyük madeni kaldıraç, lövye
mankere/d: dişi eşek
mankerı/d: dişi eşek (b. mankere)
manqal/e: mangal
manqır/e: mangır, eskiden kullanılan ikibuçuk para
manto/e: manto
manyaq/e: manyak
mapusxane/e:mahpusane, cezaevi
maqul/e: 1)güzel ve olgunca sözler söyleyen kişi, itibarlı kişi 2)makul, uygun
maquley: 1)olgunluk, itibarlılık 2)akla uygunluk, makul olma
maqulı/d: b. maqul
mar/d: anne
mar/e: yılan
maraz/e: maraz, müzmin hastalık (b. merez)
marazın/e: b. merezın
marcû/d: mercimek
marda xwı ra bıyayiş: doğmak, anasından doğmak
marda xwı ra kewtış: (anasından) doğmak
marda xwı ra peyda bıyayiş: doğmak
marda/d: ölü, ölmüş olan
marde/e: b. marda
mardış: 1)ölmek (b. merdış) 2)sönmek (yanan şeyin sönmesi)
mare/e: nikah
mare betal bıyayiş: nikahı geçersiz olmak
mare bırnayiş: nikah kıymak
mare ca dı bıyayiş: nikahı geçerli olmak
marekerda/d: nikahlanmış olan kadın, nikahlı kadın
mare kerdış: nikahlamak
mare ra berdış: nikahlı kadını kaçırmak

mare ra bıyayiş: nikahlı olmak (daha çok kadın için kullanılır)
mare ra rey kewtış: (kadın) nikahlı iken başka erkek ile kaçmak
mare ra şıyayiş: (kadın) nikahlı olduğu halde başka erkek ile kaçmak
mare vıstış ser: kız veya kadını nikahlamak
marg/e: ölüm (b. merg)
marı/d: anne
marı/d: dişi yılan
marık/e: (çocuk dilinde) yılan, böcek
mari/d: dişi kuş, ana kuş; dişi keklik
marji/d: mercimek
marmalûk/d: kertenkele
marmase/e: yılanbalığı
maro siya/e: 1)kara yılan (halk arasında nazar etme ihtimali olan kişilere hitaben, nazar etmelerini önlemek amacıyla "**pışt pışt, maro siya to ra pey**" şeklinde bir söz söylenir), 2)mecaz olarak: kötü niyetli, düşmanca
marqa/d: marka
mar qılênayiş ow...ver nayiş: "e çok büyük bir kötülük yapmak" anlamında kullanılan bir deyim
martin: bir tüfek çeşidi olan martin
marul/e: marul
marula/d: kertenkele
mar û pirı: ana avrat (küfürlerde kullanılır)
masa: balık (b. mase)
masaya/d: şişkin, şişmiş olan
masaye/e: b. masaya
masayiş: şişmek
mase/e: balık
mase/e: masa
ma'seran ra ameyiş war: bağbozumu döneminin sona ermesi
ma'sere/e: b. ma'sıre
ması/d: şişman, şişkin, şişmiş olan
ma'sıre/e: b. mahsere
masnayiş: şişirmek
mast/e: yoğurt
mastawa/d: dövme, ayran ve yağdan yapılan bir yemek
mastba/d: b. mastawa
mastêr/e: huni
masul/e: mahsül
masura/d: vücuttaki kabartı veya şişkinlik
masurey pa bestış: döverek vücudunda şişiklikler meydana getirmek
maşe/e: maşa
maşella: maşallah, bravo
ma'şêl/d: büyük asma ağacı
ma'şlêrı/d: büyük asma ağacı
maşut/e: ipek böceği cinsinden bir tırtıl
ma'tac/e: muhtaç
ma'tacey: muhtaç olma, gereksinim
ma'tacı/d: b. ma'tac
ma'taj/e: b. ma'tac
mat/e: şaşıran, şaşırmış olan
mat bıyayiş: 1)şaşırmak, hayret etmek 2)mat olmak, oyunda tümden kaybetmek
mat kerdış: mat etmek, oyunda yenmek
mat mendış: hayret etmek, şaşırmak, afallamak
maturra/d: iş yapmayan, tembel,

boş gezen kimse
maturre/e: b. maturra
ma vaji: b. ma vajime
ma vajime: diyelim ki, söz gelimi, örneğin
mawerdı/d: gül
ma'win/e: muavin
ma'winey: muavinlik
maxı/d: 1)damın üzerini örtmekte kullanılan direk 2)odun dizisi
may/d: anne
maya xwı ra bıyayiş: anasından doğmak, doğmak
maydenoz/e: maydanoz
maye/d: anne
ma'yene/e: muayene, kontrol
ma'yene bıyayiş: muayene olmak
ma'yene kerdış: muayene etmek
ma'yenexane/e: muayenehane, kontrol yeri
mayenı/d: dişi
mayê: anne (hitap sırasında kullanılır)
ma'yine/e: b. ma'yene
mayine/d: kısrak (b. mahine)
mayinı/d: b. mahını
mayke/d: dişi, dişil
maykey: dişilik
maykı/d: b. mayke
mayki/d: dişi, dişil, dişisel
may maron/d: b. ma maran
mazbut: sağlam
ma'zeme/e: malzeme
mazêrı/d: meşe ağacı
mazga/d: kuyruk sokumu kemiği
mazga dekewtış: bel kayması
Mazgêrt: Dersim yöresindeki Mazgirt ilçesi
mazı/e: mazı
ma'zıme/e: malzeme
mazırma/d: şıra üzümü ve bunun teveği
mazi çinayiş: b. mazi çiynayiş
mazi çiynayiş: mazı toplamak
mazi geyrayiş: toplamak için mazı aramaya çıkmak
mazi û gezi: b. tê reydı mazi û gezi çinayiş
mazot/e: mazot
me-: fillerin olumsuz emir formunda fillden önce gelip olumsuzluk anlamı verir (menuse: yazma!)
me'aş/e: maaş
meb'us/e: mebus, milletvekili
meb'usey: mebusluk, milletvekilliği
mecal: güç, fırsat, olanak, mecal
mecbur/e: mecbur
mecbur bıyayiş: mecbur olmak
mecburen: mecburen, zorunlu olarak
mecburetey: mecburiyet, zorunluluk
mecburi: mecburi, zorunlu
mecbur kerdış: mecbur etmek
mecbur mendış: mecbur kalmak
mecırfe/e: b. mecrefe
mecide/e: mecidiye (Osmanlı döneminde kullanılan 20 kuruşluk para)
meclıs/e: 1)meclis 2)göz (evin bölümlerinden herbiri)
mecmu'a/d: dergi, mecmua
mecrefe/e: damın üzerinde biriken karı küremekte kullanılan uzun tahta kürek
mecrıfe/e: b. mecrefe
medeniyet/e: medeniyet

mederıyaya/d: pisliğe bulaşmış olan, berbat olan
mederıyaye/e: b. mederıyaya
mederıyayiş: pisliğe bulaşmak, berbat olmak
medernaya/d: pisliğe bulaştırılmış olan, berbat edilmiş olan
medernaye/e: b. medernaya
medernayiş: pisliğe bulaştırmak, berbat etmek
medet: medet, yardım
medırayiş: b. mederıyayiş
medırnayiş: b. medernayiş
medinet/e: b. medeniyet
medresa/d: medrese
medrısa/d: b. medresa
mef'et/e: menfaat, çıkar, fayda
mehal: b. mıhal
mehcub/e: mahcup
mehcub bıyayiş: mahcup olmak
mehcub kerdış: mahcup etmek
Meheli: Karacadağ yöresinde bir kaç köyü kapsıyan ve Dımılı (Zaza) lehçesiyle konuşan bir aşiret ile bu aşiretin bulunduğu yöre adı
meheyr/e: zavallı, yoksul, yoksun
meheyrey: zavallılık, yoksulluk
meheyrı/d: b. meheyr
mehla/d: mahalle
mehlan/e: zaman, vade, sıra
mehluq/e: mahluk, yaratık
mehluqat: mahlukat, yaratıklar
mehrum/e: mahrum, yoksun
mehrum bıyayiş: mahrum olmak, yoksun olmak
mehrumetey: mahrumiyet, yoksunluk
mehrumey: mahrum olma, yoksunluk
mehrum kerdış: mahrum etmek, yoksun bırakmak
mehrum mendış: yoksun kalmak
mehşer/e: mahşer
me'ine/e: muayene
mejbur: b. mecbur
mejburen: b. mecburen
mejburi: b. mecburi
mejbur mendış: b. mecbur mendış
mejde/e: b. mecide
mejide/e: b. mecide
mejırfe/e: b. mecrefe
mejir/e: b. macir
Mejnun: 1)Mecnun (Leyla'nın sevgilisi) 2)mecaz olarak: aşık, çok seven, derbeder, sersem
mekan/e: mekan
mekruh/e: mekruh
mekteb/e: mektep, okul
mektebli: mektepli, öğrenci
mektev/e: b. mekteb
mektub/e: mektup
mekubı/d: yiyeceklerin üzerine kapatılarak onların korunması için veya içine eşya konmakta kullanılan geniş ve büyük sepet
mela: inşallah, Allah vere
mela/e: b. mella
melaiketı/d: melaike, melek
mele/e: 1)solucan, tenya 2)çekirge
mele/e: duvarcı malası
melem/e: b. melhem
meleşe/e: sivrisinek
melhem/e: merhem
melhemên/e: yumuşak tabiatlı, yumuşak huylu
melik/e: melik, padişah
mella/e: molla, din adamı, imam

mellayey: mollalık, imamlık
melmeket: b. memleket
melqe: bir çeşit yemek
melqep: dokumacılıkta kullanılan ve yumak saran bir çeşit makara
melqı: küfür
melul/e: efkarlı, üzgün, melul
melulı/d: b. melul
me'lum/e: b. ma'lum
mel'um: mel'un, lanetli, lanetlenmiş olan
meme: (çocuk dilinde) yiyecek, mama
memık/e: meme
memleket/e: memleket, ülke
memnun/e: memnun
memnunetey: memnuniyet, hoşnut olma
memnuniyet: memnuniyet, hoşnut olma
memnun kerdış: memnun etmek, sevindirmek
Mem û Zin: ünlü Kürt aşk destanı ve bu destanın iki kahramanı Mem ile Zin
me'na/d: mana, anlam
me'na kerdış: b. ma'na kerdış
menda/d: kalan
mendaye/e: kalan
mende/e: kalan
mendene: kalmak
mendış: kalmak
mendış: benzemek
mendox/e: kalan, kalıcı
mendoxı/d: b. mendox
men'e kerdış: men etmek
menewşe: menekşe
menfe'et/e: menfaat, çıkar
menfı'et: b. menfe'et
meng-ı/d: ay
mengıri/d: orta büyüklükte sini
menşur/e: meşhur
mentıq/e: mantık
mentıqe: mıntıka
mentışe: menteşe
menzil/e: mesafe, menzil, erim
mepısxane/e: b. mahpusxane
meqam/e: makam
meqati...bıyayiş: korumak, bakmak
meqati kerdış: bakmak, beslemek
meqbul/e: makbul
meqbuz/e: makbuz
meqera/d: makara
meqes/e: makas
meqesekı/d: uzun vantuzları olan çekirge büyüklüğündeki bir böcek
meqeşer/e: kuruyunca siyahlaşan bir çeşit nohutun, kabuklarından arındırıldıktan sonra geriye kalan kısmı olup bulgur pilavı vb. yemeklere katılır
meqlum: altı üstüne getirilmiş olan, ters döndürülmüş olan, ters, tersyüz
meqlumbıyaye/e: tersyüz olan, ters çevrilmiş olan
meqlum bıyayiş: tersyüz edilmek, ters çevrilmek
meqlumkerda/d: tersyüz edilen, altı üstüne çevrilmiş olan
meqlumkerde/e: b. meqlumkerda
meqlum kerdış: tersyüz etmek, altını üstüne getirmek
meqlumkerdox/e: tersyüz çeviren, altını üstüne çeviren
meqsed/e: maksat
mer/e: bel, toprağı belleme aracı

meram: 1) meram, amaç 2)kin, garaz
meramî çarnayiş: birisine karşı kinini sürdürüp bahane aramak, kin gütmek
meraq/e: merak
meraq bıyayiş: merak olmak, merak edilmek
meraq kerdış: merak etmek
merasım/e: merasim, tören
meraz/e: b. merez
merci/d: mercimek
mercû/d: mercimek, mercimek çorbası
merd/e: cömert, yiğit
merda/d: 1)ölü, ölmüş olan 2)çok güçsüz ya da ağır hasta
merde/e: b. merda
merde bıyayiş: 1)ölü olmak 2)ağır hasta olmak, komada olmak, ölmek üzere olmak
merdek/e: b. mêrdek
merdeki: ölü gibi, ölücesine
merdene: ölmek, ölüm
merdey: ölmek
merdım/e: 1)adam 2)akraba
merdımey: 1)insanlık, adam olma 2)akrabalık
merdımı/d: 1)adam 2)kız veya kadın akraba
merdış: 1)ölmek 2)sönmek (yanmakta olan bir şeyin sönmesi)
merdiwan/d: merdiven
merdox/e: ölümlü, ölen
merdoxı/d: ölümlü, ölen
merdum/e: adam
merdumi: 1)akrabalık 2)insanlık, adam olma
merdumek/e: adamcık, adamcağız, herif
merduşû: teneşir tahtası
mere/e: fare, sıçan
merekı/d: samanlık
merengoz/e: marangoz
merengozey: marangozluk
mereqaney: yerde debelenme, yerde yuvarlanma
mereqaney dayiş: birisini yerde yuvarlamak, debelendirmek
mereşe/e: sivrisinek (b. meleşe)
merez/e: maraz, müzmin hastalık
merezın/e: hastalıklı, marazi
merezını/d: b. merezın
merezi ...kerdış: başına olmadık işler açmak, çok kızdırmak, çok kederlendirmek, verem etmek
merez kerdış: b. merezi...kerdış
merezli: b. merezın
merg/e: ölüm
merge/d: çayırlık, mera, otlak
mergı/d: b. merge
mergi ra aver: çok acil (ölüm pahasına yapılması gerekli olan), çok önemli
mergi ra over: b. mergi ra aver
mergi ra xırabêr bıyayiş: ölümden beter olmak, çok kötü durumda olmak, ağır hasta olmak
mergi verra ageyrayiş: ölümden dönmek, çok tehlikeli bir durumu atlatmak
merg û cê: 1)ölüm kalım 2)her ihtimale karşı, ne olur ne olmaz
merheba/d: merhaba
merheba dayiş: merhaba vermek, selamlamak, merhaba demek
merheba kerdış: b. merheba dayiş
merhemet/e: merhamet

merhemet kerdış: merhamet etmek, acımak, insafa gelmek
merı/e: testi
merız: b. merez
merız kerdış: b. merez kerdış
merji/d: mercimek
merjir/e: b. mıhacır
merjuelı: karınca
merkerda/e: bel ile bellenen yer, bellenmiş olan
mer kerdış: bel ile bellemek
merkez: merkez
mermer/e: mermer
mermi/d: kurşun, mermi
meroe/d: b. meroy
meroy/d: armut
merr/e: b. mer
merram/e: b. meram
merram bestış: kin bağlamak
merram çarnayiş: b. meramî çarnayiş
merramê xwı debestış: birisine kin bağlayıp onun için bahane aramak
merre/e: b. mere
mersela/d: b. mesela
mersıla/d: mesela
merşe/e: sivrisinek (b. meleşe)
merteba: mertebe, düzey
meru/e: testi (b. merı)
merx/e: ardıç
merxuta/d: 1)buğday ve mercimek benzeri şeylerin karşımından yapılan bir yemek 2)öğütülmemiş mercimekten yapılan bir çeşit çorba
merzi...kerdış: b. merezi...kerdış
mesafe/e: mesafe, uzaklık miktarı
mesah: sandık, çuval
mesayi/d: mesai, çalışma zamanı
mescıd/e: mescit
mesela/d: 1)hikaye, olay, mesele 2)mesela, örneğin
mesıh kerdış: meshetmek
mesıla/d: b. mesela
mesıla rovetış: meseleyi açmak, konuyu açmak, konuyu açıp danışmak
mesını/d: ibrik
meske/d: b. meşke
mesken/e: mesken, devamlı kalınan yer
mesleg/e: meslek
meslet: musallat
meslet bıyayiş: musallat olmak
meslet kerdış: musallat etmek
mesqera: şaka
mesref/e: masraf
mesref bıyayiş: masraf olmak, masraf edilmek, harcanmak
mesref kerdış: masraf etmek, harcamak
mest bıyayiş: yorgun düşmek, doyasıya tad almak, mest olmak
meste: b. meşte
meste biro: yarın öbür gün (b. meşte bêrro)
mestı: b. meşte
mesul/e: mes'ul, sorumlu
mesuletey: sorumluluk, mes'uliyet
mesuley: sorumluluk
meşhur/e: meşhur, ünlü
meşke/d: tuluk
meşkı/d: 1)tuluk, tulum (b. meşke) 2)karın, göbek
meşkın/e: göbekli
meşkını/d: göbekli

meşkı verra dayiş: 1)göbek bırakmak, şişmanlamak 2)göbeğini açmak, göbeğini açık bırakmak
meşko/e: göbekli, şişman
meşkoy/d: göbekli kız veya kadın, şişman
meşkurr/e: kurumuş hayvan derisi, kurumuş tuluk parçası
meşore kerdiş: meşverette bulunmak, birisiyle müşaverede bulunmak
meşrubat: meşrubat, içilecek şeyler
meşte/e: yarın
meşte bêrro: yarın öbür gün, yakında
meştı/e: b. meşte
meşti/e: b. meşte
meşur: b. meşhur
meşxul/e: meşgul
meşxul bıyayiş: meşgul olmak, uğraşmak
meşxul kerdiş: meşgul etmek, uğraştırmak
metbaxı/d: mutfak
metbe'a/d: matbaa
metbe'a ro gunayiş: matbaada basılmak, yayınlanmak, basılmak
metelık/e: metelik
metelık nêkerdiş: metelik etmemek, bir şeye yaramamak
metelıko sur/e: çok değersiz, beş para değerinde
metere/e: matara, su matarası
meterıs/e: pusu, pusu için özel olarak yapılmış yer
metqep/e: matkap, delgi
metre/e: metre
metre/e: b. metere
metres/e: pusu (b. meterıs)
mevaje ke: 1)meğer, meğerse, oysa 2)"sanma ki", "öyle düşünme", "deme ki" anlamlarına gelen bir deyiş
mevajı: b. mevaje ke
mevajı kı: b. mevaje ke
mewc: esinti, rüzgar esimi, rüzgar dalgası
mewcud: mevcut
mewj: şekil, çeşit, tür, tarz
mewlıd: mevlit, mevlidin okunduğu dini ziyafet veya toplantı, mevlit
Mewlud/e: Peygamber Muhammed'in doğumunu konu alan manzum eser. Dımılı (Zaza) lehçesiyle yazılan Mevludlardan ilki 1898 yılında Mela Ehmedê Xasi tarafından, ikincisi ise 1903 yılında Siverek Müftüsü 'Usman Efendi Babıj tarafından yazılmıştır.
mewlud dayiş: mevlit okutmak, mevlit töreni düzenlemek
mewqı/e: 1)mevki 2)yöre
mewt: 1)"geber", "öl" anlamında kızgınlığı dile getiren çıkışma sözcüğü 2)umacı
mewzer/e: mavzer tüfeği
mexara/d: mağara
mexdur/e: mağdur, haksızlığa uğramış olan
mexdur bıyayiş: mağdur olmak
mexdur kerdiş: mağdur etmek
mexel-ı/d: hayvanların yatması
mexelı bıyayiş: hayvanların yatması, hayvanların bir arada durup beklemesi
mexelı kerdiş: hayvanları topluca

bekletip yerlerinde çöküp uzanmalarını sağlamak
mexelı kewtış: hayvanların yatması
mexenet/e: cimri
mexer/e: düz ve verimli arazi
mexera/d: mağara
mexeza/d: mağaza
mexfiret: mağfiret, bağışlama
mexl/e: götürü bağ, tohuri
mexlute: buğday ve mercimek benzeri tahıl karşımından yapılan yemek
mexmelekı/d: küçük ve beyaz tülbent veya bunun parçası
mexmelı/d: tülbent
mexmelsıpi/d: mecaz olarak: kadın
mexsed/e: b. meqsed
mexreb/e: akşam, gurup vakti
mexsus: mahsus
mey/d: koyun
meyasir: mayasıl
meybı/d: tevek, asma ağacı
meydan/e: meydan
meydan kewtış: meydana çıkmak, ortaya çıkmak
meydan waştış: meydan okumak, kavgaya davet etmek
Meydi: Mehdi (kimi inançlara göre kıyamet günü gelecek olan kurtarıcı)
meyes-e/d: sinek, karasinek
meyesı/d: b. meyes-e
meyit/e: ölü, ceset
meyit hewa nayiş: ölüyü defnetmek, cenazeyi gömmek
meyjde/e: b. mecide
meyl: meyil, eğilim, eğim
meyman/e: konuk, misafir
meymani: konukluk
meymun/e: maymun
meymunı/d: dişi maymun
meyne/e: orta, bel, sırt (b. mıyane)
meysı/d: b. meyes-e
meys û mozı: börtü böcek, sinekler
meyşte/e: yarın
meyştı/e: b. meyşte
meyt/e: ölü, ceset
meyvı/d: b. meybı
meywa: meyve
meywe: meyve
meyxane/e: meyhane
meyxoş: mayhoş
mezal: b. mecal
mezal dayene: fırsat vermek, aman vermek
mezate/e: mezat, açık arttırmayla satış
mezbut: mazbut, sağlam, sıkı, derli toplu
meze/e: evlerde rastlanan beyaz bir böcek, bir kurtcuk
mezel-e: 1)mezar 2)mezarlık
me'zeret/e: mazeret
mezg/e: beyin
mezheb/e: mezhep
mezlaq/e: İlkbaharın tarlalarda biten, yaprak ve çiçekleri olmayan, ince bir şerit biçiminde, kökü beyaz, gövdesi yeşil renkli bir bitki olup pişirilerek yemeği yapılır (bazı yörelerde "**axbandır**" denir).
mezlum/e: mazlum
mezra/d: mezra
mezun/e: mezun
mezun bıyayiş: mezun olmak

mêjde/e:b. mecide
mêjık/e: çok yediği halde doymayan, doyumsuz,
mêjıkı/d: b. mêjık
mêjil/e: menzil, erim (b. menzil)
mêl/e: meyil, eğilim
mêl kerdış: tarafgir davranmak, taraf tutmak
mêl...sero bıyayiş: eğilimi olmak, eğilimli olmak
mêman/e: konuk, misafir
mêmaney: konukluk, misafirlik
mêman gırewtış: misafir kabul etmek, konuk almak
mêman hewênayiş: konuk ağırlamak, misafir almak
mêman kerdış: konuk etmek, misafir etmek
mêne/e: b. mıyane
mêneb/e: kiler, evde erzak vb. eşyanın konduğu oda
mêne qerefıyayiş: beli kırılmak (mecaz olarak: sıkıntıya düşmek, çok güç durumda kalmak)
mêne qerefnayiş: belini kırmak (mecaz olarak: mat etmek,perişan etmek)
mêra bestış: b. mêra dayiş
mêra dayiş: beline sarmak,beline bağlamak;kuşanmak
mêrat/e : meret
mêratı/d: meret
mêratmenda/d: meret, körolası
mêratmende/e: meret, körolası
mêrde/e: 1)evli erkek, koca 2)erkek
mêrdek/e: herif, adamcağız
mêrde kerdış: kocaya varmak, evlenmek
mêrdı/e: koca (b. mêrde)
mêrdım/e: 1)adam, insan 2)erkek akraba
mêrdımaney: 1)insanlık, adamlık 2)akrabalık 3)insanca davranış, iyilik
mêrdımani: b. mêrdımaney
mêrdımek/e: 1)adamcağız, herif 2)sözde akraba
mêrdımey: 1)insanlık, adam olma 2)akrabalık
mêrdımey kerdış: 1)akrabalık kurmak, kız alıp vermek 2)insanlıkta bulunmak, iyilik yapmak
mêrdımên/e: akraba düşkünü, akrabalarına bağlı olan
mêrdımênı/d: b. mêrdımên
mêrdımı/d: 1)kadın 2)kadın akraba
mêrdımwer/e: yamyam, insan yiyen insan
mêrdımwerey: yamyamlık
mêrdımwerı/d: yamyam kadın
mêrdo: "be herif", "be adam" anlamında çıkışma sözcüğü olarak kullanılır
mêrdum/e: adam, erkek
mêrık/e: herif, adam
mêrkuj/e: katil, adam öldüren
mêrkujey: katillik, insan öldürme
mêrri/d: üvey anne (b. damêrri)
mêrxas/e: kahraman, yiğit
mêsı/d: b. meyes-e
mêşe/e: koru, koruluk, meşelik, orman
mêşelıx/e: koruluk, meşelik, orman
mêşna/d: koyun

mêwe: meyve
mêw-ı/d: tevek, asma
mêx/e: çivi
mêx kerdış: mıhlamak, çivilemek, çivi çakmak
mêx kutış: çivi çakmak
mêxş: karasinek (b. meyes-e)
mı: ben (b. mın)
mıcew: kirpik
mıclewr: karınca
mıcowher/e: mücevher
mıdafe: müdafaa, savunma
mıdafe kerdış: savunmak
mıdafi: müdafi, savunan
mıdur/e: müdür
mıdurey: müdürlük
mı'ezzem: muazzam
mıfetiş/e: müfettiş
mıfreze/e: müfreze
mıfte/e: anahtar
mıfti/e: müftü
mıft û belaş: yok pahasına, çok ucuz
mı gılli ko: "gözümü çarpsın", "gözüm çıksın" anlamında yemin etmek için kullanılan bir söz
mıhacır/e: muhacir, göçmen
mıhal: zaman (çı mıhal: ne zaman?)
Mıhemed: İslam dininin peygamberi olan Muhammed
mıheqqeq: muhakkak, mutlaka
mıherebe/e: muharebe, savaş
mıhin/e: 1)kazık 2)duvara çakılıp eşya asılmaya yarıyan bir çeşit kalın çivi 3)çocukların bir oyun sırasında kullandıkları ucu sivriltilmiş değnek ve bunlarla oynanan oyunun adı
mı'ine/e: b. ma'yene
mıj/e: sis
mıja/d: kirpik
mıjdanı/d: müjde (b. mızginı)
mıjdıyanı/d: müjde (b. mıjginı)
mıje/e: kirpik
mıjew: kirpik
mıjlewrekı/d: karınca
mıjlewrı/d: karınca
mıjlokı/d: karınca
mıjlorı/d: b. mıjlewrı
mıjlowr: b. mıjlewrı
mıj û duman: sis ve duman, sis-pus
mıjûlıyayiş: konuşmak
mıl/e: boyun
mılaketı/d: melek
mıl bıyayiş: 1)boynuna atılmak, kendisine suç yüklenmek 2)boynuna takılmak
mılç: öpüş sesi, dudakların açılıp kapanırken çıkardığı ses
mılçewt/e: boynu eğik olan, boynu bükük olan, eğri boyunlu
mılçıkı/d: kuş, serçe
mılçi: öpme sırasında çıkan ses, ağız şapırdaması
mılç mılç: şapır şapır, öpme veya yemek yeme sırasında çıkan ses
mıldê...kerdış: b. mıl kerdış
mıldê...kewtış: b. mıl kewtış
mıl dı mendış: boynunda kalmak, (suç veya günah) üzerinde kalmak
mılaketı/d: 1)melek 2)mecaz olarak: halim selim, uslu, yumuşak huylu
mılet: millet (b. mılletı)
mılê xwı , xwı ver nayiş: boynunu bükmek, önüne bakmak, söyle-

yecek şey bulamamak, mahcup olmak, utanmak, üzgün olmak, sessiz kalmak
mıliçık: serçe
mılis: milis
mılk/e: mülk
mıl kerdış: 1)boynuna takmak 2)(suçu) boynuna atmak, suçu yüklemek, üzerine yıkmak
mıl kewtış: (suç veya günah) boynunda kalmak, üzerinde kalmak
mılkırr/e: kısa boyunlu, boynu kısa olan kişi
mılla/e: b. mella
mılle/e: b. mella
mılletı/d: millet, halk; el
mılnayene: mırıldamak
mıloçıke: karınca
mılosnayiş: emmek
mılqı/d: küfür, sövgü
mılul/e: melul, üzgün
mılul bıyayiş: üzülmek, dalgın ve üzgün olmak
mıluley: üzgünlük, melul olma durumu
mın: ben, beni
mınafıq/e: münafık
mınafıqey: münafıklık
mınafıqı/d: münafık kız veya kadın
mınaqaşe: münakaşa, tartışma
mınara/d: minare
mınasıb/e: uygun, münasip
mınasıbı/d: b. mınasıb
mınawre kerdış: manevra yapmak
mınet/e: minnet
mınet antış: yapılan iyiliğe karşı eziklik duymak (mınet nêantış: pervasızca davranmak, minnet altında kalmamak)
mınet kerdış: yapılan iyiliği başa kakmak (mınet nêkerdış: pervasızca davranmak, minnet etmemek)
mınewer/e: münevver, aydın kişi
mınewşe: menekşe
mınnet/e: b. mınet
mınnet antış: mınet antış
mınnetê xwı ...kerdış: b. mınet kerdış
mınnet kaş kerdış: b. mınet antış
mınnet wedarıtış: b. mınet antış
mıntıqa/d: mıntıka, bölge, yöre
mın û tû wesi: "sana tavsiyem", "benden sana tavsiye olsun" anlamında kullanılan bir söz
mı qala tû şekeri reydı bırnay: "sözünü balla kesiyorum" anlamında kullanılan bir nezaket sözü (kısaca "qala tû şeker" de denir)
mı vatışê to pey bı şeker bırna: b. mı qala tû şekeri reydı bırnay
mıqar/e: yontma kalemi, marangozlukta ve ağaç yontmak yahut delmekte kullanılan ucu yassı demir parçası
mıqayt: bakım, koruma
mıqayta: b. mıqayt
mıqayt bıyayiş: beslenmek, korunmak, bakımı yapılmak
mıqayte: b. mıqayt
mıqayte bıyayiş: b. mıqayt bıyayiş
mıqayt kerdış: beslemek, bakıp korumak
mıqawe/e: mukavva
mıqıl/e: tava
mıqlê/e: tava

mıqnatıs/e: mıknatıs
mırad/e: murat
mı ra kı: bence (sandım ki), güya
mıraz: b. mırad
mırcan: mercan
mırçık/e: kuş, serçe
mırçıke/d: dişi kuş, serçe
mırd/e: tok
mırdal: leş, hayvan ölüsü
mırdane: tokluk, tok olma durumu; tokluğuna, doyarcasına
mırdaq-ı/d: evin çatısını çatmakta kullanılan ince çubuk veya tahta parçaları
mırda xo: doyasıya, doyuncaya dek, canının istediği kadar
mırd bıyayiş: doymak, doymuş olmak, tok olmak
mırd kerdış: doyurmak
mırdi wardış: 1)doyasıya yemek 2)mecaz olarak: bolluk içinde yaşamaktan ötürü gözü dönmek
mırdyaq: b. mırdaq-ı
mırêba: maraba, yarıcı
mırênayiş: 1)öldürmek, ölmesine göz yummak, ölmesine neden olmak 2)söndürmek
mırık: kepek
mırıki bıyayiş: (çocuk dilinde) ölmek
mıriçike/d: dişi kuş, serçe
mıriçıkı/d: b. mıriçıke
mırid/e: mürit
mıriki bıyayiş: (çocuk dilinde) ölmek
mıriki kerdış: (çocuk dilinde) öldürmek
mıriwa/e: b. mırêba
mırjan: b. mırcan
mırod/e: b. mırad
mıroy/d: armut
mıroyêrı/d: armut ağacı
mırozın/e: somurtkan, ekşi suratlı, asık suratlı, üzgün
mıruz/e: yüz hatları, surat
mırûzê xwı cal kedış: somurtmak, yüzünü buruşturmak, suratını asmak
mırûzê xwı tırş kerdış: suratını ekşitmek, yüzünü buruşturmak, somurtmak
mırw-ı/d: armut (b.mıroy)
mısa'de/e: müsaade, izin
mısa'de dayiş: izin vermek, müsaade etmek
mısa'de kerdış: müsaade etmek, izin vermek
mısafır/e: konuk, misafir
mısafırey: misafirlik
mısafır hewênayiş: misafir ağırlamak, misafir kabul etmek
mısasi/d: övendire
mısawre/e: b. mışewre
mısaye: öğrenmiş olan, alışkın
mısayene: öğrenmek, alışmak
mısayiş: öğrenmek
Mıs'ef/e: 1)Mushaf, Kur'an 2)yemin içerken kullanılan bir sözcük (b. Mıshef)
mısewrı/e: b. mışewre
mıseyt: b. bıseytı
mısêli bıyayıne: çok üşümek
Mıshef/e: 1)Mushaf, Kur'an 2)yemin için kullanılan bir sözcük
mısılman/e: müslüman kişi
mısılmana/d: b. mısılman
mısılmane/e: b. mısılman
Mısılmaney: Müslümanlık, İs-

lamiyet
Mısılmaniye: b. Mısılmaney
Mısır: Mısır
mısk/e: fare
mısk û 'emer: misk ve anber, güzel koku
mısnayıne: göstermek
mısnayiş: öğretmek, göstermek
mısqal/e: çok az, çok ufak, azıcık
mısqalek: azıcık, ufacık, küçücük
mısqalı/d: b. mısqal
mısqali zerre: zerre kadar, zerrecik, miskal-i zerre
mıst: avuç
mıste/e: bir ekmek çeşidi
mısteheq: müstahak
mıstıba/d: bahçenin etrafına örülen taş duvar
mıstıheq: b. mısteheq
mıstnayiş: göstermek
mıswak/e: misvak
mışeqqet: sıkıntı içinde olan kişi, perişan, meşakkat
mışeqqet bıyayiş: perişan olmak
mışeqqet kerdış: perişan etmek
mışewre/e: meşveret, danışma
mışewre kerdış: meşverette bulunmak
mışewrıyayiş: danışmak
mışmışêrı/d:kayısı ağacı
mışmışı/d: kayısı
mışmışyêr: b. mışmışêrı
mışone/e: b. muşone
mışore: b. mışewre
mışowre: b. mışewre
mıştaxe: düzeltilip sıvanarak, üzerine kurutulmak amacıyla meyve serilen yer
mışteri: müşteri
mıştıri: b. mışteri
mışûtı/d: 1)geviş 2)yemek artığı
mışûtı kerdış: geviş getirmek
mıtaf/e: b. mıfte
mıtale: mütalaa, tetkik, okuma
mıtbaxı/d: mutfak
mıtehit/e:müteahhit
mıte'itey: müeahhitlik
mıterhı/d: karşılıklı birbirinin işinde çalışma, imece
mıterhı kerdış: imece ile çalışmak
mıteserrıf/e: b. muteserrıf
mıtewli: mütevelli
mıtêl/e: döşek, yorgan vb. yatak eşyasının kılıfı
mıtfaxı/d: mutfak
mıtowlı: b. mıtewli
mıtrıb/e: çalgıcı, çingene
mıwafık: muvafık, uygun
mıxara/d: b. mexera
mıxenet: muhtaç
mıyan: iç, ara, orta
mıyana kerdış: içine daldırmak, sokmak
mıyançi/e: aracı, kavga edenleri ayıran kişi
mıyançiyey: aracılık, kavga edenleri ayırma
mıyançiyey kerdış: aracılık yapmak, kavga edenleri ayırmak
mıyandar/e: bulgur veya dövmenin daha ufaltılmış çeşidi
mıyandis/e: mühendis
mıyane/e: sırt, bel
mıyanê hele/e: öğle zamanı
mıyanê hıllı/e: öğle zamanı, öğle paydosu
mıyanên/e: ortanca, ortadaki, aradaki

mıyanêne/d: b. mıyanên
mıyanê roji/e: öğle, gün ortası
mıyanê şewe/e: gece yarısı
mıyani: 1)ortadaki, aradaki, ortanca 2)gizli, gizliden
mıyan kerdış: 1)bir şeyi başka bir şeye katmak, içine katmak 2)ortasına sokmak
mıyan kewtış: 1)içine dalmak 2)araya girmek, ayırmak
mıyanpolan/e: iki omuz arası, sırt
mıyen: b. mıyan
mıyin/e: b. mıhin
mıyo: b. mıyan
mıyon: b. mıyan
mız/e: b. mıj
mız: mayhoş
mızewır/e: kurnaz, üçkağıtçı, sahtekar
mızgını/d: 1)müjde 2)verilen iyi bir habere karşılık olarak verilen hediye
mızgını dayiş: müjde vermek
mızgını waştış: müjde istemek, müjdeye karşılık hediye istemek
mızmız: geveleme, konuşurken kem küm etme
mızmızıyayiş: gevelemek
mızmız kerdış: gevelemek, kem küm etmek
mızmıznayiş: ağzında gevelemek, kem küm etmek
mız û duman: b. mıj û duman
mi/e: koyun
miçalek: (çocuk dilinde) azıcık, birazcık, küçücük
miçıkı/d: b. mıriçıke
mihrab/e: mihrap
mikab: metre küp, metre kare
Mikayil/e: Mikail adındaki melek
mil/e: kumluk, kumlu batak
milar: b. milyar
milim: milimetre
millun/e: milyon
milluner/e: milyoner
milyar/e: milyar
mimber/e: minber
minder/e: minder
minibusı/d: minibüs
miqdar: miktar
miqdari zerre: zerre kadar, zerrecik
miqrob/e: mikrop
mir/e: hamur
Mirac: Miraç, İslam inancına göre Peygamber Muhammed'in göğe çıktığı gece
miras/e: miras
miraz/e: ekmeklik hamur için kullanılan maya
mirazkerde/e: mayalanmış hamur veya böylesi hamurdan yapılmış olan ekmek
miraz kerdış: hamura maya katmak, mayalamak
mirçık/d: b. mıriçıke
mire/e: bey
mire: aşık oyununda aşığın taraflarından kısmen düz olan tarafı ve bunun görünecek şekilde dik durması
mireyey: beylik (b. mirey-i 1)
mireyi: 1)beylik, bey olma durumu 2)bir tüfek çeşidi
mir kerdene: hamur hazırlamak
mirza/e: beyzade
misal: misal, örnek
mitro/e: metre

mix/e: çivi
miyan: iç, ara orta
miyane/e: bel
miyanebari: ince belli
miye/d: koyun
miyer/d: koyun
miza xwı dekerdış: içine etmek, berbat etmek, içine işemek
miza xwı ver...dayiş: b. miza xwı dekerdış
miza xwı , xwı ro kerdış: 1)altına işemek 2)çok korkmak
miz-e/d: sidik, çiş
miz-ı/d: b. miz-e
mizı kerdış: işemek
mizıker/e: altını ıslatan, çişini altına yapan kimse
mizıkerı/d: b. mizıker
mizi/e: penis, erkeklik organı
mizo/e: b. mizıker
mizzı/d: b. miz-e
mizzı ver xwı dayiş: 1)altına işemek 2)çok korkmak
mizzı xwı ro kerdış: 1)altına işemek 2)çok korkmak
mocla/d: karınca
mocle: karınca
Modan: b. Modkan
mode/e: moda
mode: göz ilacı olarak kullanılan ve içine su katılınca kırmızılaşan bir toz
modeli/e: bir tüfek çeşidi
modern: modern
Modkan: Mutki yöresindeki aşiretler ve bunların yaşadığı bölge (b. Modki)
Modki: Bitlis'in kuzeyine düşen dağlık bölge ve buradaki Mutki ilçesi. Yöredeki aşiretler de Modıki veya Modkan diye adlandırılırlar. Mutki yöresindeki Mermend, Şen, Şênık, Kolaz, Meydan, Niç, Torxan, Ersan, Êxık, Sılınd, Cıraq ve Mısi köyleri ile yakınında bulunan Hezo (Kozluk), Baykan ve Sason ilçelerine bağlı birkaç köyde Dımıli (Zaza) Lehçesinin diğer yörelerden bazı yönleriyle ayrı olan bir şivesi konuşulur. Bu yöredeki halk kendilerine ve konuştukları lehçeye **Dımbılı** diyor.
mojla/d: karınca (b. morcela)
mojle: b. morcela
mojley kutıkan: büyük bir karınca çeşidi
mojnayiş: göstermek
molet/e: mühlet, süre
molet dayiş: süre tanımak, mühlet vermek
molıkı/d: tenya, solucan
momın/e: mü'min
mone/e: b. mıyane
money: b. maney
money kerdış: bahane etmek
monga/d: b. manga
mor/e: mühür
mor/e: b. mar
morcela/d: karınca
morcıla/d: b. morcela
mordem/e: adam, insan; erkek
mordemek/e: herif, adamcağız (b. mêrdek)
mordemeni: akrabalık, insanlık
mordene: ölmek
mordene: saymak
mordenı: b. mordene
mordım/e: b. mordem

more/e: b. mare
moreke/d: boncuk
moreva/e: b. mırêba
morevaeni: marabalık (b. mırêbayi)
morıdene: saymak (b. bımorim: sayalım)
morkerda/d: mühürlü, mühürlenmiş olan
morkerde/e: b. morkerda
mor kerdene: mühürlemek, mühür vurmak, onaylamak
mor kerdış: mühürlemek, mühür vurmak, onaylamak
mornayenı: mühürlemek
mornayiş: mühürlemek
mor pa nayiş: mühürlemek, mühür vurmak, mühür yapıştırmak
morzela/d: karınca (b. morcela)
mose/e: balık (b. mase)
mosla/d: karasabanın en uzun parçası olan direk kısmı
mosnayiş: öğretmek
Mosqof/e: Moskof, Rus
Mosquf/e: b. Mosqof
most: b. mast
motaz: b. ma'tac
Motıkan: b. Modki
motış: göstermek
Motki: b. Modki
motorı/d: motor
movet/e: muhabbet, sohbet (b. muhbet)
mowj: b. mewj
Mowlud/e: b. Mewlud
mowlud dayiş: b. mewlud dayiş
mowqı/e: b. mewqı
mowqıf/e: mevkuf, tutuklu
mowsım/e: mevsim
mowt: b. mewt
mowzer/e: b. mewzer
mowzı/e: mevzu, konu
mowzi: mevzi
mowzibehs: mevzubahis, söz konusu
moxlı/d: elek
mozı/d: bir çeşit eşek arısı, yaban arısı
mozı kerdış: bir çeşit yabani arının -özellikle baharın- sığırları sokmasıyla bu hayvanların alabildiğine koşması
mozır/e: kıskanç, başkasının yararını istemeyen kişi
mozırı/d: b. mozır
moz kerdış: b. mozı kerdış
mu: ben (b. mın)
muallimêni: öğretmenlik
muawin/e: muavin, yardımcı
muawiney: muavinlik
muayene/e: muayene
muayene kerdış: muayene etmek
muayenexane/e: muayenehane
mubah: mübah
mubaşır/e: mübaşir
mucadele/e: mücadele
mucahid/e: mücahit
mucewher/e: mücevher
muciza/dr: mucize
muçı/d: öpücük, öpüş
muçi bıyayiş: öpülmek
muçi kerdış: öpmek
mudır/e: müdür
mudırey: müdürlük, müdür olma durumu
mudıriyet: müdüriyet, müdürlük
mud'umum/e: savcı, müddei umumi

muebbed: müebbed, sonsuz
muejnayiş: b. mojnayiş
muessese/e: müessese
mufreze/e: müfreze
mufti/e: müftü
mufto belaş: b. mıft û belaş
muhbet/e: muhabbet, yarenlik
muhim/e: mühim, önemli
muhit/e: muhit, çevre
muhterem: muhterem
muj/e: sis
muje/e: kirpik
muj û duman: sis ve duman, sis-pus
mukafat/e: mükafat, ödül
mukemmel: mükemmel
mulayim: mülayim, uysal
mulç: b. mılç
mulçi: b. mılçi
mulosnayiş: b. mılosnayiş
mumı/d: mum
mumkun: mümkün
munasıb/e: münasip, uygun
munasıbı/d: b. munasıb
munday aşma Fatma/d: gökkuşağı
munda Hezreti Fatma/d: gökkuşağı
mundi/d: kuşak
mundiya lawurı/d: karışık renkli ve kalın bir kuşak çeşidi, Lahor kuşağı
munıtene: örmek (saç örgüsü vb. için kullanılır)
munkur/e: münkir, dinsel inançlara karşı çıkıp inkar eden
muntezem: muntazam, düzenli
Munzor/e: b. Munzur
Munzur/e: Dersim'deki bir dağ ve ırmağın adı
muqawele/e: mukavele, sözleşme
muqayese/e: mukayese, karşılaştırma
muqaytê xo bıyayiş: kendini korumak, kendisine dikkat etmek, dikkatli olmak
muqeddes/e: mukaddes, kutsal
mura/d: boncuk
muracat/e: müracaat, başvuru
muracat kerdış: müracaat etmek
murad/e: mura ŧ
mura nefesi/d: nazar boncuğu
mura zengı/d: mavi renkli nazar boncuğu
murd/e: b. mırd
murdar/e: 1)mundar, kesilmeden ölen hayvan 2)pis, pasaklı
murdar bıyayiş: mundar olmak, hayvanın kesilmeden ölmesi; haram olmak
murdarey: mundarlık, pislik
murdarı/d: b. murdar
murdar kerdış: mundar etmek, haram etmek, bir şeyi berbat etmek
murekeb/e: mürekkep
murıye/d: armut (b. mıroy)
murız/e: b. mıruz
murızê xwı cal kerdış: b. mıruzê xwı cal kerdış
murızê xwı tırş kerdış: b. mıruzê xwı tırş kerdış
muri: b. mıroy
murû: b. mıroy
musa'id/e: müsait, uygun
musaya/d: öğrenen, öğrenmiş olan, alışan
musaye/e: b. musaya

musayine: öğrenmek
musayiş: öğrenmek, alışmak
musıbetı/d: musibet, felaket
musluxı/d: musluk
musnaya/d: kendisine bir şey öğretilmiş olan, alıştırılmış olan
musnaye/e: b. musnaya
musnayiş: öğretmek, alıştırmak, göstermek
musnayiş: b. mılosnayiş
musteqil: müstakil, bağımsız
mustık/e: emzik
muş/e: köstebek, tarla faresi
muşahid/e: müşahit, gözlemci
muşane/e: döven (harmanda kullanılan araç)
muşane kutış: dövenle harman dövmek
muşanı/e: b . muşane
muşembe/e: muşamba
muşê 'ardi/e: köstebek
muşo kor/e: köstebek, tarla faresi
muşû kor: b. muşo kor
mu'teber: muteber, geçerli
muteserrıf/e: Osmanlılar döneminde sancaklardaki en büyük devlet yöneticisi, mutasarrıf
muwefeq: muvaffak
muwefeq bıyayiş: muvaffak olmak, başarmak
muweqqet: muvakkat, geçici
muxaberat: haberleşme, muhaberat; istihbarat
muxabere/e: muhabere, haberleşme
muxalefet/e: muhalefet
muxalıf/e: muhalif
muxbir/e: muhbir, ispiyoncu, jurnalleyen kişi
muxbirey: muhbirlik
muxtar/e: muhtar
muxtarey: muhtarlık
muxurb: akşam, gurup vakti (b. mexreb)
muy/d: kıl, tüy (b. muye)
muya heramı/d: vücutta erken çıkan tüycük veya apışarası ile koltukaltlarında çıkan kıllar
muye/d: kıl
muyezzin/e: müezzin
muyın/e: 1)kıllı 2)kıldan yapılmış olan
muy seri: 1)başta bulunan saç 2)mecaz olarak: pek çok, sayısız
muy...tellu bıyayiş: tüyleri diken diken olmak, çok kızmak, öfkelenmek
Muzır: b. Munzur
mû: kıl, tüy
mûnayiş: örmek
mûnda Hezreti Fatma/d: gökkuşağı
mûndi/d: kuşak
mûnış yobinû: birbirine benzemek, benzeşmek
mûra/d: boncuk
mûra zengı/d: mavi nazar boncuğu
mûrû: armut
Mûtki: b. Modki
mûxara/d: mağara
mûy/d: kıl, tüy
mûy bı mûy: "inceden inceye", "adım adım" anlamında kullanılan bir deyim
mûyın/e: kıllı, kıldan yapılmış olan şey
mûyını/d: b. mûyın

mûy şeqnayiş: kılı kırk yarmak, çok adil davranmak
Mûzır: b. Munzur
mûzır/e: kıskanç, başkasının yararını istemeyen
mûzırey: kıskançlık, başkasının zararını isteme
myerde/e: b. mêrde
myeşna/d: b. mêşna

N

na/d: bu
na: böyle
na: b. nan
-na: itibaren, -den beri anlamını veren bir sonek (par**na**: geçen yıldan beri)
-na: sayının sonuna gelerek "iki misli", "daha" anlamını veren bir ek (şeşna: altı daha)
naçar/e: çaresiz
nadıyene: bakmak (**nadênê**: bakıyorlar)
na'f/e: yarar, çıkar, menfaat
na'fet/e: yarar, çıkar
na'fet dayiş: yarar vermek, yararı olmak
na'fet dıyayiş: yarar görmek, yararlanmak
naha: şey
nakı/d: göbek
nakı bırnayiş: 1)göbek kesmek, göbeğini kesmek 2)saygı gereğine uymayıp kendisinden büyük olanlara ve saygın kişilere laübalice, adıyla hitap edenlerin bu davranışı için kullanılan bir deyim
na kıştı/d: bu taraf, bu yan, beri
nalayene: b. nalayiş
nalayiş: inlemek
nalbêrı/d: nar ağacı
nalcıx/e: balta
nale/e: nal
nale dayiş pıro: nallamak, nal çakmak
na'let: lanet
na'leti: lanetlenmiş olan, lanetli
naley kerdış: 1)nallamak 2)çok dövmek, perişan etmek
nalên/e: nalın
nalı: b. neyili
nalıkı/d: düve (b. neyili)
nalını/d: inleyiş, inlemek
nali: inleyiş, inleme
nalmıki/d: küçük yemek tabağı
namdar/e: ünlü, tanınmış
namdarey: ünlülük, nam salma
name/e: ad, isim (**namey to bı xeyr?**: adını bağışlar mısın?, adın ne?)
namebê Hûmay: Tanrı'nın adına (yemin ederim ki)
namedar/e: ünlü, meşhur, tanınmış
name dayiş: 1)nam salmak, ün salmak 2)adını vermek, adını anmak
name geyrayiş: ün aramak, şöhret peşinde olmak, şöhret düşkünü olmak
name gırewtış: nam salmak, nam almak, meşhur olmak
name gırotış: b. name gırewtış
name...ra nayiş: ad takmak, ad koymak
namerd/e: namert, sözünün eri olmayan
na'met/e: nimet
name wo çi yo: bir şeyin göstermelik olduğunu, gereksiz olduğunu ifade etmek için "ne gereği var?",

"çok mu önemli?" anlamında kullanılan bir deyim
name xwı ra nayiş: kendisini adlandırmak, kendisini dillere destan etmek; kendine ad takmak
namey...vıyartış: adı geçmek
namheram/e: namahrem, gizli ve günah olan
namıtış: bükmek
namus/e: namus
namusli/e: namuslu
namussız/e: b. bênamus
namvet/e: insanın adını kötüye çıkaran, kişi ile ilgili bildiklerini başka yerde anlatıp kişiyi deşifre eden
namvetı/d: b. namvet
namzat/e: namzet, aday
namzed/e: namzet, aday
nan/e: ekmek
na...na...: ya...ya...
nana tire/d: oklava ile yapılan ince ekmek
nana veyekı/d: düğün yapıldıktan sonra evlendirilen çiftin yakınlarınca ve özellikle evlendirilen erkeğin ailesince konu komşuya gönderilen ekmek, tatlı vb.
nana veyvi/d: b. nana veyekı
nana vêkı: b. nana veyekı
nane/d: ekmek, ekmek tanesi
na'ne/e: nane
nanê miçıkan/e: bir çeşit ot
nanê tire/e: yufka ekmeği
nanê...vecıyayiş: nafakası temin olmak, ekmeği çıkmak
nanê...vetış: ekmeğini çıkarmak, geçimini sağlamak
nan işte kerdış: ekmek yapmak üzere hamura maya çalmak
nankor/e: nankör
nanmıki/d: b. nalmıki
nano iştekerde/e: mayalı ekmek, mayalanmış olan ekmek
nano patire/e: mayasız ekmek
nano wışk/e: b. nano wuşk
nano wuşk/e: yavan ekmek, kuru ekmek
nanpizze/e: karın tokluğuna
nanpizze xebetıyayiş: karın tokluğuna çalışmak
nan ra bırıyayiş: yemekten kesilmek, yiyemez olmak
nan û aw: yemek, yiyecek, ekmek ve su
nan û awkı: b. nan û aw
nan û solı: 1)ekmek ve tuz 2)mecaz olarak: yiyecek, yemek
nan vetış: 1)başkasını ağırlamak üzere yemek hazırlayıp sunmak, yemek çıkarmak 2)nafakasını çıkarmak, ekmeğini çıkarmak (b. nanê...vetış)
na o: işte, budur
nara: bu kez, şimdi
naray: bu kez, şimdi
narbe/e: filiz, dalda biten filiz
nardanı/d: merdiven (b. nardiwanı)
nardiwanı/d: merdiven
nargile/e: nargile
narin: narin
naroj: bugün
nas/e: tanıdık, tanış
na's/e: haylaz, yaramaz
na's: b. ta's na's bıyayiş
nas bıyayine: tanınmak
nas bıyayiş: tanıdık olmak, tanış olmak

nas kerdene: tanımak
nas kerdış: tanımak
naşi: toy, genç ve deneyimsiz kişi
naşiyey: toyluk, genç ve deneyimsiz olma durumu
naşt: beri
naşta: beri yanda, beride, beriden
naşt-daşt: ötede beride, şurda burda
naşt-daşta: ötede beride, bu yandan o yandan
naşta-yaşta: b. naşt-daşta
naşt û aşt: ötede beride
nat: b. nata
nata: beri, beride, beriye, bu taraf, bu yan
nat-dot: b. naşt-daşt
nat ra: bu yandan, bu taraftan
nat û dot: ötede beride
nat-wata: o yan bu yan, ötede beride
na ver: bu yan, beri
navroce: öğle
nawa: böyle, bu şekilde
nawari: doksan (b. neway)
na'wayiş: miyavlamak
nawıtış: göstermek
nawıyayiş: gösterilmek, görünmek
nawnayiş: göstermek
nawo: yeni (b. newe)
naxır: sığır sürüsü
naye: bu, bunu
nayê/d: bu, bunu
nayılı/d: düve
nayine: bunlar
nayine pa: (silah) sıkmak, ateş etmek
nayine ro: koymak, indirmek
nayiş: koymak, yerleştirmek
nayiş pa: b. pa nayiş
nayiş pıra: 1)b. pa nayiş 2)ateşle tutuşturmak
nayiş rayıri ser: 1)yola koyulmak, yola düşmek 2)yola koymak, yol üzerine koymak
nayiş ro: b. ronayiş
nayiş rû: b. ronayiş
nayiş ser: b. ser nayiş
nayiş xwı ver: kendi önüne koymak
naylon/e: naylon
nayşta-dayşta: b. naşta-daşta
naz: naz
nazbali/d: küçük yastık, kuş tüyüyle doldurulmuş olan ince yastık
nazık/e: 1)nazik 2)ince, şeffaf
nazıkek: nazik, bedensel yapısı ve davranışlarıyla nazik olan kişi
nazıkekı/d: b. nazıkek
nazıkey: naziklik
nazıkı/d: b. nazık
Nazımıya: Tunceli'ye bağlı bulunan bir ilçe (b. Qızılkılise)
nazır/e: nazır, bakan
naz-i: naz, cilve
nazi kerdış: naz yapmak, nazlanmak
nazo/e: bir kaç kişinin serçe parmaklarıyla elele tutuşarak oynadıkları bir halk oyunu, bir çeşit halay
ne: b. ne...ne...
ne- : başına geldiği sözcüğe -sız, -siz olumsuzluk anlamını veren bir edat (nezan: cahil, bilgisiz)
nebalıx/e: erginleşmemiş olan ki-

şi, henüz büluğa ermemiş kişi
nebalıxey: büluğa ermemişlik, ergin olmama durumu
nebalıxı/d: b. nebalıx
nebaş/e: kötü, uygunsuz
nebaşey: kötülük, uygunsuzluk
necar/e: marangoz
necax/e: küçük balta, nacak
necıs/e: insan dışkısı
neçar/e: 1)sakat 2)zavallı, çaresiz
ne da ne gırewt: "anında öldü", "ses çıkaramadan öldü" anlamında kullanılan bir deyim
nef'/e: menfaat, çıkar, yarar
nefer/e: 1)er, nefer 2)fert, tek bir kişi
nefes/e: 1)nefes, soluk 2)nazar
nefes bıyayiş: nazara gelmek, kendisine nazar değmiş olmak
nefes dayiş: soluk alıp vermek
nefes gırewtış: soluk almak
nefesın/e: başkasına bakınca nazar eden kişi, başkasına nazar değdiren uğursuz kişi
nefesını/d: b. nefesın
nefesê tû...dı: bir kişinin nazarından korunmak için ona hitaben "nazarın -e olsun" anlamında kullanılan bir batıl inanç sözü olup "**pışt pışt! nefesê tû pey kariyan dı**" biçiminde de söylenir
nefes kerdış: nazar etmek, başkasına nazar değmesine neden olmak
nefes peysayiş: soluğu kesilmek
nefes peysnayiş: soluğunu kesmek, soluk kesmek
nef'et/e: menfaat, yarar, çıkar
nefıqe/e: nafaka
nefıs/e: nefis (b. nefs)
neflı/d: bir çeşit ot, yonca
nefret/e: nefret
nefs/e: 1)nefis, bedensel arzu, iştah 2)kendi, bizatihi
nefsê xwı pêt kerdış: arzuladığı halde iradesine hakim olup arzuladığı şeyden uzak durmak
nefsê xwı şinayiş: iradesine hakim olmak, arzularına gem vurabilmek
nefs kewtış: çok arzulamak, çok acıkmak
nefspêt/e: iradesine hakim olan, arzularına gem vurabilen kişi
nefspêtı/d: b. nefspêt
nefs...ra kewtış: b. nefs kewtış
nefssıst/e: nefsine düşkün olan kişi
nefssıstı/d: b. nefssıst
neft/e: petrol
neftalin/e: naftalin
nege/e: iftira
nege...kerdış: iftira etmek
nege w bêgırane: asılsız iftira
neha: şey
neha/d: nohut
ne henek a: dile kolay, şaka değil
neheq/e: haksız
neheqey: haksızlık
neheqey...kerdış: haksızlık etmek, haksızlıkta bulunmak
neheqi: haksızlık
nehey siyay: kuruyunca kabuğu siyahlaşan bir çeşit küçük nohut
nejar/e: b. necar
nejax/e: b. necax
nejırnayiş: süslemek, süslemeli ve işlemeli dikiş yapmak, dikiş ile süslemek

nejdi: b. nezdi, nuzdi
nek: b. ne kı
nek/e: diş
neka: şimdi
nekay: şimdi, şimdiye dek
nekeh/e: nikah
nekes/e: cimri
nekê xwı qiç kerdış: ağzı açık kalıp dişlerini göstermek
nekı: yoksa, aksi takdirde
ne kı: değil ki, sadece...değil, -den dolayı değil
neki seqênayiş: diş bilemek
Neknekil: Nekir-Münkir (İslam inancına göre ölüyü sorguya çekeceklerine inanılan melekler)
nekqarsa/d: b. nekqarse
nekqarse/e: büyük dişli olan, dişi büyük olan
nekqiç/e: dişleri açıkta kalıp görünen
nekqiçı/d: b. nekqiç
nekqoçıkın/e: dişleri fırlak ve büyükçe olan kişi
nekqoçıkını/d: b. nekqoçıkın
nelamet/e: lanet, lanetli; kötü kişi
nemac/e: 1)namaz 2)sabah
nemaci: sabahleyin
nemaj/e: 1)namaz 2)sabah
nemaji: sabahleyin
nemır/e: 1)yumuşak 2)yumuşak huylu kişi
nemır bıyayiş: yumuşak olmak, yumuşamak
nemırey: b. nemrey
nemır kerdış: 1)yumuşatmak 2)bir işi yumuşakça yapmak
nemır nemır: yumuşak yumuşak, yavaş yavaş, yumuşakça
nemr: yumuşak (b. nemır)
nemrayi: yumuşak hava, yumuşaklık
nemrek: 1)yumuşakça, biraz yumuşak olan 2)yumuşak huylu
nemrey: 1)yumuşaklık 2)havanın yumuşaklığı 3)yumuşak huyluluk
nemrı/d: b. nemır
ne...ne...: 1)ne...ne... 2)ya...veyahut...
neney: nine (hitap sırasında kullanılır)
nengı/d: küfür, sövgü
nengi çinayiş: sövmek
nengû/e: tırnak (**nengû qesnayiş**: tırnak kesmek)
neng û nengşorı/d: küfür, sövüp sayma
nengûy...nêkerdış: tırnağına değmemek,birisine kıyasla çok değersiz olmak
nepıxıyayiş: şişmek
neq: b. neheq
neqeb/e: 1)duvarda veya dağlık ve kayalık yerdeki geçit, gedik, açıklık 2)cephe
neqeb akerdış: gedik açmak, geçit açmak
neqeb dekerdış: gedik açmak, geçit açmak
neqeni: b. neheqi
neqernayiş: b. neqırnayiş
neqeşnayiş: nakış yapmak, nakış ile işleyip süslemek, nakışla bezemek
neqılçi/e: nakliyeci, nakleden, eşya aktaran
neqıl kerdış: nakletmek, aktarmak

neqırnayiş: değirmen taşını çentiklemek, diş açmak, dişemek, sert maddelerde ve taşta çentik açmak, kertik yapmak
neqış/e: nakış
neqışkerda/d: nakışlı, nakışla süslenmiş olan
neqışkerde/e: b. neqışkerda
neqış kerdış: nakış yapmak, nakışlamak
neqışnaya/d: nakışlanmış olan, nakışla süslü olan
neqışnaye/e: b. neqışnaya
neqışnayiş: b. neqeşnayiş
neqi: b. neheqi
neqiye: b. neheqi
neql: nakil, aktarma
neqlı/d: çok büyük kazan
neqliya/d: nakliye
neqra/d: davul
neqşên/e: b. neqşin
neqşin/e: nakışlı
nequr/e: gaga
nequr dayiş pıro: gagalamak
nequri kerdış: gagalamak
nequr kerdış: gagalamak
nequri kerdış: gagalamak
nequrr/e: b. nequr
nequs/e: çimdik
nequsıki: b. nequs
nequsıki tede tadayiş: çimdiklemek, makaslamak
nequsi kerdış: çimdiklemek, makaslamak
nequs kerdış: b. nequsi kerdış
nequs tede tadayiş: çimdik atmak, çimdiklemek, makaslamak
nerdiwan: merdiven
nerey: erkeklik, erillik
nergız : nergis
neri/e: eril, erkek
nerimayki: çift cinsiyetli kimse, cinsiyeti tam belli olmayan, erkeksi kadın veya kadınsı erkek, erselik, hünsa
nerm/e: yumuşak
nermıkı/d: bıngıldak
neru/e: 1)bitkinin filiz kısmı ya da tohum veren ortadaki ana sapı 2)b. neruy piyanzi
neruy piyanzi/e: soğan bitkisinde yukarıya doğru daralan ve bir boru biçiminde olup yenen, ucu püskül biçiminde tomurcuklu, gövde kısmı hafifçe sertleşen ve kalınlaşan yeşil kısım
nesaxın/e: hastalıklı, sağlıklı olmayan, çürük
nesaxıney: hastalıklılık, sağlıksız olma durumu
nesaxını/d: b. nesaxın
neseb/e: nüfuz alanı, etki alanı
neseb/e: evin tabanında açılan ve bir kişinin girebileceği büyüklükte olan delik
neselıyayiş: (suyu) süzülmek, suyundan arınmak
neselnaye/e: süzülmüş olan, süzülü
neselnayiş: suyunu süzmek, suyundan arındırmak
nes'et/e: nasihat
nes'et kerdış: nasihat etmek
nesıl: nesil, kuşak, soy
nesıleyiş: b. neselıyayiş
nesılıyayiş: b. neselıyayiş
nesılnayiş: b. neselnayiş
nesib/e: nasip, kısmet

nesib bıyayiş: nasip olmak, kısmet olmak
neslı/d: nesil, soy
neşadır/e: nişadır
neternayiş: b. netırnayiş
netırnayiş: gözetleyip kollamak, sezdirmeden gözlemek
ne têda: hariç, dışında, ...sayılmazsa
netica/d: netice, sonuç
netice: netice, sonuç
ne'ûzûbillah: neuzübillah, Allah korusun
ne verni ya, ne peyni ya: uçsuz bucaksız, sonsuz, çok
new: dokuz
newa/d: 1)yeni 2)giysisi yeni olan kız veya kadın 3)bir işin acemisi olan kız veya kadın
newalı/d: vadi, dere
neway: doksan
newayın/e: doksanıncı
newayını/d: doksanıncı
newbetı/d: nöbet
newbı/d: nöbet, sıra
new bı new: dokuzar dokuzar
newe/e: 1)yeni 2)şimdi, daha henüz 3)bir işin acemisi olan kişi
newe bıyayiş: 1)yenilenmek, yenileşmek, yeni olmak 2)yeni giysi giymek, üzerinde yeni giysi bulunmak
newekerda/d: kendisine yeni giysi giydirilmiş olan, yenilenen
newekerde/e: b. newekerda
newe kerdış: 1)yenilemek, yenileştirmek 2)yeni giysi giydirmek
newe newe: yeni yeni, daha yeni, henüz yeni
newe ra: yeniden, yeni baştan
newerna: yeniden
newernayiş: b. newırnayiş
newese/d: b. nêweşı
newete/d: b. newbetı
neweyey: yenilik (b. neweyi)
neweyi: yenilik, yenileme, yenilenme
newês: ondokuz
newın/e: dokuzuncu
newını/d: 1)dokuzuncu, dokuzlu 2)dokuz taş oyunu
newırnaya/d: dikişle süslenen, işlemeli
newırnaye/e: b. newırnaya
newırnayiş: 1)dikişle süslemek, işlemek, nakış yapmak 2)abartmak, süslü püslü anlatım
newke: şimdi
newla: dokuz misli, dokuz kat
newlet: dokuzlu doğum, bir doğumda doğurulan dokuzlu
new new: dokuzar dokuzar
newqat: dokuz misli, dokuz kat, dokuz katlı
newuye/d: yeni
newû ke: -inceye kadar, ya
newyes: b. newês
nexefıyaya/d: şişen, şişkin
nexefıyaye/e: şişen, şişkin
nexefıyayiş: şişmek
nexıfıyayiş: b. nexefıyayiş
nexıfeyiş: b. nexefıyayiş
nexıleyiş: b. nexılıyayiş
nexılıyayiş: dolu olmak, (ağaçtaki meyve vb. için kullanıldığında) çok olmak
nexış/e: nakış
nexışnaya/d: b. neqışnaya

nexışnaye/e: b. neqışnaye
nexışnayiş: b. neqeşnayiş
nexş/e: nakış (b. neqış)
nexşên/e: b. neqşin
Nexşibendi: İslamiyetteki tarikatlardan biri, Nakşibendi
nexşin/e: nakışlı, işlemeli (b. neqşin)
nexş kerdış: nakışlamak (b. neqış kerdış)
nexş û nigar: nakış ve resim, işleme, süs
ney/e: bu, bunu
ney: hayır
neya nê: "yoksa öyle değil mi?", " değil mi?" anlamında kullanılan bir söz
neyayiş: konmak, konulmak (b. nıyayiş)
neyilı/d: düve
neyiş: b. nıyayiş
neylı/d: b. neyilı
neyû tepya: artık, bundan sonra
nezaket/e: nezaket
nezan/e: cahil, bilgisiz, bilinçsiz
nezaney: b. nezani
nezaney kerdış: cahillik etmek
nezanı/d: b. nezan
nezani: cahillik, bilgisizlik, bilinçsizlik
nezaret/e: nezaret
nezaretxane/e: nezarethane, karakol
nezdi: yakın
nezıh/e: kaza, kötü olay
nezıh vetış: olay çıkarmak, elinden kaza çıkmak, kaza yapmak
nezle/e: nezle
nê/e: bu, bunu
nê: bunlar
nê: hayır, değil
nê: ya, yahut, yoksa
nê-: sözcüğün başına gelen bir olumsuzluk edatı (nêşermaye: utanmaz kişi)
nêameyiş hesaban: sayısız derecede çok olmak
nêameyiş vatış: söylenemeyecek durumda olmak, söylenmemek, anlatılmamak, dile getirilmemek, söylenemiyecek kadar kötü veya çok olmak
nê bıko, nê boro: "inşallah hemen ölür" anlamında kullanılan bir ilenç sözü
nêbıyaya/d: 1)yaramaz, kötü 2)olumsuz 3)olgunlaşmayan
nêbıyaye/e: b. nêbıyaya
nêbo: sakın, olmaya ki
nêbo nêbo: sakın ha, olmaya ki, aman!
nêçar: çaresiz, yoksul
nêçe: nice, neçe
nê da, nê gırewt:"anında öldü", "hemen öldü" anlamında kullanılan bir deyim
nêdiyo, bere 'ecêb mendo: sonradan görme tipler için "görünce ne yapacağını bilemez oldu" anlamında kullanılan bir deyim
nêgırewtışê desti: elin tutmaması, eli tutmamak, eli varmamak, kıymamak
nê herê: "kesinlikle olmaz", "hayır", "yok canım" anlamında kullanılan bir söz
nêjdi: b. nezdi
nêke: yoksa

nêkerdış nenguy...: tırnağına değmemek
nê kerd, nê werd: "hiç bir şey yapamadan gitti", "hemen ölüverdi" anlamında bir deyim
nêkı: yoksa, yahut, aksi takdirde (b. nêke)
nêm: yarım, yarı, buçuk
nêmbestı/d: yarım kulaç
nêmcet: 1)eksik, yarım, yarım yamalak 2)organlarından biri veya birkaçı sakat olan kişi
nêmcetek/e: b. nêmcet
nême: 1)yarı, yarım 2)yarıcılık, ortakçılık; ortak mal, ortaklaşa
nême bıyayiş: 1)ortak olmak, yarı yarıya ortak olmak 2)yarılanmak, yarıya bölünmek; yarısı kalmak, yarıya inmek
nême kerdış: yarılamak
nêmenda/d: b. nêmende
nêmende/e: 1)tükenesi, yokolası, meret, kalmayasıca,2)kalmaya
nême nême: yarım yarım, yarı yarıya
nêmerdene: ölümsüzlük
nêmerdenı: ölümsüzlük
nême û nêmla: yarı yarıya, yarısı; yarının yarısı
nême û nêmlet: b. nême û nêmla
nêmewo yew: b. nêmew yew
nêmew yew: yarı yarıya, yarısı; bir taraftan, bir nedeni de
nêmey nêmlay: yarının yarısı, çeyrek
nêmey roji: gündüzün ortası, günün yarısı; yarım gün
nêmey şewı: gece yarısı (b. nimey şewı)
nêmjet: b. nêmcet
nêmla: yarı katı, yarım misli
nêmlet: b. nême û nêmlet
nêmlete/e: 1)yarım parça 2) ekmeğin dörtte biri; ekmek parçası
nêmletı: yarım, parça, yarım yamalak
nêmrar/e: b. nêmrayir
nêmrayir: yarı yol, yolun yarısı
nêmrayir ra verdayiş: yarı yolda bırakmak
nêmserra/d: yarım yıllık, altı aylık olan
nêmserre/e: b. nêmserra
nêmwelçekı/d: yarım ölçek (b. welçekı)
nêmxeyr o: "ne olur", "yapmaz olaydı", "çok mu acayip?" anlamlarında kullanılan bir deyim
nênê: hayır, değil, hayır öyle değil
nê...nê... : 1)ya...ya... 2)ne...ne de...
nêpawıta/d: korunmayan, sakınmayan
nêpawıte/e: b. nêpawıta
nêpewta/d: ham, çiğ, pişmemiş olan, pişirilmemiş olan
nêpewte/e: b. nêpewta
nêpowte/e: b. nêpewta
nêr: eril cins (b. neri)
nêresaya/d: yetişmemiş olan, varmamış olan; olgunlaşmayan, büyümemiş olan
nêresaye/e: b. nêresaya
Nêrıbey: Diyarbakır'ın Hani ilçesi yöresinde Nêrıb adıyla anılan yedi köy ve buralarda yaşıyan bir aşiret
nêrız: çok iyi, çok değerli (eşya ve

hayvanlar için kullanılır)
nêşermaya/d: utanmaz, hayasız kız veya kadın
nêşermaye/e: utanmaz, hayasız
nêt/e: niyet
nêt ardış: niyet etmek
nêtê...xırab bıyayiş: niyeti kötü olmak
nêt heremnayiş: niyetini bozmak, kötü bir şey yapmak amacıyla kararını değiştirmek
nêt kerdış: niyet etmek, niyetlenmek
nêto xırab/e: kötü niyet, art düşünce
nêt xırab kerdış: niyeti bozmak, kötü bir şey yapmaya karar vermek
nêwedarıtış: 1)kaldırmamak 2)(silah vb.) ateşlenmemek
nêwedarıyayiş: 1) çekilmez olmak, çekilmemek 2) kalkmamak
nêwenda/d: okumamış olan, okuma yazması olmayan, analfabet
nêwende/e: b. nêwenda
nêwes/e: b. nêweş
nêweseni: b. nêweşani
nêweş/e: 1)hasta 2)nahoş, hoş olmayan
nêweşa gedi/d: gebe kadın, hamile, lohusa
nêweşani: hastalık
nêweş bıyayiş: 1)hasta olmak 2)nahoş olmak
nêweşen: b. nêweşani
nêweşey: 1)hastalık 2)nahoşluk, tatsızlık
nêweşey 'eyeli/d: gebe kadın, hamile (b. nêweşa gedi)
nêweşı/d: b. nêweş
nêweşi/d: 1)hastalık 2)nahoşluk, tatsızlık
nêweşine/d: hastalık
nêweşiye/d: hastalık
nêweş kewtış: hastalanmak, hasta düşmek
nêweşyayi: hastalık (b. nêweşi)
nêzanayiş ters çı yo: korku nedir bilmemek, hiç korkmamak
nê zi: yahut, ya da, veya
nı-: fiil çekiminde fiilden önce gelerek olumsuzluk anlamı verir (**nışno/nışkeno**: yapamıyor, edemiyor)
nıcaq/e: nacak, küçük balta
nıha/d: nohut (b. neha)
nıjdi: b. nızdi
nıka: şimdi, şimdiye dek, herhalde
nıkay: şimdiye dek, herhalde
nıkayın/e: şimdiki
nık û newe: 1)yepyeni 2)hemen şimdi
nımac/e: 1)namaz 2)sabah
nımaj/e: b. nımac
nımajê tırbêhan/e: teravih namazı
nımaji: sabahleyin
nımaj kerdış: namaz kılmak
nımaj taxernayiş: namazı geciktirmek, geç namaz kılmak; namazı ertelemek
nımaj vernayiş: b. nımaj viyarnayiş
nımaj viyarnayiş: namazı kaçırmak, namazı kılamadan zamanın geçmiş olması
nımaz/e: namaz
nımeyiş: saklanmak (b. nımıyayiş)

nımıta/d: 1)saklı, gizli 2)defnedilmiş olan
nımıte/e: 1)saklı, gizli 2)defnedilmiş olan
nımıtene: gizlemek
nımıtıki: gizli, gizlice, illegal
nımıtış: 1)saklamak, gizlemek 2)defnetmek
nımıyayiş: 1)saklanmak, gizlenmek 2)defnedilmek
nımız: alçak, yüksek olmayan
nımız bıyayiş: alçalmak, alçak olmak
nımızkani: alçak olarak, alçak bir şekilde
nımz: b. nızm
nınga xwı ta vıstış: b. lınga xwı ta vıstış
nıngı/d: b. lıngı
nıqar: keser
nıqıki: hık tutma
nıqıki verı ameyiş: hık tutmak
nıqıtıkı/d: son nefes
nıstene: konmak, inmek, oturmak (b. nıştış)
nıstene ro: oturmak (b. ronıştış)
nıstenı: b. nıstene
nışayiş: 1)konmak, inmek 2)dinmek
nışka: aniden, birdenbire, ansızın
nışkê: b. nışka
nışk ra: aniden
nışnayiş rue: oturtmak (b. roşanayiş)
nıştayını: binmek
nıştene ro: binmek
nıştış: 1)konmak 2)inmek 3)oturmak 4)binmek 5)dinmek, yatışmak 6)dokunmak
nıştış: b. nuştış
nıştış cı: -e binmek
nıştış pa: b. pa nıştış
nıştış ro: b. ronıştış
nıştış rûe: b. ronıştış
nıştış we: binmek (b. weniştış)
nıwıst: muska (b. nıwışt)
nıwıstene: yazmak (b. nuştış)
nıwışte/e: 1)muska 2)yazılı olan, yazı
nıwıştox/e: yazan, yazar
nıx: deveyi yatırabilmek için söylenen bir söz
nıxtıka peyenı/d: ölüm anındaki son nefes, ölüm anı (b. nıqıtıkı)
nıya: böyle
nıyan: bunlar
nıyan: ya, veya
nıyanên: böylesi, böyle
nıyanêne/d: böylesi
nıya...nıya...: ya...ya...
nıya ra tepıya: bundan böyle, bundan sonra
nıyayiş: konulmak, koyulmak, konmak
nıyayiş pa: 1)konulmuş olmak 2)yapışmak (b. pa nıyayiş)
nıye: hayır (b. ney, nê)
nıyet/e: niyet
nıyet kerdış: niyet etmek
nıyoncık: yumruk (b. nuncıkı)
nızdi: yakın
nızdi bıyayiş: yakın olmak, yaklaşmak
nızdi kerdış: 1)yaklaşmak 2)yaklaştırmak
nızdiy...kerdış: yaklaşmak
nızdiyey: yakınlık
nızım: alçak, yüksek olmayan

ni/e: bu, bunu
ni: bunlar
ni: ya, yahut
ni: 1)değil 2)fiil çekiminde kullanıldığında olumsuzluk anlamını verir (b. nê)
ni'aw: miyav (kedi sesi)
niçık/e: en uç nokta, doruk noktası
nihayet: nihayet, sonunda
nikıh/e: nikah
nim: yarım, yarı
nimçe: eksik, yarım
nime: namaz (b. nımaz)
nime: 1)yarı, yarım 2)orta 3)ortak mal; yarıcılık, ortakçılık
nime kerdış: yarılamak, yarım bırakmak, yarım yapmak
nimet/e: nimet
nimey şewı/e: gece yarısı
nimê şewe/e: gece yarısı
nimrayır/e: yarı yol
nimroj/e: öğle, yarım gün
nimruej/e: b. nimroj
nina: bunlar
nine: bunlar, bunları
nınım nina: b. ninna
ni...ni...: ne...ne de...
ninna: daha çok oyun türkülerinde geçen bir nakarat sözcüğü
ninnayey: b. ninna
ninnayê: b. ninna
nino: bunlar (b. nıyan)
nire/e: boyunduruk
nireyiş: b. nırıyayiş
nırıtış: ileriye veya sağa sola sallamak suretiyle çalkalamak (yoğurt vb. için kullanılır)
nırıyayiş: ileriye geriye veya sağa sola sallanmak suretiyle çalkalanmak (yoğurt vb. için kullanılır)
nisan/d: b. nisanı
nisan: b. nişan
nisanı/d: nisan ayı
nişan/e: 1)nişan 2)işaret 3)silah sıkılan yer, hedef 4)"**nişanekı**" oyununda dikili taşlardan herbiri (b. nişanekı)
nişan bıyayiş: 1)nişanlanmak 2)işaret edilmek
nişanekı/d: İki grup oyuncu tarafından oynanan bir çocuk oyunu. Bu oyunda iki taraf, birbirine karşı ve aynı hizaya gelecek şekilde birkaç taş dikerler. Daha sonra sırayla karşı tarafın dikili taşlarına elle taş fırlatmak suretiyle düşürmeye çalışırlar. Rakip tarafın bütün dikili taşlarını önce düşüren grup, galip sayılır. Galip oyuncular, yenilen oyunculara iki grubun taşlarının bulunduğu mesafe boyuncu binerler ve yenilenlerce taşınırlar.
nişankerda/d: nişanlı kız, nişanlanmış olan, işaretlenmiş olan
nişankerde/e: nişanlı, nişanlanmış olan
nişanli: nişanlı (b. nişankerde, nişankerda)
nişan kerdış: 1)nişan almak, bir yeri hedef seçmek 2)nişanlamak, evlendirilecek olan kıza nişan takmak
nişan pa kerdış: b. nişan kerdış
niwes/e: b. nêweş
niweşi/d: hastalık
niy/e: bu, bunu
niy: bunlar

niya/d: bu, bunu
niya: böyle
niyadayene: bakmak
niyajê/d: amca karısı
niyan: bunlar, bunları
niyanê: böylesi
niya nê: "değil mi?", "yoksa öyle değil mi?" anlamında kullanılan bir söz
niyaz: adak
niyet/e: niyet
niyet dı bıyayiş: yapmayı düşünmek, niyetlenmek, ...niyetinde olmak
niyet kerdış: niyet etmek, niyetlenmek
niyo: bunlar, bunları (b. niyan)
nizam intizam: nizam intizam, düzenlilik
nizamiya: nizamiye, askeri kışla ve garnizonlardaki genel giriş çıkış kapısı
no/e: bu
no: veya, yahut
no: b. new
no/e: b. nan
nobeçi/e: nöbetçi
nobetı/d: nöbet
nobı/d: nöbet, sıra
nobı gırewtış: nöbet tutmak
nogın-ı/d: düve
nomdar/e: b. namdar
nome/e: ad, isim (b. name)
nometış: eğmek
nomıs: b. namus
non/e: b. nan
no...no... : ya... veya...
nor/e: bu yan
nor-dor/e: etraf, çevre
normal: normal
norr/e: b. nor
nover/e: bu taraf, bu yaka, bu yan, beri
now: b. new
nowba bızan/d: sürüyü gütme sırası (bazı köylerde sırasıyla her gün davar sahiplerinden birisi köyün davarını güder), keçileri gütme sırası
nowbetı/d: nöbet, sıra
nowbı/d: nöbet, sıra
nowbı kerdış: bir işi nöbetleşe yapmak, nöbetleşmek
nuç: "hayır", "olmaz" anlamında çıkarılan bir ses
nuçıkı/d: yumruk (b. nuncıkı)
nuçıki kerdış: yumruklamak
nufus: nüfus
numıtış: gizlemek, saklamak (b. nımıtış)
numre/e: numara
numro/e: numara
nuncıkı/d: yumruk
nuqta/d: nokta
nuqtıka peyenı/d: ölüm anındaki son nefes
nur/e: nur
nurr: devrik, tersyüz edilmiş olan şey (daha çok içi boş olan şeyler için kullanılır)
nurri bıyayiş: 1)devrilmek, eğilmek 2)tersyüz olmak (b. nurr)
nurri kerdış: 1)devirmek 2)tersyüz etmek, ters çevirmek
nusıyaye/e: yazılı, yazılmış olan
nusıyayiş: yazılmak
nuskı dayiş: itmek, itelemek
nuskı dıyayiş: itilmek, itelenmek

nusnayiş: yazmak
nusxan: 1)noksan, eksik 2)zayıf, güçsüz 3)kör (b. nuxsan)
nusxaney: 1)noksanlık, eksiklik 2)zayıflık, güçsüzlük 3)körlük (b. nuxsaney)
nuşta/d: 1)kayıtlı olan, kaydedilmiş olan 2)yazılı, yazılmış olan kişi veya şey
nuştar/e: beş taş
nuşte/e: 1)muska 2)b. nuşta
nuşte kerdış: 1)yazmak (b. nuştış) 2)muska yapmak
nuştış: yazmak
nuştış kerdış: yazmak (b. nuştış)
nuştox/e: yazar, yazan
nuştoxı/d: b. nuştox
nutı/d: sirke (bit yumurtası)
nutıke/d: sirke (bit yumurtası)
nutıq/e: nutuk, söylev
nutıq dayiş: nutuk vermek, nutuk çekmek
nutıq wendış: nutuk çekmek, nutuk okumak
nux: eğik, hafiçe kambur
nuxsan/e: 1)noksan, eksik 2)zayıf, güçsüz 3)kör, gözleri iyi görmeyen kişi
nuxsaney: 1)noksanlık, eksiklik 2)zayıflık, güçsüzlük 3)körlük, görme zayıflığı
nuxsanı/d: b. nuxsan
nuxta/d: nokta
nuxtıkı/d: nokta, benek
nuxtıkın/e: noktalı, benekli
nuxtıkını/d: b. nuxtıkın
nuzayiş: inlemek, hafifçe inlemek
nuzdi: yakın
nuzdi bıyayiş: yaklaşmak, yakın olmak
nuzdi kerdış: yaklaşmak
nuzdiyey: yakınlık
nû/e: bu (b. no)
nû/e: b. nan
nû: ya, yahut (b. nê)
nûn/e: b. nan
nûna tire/d: oklava ile yapılan ince ekmek (b. nana tire)
nûncık: b. nuncıkı)
nûr/e: nur
nûrani: nurlu
nya: ya, yahut (b. nê, nıyan)
nye: hayır (b. nê, ney)
nye-: b. nê-

O

o/e: o
-o: -dır, -dir (zerd o: sarıdır)
obal/: vebal
obin/e: diğer, diğeri, öbürü
ocax/e: ocak, aile ocağı
ocaxê to kor bo, berê to mor bo: "ocağın sönsün" anlamında bir ilenç sözü
ocaxkor/e: 1)çocuğu olmayan, erkek çocuğu olmayan 2) ocağı batasıca
ocaxkorı/d: b. ocaxkor
oda/d: anne
oda/d: oda
odır/e: b. adır
of: 1)of, uf (acı duyarak veya sızlanarak çıkarılan ses) 2)öf (usanç veya tiksinti belirten ses)
offoyş: of, aman! (acı veya sızı duyulunca çıkarılan ses)
offoyşek: b. offoyş
ohe: oha (sığırlara seslenirken çıkarılan bir ses)
o kı: nasılsa, madem ki, o ki
Oli: Ali (Hz. Ali)
omarıtış: saymak
omarıtox/e: sayan, sayıcı
ombaz/e: arkadaş
ometa Mıhemedi/d: Muhammed'in ümmeti, müslümanlar
ometı/d: ümmet, herkes, kamu
omeyiş: b. ameyiş
omeyiş war: inmek (b. ameyiş war)
omış bıyayiş: b. pê ameyiş
omıyayiş: gelmek (b. ameyiş)
omno/e: b. amınan
omver: b. amver
-on: b. -an
ona: 1)böyle (b. ana) 2)boşuna, bedava
onca: yine, tekrar (b. ancina, onciya)
onceyiş: b. ancıyayiş
oncina: yine (b. ancina)
onciya: yine (b. anci, oncina)
onciyayine: çekilmek (b. ancıyayiş)
ondêr: sahipsiz, meret
onı/d: bedava
onıyayiş: bakmak (b. ewnıyayiş)
ontene: çekmek (b. antış)
ontenı...ser de: üzerine gitmek, üzerine saldırmak
ontış wu: sıvamak (paçaları sıvamak)
or: aşağı (b. war)
o ra dıma: sonra, ondan sonra
oraqı/d: evrak (b. ewraqı)
ordu/e: ordu
'ore'or: böğürme sesi, sığırın böğürme sesi
orês: ardıç ağacının bir çeşidi (b. wers)
orês: dağların tepelerinden yuvarlanan büyük kar kütlesi, çığ (b. vewrês)
Orım/e: Rum
Orımı/d: Rum kız veya kadını
Orımki: 1)Rumca 2)Rum gibi

Oris/e: Rus
Orisi/d: Rus kız veya kadını
orisipi/d: orospu
Oriski: Rusça
orispi: orospu
orispiyey: orospuluk, fahişelik
'ori: böğürme
Orrim: b. Orim
Orris: b. Oris
ortaq/e: ortak
ortaqey: ortaklık
ortax/e: ortak
ortaxey: ortaklık
ortaxey kerdiş: alışverişte bulunmak, ortaklaşa iş yapmak
ortaxi/d: b. ortax
orte/e: orta
orte di mendiş: ortada kalmak
orte di wardiş, kiştı di rokewtiş: "çaktırmadan nimetlerinden yararlanıp riskine katlanmamak" anlamında kullanılan bir deyim
ortey kewtiş: ortalığa düşmek, ortalığı yaygaraya vermek, yaygara koparmak, rasgele herkesle konuşup ilişki kurmak
orti: ortanca, ortadaki
ortme/e: evlerin yanında bulunan ve evin bir kapısının damına açıldığı tek katlı küçük binanın damı
osayine: b. asayiş
osil/e: 1)usül 2)yavaşça
osili reyde: 1)usülüne göre 2)yavaşça
osil osil: usülcacık, uslu uslu, yavaşça
osil vindertiş: uslu durmak
osin: b. asın
ospar/e: atlı (b. espar)
ostine/d: direk, sütun (b. estuni)
ostomi: bir çeşit ateş küreği, bir çeşit gelberi
ostor/e: b. estor
ostori/d: b. estore
oşt: hoşt
otapizi/d: otobüs
otibusi/d: otobüs
otir: öyle, öylesi (b. otur)
otur: öyle, öylesi, o tür
over: 1)öte yan, öte taraf 2)ileri, öne doğru, ön (b. aver)
over şiyayiş: ileri gitmek (b. aver şiyayiş)
over tepa: ileri geri
ow: b. aw
ow: ve, ve de, bir de
o waxt: o sırada, o zaman
owca: ora, orası, orada
owe/d: b. aw
owi/e: o
owi/d: b. aw
owki/d: b. awkı
owlad/e: b. ewlad
owladey: b. ewladey
owladey ra eyştiş: evlatlıktan atmak, evlatlıktan reddetmek
owladey ra vistiş: evlatlıktan atmak, evlatlıktan reddetmek
owliya/e: evliya
owneyiş: b. ewniyayiş
owniyayiş: b. ewniyayiş
owra: ora, orda, orası (b. ewra)
owrês/e: b. hargûş
owta: b. ewta
ox: oh
oxir: uğur (**oxir bo**: uğurlar olsun, güle güle)
oxiro xeyrên: hayırlı yolculuklar,

uğurlu
oxmo: meğer
oxmo kı: meğer, meğerse
oxweş: "oh", "canıma değsin", "çok iyi" anlamında memnuniyet ifade eden bir sözcük
oxxeyş: b. oxweş
oxxeyşek: b. oxweş
oxxeyş kerdış: (yapmakla) çok iyi etmek
oy: acı duyma veya feryat ifade eden bir sözcük
oyn: numara, hile, oyun
oyniker/e: numaracı, hilekar, kurnaz
oyni kerdış: numara yapmak, kurnazlık yapmak, sahte sözlerle aldatmaya çalışmak
oynikerey: numara yapma durumu, kurnazlık, hilekarlık
oynikerı/d: b. oyniker
oyo kı: nasıl olsa, madem, madem ki, o ki
ozev/e: b. 'ezeb
ozeve/d: b. 'ezebı

P

pa/e: ayak, tekme
pa: 1)ile, beraber, beraberinde 2)takılı, yapışık
pa'a: "vay be!" anlamında hayret ve acınma ifadesi olarak kullanılan bir ünlem
pa anıştış: üzerine konmak (b. pa nıştış)
pa'ay: b. pa'a
pabe: bekleyiş, bekleme, beklenti
pabe bıyayiş: beklemek
pabesta/d: bağlı, bağımlı, ilgili, yapışık
pabeste/e: b. pabesta
pabeste bıyayiş: bağlı olmak, yapışık olmak
pa bestış: -e bağlamak
pabe verdayiş: emaneten birisinin yanına bırakmak, gözetimine terketmek
pabe vındertış: -i beklemek
pabey...bıyayiş: -i beklemek
pabey...verdayiş: b. pabe verdayiş
pa bıyayene: 1)(gidip) bir şeye takılmak 2)b. pa bıyayiş
pa bıyayiş: 1)beraberinde olmak, yapışık olmak, üzerinde olmak 2)(bitki vb. için kullanılırken) ürünü olmak
paca/d: pencere
pace: b. paca
paç/e: 1)gömlek 2)entari (b. paçı) 3)bez
pa çerayiş: sırtından geçinmek, otlanmak
paçı/d: uzun entari, fistan
pa'çol: ezme, eziliş
pa'çol bıyayiş: ezilmek
pa'çol kerdış: ezmek
pa'çolnayiş: ezmek
padaya/d: kapalı, yumulu, örtük
padaye/e: b. padaya
padayiş: kapatmak, örtmek, yummak
pa dayiş: ...ile birlikte vermek
padıyayiş: kapanmak, örtülmek, yumulmak
padişa/e: padişah
padişah/e: padişah
padişayey: padişahlık
padusaya/d: yapışık
padusaye/e: yapışık
pa dusayiş: -e yapışmak, -e tutunmak
padusekı/d: yapışkan bir bitki
pa dusnayiş: yapıştırmak, tutturmak
padusok/e: yapışkan
pa est bıyayiş: b. pa bıyayiş
pa finayiş: 1)sertçe vurmak, (tokat) yapıştırmak 2)çengellemek, sürgülemek
pagı/d: arsa
pa gunayiş: 1)aniden hastalığı ağırlaşmak 2)değmek
pa guretene: giymek
pah: b. peh
paha: b. pehe
pahliwan/e: pehlivan
pahn: geniş, enli, yassı

pahn bıyayiş: geniş olmak, enli olmak, yassı olmak
pahney: enlilik, genişlik, yassılık
pahnı/d: b. pahn
pahn kerdış: genişletmek, yassılaştırmak
paij: b. payiz
paj: beş (b.panc)
paja/d: b. paca
pajın/e: beşinci, beşlik (b. pancın)
pajını/d: beşinci, beşlik, beş liralık (b. pancıne)
pajıtış: kabuğunu soymak (b. patış)
pajla: b. panjla
pak: temiz (b. pank)
pak kerdış: temizlemek (b. pank kerdış)
pa kerdış: takmak
pa kewtış: 1)üzerine düşmek 2)uğraşmak 3)değmek 4)...ile beraber düşmek 5)asılı kalmak, takılmak
pa kewtış: (ağaç için kullanıldığında) ürün vermek
pakêtı/d: paket
pala/d: kadın ırgat, işçi kadın, kol emekçisi kadın
palan/e: bir yıldız adı
palaxı/d: ot veya bitkilerin kuruyup yerde kalan birikintisi
palax û pûş: b. puş û pelaxı
palazı/e: b. perazı
pale/e: ırgat, işçi, kol emekçisi
palto/e: palto
paleyi: ırgatlık, işçilik
Palı: Elazığ'a bağlı bulunan Palu ilçesi
pali: 1)ekin biçimi 2)işçilik, ırgatlık
pa'liwan/e: b. pahliwan
pa'liwaney: pehlivanlık
palka/d: b. paluka
palsna/d: topuk
paluka/d: fabrika
pa mendene: b. pa mendış
pa mendış: 1)üzerinde kalmak 2)takılı veya asılı kalmak 3)beraber kalmak, birlikte kalmak
pampolı/d: şose, karayolu
pa'n: geniş (b. pahn)
panayene: 1)(silah vb.) sıkmak 2)vurmak
panayiş: 1)yapıştırmak 2)dokundurmak, değdirmek, dokunmak 3)(silah vb.) sıkmak, ateş etmek 4)(ad, lakap vb.) koymak 5)(ateş vb.) yakmak, tutuşturmak 6)(el vb.) sürmek
pa'n bıyayiş: b. pahn bıyayiş
panc: beş
pancas: elli
pancasın/e: ellinci
pancasını/d: ellinci, ellilik
panc bı panc: beşer beşer
pance/e: 1)paça 2)kırkılan keçinin sırtında ve arka bacaklarında kırkılmadan bırakılan kısım
pancekerda/d: arka kısmı kırkılmamış keçi (b. pancey kerdış)
pancey kerdış: keçiyi kırkarken arka kısmını ve arka bacaklarının kıllarını kırkmamak
pancês: onbeş
pancêsın/e: onbeşinci
pancêsını/d: onbeşinci
pancı/e: paça (pantolon veya şalvarın ayak bileği kısmı), b. pance

pancın/e: beşinci
pancıne/d: beşinci
pancını/d: b. pancıne
panc panc: beşer beşer
panc visti: yüz (100)
pa nıştış: üzerine konmak, konmak, yapışmak
pa nıyayiş: 1)yapıştırılmak 2)dokundurulmak, değdirilmek 3)(silah vb.) sıkılmak, kendisine ateş edilmek 4)(ad, lakap vb.) kendisine takılmak 5) tutuşturulmak, tutuşmak, yanmak 6) -e sürülmek
panj: beş (b. panc)
panj bı panj: beşer beşer (b. panc bı panc)
panjın: b. pancın
panjını: b. pancını
panjla: beş misli, beş kat
panjletı/d: beşiz
panjqat: beş misli, beş kat, beş katlı
panj visti: b. panc visti
pank: temiz
panka/e: 1)açık hava 2)açık ve soğuk havada esen bir rüzgar
pank bıyayiş: 1)temiz olmak, temizlenmek 2)bir şeyden kurtulmak
pa'n kerdış: b. pahn kerdış
pankey: temizlik
pankısar/e: temiz kişi, temizliği seven ve temizliğe dikkat eden kişi
pankısarey: temizlik, temizliksever lik
pankısarı/d: b. pankısar
pank kerdış: temizlemek
pank û delal: tertemiz
pansey: beşyüz
pantile/d: b. pontilı
pantor-i: pantolon
panz: b. panc
panzşembe: perşembe
paporı/d: şose, karayolu
paqlewa/d: baklava
par: geçen yıl
par: pay
parçe/e: 1)parça 2)korkusuz kişi, zır deli
parçe bıyayiş: parçalanmak, parça olmak
parçe kerdış: parçalamak
parçe parçe kerdış: paramparça etmek
parçı: b. parçe
parçin/e: b. perçin
pardax kerdış: foyasını gizlemek, eksikliğini giderip gizlemek
pardım/e: paldım, kuskun
pardisû/e: pardesü
parên/e: geçen yılki (b. parin)
parênı/d: b. parên
parêz: perhiz
parı/d: pay
parı kerdış: paylaşmak
parin: geçen yılki, geçen yıldan kalma
pars/e: sorma, soru
pars: sadaka
pars arê kerdene: dilenmek, sadaka toplamak
parsayiş: sormak (b. persayiş)
parse/e: dilenme, dilencilik
parsek/e: dilenci
parsekçi/e: b. parsek
parse kerdış: dilenmek, dilencilik yapmak
parsekey: dilencilik, tamahkarlık

parsekı/d: b. parsek
parsınci: dilenci
parsınciyey: dilencilik
partal: elbise yırtığı, yırtık pırtık bez
parti/d: parti
parxêl: kağnı, at arabası
paryine/d: b. parênı
parzım/e: süzgeç, süzgü (b. parzum)
parzım bıyayiş: b. parzum bıyayiş
parzum/e: süzgeç, süzgü
parzum bıyayiş: süzülmek (süt vb. için kullanılır)
parzumkerde/e: süzülmüş olan, süzülü
parzum kerdış: süzmek
paseport/e: pasaport
pasey: b. pansey
passer dı: b. paşti ser dı
paste: pasta
pastexane/e: pastahane
Pasûr: Diyarbakır'a bağlı bulunan Kulp ilçe merkezinin adı
paşa/e: paşa
paşayey: paşalık
pa şendılıyayiş: bir yere asılı kalmak, sarkmak
paşeport/e: pasaport
paşêne/e: cumartesi
pa şıyayiş: birlikte gitmek, beraberinde gitmek
paşkıl/e: tekme
paşkıl eştış: tekme atmak, çifte atmak
paşkıl vıstış: b. paşkıl eştış
paşmêr/e: birisine destek olan veya arka çıkan kişi
paşmêrey: birisine arka çıkma veya destek olma
paşmura/d: koyruksokumu kemiği
paşna/d: topuk, ökçe
paşt: sırt, arka
paşta...gırewtış: tarafını tutmak
paşta nayiş: yüklemek, birisinin sırtına bırakmak
paşta...tebiştış: ...tarafını tutmak
paşti/d: 1)sırt, omuzların arka kısmı 2)arka 3)destekleyen, taraftar, dayanak
paşti dayiş: destek olmak, güç vermek, sırtını vermek
paşti ser: b. paşti ser dı
paşti ser dı: sırtüstü, geriye doğru
paşti ser dı kewtış: sırtüstü yatmak
paştrêş/e: yük taşımaktan dolayı sırtı yara olan binek hayvanı
pa't/e: basık, yassı
pa't bıyayiş: yassılaşmak, genişliğine incelmek
pa'tıkı/d: mantar
pa'tıkın/e: yassı, basık
pa'tıkını/d: b. pa'tıkın
patış: kabuğunu soymak
patil: b. pontilı
patile: mayasız ekmek (b. patire)
patile: b. patira
patira/d: yufka ekmeğin içine çökelek vb. maddeler koyarak yağlanması gibi değişik biçimlerde hazırlanan hamur işi yiyecek (bunun çökelekli olanına "patira toraqi", şekerli olanına "patira şekeri" denir)
patira toraqi/d: b. patira
patire/e: mayasız yapılan ince

ekmek
pa't kerdış: yassılaştırmak, genişliğine inceltmek
patron/e: patron
pa vıstış: sertçe vurmak, yapıştırmak
pawıta/d: korunan, sakınan; beklenen
pawıte/e: b. pawıta
pawıtış: 1)beklemek, durmak 2)kollamak, korumak 3)ummak
pawıtox/e: bekleyen, bekleyici
pawıtoxey: bekleyicilik, bekçilik
pawıtoxı/d: b. pawıtox
pawıyayiş: beklenmek, beklenilmek; korunmak
pawutene: beklemek (b. pawıtış)
pawutış: 1)beklemek, durmak 2)kollamak 3)ummak
Pax/e: Dersim merkezinde bir nahiye
paxır/e: bakır
pay dayiş pıro: 1)bozmak, sabote etmek 2)ayakla ezmek 3)ayakla vurmak
paydos/e: paydos
paydos kerdış: paydos etmek
paye/e: gösteriş, kibir
payedar/e: kibirli, gösteriş meraklısı
payedarey: kibirlilik, üstünlük taslama
payedarı/d: b. payedar
paye gırewtış: nam kazanmak
payeker/e: kibirli, gösterişe meraklı kişi, gösteriş yapan
paye kerdış: kurumluluk, üstünlük taslamak, kibirli davranmak
payekerey: kibirlilik, kurumluluk
payekerı/d: b. payeker
paye kewtış: kibirlenmek, gururlanmak, böbürlenmek, kibirliliğe kapılmak, şımarmak
pay hakan nayiş: çok yavaş yürümek anlamında kullanılan bir deyim
payıbê...verdayiş: -nin yanına bırakmak, emanet etmek
payıb verdayiş: b. pabe verdayiş
payitext/e: başkent
payiz/e: sonbahar
payiza/d: 1)sonbahara ait 2)güzün doğan oğlak, kuzu vb. hayvan
payize/e: b. payiza
payizo peyen/e: güzün son bölümü, sonbaharın sonları
pay kerdış: giymek (belden aşağı giyilen giyecekler veya ayağa giyilen şeyler için kullanılır)
pay kewtış: yürüyebilir duruma gelmek, yürümeye başlamak
pay...nayiş: -e basmak
pay ra: ayakta dikili, ayaküstü
pay ra vındertış: ayakta durmak
pay şeyiş: b. pay şıyayiş
pay şıyayiş: yürümek, yayan gitmek
paytext/e: başkent
paytunı/d: fayton
pay vazdayiş ser: ayakla üzerine çıkıp ezmek
pay vındertış: ayakta durmak
pay vınertış: b. pay vındertış
pay xwı nayiş ser: b. pay xwı ...ser nayiş
pay xwı ...ser nayiş: (ayağı ile) bir şeyin üzerine basmak
pazın: pazen, bir çeşit pamuklu

bez
pede: -e, içine
pede ameyiş: 1)başına gelmek 2)içinden (sıvı) sızmak, içine sızmak
pede ardış: başına getirmek
pede dayene: b. pede dayiş
pede dayiş: (yılan arı vb. için kullanıldığında) sokmak
pede finayiş: üzerine atıp sarkıtmak, sarkacak şekilde takmak
pede giyrıyayiş: tutulmak (bir organın çalışamaz duruma gelmesi)
pede kerdış: 1)ağzından doldurmak, ağzından içeri atmak 2)ağzına tutmak, yedirmek 3)içine salmak
pede kewtış: 1)bir şeye tutunup asılı durumda kalmak 2)sarkmak
pede şendelıyayiş: sarkmak, bir yere tutunup kendisini sarkıtmak
pede şendelnayiş: -den sarkıtmak, üzerine atıp sarkıtmak
pede şendıleyiş: b. pede şendelıyayiş
pede şeyiş: b. pede şıyayiş
pede şıyayiş: 1)içine katılıp beraberinde gitmek, (suya vb.) kapılıp gitmek 2)sırayla söylemeye devam etmek 3)içine (sıvı) sızmak
pede vıstış: b. pede finayiş
pedıkerdı: ayrana ekmek doğranarak hazırlanan bir yiyecek
pedı kerdış: 1)içine atmak, akıntıya vermek 2)içine doğramak, içine katmak
peen: b. peyen
peh: beğenme veya alay etme sırasında kullanılan bir sözcük olup "maşallah", "vay be!", "amma da..." anlamlarında kullanılır
pehe: b. peh
peh peh: b. peh
pejmıreyiş: b. pejmırıyayiş
pejmırıyayiş: düşünmek
pejn: bir şeyin hareket ettiğini belli belirsiz sezdiren ses
pel/e: yaprak, kanat, sayfa
pelas/e: kıldan yapılan bir çeşit basit kilim
pelaxı/d: b. palaxı
peleknayiş: gözleyip kollayacak şekilde beklemek
pelesqa/d: palaska
pelexıyayiş: b. pelıxıyayiş
pelexnayiş: b. pelıxnayiş
pelg/e: yaprak, kanat
pelhel: 1)bulamaç 2)mecaz olarak: çok yumuşak
pelıxıyayiş: ezilmek
pelıxnayiş: ezmek, sıkmak suretiyle ezmek
peli tıra neyayiş: kanat sahibi olmak, kanatlı hale gelmek, kanatlanmak (b. perri pa nıyayiş)
peli tıra nıyayiş: b. peli tıra neyayiş
pellısıyayiş: solgunlaşmak (b. pullısıyayiş)
pellısnayiş: soldurmak, solmasına neden olmak (b. pullısnayiş)
pellıxnayiş: b. pelıxnayiş
pelpelık/e: kelebek
pelxaçı/d: 1)kül altında pişirilen bir çeşit kalın ekmek 2)mecaz olarak: hantal, hareket edemeyen veya çok yavaş hareket eden
peme/e: pamuk

pemeyın/e: pamuklu
penas/e: b. pense
penc/e: pençe, yırtıcı hayvanların pençesi
pence/e: ayakkabı pençesi
pencera/d: pencere
pencey kerdış: (ayakkabı) pençelemek, pençe vurmak
pencıra/d: b. pencera
penci dayiş pıro: pençelemek, pençesi ile vurmak
penci kerdış: pençelemek, pençesi ile tırmıklamak, tırmalamak
penci pıro bıyayiş: pençesi ile tırmıklamak, pençelemek
pencurr/e: pençe, tırmık, tırnak beresi
pencurri kerdış: tırmıklamak, tırmalamak, pençelemek
pencurri pıro bıyayiş: pençelemek, pençesi ile tırmıklamak
pendurrıtı/d: bir çeşit yemek (b. mastawa)
pendusayiş: şişmek, su toplayıp şişmek
peni: b. peyni
penir/e: peynir
pense/e: kadınların boyunlarına veya başlıklarına taktıkları madeni pul
pensı/e: b. pense
pensı/d: pens
penzere: b. pencera
pepaz/e: papaz
pepi kerdış: (çocuk dilinde) giymek
peppa: (çocuk dilinde) ayak; giyme; ayakta durma, kalkma
peppû/e: baharın yeşeren ve yenebilen yeşil renkli küçük bir kır bitkisi
pepû/e: bir kuş
pepûg/e: b. pepûk (I)
pepûk/e(I): Guguk kuşu, ibibik kuşu. Halk arasında bu kuş ile ilgili etiolojik bir hikaye anlatılır. Buna göre, aslında bir kız olan bu kuş ile küçük erkek kardeşi birlikte birgün kenger toplamaya giderler. Eve dönerken küçük kardeşte bulunan torba yırtık olduğundan torbadaki kengerler dökülmüştür. Kız, torbada kenger bulunmadığını görünce, küçük kardeşini kengerleri yemekle itham eder. Masum olan küçük kardeş, onu ikna edemez ve "istersen bu bıçakla karnımı yarıp bak" der. Bunun üzerine bacısı bıçakla kardeşinin karnını yarıp bakar fakat kardeşinin karnında sadece kurtlu bir ot çıkar. Küçük kardeşini böylesine haksız bir nedenle öldürmüş olmanın acısıyla "**way leminê pepûkê!**" diye feryat eder ve o anda "**pepûk**" oluverir. Öterken halen şöyle dediği varsayılır: "**kekko!/mı nekuşt, xencer kuşt/dısmal pışt** (ağabey!/ben öldürmedim, hançer öldürdü/mendil sardı).
pepûk/e(II): zavallı, perişan olan
pepûng/e: b. pepûk
per/e: kanat, yaprak, sayfa
pera gırewtış: giymek (b. pıra gırewtış)
perarey: iki gün önce, daha önceki gün

perayene: 1)fırlayarak düşmek 2)uçmak (b. fırrayiş)
perayiş: b. perrayiş
perazı/e: kuş veya tavuk kanadı
perçe/e: parça
perçin/e: çit
perçinkerde/e: çitli, çitle çevrili olan
perçin kerdış: çitlemek
perde/e: perde
pere/e: para
pere kerdış: para etmek, kabul edilmek, etkisi olmak
perey: önceki gün
pereyın/e: önceki günkü, önceki günden kalma
pereyın/e: paralı
perey wardış: rüşvet yemek (para yemek)
pergende/e: 1)perişan, durumu kötü olan 2)dağınık, düzensiz kişi
pergende bıyayiş: perişan olmak
pergendeyey: perişanlık, perişan olma, zavallılık
peri/d: peri
peri pa neyiş: b. perri pa nıyayiş
perişan: perişan
perişan bıyayiş: perişan olmak
perişaney: perişan olma durumu, perişanlık
perişaney seri ser dı ameyiş: başına çok kötü olaylar gelmek, perişan edici bir durumla karşılaşmak
perişanı/d: perişan kız veya kadın
perişan kerdış: perişan etmek
periyen/e: entari (fistan veya gömleğin altında giyilen yakasız ve uzun bir giysi olup erkeğin giydiği beyaz renklidir), **b. pırên**
perjun/e: b. pırojını
perkuta: b. hım û hayê
pernayiş: 1)uçurmak, kaçırmak 2)aşırmak, çalmak 3)bir şeyi kesip atmak
pernayiş: b. depernayiş
pero: -e, ona (b. pıro)
pero dayine: vurmak
pero dayis: b. pıro dayiş
pero gınayine: çarpmak, değmek
peroj: öğle vakti
peroji/d: öğle yemeği
perojiye/d: öğle yemeği
peroz: öğle vakti
perozayın: öğle yemeği (b. perojiye)
perperık/: kelebek
perperık/e: pul (tülbend vb. eşya için süs olarak kullanılan ortası delik metal levhacık)
perpetıyayiş: çırpınmak, debelenmek, yüpürmek
perpızıyayiş: çırpınmak, debelenmek, yüpürmek
perr/e: yaprak, kanat, sayfa
perraye/e: 1)kaçak, firar 2)uçan, sıçrayan
perrayiş: 1)uçmak 2)sıçramak, atlamak 3)hayvanın ürküp sıçraması
perrayiş ceni: kadına sarkıntılıkta bulunmak, el atmak
perrayiş cı: (yılan vb.) sokmak (**mar perra bi cı**: onu yılan sokmuştu)
perrayiş ser: 1)üzerine atlamak, üstüne atlamak 2)(hayvan için kullanıldığında) çiftleşmek
perrayiş xwı ser: sıçrıyarak aniden uyanmak

perrazı/e: b. perazı
perre: taraf
perrê...ameyiş: (sevincinden) kanatlanmak, (neşesinden) uçar gibi olmak
perri pa nıyayiş: 1)kanat sahibi olmak, kanatlanmak 2)mecaz olarak: neşesinden adeta uçmak
perro peyso: "hiç kalmadı", "hiç yok" anlamında kullanılan bir deyim
perrşıkta/d: kolu kanadı kırık, ümitsiz
perrşıkte/e: b. perrşıkta
perr û bask: kol kanat
pers/e: soru
persayine: sormak
persayiş: sormak
persayox/e: soran
pers kerdene: sormak
pers kerdış: sormak
perşıkta/d: b. perrşıkta
perşıkte/e: b. perrşıkta
pertal/e: yırtık pırtık giysi veya bez
per û bask: kol kanat (b. perr û bask)
perû dayiş: vurmak (b. pıro dayiş)
pervaz: menteşe
perzım/e: b. parzum
perzım bıyayiş: b. parzum bıyayiş
perzım kerdış: b. parzum kerdış
perzum/e: b. parzum
pes/e: davar, hayvan sürüsü
pesewe/d: gece, akşam
pesing/e: b. pısing
peskımatı/d: peksimet
peskofi/d: geyik, yaban keçisi
peşeme/e: perşembe
peşm/e: yün
peşmên/e: yünlü
peşmêne/d: yünlü
peşmıryayiş: gülümsemek
peşmi: yün (b. peşm)
peşti/d: b. paşti
petage: petek
petatizı/d: patates
pewcıyayiş: pişmek, pişirilmek
pewjıyaya/d: pişen, pişkin
pewjıyaye/e: pişen, pişkin
pewjıyayiş: pişmek, pişirilmek
pewta/d: pişirilmiş olan, pişirilen
pewte/e: b. pewta
pewtış: pişirmek
pey: ile, vasıtasıyla; -e; -i
pey: 1)son, sonra 2)ard, arka, geri
peya/d: yaya kız veya kadın
pey ameyiş: ...ile bir şey satınalınabilmek
peya nıştış: arkasına binmek, arkasına konmak
pey beran: hapishane
pey beri dı bıyayiş: hapishanede olmak, tutuklu olmak
pey bı: ile, vasıtasıyla
peyda: bulunan, meydanda olan
peyda bıyayiş:1)bulunmak, temin edilmek 2)çıkagelmek, aniden ortaya çıkmak, peydahlanmak 3)doğmak, -den çıkmak
peyda kerdış: bulmak, edinmek, sağlamak, temin etmek
pey de: ötesinde, ardında, arkasında, gıyabında, arkada
pey dı: sonra, arkada, ardında, gıyabında (b. pey de)
pey...dı hasayiş: destek olmak, desteklemek, desteğini göstermek

(arkasında görünmek)
pey dı mendış: 1)arkada kalmak, ardında kalmak 2)geç kalmak
pey dır: b. pey dı
pey dı verdayiş: geride bırakmak, arkasında bırakmak
pey dı ver dı kerdış: öne arkaya sallamak, ileri geri yalpalamak
peye/e: 1)yaya, piyade 2)koruyucu erkek, yiğit
peye bıyayiş: inmek, yaya olmak
peye kerdış: yayan hale getirmek, indirmek
peyen/e: 1)sondaki, en arkadaki 2)en sonunda, nihayet
peyene/d: 1)sonuncu, sondaki, arkadaki 2)sonunda, nihayet, son
peyenı: b. peyene
peyeyey: 1)yiğitlik 2)yayan olma durumu, piyadelik
peyeyey kerdış: yiğitlik yapmak, yiğitlikte bulunmak
peyeyi: 1)yiğitlik 2)yayan olma durumu, piyadelik
peyeyi kerdış: yiğitlik yapmak, yiğitlikte bulunmak
peyê cû: sonra, -den sonra
peygoş kerdış: kulakardı etmek, önemsememek
pey hesıyayiş: duymak
pey heşıyayını: duymak (b. pey hesıyayiş)
pey iman ardış: -e iman getirmek, inanmak
peykani: gerisingeri (**peykani şıyayiş**:arkasına bakmadan geriye doğru yürümek)
pey kay kerdış: ...ile oynamak, dalga geçmek
pey iman kerdış: -e iman getirmek, iman etmek, inanmak
pey kewtış: 1)ardına düşmek, peşine düşmek 2)-den dolayı düşmek, ...ile düşmek
peymaweyiş: ölçülmek, tartılmak (b. peymawıyayiş)
peymawıta/d: ölçülen, tartılan
peymawıte/e: ölçülen, tartılan
peymawıtış: ölçmek, tartmak
peymawıtox/e: ölçen, ölçücü
peymawıtoxı/d: b. peymawıtox
peymawıyayiş: ölçülmek, tartılmak
pey merdış: -den dolayı ölmek (yediği) bir şeyden dolayı ölmek
pey nayiş: arkasına bindirmek, hayvanın üzerindeki birisinin arkasına başkasını bindirmek, arkasına koymak
pey nıştış: arkasına binmek, arkasına konmak
peyni: 1)son, arka, ard 2)kıç, göt 3)sonuç, nihayet, sonunda
peyni ameyiş: 1)sona ermek, sonu gelmek, bitmek 2)sonda gelmek, sonunda gelmek
peyni ardış: 1)sonuçlandırmak 2)bitirmek, sonunu getirmek, hepsini tüketmek
peyniya...ardış: sonunu getirmek, bitirmek, hepsini tüketmek
peyni pıro ardış: b. peyni ardış
peyniya peyniyan: en son, en sonunda, en sondaki, nihayet
peyniya...zanayiş: sonunu bilmek, içyüzünü bilmek, ne olacağını önceden bilmek
peyniye/d: son, arka

pey paye kerdış: ...ile gösteriş yapmak, ...ile övünmek
pey paye kewtış: b. pey paye kerdış
pey perdi kewtış: kadının sürekli olarak evde kalması ve namahrem olarak bilinen erkeklere yüzünü göstermemesi
peypeyki: gerisingeri (**peypeyki şıyayiş**: arkaya bakmaksızın gerisingeri yürümek)
pey ra: 1)arkadan 2)sonra, sonradan, iş işten geçtikten sonra
pey ra mendış: arkada kalmak, geride kalmak
pey ra pey kewtış: peşine takılmak, arkasına düşmek, kuyruğuna takılmak
peysayiş: kurumak (sıvının kuruması ya da kesilmesi), tükenmek
peyser: geriye doğru, geriye, arka üstü
peyser çarnayine: geri döndürmek, geriye çevirmek
peysnayiş: (sıvının) kaynağını tüketmek, kurutmak
pey şanayiş: arkasına dayamak
peyşayiş: pişmek (b. pewjıyayiş)
pey şeyiş: b. pey şıyayiş
pey şıyayiş: 1)su (veya sıvı) sızdırmak 2)...ile gitmek 3) -den ötürü gitmek 4)mecaz olarak: -den dolayı ölmek veya iflas etmek
pey şinayiş: b. şinayiş pey
pey vındertış: 1) -den ötürü durmak 2)(yenilen bir yiyecekten dolayı) uzun süre acıkmamak
pey vıraştış: ...ile yapmak, ...ile oluşturmak
pey xwı nayiş: yanına alıp vermemek, sahip çıkıp korumak
pey zanayiş: 1)haberdar olmak, bilmek 2) -den dolayı bilmek, ...ile bilmek
pê: birbirine, birbirini
pê: ile, vasıtasıyla (b. pey)
pê ameyiş: uyuşmak, birbirine uygun gelmek, anlaşmak, barışmak, (işi) rast gelmek
pê ardış: 1)uydurmak, yalan uydurmak 2)barıştırmak 3)uyumlarını sağlamak
pêçe/e: peçe
pêçek/e: 1)küçük bebek 2)bebek kundağı
pêçekerda/d: peçeli kız veya kadın
pêçe kerdış: peçe takmak, peçelemek
pêçekı/d: 1)kundaktaki bebek 2)sarmaşık bitkisi
pêçı/d: yükün sıkı bağlanması amacıyla, yük sarmakta kullanılan ipe geçirilerek dolandırmak suretiyle sıkmakta kullanılan küçük çubuk parçası
pêçı tede tadayiş: mecaz olarak: kişiyi çok sıkmak, eziyet etmek
pêda: b. peyda
pêda bıyayine: b. peyda bıyayiş
pê darıtış: birbirine dayamak, birbirinin üzerine yıkmak
pêdest: el ele, birlikte
pêdestı antış: (bir şeyi) birbirinin elinde çekiştirmek
pêdest kewtış: el ele tutuşmak, birbirine destek olmak
pêdı: birbiriyle, bir diğeriyle
pê feka neyiş: b. pê feka nıyayiş

pê feka nıyayiş: yüzyüze gelmek, dalaşmak, karşı karşıya gelmek
pê feko perrayiş: ağız kavgası yapmak, sözle dalaşmak
pê fek ra vatış: hep bir ağızdan söylemek, birbirinin ağzından kapıp söylemek
pê geyrayiş: 1)birbirini aramak 2)birbirinden vazgeçmek, birbirine karışmamak
pê gınayiş: birbirine katılmak, katışmak, birbirine değmek
pê gırewtış: birbirine yapışmak, birbirine tutunmak
pê gore: uygun, birbirine göre, orantılı
pê gunayiş: b. pê gınayiş
pê guretene: yakalamak, tutmak
pê hesıyayiş: 1)birbirinin farkına varmak, birbirinden haberdar olmak 2)duymak (b. pey hesıyayiş)
pê heşıyayene: haberdar olmak, enformasyon almak (b. pê hesıyayiş)
pêhetı: yanyana, bir arada
pê huyiyayene: -e gülmek, ...ile alay etemek
pêjımın: birbirini (b. yewbinan)
pê kerdış: anlaşmak, birbiriyle uyum sağlamak, uyuşmak
pê kewtış: tartışmak, birbirine düşmek
pê kırrancıyayiş: kavga etmek üzere çekişmek
pêlek/e: torba
pêlı/d: dalga (su veya hava dalgası)
pêlın: dalgalı
pê manayiş: birbirine benzemek, benzeşmek
pê mendış: birbirine benzemek, benzeşmek
pê mışewrıyayiş: birbirine danışmak
pêmıtenı: ölçmek (b. peynawıtış)
pê nawıtenı: birbirine göstermek
pê nawıtış: birbirine göstermek
pêndır/e: peynir (b. penir)
pêni/d: son; sonunda, nihayet (b. peyni)
pê persayiş: birbirinin hal hatırını sormak, birbirini sormak, birbirine sormak
pêpey gınayiş: ardarda yığılmak, birikmek
pêpey gunayiş: b. pêpey gınayiş
pêpey nayiş: arka arkaya koymak
pêpey nıştış: birbirinin arkasında (hayvana) binmek, arka arkaya binmek
pê pis bıyayiş: birbiriyle bozuşmak, birbirine karşı kötüleşmek
pêr/e: baba, ata
pêr: b. pêro
pêra: birbirine, birbirinden
pêrabesta/d: birbirine bağlı olan
pêrabeste/e: b. pêrabesta
pêra bestış: birbirine bağlamak
pêrabestox/e: birbirine bağlayan, bağlayıcı
pêra dayiş: örtmek, kapatmak
pêra dıyayiş: örtülmek, kapanmak
pêra dusayiş: birbirine yapışmak
pêra dusnayiş: birbirine yapıştırmak
pêra kewtış: birbirine değmek, birbirine takılmak
pêra nayiş: 1)birbirine yapıştır-

mak 2)birbirine silah sıkmak
pêra nıyayiş: birbirine yapışmak
pêrar: geçen yıldan önceki yıl
pêrarên/e: geçen yıldan önceki yıla ait, bir önceki yıldan kalma
pêrarênı/d: b. pêrarên
pêrarı/d: küçük yol, patika
pêra weş bıyayiş: birbirinden hoşnut olmak, araları iyi olmak
pêrd/e: baba
pêre: 1)hepsi (b. pêro) 2)birbirine, birbirlerine
pê resayiş: 1)birbirine ulaşmak, birbirine yetişmek 2)birikmek, toplanmak 3)kıyasıya vuruşmak, kıyasıya dövüşmek
pê restene: b. pê resayiş
pê reştenı: b. pê resayiş
pêrêz: art arda, dizi, sıralanış
pêrez bıyayiş: art arda sıralanmak, dizilmek
pêrêz kerdış: art arda dizmek, sıralamak
pêrı: b. pêro
pêrıko: hepsi, tümü
pêrın: b. pêruni
pêro: 1)hepsi, hep, tüm 2)birbirine
pêro bıyayiş: dalaşmak, birbiriyle kapışmak
pêro dayene: döğüşmek, vuruşmak, birbirine vurmak,kavga etmek (b. pêro dayiş)
pêro dayine: b. pêro dayene
pêro dayis: b. pêro dayiş
pêro dayiş: döğüşmek, vuruşmak, kavga etmek, savaşmak
pêro gunayiş: birbirine değmek, çarpışmak
pêrune: hepsi, tümü, hepsinin
pêruni: hepsi, tümü, hepsinin
pêrû: b. pêro
pêser: üst üste, birbiri üzerine, bir araya, bir arada
pêser: b. peyser
pêser bıyayiş: birikmek, toplanmak, yığılmak
pêser dı: birbiri üzerine, üst üste
pêser dı kerdış: üst üste giymek, üst üste asmak
pêser kerdış: biriktirmek, derlemek, toplamak, yığmak, üst üste yığmak
pêser nayene: b. pêser nayiş
pêser nayiş: üst üste koymak, yığmak
pêser nıyayiş: üst üste konmak, yığılmak
pêsero: üst üstte, topluca, tümü
pêserra kerdış: üst üste yığmak, üst üste sokuşturup dizmek
pêserra kewtış: birbiriyle cinsel ilişkide bulunmak
pêserro: birbiri üzerine, biribirinin üstüne
pêserro dayiş: birbirine katmak, birbirinin üzerine yere atmak
pêserro gınayiş: birbirinin üzerine yere düşmek, birbirinin üzerine yığılmak
pêserro gunayiş: b. pêserro gınayiş
pêser sıyayine: gerilemek, geriye gitmek
pêser sıyayine: b. pêser şıyayiş
pêser şıyayiş: birbirine benzemek, benzeşmek
pêser vısnayiş: birbirinden koparmak

pê şa bıyayiş: birlikte sevinmek, birbirine kavuşup sevinmek
pê şanayiş: 1)katıştırmak, birbirine karıştırmak 2)birbirine dayamak 3)monte etmek
pê şa'tnayiş: çekişip sözle birbirini kırmak, bozuşmak
pêşin: peşin
pêşmalı/d: peştemal
pêşt: arka, sırt
pêt: 1)sağlam, güçlü, sıkı, sert, pek, dinç 2)yüksek ses, sesli 3)zengin 4)hızlı
pêta xwı ardış: vargücüyle davranmak, bir şeyi yapmak için tüm gücünü kullanmak
pêt bıyayiş: 1)sağlam olmak, pek olmak, sıkı olmak 2)dinç olmak 3)zengin olmak
pêtey: 1)sağlamlık, güçlülük, sıklık, peklik, dinçlik 2)zenginlik 3) seslilik
pêt kerdış: 1)sağlamlaştırmak 2)sıkmak, sıkılaştırmak 3)zenginleştirmek 4)(ses vb. için kullanılırken) yükseltmek
pêvera kewtış: birbiriyle karşılaşmak
pêvero: yanyana
pêvero kerdış: ödeşmek, fit olmak,ödeşmeyi sağlamak
pêvero kewtış: yanyana yatmak, kucak kucağa yatmak, yanyana yere düşmek
pêvero nayiş: 1)yanyana koyup ölçmek,kıyaslamak, karşılaştırmak 2)yanyana dizmek, yanyana dikmek
pêvero neyiş: b. pêvero nıyayiş
pêvero nıyayiş: 1)yanyana konulup ölçülmek 2)kıyaslanmak, karşılaşırılmak 3)yanyana dikilmek, yanyana dizilmek
pêvero şeyiş: b. pêvero şıyayiş
pêvero şıyayiş: 1)yanyana (birlikte) gitmek 2)yarışmak
pêverro kerdış: birbirinin yanına sokuşturup sıkıştırmak
pê vıraştış: ...ile yapmak (b. pey vıraştış)
pêw: birbirine (b. pê)
pê werdene: kavgada dayak yemek
pêxember/e: peygamber
pêxemberey: peygamberlik
pêxemberê axırzemani/e: son peygamber (Muhammed)
pêzeweng/e: pezevenk
pêzewmbini: birbirini
pıçpıç: fısıltı, fısıldaşma
pıçpıç kerdış: fısıldaşmak, fısıltılı konuşmak
pıf: üfürme sesi
pıf kerdış: üfürmek, üflemek
pılar: etene, (hayvanlarda) son
pılas/e: b. pelas
pılêş/e: etek
pılık/e: b. pıllık
pılınt/e: kötü, pis, kirli
pılıntı/d: b. pılınt
pıllık/e: şapkanın siperi
pılol: bulamaç, suda pişirilen unlu bir yiyecek
pılor:bulamaç, suda pişirilen unlu bir yiyecek
pılozıyayiş: sıkılıp veya basılıp ezilmek
pıloznayiş: (sulu meyve veya bir yarayı vb) sıkıp ezmek, basıp

ezmek
pılpılok: kelebek (b. pelpelık)
Pılumer: Dersim yöresinde bulunan Pülümür ilçesi
pınani: gizli, gizlice, illegal
pıncar/e: yenebilen bazı otlar
pıncı/d: tuluk veya deride sıvıyı sızdırabilen çok küçük delik
pındısıkı/d: olgunlaşmak üzere olan incir
pınti/e: b. pıntin
pıntin/e: pasaklı, kirli, pis
pıntiney: pasaklılık, kirlilik, pis olma durumu
pıntini/d: b. pıntin
pıntin û pis/e: b. pıntin
pıntin û pisi/d: b. pıntin
pır: dolu (b. pırr)
pır: sümkürme sesi
pıra: 1) -e, ona 2) -den, ondan, içinden
pıra: ile
pıra bestış: -e bağlamak
pıradaya/d: 1)örtük olan, giyinik 2)örten, giyilen şey
pıradaye/e: b. pıradaya
pıra dayiş: örtmek, üzerini kapatmak, giydirmek
pıra gırewtış: 1)giymek, giyinmek 2) -den almak
pıra guretene: pıra gırewtış
pıra kerdış: sokmak, içine sokmak, takmak, içine koymak (b. tıra kerdış)
pıra kerdış: üzerine sürmek
pıran/e: lokma (**pıranê nani**: ekmek lokması, yemek lokması)
pıra nayine: -e silah sıkmak
pıra nayiş: yapıştırmak, daldırmak
pıranek/e: bir lokmacık, azıcık
pıranê meşna/e: ilkbaharda yetişen ve pişirilerek yenebilen bir bitki
pıra şanayiş: üzerine serpmek
pıra şanıyayiş: üzerine serpilmek
pıra şıyayiş: 1)içinden gitmek, içinde gitmek 2)üzerinden gitmek, üzerinde gitmek 3)içine girilmek 4) -e batmak
pıra şonayiş: b. pıra şanayiş
pır bıyayiş: dolmak, dolu olmak
pırç/e: saç, kıl, tüy
pırçıkın/e: kıllı, tüylü
pırçıkını/d: b. pırçıkın
pırçıknayiş: tüylerini yolmak
pırçın/e: tüylü, kıllı
pırçi ra wardış: tümden yemek, her şeyi ile birlikte bir çırpıda yemek
pırç ra werdış: b. pırçi ra wardış
pırd/e: köprü
pırdı: anında, çabucak, bir çırpıda, hemen
pırên/e: gömlek veya fistanın altında giyilen uzun entari (erkeklerin giydiği beyaz renklidir)
pırênbaz-i: kadınların giydiği uzun şalvar
pırêntaq: yalnız entari giyme durumu veya böyle giyinmiş olan kişi
pırjını/d: b. pırojını
pır kerdene: doldurmak
pır kerdış: doldurmak
pır kerdış: sümkürmek
pırnıkan ra ameyiş: burnundan gelmek
pırnıkan ra ardış: burnundan getirmek

pırnıke/d: burun
pırnık-ı/d: burun
pırnıkı berz bıyayiş: burnu havada olmak, kibirlenmek
pırnıkı tadayiş: yüz çevirmek, ilgilenmemek, yüzünü çevirmek
pırnıkı veşayiş: utanmak
pırnıkkotat/e: burnu kesik, burnu kopuk veya burnu ezilmiş olan
pırnos/e: yüzün ön kısmı, somak, surat
pıro: -e, ona
pıro berreziyayiş: b. pıro berrıziyayiş
pıro berrıziyayiş: -e bağırmak
pıro bestiş: 1)yüklemek, sırtına bindirmek 2)yükünü bağlayıp hazırlamak
pıro bırnayiş: ceza kesmek, birisinin başkasına verdiği zararı tespit edip kendisine ödetmek
pıro bıyayiş: 1)üzerine dökülmek, üstüne dökülmek 2)kapıp almak, el atmak
pıro cenayiş: batırmak, içine daldırmak
pırocını/d: kalbur
pıro çızzayiş: -e bağırmak
pıro çungurrıyayiş: tırmanmak
pıro dayene: vurmak
pıro dayis: b. pıro dayiş
pıro dayiş: vurmak
pıro gınayiş: 1) -e değmek, -e isabet etmek 2)çarpmak, değmek 3)üzerine (üstüne) çökmek, üzerine düşmek
pıro gırewtiş: üzerine örtmek
pıro gunayiş: b. pıro gınayiş
pırojını/d: kalbur
pıro kerdiş: üzerine dökmek, üzerine serpmek
pıro kurr kerdiş: b. kurrı kerdiş
pıro mal bıyayiş: -e mal olmak, üzerine mal olmak, kendisine ait sayılmak
pıro mal kerdiş: -e mal etmek, üzerine mal etmek, -e ait saymak
pıro masnayiş: (bir tarafını) şişirmek
pıro nayiş: yükü bağlayıp hazırlamak
pıro nurri kerdiş: (bir şeyin kapağını vb.) üstüne geçirmek, üzerine kapatmak, üzerine indirmek
pıro pêser bıyayiş: başına üşüşmek, üstüne toplanmak, başına toplanmak
pıro pêser kerdiş: 1)başına üşüşmek, başına toplanmak 2)üzerine yığmak, üzerine toplamak
pıro qelebnayiş: üzerinden aşmak; alt etmek, yenmek
pıro sur bıyayiş: bir işe içtenlikle sarılıp yapmak, canla başla uğraşmak, (işe) ısınmak
pıro şanayiş: üzerine serpmek
pıro şıkıtiş: 1)kötülemek 2)bir tarafını kırmak
pıro şıyayiş: benzemek, -e çekmek
pıro tadayiş: -e hile yapmak, daha önce yaptığı veya söylediğinin tersini yapmak
pırozıne/d: kalbur (b. pırojını)
pırpar/e: semizotu
pırpırok/e: çabuk kızan
pırr: dolu
pırrawo: bravo, yaşa, aferin
pırr bıyayiş: dolmak, dolu olmak

pırr kerdene: doldurmak
pırr kerdış: doldurmak
pırt/e: b. purt
pırt: eşya, pılı pırtı
pırtıqalı/d: portakal
pırto perarey: bugünden önceki dördüncü gün
pırto perey: bugünden önceki üçüncü gün (b. perarey)
pırto pêrar: bu yıldan önceki üçüncü yıl
pırt-pêrar: b. pırto pêrar
pıryen/e: b. pırên
pıs-a /d: şalvarın uçkur geçirilen üst kısmı
pısekı/d: şalvar veya donun iki bacak arasındaki kısmı
pısik: b. pısing
pısing/e: kedi
pısinge/d: dişi kedi
pısingı/d: dişi kedi (b. pısinge)
pıskı/d: zülüf, kakül, saç perçemi
pıskı/d: gübre
pıskılı/d: püskül
pıskılın/e: püsküllü
pıskılıne/d: b. pıskılın
pıskıvitı/d: bisküvi
pıskonı/e: bir tarafı yanıp ateş haline gelen odun veya ağaç parçası
pıskule/d: püskül
pısqılitı/d: bisiklet
pısqulı/d: b. pışkılı
pıstan/e: insanın koynu, memelerin alt kısmı
pıstandê xwı nayiş: koynuna koymak, saklamak
pıstın/e: b. pıstan
pısti/d: pişmekte olan ekmek vb. yiyecekleri çevirmekte kullanılan demir araç, bir çeşit gelberi
pıstiya tıfıngi/d: tüfek namlusunun içini temizlemek ve eskiden tüfeklere patlayıcı madde doldurmak için kullanılan ince madeni çubuk
pıstpıst: fısıltı
pıstpıst kerdış: fısıltıyla konuşmak
pış: kediyi kovmak için seslenirken kullanılan bir sözcük, pist
pışê: 1)kediyi çağırırken kullanılan bir sözcük, kediye sesleniş biçimi, pisipisi 2)(çocuk dilinde) kedi
pışıkı nıştış: öfkesi dinmek
pışi/d: akciğer
pışkayiş: hapşırmak
pışkı/d: davranış, iş
pışkı/d: gübre
pışkı/d: bir şeyin bölüşülmesi sırasında veya bir şeyin tesbit edilmesi için başvurulan bir yöntem, bir çeşit kura çekme
pışkı kerdış: Bir şeyin bölüşülmesi veya tesbiti için bir çeşit kura çekme işlemine başvurmak. Bu işlem şöyle yapılır: Örneğin iki tarla iki kardeş arasında bölüşülecekse, hakem görevini gören ve paylaştırmayı yapacak olan kişi, eline iki çöp alarak bir diğer kişiyle beraber hangi çöpün hangi tarlayı temsil ettiğini belirler. Daha sonra bu belirlemeden haberi olmayan kardeşlerden birisi, çöplerden birini seçer. Seçtiği çöp, hangi tarlayı temsil ediyorsa, o tarla kendisine, diğer tarla da diğer kardeşe ait olur. Yahut çöpler kişileri temsil

edecek şekilde belirlenebilir. O zaman, seçimi yapacak olan kardeş, her çöpü bir tarlaya doğru atar ve çöp hangi tarlaya doğru atılmışsa o çöpün temsil ettiği kişi, o tarlaya sahip olur.

pışkılı/d: koyun, keçi, tavşan, deve gibi hayvanların dışkısı, kığ

pışkı vıstış: b. pışkı kerdış

pışo/e: 1)kediyi çağırırken kullanılan bir sözcük, kediye sesleniş biçimi 2)(çocuk dilinde) kedi, pisipisi

pışotı/d: yemek artığı

pış pış: pisipisi (kedileri çağırmak için kullanılan sözcük)

pışt: kediyi kovmak için kullanılan bir sözcük, pist

pışta/d: sarılı olan, örtük

pışte/e: b. pışta

pıştı: b. pışt

pıştış: sarmak, sarmalamak

pışti: b. pışt

pışûtı/d: b. pışotı

pıt/e: çocuk

pıt: çıt, en ufak ses (**pıt nêkerdış**: çıt çıkarmamak)

pıtê: 1)bebek (kız çocuğu) 2)erkeğin karısına seslenirken kullandığı bir sözcük

pıtı/d: bebek (kız çocuğu)

pıtık/e: bebek (erkek çocuk)

pıtıkı/d: bebek (b. pıtı)

pıto/e: 1)bebek (erkek çocuk) 2)kadının kocasına seslenirken kullandığı bir sözcük

pıtpıt: fısıltı, kendi kendine söylenme; dırdır

pıtpıtıyayiş: kendi kendine söylenmek

pıtpıt kerdış: kendi kendine söylenmek, fısıldaşmak; dırdır etmek

pıx: daha çok hayvanları ürkütmek amacıyla beklenmedik bir anda çıkarılan ses

pıxêri/d: ateş yakılan ocak, baca

pıx kerdış: hayvan veya insanı ürkütmek amacıyla beklenmedik bir anda seslenmek

pıya: birlikte, beraber

pıyabeste: birbirine bağlı olan

pıyadıyayiş: örtülmek, kapanmak

pıya nayiş: birbirine yapıştırmak veya birbirine değdirmek

pıyanz/e: soğan

pi/e: baba

pij/e: 1)ucu sivri ağaç parçası 2)aynı adla anılan oyun için çocukların kullandığı ucu sivriltilmiş kısa çubuk

pijeman-i: pijama

pijeme-y: pijama

pijık/e: ucu sivri ağaç parçası

piji kay kerdış: ucu sivriltilmiş kısa çubuklarla yumuşak-ıslak toprak üzerinde bu çubukları dikine çakarak biribirinin çubuklarını düşürmeye dayanan oyunu oynamak (b. pij)

pil/e: büyük, yaşça büyük olan

pilan/e: plan

pilaqı/d: plak

pilaw : pilav

pil beyiş: b. pil bıyayiş

pil bıyayıne: büyümek

pil bıyayiş: büyümek, büyük olmak

pile/d: büyük (b. pil)

piley: büyüklük, yaşça büyük olma
pilêne: büyüklük
pilêr/e: daha büyük
pilı/d: b. pile
pili: büyüklük
pil kerdış: büyütmek
pill/e: büyük (b. pil)
pilley: büyüklük
pillêr: daha büyük
pil qali kerdış: büyük konuşmak, kendisini aşan bir konuda büyük laf etmek
pil û peleng: çok büyük
pil û qız: büyük küçük
pimawıtış: ölçmek
pinc/e: piç
pine/e: yama
pine bıyayiş: yamalanmak
pineçi/e: ayakkabı tamircisi, yamacı
pineçiyey: ayakkabı tamirciliği
pinekerda/d: yamalı
pinekerde/e: yamalı
pine kerdış: yamalamak, yamamak
pine pa dayiş: yamalamak, yamamak
pineyın/eyamalı
pineyıney: yamalılık, yamalı olma durumu
pipık: şiş, şişkinlik
pipıke/d: (çocuk dilinde)popo
pipıkı/d: şiş, şişkinlik
pipıkı bıyayiş: şişmek
pipıkı kerdış: şişirmek
pipık mare: b. dare (II)
piqabı/d: 1)gramafon, teyp 2)küçük kamyonet
pir/e: 1)yaşlı 2)Alevilikte dinsel anlamda büyük kişi, pir
pira ca'dıkerı/d: cadı, kocakarı
pira dusayiş: b. pêra dusayiş
Piran: Diyarbakır'a bağlı bulunan Dicle ilçe merkezinin eski adı
pirar: b. pêrar
pirbab/e: ata, dede (b. pirbav)
pirbav/e: ata, dede
pir bıyayiş: yaşlanmak
pire/d: yaşlı kadın
pirek/e: yaşlıca, yaşlı olan
pirekı/d: yaşlıca, yaşlı kadın
pi resayiş: b. pê resayiş
pirey: yaşlılık, ihtiyarlık
pirı/d: 1)yaşlı kadın 2)erkeğin karısı (bazı küfürlerde bu anlamda kullanılır) 3)kocakarı, cadı 4)nine
pirık/e: dede
pirıka şıti/d: süt kaymağı
pirıke/d: örümcek, örümcek ağı
pirıkı/d: nine, büyük anne
pirıkı/d: kaymak (süt kaymağı)
pirıkı bestış: (süt vb.) kaymak bağlamak
pirıkı bestış: ağ örmek, örümcek ağı bağlamak
pirıkıyayiş: ağ (örümcek ağı) bağlamak, örümceklenmek
pirıkıyayiş: 1)(süt vb.) kaymak bağlamak 2)büzülmek, kırışmak, kırışıkların oluşması
pirkeçel/e: saklambaç oyunu
pirkeçelekı/d: saklambaç oyunu
pir kerdış: ihtiyarlatmak, yaşlanmasına neden olmak
Pirmansur: Şerefnamedeki bilgilerden 10. yüzyılda yaşadığı anlaşılan bir ermiş olup halkın ziyaret-

gahı olan mezarı halen **Piran** yakınlarındaki Dêrey (Dêran) köyündedir. Egil-Mırdasi beylerinin atalarından olduğu belirtilen Pirmansur, halk arasındaki söylentiye göre, önceleri bir hırsız iken çaldıklarını yoksullara verdiği için ermiş olur (**Pirmusur** ve **Pimsur** de denir).

piro: hep, hepsi (b. pêro)

Piron: b. Piran

Pironey: Diyarbakır'a bağlı bulunan Piran (Dicle) ilçe merkezi ile Bazbendı, Kuferbı, Kormıgi, Dızdeyni, Culbeyni köylerinin bulunduğu bölgenin ve buralarda oturan aşiretlerin genel adı.

pirû: hepsi (b. pêro)

pir û pirbab: atalar, dedeler

pis/e: pis, çirkin, kirli

pis bıyayiş: kirlenmek, kötüleşmek, kötü olmak, pis olmak, çirkinleşmek, yaramaz olmak

pisey: pislik, pis olma durumu, çirkinlik, kirlilik

pisı/d: b. pis

pis kerdış: kirletmek, pis olmasına neden olmak, kötüleştirmek

pıştı: b. pışt

pıştış: sarmak (b. pıştış)

piya: birlikte, beraber

piyade/e: piyade

piya bestış: birbirine bağlamak

piya kerdış: 1)anlaşmak (b. pê kerdış), 2)birlikte yapmak

piya nayene: b. pıya nayiş

piyanz/e: soğan

piyare/e: üvey baba

piyase/e: piyasa

piyase kerdış: dolaşmak, tur atmak

piya weş bıyayiş: barışmak, anlaşmak, araları iyi olmak

piya weşi bıyayiş: b. piya weş bıyayiş

piya weşi kerdış: barıştırmak

piyayey: birliktelik

piyaz/e: soğan (b. piyanz)

piyê pêr/e: dede (babanın babası)

piyonz/e: b. piyanz

piyor: hepsi, hep (b. pêro)

piyo zura/e: üvey baba (b. piyare)

piyûz/e: b. piyanz

pize/e: karın, mide

pizeveşn/e: merhametli, başkasına acıyan

pizeveşney: merhametlilik, yufkayüreklilik

pizze/e: karın

pizze bere veşayiş: -e acımak

pizze bere veşnayiş: -e acımak

pizze bıder veşayiş: -e acımak

pizze bıder veşnayiş: -e acımak

pizzedê xwı dı vatış qey: sanmak (b. xwı pizze dı vatış qey)

pizze dı bıyayiş: 1)düşünmek, gönlünde olmak, niyeti olmak 2)karnında olmak

pizze dır bıyayiş: b. pizze dı bıyayiş

pizzedo safi ra: içtenlikle, yürekten

pizze fek ra ameyiş: 1)yüreği ağzına gelmek, çok korkmak 2)çok koşmaktan dolayı nefes nefese yorgun olmak

pizze pey veşnayiş: -e acımak

pizzepil/e: 1)obur 2)karnı büyük

olan, büyük karınlı
pizzepiley: oburluk
pizzepilı/d: b. pizzepil
pizzera: içten, yürekten, içtenlikle
pizze şeyiş: b. pizze şıyayiş
pizze şıyayiş: ishal olmak
pizze...veşayiş: 1) -e acımak 2)mide veya karın yanması (ağrıması)
pizzeveşn/e: merhametli
pizze...veşnayiş: -e acımak
pizzeveşn bıyayiş: merhametli olmak
pizzeveşney: merhametlilik
pizzew safi ra: içtenlikle, yürekten
pizzew şenık/e: göbeğin altı, küçük karın
pizzew werdi: b. **pizzew şenık**
pizzexışın/e: 1)obur 2)karnı büyük olan
pizzey xwı dı vatış: içinden söylemek, düşünmek; sanmak (b. xwı pizze dı watış qey)
pizzi ver dı bıyayiş: doğurmak üzere olmak, gebe olmak
plaqı/d: b. pilaqı
plor: b. pılor
poçı/d: kuyruk
po finayiş: örmek, takmak
po gınayene: farkına varmak
poj: b. panc
pokerde/e: takılı, boyuna asılmış olan
po kerdış: takmak, başkasının boynuna asmak
pol/e: 1)omuz, kol 2)kucak dolusu 3)taraf, yan
pola/e: çelik (b. polat)
pola bıyayiş: kolunda olmak, omuzunda olmak
polad/e: çelik
pola kerdış: omuzuna takmak, omuzunda taşımak, koluna takmak, omuzlamak
polat/e: 1)çelik 2)silah kurşunu 3) çok sağlam, çok sert
polate: silah kurşunu
polayın/e: çelikli, çelik mamulü; çok sağlam, çelik gibi sağlam olan, dayanıklı
polıs/e: polis
politiqa/d: politika
pol nayiş: omuzuna koyup taşımak, omuzuna koymak; omuzlatmak
pompolı/d: şose veya asfalt karayolu
ponc: beş (b. panc)
poncas: b. pancas
poncsey: beş yüz (500)
poncı/e: paça (b. pance)
ponj: beş (b. panc)
ponjın/e: beşinci (b. pancın)
ponjını/d: b. ponjın, pancıne
ponsey: beş yüz (b. pansey)
pontile/d: b. pontilı
pontilı/d: burularak sarılan ot demeti (kışlık hayvan yemi olarak kurutulup saklanır)
pontoli: pantolon
pontori: b. pontoli
por/e: saç
porcını/d: kalbur (b. pırocını)
pordergı/d: uzun saçlı (kız veya kadın)
porkej/e: sarı saçlı
porkejey: sarı saçlı olma durumu, sarışınlık

porkejı/d: sarı saçlı kız veya kadın
porr/e: saç (b. por)
porsıpi: aksaçlı, yaşlı
porsiya/e: siyah saçlı
porsiyay/d: siyah saçlı kız veya kadın
posman bıyayine: b. poşman bıyayiş
postal: ayakkabı
poste/e: deri, post
poste/e: posta
poste bıyayiş: derisi yüzülmek
posteçi/e: postacı
poste kerdış: derisini yüzmek
postexane/e: postane
poşman: pişman, pişman olan
poşman bıyayiş: pişman olmak
poşmaney: pişmanlık, pişmanlık duyma
poşman kerdış: pişman etmek, pişman ettirmek
poşte/d: b. paşti
poşti/d: b. paşti
poşti kerdene: sırtlamak
potene: b. pewtış
potin: potin
po vıstış: örmek, takmak
powjıyayiş: pişmek
powta/d: pişen, pişmiş olan, pişkin
powte/e: b. powta
powtış: pişirmek
pox: çabuk kırılabilen beyaz renkli bir taş çeşidi
poxnotı/d: lira, pangınot
poz: poz, gösteriş
poz dayiş: poz vermek
pozmık: burunun delinmesi suretiyle buruna takılan bir süs
pro: b. pıro
pro beyiş: b. pıro bıyayiş
pro dayiş: b. pıro dayiş
puç:çürük, kof
puç/e: çorap
puç bıyayiş: çürümek
puçey: çürüklük
puçık: çorap (b. puç, punc)
puç kerdış: çürütmek
pueh: b. peh
puehe: b. peh
puf: püf, ağızla üfleme, üfürme sesi
puffayiş: 1)puflamak 2)homurdanmak
puf kerdene: b. puf kerdış
puf kerdış: üflemek, püflemek, üfürmek, söndürmek
puk/e: soğuk hava, tipi
pul/e: tepe
pul/e: pul
pulıs/e: b. polıs
pullısıyaya/d: solgun, pörsümüş olan, pörsük
pullısıyaye/e: b. pullısıyaya
pullısıyayiş: solmak, pörsümek, solgunlaşmak
pullısnayiş: soldurmak, pörsümesine neden olmak
pun/e: kümes
punc: çorap
puncı/d: küçük bitki ve ot tanesi
pund/e: filiz, gonca
pund dayiş: filizlenmek, goncalanmak
pune/e: güzel kokusu olan ve bazı çorbalara katılan bir bitki
purçıkın/e: kıllı (b. pırçıkın)
pure: -e, ona (b. pıro)

pure bıyayiş: b. pıro bıyayiş
pure dayiş: vurmak (b. pıro dayiş)
pure kerdış: üzerine dökmek (b. pıro kerdış)
purı: -e, ona (b. pıro)
purı cenayiş: 1)(bir şeyin kapağını vb.) kapatmak 2)batırmak
purı dayiş: vurmak (b. pıro dayiş)
purı kerdış: üzerine dökmek (b. pıro kerdış)
purı şonayiş: üzerine serpmek (b. pıro şanayiş)
pur kerdış: doldurmak (b. pırr kerdış)
puro: -e, ona, onda (b. pıro)
puro dayiş: vurmak (b. pıro dayiş)
puro şonayiş: b. pıro şanayiş
purozını/d: kalbur
purt/e: tüy, pürtük, kıl, saç
purtık: pürtük
purtıkın/e: tüylü, pürtüklü, yünlü, kıllı
purt kerdene: tüylerini yolmak
puskulı/d: püskül
pusula/d: pusula
puş/e: yaprak
puşê piyanzi/e: 1)yeşil soğan 2)soğan kabuğu
puşotı/d: yemek artığı
puşrıgı/d: bir çeşit bulamaç, lapa
puşt/e: 1)gözü kız veya kadınlarda olan yahut onlarla gayri meşru ilişki kuran kişi 2)kalleş, puşt
puştey: puştluk, namussuzluk
puştı/d: iffetsiz kız veya kadın
puş û pelaxı: yaprak veya ot artıkları birikintisi
put/e: oğul, çocuk, bebek
putek/e: bebek, oğlan çocuğu
putekı/d: bebek, kız çocuğu
putı/d: küçük kız çocuğu, bebek
puxur: buğu, buhar (b. bux)
puze: otlak
pûç: çürük, kof (b. puç)
pûç bıyayiş: çürümek (b. puç bıyayiş)
pûk/e: tipi, kar fırtınası
pû kerdış: (boynuna) takmak (b. po kerdış)
pûş/e: yaprak (b. puş)
pûncı/d: b. puncı
pûnk: b. pank
pûrt: b. purt
pûş û palaxı: b. puş û pelaxı
pyer: b. pêro
pyerû: b. pêro
pyeser: üst üste; birlikte (b. pêsero)
pyêro: hep, hepsi, tüm (b. pêro)
pyor: 1)hep, hepsi 2)birbirlerine (b. pêro)
pyore: b. pyor, pêro

qab/e: 1)kap 2)kapak, kılıf
qabas/e: asker, Osmanlı askeri, kavas (b. qewas)
qebaxêr/d: kavak ağacı
qabe/e: kahve, kahvehane
qaberengi: kahverengi
qabkerda/d: kaplı, kaplanmış olan
qabkerde/e: b. qabkerda
qab kerdış: kaplamak
qabqalını/d: kırmızı renkli ve iri taneli bir üzüm çeşidi
qaçax/e: kaçak kişi veya eşya
qaçaxçi/e: kaçakçı
qaçaxçiyey: kaçakçılık
Qadıri: Kadiri tarikatı veya bu tarikata bağlı olan kişi
qaf/e: kafa, kafatası
qaf/e: kabuk
qaf: b. qafek
Qaf/e: b. Qaf Daxi
Qaf Daxi/e: Kaf Dağı (masallarda adı geçen bir dağ)
qafek: hurda, eski veya kırık eşya
qafık: 1)kabuk 2)b. qafek
qafıke/d: kafa
qahar: kahır, üzüntü
qaharnayiş: kızdırmak, üzmek, kahretmek
qahp/e: namussuz, kahpe
qahpıkı/d: kahpe, orospu
qahpo/e: b. qahp
qahr/e: kahır, üzüntü, sıkıntı, meşakkat
qahr bıyayiş: çok üzülmek, kahrolmak
qahrê xo...kerdış: 1)kızdırmak, üzmek 2)kahretmek
qahrıyayiş: 1)kızmak, üzülmek 2)kıskanmak 3)küsmek
qahri...kerdış: 1)üzmek, kızdırmak 2)kahretmek
qahr kerdış: kahretmek, üzmek
qahrnayiş: kızdırmak, üzmek
qahwalti/d: kahvaltı (b. aradını)
qahwe/e: kahve
qala...kerdış: sözünü etmek, bahsetmek
qala ma wa cadê xwı dı bo: "laf aramızda", "söz aramızda kalsın" anlamında kullanılan bir deyim
qalan reydı: sözlü olarak, sözle
qala...pere kerdış: sözü para etmek, sözü geçmek
qala peyenı/d: son söz
qala tû şeker: b. mı qala tû şekeri reydı bırnay
qala vengı/d: boş laf, boş iş, bir şeye yaramayan
qala verni û peyenı/d: son ve kesin söz, ilk ve son söz
qala...vıyartış: sözü geçmek, sözü dinlenmek
qalayiş: melemek
qalda xwı ra nêmendış: sözünü sakınmamak, lafını esirgememek
qalda xwı sero vındertış: sözünde durmak
qalê...keni: "sözünü ettiklerine göre", "dediklerine göre", "söyle-

diklerine bakılırsa" anlamında kullanılan bir söz
qalê...kerdene: sözünü etmek (hakkında konuşmak)
qalê...kerdış: sözünü etmek
qalê...mekı: "hiç sözünü etme", "sözünü etmeye değmez" anlamında kullanılan bir söz
qalê...nêbeni: sözü edilmeye değmez, sözü edilemeyecek kadar olumsuz
qalê...pê vıyartış: lafla dalaşmak, sertçe münakaşa etmek, sözle birbirini kırmak, sözle kavga etmek
qalê...zi beni: -nin de sözü mü olur?, çok değersiz, önemsiz
qalı/d: söz, laf
qalı apey dayiş: b. qalı tepa dayiş
qalıb: kalıp
qalıba sabuni/d: sabun tanesi, sabun kalıbı
qalıb bestış: 1)kalıplamak, kalıp yapmak 2)kalıbını hazırlamak
qalı bere gunayiş: -e laf dokunmak, söz dokunmak
qalı bere kerdış: 1) -e kırıcı ve kötü laf söylemek 2)b. qalıbı bere kerdış
qalı bere şanayiş: laf dokundurmak, dokunacak laf söylemek
qalıbı/d: oyunda kazanılan her bir parti, oyunda galibiyet
qalıbı/d: kalıp
qalıbı bere kerdış: oyunda yenmek, oyunda galibiyet almak
qalı bıder kerdış: b. qalı bere kerdış
qalı bıder şanayiş: b. qalı bere şanayiş
qalı bırnayiş: 1)sözünü kesmek, lafını kesmek 2)söz kesmek
qalı cawıtış: 1)çok soru sorarak gereksiz detayları öğrenmeye çalışmak 2)dedikodu yapmak, çok konuşmak
qalı derg kerdış: sözü uzatmak
qalı eşnawıtış: 1)söz dinlemek 2)laf işitmek, yapılan bir şeyden ötürü azarlanmak
qalı fam nêkerdış: söz anlamamak
qalı fek dı bırnayiş: başkasının sözünü kesmek, sözünü tamamlatmamak
qalı fek kewtış: yeni öğrendiği ya da duyduğu bir şeyi sık sık söyleyip durmak
qalı hamey qalı: "laf lafı açtı", "laf açıldı", "sözü edildi", "söz açılmışken" anlamlarında kullanılan bir deyim
qalık: kabuk (b. qalıkı)
qalıka şekeri/d: şeker tanesi
qalıka vinci/d: sakız tanesi
qalı kewtış: önemsenip kendisinden söz edilmek, konuşma konusu olmak, değeri artmak
qalıkı/d: kabuk
qalıkı/d: göz çukuru
qalıkı/d: sakız tanesi (b. qanıkı)
qalın/e: kalın
qalın/e: başlık (b. qelen)
qalınçı/d: bağ budama vb. işlerde kullanılan orağa benzer bir çeşit küçük tahra
qalıney: kalınlık
qalınêr: daha kalın
qalı qal a: "söz sözdür", "verilen sözde durulmalıdır" anlamında

kullanılan bir deyim
qalı qala...bıyayiş: hep...-den sözedilmek
qalı qırf tebiştış: sözü kendisine yönelik olumsuz anlamda söylenmiş gibi kabul etmek, sözü hakaret olarak (olumsuz anlamıyla) anlamak veya öyle değerlendirmek
qalı...ra antış: -den laf çekmek, laf almak
qalı...ra gırewtış: -den laf almak, laf çekmek
qalı...ra teber kerdış: laf sızdırmak, söz söyletmek, ağzından laf almak
qalı...şanayiş: laf dokundurmak, dokunacak söz söylemek
qalı tebiştiş: 1)söz dinlemek, söze uymak 2)sır tutmak
qalı tede vındertış: sır saklamak, söylenmemesi gereken sözü başkasına söylememek
qalı tepa dayiş: sözünü esirgemek (**qalı tepa nêdayiş**: sözünü esirgememek)
qalı vıstış: sözünü ettirmek, önemsenecek duruma gelmesine neden olmak, -den söz edilmesine neden olmak
qalızav/e: geveze, çok konuşan
qalızavey: gevezelik
qali kenê: "söylediklerine göre", "sözünü ettiklerine bakılırsa" anlamında kullanılan bir söz
qali keni: b. qali kenê
qali kerdış: 1)konuşmak 2)sözünü etmek, söz etmek
qali kewtış: 1)lafa dalmak, konuşmaya dalmak 2)çocuğun konuşabilir duruma gelmesi, konuşmaya başlamak
qali pê vıyartış: sözle dalaşıp birbirini kırmak, kavga etmek
qali ver bere dayiş: b. qali ver bıder dayiş
qali ver bıder dayiş: -e laf atmak, söz dokundurmak
qallıke/d: kabuk
qallıke/d: b. qanıkı
qaltaxı/d: kaltak, iffetsiz kadın
qaluçi/d: orak
qalune/d: pipo
qalunı/d: b. qalune
qalûbela: kalubela
qal û qırfı: laf, dedikodu
qama/d: kama
qamçi/d: kamçı
qamçi/d: iki grup oyuncuyla oynanan ve rakip oyuncuya kamçı vurmaya dayanan bir oyun
qamçi kay kerdış: "qamçi" oyunu oynamak (b. **qamçi**)
qamçi kerdış: 1)kamçılamak, kamçı ile vurmak 2)b. qamçi kay kerdış
qamçur/e: emlak vergisi, vergi, mal vergisi
qamet: namaza başlarken söylenen sözler, kamet
qamet ardış: kamet getirmek
qamı/d: boy
qamı vetış: boy atmak, boyu uzamak
qamiş/e: kamış
qampirekı: mantar
qamyonı/d: kamyon
qanat/e: kat, tabaka
qan bıyayene: kandırılmak

qancıxı/d: kancık
qancuxı/d: kancık
qandê...: ...için, nedeniyle
qandê cey: onun için, o nedenle
qandê coy: onun için, o nedenle, bu nedenle
qanıka vılinci/d: sakız, sakız tanesi
qanıkı/d: sakız
qanqıle/e: şıngıl, salkım parçası, küçük salkım
qanqole/e: b. qanqıle
qanser/e: kanser
qantır/e: katır
qantırı/d: katır
qantıri mendış: "çok büyük olmak", "iriyarı olmak" anlamında (daha çok hakaret etmek için) benzetme olarak kullanılır
qantut: grup halinde oynanan bir çocuk oyunu
qanun/e: kanun, yasa
qanunen: kanunen, yasal olarak
qanuni: kanuni, yasal
qanzı/d: kaz
qa'p: b. qahp
qapan/e: kantar
qapan: çevrili, kapalı
qapax/e: kapak
qapaxê...dayiş pıro: kapağını kapamak, kapağını örtmek
qapaxê seri/e: kafatası
qapı/d: kahpe
qapıkı/d: kahpe, orospu
qapiy mıradan/e: murat kapısı, dilek yeri
qapqapık: takunya, nalın
qapsunı/d: kapsül
qaput/e: kaput, palto
qaq/d: koni biçiminde olan bir topaç çeşidi
qaqı/d: kafa
qa'r: b. qahr
qar antış: kahır çekmek
qardı/d: borç, emanet
qardı dayiş: ödünç vermek; emanet olarak vermek
qardı kerdış: ödünç almak; emaneten almak
qardiyan/e: gardiyan
qareman/e: kahraman
qaremaney: kahramanlık
qareyis: b. qahrıyayiş
qarê...antış: kahrını çekmek
qarış bıyayiş: karışmak
qarıyayene: b. qahrıyayiş
qarkêş/e: kahır çeken, eziyet çeken, acılara katlanan, zorluklara karşı dayanıklı olan kişi
qarme/e: kavurma (b. goşti)
qarmiş bıyayiş: karışmak
qarna/d: karne
qarnaqsi: sevimsiz, can sıkıcı, karınağrısı
qarnayiş: b. qaharnayiş
qarse/e: ucu sivriltilmiş olan çubuk, uzun kazık
qarsı/d: çok üşüme
qarsı dekewtış: çok üşümek, donarcasına üşümek
qarşû/e: karşı
qart/e: kart, karton parçası
qart/e: kart, yaşlı, bayat
qarton/e: karton
qas: b. qasê
qasa/d: kasa
qasê: kadar, miktarınca
qasıd/e: elçi

qasıdi: sağlam
qasıdi kerdış: sağlamlaştırmak, sağlam yapmak
qaş/e: b. qaşık
qaşık/e: kabuk
qaş kerdış: kabuğunu soymak
qat: kıt, kıtlık
qat/e: kat, tabaka
qat bı qat: 1)kat kat, birkaç misli 2)tabaka tabaka
qat bıyayiş: katlanmak, kıvrılıp bükülmek
qat bıyayiş: kıt olmak, bir şeyin kıt bulunması
qatê cıllan/e: elbise takımı
qatıl/e: katil
qatır/e: katır
qatıre/d: katır
qatırı/d: katır (b. qatıre)
qatıri mendış: b. qantıri mendış
qatırleyr/e: yavru katır
qatıx/e: 1)süt ürünleri 2)yoğurt
qatıxın/e: yoğurtlu
qat kerdış: katlamak
qatma/d: b. patira
qatqati/d: yağlanmış yufka ekmek
qav û qacax: kap kacak
qawanozı/d: kavanoz
qawaxe/d: kavak
qawe/e: kahve, kahvehane
qawerengi: kahverengi
qaweçi/e: kahveci
qawexane/e: kahvehane
qawısız: arsız, utanmaz
qawışı/d: b. qawuşı
qawıte/d: buğdayın kavrularak öğütülmesinden sonra yağda kızartılması suretiyle yapılan bir yiyecek, kavut
qawi: niçin? (b. qey)
qawul: kabul (b. qebul)
qawul kerdış: kabul etmek (b. qebul kerdış)
qawunı/d: kabuğu kalın ve dayanıklı olduğundan uzun süre bozulmadan kalabilen bir kavun çeşidi, kışlık kavun
qawuşı/d: koğuş
qawxe/e: kavga
qaxıd/e: 1)kağıt 2)mektup
qaxıdı/d: lira, varak
qay: 1)herhalde, galiba 2)için 3)tabii, elbette
qay çınay: niçin, neden?
qayde/e: 1)kaide 2)türkü, türkü makamı
qaydê: için, nedeniyle
qaydi reydı: usülen, makamına göre, kaidesiyle
qayfeçi/e: kahveci
qayil: isteyen, istekli, razı
qayil bıyayıne: istemek, razı olmak
qayil bıyayiş: istemek, razı olmak
qayim: sağlam, yerine oturmuş olan
qayim bıyayiş: sağlam olmak, sağlamlaşmak
qayim kerdış: sağlamlaştırmak
qayiş/e: kayış, deri kemer
qayiş/e: kin, kin gütme, inat
qayişekı/d: kin gütme, birisinin inadına davranma, birisiyle inadına yarışma
qayişekı kerdış: kin gütmek, birisinin inadına davranmak, birisiyle inadına yarışmak
qayiş kerdış: b. qayişekı kerdış

qayit kerdene: beslemek (**ez qayit kon**: ben besliyorum)
qay la: 1)tabii, elbette 2)herhalde
qaymax/e: kaymak (süt vb.kaymağı)
qayme/e: yokuş, yukarıya doğru
qayme gunayiş: yokuşu çıkmak, yokuş yukarı çıkmak, yokuşa yönelmek
qaymeki: yukarıya doğru, yokuş yukarı
qaymeqam/e: kaymakam
qaymeqom/e: b. qaymeqam
qaynax/e: kaynak, lehim, yapıştırıcı
qaynax kerdış: lehimlemek, iki madeni parçayı kaynakla birbirine yapıştırmak
qayta bıyayiş: bakılmak, beslenmek, korunmak (b. mıqayt bıyayiş)
qaytakerda/d: bakımlı, korunan, beslenen
qaytakerde/e: b. qaytakerda
qayta kerdış: bakıp korumak, beslemek, bakımını yapmak (b. mıqayt kerdış)
qaz: 1)kaz 2)hindi
qaz: gaz, gazyağı
qazanc/e: kazanç
qazanc kerdış: kazanmak, kar etmek
qazax/e: kazak, fanila
qazaxi/d: gazyağı
qazı/d: 1)dişi kaz 2)dişi hindi
qazık/e: kazan
qazıx/e: kazık
qazıx ro gınayiş: kazığa vurulmak, kazığa çakılmak
qazi/e: kadı
qazux/e: kazık
qazux ro gunayiş: b. qazıx ro gınayiş
qe: hiç, katiyyen (b. qet)
qe'a: b. qıxe
qebale/e: götürü iş, kabala
qebale/e: deri, kabuk, post
qabale bestış: kabuk bağlamak
qebale eştış: b. qebale vıstış
qebale gırewtış: götürü iş almak, götürü usülü iş yapmak
qebale kerdış: götürü usülü iş yapmak
qebale vıstış: kabuk atmak, kabuk değiştirmek, deri değiştirmek, derisi soyulmak
qebale webıyayiş: kabuğu soyulmak, derisi soyulmak, kabuk veya deriden büyük bir parçanın soyulması
qebedayi/e: kabadayı
qebehet/e: kabahat
qeb'et/e: b. qebehet
qeb'et/e: ırza geçme, cinsel ilişki
qeb'et bere kerdış: b. qeb'et bıder kerdış
qeb'et bıder kerdış: ırzına geçmek, birisiyle zorla cinsel ilişki kurmak
qeb'et kerdış: 1)kabahat işlemek, suç işlemek 2) b. qeb'et bıder kerdış
qebhet/e: b. qebehet
qebız: kabız
qebız bıyayiş: kabız olmak
qebila/d: kabile, akrabalar, soy sop
qebrax/e: namussuz, deyyus,

serseri
qebraxey: pezevenklik, deyyusluk, serserilik
qebraxı/d: namussuz kadın, iffetsiz, serseri kadın
qebrı/d: mezar, kabir
qebrıstan/e: mezarlık, kabristan
qebul: kabul
qebul bıyayiş: kabul olunmak, kabul edilmek
qebul kerdış: kabul etmek
qebz: kabız
qebz bıyayiş: kabız olmak
qecek/e: çocuk
qeç/e: çocuk, yavru
qeçek/e: b. qeç
qeçekey: çocukluk
qeçekı/d: kız çocuğu
qeçkey: b. qeçekey
qeda/e: kaza, bela; facia, felaket
qeda û bela: kaza ve bela
qedayif: kadayıf
qedehı/d: kadeh
qedeme/e: kademe
qedemli: kıdemli
qedena/d: iriyarı, biçimsizce büyük olan, kadana (**qedeni mendış**: kadana gibi olmak, iriyarı olmak)
qedene/e: b. qedena
qeder/e: kader
qeder: 1)kadar 2)miktar
qeder: kıymet, kadir
qederê ilahi: 1)Tanrının belirlediği kader 2)tesadüfen, rastlantı
qedeynayiş: bitirmek (b. qedênayiş)
qedênayiş: bitirmek
qedıhı/d: kadeh
qedım/e: keser
qedıyayenı: bitmek, tükenmek
qedıyayiş: bitmek, tükenmek
qedife/e: kadife
qediyayiş: bitmek (b. qedıyayiş)
qedr/e: değer, kıymet, kadir, saygınlık
qedrê...zanayiş: değerini bilmek, kadrini bilmek
qedro/e: kadro
qedr û qiymet: değer, kıymet, saygınlık
qedr zanayiş: değerini bilmek
qedum/e: keser
qedyayiş: b. qedıyayiş
qeeri: hariç, gayri, dışında
qefçıl: çirkin, pis
qefçıliye: çirkinlik, pislik
qefelayiş: b. qefelıyayiş
qefelıyaya/d: 1)kilitli 2)yorgun 3)üşümüş olan
qefelıyaye/e: b. qefelıyaya
qefelıyayene: yorulmak (b. qefelıyayıne)
qefelıyayıne: 1)yorulmak 2)kitlenmek 3)üşümek
qefelıyayiş: 1)kitlenmek 2)üşümek 3)yorulmak 4)tıkanmak, tutukluk yapmak
qefelnaya/d: 1)kitlenmiş olan, kilitli 2)üşütülmüş olan
qefelnaye/e: qefelnaya
qefelnayiş:1)kilitlemek 2)gücü yetmek 3)üşümesine neden olmak 4)sıkıca tutmak, sıkıca yakalamak
qefelyayiş: b. qefelıyayiş
qefes/e: 1)kafes 2)evlerde süs eşyası, boncukla işlenmiş baş örtüsü, kap kacak gibi eşyanın içine konduğu camekanlı küçük dolap

qefileyiş: b. qefelıyayiş
qefilıyaya/d: b. qefelıyaya
qefilıyaye/e: qefelıyaye
qefilıyayiş: b. qefelıyayiş
qefilnayiş: b. qefelnayiş
qefilyayiş: b. qefelıyayiş
qeflıyayiş: b. qefelıyayiş
qeher/e: kahır
qeherıyayiş: kızmak, üzülmek, kıskanmak (b. qahrıyayiş)
qehernayiş: b. qaharnayiş
qehr/e: kahır, üzüntü
qehr bıyayiş: b. qahr bıyayiş
qehrıyayiş: b. qahrıyayiş
qehr kerdış: b. qahr kerdış
qehrnayiş: b. qehernayiş
qej'a/e: dondurucu soğuk, buz, buzul
qej'a bestış: buzlanmak, donmak
qejek/e: çocuk (b. qeçek)
qela: kalay
qel'a/d: kale
qelaçi/e: 1)kalaycı 2)mecaz olarak: kirli kişi
qelafet/e: vucut, boy pos
qela kerdış: kalaylamak
qelancıke/d: karga
qelancıkı/d: serçe parmak (b. engışta qılancı)
qelas/e: kalas
qelaşık/e: kabuk
qelaw: b. qelew
qelb/e: kalp, gönül, yürek
qelb/e: kusmuk
qelbê...ameyiş: 1)midesi bulanmak, kusacak duruma gelmek 2)mecaz olarak: tiksinmek, nefret etmek
qelbı/d(I): kıble
qelbı/d(II): harmanda döven döverken altta kalan dövülmemiş ekin saplarını üste çıkarmak için harman yığınını ters çevirme işi
qelbı dayiş: b. qelbı (II)
Qelbiney: Seferan ve Melekan denilen iki büyük aşiretin bir kısmının da kaldıkları, bugün Diyarbakır'ın Dicle (Piran) ilçesine bağlı bulunan Qelbin, Dêrey (Dêran), Zeydan, Gulzan, Golan köylerinin ve bu köylerin bulunduğu yörenin genel adı olup merkezi Qelbin (Bozova) köyüdür.
qelb şıkıtış: gönül kırmak, üzmek
qelb verdayiş: gönül kırmak, üzmek, darıltmak
qelebalıx: kalabalık
qelebıyaya/d: 1)devrilmiş olan, devrik 2)yatan 3)ters çevrilmiş olan
qelebıyaye/e: b. qelebıyaya
qelebıyayiş: 1)yatmak, uzanmak 2)devrilmek 3)kusulmak (bir şeyin kusulmuş olması) 4)ters çevrilmek, katlanmak
qelebıyayox/e: 1)yatan 2)devrilen 3)ters çevrilen, katlanmış olan
qelebıyayoxı/d: b. qelebıyayox
qelebnaya/d: 1)devrilen, devrik 2)ters çevrilen, katlanmış olan 3)kusulan şey 4)yatırılan
qelebnaye/e: b. qelebnaya
qelebnayiş: 1)yatırmak 2)devirmek 3)kusmak 4)ters çevirmek, katlamak
qelebnayox/e: 1)deviren 2)kusan 3)ters çeviren, katlayan
qelebnayoxı/d: b. qelebnayox

qeleçi/e: kaleci
qeleçi/e: kalaycı
qeleçiyey: kalaycılık
qeleçiyey: kalecilik
qelefet: b. qelafet
qelemı/d: kalem
qelem kerdış: ağaç vb. şeyleri rasgele üstten kesmek
qelen/e: başlık
qelew/e: şişman, dolgun, besili, gelişkin, semiz
qelew bıyayiş: semiz olmak, dolgun vucutlu olmak, şişman olmak, şişmanlamak
qelewey: semizlik, şişmanlık, dolgun vucutluluk
qelfe/e:kalfa
qelfe: b. qıfle
qelıbeyiş: b. qelebıyayiş
qelıbıyaya/d: b.qelebıyaya
qelebıyaye/e: b.qelebıyaya
qelıbnayiş: b. qelebnayiş
qelım kerdış: b. qelem kerdış
qelın/e: başlık (b. qelen)
qelışıyayiş: yarılmak
qelışnayiş: yarmak, uzunlamasına bölmek
qelite: kalite
qelleş/e: kalleş (b. bêbext)
qelleşey: kalleşlik (b. bêbextey)
qelm/e: b. qelen
qeln/e: b. qelen
qelp/e: 1)geçersiz olan nesne, kalp, sahte 2)sahtekar
qelp/e: tembel
qelp bıyayiş: sahte olmak, geçersiz olmak, bir şeyin kalpazanca olması
qelp bıyayiş: tembel olmak, tembelleşmek
qelpey: geçersizlik
qelpey: tembellik
qelpey kerdış: tembellik yapmak
qelpey xwı nayiş: tembel davranmak, tembelleşmek
qelpı/d: tembel kız veya kadın
qelp vejıyayiş: sahte çıkmak, geçersiz olduğu anlaşılmak
qelsayiş: yarılmak (b. qelışıyayiş)
qelûnı/d: b. qalune
qem'a/d: harman yerindeki ürün artığı, çerçöple karışık tahıl taneleri
qemamı/d: b. qem'a
qemer: 1)karayağız, esmer 2)b. qemerı
qemerı/d: keçiler için ad olarak kullanılan bir sözcük
qe mevaje: "deme gitsin", "hiç sözünü etme", "hiç sorma" anlamlarında kullanılan bir söz
qemtı/d: kadın başörtüsü veya kuşak olarak da kullanılabilen ince bez parçası
qemtıkı/d: b. qemtı
qenal: kanal
qencele/e: b. qırincele
qenepçe: simli iplikle yapılan oya
qen'et/e: kanaat
qen'et bestıyayiş: kanaat hasıl olmak, ikna olmak
qen'et hasıl bıyayiş: kanaat hasıl olmak
qen'et kerdış: inanmak, kanaat getirmek
qe nêbo: hiç olmazsa, bari, nisbeten
qenı/d: kıç, göt, anüs

qentı/d: b. qemtı
qeqere ra: "ne olursa olsun", "vız gelir", "cehenemin dibine kadar" anlamlarında kullanılan bir söz
qequba: b. qequbo
qequbo: 1)kekliğin ötüşü 2)meydan okuma
qer: 1)siyah 2)siyah renkli kişi, eşya veya hayvan
qeraçi: b. qereçi
qeraj/e: yokuş, yamaç
qeram/e: b. qerram
qeram bestış: b. qerram bestış
qeraqol/e: karakol
qerar/e: karar
qerar dayiş: karar vermek
qerarname/e: kararname
qerawatı/d: kravat
qeraz: b. qeraj
Qerbegan: Elazığ'a bağlı bulunan Palu ilçesinin bir yöresini kapsayan ve otuz dört köyde yaşayan bir aşiret ile bu aşiretin yaşadığı köylerin genel adı
Qerbego: b. Qerbegan
Qerbegoney: b. Qerbegan
qerebafunı/d: gramafon
qerebalıx: kalabalık
Qerebegoney: b. Qerbegan
qerebine/e: karabina, eski bir tüfek çeşidi
Qere Çarşeme: halkın geleneksel olarak kutladığı eğlence günlerinden biri
qereçi: 1)çingene 2)kalbur, yüzük, nazarlık gibi eşya yapıp satan ve halkın verdiği eşya ile geçinen göçebe bir topluluk
qereçiyey: 1)çingenelik 2)mecaz olarak: utanmazlık, dilencilik, yüzsüzlük
qerefıyayiş: kopmak
qerefnaya/d: koparılmış olan, kopuk
qerefnaye/e: b. qerefnaya
qerefnayiş: koparmak
qerek/e: siyahımsı
qereke/d: boğaz
qerekı/d: 1)siyahımsı 2)siyah renkli dut veya üzüm çeşidi
qeremendû: erkek şalvarlığı olarak da kullanılan siyah renkli adi cinsten bir bez
qeremıyayiş: vucutta kırgınlık olması
qeremnayiş: b. xwu qerımnayiş
qereqol/e: karakol
qerequş/e: b. qerquş
qerese/e: iriyarı
qeresıyayiş: donarcasına çok üşümek
qerewana/d: karavana
qerez/e: garaz, kin
qerfeyiş: b. qerefıyayiş
qergund: başa gelen belalar, kargaşa
qergundi: gürültü patırtı, kargaşa
qerı/d: b. qer
qerıfıyayiş: b. qerefıyayiş
qerıfnayiş: b. qerefnayiş
qerımıyayiş: vucutta kırgınlık olması
qerısıyayiş: donarcasına çok üşümek
qerısnayiş: çok üşümesine neden olmak
qeri/d: olgunlaşınca koyu mor veya siyah renkte olan bir üzüm

çeşidi
qerm/e: vücut kırgınlığı
qero/e: b. qer (2)
qerpoz: gürbüz
qerqesun: kurşun
qerqit/e: katran
qerqol/e: b. qereqol
qerquş/e: bir cins kartal, akbaba
qerraj/e: b. qeraj
qerram/e: yosun
qerram bestış: yosun tutmak, yosunlanmak
qerremıyayiş: b. qerımıyayiş
qerrımeyiş: b. qerımıyayiş
qerrımıyayiş: b. qerımıyayiş
qersune/d: b. qerşun
qerşun: kurşun
qert/e: 1)kart, geçkin 2)yaşlı
qert/e: kart, fiş
qertal/e: kartal
qertelıyayiş: b. qertılıyayiş
qertelnayiş: b. qertılnayiş
qertılıyaya/d: 1)aşağı doğru sarkan, sarkık 2)yırtılan
qertılıyaye/e: b. qertılıyaya
qertılıyayiş: sökün etmek; kopup aşağı sarkmak, yırtılmak
qertılnayiş: koparıp aşağı sarkıtmak, yırtmak
qerxın/d: çömlek, yemek kabı
qesa/d: söz, laf, konuşma
qesab/e: kasap
qesabey: kasaplık
qesas/e: kısas, intikam
qesas dayiş: yaptığı kötülüğün veya işlediği suçun karşılığını ödemek, yaptığının cezasını çekmek
qesas gırewtış: intikam almak
qesba/d: b. qeseba
qesd/e: 1)kasıt, bile bile yapma 2)yalan
qese: b. qesa
qeseba/d: ciğer
qeseba...çızzayiş: yüreği sızlamak, ...için üzülmek, acımak
qeseba honık bıyayiş: yüreği ferahlamak, yüreği rahatlamak, istediği gerçekleşmek
qesebapêt/e: yüreği pek olan, yürekli, cesur
qesebapêt bıyayiş: 1)yüreği pek olmak 2)korkusuz olmak, yürekli olmak, yiğit olmak 3)yüreği dayanmak, dayanıklı olmak
qeseba pırr kerrey bıyayiş: "korkusuz olmak", "yüreği pek olmak" anlamında bir deyim
qeseba veşayiş: 1)midesi ekşimek 2)yüreği sızlamak, acımak, üzülmek
qeseba xwı honık kerdış: yüreğini rahatlatmak, özlemini çektiği bir şeyi doyasıya yapmak
qeseba xwı rehet kerdış: b. qeseba xwı honık kerdış
qesetura/d: kasatura
qesey bıyayene: konuşulmak
qeseyiş: b. qesıyayiş
qesey kerdene: konuşmak
qeseykerdox/e: konuşan, konuşmacı
qesê kerdene: konuşmak
qesê vırênan: atasözleri
qesı kerdenı: b. qesey kerdene
qesıyaya/d: 1)kesilen, kesilmiş olan (süt vb.),2)kırpılan, kırkılmış olan 3)yorgunluktan dolayı vücudunda kırgınlık olan

qesıyaye/e: b. qesıyaya
qesıyayiş: 1)kesilmek, kırpılmak, kırkılmak 2)vücut organlarında yorgunluk sonucu kırgınlık olması 3)süt, ayran vb. sıvıların kaynatılırken kesilmesi
qesida/d: kaside
qesnaya/d: b. qesnaye
qesnaye/e: kırpılmış, kesilmiş olan
qesnayiş: 1)makasla kesmek 2)kırkmak, kırpmak
qesrı/d: kasır, köşk
qest/e: 1)kasıt, bile bile yapma 2)yalan
qest/e: parça
qestıkên/e: sahte, yapay, gerçek olmayan, şakadan
qestıki: güya, sözüm ona
qestıkin: b. qestıkên
qestıko: şaka, mahsus söyleme, yalan yere
qesti: kasıtlı; şaka; mahsus söyleme, yalan yere
qesti kerdış: şakadan söylemek, mahsus söylemek
qesti kerdış: büyük parçalar halinde kesmek
qest kerdış: inadına davranmak, aksine davranmak, birisinin kızacağı şeyleri yapmak, kasıtlı davranmak
qest kewtış: inatlaşmak, biribirinin inadına davranmak, başkasıyla yarışmak, -nin tersine davranmak, kasıtlı davranmak
qest û qerez: kasıt ve garaz, kasıt ve kin; mahsus, inadına
qesti ra: b. qesti
qeş/e: köpük
qeşa-y: susuz bölge, suyu bulunmayan yöre
qeşebû/e: kaşağı
qeşebû kerdış: kaşağılamak
qeşernayiş: kabuğunu soymak
qeşır/e: b. keşr
qeşıyı/d: b. qesa
qeş kerdış: köpüklenmek
qeşmer/e: maskara, soytarı, komik kişi, ciddiyetsiz
qeşmerey: maskaralık, komiklik, soytarılık, ciddiyetsizlik
qeşmereya xwı ...kerdış: dalga geçmek, alaya almak
qeşmerki: komikçe, ciddiyetsizce, serserice
qeşr/e: kabuk (tahıl ürünleri vb. için kullanılır)
qet: asla, hiç
qet/e: parça, koparılan parça
qetaf kerdış: bir giysi veya aracın aşınan, yırtılan veya kırılan parçasının yerine yenisini koymak
qethane: katiyyen, kesinlikle hayır
qetıfnayiş: sıkıca tutup kavramak
qetfe/e: karasabanda tutak ile karasabanın uzun direği arasında bulunan küçük parça
qetife/e: b. qetfe
qet'iyen: katiyyen, kesinlikle
qet nêbo: hiç olmazsa, hiç yoksa
qetran/e: katran
Qetrepoz/e: çocukları korkutmak için bacadan gireceği söylenen hayali, olağanüstü bir yaratık, bir çeşit gulyabani
qetrı/d: sağanak, yağmur (b. dıcnı)
qevdı/d: 1)tutam, demet 2)kabza

qevdı hewa nayiş: b. heqê qevdı
qewaxêrı/d: kavak ağacı
qewas/e: asker, Osmanlı askeri, kavas
qewernayiş: b. qewırnayiş
qewet/e: kuvvet, güç
qewet bo: çalışmakta olana hitaben"kolay gelsin" anlamında söylenen bir söz
qewet çın bıyayiş: gücü olmamak, güçsüz olmak, yoksul olmak
qewet dayiş: kuvvetlendirmek, güç vermek
qewete ra kewtene: güçsüzleşmek, takati kalmamak
qewete wastene: yardım istemek, kuvvet istemek
qewet kerdış: gücü yetmek, yapmaya çalışmak
qewetli: kuvvetli
qewırıyayiş: kovulmak
qewırnayiş: kovmak
qewl/e: söz
qewlıx/e: b. qowlıx
qewl vırastene: anlaşmak, sözleşmek
qewm/e: kavim, akraba, kabile, konu komşu
qewmıyayiş: vuku bulmak, olmak, (olay) meydana gelmek
qewqızıyayiş: durduğu yerde hareket etmek (insan için kullanılr),sendelemek, debelenmek
qews/e: mimari yapıda yuvarlak kemer, yapılarda kavisli bölüm
qewul: kabul (b. qebul)
qewum: sıkıştırma
qewurnayiş: kovmak (b. qewırnayiş)
qewxa: kavga
qewxe/e: kavga
qey: 1)niçin, niye? 2)için, sebebiyle
qeybê...: ...için
qeyd: 1)kayıt, yazma, yazılma 2) b. qeyd-i
qeyd bıyayiş: kaydolmak, kayıt yaptırma, yazılmak
qeyde/e: 1)türkü, türkü makamı 2)kaide, kural
qeyde vatış: türkü söylemek
qeyd-i: bukağı
qeydi kerdış: ayağına bukağı takmak, prangaya vurmak
qeydkerda/d: 1)kayıtlı olan 2)resmi nikahı kıyılmış olan kadın
qeydkerda/d: bukağılı olan, ayağına pranga vurulan
qeydkerde/e: b. qeydkerda
qeyd kerdış: 1)kaydetmek, kaydettirmek, yazdırmak 2)resmi nikah yaptırmak
qeydli: kayıtlı
qeyd vıraştış: kaydını yapmak, kayıt yaptırmak, kaydetmek, kaydolunmak
qeyekı/d: kayık
qeyê: b. qey
qeyil: b. qayil
qeyl: b. qayil
qeyl bıyayiş: b. qayil bıyayiş
qeyme/e: yokuş (b. qayme)
qeymeki: b. qaymeki
qeymeqam/e: b. qaymeqam
qeymeqom/e: b. qaymeqam
qeyme ro gunayiş: b. qayme gunayiş
qeyntırme/e: yokuş, bayır

qeysan: b. qeysi (I)
qeysi(I): dam loğunun çekilmesinde kullanılan genellikle ağaçtan yapılma çatallı araç
qeysi(II): okkalı (küfür)
qeysi(III): yeşil soğanın büyük ve kalın cinsi
qeytan: kaytan
qeyxane: yumurtanın yağda kızartılmasıyla hazırlanan bir yemek
qeza/e: kaza, ilçe
qeza/e: kaza, beklenmedik kötü olay
qeza/e: kaza, zamanında yapılmayan dini görevi sonradan yapma
qeza dest ra vejıyayiş: elinden kaza çıkmak
qeza kerdış: kaza etmek, dini görevini sonradan yerine getirmek
qeza kerdış: trafik kazası yapmak
qeza wû qeder: kaza ve kader
qezay qudreti ri: tesadüfen, hasbelkader, kazara
qezenc/e: kazanç
qezenc kerdış: kazanmak
qezete/e: gazete
qê: b. qey
qê: b. qet
qêdayiş: b. qedıyayiş
qêlekı/d: su konan küçük tuluk parçası
qêlı/d: b. qêlekı
qê mevaze: b. qe mevaje
qêret/e: gayret, yardım (b. xeyret)
qêretê...kerdene: -e yardım etmek
qêşı kerdene: b. qesey kerdene
qêyde/e: b. qeyde
qı: b. qe
qıb'et/e: 1)kabahat 2)cinsel ilişki, ırza geçme
qıb'et bere kerdış: ırzına geçmek, birisiyle zorla cinsel ilişki kurmak
qıb'et kerdış: kabahat işlemek
qıbı/d: kubbe, kubbeli yapı
qıble: kıble
qıbrax/e: b. qebrax
qıbraxı/d: b. qebraxı
qıc/e: 1)küçük, ufak 2)çocuk
qıcayiş: bağırmak (b. qıjayış)
qıcek/e: b. qıc
qıcı/d: kız çocuğu, küçük
qıcıke/d: b. qıjık
qıdem/e: kıdem
qıdemli: kıdemli
qıfle/e: grup, insan topluluğu, kafile
qıfle/e: ucu sivri ağaç veya taş parçası (b. qıfle ro gunayiş)
qıfle ro gunayiş: ucu sivri ağaç veya taşa takılıp yırtılmak
qıj/e: 1)küçük 2)çocuk
qıj: gri, alacalı, beyazımsı olan
qıj'a: 1)kırağı 2)dondurucu soğuk
qıj'ay dayiş pıro: kırağı çalmak
qıjayiş: bağırmak
qıjek: gri, alacalı
qıjek/e: b. qıcek
qıjık/e: karganın bir çeşidi
qıjjayiş: b. qıjayiş
qıjkek: küçücük
qıl/e: küçük dağ, tepe
qılancı/d: serçe parmak
qılancıke/d: karga (b. qelancıke)
qılancıkı/d: karga (b. qelancıke)
qılaşıyayine ra: b. raqılaşıyayıne
qıl'aynayiş: ağacı veya dalı teme-

linden koparmak, söküp almak
qılçekı/d: 1)düzgün kesilmiş küçücük bez parçası, üçgen biçiminde kesilmiş olan bez parçacığı 2)tarla veya arazinin başka tarla veya araziler arasında kalan dar bölümü
qılçı/d: b. qılçekı
qılçıx: kılçık
qılçıx: belirli bölümlerle çevrili olan küçük tarla parçası
qılçi: içi çökelek, soğan, et vb. yiyeceklerle doldurularak pişirilen ince ekmek, bir çeşit çörek
qıler/e: kir (b. qılêr)
qılerıne/d: kirli (b. qılêrın)
qıleyiş: b. qılıyayiş
qıl'eynayiş: b. qıl'aynayiş
qıleynayiş: kızartmak
qılênayiş: kızartmak
qılêr/e: kir
qılêrın/e: kirli
qılêşene re: çatlamak
qılıyayiş: kızarmak, yağda kızarmak, pişmek
qılincle/e: kurbağa (b. qırincle)
qılinç: serçe parmak
qıllêr/e: b. qılêr
qıloncıkı/d: karga (b. qılancıke)
qılor: yuvarlak
qıl qıl: kızartılan yağ vb. yiyeceklerin kızartılırken çıkardığı ses
qınasta: zayıflıktan ötürü etsiz olan kalça
qında/e: cinsel sapık erkeklerin cinsel ilişki kurduğu erkek, oğlan, homoseksüel
qınday/d: erkeklerin kendisiyle sapıkça cinsel ilişki kurduğu kadın (daha çok hakaret için veya sövgü olarak kullanılır)
qındaye/e: b. qında
qındayey: oğlanlık, edilgin homoseksüellik
qınekı kerdış: yan çizmek, savsaklamaya çalışmak
qıneste/e: kalça, sağrı
qın'et: kanaat
qını/d: göt, kıç, anüs
qını nayiş: cinsel ilişkide bulunmak
qır/e: beniz, yüz rengi
qır: beyazımtırak, gri, alacalı, beyazımsı
qır: kırağı
qıral/e: kral, müslüman olmayan devletlerin hükümdarı
qıraley: krallık
qırar/e: karar (b. qerar)
qırar dayiş: karar vermek
qırati/e: korkuluk
qırban/e: kurban
qırban bıyayiş: kurban olmak, feda olmak
qırban dayiş: kurban kesmek, kurban vermek
qırban kerdış: kurban etmek, feda etmek
qırbelek: alaca renkli, alacalı
qırç: sert ve kuru şeylerin kırılmasından ya da sürtünmesinden çıkan ses, gıcırtı
qırç: çalı çırpı kırıntısı(b. qırçıkı)
qırçayiş: sert ve kuru bir şeyin kırılıp ses çıkarması, gıcırdamak
qırçık: b. qırçıkı
qırçıkı/d: yakılmak için kullanılan çalı çırpı kırıntısı, çalı çırpı

qırçi: sert ve kuru şeylerin kırılmasından ya da sürtünmesinden çıkan ses, gıcırtı
qırçnayiş: gıcırdatmak
qırç-qırç: gıcırtı
qırç-qırç kerdış: gıcırdamak
qırê...kewtış: benzi solmak; üzgün olmak, morali bozuk olmak
qırêncile/e: kurbağa (b. qırincele)
qırf/e: kopuk parça
qırf: b. qırfı
qırfek/e: kopuk parçacık
qırfı/d: hakaretamiz söz, laf (b. qırfı eyştış)
qırfı eyştış: laf atmak
qırfı ver...dayiş: laf atmak
qırfı vıstış: laf atmak
qırf qali kerdış: imalı konuşmak, imalı konuşup laf atmak
qırf tebiştış: b. qalı qırf tebiştış
qırf û qali: laf, dedikodu; laf atma
qırıfnayiş: b. qerefnayiş
qırık-e/d: boğaz, gırtlak (**qırıke ro nêşıyayiş**: boğazından geçmemek)
qırincele/e: kurbağa
qırincle/e: b. qırincele
qır kerdene: kırmak, topluca öldürmek, katliam yapmak
qır kerdış: b. qır kerdene
qırm/e: ağacın gövdesi, ağaç kütüğü, kesilen ağacın toprakta kalan kökü
qırme/e: kırma (bir tüfek çeşidi), av tüfeği
qırmıç/e: büzgü, kıvrım, kırışık, kırışma
qırmıçıyaya/d: kırışık, büzülmüş olan
qırmıçıyaye/e: b. qırmıçıyaya
qırmıçıyayiş: kırışmak, büzülmek, kıvrılmak
qırmıçnaya/d: kırışık duruma getirilen, büzülen
qırmıçnaye/e: b. qırmıçnaya
qırmıçnayiş: kırıştırmak, büzmek
qırmık/e: kesilen ağacın kökü, kesilen ağacın küçük parçası, kütük parçası
qırmızi/d: kırmızı renkli bir üzüm çeşidi
qırnı/e: 1)iki duvarın birleştiği köşenin dış tarafı 2)köşe, kenar 3)duvar yapımında kullanılan kesme köşe taşı
qırnik: bir çeşit kene
qırpı/d: gurk, kuluçkadaki kümes hayvanı
qırpıçıka...gırewtış: gırtlağına yapışmak, boğazına yapışmak
qırpıçıka...tebiştış: gırtlağına yapışmak, gırtlağından yakalamak (hesap sormak)
qırpıçıkı/d: gırtlak, boğaz
qırpı kewtış: 1)kuluçkaya yatmak, gurka yatmak 2)mecaz olarak: yerinden teplenmemek, çok beklemek
qırpoz/e: b. qerpoz
qırqır/e: ağız dalaşı, ağız kavgası
qırqırıyayiş: mızırdanmak, yalvarıcı bir dille konuşmak
qırqır kerdış: ağız kavgası yapmak, mızmızlık etmek
qırqışun: kurşun
qırrı/d: boğaz, gırtlak
qırrıka...tebiştış: b. qırpıçıka...tebiştış

qırrıkı/d: boğaz, gırtlak
qırrıkı dekewtış: sesi kısılmak
qırrıkı pır bermı bıyayiş: ağlamaklı olmak
qırr kerdış: b. qır kerdene
qırs: b. qırş
qırş/e: çöp, çöp parçası
qırşık/e: b. qırş
qırşıkın/e: çöplü, çöpe bulanmış olan
qırş û qalı: çerçöp, toz toprak
qırt: kopan şeyin çıkardığı ses
qırtê...qerefıyayiş: ödü patlamak, çok korkmak
qırtê...qerefnayiş: ödünü patlatmak, çok korkutmak
qırti ra bıyayiş: çok korkmak, ödü patlarcasına korkmak
qırtqırt: 1)ağız kavgası, sert tartışma 2)kendi kendine söylenircesine konuşma 3)kopan şeyin çıkardığı ses
qırvan/e: b. qırban
qısa/d: söz, laf
qıse: söz, laf
qıse kerdış: konuşmak
qısey kerdış: konuşmak
qısım/e: kısım
qıskek: b. qijkek
qısle: kışla
qısm/e: b. qısım
qısmet/e: kısmet
qısmêkı: bir kısım, bir kısmı
qısmi: bir kısım, bir bölüm
qıssa: b. qısa
qıssa xwı gûşiya kerdış: söz dinlemek, laf dinlemek
qısse: b. qıse
qıssey kerdış: konuşmak
qıssê kerdış: konuşmak (b. qısey kerdış)
qıştnayiş: ötmek (karga vb. kuşların ötmesi)
qıtı/d: çiğ yenen ve hıyara benzeyen bir sebze
qıtıl/e: katil,öldürme, öldürülme
qıtıl dekewtış mıl: katillik suçu veya günahının kişinin üzerinde kalması
qıtıl kerdış: öldürmek, katletmek
qıtıl...mıl kerdış: katillik suçunu...üzerine yıkmak
qıtıl sero mendış: katillik suçunun kişinin üzerinde kalması, katillik suçunun kişiye yüklenmesi
qıt'i: kat'i, kesin
qıtli/e: katil, adam öldüren
qıtliyey: katillik
qıxe/e: 1)karga 2)mecaz olarak: hazır yiyici, doymayan
qıyafet/e: kıyafet
qıyametı/d: kıyamet
qıyamgırewta/d: beceriksiz; her şeyi abartıp başarılamayacağını söyleyen
qıyamgırewte/e: b. qıyamgırewta
qıyamı/d: kıyamet
qıyamı ameyiş: kıyamet kopmak, kıyamet gününün gelip çatması
qıyamı ardış: kıyamet koparmak, bir olayı veya işi olumsuz yönde çok büyük gösterip abartmak
qıyamı xwı dı ardış: aşırı şekilde korkakça veya cimrice davranmak
qız/e: küçük (b. qıc, qij)
qızbanêrı/d: melengiç ağacı, çitlembik ağacı
qızbanı/d: çitlembik, melengiç

qızbon: b. qızbanı
qızbonêrı/d: b. qızbanêrı
qızbûn: b. qızbanı
qızbûnir: b. qızbanêrı
qızek: b. qıcek
Qızılbaş/e: Alevi, Kızılbaş
Qızılbaşey: Alevilik, Kızılbaşlık
Qızılkilise: Tunceli'ye bağlı bulunan Nazmiye ilçesinin diğer adı
qızkek: küçücük (b. qijkek)
qızlı/e: harmanda ekinin dövülmesi veya ürünün kaldırılmasından sonra geriye kalan başaklarından ayrılmamış ekin artıkları
qızvan/d: b. qızbanı
qızvan: dişi köpeğin çiftleşme istekliliği
qızwonı/d: b. qızbanı
qi/d: b. qını
qijayiş: 1)bağırmak, ağlamak 2)çığlık atmak, ciyaklamak
qiji: 1)çığlık, bağırtı, ağlayış, haykırış 2)ağaç vb. cisimlerin yarılırken veya koparken çıkardığı ses
qiji dekewtış: çığlık koparmak, ağlamak, bağırmak
qijj: b. qiji
qijjayiş: b. qijayiş
qijji: b. qiji
qijqij kerdış: ciyaklamak, ciyak ciyak bağırmak
qij-wij: bağırış, gürültü
qim: yetinme, yeterli
qima: kıyma, kıyılmış et
qima kerdış: kıyma gibi ezmek, kıyma haline getirmek
qimet: kıymet, değer
qimetın: kıymetli
qimiş bıyayiş: kıymak (**qimiş nêbıyayiş**: kıymamak)
qim kerdey: yetmek, yeterli olmak
qim kerdış: yetmek, yeterli olmak
qinatı/d: bir çeşit şinik, tahıl ölçmekte kullanılan bir araç olup bazı yörelerde **çap** da denir (b. çap)
qir/e: zift
qirayiş: bağırmak, haykırmak, çığlık atmak
qireqir: bağırıp çağırma, çığlık, bağırtı, böğürme sesi
qirnayiş: bağırmak, haykırmak, seslenmek
qirqir kerdış: bağırıp çağırmak
qirrayiş: b. qirayiş
qirri: bağırtı, haykırış, çığlık
qiştnayıne: ötmek (karga vb. kuşların ötüşü için kullanılır)
qit/e: 1)küçük, ufak 2)çocuk
qitalek/e: küçücük, ufacık
qitalekı/d: b. qitalek
qitek/e: 1)küçücük, ufacık 2)küçük çocuk
qitekı/d: b. qitek
qitı/d: b. qit
qivırran/e: müsrif, savurgan, hesabını kitabını bilmeyen
qivırraney: müsriflik, savurganlık
qiyafet/e: kıyafet
qiyda/e: b. qında
qiyday/d: b. qınday
qiydayey: b. qındayey
qiymet/e: kıymet, değer
qiymet dayiş: kıymetini bilmek, değer vermek, önem vermek, saygı göstermek
qiymetê...zanayiş: değerini bilmek, saygı göstermek

qiymetli: kıymetli, değerli
qiymiş bıyayiş: kıymak
qiym kerdış: yetmek, yeterli olmak
qiy nayiş: cinsel ilişki kurmak
qiy qıri qiqi: horozun öterken çıkardığı ses
qiyr/e: b. qir
qiy sero rojanayiş: kıç üstü dikmek, kıç üstü oturtmak
qiyvırran: b. qivırran
qoat/e: b. qewet
qocag: b. gocagı
qoceman/e: kocaman, büyük, iriyarı
qoç/e: boynuz
qoçan/e: koçan, makbuz
Qoçan: Dersim'de yaşıyan bir aşiret
qoçbê gay şêro: "nereye giderse gitsin", "dünyanın öbür bucağına gitse dahi (bulunur)" anlamında kullanılan bir deyim
qoçıkêrı/d: ahlat ağacı
qoçıkı/d: 1)ahlat 2)yumru
qoçıkın/e: yumrulu
qoçıkını/d: b. qoçıkın
qoçi kerdış: boynuzlamak, süsmek, toslamak
Qoçû: Dersim'de yaşıyan bir aşiret (b. Qoçan)
qoj/e: 1)kütük 2)bir kısmı yanmış olan odun kütüğü
qol/e(I): 1)kısa, bodur, tıknaz 2)kesik, kopuk 3)kuyruğu kesik olan hayvan
qol/e(II): 1)gömlek 2)kadınların giydikleri uzunluğu bele kadar olan ve genellikle kadifeden yapılan bir giysi
qol bıyayiş: 1)kesilmek, kopuk olmak 2)kesik kuyruklu olmak
qolçi/e: bekçi, muhafız
qolek/e: b. qol (I)
qolekı/d: b. qol (I)
qolı/d: 1)b. qol (I) 2)kadın veya kızlara hitap ederken sevimlilik ifadesi olarak kullanılan bir sözcük
qolık: gömlek (b. qolıkı)
qolık/e: davulcu tokmağı
qolıkı/d: gömlek
qolınc/e: 1)iki omuz arası 2)bel
qolınc: ishal
qolınd: b. qalın
qol kerdış: 1)kesmek, koparmak 2)hayvanın kuyruğunu kesmek
qolo/e: b. qol (I)
qom/e: b. qewm
qomedine/d: komodin, küçük dolap
qomı/d: b. qamı
qomı vetış: b. qamı vetış
qomiser/e: komiser
qomonist/e: komünist
qomonistey: komünistlik
qomunist/e: komünist
qonax/e: konak
qoncıxı/d: kancık (b. qancıxı)
qonç/e: boynuz
qondıre/e: kundura
qonqıl: b. çımga
qonqıle/e: b. qanqıle
qontax/e: kontak
qontil/e: kütük, yumru biçimindeki ağaç parçası
qontrol/e: kontrol
qontrol kerdış: kontrol etmek
qop/e: 1)ucu kesik olan 2)kesik el

veya kol 3)yuvarlak olan nesne, yuvarlakça
qopal/e: eli veya kolu kesik olan kişi
qopalek/e: eli veya kolu birazcık kesik olan kişi
qopalıkın/e: yuvarlakça, yuvarlak yapılı olan
qoq bıyayiş: 1)dikilmek 2)başına toplanmak
qoqı/d: baş, kafatası
qor/e: dizi, tabaka
qorayiş: böğürmek
qor be qor: b. qor bı qor
qor bı qor: dizi dizi, tabaka tabaka
qor bıyayiş: dizilmek, sıralanmak
qorçêr: ahlat ağacı (b. qoçıkêrı)
qoreni: böğürtü, hayvan böğürmesi
qoreqor: böğürme, böğürtü
qorık/e: sırt
qorıkçewt/e: kambur
qorıkçewtı/d: kambur (kız veya kadın)
qori: bazısı
qorr/e: b. qor
qorrayiş: b. qorayiş
qorrı/e: koruluk, ağaçlık
qorrık/e: sırt (b. qorık)
qorri: bazısı, bazıları
qorri: böğürme, böğürtü
qorri: b. qorrı
qospalıkın/e: yuvarlak yapılı, yumru gibi olan
qot/e(I): 1) kesik, kopuk 2)eli veya ayağı kesik olan 3)kesilen ağacın kökünün dışarda kalan kısmı, kurumuş ağaç kökü, odun parçası 4)kısa boylu
qot/e(II): tepe, tümsek
qota cexra/d: izmarit
qot bıyayiş: 1)kesilmek 2)budanmak 3)kesik olmak, kopmak
qote/d: b. qewet
qotek/e: b. qot (I)
qotekı/d: b. qotı
qotı/d: b. qot (I)
qotı/d: kafa, baş
qotık/e: zıkkım
qotı cı kerdiş: kesmek, kafasını kesmek
qotkerda/d: 1)kesilmiş olan, kesik 2)budanmış olan
qotkerde/e: b. qotkerda
qot kerdiş: 1)kesmek 2)budamak
qotme/e: kavun vb. sebzelerin sertleşip bozulmalarına yol açan bir hastalık
qotmi dayiş pıro: kavun vb. sebzelerde hastalık meydana gelmesi (b. qotme)
qotnayiş: kesmek, budamak
qowl/e: kavîl,söz
qowlıx/e: 1)tabanca vb. silahların kılıfı 2)cüzdan
qowm/e: b. qewm
qowmıyayiş: b. qewmıyayiş
qowqızıyayiş: b. qewqızıyayiş
qowrnayiş: kovmak (b. qewırnayiş)
qows/e: b. qews
qowxe/e: b. qewxe
qowxe/e: deriden yapılan kova, deriden yapılan su kabı
Qozlıx: Siirt'e bağlı bulunan Kozluk ilçesi (bu ilçe merkezinin eski adı **Hezo**'dur).

qrincle/e: b. qırincele
quba/d: kubbe, kubbeli bina
qubbe/e: kubbe
qube qube: kabaca, laubalice
quçekı/d: 1)küçük taş yığını 2)küçük yığın, kümecik 3)insanların üst üste binerek yığılması
quçekı kerdış: insanların üst üste binerek yığılması ve bu şekilde oyanan bir oyun adı
quçı/d: 1)taş yığını 2)yığın, küme
quçma : eşyalara yapıştırılan madeni pul
qudret: kudret, şifa verici olan
quel: kısa (b. qol)
qufa/d: küfe, küçük sepet
qufıkı/d: küçük küfe
qul/e: kul, köle, insan
qula heşı/d: ayı ini
qul bıyayiş: delinmek
quleng: b. qulıng
qulı/d: delik
qulı/d: kadın (b. qul)
qulı bıyayiş: delinmek
qulıkay zıncı/d: burun deliği
qulı kerdış: delmek
qulıkı/d: 1)delik, küçük delik 2)hapishane 3)küçük ve tek gözlü ev
qulıng/e: turna
qulıx: b. qullıx
qul kerdış: delmek
qulız/e: kambur, sırtı eğik olan
qulız bıyayiş: kamburlaşmak
qulızey: kamburluk
qulızı/d: kambur kız veya kadın
qullı/d: delik (b. qulı)
qullıkı/d: b. qulıkı
qullıx/e: karakol, nezarethane
Qullowella: Kur'an'ın "Qul huwellahu" diye başlayan İhlas süresi
Qulp: Diyarbakır'a bağlı bulunan Kulp ilçesi (b. **Pasûr**)
qulp/e: kulp
qulqulıka goşi/d: kulak deliği
qulqulıkı/d: delik
qultı/d: yudum
qultıki: geğirme
qultıki vero ameyiş: geğirmek
qulti kerdış: yudumlamak
qulto qult: 1)anlaşılmayan sesler çıkarma, anlaşılmayan dille konuşma 2)su içerken çıkarılan ses
qum/e: kum
qumandan/e: kumandan
qumandar/e: kumandan, komutan
qumando/e: komando
qumar/e: kumar
qumarçi/e: kumarcı
qumar kay kerdış: kumar oynamak
qumar kerdış: kumar oynamak
qumarxane/e: kumarhane
qumaş/e: kumaş
qumbera/d: kumbara
qumça/d: düğme
qumılı/d: kımıl
qumqumık: b. gumgumıkı
qumri/d: kumru
qunax/e: konak, köşk (b. qonax)
qunax/e: 1)konaklama yeri, konak 2)bir günlük yol
qundax/e: 1)bebek, kundaktaki çocuk 2)kundak, bebeği sarmakta kullanılan sargı

qundax/e: dipçik, tüfek dipçiği
qundax kerdış: bebeğin bezlerle sarılması
qundıre/e: kundura
qundırme: kundura (b. qundıre)
qunitı/d: nutuk
qunitı wendış: nutuk çekmek, nutuk okumak
Qur'an/e: Kur'an
Qur'ani Kerim/e: Kur'an-ı Kerim, Kur'an
qurban/e: 1)kurban 2)müritlerin şeyhlerine hitap etme sırasında kullandıkları bir sözcük
qurban bıyayiş: kurban olmak, kurban edilmek
qurban kerdış: kurban etmek
qure: kura
qure eştış: kura çekmek
Qureyşan: Erzincan ve Dersim (Tunceli) yöresinde yaşıyan büyük bir aşiret (b. Kureysan)
qurış/e: kuruş
qurıx/e: yazın ortalarında görünen bir yıldız
qurmuçayene are: buruşmak (b. qırmıçıyayiş)
qurnaz/e: kurnaz
qurnazey: kurnazlık
Qurqur Paşa: istihzai ve imalı olarak "büyük adam", "paşa" anlamında kullanılan bir ad
qurqur: guruldama sesi
qurqur kerdış: guruldamak
qurrayiş: guruldamak
qurre/e: kibirli, gururlu
qurre/e: kura, kura çekme
qurre antış: kura çekmek
qurre kaş kerdış: kura çekmek
qurreyey: büyüklük taslamak, kibirlilik
qurreyey kerdış: kibirlilik taslamak, büyüklük taslamak
qurreyi: kibirlilik, büyüklük taslama
qurrınçı/d: küçük ağaç parçası, çalı parçası
qurs/e: kurs
quruş/e: kuruş
quruşekı kerdış: 1)kuruşlar toplayarak bir şeyi satın almaya kalkmak 2)cimrice davranmak, kuruş hesabı yapmak
qurvetiye/d: gurbet, gurbetlik (xurbetey)
qusır/e: kusur
qusûr/e: kusur
qusxane/e: b. quşxane
qusxanı/e: b. quşxane
quşxana/d: b. quşxane
quşxane/e: küçük tencere
qut/e: 1)yem, azık, yenecek şey 2)tavuk, kuş vb. hayvanların yemi
quta...ronayiş: bitirmek, tüketmek, sonunu getirmek
qut bıyayiş: 1)bitmek, tükenmek 2)kesilmek, koparılmak, ortadan veya üstten kesilmek
qutê kergan/e: tavuk yemi
quti/d: kutu
qut kerdış: 1)bitirmek, tüketmek 2)üstten veya ortadan kesmek
qutni: pamuklu dokuma
quwet/e: kuvvet
quwetli: kuvvetli
quzılqut: b. quzılqurt
quzılqurt: çağıran veya seslenen birisine cevap olarak ve hakaret

için söylenen "geberesin!", "zıkkımın kökü!" anlamlarında kullanılan bir sözcük

R

ra: yol (b. ray)
-ra: 1) -den, -dan 2) -e
ra-: fiilden önce gelerek bileşik fiil meydana getiren bir önek (**rakewtış**: yatmak)
raar/e: b. rayir
...ra ba'jıyayiş: birisine çok kızmak, -den nefret etmek, -i kıskanmak
rabırıyayene: ayrılmak
...ra bırıyayiş: -den kesilmek, yapamaz olmak
rabiyayene: açılmak, başlamak
rabiyayiş: 1)açılmak 2)serilmek
racayiş: kapatmak, örtmek
racêrayine: dönmek (b. ageyrayiş)
raçarnayıne: çevirmek
radayiş: 1)kapıp almak 2)davranmak, kalkmaya davranmak 3)(kumarda) yitirmek
radyo/d: radyo
raê...dayiş: göstermek
rafızi: dinsiz, rafızi
rafinayiş: 1)yatırmak 2)sermek
rageyrayiş: çekip gitmek, terk etmek, terk-i diyar etmek
rakerda/d: serili olan, serilmiş olan
rakerde/e: b. rakerda
rakerde/e: açık
rakerdene: 1)açmak 2)kaldırmak
rakerdış: 1)sermek 2)(kumarda) yitirmek
...ra kerdış: -e sokmak, takmak
rakewta/d: yatan, yatmış olan
rakewte/e: b. rakewta
rakewtış: yatmak, uzanmak
rakotış: b. rakewtış
rakowtış: b. rakewtış
...ra lomey bıyayiş: -den yakınılmak
...ra lomey kerdış: -den yakınmak
ramayiş: kaçmak (b. remayiş)
ramazan: ramazan ayı (b. remezan)
rame: rahmet, yağmur (b. rehmet)
rameyiş: b. ramıyayiş
-ra mırd bıyayiş: -den usanmak, -e doymak
ramıta/d: sürülü, ekili olan
ramıte/e: b. ramıta
ramıtene ser: üzerine hücum etmek, üzerine saldırmak
ramıtıs: b. ramıtış
ramıtış: 1)ekmek, sürmek 2)hayvanı sürmek, yürütmek
ramıtış ser: üzerine saldırmak, üzerine yürümek, hücum etmek
ramıyayiş: 1)sürülmek, ekilmek 2)yürütülmek, hayvanın sürülmesi
ram-i: apış arası kılları
rampa/d: rampa
ran/e: rehin
-ra naşta: -den beri, beride
ran kerdış: rehin etmek
...ra pawıtış: -den beklemek, ummak
...ra pey: -den sonra
rapor/e: rapor

raqılaşayıne: b. raqılaşıyayıne
raqılaşıyayıne: yarılmak
raqılaşıyene: b. raqılaşıyayıne
rar/e: yol, çare, çözüm (b. rayir)
raray: bazan, zaman zaman
rar bırnayiş: yol kesmek (b. ray bırnayiş)
rar deyiş: yolunu bulmak, çare bulmak
rarê...çın bıyayiş: çaresi olmamak
rar geyrayiş: b. rayir geyrayiş
rar kewtış: yola düşmek (b. ray kewtış)
raro heq/e: 1)doğru yol, hak yolu 2)din yolu, Tanrı yolu
rar tede deyiş: çaresini bulmak, yolunu bulmak (**rar tede nêdeyiş**: çaresini bulamamak)
...ra sadır bıyayiş: -den meydana çıkmak, -den ortaya çıkmak
...ra sadır kerdış: -den meydana getirmek, -den meydana çıkarmak
rasanıyayıne: sallanmak, dalgalanmak
rasanayıne: sallamak, silkmek
rasnı/e: b. resene
rast: 1)doğru, gerçek 2)sağ taraf 3)direkt, dosdoğru
rast ameyiş: rastlamak, rast gelmek
raste/e: meydan, düzlük
rastey: doğruluk, gerçeklik
rastê...ameyıne: rastlamak, rast gelmek
rastı/d: doğru, gerçek, gerçek olarak
rasti/d: doğruluk, gerçeklik
rast kerdış: düzeltmek, doğrultmak
rast vıcıyayiş: doğru çıkmak, gerçek olduğu anlaşılmak
raşanayiş: 1)sallamak 2)dağıtmak, savurmak, saçmak, serpiştirmek
raşonayiş: b. raşanayiş
raşt: b. rast
raşt: doğru söz, doğru sözlü kişi
raşta: doğru, gerçek, gerçekten, sahi, doğrusu
raşt ameyiş: 1)rastlamak, rast gelmek, tesadüf etmek (b. rast ameyiş) 2)rastgele, tesadüfi
raşta jey: b. raşta yê
raştaraşt: direkt, dosdoğru, doğrudan doğruya
raşta yê: doğrusu
raşt bıyayiş: 1)doğrulmak; doğru olmak 2)(birisine karşı) dürüst olmak, samimi olmak
raşte/d: sağ taraf, sağdaki
raşte/e: meydan, düzlük (b. raste)
raşte dı mendış: açıkta kalmak, meydanda kalmak, eli boş (parasız) kalmak
raşte kewtış: 1)açığa çıkmak, meydana çıkmak 2)düzlüğe çıkmak 3)ortalığa düşmek, olur olmaz yerlere başvurmak
raşteraşt: direkt, doğrudan doğruya
raştey: doğruluk
raştey kewtış: b. raşte kewtış
raştê...ameyiş: -e rastlamak, tesadüf etmek, ...ile karşılaşmak
raştê...ra: hizasında, hizasından
raşt hameyiş: b. raşt ameyiş
raşt-henekı: doğru veya şaka, yalan ya da doğru

raştikên/e: gerçek, sahici, hakiki
raştiko: gerçek, gerçekten, doğrusu
raştikoyên: gerçek, sahici, sahte olmayan, hakiki
raşt kerdış: 1)doğrultmak 2)yoluna koymak 3)düzenlemek, kurmak
raşt û çep: sağ sol, çaprazlama
...ra teber: dışında, hariç, ...olmaksızın
...ra teber kerdış: -den çıkarmak; laf sızdırmak, ağzından bilgi veya laf almak
raver: ileri, ön, önce
raver berdene: ileri götürmek, ilerletmek
ravernayiş: geçirmek
raver seyis: b. raver sıyayıne
raver sıyayıne: ileri gitmek
ravey: ileri, ön (b. raver)
ravêrdene: geçmek
ravêretene: geçmek
ravêretış: geçmek
...ra vêretış: 1) -den geçmek, vazgeçmek 2)boşamak
ravêrtış: b. ravêretış
ravıstış: sermek, yatırmak
...ra vışıyayene: -den kopmak, -den geri kalmak
...ra vıyartış: 1) -den geçmek, vazgeçmek 2)boşamak
...ra vıyarnayını: -den geçirmek, geçirmek
ra vir ameyine: aklına gelmek, hatırlamak
ravor de: aşağıya doğru
rawustene: kalkmak (b. werıştış)
ray/d: yol
ray/d: kez, kere, defa (b. raye)
ray/d: rey, oy
raya cı dayiş: -e göstermek
raya jewbina dayiş: birbirine göstermek
rayan/e: yolcu (b. raywan)
rayaney: yolculuk
rayanı/d: kadın yolcu
rayan kerdış: yolculamak
raya pê jewbina dayiş: birbirine göstermek, birbirine öğretmek
raya rastı/d: doğru yol
rayber/e: Alevilikte bir din adamı, rehber
ray bırnayiş: yol kesmek
ray bıyayiş: gönderilmek
raye/d: yol
raye: kere, kez, defa
rayer/e: yol
rayeri pira sımerıne/e: samanyolu
rayêr/e: yol (b. rayir)
rayı/d: yol (b. raye)
rayır/e: 1)yol 2)çare, çözüm
rayırê heqqı/e: doğru yol, hak yolu
rayırê pirı/e: samanyolu (b. rayeri pira sımerıne)
rayırê xwı ra şıyayiş: yoluna gitmek, yoluna devam etmek, işine bakmak
rayırê xwı şaş kerdış: yolunu şaşırmak
rayıri ser nayiş: yola düşmek, yola koyulmak
rayır pawıtış: yol beklemek, yolunu beklemek, yolunu gözlemek
rayır ra vecıyayiş: yoldan çıkmak
rayir/e: 1)yol 2)çare, çözüm (b.

rayır)
rayir akerdış: yol açmak
rayira mendış: yolda kalmak
rayira verdayiş: yolda bırakmak
rayir dayiş: yol vermek, geçmesi için yol vermek
rayir dekerdış: yol açmak, bir yerden gide gele yol açılmasına neden olmak
rayir dı şeyiş: b. rayir dı şıyayiş
rayir dı şıyayiş: yolda gitmek, yürümek
rayir dıyayiş: yol bulmak, yolunu bulmak, çaresini bulmak
rayirê...gırewtış: ...yolunu tutmak
rayirê...tebiştış: ...yolunu tutmak
rayir geyrayiş: yol aramak, çare aramak
rayiri sero bıyayiş: yola koyulmak üzere hazır olmak, yol üzerinde olmak, yolda olmak
rayiri ser nayiş: yola koyulmak, yola düşmek
rayir kewtış: yola düşmek, yola koyulmak
rayir...nawıtış: yol göstermek, akıl vermek
rayiro raşt/e: doğru yol, haklı yol; haklı çözüm
rayir ra mendış: yolda kalmak, yolundan geri kalmak
rayir şaş kerdış: yolunu şaşırmak, yolu şaşırmak
rayir ta kewtış: yol uğramak, yolu düşmek, yolun üzerinde olmak
rayir tede deyiş: yolunu bulmak, çaresini bulmak
rayir tede veynayiş: yolunu bulmak, çaresini bulmak
rayir vin kerdış: yolu kaybetmek, yolu şaşırmak
rayir viynayiş: yolunu bulmak, çare bulmak
rayke: bir kere, bir kez, bir defasında
ray kerdış: yollamak, göndermek, yolculamak
ray kewtış: yola düşmek, yola koyulmak
raykı: b. rayke
ray mendış: yola koyulmak, yola çıkmak
rayna: yine, tekrar, bir kere daha, başka bir defasında
raywan/e: yolcu
raywon/e: b. raywan
razi: razı, hoşnut
razi bıyayiş: razı olmak, hoşnut olmak, yetinmek
razi kerdış: razı etmek, hoşnut etmek
re'a: reaya, halk tabakası
rebabı/d: bir çalgı aleti, rebap, rebab, rübab
Rebbi/e: Rab, Tanrı
rebbigırewte/e: b. hûmaygırewte
rebbi keni: b. hûmay keni
Rebbi't'ala/e: Allahü teala, yüce Tanrı
rebeqe/e: tarladaki biçili ekin dizisi
reca/d: rica, dilek
reca kerdış: rica etmek, yalvarmak
recefıyayiş: titremek
recefnayiş: titretmek
recfı/d: ürperti, ürperiş, titreme, titreyiş

recfı dekewtış: titreme tutmak, titremek, ürpermek
recıfıyayiş: b. recefıyayiş
recım: recim, taşlama şeklindeki ceza
recım kerdış: recmetmek
reçete/e: reçete
reddê...dayiş: reddetmek
red kerdış: reddetmek
ref/e: 1)kuş sürüsü 2)dizi, kitle
ref/e: raf
ref bestış: dizilmek, dizi oluşturmak, dizi dizi durmak
ref bı ref: 1)sürü sürü, sürüler halinde kuşlar 2)dizi dizi
refiq/e: olay arkadaşı, ortak, refik
refşı/d: b. recfı
refşı dekewtış: b. recfı dekewtış
refşıyayiş: b. recefıyayiş
refşnayiş: b. recefnayiş
reh: uyluk
rehet: rahat
rehet bıyayiş: rahat olmak, rahat etmek
rehetey: rahatlık
rehetey reydı: kolayca, rahatlıkla, kolay kolay
rehet kerdış: 1)rahat etmek 2)rahatlatmak 3)kolayca yapmak
rehet rehet: rahatça, kolayca, kolay kolay
rehet vındertış: uslu durmak, rahat durmak (**rehet nêvındertış**: uslu durmamak, yaramazlık yapmak)
rehman/e: rahman, merhamet eden, Tanrı
rehmani: rahmani, merhametli
rehmet: 1)rahmet 2)yağmur, yağış
rehmet...bêro: "Allah rahmet etsin", "Allah selamet versin", "üzerine rahmetler olsun" anlamlarında kullanılan bir deyiş
rehmeti/e: merhum, rahmetli
rehmet mar û pêrdê to bêro: "Allahın rahmeti annen ve babanın üzerine olsun", "teşekkür ederim" anlamında kullanılan bir söz
rehmet varayiş: rahmet yağmak, yağmur yağmak
rehmet varnayiş: rahmet yağdırmak, yağmur yağdırmak
rehmı/d: 1)merhamet, acıma duygusu 2)rahmet, yağmur
reis/e: reis
reja/d: b. reca
reja kerdış: b. reca kerdış
reja mınnet: rica minnet, güçlükle
rejım: b. recım
rejım kerdış: b. recım kerdış
rekat/e: rekat
rem/e: kaçış, kaçma, firar etme
remaya/d: kaçan, kaçmış olan, kaçak
remaye/e: kaçan, kaçmış olan, kaçak
remayiş: kaçmak, tüymek
remayişê hewni: b. hewn remayiş
remayox/e: kaçan, kaçıcı, kaçak
remezan: ramazan ayı
remıl/e: gaipten haber verme, bir çeşit fal, remil
remıl/e: lığ, aluvyon
remıldar/e: gaipten haber veren kimse
remıl eyştış: gaipten haber vermek, fala bakarak gaipten haber vermek

remılıyayiş: lığlanmak
remıl vıstış: b. remıl eyştış
remnaya/d: kaçırılan kız veya kadın
remnayiş: kaçırmak
remnayox/e: kaçıran, kaçırıcı kişi
Remtele: bir masal kahramanının adı
remtele/e: yarı deli kişi
remtut: tadı ekşi olan dut çeşidi
remtutêrı/d: meyvesi ekşi olan dut ağacı
remzan: b. remezan
renca helalı/d: helal emek
rencber/e: rençper, emekçi
rencberey: rençperlik
rencı/d: emek, çaba
renckêş: 1)emekçi 2)eziyet çeken, zahmet çeken
reng/e: renk
reng bı reng: rengarenk, çok renkli
rengdar/e: renge bulanmış olan, boyanmış olan, renkli
rengdar bıyayiş: renge bulanmak, boyanmak
rengên/e: renkli
reng kerdış: boyamak, renklendirmek
rep/e: sert bir cismin yere değmesiyle veya bir yere çarpmasıyla çıkan ses
rep/e: dik duran şey
repal: b. rut û repal
rep bıyayiş: 1)şişip uzanmak 2)şişip sertleşmek 3)cansızca uzanır hale gelmek 4)dikleşmek
repi: rap
repkerda/d: 1) sereserpe yere uzatılmış olan, cansızca yere serilmiş olan 2)dikleştirilen
repkerde/e: b. repkerda
rep kerdış: 1)yere sermek, cansızca yere düşürmek, gebertmek 2)dikleştirmek

repp/e: b. rep
rep rep: rap rap diye çıkan ses, düzenli ve sert adımlarla yürüyenlerin ayaklarından çıkan ses
rep tep: patırtı, pat küt sesi
rep û raşt: dümdüz, dosdoğru olan şey
req: b. req û rut
req: takırtı (b. req teq)
reqabet/e: rekabet, yarış
reqabet kerdış: rekabet etmek, yarışmak
reqamı/d: rakam
reqayiş: tıkırdamak, çınlamak
reqayişê gûşi: kulak çınlaması
reqesıyayiş: b. reqısıyayiş
reqesnayiş: b. reqısnayiş
reqıs/e: raks, dans, oyun
reqısıyayiş: oynamak, dansetmek
reqısnayiş:raksettirmek, oynatmak, dansettirmek
reqi: takırtı, tıkırtı
reqi/d: rakı (b. ereqi)
reqib/e: rakip
reqo teqo: tak tuk sesi, takırtı, pat küt
req req: takırtılı ses
reqs/e: b. reqıs
reqs kerdış: raksetmek, dansetmek, oynamak
req teq: takırtı sesi, tak tuk (sesi)
req û rut: kupkuru

resane/e: b. resene
resaya/d: 1)yetişkin, olgun 2)ulaşan, varan
resaye/e: 1)yetişkin, olgun 2)ulaşan, varan
resayiş: 1)ulaşmak, varmak 2)yetişmek, olgunlaşmak
resayox/e: ulaşan, yetişen
resayoxı/d: b. resayox
rese: b. resene
resen/e: b. resene
resene/e: kıldan yapılan ve yük bağlamak vb. işler için kullanılan ip, urgan, halat
Resikû: Dersim yöresindeki bir aşiret adı
resım/e: resim, fotoğraf
resım kaş kerdış: fotoğraf çekmek, fotoğraf çektirmek
resım vıraştış: resim yapmak
resmen: resmen
resmi: resmi
resmiya: resmi
resnayox/e: ulaştıran, yetiştiren
resnayoxı/d: b. resnayox
resnayiş: yetiştirmek, ulaştırmak, vardırmak
resne/e: b. resene
restayıne: yetişmek, varmak
restene: yetişmek
resul/e: resul, peygamber
resulullah/e: resulüllah, Allah'ın elçisi
reşbelek: siyahlı beyazlı; karın kısmen erimesi sonucu yer yer toprağın görünmesiyle beraber bazı yerlerin henüz karla kaplı olması durumu
reşle/e: sürüler halinde dolaşan bir kuş çeşidi
reşme/e: saçak (poşunun saçakları)
reşme verra dayiş: mecaz olarak: kabadayılık taslamak
reşmeyın/e: saçaklı, püsküllü
reşmeyını/d: b. reşmeyın
reştış: göndermek (b. rıştış)
ret: b. rehet
rew: 1)erken 2)çabuk
rewan/e: rahvan, dörtnala
rewarew: kolay kolay, çabuk çabuk (**rewarew nêterseno**: kolay kolay korkmaz)
rew erey: er geç
rewêr: daha çabuk, daha erken
rewna: çoktan, eskiden beri
rew ra: çoktan beri, epey zamandan beri; erkenden
rew rew: b. rewarew
rewti/d: uzunca sırık, ince direk
rewûte/d: b. rewti
rexbet/e: rağbet, değer
rexbet zanayiş: değerini bilmek, kadrini bilmek
rexdek/e: gevşek
rext/e: fişeklik
rey: yol (b. ray)
rey: kere, kez (b. raye)
reya: 1)bitki kökü 2)damar
reyayiş: 1)kurtulmak 2)(düğüm vb. için kullanıldığında) çözülmek 3)(kol, ayak vb. için kullanıldığında) yerinden çıkmak
reyde: birlikte, ile
rey de mendış: yolda kalmak
reydı: birlikte, ile, beraber (b. reydır)
reydır: birlikte, ile, beraber

reye/d: yol (b. ray)
reye: bir kere (b. raye)
reye/e: 1)bitki kökü 2)damar
reye dayiş: kök salmak
reyeyiş: b. reyayiş
reyis/e: reis
rey kewtış: 1)yola düşmek, yola koyulmak 2)beraberinde gitmek 3)(kız veya kadınla ilgili olarak kullanıldığında) erkekle kaçmak, ailesinin rızası olmadan kocaya kaçmak
reyna: yine, bir kez daha (b. rayna)
reynayiş: 1)kurtarmak 2)(kol, ayak vb. için kullanıldığında) yerinden çıkarmak
reyra: ile, birlikte, vasıtasıyla
rez/e: bağ
reza/d: rıza
rezalet: rezalet
rezaletey: rezalet, rezillik, kepazelik
rezan ra ameyiş war: bağ bozumunun sona ermesi
rezbırin-i: bağ budama, bağ budama mevsimi
rezil/e: rezil
rezil bıyayiş: rezil olmak
reziletey: rezalet
reziley: rezalet, kepazelik
reziley antış: rezalete katlanmak, sıkıntılı ve kötü koşullara katlanmak
rezili: rezalet, rezillik
rezil kerdış: rezil etmek
rê: yol (b. ray, rey)
-rê: -e, için
rêber/e: rehber
rêberey: rehberlik
rêç: kök
rêçı/d: iz
rêdayiş: yerden toplamak, derlemek
...rê derd bıyayiş: yüreğine dert olmak, zoruna gitmek
...rê dest dayiş: elvermek, ...için uygun olmak, uygun görmek
rêjıyayiş: (sıvılar ile ilgili olarak kullanılır) sızdırmak
rêkerdış: yerden toplamak, derlemek
rêm/e: irin
rêm dekewtış: cerahat toplamak, irinli hale gelmek, iltihaplanmak
rêrê: arasıra, bazan
rês/e: 1)eğrilmiş olan yün 2)yün iplik
rêsên: yünlü, yünden yapılan
rêşa serre/d: kara yara
rêşı/d: yara, ur
rêşta/d: kirmen, iğ
rêşta/d: kıldan yapılan ve çuvalın ağzını dikmek için kullanılan kalın ip
rêw: b. rew
rêwi: yolcu
rêxı/d: sığırların veya insanın cıvık olan dışkısı
rêxıjın/e: 1)sık sık dışkı yapan kişi veya hayvan, altını kirleten 2)boklu, pis, pasaklı
rêxıjını/d: b. rêxıjın
rêxo/e: 1)sık sık dışkı yapan veya altını kirleten 2)pis
rêz: 1)dizi, sıra 2)satır
rêz bı rêz: sıra sıra, dizi dizi
rêz bıyayiş: dizilmek

rêze/e: 1)dizi, sıra 2)çizgi, hat
rêzılı/d: zincir
rêzılı pa kerdış: zincir takmak
rêzıl rêzıl: zincirleme, halkalı, dizi dizi
rêz kerdış: dizmek, sıralamak
rêz rêz: dizi dizi, sıra sıra
rı/e: 1)yüz, surat 2)(giyecek, yatak vb. için kullanıldığında) dışarıya bakan taraf
-rı: b. -ri, -rê
rıb/d: pekmez
rıbês/e: gövdesi çiğ yenebilen ve mayhoş tadı olan bir bitki
rı bı rı: yüz yüze, yüzüne karşı
rıca/d: rica
rıca kerdış: rica etmek
rıca mınet: rica minnet, yalvar yakar
rıcıyayiş: yıkılmak (b. rıjıyayiş)
rı çın bıyayiş: yüzü tutmamak, utanmak
rı dayiş: yüz vermek, şımartmak
rıdê...ra: yüzünden, yüzü suyu hürmetine
rı 'erro şıyayiş: mahcup olmak, utanmak, yerin dibine batmak
rı gırewtış: yüz bulmak, şımarmak
rıhan: reyhan, fesleğen
rıjeyiş: b. rıjıyayiş
rıjıyayını: yıkılmak
rıjıyayiş: yıkılmak
rıjnaya/d: yıkık, yıkılmış olan
rıjnaye/e: b. rıjnaya
rıjnayiş: yıkmak
rıjnayox/e: yıkan, yıkıcı
rıjnayoxı/d: b. rıjnayox
rık: b. rıkı
rık: b. rık vındertış
rıka Armını/d: Ermeni inadı, çok inatçı olma
rıkat/e: rekat (**rıkatê nımaji**: namaz rekatı)
rıka xwı bıder bestış: -e musallat olmak, bir şeye kafayı takmak, inadına uğraşmak
rıka xwı çarnayiş: inat etmek, inadını sürdürmek
rıka xwı debestış: musallat olmak, -nin başına bela olmak; inadına uğraşmak
rık'et/e: rekat
rıkêf: b. rıkêf kerdış
rıkêf kerdış: saldırmak, hücum etmek
rıkêf kerdış ser: üzerine hücum etmek
rık hewnıyayiş: dik dik bakmak
rıkı/d: inat
rıkı çarnayiş: inat etmek, inadını sürdürmek
rıkı kerdış: inat etmek
rıkın/e: inatçı
rıkını/d: inatçı kız veya kadın
rıko/e: inatçı
rık vındertış: durup dik dik bakmak, duruvermek
rım/e: mızrak, kargı
rınd: güzel, iyi
rınd bıyayiş: güzel olmak, iyi olmak, iyileşmek, düzelmek
rınde/d: güzel
rındek: güzel, sevimli, güzelce, güzelim
rındekey: güzellik, sevimlilik
rındeki: güzellik, iyilik
rındekine: güzellik

rındene: güzellik, iyilik
rındey: güzellik
rındê/d: güzel (hitap sırasında kullanılır)
rındê cı: en iyisi, iyisi
rındêl b. rındêr
rındêni: güzellik, iyilik
rındêr : daha güzel,daha da
rındı a ya kı: en iyisi, iyisi mi
rındi: güzellik, iyilik
rındine: güzellik
rındiye: iyilik, güzellik
rıng: madeni eşyanın veya sert cisimlerin birbirine çarpmasıyla çıkan ses
rıngi: b. rıng
rıperr/e: sayfa
rıpêt/e: yüzü pek olan, utanmayan, çekinmeden konuşabilen veya isteyebilen kişi
rıpêt bıyayiş: yüzü pek olmak
rıpêtey: yüzü pek olma
rı ser nayiş: ısrar etmek
rısêney: yüzkarası, rezalet, kötü durum
rısêney bıyayiş: kötü duruma düşmek, rezil olmak, kepaze olmak, yüzü kara olmak, mahcup olmak
rısêney kerdış: rezil etmek, kepaze etmek, güç durumda kalmasına neden olmak, mahcup etmek
rısêney seri ser dı ameyiş: başına olmadık kepazelikler gelmek
rısım/e: resim, fotoğraf
rısım antış: fotoğraf çekmek, fotoğraf çektirmek
rısıpi/e: yüzü ak olan, ak yüzlü
rısiya/e: yüzü kara olan, rüsva, yalancı, ayıbı olan
rısiya bıyayiş: 1)yalancı olmak, rüsva olmak, yalancı çıkmak, yüzü kara çıkmak 2)ayıbı ortaya çıkmak, mahcup olmak
rısiya kerdış: 1)yalancı çıkarmak, yalanını açığa çıkarmak, rüsva etmek 2)mahcup etmek
rısiyay/d: b. rısiya
rısiyayey: b. rısiyayi
rısiyayi: yüz karalığı, yüz karası, utanç verici durum, mahcubiyet
rısmi: resmi
rısnayine: dökmek (b. rışnayiş)
rıspêney: yüz aklığı, olumlu sonuç
rıstem/e: gaddar, dayanıklı
Rıstem: b. Rustemi Zal
rısvet: b. ruşwet
rıswa: b. rısiya
rıswet/e: b. ruşwet
rısya/e: b. rısiya
rışaye/e: dökülmüş olan, dökük, döküntü, saçıntı, serpinti
rışayiş: dökülmek
rı şermayiş: utanmak, yüzü kızarmak (b. şermayiş)
rışiş/e: çisenti, ince yağmur
rışişê varani/e: yağmur çisentisi (b. rışiş)
rışiyayi: b. rısiyayi
rışiye/d: burularak sarılan ve kurutulup kışlık hayvan yemi olarak saklanan ot demeti (bazı yörelerde "**pontilı**" denir)
rışkı/d: yavşak, sirke, bit yumurtası
rışkın/e: yavşaklı, bitli, kirli
rışkını/d: b. rışkın
rışnaya/d: dökülmüş olan, dökük

rışnaye/e: rışnaya
rışnayiş: dökmek
rışot/e: rüşvet (b. ruşwet)
rışta/d: eğrilmiş olan, örülmüş olan
rışte/e: 1)bir şeyi bağlamaya veya sarmaya yarayan ince çaput parçası, küçük bez parçası 2)b. rışta
rışte/e: gönderilen, yollanan
rıştık/e: bir şeyi bağlamaya veya sarmaya yarıyan küçük çaput parçası, küçük bez parçası
rıştış: eğirmek, örmek
rıştış: göndermek, yollamak (b. erşawıtış)
rı û pey: b. rı wû pey
rıwen/e: yağ
rıweno kele/e: tereyağı
rıwen pede kerdış: -e yağ katmak
rıweş/e: tatlı yüzlü, sevimli
rı wû pey: dış yüz ve arka, yüz ve astar (giyecek ve yatak eşyası vb. için kullanılır)
rıye/d: b. rêxı
rız/e: pirinç
rıza/d: rıza, istek
rızayiş: çürüyüp dökülmek
rızıq/e: rızık, azık
rıznayıne: yıkmak, bozmak (b. rıjnayiş)
rıznayiş: çürüyüp bozulmasına neden olmak, çürütmek
rıznayiş: dökmek (b. rışnayiş)
rızq/e: rızık
rızyayiş: yıkılmak (b. rıjıyayiş)
ri: yol (b. ray, rayır)
ri: sakal (b. erişe)
-ri: -e, için (b. -rê)
riba/d: faiz
...ri bar bıyayiş: umursamak, dert edinmek
...ri bıyayiş: -e yaramak, uygun gelmek
rica mınnet: rica minnet, güçlükle razı etmek
riçal/e: reçel
riçık/e: dallardan çıkan küçük filiz (b. riçık kerdış)
riçık kerdış: filizlemek (**rez riçık kerdış**: bağın gereksiz filizlerini budamak)
rim/e: irin, cerahat (b. rêm)
rippı: hilekarca davranış veya söz, numara, aldatıcı söz
rippıker/e: aldatıcı sözler söyleyip durumu farklı göstermeye çalışan, kandırmak için çeşitli numaralar yapan, hilekar, üçkağıtçı
rippıker bıyayiş: hilekar olmak, numaracı olmak, üçkağıtçı olmak
rippıkerey: aldatmak için numara yapma durumu, hilekarlık, üçkağıtçılık
rippıkerı/d: b. rippıker
rippi kerdış: aldatmak için numara yapmak, kandırmak için veya durumu olduğundan farklı göstermek için aldatıcı sözler söylemek
riwayet: rivayet
riya/d: riya
riyakar/e: riyakar
riy 'ardan/e: yeryüzü
riy...'erro şıyayiş: utancından yerin dibine batmak, mahcup olmak
...ri yew ber abıyayiş: b. dey ri yew ber abıyayiş
riyê xo taştış: sakal traşı olmak
riy...girewtış: yüzü tutmak, utan-

mayıp söyleyebilmek veya yapabilmek
riy...tebiştış: yüzü tutmak
riy...ra: yüzünden, yüzü suyu hürmetine
riy...sıpi kerdış: yüzünü ağartmak
riy...siya kerdış: yüzünü kara etmek, mahcup etmek, güç durumda bırakmak
riy tû siya bo: "yalan söylüyorsun", "yüzün kara olsun" anlamında kullanılan bir deyim
riy xwı siya kerdış: yüzünü kara etmek, yalan söylemek
riy xwı pêt kerdış: çekinmeden veya utanmadan söylemek
ro/e: ırmak
ro: b. ruwen
-ro: -e, içine doğru
ro-: bir fiil öneki (**ro**kerdış: yere dökmek)
ro/e: b. ruh
roayene: filiz vermek
robıyayiş: 1)inmek 2)yere dökülmek
roc/e: b. roj
roca ra yew roc: b. rojan ra yew roj
roce/e: b. roje
rocey remezani/e: b. rojey remezani
rocêk: bir gün (b. rojê, roji)
rocike: b. rojike
rodayiş: (sıvı) sızdırmak, sızmak
roj: (bazı yörelerde eril, bazı yörelerde dişil olarak kullanılmaktadır) güneş, gün, gündüz
roj akewtış: güneşin doğması
roja mehşeri/d: mahşer günü
rojanayiş: bir şeyi yere sokup dikmek
rojan ra yew roj: günlerden bir gün, günün birinde
rojawan/e: batı
roj bı roj: günden güne, gün be gün, günü gününe
roje/e: 1)oruç, oruç tutulan ay 2)oruçlu kişi 3)günlük
roje gırewtış: oruç tutmak
roje şıkıtış: orucu bozmak, oruç bozmak
roje tebiştış: oruç tutmak
roje tewiştış: b. roje tebiştış
roje wardış: orucunu bozmak, oruç tutmamak
rojey remezani/e: ramazan orucu, ramazan ayı
rojê/e: bir gün, günün birinde
rojê mehşeri/e: mahşer günü
rojên: 1)bir gün, günün birinde 2)günlük, güne ait
rojê qıyamı/e: kıyamet günü
Rojê Ziyarı/e: İlkbaharın belirli bir cuma gününde, kırda topluca yemek yemek ve oyunlar oynamak suretiyle kutlanan bir şenlik günü (örneğin 1983'te Rojê Ziyarı, Piran yöresi köylerinde mayıs ayı ortalarında kutlandı).
roj giyrıyayiş: güneş tutulması
rojhelat/e: doğu
roji: bir gün, günün birinde
rojike: bir gün
rojo meştên/e: yarın, ahiret günü, öbür dünyada
rojo rojên/e: ilk günden beri, eskiden beri, vakti zamanında; en önemli günde

rojo siya/e: kara gün, kötü gün
rojo teng/e: dar gün, kötü gün
roj şıyayiş awan: güneşin batması
roj-teştare: gündüz ortası, güpegündüz
roj û şew: gece gündüz, devamlı
roj vejıyayiş: güneşin doğması, güneşin çıkması
rokerde/e: yere dökülmüş olan
rokerdene: b. rokerdış
rokerdış: yere dökmek
rokewtış: hayvanın yerde yatması
...ro kurr kerdış: -nin başına üşüşmek, etrafında toplanmak
rom/e: çete, soyguncu, eşkıya
romerdıyayını: erimek
rom geyrayış: soyguncu veya yol kesicilerin dolaşması, çete halinde dolaşmak
romıtış: b. ramıtış
ron/e: yağ (b. ruwen)
ronayene: yere koymak
ronayiş: 1)(ağaç vb.) dikmek 2)koymak, indirmek, yere bırakmak
ronayiş ver: b. ver nayiş
ronık/e: yere serilip üzerine ekmek ya da yiyecek bırakılan örtü, sofra bezi
ronıstene: oturmak (b. ronıştış)
ronışta/d: oturan, oturmuş olan
ronışte/e: b. ronışta
ronıştış: 1)oturmak 2)tuvalet ihtiyacını gidermek, def'i hacet
ronışti ra: oturarak, oturmuş vaziyette
rosn: b. roşn
roste/d: ışık (b. roşte)
roşan/e: bayram
roşanayiş: 1)oturtmak 2)(çocuğa) kakasını yaptırmak
roşanayiş: (ağaç dalı vb.) silkmek, silkelemek
roşanıyayiş: oturtulmak
roşanıyayiş: (ağaç, meyve vb.) silkelenmek
Roşanê Hajiyan/e: kurban Bayramı
Roşanê Remezani/e: Ramazan Bayramı, Şeker Bayramı
roşeyiş: satılmak (b. roşıyayiş)
roşıyayiş: satılmak
roşn/e: aydın, aydınlık, ışıklı, parlak
roşna/d: ışık, aydınlık
roşna çımi/d: göz nuru, göz feri
roşnayi/d: aydınlık
roşn bıyayiş: aydınlanmak, aydınlık olmak, ışıklı olmak
roşney: aydınlık, ışıklı
roşn kerdış: aydınlatmak, ışıklandırmak
roşt-e: ışık, aydınlık
roştey: ışıklı, aydınlık
roştin: ışıklı, aydınlık
rotene: satmak
rotış: satmak
rotox/e: satan, satıcı
rotoxı/d: b. rotox
...ro vejıyayiş: -e çıkmak, tırmanmak
rovetış: meseleyi açmak, ortaya atmak, sorunu deşmek
rowtı/d: b. rewti
roz: 1)gün 2)güneş (b. roj)
rozawa: batı (b. rojawan)
roze/d: gün (b. roj)
roz ve roz: günden güne, gün be

gün (b. roj bı roj)
ruçık/e: yüz hatları, yüz tipi, surat
ruçıkıyayiş: yolunmak
ruçıknaya/d: yolunmuş olan
ruçıknaye/e: b ruçıknaya
ruçıknayiş: yolmak
ruçıksız/e: tipsiz, çirkin kişi
ruekerdış: b. rokerdış
ruenayiş: b. ronayiş
ruenıştış: b. ronıştış
ruen/e: b. ruwen
rueno kere/e: tereyağı
ruh/e: ruh
Ruha/d: Urfa
ruh ameyine cı: canlanmak
ruh dayiş: can vermek, ruhunu teslim etmek
ruhê...gırewtış: canını almak
ruh gırewtış: can almak
ruh vejıyayiş: canı çıkmak, ruhu çıkmak
rukû/e: rüku, namazda vucudu yarı yarıya eğme hareketi
rusnayene: göndermek, yollamak (b. rıştış)
Rustemi Zal: Zaloğlu Rüstem adındaki güçlü efsanevi kahraman
ruşot/e: rüşvet (b. ruşwet)
ruşot dayiş: rüşvet vermek
ruşot wardış: rüşvet yemek
ruşwet/e: rüşvet
rut/e: 1)çıplak 2)tırıl, evsiz barksız, yoksul, boş gezen
rutbe/e: rütbe
rutbet/e: rütubet, nem
rut bıyayiş: 1)çıplak olmak, soyunuk olmak, çıplaklaşmak 2)tırıl olmak, evsiz barksız olmak, yoksul olmak
rute/e: süpürülmüş olan
rutey: 1)çıplaklık 2)tırıllık, yoksulluk, evsiz-barksızlık
rutı/d: b. rut
rutıbet/e: rütubet, nem
rutıbet antış: nem çekmek, nem kapmak
rutış: süpürmek
rut kerdış: 1)soymak, çıplaklaştırmak 2)varını yoğunu elinden almak, evsiz barksız hale getirmek
ruto/e: 1)çıplak 2)tırıl, bir şeyi olmayan, itibarsız kişi
rutubet/e: rütubet, nem
rut û repal: çırılçıplak
ruwej/e: b. roj
ruwen/e: yağ
ruwenın/e: yağlı
ruwenını/d: b. ruwenın
ruweno kele/e: tereyağı
ruweşn/e: b roşn
ruweşonayiş: oturtmak (b. roşanayiş)
rû: yüz, surat (b. rı)
rûc/e: b. roj
rûcike: b. rojike
rûçık/e: b. ruçık
rûmet/e: değer, kıymet
rûmıtış: sürmek (b. ramıtış)
rûmıtış ser: b. ramıtış ser
rûn/e: yağ (b. ruwen)
rûnın/e: yağlı (b. ruwenın)
rût-rûpal: b. rut û repal
rûvetış: b. rovetış
ryex/d: b. rêxı

S

sa: ne (b. se)
sa: b. şa
saba/d: 1)yeni doğan oğlak, kuzu vb. hayvan 2)geç doğan oğlak, kuzu vb. hayvan
sabe/e: b. saba
sabıqe: sabıka
sabıqeli: sabıkalı
sabit/e: sabit
sabun/e: sabun
sabun kerdış: sabunlamak
sabur/e: keçinin tümüyle kırkılması
sac/e: saç, demir tabaka
sade/e: b. şade
sadır bıyayiş: -den meydana çıkmak, ortaya çıkmak
sadır kerdış: ortaya çıkarmak, elde etmek
safı/d: saf, sıra
safı bestış: saf bağlamak
safi: 1)safi, duru, sadece 2)kurtulma, bitme
safi bıyayiş: 1)duru olmak, arı olmak 2)bitmek, sona ermek, silip süpürülmek, tükenmek, kurtulmak
safi kerdış: bitirmek, sonunu getirmek, sonuçlandırmak, temizlemek, silip süpürmek
sahnayiş: kontrol etmek, yoklamak, üzerini aramak
sakıl: ağaç yaprağı (b. şakıl)
sala desti/d: el ayası
salda beleki ni: argoda "alacağın olsun" anlamında yakınma ve tehdit ifade eden bir deyim
sale/d: şal
salekı/d: b. salı (II)
salı/d(I): el ayası
salı/d(II): yassı, ince ve düz olan küçük taş
salıh/e: salih, kötülük yapmayan, günah işlemeyen
salıhên/e: salih
salıhêni/d: b. salıhên
salıkı/d: b. salekı
salıncı/d: erik (b. sarıncı)
salıncêrı/d: b. sarıncêrı
salıx: haber, salık
salıxan gore: salık verildiği kadarıyla, salık verildiğine göre
salıxi: b. salıx
salıxi dayiş: salık vermek, özelliklerini söylemek, tavsiye etmek
saloni/d: salon
sallê: b. inşalla
salme/e: başıboş gezme, başıboş bırakma, salma
salme geyrayiş: başıboş dolaşmak, rastgele dolaşmak
salmeki: salarcasına, salarak, rastgele bırakma, rastgele dolaşma
salmeki geyrayiş: b. salme geyrayiş
salme verra dayiş: başıboş salmak (özellikle hayvanlar için kullanılır)
salte/e: salatalık, hıyar
salux: b. salıx

same/d: b. şami
samıke/d: b. şamıke
sami/d: b. şami
samimi: samimi
samimiyet/e: samimiyet
san: b. şan
sanayene: dayamak (b. şanayiş)
sanayine: dayamak (b. şanayiş)
sanayine hard: yere dayamak
sanayine xwı ver: önüne katmak (b. xwı ver şanayiş)
sanayiş: sallamak (b. tê şanayiş)
sa'nayiş: b. sahnayiş
sancı/e: 1)sancı 2)üşütme sonucu ishal olma, ishal
sancı gırewtış: 1)sancısı tutmak 2)üşütmeden ötürü hastalanıp ishal olmak
sancı kerdış: sancımak, sancı yapmak
sanci gırewtış: sancısı tutmak, sancımak
sancû/e: 1)sancı 2)üşütme
sane: b. şane
sandıqı/d: sandık
sanekı/d: masal
sanıke/d: b. sanekı
sanıkı/d: b. sanekı
saniya/d: saniye
sanka: sanki
sanki: sanki
sano çıvor/e: yün taranılmasında kullanılan ve sivri demir telleri olan bir alet
sankila: sanki
santimı/d: santimetre, santim
sap/e: sap, bitki sapı
sape: sapa
sape kewtış: sapa düşmek, ters düşmek
sapık/e: küçük sap, bitki sapı
saq/e: baldır
saqe/e: 1)ayak bileği ve diz arasındaki baldıra geçirilen yünden örülmüş giyecek, bir çeşit yarım çorap 2)diz boyu (kar vb)
saqe/e: eskiden tüfek için kullanılan ve içine barut gibi patlayıcı madde konan çaput
saqın: sakın
sar: üst, üzeri (b. ser)
sar/e: b. şar
-sar: "gibi", "benzeri" anlamını veren bir sonek (**asar**: öylesi; **enasar**: böylesi)
sara/d: b.saray
saray/d: saray
sarbına/d: üzüm teveğini dik tutmak için destek olarak kullanılan çubuk
sard/e: soğuk
sare/e: baş (b. sere)
sare bırnayıne: kafasını kesmek, boğazlamak
sare wedardayene: başkaldırmak
sarıncêrı/d: erik ağacı
sarıncı/d: erik
sarna/d: b. sarbına
sarrı/d: yıl (b. serrı)
sas: b. şeş
sas: b. şaş
sas bıyayıne: şaşmak (b. şaş bıyayiş)
sas kerdene: b. şaş kerdış
Sason: Siirt'e bağlı bulunan Sason ilçesi
sate/d: saat
satıl/e: kova

satılcan/e: satılcan, zatülcenp
satın/e: saten, pamuklu bir çeşit bez
satırı/d: satır, yazı dizisi
satlecan: b. satılcan
satolı/d: b. satorı
satorı/d: satır, büyük bıçak
sava/d: b. saba
sava: b. seba
sav bıyayiş: nezle olmak
sawa/d: b. saba
sawax: b. sebax
sawax kerdış: b. sebax kerdış
sawıte/e: 1)sürülen, bir şeye sürülmüş olan 2)bilenmiş olan
sawıtış: 1)sürmek, -e sürmek 2)sürtmek 3)bilemek
sawıyayiş: 1)sürtünmek, sürtülmek 2)bilenmek
sawl/e: b. sewl
sawt/e: ses
sax/e: 1)sağlam, çürük olmayan 2)saf, saf kişi
sax/e: sığ, derinliği az olan
sax bıyayiş: 1)sağlam olmak, çürük olmamak 2)saf olmak, kişinin saf olması
saxek/e: saf kişi, safça davranan
saxekey: saflık
saxekı/d: b. saxek
saxey: 1)sağlamlık 2)saflık
saxi/d: sağlamlık
sax kerdış: araştırıp tespit etmek, öğrenip anlamak
sax kerdış: sağlamlaştırmak, çürüklüğünü gidermek
saxlem/e: 1)sağlam 2)güvenilir, emin
saxlemey: 1)sağlamlık 2)güvenilirlik
say /d: elma
Saya Xelati/d: Ahlat elması (masallarda adı geçen ve tılsımlı olduğu varsayılan elma)
say bın 'ard: yer elması
say bıyayene: bir şeyden sayılmak
say bıyayiş: sayılmak
saye/e: 1)çizilmemiş, yazılmamış, temiz, düz olan 2)karartısız, açık renkli, göğün bulutsuzluğu
saye: saye, neden, yüzünden (**sayedê**: ...sayesinde)
sayekı/d: ayak bileği kemiği
sayê kerdene: aramak
sayê kı: sanki
sayêrı/d: elma ağacı
sayir: b. şayir
saz: saz, çalgı
sazbend/e: saz çalan, çalgıcı
sazbendey: çalgıcılık, saz çalma
saz bıyayiş: kurulmak, işlemek
sazê...dayiş: hakkından gelmek, -i iyice dövmek, cezasını vermek
saz kerdış: bozuk bir aracı tamir edip işler duruma getirmek, düzeltmek
se: ne (**Tı se keni?**: Ne yapıyorsun?)
se: yüz (100)
se: kadar (b. ze, heze); gibi (**se teney**: is gibi, kapkara)
se: ise, eğer, şayet
seba: için, nedeniyle, yüzünden
seba: b. sebah
sebah/e: sabah, sabahleyin, yarın
sebale: biçilmiş ekini harman yerine taşıma işi
sebale kerdış: biçilmiş ekini har-

mana taşımak
sebatekı: kedilerin çiftleşme istekliliği veya çiftleşme dönemi
sebatekı kerdış: kedilerin çiftleşme istekliliği, kedilerin çiftleşmesi
sebatı/d: şubat ayı
sebax/e: sıva, sıvacılık
sebaxçi/e: sıvacı
sebaxçiyey: sıvacılık
sebax kerdış: sıvamak
sebeb/e: sebep, neden
sebeb bıyayiş: sebep olmak
se beno: 1)lütfen, ne olur, ne var 2)nedir, ne oluyor, ne olacak?
sebır/e: sabır
sebır kerdış: sabretmek
se bı se: yüzer yüzer
sebi/e: sabi, küçük çocuk
sebkan/e: nişancı (b. sekman)
sebox/e: eli ağır, yavaş davranan, yavaş iş yapan
seboxey: eli ağır olma, yavaş iş yapma, hantallık
seboxnayiş: geciktirmek, ağır davranmak
secde/e: secde, namaz kılarken başı yere koyma
secde berdış: secde etmek
secde kerdış: secde etmek, secdeye varmak
sede/e: çift sürerken uzunlamasına sürülen arazi bölümü
sedefı/d: düğme
sedeqa/d: sadaka
sedeqe/e: sadaka
sedır/e: sedir, kerevet
se'et/e: saat
se'et/e: sıhhat, sağlık (**se'et bo**: afiyyet olsun, sıhhatler olsun)
se'eta seqerı/d: tekin olmayan an, işlerin sarpa sardığı an, zamansız, beklenmeyen rastlantı anı
se'etı/d: saat (altmış dakikalık süre)
se'etweşey: sağlıklı olma, sıhhatlilik
sef: saf, insanların oluşturduğu sıra
sefa: sevinç hali, ferahlık
sefaq: b. şefeq
seferbilıg/e: 1)seferberlik, savaş 2)Birinci Dünya Savaşı
seferi: uzun yolculuk yaptığından ötürü oruç tutmayan kişi
seffı/d: saf, insanların dizilmesiyle oluşan sıra, camide namaz kılanların oluşturduğu sıra
sefin: b. fesını
sehan: sahan, büyük tabak (b. sehenı)
sehebe/e: sahabi
sehenı/d: sahan, büyük tabak
sehid/e: b. şehid
sehife/e: sahife, sayfa
seke: nasıl ki, -ince (olunca, olur olmaz)
seker/e: b. şeker
sekeratı/d: can çekişme
se kerd nêkerd: ne yaptıysa olmadı, bütün çabasına rağmen (olmadı) anlamında bir söz
sek hal o: b. sekı hal o
sekı: gibi, benzer, nasıl ki, olunca, adeta, sanki (b. seke)
sekı hal o: öyle anlaşılıyor ki, durum gösteriyor ki, anlaşıldığı kadarıyla
sekı ma vajê: örneğin, diyelim ki,

sanki, gibi
sekı vanê: söylediklerine göre, söylenenlere bakılırsa, denildiği gibi, söylendiği üzre
sekı nêva: dediği gibi, dendiği gibi, söylendiği üzre
seklawi: iyi bir at cinsi
sekman/e: nişancı, nişana iyi isabet ettiren kişi
sekmaney: nişancılık
sekratı/d: b. sekeratı
sekre/e: bent, set, büğet
sekre bestış: bent çekmek, taşma veya aşındırmalara karşı suyun olumsuz etkisini gidermek amacıyla set çekmek
sekte: kusur
sekte ardış ser: kusur bulmak, kara çalmak, gölge düşürmek
sekû/d: taraça, seki (b. sekûy)
sekû be sekû: taraçalı, taraça taraça
sekûy/d: taraça, seki
sekwi/d: b. sekûy
sel: b. selı
sela/d: cuma namazı sırasında veya cenaze için okunan Arapça dinsel metin, sala
selam/e: selam
selate/e: salata
selbı/d: şişmanca ve hantal olan kız ya da kadın
selbo/e: şişmanca ve hantal olan kişi
selef/e: faiz
selef wardış: tefecilik yapmak, faiz almak
selefwer/e: tefeci
selehiyet/e: yetki, salahiyet
selekı/d: b. selleki
seleqnayene: hafifçe kavurmak
selete/e: salata
selewatı/d: salavat
selexnayiş: derisinin soyulmasına neden olmak, derisini sıyırmak, derisini soymak
sellekı/d: sepet, sele, küçük sepet
sellexıyayiş: b. sellıxıyayiş
sellı/d: 1)sele, sepet 2)mecaz olarak: hantal, ağır
sellıkı/d: b. sellekı
sellıxana/d: hantal, iyi koşamayan, ağır davranışlı
sellıxane/e: sellıxana
sellıxaneyey: hantallık, ağır davranışlılık, iyi koşamamazlık
sellıxıyayiş: derisi soyulmak, derisi sıyrılmak
sellox: insan yükü (b. şallagı)
selsela/d: silsile, sülale
sembe: b. şenbe
sembullay: bir yemin etme sözcüğü
sembure/e: sincap
semed: için, ötürü; sebep, neden
semedê: b. semed
semere/d: semer
semernayine: (kolları vb.) sıvamak
Semıkû: Dersim yöresinde yaşıyan bir aşiret
semsemık/e: yeni yeşeren meşe ağacında biten ve yenebilen bir ürün
semt/e: semt, yöre
sen: b. seno
senceyiş: b. sencıyayiş
sencı/d: tartı

sencıyayiş: tartılmak
sendalı/e: sandalye
sendoqı/d: sandık
sened/e: senet, belge
senede/d: senet (b. sened)
sened kerdış: senetlemek, tapulamak
sen'et/e: sanat, zanaat
sen'etkar/e: sanatçı, sanatkar, zanaatkar
senê: nasıl, ne biçim?, nasıl ki
senê bo: nasıl olsa, ne de olsa
senê kı: -ince, olunca, nasıl ki (**senê kı vana**: "tam dediğim gibi", "nasıl söylüyorsam öyle" anlamlarında kullanılan bir söz)
senên: b. senin
senê nêbo: nasıl olsa, ne de olsa
senêwa: nasıl, ne şekilde?
senık: az, hafif (b. şenık)
seni: 1)nasıl, ne türlü? 2)gibi
senin: nasıl?
seniwa: nasıl, ne biçimde?
seniye: nasıl (b. seni)
seno: gibi, kadar
seno se: gibi, kadar
sepetı/d: sepet
sepıyarı/e: b. sêpare
sepi: beyaz (b. sıpi)
seqelnayiş: topraktan olan evin tabanını yassı bir taşla bastırıp düzgünleştirme işi
seqet/e: sakat
seqetek/e: hafifçe sakat olan kişi
seqetey: sakatlık
seqênayiş(I): enemek, kısırlaştırmak (b. sexênayiş -I)
seqênayiş(II): bilemek
seqılnayiş: b. seqelnayiş
se qırş: çöp gibi, değersiz, hafif
seql/e: b. seqelnayiş
ser: 1)üst, üzeri, üzerine 2)baş, kafa (b. sere)
sera: nere, nereye?
sera: üzerinde, üzerinden, üstten (b. serra)
sera/d: b. sıra
serab/e: b. şerab
seracêr/e: 1)baştan aşağı 2)aşağı doğru, yokuş aşağı 3)inişli yer
sera çarnayiş: üzerinde dolaştırmak, üzerinde gezdirmek
sera kı şi/d: geçen yıl (b. par)
sera pari/d: geçen yıl
sera paryine/d: geçen yıl
serapiran ra: zamansız olarak, çok yaşlanmış olduğu bir sırada, yaşlı haliyle, bu yaştan sonra, bunca şeyden sonra
seraser: 1)baştanbaşa, büsbütün 2)ticarette başabaş değiştirme, trampa
seraser bedelnayiş: trampa, başabaş değiştirmek
sera şıyayiş: 1)üzerinden geçmek 2)(sıvı) taşmak
serawa: uzun hava, müzikte taksim
serba: için, nedeniyle
serbar/e: hayvana yüklenen yükün, hayvanın sırtına rastlayan ortadaki kısmı
serbena/d: b. sarbına
serber/e: kapının içinde bulunduğu dikdörtgen çerçevenin, eşiğin karşısına düşen üst kısmı
serbest/e: 1)serbest 2)cüretkar
serbest bıyayiş: serbest olmak

serbestey: serbestiyet, serbest olma durumu
serbest kerdış: 1)serbest bırakmak 2)serbestçe yapmak
serbest mendış: serbest kalmak
serbest verdayiş: serbest bırakmak
serbê...: "...başı hakkı için" anlamında, adına yemin edilen kişinin adından önce kullanılır (b. serebê...)
serbê...ra: üstünde, üzerinde; üzerinden
serbın: b. ser û bın
serbına/d: b. sarbına
serbûna: b. sarbına
sercıl/e: 1)semerin altına konulan örtü 2) mecaz olarak: hantal, davranışları ağır olan
serçıme/e: göze, su kaynağı
serd/e: soğuk
serd bıyayiş: soğuk olmak, soğumak
ser darıtış: üzerine yıkmak, üzerine dökmek
ser dayiş ...ro: -e uğramak, uğrayıvermek
serd dayiş xwı : üşütmek
ser de: üzerine, üzerinden, başına, üzerinde
...ser de ameyine: başına gelmek
ser de kerdene: soymak
serdest/e: 1)galip, hakim olan 2)üst kesim
serdey: soğukluk
serdgerm: ılık
serd gırewtış: üşütmek, nezle olmak, soğuktan ötürü hasta olmak
ser dı ageyrayiş: bir şeye doğru yönünü geriye çevirmek, geriye dönmek
ser dı ameyiş: üzerine gelmek; baskına gelmek, saldırmak amacıyla gelmek
ser dı kerdış: 1)üzerine asmak, üstüne asmak 2) (derisini) yüzmek
serdın/e: soğuk, üşütücü
serdın bıyayiş: soğumak, soğuk olmak
serdıne/d: soğumuş olan, soğuk
serdın kerdış: soğutmak
ser dı perrayiş: üzerinden atlamak
ser dı qelebnayiş: 1)üzerinden aşırmak 2)üzerine yıkmak
ser dı şeyiş: b. ser dı şıyayiş
ser dı şıyayiş: 1)üzerinden geçip gitmek 2)üzerinden (zaman) geçmek 3)taşmak 4)üzerine yürümek, üzerine gitmek
ser dı verra dayiş: üzerinde sarkıtmak
ser dı verra deyiş: b. ser dı verra dıyayiş
ser dı verra dıyayiş: üzerinden sarkıtılmak, sarkmış olmak
serd kerdış: 1)üşümek, soğuktan çabuk etkilenmek 2)soğutmak
serd û pûk: soğuk-tipi, ayaz
sere/d: yıl (b. serrı)
sere/e: yıllık (b. serre)
sere/e: 1)baş, kafa 2)başkan 3)uç, tepe, zirve 4)başak
sere/e: sıra, fırsat, zaman, esna
sere asan bıyayiş: rahat olmak, kafasını dinlemek, bir sıkıntıdan kurtulmak
sereasaney: rahatlık

sere bere ameyiş: fırsat çıkmak, rast gelmek, pundunu bulmak
serebeste/e: başı bağlı olan
serebê...: "başı hakkı için" anlamında başına yemin edilen kişinin adından önce kullanılır
sere bırıyayiş: boğazlanmak, başı kesilmek
serebırnaye/e: başı kesilmiş olan, boğazlanan
sere bırnayiş: başını kesmek, boğazlamak
sere bıyayiş: ucuna eklenmek
sere cı kerdış: kafasını kesmek, boğazlamak
sere decayiş: b. sere dejayiş
seredej: baş ağrısı, baş belası
sere dejayiş: başı ağrımak
seredejey: başı dertte olma
sere dejnayiş: baş ağrıtmak
sere doş bıyayiş: başı dönmek
sere gırewtış: 1)gemi azıya almak, atın hırsla ve kontrol edilemeden koşması 2)baş ağrısı tutmak, başı ağrımak
sereher/e: eşek başlı, eşek kafalı, koca kafalı
serek/e: baş, baştaki, başkan
sere kerdış: ucuna eklemek, ulamak, ilave etmek
serekê derdan/e: baş sorun, dertlerin en önemlisi
serepışta/d: başı sarılı olan, başı örtülü olan
serepışte/e: b. serepışta
sererast: düzenli, yolunda
sererut/e: 1)dazlak kafalı 2)başı açık, başında başlık veya örtü bulunmayan
sere şıyayiş: olumlu bitmek, sonuçlanmak
sereşıkıte/e: başı kırık olan, ucu kırık olan
seretêj/e: ucu sivri, keskin
sere ver pê dayiş: 1)kafa tokuşturmak 2)mecaz olarak: çok bol olmak
serewerd: kahrolası, meret
sereweşey: başsağlığı (b. sereweşi)
sereweşi: başsağlığı
sere w gûşi asan bıyayiş: rahat etmek, bir sıkıntıdan kurtulmak
sere w gûşi...ra asan bıyayiş: -den kurtulmak
serewışk/e: inatçı, sert kafalı
sere w pay ra: sık sık, ikide bir
sere w sırot: yüz göz, surat, çehre
serey...berdış: kafasını şişirmek
serey...boro: kahrolası, geberesi
serey...cı kerdış: kafasını kesmek
serey...dayiş pure: kafasını kesmek, boynunu vurmak (kesmek)
serey...dejnayiş: başını ağrıtmak
serey heri/e: 1)eşek başı, eşek kafası 2)kaba, kavrayışsız
serey muy: kıl ucu kadar, pek az
serey...tewnayiş: başını ağrıtmak, kafasını ağrıtmak
serey...wardış: 1)başını yemek, birisinin hayatını yittirmesine neden olmak 2)başını ağrıtmak, kafasını şişirmek
serey xwı asan kerdış: bir sıkıntıyı defedip rahat etmek, rahata kavuşmak, rahatlamak
serey xwı berz kerdış: 1)başını kaldırmak 2)fırsat bulmak, kısmen rahatlamak

serey xwı boro: kahrolasıca, geberesice
serey xwı gırewtış: başını örtmek, kafasını bir şeyle sarmak
serey xwı ronayiş: 1)yatmak 2)ölmek
serey xwı şutış: banyo yapmak, kafasını yıkamak
serey xwı wardış: kendi başına iş açmak, kendini harcamak, kendi başına olmadık işler açmak, kendi başını yemek
serey xwı , xwı ver nayiş: başını önüne eğmek
serey zıwani dı bıyayiş: dilinin ucunda olmak, hatırlamak üzere olmak
serêk: bir yıl, yılın birinde
serên: üstteki
serê pıskı: ayrıcalıklı olan, imtiyazlı
serê...ro: üzerine, üzerinde
serê sıbay/e: sabahın erken saatleri, sabahleyin, şafak vakti
serê şıti/e: süt kaymağı
serê xwı gırewtış: 1)kavurması yapılan hayvanın kendi iç yağının kavurma için yeterli olması 2)olumlu sonuçlanmak, başarıyla yapılmak
serf/e: sarf, harcama
serfiyat/e: sarfiyat, harcamalar
serf kerdış: harcamak
serf û nehw: dilbilgisi, sarf ve nahiv
sergırewte/e: üstü kapalı olan, üstü tıkalı olan
ser gırewtış: 1)üzerini kapatmak, üzerini örtmek 2)b. serê xwı gırewtış 3)süt vb. şeylerin üstünün kısmen katılaşması
sergovend: "govend" denilen oyunda başı çeken, baş oyuncu
sergovendi: b. sergovend
serhed/e: serhat, hudut bölgesi, sınır bölgesi
serıdıyayiş: 1)başaklanmak 2)hububatın kalburdan geçirilmesi
serıdnayiş: hububatı kalburdan geçirmek
seri: b. seri berdış
seri berdış: başarmak, başarıyla sonuçlandırmak
seri çıman ser: baş göz üstüne
serin/e: üstteki
seri ser de ameyiş: 1)başına (bir şey) gelmek, başından geçmek 2)başüstü yere gelmek
...seri ser dı ameyiş: b. seri ser de ameyiş
...seri ser dı ardış: başına getirmek
seri sıbay: b. serê sıbay
seri şeyiş: b. seri şıyayiş
seri şıyayiş: 1)başa çıkmak, baş etmek 2)başarılmak, olumlu sonuçlanmak
ser kerdış: 1)üstüne varmak, sıkıştırmak 2)üzerine eklemek, üstüne katmak 3)hayvanın semer veya eyerini indirmek 4)üstünü açmak
serkewte/e: 1)galip, yenen 2)üste çıkan, üste çıkmış olan
ser kewtış : 1)üzerine çıkmak, üste çıkmak, yukarı çıkmak 2)alışmak, yatkınlaşmak

serm/e: şerm
sermayene: b. şermayiş
serme/e: b. şerme
sermetıyayiş: kaymak(b. sermıtıyayiş)
sermetıyayox/e: kayan
sermetnayiş: kaydırmak (b. sermıtnayiş)
sermên/e: 1)sermaye 2)yönetici
sermên antış: -den yana olmak, bir yarışmada veya paralı oyunda birisinin kazanmasını istemek
sermêney: yöneticilik
sermêney kerdış: 1)yönetmek 2)yönetmeye kalkışmak, büyüklük taslamak
sermênê keyi/e: evin yöneticisi, evin büyüğü
sermıtıkın/e: kaygan
sermıtıyayiş: kaymak
sermıtnayiş: kaydırmak
sermıyan/e: sermaye
sermıyandarey: sermaye sahibi olma, sermaye sahipliği
sermusteqim: sıkışık bir durumda, zamansız, yersiz
serna: gelecek yıl
ser nayene: b. ser nayiş
ser nayiş: 1)üzerine katmak, üstüne koymak 2)birisinin üzerine atmak, (suç vb. için kullanıldığında) üzerine yıkmak 3)uğruna feda etmek, yolunda harcamak 4)pişirmek, kaynatmak
sernewe/e: yılbaşı
ser nıyayiş: 1)üzerine konmak 2)üzerine atılmak, (suç vb. için kullanıldığında) üzerine yıkılmak 3)yolunda harcanmak, uğruna harcanmak 4)pişirilmek, kaynatılmak
sero: 1)üzerinde, üstünde, üzerine 2)için, yüzünden, nedeniyle 3)yukarıda 4)taşarcasına dolu
serobınê aşmı: bir çocuk hastalığı
serobını: bir çocuk hastalığı (b. serobınê aşmı)
sero bıyayiş: 1)üzerinde olmak, üstte olmak 2)evlendiği halde ebeveyniyle aynı evde yaşamak 3)(derisi) soyulmak, yüzülmek
sero cerayını: üzerinde dolaşmak, başında dolaşmak(b. sero geyrayiş)
sero geyrayiş: 1)üzerinde dolaşmak, başında dolaşmak 2)bir şeyi yapmaya uğraşmak ve bunun için gidip gelmek
sero ispat bıyayiş: üzerinde ispatlanmak
sero ispat kerdış: kanıtlamak, üzerinde ispatlamak
sero kerdış: 1)(derisini) yüzmek, (kabuğunu) soymak 2) -i soymak 3)bir işle birlikte başka bir işi yapmak
sero kewtış: rahatsız edecek kadar başkasının evinde kalmak, başkasına yük olmak
sero mendış: 1)üstünde kalmak, üzerinde kalmak 2)birisinin yanında alacağı kalmak
sero ronayiş: üzerine bırakmak, üstüne koymak
sero sermêney kerdış: b. sermêney kerdış
sero şadi dayiş: hakkında tanıklık yapmak, aleyhinde şahitlik

yapmak
sero şıyayiş: (derisi veya kabuğu) soyulmak
sero vındertış: üzerinde durmak, ilgilenmek
serpala/d: b. serpale
serpale/e: ekin biçen işçi grubunun sağ başta olanı, işte başı çeken
serpaleyi: ekin biçen işçilerin başını çekme (b. serpale)
serpali: b. serpaleyi
ser pernayene: başını uçurmak
serpirana: b. serapiran ra
serqalun/e: pipo başlığı
ser qelebnayiş: 1)üzerini başka şeyle örtmek 2)örtüsünü kaldırmak
serqot/e: başı açık kişi, başında başlık bulunmayan kişi
serquç: taşarcasına dolu
serquçı/d: b. serquç
serra: 1)üstüne, üstünde, üstünden, üzerine, üzerinde, üzerinden 2)üstelik, fazladan
serra agırewtış: üzerini kapatacak şekilde üzerine germek
serra dayiş: 1)üzerini örtmek, üzerine örtmek, üstüne atmak, üstünü kapatmak 2)trampada üstüne para veya eşya vermek 3)üstten veya üzerinden vermek
serradi/d: kalbur
serraf/e: sarraf
serrafey: 1)sarraflık 2)işin ehli olma, bir şeyden iyi anlama
...ser ra gırewtış: 1) -den üstün tutmak, yeğ tutmak 2)trampada üstüne para veya eşya almak
serra kerdış: 1)sıkıştırmak suretiyle üzerine koymak 2)üzerinden geçecek şekilde bir yere silah sıkmak veya bir şey fırlatmak 3)üzerine sürmek
serra kewtış: 1)ırzına geçmek, cinsel ilişki kurmak 2)üzerinden düşmek, üstünden düşmek
serra newey/d: b. sernewe
serra pari/d: geçen yıl
serra şıyayiş: üstünden gitmek, üzerinden (zaman) geçmek
serra vındertış: başında beklemek, başında dikilmek; üstte durmak
serrawext: yıl boyunca, sürekli
serra zewecıyayiş: kuma getirmek, evli olduğu halde yeniden başkasıyla evlenmek
serre/e: yıllık (**des serre**: on yıllık, on yaşında)
serrednayiş: b. serıdnayiş
serrê..vıyarte bıyayiş: yılları geçkin olmak, yaşlı olmak
serrê... vıyartış: yaşı ilerlemek, yaşı geçmek
serrı/d: yıl, yaş
serrıdıyayiş: 1)başaklanmak 2)hububatın kalburdan geçirilerek saman ve çöplerden ayrı hale getirilmesi
serrıdnayiş: b. serıdnayiş
serri beyntar kewtış: aradan yıllar geçmek, araya yıllar girmek
serri ser dı şıyayiş: yıllanmak, üzerinden yıllar geçmek
serro dayiş: 1)kafasına vurmak 2)üzerine yıkmak 3)üzerine örtmek, kafasını örtmek
sersem/e: sersem

sersemey: sersemlik
serseri/e: serseri
serseriyey: serserilik
sersey/d: gölge
sersêw/d: gölge
sersıway/e: b. serê sıbay
sersi/d: gölge
ser şeyiş: b. ser şıyayiş
ser şıyayiş: 1)dolmadığı için girecek yeri olmak 2)üzerine gitmek 3)üst kata çıkmak, üstüne çıkmak 4)benzemek 5)taşmak
ser şıyayiş: başı dönmek
sert/e: sert
sert: b. şert
sertey: sertlik
ser û bın: alt üst, altı üstü, topu topu
ser û bınê aşmı: bir çocuk hastalığı
ser û bını kewtış: çocuğun belli aralıklarla yakalandığı bir hastalıktan dolayı hasta düşmesi (b. ser û bınê aşmı)
ser û çıman ser: baş göz üstüne, hayhay
serû de: ...sıralarda, sıralarında
serva: için, nedeniyle, ...yüzünden
ser vejayene: kazanmak, galip gelmek
servetıyayıne: derisi soyulmak
serwet/e: servet, mal mülk, zenginlik
serxoş/e: sarhoş
serxoş bıyayiş: sarhoş olmak
serxoşey: sarhoşluk
serxoş kerdış: sarhoş etmek
serye/e: b. serin
ses: altı (b. şeş)
se se: yüzer yüzer
seser: yüzyıl
seserra/d: yüz yıllık, yüz yaşında, çok eski, çok yaşlı
seserre/e: b. seserra
seserrı/d: yüzyıl, asır
sestêlın: altı telli (çalgı)
sesti: b. şeşti
set: yüz
seta/d: tartılmış olan
setarı/d: barınak
setar kerdış: barındırmak
sete/e: tartılmış olan
seterı: ceket
setırnayiş: barındırmak
setış: tartmak
setrenc/e: satranç
se'ur/e: sahur
seveta: için, nedeniyle (b. semedê)
sevetê: b. semedê
sevev/e: b. sebeb
sew: şayet, eğer
sewab/e: sevap
sewal/e: sual, soru
sewbi: başka, ayrıca
sewbina: başka, ayrıca
sewe/d: b. şewı
seweta: için, yüzünden, nedeniyle (b. semedê)
sewkı: eğer, şayet
sewl/e: ayakkabı
sewle/e: şule, ışık, aydınlık
sewlderz/e: ayakkabı dikicisi, ayakkabı diken
sewq/e: sevk, yollama, gönderme
sewqat/e: sevkiyat, asker gönderme işi
sewq bıyayiş: sevkedilmek
sewq kerdış: sevketmek, gön-

dermek
sewra: b. şewra
sews: akli denge bozukluğu (özellikle hayvanlar için kullanılır)
sewsi dayiş pıro: akli dengesi bozulmak (b. sews)
sewt/e: ses (**sewtê xwı nêkerdış**: sesini çıkarmamak)
sewt...ra vejıyayiş: -den ses çıkmak, sesi çıkmak (**sewt tıra nêvejıyayiş**: sesi çıkmamak, -den çıt çıkmamak)
sewzı: sebze
sexênaye/e: enek, erkekliği giderilmiş olan, iğdiş, burulmuş
sexênayiş(I): enemek, burup kısırlaştırmak, erkekliğini gidermek, iğdiş etmek
sexênayiş(II): bilemek (b. seqênayiş-II)
sexlet/e: kalabalık
sexte/e: sahte
sextekar/e: sahtekar
sextekarey: sahtekarlık
sextekarey kerdış: sahtekarlık yapmak, sahtekarlıkta bulunmak
sey: gibi, kadar
sey/d: gölge
sey: öksüz
seyd/e: av
seyda/e: büyük din adamı, medreselerde ders veren hoca
seydbaz/e: avcı
seydewan/e: avcı
seyd kerdış: avlamak, ava çıkmak
seyehet/e: seyahat, yolculuk, gezi
seyek/e: öksüz
seyı/d: gölge
seyın/e: yüzüncü (100.)
seyıne/d: yüzüncü (100.), yüzlük; yüz liralık
seyını : b. senin
seyid/e: Peygamber Muhammed'in soyundan olan kişi
Seyid Qaji (Qazi): Dımılı (Zaza) lehçesinde söyleyen Dersimli bir halk ozanı
seyin: nasıl? (b. senin)
seykur: öksüz
Sey (Seyid) Rıza: 1937 Dersim halk ayaklanması ve direnişinin lideri olup 1937'de Türk yöneticileri tarafından asılan Seyid Rıza
sey sere ra şıyayiş: akli dengesini geçici olarak yitirip baygınlık geçirmek
seytan/e: b. şeytan
sê: gibi
sêgam: üç adım uzun atlama
sê kerdene: b. sêr kerdene
sêkur/e: yetim, öksüz (b. seykur)
sêkurrı/d: yetim kız çocuğu
sêm/e: gümüş
sêmên/e: gümüşten yapılan şey, gümüşlü
sêne/e: 1)göğüs, sine 2)yamaç
sêne verra dayiş: göğsünü açık bırakmak, yakası iyice açık olmak
sêni/d: sini
sêpare/e: sabah yemeği, kahvaltı
sêpê: sehpa
sêr/e: sihir, büyü
sêrbaz/e: sihirbaz
sêrbazey: sihirbazlık
sêrçi: sihirbaz, numaracı
sêrçiyey: sihirbazlık
sêrçiyey kerdış: sihirbazlık yap-

mak, numara yapmak
sêr kerdene: seyretmek
sêr kerdış: sihir yapmak, büyü yapmak
sêrsi/d: gölge
sêsembe/e: salı (b. sêşeme)
sêşeme/e: salı
sêşıme/e: b. sêşeme
Sêwan: Palu yöresinde birkaç köyü kapsayan bir bölge ve burada oturan aşiretin adı
Sêwaney: Sêwan yöresi ve aşiretleri (b. Sêwan)
Sêwas: Sıvas İli
sêwı/d: b. şewı
Sêwon: b. Sêwan
Sêwoney: b. Sêwaney
Sêwregı/d: Siverek İlçesi
sêxı/d: sivri uçlu küçük çubuk
sıba/e: yarın, sabahleyin
sıba-dısıbay: yarın öbür gün, yakında
sıbatı/d: şubat ayı
sıbayên/e: yarınki
sıbêde: sabah (b. sıpêde)
sıbha/e: yarın, sabahleyin
sıcil/e: sicil
sıfaq/e: b. şefeq
sıfır: sıfır
sıfır/e: bakır
sıfırnı/e: saçak
sıfqêr: eşik (b. zıfqêlı)
sıfr/e: bakır (b. sıfır)
sıfre/e: sofra
sıfre xemılnayiş: sofra donatmak
sıfrên/e: bakırdan yapılmış olan nesne
sıft/e: cumartesi
sıfte: ilkin, önce
sıftên: ilk
sıftı: b. sıfte
sıkır: b. şıkır
sıkıtene: kırmak (b. şıkıtış)
sıkıyayıne: kırılmak (b. şıkıyayiş)
sıkre/e: su bendi, set
sıl/e: gübre, sığır pisliği, tezek
sılam/e: selam
sılam dayiş: selam vermek
sılamet/e: esenlik, selamet
sılametey: esenlik, selamet
sılametey reydı: selametle
sılameti: selamet, selametle
sılam gırewtış: selam almak
sılami kerdış: selam söylemek, selam göndermek
sılamû 'eleykum: selamün aleyküm
sılasnayiş: b. şınasnayiş
sıleci: gurbette olan, gurbetçi
sılımı/d: merdiven basamağı, taraça
sıli: b. şıli
sıliye/d: yağmur (b. şıli)
sıli û sıpeliye: b. şıli û şepli
sılo/e: gübre veya çerçöp yığıntısı, çöplük, gübrelik (b. zıbılge)
sılom/e: selam (b. sılam)
sılqı/e: 1)şeker pancarı 2)mecaz olarak: kıpkırmızı
sıluk/e: tasavvuf mensubu kişinin halvete çekilmesi, riyazet
sılûm/e: b. sılam
sılval: şalvarın altında giyilen uzun beyaz don, şalvar
sım/e: toynak, dört ayaklı hayvanların tırnağı
sıma: b. şıma
sımaq/e: somak, ekşilik vermesi

için yemeğe konan kırmızı ve ekşi taneler veya bunun ağacı
sımbil: b. şımbêlı
sımer/e: saman
sımerın/e: samanlı
sımıtayını: içmek (b. şımıtış)
sımıtene: içmek (b. şımıtış)
sımıtıs: b. şımıtış
sımil: bıyık (b. zımbêl-i)
sımiri/d: dövme (bulguru) ve bundan yapılan çorba
sımsiya: simsiyah
sımondi: ayakkabı veya çarık bağı
sımore/e: b. sembure
sımsıme/d: halk arasında oynanan bir oyun
sımsıpi: bembeyaz
sım û sıpi: bembeyaz
sımzêrı/d: alıç ağacı
sımzı/d: alıç
sımzir: b. sımzêrı
sımzorı/d: samanlık
sınasnayiş: tanımak (b. şınasnayiş)
sınaşi: b. şınasi
sınaşnayiş: tanımak (b. şınas nayiş)
sınc: iğde, iğde ağacı
sıncêr: bir çeşit iğde ağacı
sıncıqı/d: b. sıncoqı
sıncoqı/d: 1)sucuk 2)hayvan barsağının içine pirinç vb. maddeler doldurularak pişirilmek suretiyle yapılan bir yiyecek 3)ceviz veya badem içinin üzüm şırasından yapılan helvaya batırılması ve kurutulması suretiyle hazırlanan tatlı bir yiyecek
sındoqı/d: sandık
sın'et/e: sanat
sın'etkar/e: sanatkar, sanatçı
sınıfı/d: sınıf
sınin: nasıl? (b. senin)
sınir/e: sinir
sıpe: beyaz
sıped: b. sıpêde
sıpê: beyaz (b. sıpe)
sıpêdar: kavak, kavak direği
sıpêde/e: sabah
sıpêla/e: beyazlı, beyazlar giymiş olan
sıpêloç/e: beyazımtırak, beyazımsı
sıpêloçek/e: beyazımtırak, beyazımsı
sıpêloçı/d: b. sıpêloç
sıpi: beyaz, ak (b. sıpid)
sıpi bıyayiş: beyazlaşmak, aklaşmak, beyaz olmak
sıpid: beyaz
sıpi kerdış: 1)beyazlatmak 2)beyaz görünmek
sıpiyek/e: beyazımsı, beyaza çalan
sıpiyey: beyazlık, aklık
sıpnayiş: emmek
sıpsaxlem/e: sapasağlam
sıpyerdış/e: aksakallı (b. erişsıpi)
sıra/d: sıra
sıraşnayiş: b. şınasnayiş
sıratê musteqim/e: doğru yol, sırat-ı müstakim, Müslümanlarca cennete gitmek için cehennemin üzerinde kurulacağına inanılan, çok dar ve geçilmesi güç olan köprü.
sıre: sıra, esna
sırf: 1)sırf, sadece, ancak

2)tamamıyla, büsbütün
sırf safi: sadece
sırm/e: kalın barsağın alt kısmı
sırmê...vejıyayiş: çok zorlanmak, çok sıkışmak
sırmê vetiş: çok dövmek, çok zorlayıp güç duruma sokmak
sırot/e: surat, yüz
sırr/e: sır, gizli tutulup başkasına söylenmeyen söz veya bilgi
sırsi/d: karasaban demiri, saban kulağı
sırş/d: b. sırsi
sırtê...ra: -nin sırtından, -nin yüzünden
sırtê seri/e: sırt, omuzlar arası
sıskı/d:koruk suyundan yapılan sirke
sıst/e: 1)gevşek 2)yoksul
sıst bıyayiş: 1)gevşemek, gevşek olmak 2)yoksul olmak, yoksullaşmak
sıstek/e: 1)gevşek, gevşekçe 2)yoksul olan
sısteni: gevşeme, gevşeklik
sıstey: 1)gevşeklik 2)yoksulluk
sıst kerdiş: gevşetmek
sıstki: gevşekçe
sısto/e: gevşek, beceriksiz
sıt/e: süt
sıtıl/e: kova
sı'ud/e: şans
sı'ur/e: sahur
sıvık/e: 1)hafif 2)olgun olmayan, hafif kişi 3)atik, iyi koşabilen 4)tez, çabuk
sıvık bıyayiş: 1)hafif olmak, hafifleşmek 2)atik olmak, hızlı yürüyebilmek veya koşabilmek
sıvıkey: 1)hafiflik 2)olgun olmama 3)atiklik, hızlı yürüme veya koşma durumu
sıvıkêr: daha hafif olan
sıvık kerdiş: 1)hafifletmek, hafifleştirmek 2)çabuk yapmak, tez yapmak
sıving/e: saçak
sıvil/e: sivil
sıviley: sivillik
sıviliya: sivil, sivillik
sıwe/e: kepek, öğütülen tahıldan veya elenen undan artakalan kabuk kırıntıları
sıwe/e: b. şuphe
sıweyın/e: kepekli (b. sıwe)
sıxınti/d: sıkıntı
sıxınti dayiş...: sıkıntı vermek, sıkıştırmak
sıxi: sıkı
sıxiye/e: sıhhiyeci, sıhhiye, sağlık işleriyle uğraşan kişi
sıxlet: kalabalık
sıxre/e: angarya, hizmet, ayak işi
sıxre kerdiş: angarya yapmak, hizmet etmek, ayak işlerini yapmak
sıya/e: siyah
sıyay/d: siyah, siyahlı
sıyayını: b. şıyayiş
sıyeşeme: b. sêşeme
sızme: b. helawa wışkı
si/d: taş
sikke/e: sikke
sila/d: sille, tokat
sil bıyayiş: silinmek
silge/e: silgi

silıh/e: silah
silıh wekerdış: silah çekmek
silıksor/e: bir çeşit yapıştırıcı, solüsyon
sil kerdış: silmek
silla/d: sille, tokat
silme: dopdolu, hepsi
sille: sille, tokat
silley kerdış: tokatlamak
sim/e: gümüş
simsar/e: simsar
simsarey: simsarlık
simsariya/d: simsarlık hakkı
sinaya/d: sevilen, sevimli
sinaye/e: sevilen, sevimli
sinayiş: sevmek
sinayox/e: seven
sindor/e: sınır
sindordaş/e:sınırdaş
sine/e: sine, göğüs (b. sêne)
sinema/d: sinema
sini/d: sini, büyük tepsi
siniya dibani/d: çok geniş olup sofra olarak üzerinde yemek yemek için de kullanılan sini
sinor/e: sınır (b. sindor)
sinordaş/e: sınırdaş (b. sindordaş)
siparış: sipariş
siper/e: siper
sipor/e: spor
sir/e: sarmısak
sirawı/d: sarmısaktan yapılan bir çorba
sirawi/d: sarmısak ve toz biberle yapılan bir çorba
sirıj/e: çiriş, çirişotu
sirkutık/e: ufak tefek yiyecek maddelerini ezmekte kullanılan küçük tokmak
Siweregı: Siverek İlçesi
sixorta/d: sigorta
siy/d: taş
siya çeqmaqi/d: çakmak taşı
siya/e: siyah
siya kerdış: 1)karartmak, siyahlaştırmak 2)siyah görünmek
siyala/e: siyah giysili, siyahlı
siyalay/d: b. siyala
siyaset: siyaset
siyasi: siyasi
siyatala/d: b. siyatale
siyatale/e: siyah kılıklı, siyahımsı, yağız
siya w sût: simsiyah, siyaha bulanmış olan
siyay/d: siyah, siyahlı
siyayek/e: siyahımsı, hafifçe kara olan
siyayekı/d: b. siyayek
siyayey: siyahlık, karalık
siyayış: b. şıyayiş
siyayi: 1)siyahlık, karalık 2)kara, toprak 3)karın eridiği yer
soba/d: soba
soba/e: b. sıba
So-bê: Dersim yöresinde Kurmanc Lehçesi ile konuşanların, yer yer Dımılı (Zaza) Lehçesi için ve bu lehçe ile konuşanlar için kullandıkları ad (sözcük anlamı: git-gel)
sobina: başka, ayrıca
socı/d: saç, ekmek sacı (b. sac)
sodır/e: sabah
sofi: sofu, dindar, tarikat mensubu
sofiyey: sofuluk
sohbet/e: sohbet
soj: saç, demir levha, ekmek sacı (b. sac)

soja surı/d: kızgın saç
sojı/d: saç, ekmek sacı (b. sac)
sol/e: ayakkabı
sola mergi/d: aşırı tuzlu
sola vergan/d: mermere benzeyen fakat kolayca küçük parçacıklara ayrılan bir çeşit parlak ve düz taş
solawı/d: tuzlu su
solderz/e: ayakkabı diken, ayakkabı dikicisi (b. sewlderz)
sole/d: tuz
solı/d: b. sole
solı devıstış: içine tuz atmak, tuz katmak
solıke/d: b. salı-ll
solı kerdış: tuzlamak
solın/e: tuzlu
somid: darıdan yapılan bir çeşit çorba veya tatlı
son/e: b. şan
soncı/e: b. sancı
soncı gırewtış: b. sancı gırewtış
soncı kerdış: b.sancı kerdış
sond: akşam (b. şan)
sond/e: yemin (b. suwend)
sond dayiş: b. suwend dayiş
sond wardış: yemin içmek, yemin etmek
sond wendış: yemin içmek
sond werdene: yemin içmek
soqa/d: topaç
soqal/e: ayağı veya kolu sakat olan kişi
sor: kırmızı (b. sur)
sorıncı/d: kızamık
sorıncı/d: bir bitki adı
soringı/d: kırmızı renkli bir toprak çeşidi
soringın/e: kırmızı renkli toprağı olan yer veya bu toprağa bulanmış olan
soringını/d: b. soringın
sornı/e: saçak (b. sıfırnı, sıving)
sorva/d: b. şorba
sosıne: kokulu bir bitki ve bunun çiçeği
sosret û xax: skandal, "dillere destan olma", "elaleme karşı rezil olma", "görülmedik kötü durum" (b. xax û gosırmet)
soteri: soytarı
sowbi: b. sewbi
sowbina: b. sewbina
sowkı: eğer, şayet (b. sewkı)
sowl/e: ayakkabı (b. sewl)
sowlderz/e: ayakkabı dikicisi (b. sewlderz)
sowq: b. sewq
sowt/e: b. sewt
sowzı: sebze (b. sewzı)
soxır/e: sorgu
soybina: başka (b. sewbina)
soye/d: b. say
soyin: son, netice
soz dayiş: söz vermek
sozdê xo sero bıyayiş: sözünde durmak, sözüne bağlı olmak
sozdê xo sero vındertış: sözünde durmak
sozê xo sero vındertış: sözünde durmak
sozê xo tebiştış: sözünü tutmak
soz gırewtış: söz almak, garantilemek
soz kerdış: birbirine söz vermek, sözleşmek
spar: b. espar
spêdar: kavak ağacından yapılan

kalın direk
spêde/e: sabah
spêloç/e: beyazımsı, beyazımtırak, gri
spêloçek/e: beyazımsı, beyaza çalan gri
spêloçekı/d: b. spêloçek
spi: beyaz
Stembul: İstanbul
stor/e: at (b. estor)
sual: tuz (b. solı)
sual/e: soru, sual
sual bıyayiş: sorulmak
sual kerdış: sormak
suand wendış: b. suwend wardış
sube/e: soba
subhanella: fesuphanallah
suc/e: suç
sucê...kerdış: suçlamak
sucırıyayiş: ısınıp kızgın hale gelmek, kızarıp yanma derecesine gelmek (bez, kumaş vb. dokuma eşyası için kullanılır)
sucırnayiş: ısıtıp kızgın hale getirmek, ısıtıp yanma derecesine getirmek (bez, kumaş vb. dokuma eşyası için kullanılır)
sucli: suçlu
suend/e: b. suwend
sufre/e: b. sıfre
suhbet/e: sohbet
suistimal: kötüye kullanma, suistimal
suj/e: b. suc
suke/d: şehir
suked: şehirli (b. sukıj)
sukı/d: şehir (b. suke)
sukıj/e: şehirli
sukıjı/d: şehirli kız veya kadın
sukut: sükut, susma, sessizlik
sukut kerdış: susmak
sulala/d: sülale, soy sop
sulh/e: barış, sulh
sulh kerdış: barış sağlamak
sulh ronıyayiş: barış sağlanmak
sulı: b. sılo
sultan/e: sultan, padişah
suluk/e: b. sıluk
suluk kewtış: inzivaya çekilmek, dervişçe yanlızlığa çekilmek
sulumı/d: basamak, çıkıntı
sumer/e: saman
sumerın: 1)samanlık 2)samanlı
sumure/e: b. sembure
sungi/d: süngü
sunıx: sönük, güçsüz, kısık, yoksul
sunnet/e: sünnet
sunnet bıyayiş: 1)sünnet olmak (bir şeyin sünnet olması) 2)sünnet edilmek
sunnetçi/e: sünnetçi
sunnetçiyey: sünnetçilik
sunnetkerde/e: sünnetli, sünnet edilmiş olan
sunnet kerdış: sünnet etmek
supe: beyaz
sur/e: 1)kırmızı 2)kızgın, kızartılmış olan, çok ısınmış olan
sur: b. surrı
sur: sır
surahi/d: sürahi
sura vıtıkını/d: b. sur û vıtıkın
sur bıyayiş: 1)kırmızılaşmak, kırmızı olmak, kızarmak 2)kızgın olmak, çok ısınmış olmak, kızgınlaşmak
surbunı/d: çıban
sur cenayiş: suru üflemek

sure/d: 1)kırmızı 2)kızgın, kızarmış olan
surek/e: 1)kırmızımtırak, kırmızımsı 2)bir çeşit darı
surela: kırmızı giysili, kırmızılı, kırmızımtırak
suret: surat, yüz
surey: kırmızılık
surêla: b. surela
surgêç/e: süzgeç (b. suzgêç)
surgım/e: b. surgun
surgum/e: b. surgun
surgum bıyayiş: b. surgun bıyayiş
surgum kerdış: b. surgun kerdış
surgun/e: sürgün
surgun bıyayiş: sürgün edilmek, sürülmek
surgun kerdış: sürgün etmek, sürmek
surı/d: kırmızı (b. sure)
surıncı/d: b. sorıncı
suri: 1)kırmızılı 2)kırmızı renkli bir üzüm çeşidi
surkerda/d: b. surkerde
surkerde/e: 1)kırmızılaştırılmış, kırmızıya boyanmış olan 2)kızartılmış olan, kızgın
sur kerdış: 1)kırmızılaştırmak, kırmızı renge boyamak 2)kızartmak, kızgın hale getirmek 3)kırmızı görünmek
surme/e: b. surmey tıfıngi
surmey tıfıngi/e: tüfeğin mermisini namluya sürmeye yarıyan mekanizması
suro/e: kırmızı, kızıl, kırmızı renkli; kırmızımsı olan
surot/e: yüz, çehre, surat
surra vay/d: rüzgar esintisi, esim
surrı/d: b. surra vay
surrıkıyayiş: kaymak
sursurık/e: 1)kalın barsağın alt kısmı, anüs 2)biçimsizce sarkık veya çıkıntılı olan şey
sur û sıpi: 1)al al, alaca bulaca , kırmızı ve beyaz, rengarenk, güzel renkli 2)sağlıklı, neşesi yerinde olan
sur û vıtıkın/e: kıpkırmızı olan (insan için kullanılır), kızıl
sus/e: kırmızı renkli bir güve
sus/d: süs
sustali/d: sustalı
sutal: b. sutale
sutale: soytarı, serseri
su'ud/e: şans, talih
su'udê...bıyayiş: şansı olmak
suwar/e: süvari
suwar beyiş: b. suwar bıyayiş
suwar bıyayiş: 1)at vb. binek hayvanına binmek, süvari olmak 2)dama ve satranç oyununda rakibin taşını utma durumunda olmak
suwarey: binicilik, süvarilik
suwari/e: süvari, atlı
suwariyey: süvarilik
suwar kerdış: bindirmek (binek hayvanına bindirmek)
suwe/e: öğütülen tahılların veya elenen unun artakalan kabuğu, kepek
suwend/e: yemin
suwend dayiş: yemin içirmek
suwend wardış: yemin etmek
suxte/e: medrese öğrencisi
suxteyey: medrese öğrenciliği, öğrencilik
suzde/e: seccade

suzgêç/e: süzgeç
sû/d: b. şew-**e**
sûk: şehir (b. sukı)
sûkı/d: şehir (b. sukı)
sûnd wendış: b. suwend wardış
sûng: mantar
sûr: 1)kırmızı 2)kızgın, ısıtılıp kızgın hale getirilen, çok sıcak olan nesne
sûra/d: sure
sûret/e: suret
sûrêla: kırmızılı, kırmızılar kuşanmış kişi
sûrıncı/d: kızamık (b. sorıncı)
sûrıncı/d: bir bitki adı
sûrıngın: b. sorıngın
sûrkerde/e: b. surkerde
sûr kerdış: 1)kırmızılaştırmak 2)kızartmak 3)kırmızı görünmek

Ş

şa: sevinçli, neşeli (b. şad)
şa/e: şah
şa: b. siya
şabe: b. şabey
şabeweş/e: cana yakın kişi, sempatik
şabeweşey: cana yakınlık, sempatik olma durumu
şabey: yüz hatları
şabey...mendiş: yüz hatları benzemek, andırmak
şabey...ser şıyayiş: -e benzemek, sima olarak birisine çekmek
şabey ta kewtiş: b. şabey...ser şıyayiş
şabey weş bıyayiş: cana yakın olmak, görünüşüyle sempatik olmak
şabık/e: kakül, saç perçemi
şa bıyayiş: sevinmek, mutlu olmak
şad: sevinçli, neşeli
şada/d: kadın veya kız şahit, tanık
şad bıyayiş: mutlu olmak, sevinmek, neşelenmek, şad olmak
şade/e: şahit, tanık
şadetname/e: diploma, şehadetname, belge
şadew zûra/e: yalancı şahit
şadi: şahitlik, tanıklık
şadi dayiş: tanıklık yapmak, şahitlik etmek
şadi kerdiş: tanıklık etmek
Şafi: Şafii Mezhebi veya bu mezhebe mensup olan kişi
şagird/e: şagirt, çırak, çömez
şagirdey: öğrencilik, çıraklık, şagirtlik
şahid/e: şahit, tanık
şahrestan/e: şehir
şak ameyiş: b. kabe şak hameyiş
şa kerdiş: mutlu kılmak, sevindirmek
şakıl: ağaç yaprağı
şak û şalwar-i: ceket ve şalvar, elbise, giyim kuşam
şal: şalvar, dokuma yünden yapılan şalvar (b. şal-i)
şalagı/d: sırtta taşınan yük, şelek
şalbar-i: şalvar (b. şalwar-i)
şalbêr: b. şavlêr
şalên/e: 1)şaldan yapılan 2)kahverengi
şal-i: şalvar, dokuma yünden yapılan şalvar
şallagı/d: b. şalagı
şalwar-i: şalvar
şam: 1)akşam 2)akşam yemeği (b. şame)
şamdanı/d: şamdan
şame/d: akşam yemeği
şamı/d: b. şame
şamıke/d: domates
şamıkı/d: vucuttaki ben
şami/d: akşam yemeği, yemek
şampiyon/e: şampiyon
şampiyoney: şampiyonluk
şan/e: akşam
şa'n: bal peteği, arının yuva olarak kullandığı yer
şanayiş: dayamak

şan bı şan: akşam akşam, akşamdan akşama
şan dı: akşamleyin
şane/e: tarak
şane/e: b. şıwane
şanekerde/e: taranmış olan
şane kerdış: taramak
şanek-i: Küçükayı yıldız takımı
şaney mari/e:kırkayak
şa'no/e: 1)benekli, karışık renkli 2)öküz adı olarak kullanılan bir sözcük
şan ra şan: akşamdan akşama, akşam akşam
şans/e: şans, talih
şapda...kewtış: ağına düşmek
şapda xwı vıstış: ağına düşürmek (kendi ağına düşürmek)
şaq/e: 1)bacak, iki bacak arası 2)bölüm, yarık
şaqul/e: çekül
şar/e: el, halk, başkası, yad
şarbet/e: şerbet
şarbık/e: küçük testi
şarestan/d: yosma, hafifmeşrep kadın
şarê duri: gurbet ehli, gurbetçi
şarge/e: daha çok bahçe veya bağlarda meyve yahut sebze saklanan yer
şa'rı/d: kadınların başörtü olarak veya kofi denen başlığa sarmak için kullandıkları siyah poşu
şarıstan/e: kent, şehir
şarıstanıj/e: şehirli
şarıstanıjı/d: şehirli kadın veya kız
şaro xerib: el, eloğlu, yabancılar
şaş/e: 1)yanlış, eğri 2) yanılan, yanılgı
şaş/e: 1)şaşı gözlü kişi 2)şaşkın, şaşırma
şaş/d: sarık (b. şaşı)
şaşbıyaya/d: b. şaşbıyaye
şaşbıyaye/e: şaşırmış olan, şaşkın
şaş beyiş: b. şaş bıyayiş
şaş bıyayiş: 1)şaşırmak 2)yanılmak, yanlış olmak (bir şeyin yanlış olması) 3)şaşı olmak
şaşey: 1)şaşılık 2)şaşkınlık 3)yanlışlık
şaşı/d: 1)yanlışlık 2)şaşı gözlü (kız veya kadın)
şaşı/d: sarık
şaşı bestış: sarık bağlamak
şaşı kerdış: şaşırmak, şaşkınlaşmak
şaşıkı/d: sarık
şaşıkı bestış: sarık bağlamak
şaşi/d: b. şaşey
şaşkani: 1)şaşkınca 2)şaşılar gibi 3)yanlışlıkla, şaşırarak
şaş kerdış: 1)şaşırtmak, yanıltmak 2)yanlış yapmak, hata yapmak
şaş mendış: şaşmak, hayret etmek, şaşırmak
şa'teya/d: b. şa'tıyaya
şa'teye/e: b. şa'tıyaya
şa'teyek/e: b. şa'tıyayek
şa'teyekı/d: b. şa'tıyayek
şa'tıyaya/d: zayıflamış olan, zayıf, cılız
şa'tıyaye/e: b. şa'tıyaya
şa'tıyayek/e: zayıfça, zayıflamış olan
şa'tıyayekı/d: b. şatıyayek
şa'tıyayiş: zayıflamak, bozulmak
şa'tnayiş: 1)bozmak, yanlış iş yap-

mak 2)zayıflatmak
şavlêr: bir cins meşe ağacı
şavlir: b. şavlêr
şawıtış: göndermek
şawıyayiş: gönderilmek
şawşewuke/d: b. şewşewıke
şawutış: göndermek (b. şawıtış)
şax/e: dal, kol, budak
şayax-i: pantolon
şayet: şayet
şayi/d: 1)sevinç, neşe, şenlik 2)iyi hava
şayi dekewtış: 1)şayia dolaşmak 2)sevinç duymak, neşelenmek
şayir/e: şair
şayirey: şairlik
şayi ronıyayiş: 1)neşeli bir ortam oluşması, ortalığın şenlenmesi 2)havanın düzelmesi
şayiş tê: silkmek, sallamak (b. tê şanayiş)
şay maran/e: şahmaran
şebake/d: b. şıbake
şebaş: düğün vb. eğlencelerde oyuncu, çalgıcı veya evlenenlere verilen hediye
şebaş kerdış: 1)b. şebaş 2)parsa toplamak
şebeke: şebeke
şecere/e: şecere, soyağacı
şedde/e: şedde
şeer: b. şehir
şef/e: şef
şefaq/e: b. şefeq
şefaqi: yarın, sabahleyin
şefe'et/e: şefaat, birinin bağışlanması için aracılık etme
şefeq/e: şafak, sabah
şefeq bestıyayiş: şafak sökmek
şefeqi dayiş pıro: şafak sökmek
şefeqi pıro dayiş: b. şefeqi dayiş pıro
şef'et/e: şefaat
şehid/e: şehit
şehidı/d: şehit olan kız veya kadın
şehir: şehir
şehwet/e: şehvet
şe'ire/e: şehriye
şe'ire bırnayiş: şehriye kesmek, şehriye hazırlamak
şek/e: seçkin, yiğit
şek/e: şüphe, şek
şeker/e: şeker
şe kerdış: tanımak, bilmek, anlamak
şekerek/e: gezginci derviş
şekerın/e: şekerli
şekerını/d: şekerli
şekerloxme/e: lokum
şekeri: beyaz renkli ve çok tatlı olan bir üzüm çeşidi
şekıl/e: şekil, biçim
şekil: şekil, biçim
şekşeko/e: beş taş
şel: toprağıyla birlikte çim
şelaqı/d: büyük taş
şele/d: ağaç topluluğu
şelle/e: biçilip dizilmiş olan ekin yığını (b. cele)
şellıqıyaya/d: 1)yüzü veya derisi kırmızı ya da pişik olan 2)yarılmış olan, çatlak
şellıqıyaye/e: şellıqıyaya
şellıqıyayiş: 1)derisi güneşte yanıp kızarmak 2)pişik olmak 3)yarılmak
şellıqnayiş: nohut gibi pişince çatlayan yiyecekleri pişirmek

şelnaye/e: teyelli
şelnayiş: teyellemek
şelp: ıslak bir şeyin düşmesi veya sert bir cismin ıslak eşyaya çarpmasıyla çıkan ses
şelpayiş: iyice ıslanmak, ıpıslak olmak
şelpıza/d: perişan (b. şerpıza)
şelpıze/e: perişan (b. şerpıze)
şelpi: b. şelp
şelpnayiş: iyice ıslatmak
şelta/d: hantal, davranışları ağırca olan
şelte/e: 1)şilte, çaput, eski bez 2)hantal kişi
şelteyın/e: 1)giysileri yırtık pırtık olan 2)hantal 3)şapşal, sünepe
şelteyını/d: b. şelteyın
şeltok/e: b. şelteyın
şemate/e: şamata
şeme/e: cumartesi(b. şenbe)
şemıtıyayiş: kaymak
şemşa/d: şemsiye
şemşêr/e: b. şımşêr
şemşi/d: şemsiye
şenayiş: yapabilmek, muktedir olmak (b. şinayiş)
şenayiş vatış: söyleyebilmek
şenbe/e: cumartesi
şendelıyaya/d: sarkık
şendelıyaye/e: b. şendelıyaya
şendelıyayiş: sarkmak
şendelnaya/d: sarkıtılmış olan
şendelnaye/e: b. şendelnaya
şendelnayiş: sarkıtmak
şendılıyayiş: şendelıyayiş
şendılnayiş: b. şendelnayiş
şenık: 1)hafif 2)küçük
şenıkek/e: küçücük
şenıkekı/d: b. şenıkek
şenıkı/d: b. şenık
şep tep: ıslak eşyadan çıkan ses, şapırdama, paldır küldür
şeq: tak (sesi)
şeq/e: 1)yarık, çatlak 2)çatallı bir şeyin parçalarından herbiri 3)apış arası
şeqal/e: yarık, çatlak
şeqata/d: yarılmış olan, çatlak
şeqate/e: b. şeqata
şeqatış: yarmak
şeqayiş: b. şeqıyayiş
şeqıyayiş: yarılmak
şeqnayiş: yarmak, bölmek
şeqo teqo: 1)takır tukur, pat küt 2)"derken", "uğraşıp dururken"
şeqşeq: şakırtı, sertçe çıkıp tekrarlanan ses
şeqşeqo/e: genellikle ekinler arasında biten bir bitki
şeq-teq: b. şeqo teqo
şer/e: b. şerr
şerab/e: şarap
şerabi/d: olgunlaştığında dahi mayhoş tadı olan siyah renkli bir üzüm çeşidi
şerabwer/e: şarap içen, içkici
şerbet/e: şerbet
şerdın: b. serdın
şeref/e: şeref, onur
şerefsız/e: b. bêşeref
şer'en: şer'an, şeriata göre
şer'et/e: şeriat
şer'et kerdış: şeriat kurallarına göre olan yargıyı kabullenmek, şeriata göre yargıda bulunmak, şer'i mahkemeye uygun yargılamak
şer'i: şer'i, şeriata göre

şerm/e: utanç, utanma, utangaçlık, haya
şermayiş: utanmak
şermayox/e: utanan, utangaç
şerme/e: utanç, utangaçlık
şerme remayiş: 1)yüz göz olmak, saygıyı ortadan kaldıracak kadar aşırı samimi olmak 2)çekingenliği kalmamak, açılmak
şerme remnayiş: 1)yüz göz olunmasına meydan vermek, saygıyı ortadan kaldıracak kadar samimiyet yaratmak 2)çekinmemesine, açılmasına fırsat vermek
şermezar/e: mahcup
şermezar bıyayiş: mahcup olmak
şermezarey: mahcubiyet, utanılacak durum, yüz karası
şermezar kerdiş: mahcup etmek, utandırmak
şermızar: b. şermezar
şermızar kerdiş: b. şermezar kerdiş
şermok/e: utangaç
şermokı/d: b. şermok
şermokın/e: utangaç
şermokını/d: b. şermokın
şerpıza/d: perişan (kız veya kadın)
şerpıze/e: perişan
şerpıze bıyayiş: perişan olmak, rezil olmak
şerpıze kerdiş: perişan etmek, rezil etmek
şerq/e: şark, doğu
şerqi/d: şarkı
şerr/e: şer (hayırın karşıtı), kötülük
şert/e: 1)şart 2)bahse girme, şart koşma
şert kerdiş: 1)şart kılmak, şart koşmak 2)bahse girmek
şeş: altı
şeş bı şeş: altışar altışar, altılı olarak
şeşdarb/e: eski bir tabanca çeşidi, tabanca
şeşderb/e: b. şeşdarb
şeşık: Ramazan Bayramı'ndan hemen sonra tutulan altı günlük oruç
şeşın/e: altıncı
şeşını/d: b. şeşın
şeşla: altı misli, altı kat
şeşlet: altız
şeşme/e: saçma (silah saçması)
şeşqat: altı kat, altı misli
şeş şeş: altışar altışar, altılı olarak
şeşt-i: altmış
şevak: b. şıbake
Şewa Beratı/d: Berat Gecesi (Muhammed'e peygamberliğin geldiği söylenen şaban ayının on ikinci gecesi)
şewa kı şi/d: geçen gece
Şewa Leyletul Qedrı/d: Kadir Gecesi
Şewa Qedri/d: Kadir Gecesi
şewat/e: ateş (hararet), yanma (b. adır û şewat)
şewa tari/d: karanlık gece
Şewaz: Sıvas
şewbnayiş: benzetmek
şewe/d: 1)gece 2)gecelik (**dışewe**: iki gecelik)
şew-ı/d: gece (b. şewe)
şewi: bir gece
şewna: 1)başka bir gece 2)gelecek gece, yarın gece

şewq/e: aydınlık, ışık
şewqa/d: şapka
şewq dayiş: ışık saçmak, ışıklandırmak, aydınlatmak, parlamak, şavkımak
şewqi/d: şapka
şewq kerdış: aydınlatmak, ışımak, şavkımak
şewra: 1)sabah, sabahleyin 2)geceden, sabah erkenden
şewşewıke/d: yarasa
şewşewıkı /d: yarasa
şewşewuke/d: yarasa
şewşı/d: gece körlüğü, tavuk karası hastalığı
şewşı gırewtış: gece körlüğüne yakalanmak
şewşi/d: b. şewşı
şewşibıyayiş: sendelemek
şewta tadaya: 1)bükülmüş veya burulmuş olan değnek 2)mecaz olarak: atik, çevik, atletik kişi
şewtı/d: değnek
şew û roj: gece gündüz, devamlı
şexıs/e: şahıs, kişi
şexs/e: şahıs, kişi
şexsen: şahsen
şexsi: şahsi, kişisel
şexsiyet: şahsiyet, kişilik
şeyir: şehir
şeyiş: b. şıyayiş
şeyiş hetı: 1)yanına gitmek 2)koynuna girmek
şeyiş howna: b. hewna şıyayiş
şeyiş over: ileri gitmek
şeyiş rehmet: b. şıyayiş rehmet
şeyiş verni: b. şıyayiş verni
şeyiş zeyi: b. şıyayiş zeyi
şeylı/d(I): bağcılıkta pekmez ölçüsü olarak kullanılan pekmez dolusu kazan
şeylı/d(II): disk (yarışmak suretiyle uzağa atılan ağırlık)
şeylı eştış: disk atmak
şeylı vıstış: b. şeylı eştış
şeyştın: altmışıncı
şeyşti: altmış
şeyştiyın: altmışıncı
şeytan/e: 1)şeytan 2)mecaz olarak: yaramaz, haylaz, kovucu, karıştırıcı; çok kurnaz
şeytaney: 1)şeytanlık, şeytanca 2)kötülük, yaramazlık, karıştırıcılık; kurnazlık
şeytani...xapênayiş: b. xapênayiş- şê şeytani
şeytar/e: binayı bölmelere ayırmak için ağaç dallarıyla örülen ince duvar
şeytar kerdış: binanın bölmelerini özel olarak ağaç dallarından örülen ince bir duvarla birbirinden ayırmak
şeyta tadaya/d: b. şewta tadaya
şeyta tıfıngi/d: tüfeği temizlemek ve doldurmakta kullanılan ince çubuk
şeytı/d: değnek (b. şewtı)
şêl: b. şeylı
şêllık/e: geçim, geçinme
şêllık bıyayiş: geçinilmek
şêllık kerdış: geçinmek
şêm/e: b. sêm
şêmên/e: sêmên
şên: işlek, nufusu kalabalık olma, şen
şênayi: işleklik, nüfusu kalabalık olma, şen

şênayiş: yapabilmek (b. şinayiş)
şên bıyayiş: işlek olmak, canlanmak, şenlenmek
şêne: b. sêne
şêney: işleklik, nufusu kalabalık olma, şen
şênı/e: terazi
şên kerdene: işlek hale getirmek, şenlendirmek, çalıştırmak, bayındır hale getirmek
şêpıye/d: sehpa
şêr/e: 1)aslan 2)mecaz olarak: yiğit, mert
şêrı/d: dişi aslan
şêx/e: şeyh
şêxey: şeyhlik
Şêx Se'id (1864-1925): 1925'te Piran'da başlayan ayaklanmaya önderlik ettiği için Türk yöneticilerince aynı yıl Diyarbakır'da asılan Şeyh Sait
şêyr kerdene: seyretmek, bakmak
şıb/e: şap
şıbake/d: duvarın iç tarafında içine eşya konmak için yapılan küçük boşluk, küçük iç pencere
şıbakı/d: b. şıbake
şıd/e: b. şıt
şıdeyiş: b. şıdıyayiş
şıdênaya/d: sağlam, sıkı, pek, sıkıca bağanmış olan
şıdênaye/e: b. şıdênaya
şıdênayiş: sıkıştırmak, sağlamlaştırmak, sıkmak, sıkıca bağlamak
şıdıyaya/d: sıkıca bağlı olan, sıkı, pek, sağlam
şıdıyaye/e: b. şıdıyaya
şıdıyayiş: 1)sıkıca bağlanmak, sıkışmak 2)pekişmek, sağlamlaşmak
şıdnayiş: b. şıdênayiş
şıfaq/e: b.şefeq
şıfe/e: b. şuphe
şıfe kerdış: şüphelenmek
şıfeli: b. şupheli
şıfıl/e: b. şıflê kardi
şıflê kardi: bıçağın kabza dışında kalan madeni kısmı
şıirı/d: şiir
şı'ire/e: şehriye
şıji/d: ayranın üste çıkan su kısmı, ayranlı su
şıkeftı/d: mağara
şıkıl: şekil, biçim
şıkır: şükür
şıkır kerdış: şükretmek
şıkıta/d: 1)kırık, kırılmış olan 2)yaşlı
şıkıte/e: b. şıkıta
şıkıtış: kırmak
şıkıyayene: kırılmak
şıkıyayiş: kırılmak
şıkl/e: şekil, biçim
şıknayiş: kırmak
şıkrê xo ardış: şükretmek, haline razı olmak
şıkte: 1)kırık 2)yaşlı (b. şıkıte) 3)taşlık-kayalık
şıkyayiş: b. şıkıyayiş
şıl: yaş, ıslak
şılabend/e: uçkur
şıli/d: b. şılli
şıli û şepli: yağmur, karla karışık yağmur, fazla yağış
şıllıki/d: üzerine pekmez katılarak yenen cıvık hamurdan yapılma yufka şeklindeki incecik ekmek

şılli/d: yağmur, yağış
şılwalındi/d: uçkur
şılwar: b. şalwar-i
şıma: siz
şım'a/d: balmumu
şımbêlı/d: birçok tutamın bir araya gelmesiyle oluşan tarladaki biçilmiş ekin dizisi
şımêl: b. şımbêlı
şımık: terlik
şımışta/d: üzüm teveğinin kesilmiş olan ince, kuru dalları
şımıtene: içmek
şımıtış: içmek
şımıyayiş: içilmek
şımiyel: b. şımbêlı
şımşêr/e: kılıç (b. şımşir)
şımşir/e: kılıç
şımşyêr/e: b. şımşir
şımûnd: kıldan yapılan ve çuvalın ağzını dikmekte kullanılan ip (b. arûzı)
şınaseyiş: b. şınasıyayiş
şınasıyayiş: tanınmak
şınasi: tanıdık
şınasnayiş: tanımak
şınasnayiş dayiş: tanıtmak
şınasnayox/e: tanıyan
şınawıtış: duymak, işitmek
şınawutış: b. şınawıtış
şıngê xatunan: bir yemlik çeşidi (b. şıngı)
şıngı/d: yemlik (ilkbaharın biten ve çiğ olarak yenen bir kır bitkisi)
şınık/e: küçük, ufak (b. şenık)
şıqı/d: 1)parça 2)kilim vb. örtü ya da bezin bir parçası 3)küçük tarla, tarlanın bir parçası
şıqoqı/d: ahlat
şırasnayiş: b. şınasnayiş
şırik/e: ortak, şerik
şırit/e: damın üzerini örten direklerin üzerine sıralandığı ana direk, kiriş
şırnayiş: iyice ıslatmak, ıpıslak hale getirmek
şırr: şırıltı
şırrayiş: iyice ıslanmak, ıpıslak hale gelmek
şırri: şırıltı
şırr mizzı ver xo dayiş: korkudan altına işemek
şırşır: şırıltı, şırıl şırıl, su şırıltısı
şırt/e: b. şert
şırt: ip, şerit
şırt kerdış: şart koşmak, bahse tutuşmak
şış: b. şeş
şıt/e: süt
şıtawı/d: beyaz topraktan yapılan sıva, kireç sıvası, duvarı beyazlatmakta kullanılan beyaz toprakla karışık sıvı
şıt dayiş: 1)süt vermek 2)hayvanın sağılması sırasında usluca durması (**şıt nêdayiş**: hayvanın kendisini sağdırmaması, süt vermemek)
şıtê marı/d: anne sütü
şıtê may/e: anne sütü
şıtê...peysayiş: sütü tükenmek
şıtê xo helal kerdış: sütünü helal etmek
şıtê xo heram kerdış: sütünü haram etmek
...şıt gırewtış: sağmak, sütünü almak
şıtıl/e: 1)fide 2)bir bitki
şıtıle/e: arı kovanı, kovandaki

arılar
şıtın/e: sütlü
şıtış: yıkamak (b. şutış)
şıtlane/e: süte benzer sıvı salgılayan bir bitki
şıtlaney hıngan/e: arı kovanı, kovandaki arılar
şıt ra bırnayiş: (süt çocuğunu vb) sütten kesmek, süt vermemek
şıt û şeker: süt ve şeker (gibi), tatlı, helal, uygun
şıtwer/e: süt emen
şıv: değnek, ince dal
şıving/e: saçak (b. sıving)
şıwana/d: kadın veya kız çoban
şıwane/e: çoban
şıwaneyey: çobanlık (b. şıwaneyi)
şıwaneyi: çobanlık
şıware/d: ağıt, türkü
şıwari: b. suwari
şıweyiş: yıkanmak
şıwıyayiş: yıkanmak
şıxulıyayiş: işlemek, çalışmak
şıyayiş: gitmek, gidilmek
şıyayiş û ameyiş: gidiş geliş, gidip gelmek
şıyayiş dest: teslim olmak, kendisini ele vermek
şıyayiş dı: b. deşıyayiş
şıyayiş rehmet: vefat etmek, rahmete kavuşmak
şıyayiş ver: 1)yanına gitmek, önüne gitmek 2)karşılamak (b. vera şıyayiş)
şıyayiş...ver: 1)önüne gitmek 2)beklemeye (korumaya) gitmek
şıyayiş verni: (birisinin) önünü kesmek, yolunu kesmek; önüne gitmek
şıyayiş warey: yaylaya gitmek, yaylamak
şıyayiş zeyi: yeni evlenen kadının baba evini ilk ziyareti
şıyes: on altı (b. şıyıs)
şıyıs: on altı
şi: gölge (b. sey)
şia: b. siya
şifa: şifa
şifon: kızların başlarına örttükleri çiçekli küçük tülbent
şikayat/e: b. şikayet
şikayet/e: şikayet
şikayet bıyayiş: şikayet edilmek, şikayet olunmak
şikayetçi: şikayetçi
şikayet kerdış: şikayet etmek
şil/e: taş ya da ağaç parçası, taş kırıntısı
şilgerm: ılık (b. şirgerm)
şilpatı/d: tokat, sille
şilpaxe/d: tokat, sille
şim/e: b. sêm
şinate/d: b. sen'et
şinayiş: muktedir olmak, yapabilmek, edebilmek
şinayiş bere: b. şinayiş bıder
şinayiş bıder: -e gücü yetmek
şinayiş pey: -e gücü yetmek
şinayiş xwı: kendisine hakim olabilmek, kendi kendisine gücü yetmek
şiniye/d: b. sini
şinor: b. sindor
şin û şıware: b. şin û şiwan
şin û şiwan: yas tutup ağlama, feryat-figan
şipe şipe: şıp şıp diye çıkan ses
şipı/d: burgaç, girdap, keskin su

akıntısı
şiqayiş: yüksek ses çıkarmak, yüksek sesle konuşmak
şiqi: şıngırtı, yüksekçe ses
şir/e: süt (b. şıt)
şir: tatlı, bir hamur yemeği
şirayiş: kişnemek (atın kişnemesi)
şirboni: bir çeşit halay oyunu
şire/e: şıra; üzüm suyu
şire: b. şirey vıstış
şiren/e: b. şırın
şirene/d: b. şırını
şiret/e: öğüt
şiret kerdış: öğütlemek
şirey enguri/d: üzüm şırası
şirey vıstış: belli bir yaşa gelen büyükbaş hayvanın diş dökmesi
şirgerm: ılık
şirikê padişay/e: Osmanlı parası
şirın/e: tatlı
şirın bıyayiş: tatlı olmak, tatlılaşmak
şirıney: tatlılık
şirını/d: tatlı
şirıni: tatlılık
şirıt/e: ip, urgan
şirız/e: yapıştırıcı olarak kullanılan bir bitki kökü ve bunun tozu, çiriş, çirişotu
şirketı/d: şirket
şirne/e: 1)tatlı yiyecekler 2)nişan sırasında verilen ziyafet ve bu ziyafette yenen tatlılar
şirne kerdış: tatlı hazırlamak, üzüm şırasından pestil, helva vb. tatlılar yapmak
şirne wardış: 1)nişanlama için ziyafet düzenlemek ve bu ziyafette tatlılar yemek 2) sözlü veya nişanlı durumuna getirmek
şis: beyaz
şişı/d: şiş, ince demir çubuk
şişko/e: şişko, şişman
şişkoy/d: şişko (kız veya kadın), şişman
şitı/d: çok sert yapılı bir taş çeşidi
şiy: gölge (b. sey)
şiya: b. siya
şiyayene: gitmek
şiyayiş: yapabilmek (b. şinayiş)
şiyayiş: gitmek
şiyayiş...ser: üzerine çıkmak, üzerine gitmek
şiyayox/e: giden, gidici
şiyes: b. şiyıs
şiyesın/e: on altıncı
şiyıs: on altı (b. şıyıs)
şoane/e: b. şıwane
şoanêni: çobanlık (b. şıwaneyi)
şofor/e: şoför
şomi/d: b. şami
şon/e: akşam (b. şan)
şonayiş: 1)sallamak 2)(yayık ile ilgili olarak kullanıldığında) yayık yaymak
şone/e: tarak (b. şane)
şone/e: b. şıwane
Şonkuş: Diyarbakır'a bağlı bulunan Çüngüş İlçesi
şop: b. şope
şope/d: iz
şopı/d: iz (b. şope)
şor: b. şorrı
şorba/d: çorba
şorık: salya
şorıkın/e: salyalı
şorrı/d: kahpe, orospu, kötü işler yapan kadın

şoşman/e: şişman
şoşo/e: şayia
şoşo dekewtış: şayia çıkmak
şotı/d: değnek (b. şewtı)
şow: b. şewe
şowbnayiş: b. şewbnayiş
şowq/e: şavk, ışık, aydınlık
şowşı/d: b. şewşı
şowşıbıyayiş: b. şewşibıyayiş
şuane/e: b. şıwane
şufır/e: şoför
şufırey: şoförlük
şuj/e: b. suc
şullımpe: karla karışık yağmur
şuma: siz (b. şıma)
şunayiş: sallamak
şundor/e: b. sindor
şupe/e: b. şuphe
şuphe/e: şüphe, kuşku
şupheli: şüpheli, kuşkulu
şurub/e: surup
şuşa/d: şişe
şuş bıyayiş: fırlamak (canlı için kullanılar), ileri doğru sıçramak
şut/e: b. şıt
şuta/d: yıkanmış olan, yıkanık
şuta ruta/d: tertemiz olan, tertemiz hale getirilen
şute/e: yıkanmış olan, yıkanık
şute rute/e: b. şuta ruta
şutıkı/d: poşu, tülbent, büyük mendil
şutış: yıkamak
şutış dayiş: yıkatmak
şutox/e: yıkayan, yıkayıcı
şutoxı/d: yıkayan, yıkayıcı
şuwane/e: çoban (b. şıwane)
şuxılıyayiş: b. şuxulıyayiş
şuxul/e: iş, meşgale
şuxulıyayiş: çalışmak, işlemek
şuxulnayiş: kullanmak, çalıştırmak, işletmek
şuyeyiş: yıkanmak
şû: b. şûy
şûbe/e: şube
şûnayiş: b. şûwnayiş
şûne/e: b. şıwane
şûwnayiş: sallamak
şûy: 1)yunak (yıkanılan yer) 2)yıkama zamanı 3)yıkama
şûye/d: dağ sırtı
şwane/e: b. şıwane
şwari/e: b. suwari
şyêr/e: b. şêr

T

ta/e: dolu olan çuval
ta: 1)sıtma 2)hastalık nöbeti
ta: yaşıt, tay, denk
ta: b. tıya
ta: b. ta ardış
ta-: (-e, ona anlamında) bileşik fiil yapımında kullanılan bir önek
ta ameyiş: yapmaya fırsat bulmak, yetiştirmek
ta ardış: bir işi yapmaya fırsat bulmak, yetiştirmek
tabıh: tabi, bağımlı
ta'bir/e: bağ sürme (b. ta'bir kerdış)
ta'bir kerdış: bağ sürmek
ta'birê rezan/e: 1)bağın sürülmesi 2)bağ sürme mevsimi
tabur: b. taburı
taburçi: taburcu
taburçi bıyayiş: taburcu olmak, taburcu edilmek
taburçi kerdış: taburcu etmek
taburı/d: tabur
tabut: tabut
tac/d: taç
taçarnaya/d: b. taçarnaye
taçarnaye/e: 1)çalkalanmış olan 2)içinde gezdirilmiş olan
taçarnaye bıyayiş: 1)çalkalanmış olmak 2)içinde gezdirilmiş olmak
taçarnayiş: 1)çalkalamak 2)içinde dolaştırmak, içini gezdirmek
ta'da/d: baskı, eziyet, zulüm
tadaya/d: çevrilen, döndürülen, bükülen, burulan
tadaye/e: b. tadaya
tadayene: b. tadayiş
tadayiş: çevirmek, döndürmek, burmak, bükmek
tadayox/e: çeviren, çevirmen; döndüren, büken
tadeyiş: b. tadıyayiş
tadıyayiş: çevrilmek, dönmek, bükülmek
ta'et/e: taat, ibadet
ta'et kerdış: ibadet etmek
tafinayiş: 1)takmak, çengellemek 2)(sigara vb) yakmak, tutuşturmak
tafineyiş: b. tafinıyayiş
tafinıyayiş: 1)takılmak, çengellenmek 2)tutuşturulmak
tageyrayiş: 1)içini dolaşmak, içini gezmek 2)karıştırmak, deşmek
tahda/d: baskı, işkence, eziyet
tahfil kerdış: bir şeye dokunduğu veya bulaştığı için temizlik yapmak yahut yedi kere yıkamak, dezenfekte etmek
tahsildar/e: tahsildar
tahsil kerdış: 1)ürün almak, tahsil etmek 2)tahsil yapmak, öğrenim yapmak
tahtı/d: büyük ve düz taş (b. tehtı)
tain: bazıları (b. tay)
taja seri/d: baş tacı, taç
tajı/d: taç
taji/d: b. tanzi
taket naket: tereddüt, ikirciklilik
taket naket kerdış: tereddüt etmek

ta kewtış: takılmak, değmek, isabet etmek
takêş/e: salak, şapşal
tal: boş (b. tol)
ta'l: acı (badem acısı)
talan/e: talan
talan kerdış: talan etmek, yağma etmek
talazık: hortum (havada oluşan hortum)
ta'l bıyayiş: acı olmak, acı tad vermek, acılaşmak
taldı: b. dalde
tale/d: acı (b. ta'l)
ta'lekı/d: yabani bir bitki
ta'let/e: taharet, aptes için avret yerlerini temizleme
ta'let gırewtış: avret yerlerini temizlemek
ta'ley: acılık, acı olma durumu
talıb/e: talip
talıh/e: şans, talih (**talıho siya**: kötü talih, karayazı)
ta'lim/e: talim, askeri eğitim
ta'limat/e: talimat
ta'lim dayiş: talim ettirmek, eğitmek
ta'lim dıyayiş: talim ettirilmek, eğitilmek
ta'lim kerdış: talim etmek
taluke/e: tehlike
ta'lim veynayiş: talim görmek, eğitim görmek
ta'l kerdış: acılaştırmak, acı tat vermesine neden olmak
taloq/e: talik, erteleme
taloq eyştış: talik etmek, ertelemek (mahkemenin ertelenmesi)
taloq vıstış: b. taloq eyştış
ta'm/e: tat
tam: tam, tamam
tamar: b. damarı
tam dayene: tat vermek
ta'm dayiş: tat vermek
ta'm dayiş: itmek
ta'mê cenneti: cennet taamı
ta'mıjıyaye/e: tat alıp alışan, tadına alışan, dadanan
ta'mıjıyayiş: tadını almak, tadına alışmak, dadanmak
ta'mıjnayiş: tadına alıştırmak, dadandırmak
ta'mıkar/e: tamahkar, açgözlü
ta'mıkarey: tamahkarlık, açgözlülük
ta'mir/e: tamir, onarım
ta'mirat: tamirat
ta'mir kerdış: tamir etmek, onarmak
ta'm kerdış: tatmak, tadına bakmak
ta'mul/e: tahammül
ta'mul kerdış: tahammül etmek
ta'm xo ra nêdıyayiş: hayattan tad alamamak, rahat edememek
ta'm xo ra nêveynayiş: b. ta'm xo ra nêdıyayiş
tanayiş: (yakacak) yakmak
ta'nayiş: b. tehernayiş
tanca: bir yere kadar, bir bakıma, bir yerde; az yer
ta'nebi/d: bir üzüm çeşidi
tanekı/d: cep
taneki: azıcık, birazcık
tani: 1)bazı, biraz, bazısı, bazıları 2)az, azlık, azınlık
tanikeki: azıcık, birazcık
tanini: bazıları, bazısı

tankêş/e: b. takêş
tanzı/e: tazı
tanzi/d: dişi tazı
tapo/e: tapu
tapokerde/e: tapulu, tapulanmış olan
tapo kerdış: tapulamak
taq/e: kat, takım (giyecek için kullanılır)
taqa/d: b. şıbake
taqat/e: takat, güç
taqat/e: tahkikat, araştırma
taqet/e: takat, güç
taqib/e: takip
taqibat/e: takibat, kovuşturma
taqib bıyayiş: takip olunmak, izlenmek
taqib kerdış: takip etmek, izlemek
taqiqat/e: tahkikat, araştırma
taqoz/e: takoz
taq taq: 1)kah kah gülme, kahkaha sesi 2)tak tak diye çıkan ses
taq û toq: b. teq û tuq
tar: bir çalgı
tar/e: b. tarr
tari/e: karanlık
tari bıyayiş: karanlık olmak, kararmak; koyu olmak, koyulaşmak
ta'rif/e: tarif
ta'rif kerdış: tarif etmek
tari kerdış: karartmak, karanlık olmasına neden olmak
tari ra tari: şafaktan şafağa, sabah erkenden, karanlıktan karanlığa, akşamdan akşama
tari û dermat: zifiri karanlık, kapkaranlık (b. tari û zurmat)
tari û zurmat: kapkaranlık
tarix/e: tarih
tarixi: tarihi, tarihsel
tarn/e: b. tern
tarr/e: pişirilerek yenen semizotu, tereotu, sebze vb. yiyecek maddeleirinin genel adı
tarrı/d: orakla ekin biçerken sol elde tutulan, daha fazla biçmeyi ve tutamı kontrol etmeyi sağlayan bir el aracı
tarruz/e: taarruz
tarruz kerdış: taarruz etmek
tarr û turr: sebze
tarsnayiş: korkutmak
tar û tur: b. tarr û turr
tarve/d: b. darbı
tarva cigere/d: ciğer yarası, evlat acısı
tarvı/d: b. darbı
tasekı/d: küçük taş
tası/d: tas
tasıkı/d: b. tasekı
ta's-na's bıyayiş: harcanmak, çarçur edilmek
ta's-na's kerdış: çarçur etmek, rasgele harcamak
tastene: b. taştış
tastı/d: b. taşti
ta's û na's kerdış: b. ta's-na's kerdış
taşdere/e: öğlen (b. teştare)
taşêle bıyayene: çok ağlamak
taşta/d: 1)kabuğu soyulan 2)traş edilmiş olan
taşte/e: b. taşta
taştış: 1)yülümek, traş etmek 2)kabuğunu soymak
taşti/d: öğleden önce yenilen yemek
ta şuya bıyayiş: çalkalanmış

olmak
ta şuyayiş: çalkalanmak
tat: b. lal û tat
ta't: b. tehtı
ta'ta çari/d: alın kemiği
ta'ta meytan/d: üzerine ölünün konduğu büyük taş, teneşirlik
ta'tı/d: b. tehtı
ta'tı kerdış: anında öldürmek, gebertmek, cansız hale getirmek
ta'tın: taşlı, taşlık, kayalık
ta'til/e: tatil
ta'til bıyayiş: tatil olmak, tatil edilmek
ta'til kerdış: tatil etmek
Tatos: bugün Erzurum'a bağlı bulunan Tekman ilçe merkezi
tavılê: aniden
ta vıstış: 1)takmak, çengellemek 2)(sigara vb) yakmak, tutuşturmak
tawa: şey, nesne
tawe/e: tava
tawi: sağanak
tawure/d: b. taburı
tawus: tavus kuşu
taxım/e: sigara içmek için kullanılan ağızlık, pipo
taxım/e: takım, grup
taxımekı kerdış: karşıt gruplara bölünerek çekişmek, karşı grupla yarışmak, grupçuluk yapmak
taxımê cexra/e: sigara ağızlığı, pipo
taxırıyayiş: gecikmek
taxırnayiş: geciktirmek
tay: 1)az, biraz 2)bazı, bazısı, bazıları
taye: bazı
tayen: b. tayn
tayeki: biraz, azıcık
tayey: azlık
tayê: bazıları, bazı
tayên: bazı, bazıları
tayın/e: sıtmalı
tayi: 1)bazı, bazısı 2)azlık, azınlık
tayin: bazıları, bazısı
tayin/e: tayin, atama; belirtme
tayinan: bazıları
tayin bıyayiş: tayin edilmek, atanmak; belirtilmek
tayinê: bazısı, bazıları
tayinê..vejiyayiş: atanmak, tayini çıkmak
tayını/d: tahin, ekmek tanesi (daha çok resmi kurumlarda örneğin hastanede ve askerlikte verilen ekmek için kullanılır)
tayini: bazısı, bazıları
tayin kerdış: 1)tayin etmek 2)belirtmek
tayinû: bazıları, bazısı (b. tayinan)
taykeki: azıcık, birazcık
tay mend: az kalsın (b. tayn mend)
tayn: az, bazı, biraz
tayna: b. taynan
tayna: biraz daha
taynan: bazıları, bazılarını
tayne: bazısı, bazıları, bazılarını
tayn mend: az kalsın, az kaldı, az daha, neredeyse
tayn-vêşi: az çok
tayştış: b. taştış
tay tay: 1)bazıları, bazısı 2)azar azar
tay-zyêdi: az çok
taz: taç (b. tajı)

tazi/d: b. tanzi
teba: şey, nesne; hiç bir şey
tebarık/e: b. teberık
tabaşır/e: tebeşir
tebat/e: dayanma, direnç
tebat dekewtış: sabredebilmek, dayanabilmek, durabilmek, dinmek
tebat kerdış: 1)sabretmek, dayanmak, durmak, dinmek 2)sancımak, ağrı yapmak
tebax: b. toz û tebaxı
tebaxı/d: tabak
tebeq/e(I): bir sığır hastalığı, şap hastalığı
tebeq/e(II): tabaka, kat
tebeqe/e: tabaka, kat, katman
tebeqe vıstış: tabakalar halinde dökülmek, pul pul dökülmek
tebeqın/e: şap hastalığına yakalanmış olan hayvan
tebeqın: tabakalı, katlı
teber/e: 1)dış, dışarı 2)hariç, dışında
tebera: dışarda, dıştan
tebera verdayiş: dışarda bırakmak
teber dayiş: dışa vurmak, belli etmek
teberık/e: 1)ermiş olarak bilinen kişilerin verdiği ve uğurlu olduğuna inanılan şeker vb. yiyecek 2)mecaz olarak: başkasına verilen çok az şey
teber kerdış: dışarı çıkarmak, kapı dışarı etmek, kovmak
teber kewtış: 1)dışarı çıkmak 2)gizlisi açığa çıkmak, foyası çıkmak
teber kowtış: b. teber kewtış
teber vecıyayiş: 1)dışarıya çıkmak 2)def'i hacette bulunmak, tuvalet ihtiyacını gidermek
tebetıyayiş: 1) durmak, dayanmak, dinmek 2)barınmak
tebetnayiş: 1)dindirmek, durmasını sağlamak 2)barındırmak
tebexça/d: küçük tabak
tebıq: b. tebeq (I)
tebıtıyayiş: b. tebetıyayiş
tebıtnayiş: b. tebetnayiş
tebişıyayiş: tutulmak, yakalanmak
tebişta/d: 1)tutulan, yakalanan 2)cimri, tutumlu
tebişte/e: b. tebişta
tebiştış: yakalamak, tutmak
teblix/e: tebliğ
teblixat/e: tebligat
teblix kerdış: tebliğ etmek
tebrık: b. teberık
tebşıyayiş: b. tebişıyayiş
tecawuz/e: 1)tecavüz, saldırma 2)sarkıntılık, ırza geçme
tecawuz kerdış: 1)tecavüz etmek, saldırmak 2)ırzına geçmek, sarkıntılıkta bulunmak
tecil kerdış: tecil etmek, sonraya ertelemek
tecizat/e: teçhizat, donatı
tecrube/e: tecrübe, deneyim
tecrube belaş o: "isteyen denesin", "denemesi bedava", "hodri meydan!" anlamında kullanılan bir söz
tecrube gırewtış: deneyimden ders çıkarmak, ders almak
tecrube kerdış: denemek

tecrubey xo kerdış: kendi kendisini denemek
tecrubey xo vetış: kendi kendisini denemek
tecwid/e: tecvit, Kur'an'ın kurallarına uygun olarak okunması
te'da/d: b. ta'da
tedarık/e: tedarik, temin, hazırlık
tedarıkê xo dıyayiş: tedarikte bulunmak, hazırlığını yapmak
tedarıkê xo kerdış: tedarikte bulunmak, hazırlık yapmak
tedarık kerdış: tedarik etmek, temin etmek
tedawi: tedavi
tedawi bıyayiş: tedavi olmak
tedawi kerdış: tedavi etmek
tedbir/e: tedbir, önlem
tedbir gırewtış: önlem almak
tede: onda, içinde; beraberinde (b. teder)
tede behs kerdış: birisiyle boy ölçüşmek
tede dejayiş: -e üzülmek
tede gırewtış: birisiyle birlikte almak, birisinin bir şeyi almasına veya taşımasına yardım etmek
tede kar kerdış: -i etkilemek, -e işlemek, etki bırakmak, -de kar etmek, dokunmak
tede mahkema bıyayiş: 1)...ile mahkemelik olmak 2)...ile tartışmak
tede mendış: 1)bir olay üzerine duraklayıp düşünmek 2)içinde kalmak 3)yanında (bir şey) kalmak
teder: onda, içinde; beraberinde
tede rayir deyiş: (bir) yolunu bulmak, çaresini bulmak
tede seri şeyiş: baş etmek, başa çıkmak
tede şeyiş: b. tede şıyayiş
tede şêllık bıyayiş: 1)...geçinilmek 2)içinde barınılabilmek
tede şêllık kerdış: 1)...ile geçinmek 2)içinde barınmak (geçinmek)
tede şıyayiş: 1)beraberinde gitmek 2)(hayvan) gütmek
tede tey vetış: farkına varmak, hissetmek
tedır: onda, içinde, beraberinde (b. teder)
teera/d: b. teyara
teer kı: yeter ki, sadece (b. ter kı)
teertış: kazımak, yontmak (b. tertış)
tefekkur/e: tefekkür, düşünme
tefeyiş: b. tefıyayiş
tefênaye/e: söndürülmüş olan, sönük
tefênayiş: söndürmek
tefıyaye: sönmüş olan, sönük
tefıyayiş: sönmek
tefsir/e: tefsir, Kur'an'ın açıklama ve yorumu
teftiş/e: teftiş
teftiş kerdış: teftiş etmek
tef û duman: toz duman
tef û dumàn sero bestış: toza dumana boğmak
teftal/e: eşya, ıvır zıvır, öteberi, pılı pırtı, takım taklavat
tegel/e: teyel
tegel kerdış: teyellemek
tehdit/e: tehdit
tehdit kerdış: tehdit etmek
teheqquq kerdış: tahakkuk etmek

tehernayiş: öğütmek
tehliyık: beyaz bir üzüm çeşidi
tehnayıne: öğütmek (b. tehernayiş)
tehnayiş: öğütmek (b. tehernayiş)
tehnebi: erken olgunlaşan beyaz renkli bir üzüm çeşidi
tehran/e: kaya
tehrnayiş: b. tehernayiş
tehsil/e: tahsil, öğrenim
tehsilat: tahsilat, para alımı
tehsil bıyayiş: tahsil olunmak, tahsil edilmek
tehsildar/e: tahsildar
tehsildarey: tahsildarlık
tehsil dıyayiş: tahsil görmek, öğrenim görmek
tehsil kerdış: 1)üretmek, tahsil etmek 2)tahsil yapmak, öğrenim yapmak
tehsilli: tahsilli
tehsil veynayiş: tahsil görmek, öğrenim görmek
tehsil vinayiş: tahsil görmek, öğrenim görmek
tehtı/d: büyek ve düz taş
tek: yan, nezd, yanına, yanında (**tek ra**: yanından)
tek: 1)tek, bir tane, çift olmayan 2)eşsiz, yegane 3)benzer, eş
tek bı tek: teker teker
tekbir/e: tekbir
tekbir ardış: tekbir getirmek
tekelekı/d: tekerlek
tekerı/d: teker
teker teker: teker teker, birer birer
tekêna: bir tane daha
tekın: uğurlu (**tekın nêbıyayiş**: tekinsiz olmak, uğurlu olmamak)
tekiya/d: tekke
teklif/e: teklif, öneri
teklif kerdış: teklif etmek
Tekman: b. Tatos
tekmil: tekmil, tamam, mükemmel; hepsi
tekmil dayiş: (askerlikte) tekmil vermek
teknik/e: teknik
tekrar/e: tekrar
tek tek: tek tek, birer birer
tek tuk: tek tük, nadir
tek û tuk: b. tek tuk
tek wehid: tek başına, yapayalnız
tekya/d: tekke, sevap kazanmak için muhtaçlara yemek yedirilen yer
telaq/e: boşama, erkeğin karısını boşaması
telaq sond werdış: b. telaq suwend wardış
telaq suwend wardış: boşama yemini içmek
telaşe/e: talaş, kabuk
telaşe vıstış: kabuğunu atmak, kavlamak
teleb/e: 1)talep, istek 2)kısrak veya atın çiftleşme isteği duyması, kösnük
teleba/d: kız öğrenci
telebe/e: talebe, öğrenci
telebeyey: talebelik, öğrencilik
telef/e: telef
telefat: telefat, can kaybı
telef bıyayiş: telef olmak, yok olmak
telefıyayiş: çok korkmak
telef kerdış: telef etmek, harcamak

telefnayiş: çok korkutmak
telefon/e: telefon
telefon kerdış: telefon etmek
telefûn/e: b. telefon
televizyon/e: televizyon
televizun/e: b. televizyon
telı/e: b. tellu
teli/e: b. tellu
telisı/d: seyrek dokulu bir çeşit çuval
tellıfeyiş: b. telefıyayiş
tellıfıyayiş: çok korkmak (b. telefıyayiş)
tellıfnayiş: çok korkmak (b. telefnayiş)
tellıqıyaya/d: kösnük
tellıqıyayiş: dişi köpeğin kösnümesi
tellı/e: diken (b. tellu)
tellu/e: diken
tellu bıyayiş: dikenleşmek
tellu kerdış: etrafını dikenle kuşatmak
telluy mari/e: yılan iskeleti
telp: düşme sesi
telqeraf/e: telgraf
telqin/e: talkın, ölüyü gömdükten sonra mezar başında imamın söylediği dinsel sözler ve dua
telqin dayiş: talkın vermek
telu/e: b. tellu
telxıraf/e: telgraf
tem/e: istek, eğilim, niyet
tema: tamahkarlık, cimrilik
temafilı/d: otomobil vb. motorlu taşıt
temam: 1)tamam 2)yetişkin kişi, 3)büyük olmak
temam bıyayiş: 1)tamamlamak, tamam olmak 2)büyümek
temamen: tamamen
temamila: temamiyle
temami ra: temamen, tümüyle
temam kerdış: 1)tamamlamak, tamam etmek 2)büyütmek
temas/e: temas
temas kerdış: temas etmek, ilişki kurmak
temaşe/e: 1)temaşa 2)ilginç 3)çok
temaşe kerdış: seyretmek
temaşır/e: tebeşir
tembel/e: tembel
tembeley: tembellik
tembelı/d: tembel kız veya kadın
tembur/e: tambur
tembur cenayiş: 1)tambur çalmak, saz çalmak 2)gürültü patırtı etmek
tembure: tambura, bir çalgı
temeh/e: 1)tamahkar, açgözlü 2)açgözlülük
temel/e: temel, binanın temeli
temey kerdene: b. temên kerdış
temezi/d: ipekli ve renkli bir çeşit poşu olup kadın başlığı olan kofiye sarılarak da kullanılır
temê...bıyayiş: eğilimi olmak, niyeti olmak
temên/e: tembih, öğüt
temên gırewtış: öğüt tutmak
temênkerda/d: tembihli, tembihlenmiş olan
temênkerde/e: b. temênkerda
temên kerdış: tembihlemek
teminat/e: teminat, güvence
temin kerdış: temin etmek, sağlamak
temiz/e: temiz

temiz bıyayiş: temiz olmak, temizlenmek
temiz kerdış: temizlemek
temmuz/e: yazın en sıcak döneminde tiz bir ses çıkararak öten bir böcek
temmuzı/d: temmuz ayı
temsil/e: temsil, söz gelişi, misal
temtene/e: tentene, dantel
temuz: temmuz ayı (b. temmuzı)
temuz: temyiz
temuz kerdış: temyiz etmek
temzi/d: b. temezi
ten/e: 1)kişi 2)tane
tena: yalnız, tek, yalnızca
tenayey: yalnızlık
tenca/d: evlere yakın olup bazı sebzelerin de ekilebildiği arazi, çöplük
tencıra/d: tencere
tencıre/e: tencere
tendûrı/d: tandır
tene: 1)tane 2)biraz 3)tohum 4)tahıl
tenefus/e: teneffüs
teneke/e: teneke
teneki: biraz
teney/d: is
teneyê: biraz
tenezul/e: tenezzül
tenezul kerdış: tenezzül etmek
tenê: 1)biraz 2)bir tane 3)yalnız
tenê kı mend: 1)neredeyse, az daha, az kalsın 2)bir süre sonra, az sonra
tenêna: biraz daha
teng/e: 1)dar 2)binek veya yük hayvanının kolanı
tengane: 1)darlık 2)sıkıntılı durum
teng bıyayiş: dar olmak, daralmak
tenge: dar, darlık
tenge de mendene: darda kalmak
tengey:1)darlık 2)tahammülsüzlük
tengê xwı şıdênayiş: 1)doyasıya yemek-içmek 2)sıkıca giyinip kuşanmak
tengı dı mendış: darda kalmak
teng kerdış: daraltmak, darlaştırmak
tenı/d: vucut, sırt (**tena xwı dês darıtış**: sırtını duvara yaslamak)
tenı: tahıl (b. tene)
tenık/e: ince
tenık bıyayiş: incelmek, ince olmak
tenıkey: incelik
tenık kerdış: inceltmek, ince yapmak
teni: yalnız, yalnızca
teni bıyayiş: yalnız olmak
tenke/e: b. teneke
tentene/e: tentene, dantel
tenurı/d: tandır (b. tendûrı)
tenya: 1)yalnız 2)sadece
tenzilat/e: tenzilat, indirim
tep : küt (sesi)
tepa: geri, geriye
tepa ageyrayiş: geriye dönmek
tepe/e: tepe
tepıka sılli/d: tezek, sığır pisliği
tepıkı/d: içi boş şişkinlik, şiş
tepıştış: b. tepiştış
tepia/d: geriye, geri (b. tepya)
tepişıyayiş: tutuşmak; tutulmak, yakalanmak
tepiştış: tutmak, yakalamak
tepiya: sonra, geriye

tepsi/d: tepsi
teptepık: içi boş şişkinlik, şiş
teptepık: büyük altın tanesi
teptepık qerefıyayiş: ödü kopmak, çok korkmak
tepya: 1)sonra, -den beri 2)geri
tepya verdayıne: geri bırakmak
teq: tak (sesi)
teqa/d: duvarın iç tarafındaki küçük boşluk, duvarın iç tarafındaki pencere
teqawut/e: emekli
teqawutey: emeklilik
teqawut bıyayiş: emekliye ayrılmak
teqayiş: 1)çatlamak, patlamak, infilak etmek 2)çok öfkelenmek
teqdiri ilahi: takdiri ilahi, Allah'ın takdiri
teqênayiş: b. teqnayiş
teqıl/e: ağırlık, sıklet
teqılgıran/e: vücutça ağır olan, davranışları yavaş olan, yavaş davranan, hantal
teqılsıvık/e: davranışlarında atik olan, çabuk hareket edebilen veya koşabilen
teqi: patlama sesi, tak
teql: b. teqıl
teqla/d: takla
teqla eyştış: takla atmak
teqlê xo...ser darıtış: ağırlığıyla (bir şeye) yüklenmek, -e yaslanmak
teqnayiş: 1)patlatmak, çatlatmak 2)çok kızdırmak
teqo pa nayiş: (pat diye) -e silah sıkmak
teq req: tak tuk, gürültü patırtı
teq req kerdış: tak tuk diye ses çıkarmak
teqsim/e: taksim, bölüştürme
teqsim kerdış: bölüştürmek
teqsir/e: taksir, kusur, kısıntı
teqsir kerdış: bir şeyi yapabildiği halde yapmamak, esirgemek
teqsit/e: taksit
teq û tuq: tak tuk (sesi)
teqwa/d: takva, dinin yasakladığı şeylerden kaçınma
teqwim/e: takvim
teqwiye/e: takviye
teqwiye kerdış: takviye etmek
teqyayiş: b. teqayiş
tera: -den, -e, ona, ondan (b. tıra)
tera/d: b. teyara
tera kerdış: kesmek, koparmak (b. dırra kerdış)
terampe/e: trampa
terampe kerdış: trampa etmek
teraqı/d: b. terraqı
terarık/e: hazırlık
terarıkê xo dıyayiş: hazırlığını yapmak, hazırlığını görmek
terarıkê xo kerdış: hazırlığını yapmak, tedbirini almak
terarıkê xo veynayiş: hazırlığını görmek, hazırlığını yapmak
teraş/e: tıraş
teraş bıyayiş: tıraş olmak
teraş kerdış: tıraş etmek
terawih-i: teravih namazı
terazı/e: terazi
terazû/e: terazi
terbê/e: b. terbiye
terbê dayiş: b. terbiye dayiş
terbê gırewtış: b. terbiye gırewtış
terbê kerdış: b. terbiye kerdış

terbêsız/e: b. bêterbê
terbiye/e: terbiye
terbiye dayiş: terbiye vermek, terbiyelendirmek, uslandırmak
terbiye gırewtış: terbiye almak, terbiyelenmek, uslanmak
terbiye kerdış: terbiye vermek, terbiyeli olmasını sağlamak
terbiyesız/e: b. bêterbê
Tercan: bugün Erzincan'a bağlı bulunan Tercan İlçesi
tercih/e: tercih
tercih kerdış: tercih etmek
tercuman/e: tercüman
tercumaney: tercümanlık
tercume/e: tercüme, çeviri
tercume kerdış: tercüme etmek, çevirmek
teref/e: taraf
tereftar: taraftar, yandaş
tereftarey: taraftarlık
tereknayiş: terk etmek, bırakmak
tereqnayiş: sohbet etmek, şaka yapmak, gülecek ya da güldürecek biçimde konuşmak
teres/e: korkak
teresbav/e: herif,"namert herif", "behey adam!" anlamlarında kullanılan bir sözcük
teresek/e: korkak, korkakça davranan kişi
teresekey: korkaklık
teresey: korkaklık
tereşıyayiş: 1)derisi ya da kabuğu soyulmak 2)budanmak
tereşnayiş: (ağacı) budamak (b. terrışnayiş)
tereyiş: b. terıyayiş
terfi/e: terfi
terfi kerdış: terfi etmek
terfi pa kerdış: terfi takmak
terfiye/e: terfi
terhı/d: tınaz, ekin yığını
terhı/d: kayalıklardaki doğal barınak, sığınak
terhis/e: terhis
terhis bıyayiş: terhis olmak, askerliği bitirmek
terıknayiş: terketmek
terıknayiş: çatlatmak
terıne/e: tarhana
terıqnayiş: b. tereqnayiş
terışnaya/d: budanmış olan
terışnaye/e: b. terışnaya
terışnayiş: b. terrışnayiş
terıyayiş: yontulmak, kazıma işine konu olmak
teriqet/e: tarikat
Terjal/e: Deccal
terk/e: terk
terk/e: çatlak
terkaye/e: çatlak, çatlamış olan
terkayiş: çatlamak, yarılmak
terke/e: ekin
terkê...dayiş: terk etmek
terkê dina biyayiş: yerini yurdunu terketmek
ter kı: yeter ki, sadece
terkisela: serseri, başıboş kişi
terkiweten/e: vatanını terketme, vatanını terkeden
terk kerdene: terk etmek
terk kerdış: terk etmek
terknayene: b. tereknayiş
terlık/e: terlik
term/e: ceset, ölü, leş
tern/e:yaş, kuru olmayan, taze
terne/e: b. terıne

terney: yaşlık, tazelik
tern û cıwan/e: gencecik, çok genç
tern û cıwanı/d: b. tern û cıwan
ternza/d: yeni doğuran, yeni doğurmuş olan
terrafı/d: ateş yığını, küllenmeye yüz tutmuş ateş yığını
terrampe/e: b. terampe
terraqı/d: sohbet, güldürücü konuşma
terraqçi/e: güldürücü konuşan, şakacı, sohbeti tatlı olan kişi
terreqnayiş: b. tereqnayiş
terrıqıyayiş: kızarıp gevrek hale gelmek, kavrulmak
terrıqnaya/d: kızartılıp gevrek hale getirilen, kavrulan
terrıqnaye/e: b. terrıqnaya
terrıqnayiş: kızartıp gevrek hale getirmek, kavurmak
terrışnaya/d: budanan
terrışnaye/e: b. terrışnaya
terrışnayiş: 1)(ağacı) budamak 2)derisini hafifçe sıyırıp soymak
ters/e: korku
tersaya/d: b. tersaye
tersaye/e: korkmuş, korkak
tersayene: korkmak
tersayiş: korkmak
tersdê...ver: ...korkusundan
tersi ver: korkudan, korkudan ötürü
tersnaya/d: korkutulmuş olan, korkutulan
tersnaye/e: b. tersnaya
tersnayiş: korkutmak
tersok/e: korkak
tersokın/e: korkak
tersokını/d: korkak kız veya kadın
tersonek/e: korkak
terş/e: davar veya sığır sürüsü
terş û dewar: sürü, davar
terta/d: yontuk, yontulmuş olan, sıyrılmış olan
terte/e: b. terta
tertele/e: yağma malı, yağma
tertış: yontmak, silip sıyırmak, kazımak
tertib/e: tertip, düzen, dizi
tertibat/e: tertibat, dizge, araç gereç hazırlığı
terviye: b. terbiye
terz/e: tarz, biçim
terzi/e: terzi
terzixane/e: terzihane
terziyey: terzilik
tesaduf/e: tesadüf, rastlantı
tesadufen: tesadüfen
tesadufi: tesadüfi
tesbit: tespit
tesbit kerdış: tespit etmek
tesdiq/e: tasdik, onay
tesdiq bıyayiş: tasdik olmak, tasdik olunmak
tesdiq kerdış: tasdik etmek, onaylamak
tesdiqname/e: tasdikname
teseli/d: teselli, umut
tesir/e: tesir, etki
tesisat/e: 1)tesisat, döşem 2)araç gereç
teskere/e: tezkere, askerliği bitirme belgesi, resmi izin belgesi
teskere gırewtış: tezkere almak, askerliği bitirme belgesi almak, askerliği bitirmek
teskere vıstış: zorunlu askerlik süresi bittiği halde istekli olarak as-

keri görevde çalışmaya devam etmek
tesli/d: teselli, umut (b. teseli)
tesli kewtış: umudu kesilmek
teslim: teslim
teslim bıyayiş: teslim olmak, teslim edilmek
teslim kerdene: teslim etmek
teslim kerdış: teslim etmek
tesli vıstış: umudunu kesmek
teşbih/e: 1)teşbih, benzetme 2)örnek, misal
teşebus kerdış: teşebbüs etmek, girişimde bulunmak
teşekur kerdış: teşekkür etmek
teşkere/e: teskere,"yapılarda gereç taşımada kullanılan dört kollu ve iki kişinin taşıdığı tahta araç„
teşkilat/e: teşkilat
teşkil bıyayiş: teşkil olunmak, teşkil edilmek, kurulmak
teşkil kerdış: teşkil etmek, kurmak
teşqele/e: b. teşxele
teşt/e: teşt, büyük leğen
teştare/e: öğlen
teşti/d: öğle yemeği
teşwiq kerdış: teşvik etmek
teşxele/e: kargaşa, hır gür, vurtut
tet/e: (çocuk dilinde) el
tetbiq/e: tatbik, uygulama
tetbiqat/e: tatbikat, uygulama
tetbiq kerdış: tatbik etmek, uygulamak
teterxan/e: çok üzülen, kahrolan, bunalan
teterxan bıyayiş: kahrolmak, çok üzülmek, bunalmak
teterxan kerdış: kahretmek, çok üzmek, bunaltmak
tetun/e: tütün
tetû/e: b. tetun
teva: b. teba
tever: b. teber
tevera verdayene: dışarda bırakmak (b. tebera verdayiş)
teverıke: b. teberık
tever kerdene: b. teber kerdış
tevger/e: hareket, davranış
tew: hiç, kesinlikle
tew: "ah keşke", "vay be!", "ya, elbette" anlamlarında kullanılan bir ünlem
tew: b. tewı
tewa: b. teba
tewaf/e: tavaf, kutsal bir şeyi ziyaret etme
tewaf kerdış: tavaf etmek, kutsal bir şeyi ziyaret etmek
tewa gani/d: can derdi, can acısı
tewa...gırewtış: ...derdine düşmek, ...için endişelenmek
tewa seri/d: baş ağrısı, baş sızısı
tewa xwı gırewtış: kendi derdiyle uğraşmak, kendisi için endişelenmek, can derdine düşmek
tewayiş: ağrımak
tewbe/e: tövbe
tewellud/e: tevellüt, doğum tarihi
tewgıran/e: ağrısı şidetli olan, dertli
tewı/d: 1)sancı, ağrı, sızı 2)ateşli hastalık nöbeti, sıtma
tewı gırewtış: 1)ağrısı tutmak, hastalık nöbeti tutmak 2)endişelenmek, derdine yanmak
tewı gırotış: b. tewı gırewtış
tewır tür, çeşit

tewır bı tewır: çeşit çeşit, türlü türlü
tewıri: bir çeşit, tuhaf
tewırina: bir başka çeşit, değişik
tewırna: b. tewırina
tewiştış: b. tebiştış
tewli: ile, birlikte
tewq/e: boyna geçirilen halka, tasma, tavk
tewqı/d: ekmek sacı
tewqna'let/e: kimi inançlara göre lanetlenmiş olanın boynuna geçirilen halka
tewr: ile, birlikte (b. tewli)
tewr: en, en fazla, daha da
tewranıye/d: bir hastalık
Tewrat/e: Tevrat
tewre/e: torba
Tewrêz: Tebriz
Tewricye: b. Tewrêz
tewr teber: en dıştaki, tam dıştaki, en dışarda olan
tewş: ters, aksi, tuhaf
tewşeyiş: b. tebişıyayiş
tewşkani: tuhaf olarak, acayip bir şekilde, ters biçimde
tewtıhıyayiş: sendelemek, dengesini yitireyazmak
texir/e: tehir, gecikme, geciktirme
texir bıyayiş: tehir edilmek, ertelenmek
texir kerdış: tehir etmek, ertelemek
texliya/d: tahliye, tutukluyu salıverme
texliya bıyayiş: tahliye olunmak, tahliye edilmek
texliya...dayiş: tahliyesini kararlaştırmak
texliya kerdış: tahliye etmek
texmin/e: tahmin
texminan gore: tahminen, tahmin edildiğine göre
texminê...kerdış: -den kuşkulanmak, tahmin etmek
texmini: tahmini
texmini reydı: tahminen, tahmin ile
texmin kerdış: tahmin etmek
texminki: tahmini, tahminen
texsi/d: taksi
texsir: b. teqsir
text/e: 1)taht (padişah veya kral tahtı) 2)üzerinde yatılan tahta divan
texta/d: tahta
texta...kemi bıyayiş: tahtası eksik olmak
texta serey...kemi bıyayiş: b. texta kemi bıyayiş
textequrusi/e: tahtakurusu
textıkı/d: küçük tahta
tey: beraberinde, birlikte
tey: içinde (b. tede)
tey/d: dardağan
teyar/e: büyük, iriyarı (**teyari mendış**: uzunboylu ve iriyarı olmak)
teyara/d: uçak
teybı/d: teyp
teyemmum kerdış: teyemmüm etmek
teyerı/d: dardağan ağacı
teyi: ile, birlikte
teyi berdene: birlikte götürmek
teyl/e: ince uzun şeritler halindeki dallarıyla yeri kaplayan bir bitki
teyl/e: tel, telgraf

teyl antış: telgraf çekmek
teylı/d: dikiş
teylı todayiş: dikiş için iğneyi batırıp çıkarmak
teyl kaş kerdış: telgraf çekmek
teyn: b. tayn
teyna: b. tenya
teyncı/d: koruk
teynıya: yalnız (b. tenya)
teyr/e: kuş
teyrek/e: kuş
teyrekı/d: dişi kuş
teyrı/d: dişi kuş
teyrıke: yağan dolu
teyrıke/d: dişi kuş
teyrıkı/d: b. teyrıke
teyr û tebur: kuş türünden olan hayvanlar
teyr û tûr: b. teyr û tebur
teysan/e: b. teyşan
teyş/e: susama, susamışlık
teyşan/e: susamış olan
teyşan bıyayiş: susamak
teyşaney: susamışlık
teyşan kerdış: susamasına neden olmak
teyşo/e: b. teyşan
teyştı merdış: aşırı derecede susamak, ölesiye susamak
tey vetış: farkına varmak, hissetmek
teze/e: taze, körpe, genç
teze bıyayiş: 1)taze olmak 2)genç olmak 3)yenilenmek
teze kerdış: tazelemek, yenilemek
tezeyey: b. tezeyi
tezeyi: 1)tazelik 2)gençlik
tezminat/e: tazminat
tê-: birbirine, birlikte anlamlarını veren bir önek
têare: bir araya, bir arada (b. têhetı)
têbesta/d: şık, giyinik olan kız veya kadın
têbeste/e: b. têbesta
têbestış: giydirmek
têbın: alt altta, alt alta
têbına kerdış: alt alta sokuşturmak, birini diğerinin altına koymak
tê bırnayiş: rasgele kesmek, kesiştirmek
têc/e: b. têj
tê cêra bıyayıne: birbirinden ayrılmak
têcir/e: tacir, tüccar
tê darıtış: birbirine dayamak, birbirine katmak
tê dayiş: 1)karıştırmak 2)tepletmek, yerinden oynatmak (b. têw dayiş)
têdest kewtış: elele tutuşmak
têde: hep, hepsi, beraber
tê de: içinde (b. teder)
têdest: el ele
têdest dı: el elde, el ele
têdesta: el ele, birbirinin elinden
têdestı: el ele, birbirinin elinden
têdestı antış: birbirinin elinden çekmek, çekiştirmek
têdı: hep, hepsi, beraber (b. têde)
tê dıma: ardarda, peşpeşe, birbirinin peşısıra
têdımı: b. têdıma
têdır: hepsi (b. têde)
tê dıyayiş: 1)karıştırılmak 2)tepletilmek
têdine: hepsi, tümü, hepsini

têdini: hepsi, hepsini (b. têdine)
tê elawıtış: 1)birbirine katmak, birlikte yoğurmak 2)perişan etmek
tê elawıyayiş: 1)birbirine katılıp yoğrulmak 2)mecaz olarak: perişan edilmek
têfek vıstış: 1)birbirine katmak 2)hepsine birden söylemek veya vurmak
tê finayiş: 1)birbirine katmak 2)kızıştırmak
tê geyrayiş: teplenmek, oynamak, kıpırdamak, hareket etmek
tê hefılnayiş: birbirine katıp sıkarak deforme etmek, altüst edip yoğururcasına karıştırmak, şeklini bozmak
têhetı: yanyana, bir arada
têj/e: savrulup sapından ayrılmış olan buğday yığını
têj: 1)keskin 2)sivri
têj bıyayiş: 1)keskinleşmek, keskin olmak 2)sivrilmek, sivri olmak
têjey: keskinlik, sivrilik
têjêr: daha keskin, daha sivri (bıçak, balta vb. eşya için kullanılır)
têjık/e: sivri uç, ucu sivri olan odun veya tahta parçası
têjıkın/e: sivri uçlu olan
têjir/e: tüccar, tacir
têj kerdış: 1)keskinleştirmek 2)sivriltmek, bilemek
tê kerdış: 1)derleyip toplamak, hazırlamak, düzenlemek 2)birbirine katmak
tê kewtış: 1)(ateş) tutuşmak, iyi yanmak 2)(ekin) boy atmak, iyi gelişmek
têkıl: karışma
têkıl bıyayiş: karışmak, alakadar olmak, ilişmek
têkıley: b. têkıli
têkıli: ilişki, alaka, karışım, karışma
têl/e: tel
têlewe der: yanyana, bir arada
tê medı: "hiç sorma", "sorma gitsin", "karışma!", "dokunma" anlamlarında kullanılan bir deyim
têmıyan: içiçe, birlikte
têmıyan bıyayiş: karışmak, birbirine karışmak
têmıyan kerdış: 1)birbirine karıştırmak, birbirine katmak 2)düzgünce katlayıp kaldırmak (b. têmıyan nayiş)
têmıyankewta/d: b. têmıyankewte
têmıyankewte/e: karmaşık, karışık, düzgün olmayan
têmıyan kewtış: birbirine karışmak, birbirine girmek
têmıyan nayiş: birbirinin içine koymak, iç içe koymak, katlayıp düzenlemek
têmıyo kerdış: b. têmıyan kerdış
têmıyo kewtış: b. têmıyan kewtış
têni: tane
têpa: b. tepa
têpey: art arda, birbirinin arkasından
têpey gınayiş: yığılmak, birikmek, art arda dizilmek
têpey gunayiş: b. têpey gınayiş
têpey kerdış: rasgele döverek sıkıştırmak (kişi için kullanılır), birbirine katmak
têpey kewtış: 1)birbirine destek

olmak, birbirini desteklemek 2)birlikte gelmek veya gitmek
têpey nıştış: art arda binmek, birbirinin arkasında (hayvana) binmek
têpey ra: art arda, arka arkaya
têpey ra kewtış: birbirine dolanmak
tê qesıyayiş: kesilmek, doğranmak
tê qesnayiş: rasgele kesmek, doğramak
têqest kewtış: birbirine karşı inatlaşmak, birbirinin inadına davranmak, yarışmak, rekabet etmek, karşılıklı olarak kasıtlı davranmak
têqını nayiş: birbiriyle cinsel yaklaşmada bulunmak, sikişmek
têqırrıkı kewtış: sertçe münakaşa etmek, kavga edercesine münakaşa etmek, hırlaşmak
têqiy nayiş: b.têqını nayiş
têq têq: kahkaha
têq têq hewayiş: kahkaha atarak gülmek
tê ra: birbirine, birbirinden
tê ra bıyayiş: kızışmak, (olay) çıkmak
tê ra çarnayiş: döndürüp dolaştırmak, elde dolaştırmak
tê ra geyrayiş: birçok kişinin hareket halinde olması, karışık şekilde gidip gelmek
tê ra kerdış: birbirine katmak, birbirine sokmak, kızıştırmak
tê ra pıstene: sarmak, sarmalamak
tê ra pıştış: sarmak, sarmalamak
tê ra şiyayiş: 1)birbirine girmek 2)güreşmek
têreydı: birlikte
têreydı mazi û gezi çinayiş: arkadaş olmak, haşır neşir olmak, samimi olmak anlamlarında kullanılan bir deyim
tê rı dı: yüz yüze
tê rı kerdış: yüzleştirmek
tê rı kewtış: yüz yüze gelmek, yüzleşmek
tê rı vıstış: yüzleştirmek
tê ro: birbirine
tê ro çarnayiş: b. tê ra çarnayiş
tê ro pêşıyayiş: birbirine sarılmak
tê ro şıyayiş û ameyiş: karışık şekilde gidip gelmek, iç içe girmek
têsa: b. têşan, teyşan
têsa bıyayıne: b. teyşan bıyayiş
têsan: b. têşan, teyşan
tê sawıtış: birbirine sürtmek, sürtüştürmek, ovuşturmak
tê sawıyayiş: birbirine sürülmek, birbirine bulaşmak
têser dı: üst üstte, birbiri üzerinde
têser dı kerdış: üst üste asmak, üst üstte giymek
têser dı qelebıyayiş: üst üstte yatmak, üst üste devrilmek, birbirinin üzerine yıkılmak
têser dı qelebnayiş: üst üste yatırmak, üst üste devirmek, birbiri üzerine yıkmak
têsere bıyayiş: birbirine eklenmek, uç uca eklenmek
têsere kerdış: birbirine eklemek, uç uca eklemek
têser nayış: birbirinin üzerine koymak, birbirinin üzerine bırakmak

têserra kerdış: üst üste sokuşturup dizmek
têserra kewtış: birbiriyle cinsel ilişkide bulunmak
têserro dayiş: birbirinin üzerine yıkmak, üst üste devirmek, birbirinin üzerine devirmek
têşan: susayan, susamış olan (b. teyşan)
têşanayiş: sallamak, silkmek
têşaney: susamışlık, susuzluk, susama (b. teyşaney)
têşaneyiş: sallanmak, titremek
têtewr kerdış: birbirine karıştırmak
têv dayinı: karıştırmak
têvera kewtış: birbiriyle karşılaşmak
têver dı: yanyana
têverıkı: kucak kucağa
têverıkı kewtış: kucak kucağa yatmak, kucak kucağa gelecek şekilde düşmek
têver kerdış: birbirinin önüne katmak, birbirinin yanına koymak
têver nayiş: 1)birbirinin yanına veya önüne koymak, dizmek 2)sertçe tartışmak 3)iyice düşünmek, ölçüp biçmek 4)karşılaştırmak
têvero: yanyana, birbirinin yanısıra
têvero nayiş: 1)birbirine dayayarak dikmek 2)kıyaslamak, karşılaştırmak
têvero şeyiş: 1)yanyana gitmek 2)birbiriyle yarışmak 3)ödeşmek
têvero şıyayiş: 1)birbirinin yanına sokuşmak 2)birbiriyle yarışmak 3)yanyana yürümek
têverradı: kucak kucağa
têvırad: b. têverradı
têvırare: kucak kucağa
têvırare kerdış: kucak kucağa bırakmak, yanyana bırakmak
tê vıstış: 1)birbirine katmak 2)(ateş) yakmak (sönmesine engel olmak)
têw dayiş: karıştırmak (b. têv dayinı)
têwerte kerdene: birbirine katmak
têwo dayiş: 1)karıştırmak (b. têv dayinı) 2)tepletmek
têyna: b. tena
tı: sen
tıb/e: tıp
tıb'et/e: tabiat, huy
tıb'et gırewtış: huy edinmek, alışmak
tıb'et kerdış: alışkanlık haline getirmek, huy edinmek
tı çı zani: "bir bilsen", "bilemezsin", "bilmiyorsun", "ne biliyorsun?", "nereden bileceksin?" anlamlarına gelebilen bir söz
tıfang/e: tüfek
tıfaye: ateş yakılan ocak (b. kuçlan)
tıfê adıri/e: ateş yakılan ocak (b. kuçlan)
tıfıl: küçük çocuk
tıfıng/e: tüfek
tıfong/e: b. tıfıng
tıftıkı/d: keçeden yapılan bir külah çeşidi
tı herrı fini 'ard nêgêna: "iğne atsan yere düşmez", "tıklım tıklım

dolu" anlamında bir deyim
tı herrı fini 'ard nêkwena: b. tı herrı fini 'ard nêgêna
tıkê: az, azıcık, biraz
tıkêki: azıcık, birazcık
tıkê mend: az daha, az kalsın
tıkêna: biraz daha, az daha
tıki: az, biraz (b. tıkê)
tıkina: biraz daha, az daha (b. tıkêna)
tıktık: tıkırtı
tıkûtena: yapayalnız, yalnızca
tıl/e: tepe, küme, yığın
tılili/d: zılgıt
tıll/e: b. tıl
tıllahi: tallahi
tılsım/e: tılsım
tım: daima, her zaman, devamlı
tımafil: otomobil (b. temafilı)
tımanê kırri: şort, külot, kısa don
tımanê lenglengı: bir bitki adı
tımanê qoli: şort, külot, kısa don
tıman-i: don, pijama
tı me vajı kı: meğer, meğerse; deme ki, sanma ki
tımo: sürekli, devamlı, hep, her zaman
tımo aya kı: nasıl olsa, madem ki
tımo ayo kı: b. tımo aya kı
tımoni leglegı: b. tımanê lenglengı
tımo oyo kı: b. tımo aya kı
tımoyın: her zamanki
tımûtım: sürekli, devamlı, her zaman
tınê: sadece, salt (b. tena)
tıng: tıngırtı
tıngayiş: tıngırdamak
tıpıya: sonra, geri (b. tepiya)
tıra: 1) -e, ona 2) -den, ondan, içinden 3)"şuna bak", "hele şuna bak!" anlamında hayret ve kızgınlık ifadesi olarak kullanılır
tıra ameyiş: 1) -den gelmek, -den akmak 2)elinden gelmek, yapabilmek
tıra bırnayiş: -den kesmek, ondan kesmek
tıra bıyayiş: 1) -den doğmak 2) -den olmak, yitirmek
tıra cıgırıyayiş: birisine kızmak, birisine küsmek
tıra çarnayiş: 1)içini dolaştırmak, içini gezdirmek 2)(su ve benzeri bir şeyle) çalkalamak
tıra çerayiş: sırtından geçinmek, otlanmak
tıra çinayiş: -den biçmek
tıradaya/d: sıvalı, sıvanmış olan
tıradaye/e: b. tıradaya
tıra dayiş: 1)sıvamak 2) -den vermek
tıra duri: 1)uzağında, -den uzak 2)"ondan uzaklaş!", "ondan sakın!", "ondan uzak dur!" anlamında sakınılması gerekeni belirten bir söz
tıra duri kewtış: bir şeyden uzaklaşmak
tıra gırewtış: -den almak
tıra hera geyrayiş: -den uzak gezmek, uzağında gezmek
tıra hera kewtış: -den uzaklaşmak, uzak düşmek
tıra hes kerdış: -i sevmek
tıra heybi kewtış: b. heybi kewtış
tıra hille bıyayiş: bir şeyden kuşkulanmak

tıra kerdış: 1)kesmek, koparmak (b. dırra kerdış) 2)içine sokmak, batırmak
tıra kewtış: 1) -den düşmek, düşmek 2)kaybolmak 3)çok fazla üşümek
tıra lomey bıyayiş: -den yakınılmak
tıra lomey kerdış: (birisinden) yakınmak
tıra ma'na vetış: -den anlam çıkarmak, anlam vermek
tıra mehrum bıyayiş: -den mahrum olmak, yoksun olmak
tıra mehrum kerdış: -den mahrum etmek, yoksun bırakmak
tıra mehrum mendış: -den mahrum kalmak, yoksun kalmak
tıra mendış: (bir işten) kalmak, arkada kalmak, geç kalmak
tıra mizzı ver xwı dayiş: bir şeyden çok korkmak, altına işercesine korkmak
tıra mizzı xwı ro kerdış: b. tıra mizzı ver xwı dayiş
tıra na'f dıyayiş: -den yarar görmek, faydasını görmek
tıra nayene: (odunu) ateşe vermek
tıra nayiş: 1)dokundurmak 2)kesmek, boğazlamak
tırane/e: tarhana
tıra nef'et deyiş: -den yarar görmek, faydasını görmek
tıra nıyayiş: 1)kesilmek 2)kendisine dokunulmak, kendisine yapışılmak
tıra pey: ondan sonra, ardından
tıra peyda bıyayiş: -den oluşmak, -den peydahlanmak
tıraqtorı/d: traktör
tıraş/e: tıraş
tıra şanayiş: üzerine serpmek, -e katmak
tıra şanıyayiş: üzerine serpilmek, -e katılmak
tıra şeyiş: b. tıra şıyayiş
tıra şıyayiş: 1) -e batmak 2) -den geçmek, -den gitmek 3)(kumarda) yitirmek
tıra tay: -den bazısı, bazısı, bazıları
tıra teber: dışında, hariç
tıra teber kerdış: 1)dışına çıkarmak 2)açığa çıkarmak, itiraf ettirmek
tıra vetış: -den çıkarmak, çıkarmak
tıra wardış: 1)(oyunda veya kumarda) utmak 2) -den yemek
tıra werdış: b. tıra wardış
tırawıta/d: çalıntı, çalınmış olan
tırawıte/e: b. tırawıta
tırawıtış: çalmak, hırsızlık yapmak
tırawıtox/e: çalan, hırsız
tırawıtoxı/d: b. tırawıtox
tıra xeyr dıyayiş: hayrını görmek
tıra xeyr viynayiş: hayrını görmek
tıra xwı kerdış: -den çekinmek
tırbêh-i: teravih (namazı)
tırbı/d: türbe
tırewı/d: turp
tıreya/d: kavrulmuş olan
tıreye/e: b. tıreya
tıreyiş: kavrulmak
tırê: acaba
tırênaya/d: kavrulmuş olan

tırênaye/e: b. tırênaya
tırênayiş: kavurmak
tırêq'am/e: kamu malı, herkesin gelip gittiği yol
tırêqet/e: tarikat
tırıng: sertçe vurunca çıkan ses
tırıngi: sertçe vurunca çıkan ses, tıngırtı
tırıtene: çalmak, hırsızlık yapmak
tırıtış: çalmak, hırsızlık yapmak (b. tırawıtış)
tırıye/d: b. tırri
Tırk/e: Türk
tırkê: bazı yörelerde erkeğin karısına seslenirken kullandığı bir hitap etme sözcüğü
Tırkı/d: Türk (kız veya kadın)
Tırkıstan/e: Türklerin oturduğu ülke, Türk ülkesi
Tırki/e: Türkçe
Tırkiya/d: Türkiye
Tırkman/e: Türkmen
tırm/e: b. term
tırni kerdış: yersiz olarak kızıp küsmek
tıro: -e, -den
tıro ameyiş: 1) -den gelmek, içinden çıkmak 2)(bitki veya ot) bitmek
tıro cenayiş: içine sokmak, batırmak, daldırmak
tıro çarnayiş: içini gezdirmek, içinde dolaştırmak
tıro kerdış: 1)sokmak, batırmak, daldırmak 2)yutmak 3)(saç vb) taramak
tıro kewtış: çökmek, göçmek (dam, vb. için kullanılır)
tıro şeyiş: b. tıro şıyayiş
tıro şıyayiş: 1)içine girmek, batmak 2)içinden gitmek, içinden geçmek 3)yutulmak
tıro vejıyayiş: 1)tırmanmak 2)çıkmak
tıro vetış: içine batırıp çıkarmak, daldırıp çıkarmak
tırr: yellenme esnasında çıkan ses
tırral/e: tembel, çalışmayan, çalışmayı sevmeyen
tırraley: tembellik, çalışmama
tırrêz/e: dokuz taş, dört taş, dama vb. oyunların genel adı
tırri/d: koyun kuyruğu
tırro/e: kişinin bir şeye yaramadığını ve değersiz olduğunu ifade etmek için-hakaret olarak-kullanılan bir sözcük
tırs/e: b. tırş
tırs/e: kalkan
tırs û kalme: kılıç-kalkan oyunu (İki kişinin karşılıklı olarak vuruştuğu bu oyunda, günümüzde hakiki kılıç ve kalkan kullanılmamaktadır. Oyuncu, kalkan yerine bir eline aldığı ayakkabılarını kullanır, diğer elinde ise rakibine vurmak için kullandığı ince, uzun ve yaş bir değnek bulundurur.)
tırş/e: ekşi
tırşı/d: 1)ekşi 2)ekşili bir yemek
tırşıngı/d: bir bitki adı
tırşı wardış: 1)düğün sahibi ailenin genellikle düğünün bitişinde hazırladığı yemeği (topluca) yemek 2)mecaz olarak: (birisinin) düğününü yapmak
tırşo/e: turşu
tırşo ronayiş: turşu kurmak

tırş û tılloq: çok ekşi, aşırı derecede ekşi
tırtene: b. tırıtene
tır tır: tir tir, tiril tiril
tır tır recefıyayiş: tiril tiril titremek
tırtox/e: çalan, hırsız (b. tırawıtox)
tıştare/e: öğlen (b. teştare)
tı vana: 1)sanki, sanırsın ki, dersin ki, adeta 2)acaba
tı vani: 1)sanki, sanırsın ki, dersin ki, adeta 2)acaba
tı vani qey: sanki, sanırsın ki
tıx: bir şeyi başaramayan ya da mağlup olan kişiye hitaben "işte böyle yenilirsin!", "nasılmış gör!" anlamında kullanılan bir sözcük
tıya: bura, burası, burda
tız: keskin, kızgın (b. tuj)
tız kerdene: kızıştırmak
tızbe-y: b. tızbêhı
tızbêh/e: namazda okunan dualar veya söylenen dinsel sözler
tızbêh antış: "sübhanellah" diyerek Allahı yüceltmek, tespih çekmek
tızbêhı/d: tespih
tic: güneş ışını (b. tije)
ticaret/e: ticaret
ticari: ticari
tıcı/d: güneş ışını, güneşli hava
tih: "tüh!", "yazıklar olsun!" anlamında kullanılan bir hayıflanma ve kızgınlık ifadesi
tihe: b. tih
tije/d: güneş ışını, ışın
tijı/d: ışık, güneş ışını (b. tije)
tik/e: dik
till: bilenmiş, zağlı, keskin, bir yere sürülerek düzleştirilen
till kerdış: bilemek, keskinleştirmek, bir yere sürerek düz hale getirmek
timar/e: tımar
timar kerdış: tımar etmek
timarxane/e: tımarhane
tinca telay: ısıtıcı güneşli hava, alabildiğine ısıtan güneş ışınları, çok sıcak
tıncı/d: 1)güneş ışını 2)güneşlik, güneşleme yeri 3)güneşli hava
tıncın/e: güneşli
tip/e: tip
tipıya: b. tepya
tiqetiq: b. tiqtiq
tiqtiq: kahkaha sesi, kahkaha
tiqtiq huwayiş: kahkaha atarak gülmek
tiratiro/e: tiyatro
tir /d: dam direklerinin üzerine sıralandığı ana direk, kiriş
tire/d: b. tırı
tirêj/d: ışın, güneş ışını, ışık hüzmesi
tirı/d: 1)ok 2)oklava
tırı/d: sızı, aniden başlayan sızı
tırıj: ışın, güneş ışını, ışık hüzmesi
tırı kerdış: sızı yapmak, sızlamak, sancı yapmak
tırız/d: b. tırıj
tiri/d: 1)tığ 2)oklava
tirkeman/e: ok
tirkıman/e: b. tirkeman
tirkıvan/e: b. tirkeman
tirmar/e: ince bir yılan cinsi, ok yılanı
tir û bırini: ağrı-sızı, dert-acı
titık/e: en uç, en yüksek yer, zirve,

doruk
titıkan sero ronıştış: kalçalar yere değmeyecek biçimde çömelerek oturmak (b. tunci ra ronıştış)
tiya: bura, burası, burda
tizı/e: sesli osuruk
tizıker/e: 1)osurgan, çok yellenen kişi 2)tutarsız kişi, kaypak, değersiz kişi
tizı kerdış: 1)ses çıkaracak biçimde osurmak, yellenmek 2)çok tuhaf ya da kötü bir iş yapmak
tizıkerı/d: b. tizıker
tizi: b. tije
to: sen, sana
toa: b. teba
tobe/e: b. tewbe
to bıyayiş: sıvanmak (kol, paça vb. için kullanılır)
to dayiş: içine daldırıp doldurmak, daldırmak
tofan/e: tufan
toj: sivri, keskin (b. têj)
tojêr: daha sivri, daha keskin (b. têjêr)
tokerda/d: sıvanmış olan, sıvalı (kol, paça vb. için kullanılır)
tokerde/e: b. tokerda
to kerdış: 1)sıvamak (kol, paça vb. için kullanılır) 2)kaynatılmakta olan sıvı bir maddeyi kepçe veya kaşığa doldurup havalandırarak boşaltmak
tokerdox/e: 1)sıvayan (kol veya paçasını vb. sıvayan) 2)kaynatılmakta olan bir sıvıyı kepçe veya kaşığa doldurup havalandırarak boşaltma işini yapan kişi
tokerdoxı/d: b. tokerdox
tokme: bir yere topluca yığma; topluca, yığıntı
tol: boş
tol: acı (b. ta'l)
tole/d: b. tale
tolaz/e: hovarda, toyca davranışları olan kişi, serseri
tolên: boşluk
tol kerdene: boşaltmak
tollık: çiğ yenebilen bir ot
tomet: töhmet
tomır: b. tembur
tomofil: otomobil
tompız/e: ucu topuzlu olan sopa
tonekı/d: cep (b. tanekı)
tonı/d: ton, bin kilogramlık ağırlık
tontırot/e: ten türdiyot
top: 1)hepsi, tümü 2)toparlak, toplu 3)top (b. topı)
topaçı/d: topaç
topal/e: topal
topalek/e: hafifçe topal olan, aksayan
topaley: topallık
topalı/d: b. topal
top bıyayıne: toplanmak
top bıyayiş: toplanmak
topey têl/d: genellikle çaputtan yapılan bir çeşit top ve grupça sopa ile oynanan bir çocuk oyunu
to pêşeyiş: b. to pêşıyayiş
to pêşeyişê vengi: b. to pêşıyayişê vengi
to pêşıyayiş: sarılmak, bir şeye sarılmak
to pêşıyayişê vengi: sesin yankı yapması, (ses) yankı yapmak
topı/d: top

to pıştış: 1)sarmak, bir şeye sarmak 2)arkasından fırlatmak, ardından savurmak 3)yalan uydurmak, rasgele konuşmak
topız/e: topuz
top kerdene: toplamak
top kerdış: toplamak
top pêser kerdış: hepsini bir araya toplamak
toqe/e: b. towqe
toqı/d: ekmek pişirmek için kullanılan sac
toqmaq/e: tokmak
tor: en (b. tewr)
toraq/e: çökelek
torayene: cesaret etmek (b. efterayiş)
torbe/e: torba
tore/e: b. tewre
to rê: sana
torge/d: (yağan) dolu (b. tuwerge)
torgı/d: b. tuwerge
torgı dayiş pıro: b. tuwerge dayiş pıro
torın/e: babayiğit
to ri: sana (b. to rê)
torjen: b. tuwerzin
torjıle/e: (yağan) dolu (b. torsele)
torn/e: torun
tornavida/d: tornavida
tornı/d: (kız) torun
torpil/e: torpil
torpil kerdış: torpil yapmak
torrı/d: ağ
torsele/e: (yağan) dolu
tor şenık/e: en küçük, en ufak (kişi)
tor teber: b. tewr teber
tortor/e: doktor
torvık/e: torba (b. towre)
torzên/e: b. tuwerzin
torzin/e: b. tuwerzin
tose/d: b. tası
tosle/e: b. torsele
to vetış: içine daldırmak, içine daldırıp doldurmak
towa: b. teba
towbe/e: tövbe (b. tewbe)
towbe ca dı verdayiş: bir tarikata girmek üzere günahları için tövbe eden kişinin sonradan bundan cayarak tarikatın ve tövbe etmenin gereklerini yerine getirmemesi
towbe dayiş: 1)tövbe ettirmek 2)pişman ettirmek
towbe, giy miçıkı mı nowbe: "tövbeler olsun" analımnad pişman olmayı ifade eden ve çocukalarca kullanılan bir tekerleme sözü
towbe istifar: tövbe-istiğfar, günahları için tövbe etme
towbe kerdış: 1)tövbe etmek, pişman olmak 2)günahları için tövbe edip bir tarikata girmek
towkıli: tevekkeli, tesadüfe bırakma
towkıl ta'della: tevekkeltü tealellah, tevekkül, işi oluruna bırakma
towle/e: tavla, at ahırı
towq/e: b. tewq
towqe/e: saç tokası, toka
towqı/d: ekmek sacı
towqı/d: baş dönmesi (b. dewqı)
towqıf: tevkif
towqıf bırnayiş: tevkifine karar vermek, tevkifini kararlaştırmak
towqıf bıyayiş: tevkif edilmek, tutuklanmak

towqıf kerdış: tevkif etmek, tutuklamak
towqna'let/e: b. tewqna'let
towqna'let...mıl kewtış: günahı...boynuna girmek, vebali altında kalmak
towr: b. tewr
towre/e: torba
towre pû kerdış: içine saman, arpa vb. koyarak torbayı hayvanın (binek hayvanın) boynuna takmak
towre xwı mıl kerdış: dilenmek anlamında kullanılan bir deyim
towtıhıyayiş: b. tewtıhıyayiş
tox/e: tok, besili, kabına sığmayan
toxemiş bıyayiş: dokunmak (b. toxınmiş bıyayiş)
toxey: tokluk, kabına sığmazlık
toxey kerdış: kabına sığmazlık etmek, kibirlice davranmak, müsrifçe davranmak
toxım/e: tohum
toxınmiş bıyayiş: dokunmak
toxımlıx: tohumluk, damızlık
toy: az, bazı, biraz (b. tayn, tani)
toye: bazıları (b. tayn, tani)
toyê: biraz, bazıları (b. tayn, tani)
toyn: bazıları (b. tayn, tayne)
toyneki: birazcık, azıcık (b. tayeki)
toz/e: toz
toz bıyayiş: toz haline gelmek; tozlu olmak, tozlanmak, toz kapmak
toz gırewtış: tozlanmak, toz kapmak
tozın/e: tozlu
tozını/d: b. tozın
toz kerdış: tozutmak, toz çıkmasına neden olmak
toz û duman: toz duman
toz û tebaxı: toz toprak
trını/d: tren
tu: sen (b. tû, to)
tu: hiçbir şey, hiç
tub/e: b. tıp
tubı/d: tüp
tuc/e: b. tuj
tucar/e: tüccar
tucaret/e: ticaret
tucaret kerdış: ticaret yapmak
tucarey: tüccarlık
tue: sen (b. tû)
tuerge/d: b. tuwerge
tufıng/e: tüfek
tuf kerdış: tükürmek
tufong/e: b. tufıng
tufu: tuh, tüh
tuha: b. teba
tuj: 1)acı (biber acısı) 2)sivri, keskin
tuj/e: tunç
tujar/e: b. tucar
tujaret/e: b. tucaret
tujaret kerdış: b. tucaret kerdış
tujarey: b. tucarey
tuj bıyayış: acı olmak, acılaşmak
tujey: 1)acılık 2)sivrilik, keskinlik
tuj kerdış: 1)acılaştırmak, acı olmasını sağlamak 2)sivriltmek, keskinleştirmek
tuk/e: yüz hatları, beniz, surat, tip
tukan/e: b. dıkan
tu kerdış: tükürmek
tukes: hiç kimse
tukê...heremıyayiş: yüzünün görünüşü bozulmak, suratı ekşimek,

somurtmak, beti benzi solmak
tukme: b. tokme
tule/e: tuğla
tulı/d: b. tullı
tulı tulı: b. turlu turlu
tulle: davar ve sığır gibi hayvanların değiştirdikleri kıl veya tüyleri (b. tulle vıstış)
tulle eştış: b. tulle vıstış
tulle vıstış: davar ve sığır gibi hayvanların tüylerini dökmesi ve yenilemesi
tullı/d: geniş adım
tulli kerdış: adımlamak
tull perrayiş: tümüyle kesilip atılmak
tull pernayiş: tümüyle kesip atmak
tulpızıyayiş: şıklak olmak
tulpıznayiş: şıklak olmasına neden olmak, şıklak hale getirmek
tulumı/d: tulum, işçi tulumu
tulumpa/d: tulumba
tuman-i: don, tuman, pijama
tumı/d: ot vb. bitkilerin bir tanesi
tun: acı (biber acısı)
tunc/e: tunç
tunci: b. tunci ra
tunci dayiş: kalçaları yere değmeyecek biçimde çömelerek oturmak
tunci ra: çömelik durumda, kalçaları yere değmeyecek biçimde çömelme
tunci ra ronıştış: kalçaları yere değmeyecek biçimde oturmak, çömelmek
tunedi: sonradan görme, görgüsüz
tunekı/d: b. tanekı
tunıkı/d: b. tanekı
tuqlıki: takla
tuqlıki dayiş: takla attırmak
tuqlıki deyiş: b. tuqlıki dıyayiş
tuqlıki dıyayiş: kendisine takla attırılmak, (yuvarlanıp) takla atmak
tur/e: ağacın ince dalları, sepet örmekte kullanılan ince dallar
tura meybı/d: 1)üzüm teveğinin ince dalı 2)mecaz olarak: çok titreyen, titrek
turı/d: ağacın değnek inceliğindeki dalı
turı/d: tur, dolaşma, devir
turı eştış: tur atmak, dolanıp gelmek
turist/e: turist
turistey: turistlik
turistı/d: bayan turist
Turki: Türkçe (b. Tirki)
turlu turlu: türlü türlü
turr: b. tarr û turr
turre/e: tura, tuğra (b. yazı turre)
turturık: kuyruk gibi sarkan şey, kuyruksokumu
tusk/e: b. tuşk
tuşk/e: çepiç, bir yaşındaki erkek keçi
tuşkı/d: çepiç, bir yaşındaki dişi keçi
tut/e: çocuk, bebek, oğlan çocuğu
tut: b. tut bıyayiş
tut bıyayiş: dikilip durmak
tutı/d: küçük kız çocuğu, bebek
tutı/d: dilde meydana gelen kabartı
tutın/e: b. tutun
tutı zan ro hameyiş: dilin ucunda

kabarcık şeklinde şişkinlik meydana gelmesi
tut kerdış: dikilip durmasına neden olmak
tutun/e: tütün
tuwa: b. teba
tuwerge/d: (yağan) dolu
tuwerge dayiş pıro: dolunun ürüne zarar vermesi
tuwerı/d: dut ağacı (b. tuyerı)
tuwersele/e: (yağan) dolu
tuwerzin/e: odun yarmak vb. işlerde kullanılan büyük balta
tuy: b. tuy tuy
tuy/d: dut (b. tuye)
tuya tırşı/d: tadı ekşi olan bir dut çeşidi
tuye/d: dut
tuyerı/d: dut ağacı
tuy tuy: tavuğu çağırırken sesleniş biçimi
tuz/e: 1)acı (biber acısı) 2)keskin (b. tuj, têj)
tuzi: sivrilik (b. tujey, têjey)
tuzmurrık/e: omurganın alt bölümü, kuyruksokumu çıkıntısı
tû: dut (b. tuye)
tû: sen (b. to)
tû çırênay, mı lawnay: "ben senden çok önceleri bunu biliyordum" veya "ben çok daha önce bunu yaptım" anlamında kullanılan bir deyim (sözcük anlamı: sen otlattın, ben -ise- emzirdim)
tû dayiş: b. to dayiş
tûfan/e: b. tofan
tû kerdış: tükürmek (b. tu kerdış)
tû kerdış: b. to kerdış
tûman-i: b. tıman-i
tû ra 'eyan a: "sence malum", "biliyorsun" anlamında bir söz
tû ra onı roşa: "boyu devrilesi", "Allah belanı versin", "geberesin", "ölesin de senden kurtulayım" anlamlarına gelebilen bir ilenç sözü
tûraq/e: çökelek (b. toraq)
tûra meybı/d: b. tura meybı
tûrbe/e: b. torbe
tûrgı/d: b. tuwerge
tûrsele/e: b. tuwersele
tûrzi/e: b. tuwerzin
tût/e: b. tut
tû tû: b. tuy tuy
tûy: bazı, bazıları (b. tay)
tûye/d: dut (b. tuye)
tûy tûy: bazıları, bazı kimseler, bazısı (b. tay tay)
tye: b. tê
tyepey gunayiş: ardarda birikmek (b. têpey gınayiş)
tye şonayiş: b. tê şanayiş
tyo dayiş: karıştırmak (b. têw dayiş)

U

uca: b. wuca
ucret/e: ücret
uff: of
uffayiş: oflamak
uffayiş puffayiş: oflamak puflamak
'Uj/e: çok uzun boylu ve iriyarı olduğu ve çok uzun süre yaşadığı varsayılan efsanevi bir kişi.
'Uj Bin 'Unuq: b. 'Uj
ujdan/e: vicdan
ujdansız/e: b. bêujdan
umbaşi/e: b. unbaşi
umıd/e: b. umid
'umır/e: ömür, yaş
umid/e: umut, ümit
umidey: umutluluk, ümit
umideya xwı bırnayiş: b. umidê xo bırnayiş
umidê xo bırnayiş: umudunu kesmek
umud/e: b. umid
umudey: b. umidey
umudeya xwı bırnayiş: b. umideya xo bırnayiş
'umûm: umum, genel
'umûmi: umumi, genel
'umûmiya: umumiye, genellik, kamusal
unbaşi/e: onbaşı
unce/e: yonca
urznayine: kaldırmak (b. wereznayiş)
usar/e: b. wesar
usari: baharın (b. wesari)
'Usmanli: Osmanlı, Osmanlılar
usta/e: usta
ustıne/d: sütun
ustor/e: at (b. estor)
ustore/d: at (b. estorı)
'uşır/e: öşür vergisi, onda birlik vergi
utêlçi/e: otelci
utêlçiyey: otelcilik
utêlı/d: otel
uti/d: ütü
utikerda/d: ütülenmiş olan, ütülü
utikerde/e: ütülenmiş olan, ütülü
uti kerdış: ütülemek, ütü yapmak
uv: (çoçuk dilinde) ağrımak, yanmak, yara olmak
uv bıyayiş: (çocuk dilinde) ağrımak, yanmak, yara olmak
uvvık: b. uv
uvvıkı/d: b. uv
uvvıkı bıyayiş: b. uv bıyayiş
uwo bin/e: diğeri
uwo kı: madem ki, o ki, nasıl olsa
'uzır/e: özür, kusur
'uzr/e: özür, kusur
'uzrê xo waştış: özür dilemek

Û

û/e: o
û: ve, ve de
-û: b. -an
û ay bini (û.a.b.): ve diğerleri, vb.
ûbal/e: vebal
ûbal gırewtış: birisini itham etmek, iyice bilmeden suçlamak, günahını almak
ûbalê...wegirotış: 1)b. ûbal gırewtış 2)günahını çekmek, çıkacak sonuca katlanmayı üstlenmek
ûbal...mıl kerdış: bir günahtan başkasını sorumlu tutmak, günahını başkasının üzerine yıkmak
ûbal mıl kewtış: günahkar olmak, ...-nin suçlusu olmak
ûbal to ri: "günahı senin boynuna", "sorumlusu sensin" anlamında kullanılan bir deyiş
ûbal xwı mıl kerdış: 1)günahı üstlenmek, suçluluğunu kabullenmek 2)günahına girmek 3)yalan yere beyanda bulunup günahkar olmak
ûca: ora, orası, orda
ûçırma/d: uçurtma
ûja: b. ûca
ûmardış: saymak
ûmarıtış: saymak
ûmıd/e: umut, ümit
ûmnû/e: b. amınan
ûmud/e: umut, ümit
-ûn: b. -an
ûna: 1)böyle 2)boşuna, bedava
ûnawa: 1)böyle 2)boşuna, bedava
ûnca: yine, buna rağmen
ûnci: yine, buna rağmen
ûnı: bedava (b. onı)
û qeder: azıcık, biraz
Ûrıs/e: Rus
ûsar/e: ilkbahar (b. wesar)
ûsıl/e: 1)usül 2)yavaşça
ûstor/e: at (b. estor)
ûşk/e: b. wuşk
ûşk bıyayiş: b. wuşk bıyayiş
ûtia: burada (b. etiya, ita)
ûver: 1)ileri 2)öte yan, karşı yaka
ûwe/d: b. awe (II)
ûza: ora, orası (b. wuca)
ûza ra gore: ona göre
ûzaxkor/e: b. ocaxkor

V

va/e: rüzgar
vaa/d: b. vaya
va bıyayiş: şişmek
vaceyiş: b. vacıyayiş
vacıreyiş: b. vacırıyayiş
vacırıyayiş: kendi kendine söylenmek (b. vajırıyayiş)
Vacıxe: Tunceli'ye bağlı bulunan Ovacık İlçesi
vacıyayiş: söylenmek, söylenilmek
va dayiş: savurmak (b. vay dayiş)
vajeyiş: b. vajıyayiş
vajırıyayiş: kendi kendine söylenmek
vajıyayiş: söylenmek
vajor bıyayiş: konuşmak, söylenmek
vajor kerdış: başkasıyla konuşmak
va kerdış: şişirmek
vakur: kuzey
val: söğütlük, söğüt (b. viyale)
vame/d: badem
vamêrı/d: badem ağacı
vamı/d: b. vame
vara: kuzu
varan/e: yağmur
varanın: yağmurlu
varani dayiş pıro: üzerine yağmur yağmak, yağmura tutulmak
varan rışayiş: (yağmur) çiselemek, yağmur yağmak
varar: kucak (b. vırare)
varayiş: yağmak
vardiya/d: vardiya
varek: yeni doğan kuzu
varete/d: yağmur
varg/e: kurt
varıgı/d: b. varıke
varıke/d: piliç
varıtı/d: yağmur (b. varete)
varnayiş: yağdırmak
varni: b. verni
varo/e: b. varan
vartı/d: yağmur, sağanak (b. varete)
vart û varan: yağmur-tipi
varsiy/d: b. varsû
varsû/d: rüzgarın etkisiyle karla dolan çukur
varû/e: b. varan
vas/e: ot (b. vaş)
vaş/e: ot
vaşê beng/e: bir bitki adı
vaşık/e: küçük ot, ot
vaştıri/d: orak
vaşturû/d: orak
vaştûri/d: orak
vata/d: 1)söylenmiş olan, söz 2)söylenti, söyleyiş
vate/e: b. vata
vatena vırênan: b. vatey verinan
vatene: söylemek, söylenen, söz
vatey verinan: atasözleri, eskilerin deyişleri
vatıs: b. vatış
vatış: söylemek
vatışan gore: söylentilere göre, söylenenlere göre

vatış qey: sanmak (**ez vana qey**: sanırım, sanıyorum ki)
vatox/e: söyleyen
vatoxı/d: söyleyen kız veya kadın
vatış veyni: sanmak (**va veyni**: sandı ki)
va û vırrıki: rüzgarlı hava, fırtına
va wû vırrıki: b. va û vırrıki
vawetış: örmek
vay: pahalı
vaya/d: paha, fiyat
vaya/d: su arkı
vay bıyayiş: pahalılaşmak, pahalı olmak
vay cınnan: cin çarpması (**vay cınnan ta kewtış**: cinlerce çarpılmak)
vay dayiş: savurmak, yabalamak
vay dıjna/e: esince yağmurun yağacağı anlaşılan bir rüzgar
vayey: b.vayi
vayêr: daha pahalı olan, fiyatı daha fazla olan
vayi: pahalılık, paha, fiyat
vay koyan: küzeyden esen bir rüzgar adı
vayşture/d: orak (b. vaştûri)
vayşturi/d: b. vaştûri
vaz ameyine: vazgeçmek
vazd: b. vezd
vazdayıne: koşmak
vazdayiş: koşmak
vazıyayiş: b. vacıyayiş
ve: b. bı
ve: b. ver
ve bere dayiş: b. ver bıder dayiş
veciyayiş: çıkmak
veciyayişê mali: mal (hazine) çıkması
veciyayiş ver: karşı çıkmak
veerg/e: kurt (b. varg)
vejıki xo ardış: gerinmek
vejıyayiş: çıkmak
vejıyayiş teber: dışarı çıkmak (b. teber vecıyayiş)
vejiyayine: çıkmak
velg/e: yaprak
velgezın: keçi vb. hayvanların yemesi için kesilip kışa saklanan ağaç yaprakları
velgın/e: yapraklı
velgını/d: yapraklı
velg ronayiş: hayvanların yemesi için kışlık yaprak kesimi ve dizimi
velke/d: böbrek
velkı/d: b. velke
venc/e: b. veng
vendayiş: çağırmak (b. veng dayiş)
venekı/d: uyuklama, uyku
venekı ameyiş: uyuklamak, uykusu gelmek
venekı kerdış: uyuklamak
venertene: beklemek (b. vındertış)
venertış: b. vındertış
veng/e: ses
veng: boş
venga...dayene: çağırmak
venga...dayiş: çağırmak
veng ameyiş: sesi gelmek, ses duyulması
vengan/e: ün, şöhret
vengan dayiş: nam salmak, ün kazanmak
vengan dekewtış: haberin yayılması, şayia çıkmak
vengane/e: boşluk

vengane dır mendış: boşlukta kalmak
venganê...vejiyayiş: namı duyulmak, adı çıkmak, şöhreti yayılmak
vengan gırewtış: ün kazanmak, şöhrete kavuşmak
vengberz/e: yüksek sesli, sesi yüksekçe çıkan
veng bıyayiş: boş olmak, boşalmak
veng dayine: çağırmak, seslenmek
veng dayiş: 1)çağırmak, seslenmek 2)ötmek
vengey: boşluk, boş olma durumu
vengê...bırıyayiş: sesi soluğu kesilmek
vengê...kewtış: sesi kısılmak, ses kısılması
vengê xo bırnayiş: sesini kesmek
vengê xo kerdış: sesini çıkarmak, konuşmak
vengê xo vetış: sesini çıkarmak
vengın/e: sesli
veng kerdene: ses çıkarmak
veng kerdış: çağırmak, seslenmek
veng kerdış: boşaltmak
vengnımız/e: alçak sesli, sesi kısık olan
vengnımzey: alçak seslilik, sesin alçak çıkması durumu
vengnımzı/d: alçak sesli (kız veya kadın), sesi kısık olan (kız veya kadın)
veng ra: boşuna, yok yere
veng...ra vejıyayiş: -den ses çıkmak, sesi çıkmak
veng...ro pêşeyiş: b. veng to pêşıyayiş
veng to pêşıyayiş: sesi yankılanmak, sesin yankı yapması
veng û hes: ses sada
veng vetış: 1)ses çıkarmak 2)kavga çıkarmak, ağız münakaşası yapmak
veng û varıt: bomboş, boş yere, eli boş
veng û varıt ra: boşu boşuna
veng varıt: b. veng û varıt
venık: b. venekı
ven kerdene: b. veng kerdene
vepor: vapur (b. wapurı)
ver: 1)ön 2)önce, eski 3)ileri 4)yüzünden 5) -e doğru (b. ver bı) 6)yan, kıyı, taraf 7)ekin veya ot biçerken biçmek için yönelinen ve hedeflenen mesafe
vera: 1) karşı, mukabil, karşılık, karşısında 2)yerine, bir şeyin yerine, adına, karşılığında 3)önüne, önünde 4)-e doğru 5)yön, yönü
vera/d: kuzu
vera bıyayiş: 1)karşılaşmak, karşılaşacak biçimde önünde olmak, 2)boynunda olmak, boynuna takmış olmak
vera...bıyayiş: karşısında olmak
veracê: 1)karşılıklı, birbirinin karşısında, karşı karşıya 2)karşılıklı oynanan bir oyun
veracê şıyayiş: 1) -e yönelmek 2)birbirine doğru gitmek
vera cı dayiş: 1) -i kovalamak 2)(birisinin) borcunu ödemek, -nin yerine ödemek
veracor/e: yokuş
vera çarnayiş: önünde dolaştırmak, önünde gezdirmek

vera çıman: aşikar, göz önünde olan, gözle görülebilen
verad/e: yamaç, dağ sırtı
veradaya/d: 1)terkedilmiş olan, bırakılmış olan, salınmış olan 2)boşanmış olan (kadın) 3)başıboş, serseri
veradaye/e 1) terkedilmiş olan, bırakılmış olan, salınmış olan 2)başıboş, serseri
veradayiş: 1)bırakmak, terketmek, salıvermek 2)boşamak 3)elden kaçırmak (b. verradayiş)
vera dayiş: birisinin yerine ödemede bulunmak, birisinin adına vermek, karşılığında vermek
veradı/d: kucak, kucak dolusu
vera gerewtiş: b. vera gırewtış
vera geyrayiş: yalvarmak (b. vero geyrayiş)
vera gırewtiş: 1)kucaklamak, kucağına almak 2)birisinin yerine bir şeyi almak
veraj: yokuş
vera kerdış: boynuna takmak
vera kerdış: 1) -nin yerine bir işi yapmak, başkasının adına yapmak 2) -nin boynuna takmak, takı takmak
vera kewtış: rastlamak, karşılaşmak
vera nayiş: önüne koymak, karşısına koymak, karşısına dikmek, önüne siper olacak şekilde önüne koymak
vera neyiş: b. vera nıyayiş
vera nıyayiş: önüne koymak, önüne siper edilmek
verapey: önü arkaya gelecek şekilde ters
verapê: b. verapey
verard: yamaç
vera rıdê...: yüzüne karşı
verarı kerdış: kucaklamak
vera riy...: yüzüne karşı
verarocık/e: güneşleme yeri (b. veroj)
verarwecık/e: ayçiçeği (b. veroj)
vera...şeyiş: b. vera...şıyayiş
vera şıyayiş: karşılamak, önüne doğru gitmek, karşılamaya gitmek
vera xo...kerdış: 1)muhatap kabul edip konuşmak 2)yönünü -e çevirmek, -e yönelmek
verba: -e karşı
ver bede dayiş: b. ver bıder dayiş
verbendık/e: önlük, bebek önlüğü
ver berdış: ilerletmek, ileri götürmek
ver bere dayiş: b. ver bıder dayiş
ver bı...: -e doğru, -e karşı
ver bıder dayiş: 1) -e doğru fırlatmak, ona atmak 2) -e karşı kışkırtmak, üzerine kışkırtmak
verdayene: bırakmak
verdayene pêw: birbirine bırakmak, birbirine düşürmek
ver dayine de: 1)içine dökmek, dökmek, devirip dökmek 2)dökülmek
ver dayine ra: bırakmak (b. verradayiş-1)
verdayiş: 1)bırakmak, önlememek, engellememek, meydan vermek 2)boşamak
ver...dayiş: -e fırlatmak, -e atmak, -e doğru atmak, -e püskürtmek
ver dayiş ra: bırakmak, salmak (b.

verradayiş)
ver dayiş tıra: -e doğru fırlatmak
ver dı bend bestış: (birisine) kin bağlamak
vere/e: kuzu (b. verek)
verecû: eskiden
verek/e: kuzu
verê: önce, eskiden, -den önce
verên/e: eski, ilk, önceki, öndeki (b. verin)
verêna: eskiden beri, önceden
verêne/d: b. verin
verêney: eskilik
verênêr/e: daha eski, daha önceki
verêni/d: b. verin
verê verkan: en önce, ilkin, her şeyden evvel
ver finayiş: 1)önüne katmak, önüne düşürmek 2)alıştırmak
verg/e: kurt (b. varg)
vergi/d: dişi kurt
ver gırewtış: 1)kavga eden taraflardan birinin taraftarlığını yaparak onunla birlikte rakibine karşı dövüşmek ya da karşı koymak 2)(ekin biçerken) belli bir yönde bir yerin ekinini biçmeyi hedeflemek
verg kura merd: birisinin daha önce pek yapmadığı ve kendisinden beklenmeyen bir şeyi yapması halinde "nasıl oldu da yapıyorsun?" anlamında hayret veya yakınma ifadesi olarak kullanılan bir deyim
veri/d: kuzu (b. vere, verek)
veri: b. verri
verıki/d: kucak
verın/e: enli, geniş
verıney: genişlik
verıney sero: genişliğine, genişliğine olarak
verınêr/e: daha geniş
verıneri/d: b. verınêr
verıtış: kusmak
veri: ön, önce, önceleri, ilkin, eskiden, eskiye
veri coan: eskiden, vaktiyle, bir zamanlar
verin/e: 1)ilk, eski, önceleri, öndeki, geçen 2)yaşlı
verina: eskiden beri, öteden beri, önceden
verine/d: b. verin
veriya: önce
ver kerdış: 1)yanına katmak, (birisinin) önüne katmak 2)önüne bırakmak
verkewçık/e: b. verkewçıki dekewtış
verkewçıki dekewtış: bel kayması, belde kayma olması
ver kewtene: önüne düşmek (b. ver kewtış)
ver kewtış: 1)önüne düşmek, kılavuzluk etmek 2)birisi veya bir şey için üzülmek, hayıflanmak, -nin adına utanmak 3)alışmak, alışkanlık haline gelmek
verkoçık/e: b. verkewçık
verna: b. verina
ver nayiş: 1)önüne koymak, yanına koymak 2)(dikişte) parça katmak
vernayiş: 1)geçinmek, idare etmek 2)geçirmek (b. vıyarnayiş) 3)süt, ayran vb. şeyler kaynarken karıştırıp kesilmelerini önlemek

ver nezelıyayene: hırpalamak, girişmek
verni: ön, ilk, öndeki
verni kewtış: önüne düşmek, başını çekmek, klavuzluk etmek
verni pıro gırewtış: önünü tutmak, (önceden) önünü kapatıp önlemek
verni ra peyni: baştan sona, önceden sonraya dek
verni û peyni: ön ve arka, ilk ve son, eni sonu, başı sonu, ilerisi gerisi
vero: yanısıra, yanında
vero ameyiş: 1)karşı gelmek, dikelmek, karşı çıkmak 2)(bitki için kullanıldığında) yanında bitmek, yanısıra gelmek
veroc/e: 1)güneşleme yeri, güneşlik 2)ayçiçeği (b. veroj)
verocık/e: b. veroj
vero dayiş: b. xwı ...vero dayiş
vero deştış: bir şeyi örnek alarak başka bir şeyi dikmek
vero geyrayiş: 1)yalvarmak 2)hizmet etmek
veroj/e: 1)güneşleme yeri, güneşlik 2)ayçiçeği
verojık/e: b. veroj
vero kewtış: 1)yanına doğru düşmek, yanında uzanmak 2)kucağında yatmak
veronaya/d: 1)başka bir şeye dayandırılan veya yaslandırılan 2)başkasıyla kıyaslanan
veronaye/e: b. veronaya
vero nayiş: 1)bir şeyi başka bir şeye dayamak, yaslamak, yanısıra koymak 2)bir şeyi başka bir şeyle kıyaslamak 3)(el, ayak vb. için kullanıldığında) çalışamaz hale getirmek
vero neyiş: b. vero nıyayiş
vero nıyayiş: 1)bir şeye yaslanmak, bir şeye dayandırılmak, yanısıra konmak 2)başkasıyla veya başka şeyle kıyaslanmak 3)(el, ayak vb. için kullanıldığında) çalışamaz hale getirilmek 4)karşısına dikilmek
vero şeyiş: b. vero şıyayiş
vero şıyayiş: 1)yanısıra gitmek 2)yanından geçmek 3)(birisine) karşı çıkmak, dikelmek
vero vıraştış: kopya etmek, bakarak benzerini yapmak
ver pê dayiş: 1)sallamak, tartaklamak 2)birbirine bırakmak (kavga ettirmek), birbirine karşı kışkırtmak 3)atışmak 4)tokuşturmak, birbiriyle çarpıştırmak
ver pê deyiş: b. ver pê dıyayiş
ver pê dıyayiş: 1)sallanmak, tartaklanmak 2)birbirine bırakılmak, birbirine karşı kışkırtılmak 3)tokuşturulmak, birbiriyle çarpıştırılmak
verra: giderek, yavaş yavaş
verra antış: yanından çekmek, -nin önünden geçmek
verrad/e: 1)yamaç 2)kucak (b. verradı)
verradaya/d: 1)bırakılan, salıverilen, salınan 2)başkasınca boşanmış olan 3)serseri, başıboş 4)elden kaçırılan
verradaye/e: b. verradaya
verradayiş: 1)bırakmak, terket-

mek, salıvermek 2)boşamak 3)elden kaçırmak
verradeyiş: b. verradıyayiş
verradı/d: kucak, kucak dolusu
verradıyayiş: 1)bırakılmak, salıverilmek, salınmak 2)başkasınca boşanmış olmak 3)elden kaçırılmak
verraj: yokuş
verran: b. vıran
verra verra: yavaş yavaş, giderek
verrek/e: kuzu (b. verek)
ver resayiş: yanına varmak, yanına ulaşmak
verrı/e: gömlek vb. giysilerin boyundan göbeğe kadar olan açık kısmı
verrı/d: 1)yılan vb. hayvanların yılda bir değiştirilen derileri, kabuk 2)soğan gibi bitkilerin iç içe olan parçacıklarının her biri
verrı eştış: b. verrı vıstış
verrı vıstış: 1)deri değiştirmek 2)mecaz olarak: gürbüz olmak, neşesi yerinde olmak
verroj/e: b. veroj
verro kerdış: yanına sokuşturmak
ver şanayiş: yanına destek etmek
ver şanayiş: önüne katmak
ver şıyayiş: düşük yapmak
ver tê mıyan dayiş: birbirine karıştırmak, birbirine katmak
ver tê mıyan dıyayiş: birbirine karışmak, birbirine karıştırılmak
verûjık/e: b. veroj
verva: -e karşı (b. verba)
ver vıstış: 1)önüne katmak 2)alıştırmak
ver xwı dayiş: 1)başkasını kendisine musallat etmek, başkasının kendisine karşı davranmasına neden olmak 2)kendi üzerine sıçratmak, kendi üzerine dökmek
veryene/d: b. verin
vesayını: yanmak
vesayis: b. veşayiş
veş/e: 1)ateş (hararet) 2)ağrı, yanma
veşata/d: yanan, yanık, yanmış olan, tutkun
veşate/e: b. veşata
veşaya/d: yanmış olan, yanık
veşaye/e: b. veşaya
veşayiş: 1)yanmak 2)sızlamak, acımak 3)hükümsüz kalmak, boşa gitmek 4)vucut ısısı artmak, ısının çok artması
veşnayiş: yakmak
veşnayox/e: yakan, yakıcı
veşnayoxı/d: b. veşnayox
vetene: çıkarmak
vetış: çıkarmak
vetış dayiş: çıkarttırmak
vewra surı varayiş: "olağanüstü derecede zor olan bir durumun ortaya çıkması" anlamında kullanılan bir deyim
vewre/d: kar
vewrês/e: çığ (yuvarlanan büyük kar kütlesi)
vewrı/d: kar (b. vewre)
vewrı mendış: kar gibi (beyaz) olmak, bembeyaz olmak, tertemiz olmak anlamlarında kullanılan bir deyiş
vewrın/e: karlı
vewrını/d: karlı
vewrı rutış: kar küremek

vewris/e: çığ (b. vewrês)
veye/d: fiyat, paha (b. vayi)
veyekı/d: 1)gelin 2)göz kapağında çıkan arpacık 3)oyuncak bebek
veynayiş: görmek (b. vinayiş)
veyndaya/d: çağrılmış olan, çağrılı, davetli
veyndaye/e: b. veyndaya
veyndayiş: çağırmak (b. veng dayiş)
veyng dayiş: b. veng dayiş
veynıyayiş: görülmek
veyni: hele, bakalım, görelim, kimbilir, belki de
veysan/e: aç (b. veyşan)
veyson: b. veysan, veyşan
veyş/e: acıkma, açlık
veyşan/e: aç
veyşan bıyayiş: acıkmak, aç olmak
veyşaney: açlık
veyşanı/d: b. veyşan
veyşan kerdış: aç bırakmak, aç olmasına neden olmak
veyşan mendış: aç kalmak
veyşan verdayiş: aç bırakmak
veyşayiş: yanmak (b. veşayiş)
veyşo/e: b. veyşan
veyve/d: gelin
veyve/e: düğün
veyvek/d: b. veyvekı
veyve kerdış: düğün yapmak
veyvekı/d: 1)gelin 2)göz kapağında çıkan arpacık 3)oyuncak bebek
veyvende: düğün veya bayram gibi şenlik
veyve ronayiş: düğün yapmak
veyvey cınnan/e: havada oluşan hortum
veyvı/d: gelin
veyvıke/d: gelin
veyvıkı/d: b. veyvıke
vezd/e: içyağı
vezd bestış: yağ bağlamak (semizleşmek)
vezdın/e: yağlı (içyağı bol olan)
vezdını/d: b. vezdın
vêcayıne: çıkmak (b. veciyayiş)
vêjeyiş: b. vêjıyayiş
vêjıyayiş: elenmek
vêkana/d: gelinlik çağındaki genç kadın
vêkaney: b. vêkaneyi
vêkaneyi: gelinlik zamanı, gelinlik
vêkani: b. vêkaneyi
vêkı/d: 1)gelin 2)göz kapağında çıkan arpacık 3)oyuncak bebek (b. veyekı)
vêr/e: geçit
vêr dayiş: geçit vermek
vêrdene ra: geçmek (**ravêrd**: geçti)
vêre/e: göbek
vêreta/d: geçen, geçmiş olan, geçkin (b. vıyarta)
vêrete/e: b. vêreta
vêretene ra: b. ravêretene
vêretış: geçmek (b. vıyartış)
vêrê..., ...başêr bıyayiş: -e nispetle daha iyi olmak
vêrgi/d: vergi
vêrgû/d: vergi (b. vêrgi)
vêri: eski, eskiye (b. veri)
vêr ra: eskiden beri
vêsa/e: b. veyşan
vêsan/e: b. veyşan
vêsani: açlık (b. veyşaney)
vêsaniye: açlık (b. veyşaney)

vêsaya/d: b. veşaya
vêsayene/d: yanmak (b. veşayiş)
vêsayıye: b. veşaya
vêsi: b. vêşi
vêsnayene: yakmak (b. veşnayiş)
vêson/e: b. veyşan
vêşan/e: aç (b. veyşan)
vêşane: b. vişane
vêşaney: açlık (b. veyşaney)
vêşêr: b. vişêr
vêşi: çok, çoğu, çoğunluk (b. vişi)
vêv/d: gelin (b. veyvı, veyve)
vêve/d: düğün (b. veyve)
vêve kerdış: düğün yapmak (b. veyve kerdış)
vêw/d: gelin (b. veyve, veyekı)
vêwe/d: düğün (b. veyve)
vêwekı/d: oyuncak bebek (b. veyvekı)
vıciyayiş: çıkmak
vıj: basınçla fışkıran sıvı sesi
vıjıyayiş: çıkmak (b. vejıyayiş)
vıjt: b. vıj, vışt
vıjyayiş: b. vejıyayiş, veciyayiş
vıla: dağıtım; dağınık, yaygın
vıla beyiş: b. vıla bıyayiş
vılabıyaya/d: dağılmış olan, yayılmış olan
vılabıyaye/e: b. vılabıyaya
vıla bıyayiş: dağılmak, yayılmak
vıla hınarı/d: nar çiçeği
vılakerda/d: dağıtılmış olan, yayılan
vılakerde/e: b. vılakerda
vıla kerdene: dağıtmak
vıla kerdış: dağıtmak, yaymak
vılakewta/d: yaygın, dağınık
vılakewte/e: yaygın, dağınık
vıla kewtış: dağılmak, yayılmak
vılay bıyayene: dağılmak
vılayêr-ı: söğüt ağacı
vıle/d: çiçek
vıle/e: boyun (b. mıl)
vıleçewt/e: boynu bükük veya eğri olan
vılênaya/d: ovulmuş olan
vılênaye/e: ovulmuş olan
vılênayiş: ovmak, okşamak
vılênıyayiş: ovulmak, okşanmak
vılêr-ı/d: gül ağacı
vılêşayiş: b. vılêşıyayiş
vılêşıyayiş: erimek
vılêşnayiş: eritmek, ovmak
vılı/d: çiçek (b. vıle)
vılı dayiş: çiçeğe durmak, çiçek açmak, çiçeklenmek
vılıka roci/d: ayçiçeği
vılıke/d: çiçek
vılıkey hınar/d: nar çiçeği
vılıkı/d: 1)çiçek 2)çiğdem
vılinayiş: ovmak, okşamak
vılince/e: sakız
vıllı/d: b. vılı
vıllıkı/d: 1)çiçek (b. vılıkı) 2)çiğdem 3)mecaz olarak: bembeyaz, tertemiz
vınd/e: durma, durgunluk, sebat
vındarnayıne: durdurmak, bekletmek
vındarnayiş: durdurmak, bekletmek (b. vındernayiş)
vındayıne: beklemek, durmak
vındernayiş: durdurmak, bekletmek
vınderta/d: durgun, duran, bekleyen
vınderte/e: durgun, duran, bekleyen

vındertış: 1)durmak, beklemek (**vınderı**: dur!) 2)(yağış) dinmek
vındırnayiş: b. vındernayiş
vınekı/d: b. venekı
vınertış: b. vındertış
vınetene: durmak (b. vındertış)
vınêr-ı/d: bir ağaç çeşidi,dişbudak
vıng: vızıltı sesi, bir esinti sonucu çıkan ses
vıngi: vızıltı, bir esinti sonucu çıkan ses
vınışkêrı/d: çitlembik ağacı (melengiç ağacı)
vınıyayene: görülmek (b. veynıyayiş)
vıqe/d: sessizliğe bürünme, çıt çıkmama durumu
vır: sertçe atma veya bu nedenle çıkan ses
vıradayiş: bırakmak (b. verradayiş)
vırad-ı/d: kucak
vırajıyayıne: yapılmak, oluşmak (b. vırazıyayiş)
vıran/e: 1)çıplak 2)üstü açık olan, üzeri örtük olmayan
vıran bıyayiş: 1)çıplak olmak 2)üstü açık olmak
vıran kerdış: 1)soymak, çıplaklaştırmak 2)üstünü açık bırakmak
vıran mendış: çıplak kalmak, açıkta kalmak
vırard: kucak
vırare/d: kucak
vırarı/d: kucak (b. vırare)
vırarı: yamaç
vırastene: yapmak, oluşturmak, inşa etmek (b. vıraştış)
vıraşta/d: yapılmış olan, yapılan, inşa edilen, yapma (sun'i)
vıraşte/e: b. vıraşta
vıraştene: yapmak (b. vıraştış)
vıraştış: 1)yapmak, oluşturmak, inşa etmek, kurmak 2)yapılış, tabiat, mizaç
vıraştış dayiş: yaptırmak
vıraştox/e: yapan, yapıcı, kuran, yaratan
vıraştoxı/d: b. vıraştox
vırazıyaya/d: yapılmış olan, yapılan, düzeltilmiş olan, inşa edilmiş olan
vırazıyaye/e: b. vırazıyaya
vırazıyayiş: 1)yapılmak, oluşmak 2)inşa edilmek 3)düzelmek
vır bıyayiş: sıçramak, fırlamak
vırane: çıplak, açık, üstü açık olma
vır da wê da: "burası-orası derken", "az gitti uz gitti" anlamlarında kullanılan bir deyiş
vıren: b. verin
vırende: ilk, başta
vırene/d: b. verine
vıreni: ön, karşı (b. verni)
vıreniye: ön, baş taraf
vıreznayını: kusmak
vırê: b. verin, verên
vırên: b. verin
vırıkı/d: b. vırrıkı
vırıng: b. avring
vırıstey: gölge
vırıtını: kusmak
vırini: ön, eski (b. verni)
vır kerdış: fırlatmak
vırnayiş: değiştirmek
vırnayiş pıra: -e doğru fırlatmak, -e doğru atmak

vırni: b. verni
viroz: b. veroj
vırr: b. vır
vırran: b. vıran
vırran kerdiş: b. vıran kerdış
vırr bıyayiş: b. vır bıyayiş
vırrıkı/d: cıvık haldeki hayvan ya da insan dışkısı
vırricıyayiş: kusulmak (bir şeyin kusulması)
vırr kerdiş: b. vır kerdış
vırro/e: bir şeye yaramaz, kaypak, tutarsız kişi
vırronde/e: hiza
vırsık/e: yıldırım, şimşek
vırsıkıyayiş: 1)yün veya pamuğun ya da bunlardan yapılan eşyanın parçalara bölünüp ayrışması, didiklenmek, tiftiklenmek 2)(koku için kullanıldığında) yayılmak
vırsıki dıyayiş: iyice kokmak, (koku) yayılmak
vırsıknayiş: yün veya pamuk gibi şeyleri ayrıştırmak suretiyle küçük parçalara ayırmak, didiklemek, tiftiklemek
vırso/e: yıldırım, şimşek
vırso akewtış: şimşek çakmak
vırsoy dayiş pıro: (bir şeye) şimşeğin çarpması
vırvır: dırdır
vır vır: tir tir, tiril tiril
vırvırıyayiş: uzağa fırlatılmak
vırvırnayiş: uzağa fırlatmak
vır vır recefıyayiş: tiril tiril titremek
vısnayiş: koparmak
vısta/d: atılmış olan, düşürülmüş olan
vıste/e: b. vısta
vıstewre/e: 1)kayınbaba 2)kayınbirader
vıstırı/d: b. vıstırû
vıstırû/d: kaynana
vıstış: atmak, düşürmek (b. eştış)
vıstış dı: içine atmak (b. devıstış)
vıstış kopekbazaran fek: sopayla iyice dövmek, sopalamak
vıstış mezate: açık arttırmaya çıkarmak, açık arttırma yoluyla satmak
vıstış mıyan: içine atmak
vıstış pey xwı: koruyuculuğu altına almak, (başkasını) arkasına almak; (başkasını) arkasına bindirmek
vıstış ser: 1)üzerine atmak 2) baskın yapmak
vıstış xwı pey: b. vıstış pey xwı
vıstonek-ı/d: çocuk masalı, çocukların söylediği tekerleme
vıstore/e: b. vıstewre
vıstox/e: atan, atıcı; düşüren
vıstoxı/d: b. vıstox
vısturi/d: kaynana
vışko/e: yeni açan yaprak (b. vışkuwe)
vışkuwe/e: yeni açan yaprak
vışt: basınçla fışkıran sıvı sesi
vıte/e: elenen, elenmiş olan
vıtıkı/d: güvercin büyüklüğünde bir kuş
vıtıkın/e: sur û vıtıkın
vıtış: elemek
vıtvıt: dırdır, kendi kendine söylenme
vıtvıtıyayiş: kendi kendine söylenmek

vıtvıt kerdış: dırdır etmek
vıyarnayiş: geçinmek, geçirmek
vıyarta/d: geçen, geçmiş olan, geçkin
vıyarte/e: b. vıyarta
vıyartış: geçmek
vıyerdış: geçmek (b. vıyartış)
vız: kayarak veya akarak giden bir şeyin çıkardığı ses, vızıltı
vızdı/d: ıslık
vızdı cenayiş: ıslık çalmak
vızêr/e: dün
vızêrên/e: dünkü, dünden kalma
vızêrêni/d: b. vızêrên
vızık: sivrisinek
vızıkı/d: üzerine pekmez katılarak yenen, cıvık hamurdan yapılma yufka şeklindeki incecik ekmek (b. şıllıki)
vızıyayiş: çıkmak (b. veciyayiş)
vızvız: vızıltı, vızıldama
vızyayiş: çıkmak (b. veciyayiş)
vızyêr/e: dün (b. vızêr)
vızyêri: dün
vızzi: vızıltı, vızıltılı ses
vicayiş: b. veciyayiş
vicinaya: b. vijnaya
vicinaye/e: b. vijnaye
vicinayiş: b. vijnayiş
vijnaya/d: seçilmiş olan, seçkin, ayıklanmış olan
vijnaye/e: b. vijnaya
vijnayiş: seçmek, ayıklamak
vijt: basınçla fışkıran sıvının çıkardığı ses, sıvının basınçla fışkırması durumu
vilık: b. vılıke
vin: b. vindi
vinayıne: görmek (b. vinayiş)
vinayiş: görmek
vin beyiş: b. vindi bıyayiş
vinbıyaya/d: kayıp, kaybolan
vinbıyaye/e: b. vinbıyaya
vin bıyayiş: b. vindi bıyayiş
vince/e: 1)sakız (b. vılince, vincelı) 2)salgısından sakız elde edilen bir ot
vince/e: b. vincew
vincelı/e: sakız
vincew/e: karış
vincılı/e: b. vincelı
vind: b. vindi
vind bıyayene: b. vindi bıyayıne
vindi: kayıp, yitirme
vindi bıyayıne: kaybolmak, yitmek
vindi bıyayiş: kaybolmak, yitmek
vindi kerdış: kaybetmek, yitirmek
vind kerdene: kaybetmek (b. vindi kerdış)
vınıtene: görmek
vini: b. vindi
vinibeya/d: kaybolmuş, kayıp
vinibeye/e: b. vinibeya
vini bıyayiş: b. vindi bıyayiş
vinkerda/d: kaybedilen, kaybedilmiş olan, yitirilen
vinkerde/e: b. vinkerda
vin kerdış: b. vindi kerdış
vir/e: bellek, hafıza, hatırlama
vira kerdış: unutmak
vir ameyiş: aklına gelmek, anımsamak, hatırlamak
vir ardış: hatırlatmak, anımsatmak, çağrıştırmak
vira şıyayiş: unutmak
vir de bıyayiş: aklında olmak, ha-

tırında olmak
virdê...ra: hatırladığından beri, hatırlayalıberi
vir dı bıyayiş: aklında olmak, unutmamak (b. vir de bıyayiş)
vir finayiş: hatırlatmak, anımsatmak
vir kerdış: b. vira kerdış
vir kewtış: 1)hatırlamak, anımsamak, aklına gelmek 2)özlemek
vir ra ardene: hatırlatmak
vir ra kerdene: unutmak
vir şeyiş: b. vira şıyayiş
vir vıstış: hatırlatmak, anımsatmak, çağrıştırmak
vist: yirmi
vistekı/d: an, bir anlık, kısa süre, çabucak
vistı/d: an, kısa süre, çabucak
vistıkı/d: b. vistekı
vistın/e: yirminci
vistını/d: 1)yirminci 2)yirmilik 3)yirmi liralık para
vist kerdış: (oyunda) yirmiyi tamamlamak, bitirmek, başarmak
vistpere: yirmi para, "peş para" anlamında, bir şeyin değersizliğini ifade eden bir sözcük
vistpere w sur/e: b. vistpere
vist ra vist: dört yüz (400)
vist ray: 1)yirmi kere 2)mecaz olarak: çok kere, birçok kere, defalarca
vist û des: otuz
vist vist: 1)yirmişer yirmişer 2)b. vist ra vist
viş: b. vişi
vişane: çoğunluk, çokluk, çoğu, artık, fazla, gereksiz; daha ziyade
vişêr: 1)daha fazla, daha çok 2) başka, gayri
vişi: çok, fazla, çoğu, çoğunluk
vişi bıyayiş: çoğalmak, artmak, çok olmak, fazlalaşmak
vişi-kemi: az çok, aşağı yukarı, yaklaşık olarak, takriben
vişi kerdış: arttırmak, çoğaltmak
vişt: b. vist
vişte ra/e: boğa
vişt ıra/e: b. vişte ra
vit: dikleşen (b. bell)
viya: dul
viya: süyüm (b. viya lay)
viya lay/d: iplik sapı, süyüm
viyale/d: söğüt
viyari: aşerme
viyari kerdış: aşermek, gebe kadının aşermesi
viyarnaya/d: geçirilen, geçirilmiş olan
viyarnaye/e: b. viyarnaya
viyarnayene: geçirmek
viyarnayiş: geçirmek
viyarta/d: geçen, geçkin, geçmiş olan
viyarte/e: b. viyarta
viyarte bıyayiş: geçmiş olmak, geçmek, geçkin olmak
viyartış: geçmek
viyay/d: dul kadın
viye/e: boyun
viye nıştış: boynuna binmek, yüklenmek
viyey...dayiş pıro: boynunu vurmak, boynunu kesmek
viynayiş: görmek
viyrû şıyayiş: b. vira şıyayiş
vizzılı/d: dilim, parça

vizzıli bıyayiş: paramparça olmak, dilimler halinde parçalanmak
vizzıli kerdış: paramparça etmek, dilimler halinde parçalamak
vizzıli vizzıli: paramparça, dilim dilim
vizzıli vizzıli kerdış: b. vizzıli kerdış
volta eştış: volta atmak
vomêrı/d: badem ağacı (b. vamêrı)
vomı/d: b. vamı
vorayıne: b. varayiş
vorayıs: b. varayiş
vore/d: b. vewre
vorek/e: b. verek
vosn/e: koç
vowre/d: b. vewre
vowrês/e: b. vewrês, vewris
vowrıb: kara pekmez karıştırılarak oluşturulan bir yiyecek (b. cellawı)
vowrı mendış: b. vewrı mendış
vowris/e: b. vewris
vozd/e: b. vezd
vozdayene: kaçmak, koşmak (b. vazdayiş)
vozdın: b. vezdın
vuzêr/e: dün (b. vızêr)
vurıyayis: değişme, değişmek
vurnayine: değiştirmek
vurnayis: değiştirmek
vûmı/d: b. vamı

W

wa/d: kız kardeş (b. ware)
wa/d: o (b. **a**)
wa: olsun, peki, -sın (-sun), keşke
wa bı xeyr bo: hayırlısıyla; hayırlı olsun
wabo: olsun, peki
wacıb: vacip
wacıyayiş: söylenmek (b. vacıyayiş)
wa'd/e: söz verme, vaat
wadarıtene: kaldırmak
wade/e: oda
wa'de: vade, zaman; sırası, vakti
wa'de bıyayiş: zamanı olmak, sırası olmak (**wa'de wo**: sırasıdır, zamanıdır, neredeyse olmak üzeredir)
wa'd kerdış: vaat etmek, söz vermek; adamak
wa'dnayiş: adamak
wahar/e: sahip
wahır/e: sahip (b. wahar)
wahş/e: vahşi, yabani
wahşi/e: vahşi
wairên: sahiplik (b. wayıri)
wake/d: kız kardeş (b. wayıke)
wakı/d: b. wake
waklû-y/d: tilki kardeş (tilki bacı) anlamında daha çok masallarda geçen bir sözcük
wali/e: vali
waliyey: valilik
-wan: sözcüklerin sonuna gelerek meslek belirten bir takı (ga**wan**: sığırtmaç)
waneyiş: b. wanıyayiş
wanıyayıne: okunmak
wanıyayiş: okunmak
wapurı/d: vapur
waqayiş: çığlık atmak, bağırmak
waqewaq: çığlık, feryat sesi
waqi: çığlık, feryat, bağırtı, ağlama sesi
waqi dekewtış: çığlık atmak, feryat etmek, ağlayıp bağırmak
war: aşağı, alt kat, alt
war: 1)yayla (b. ware) 2)barınma yeri (b. ware)
war/e: b. wayêr
war amayene: aşağı inmek (b. ameyiş war)
war ameyiş: b. ameyiş war
warbay: yalınayak
war bıyayiş: aşağı inmek, yere düşmek; yere düşürülmek
wardış: 1)yemek, içmek 2)(oyunda) utmak
wardox/e: yiyen, yiyici
wardoxı/d: b. wardox
ware/e: 1)alan 2)yazlık yayla 3)yerleşim alanı, barınma yeri
ware/d: kız kardeş
wareza/e: kız kardeşin oğlu, yeğen
warı/d: kız kardeş (b. ware)
warıs/e: varis
warıştış: kalkmak
warıştış pay: ayağa kalkmak
warıza/e: b. wareza
waridat/e: gelir
war kerdış: aşağı indirmek, aşağı-

ya düşürmek
war kewtış: b. kewtış war
warkeyna/d: kız kardeşin kızı, yeğen
war nayiş: aşağı indirmek
wa roz û na roz a: o günden beri, o gün bu gündür (b. ay roj o, ıno roj o)
warro dayine: düşürmek, yere atmak
warro gınayene: düşmek, yere düşmek
Warto: Muş'a bağlı bulunan Varto İlçesi
warway: b. warbay
wasar/e: bahar
wastene: istemek, arzu etmek
wastenı: b. wastene
wastış: b. waştış
waşta/d: sevgili (kız), nişanlı, yavuklu; istenen
waşte/e: sevgili (erkek), nişanlı, yavuklu; istenen, arzulanan
waştene/d: istemek
waştış: istemek
watış: söylemek (b. vatış)
wax: b. wex
waxt/e: vakit, zaman
way: vay
way/d: kız kardeş (b. waye)
way babo: b. way bavo
way bavo: "vay be!", "vay anasını!" anlamında taaccüp ifadesi
waye/d: kız kardeş
wayer/e: sahip
wayey: kız kardeş olma durumu, bacılık
wayê: abla, bacı
wayêr/e: sahip
wayêrey: sahiplik
wayıke/d: kız kardeş
wayır/e: sahip
wayırey: sahiplik (b. wayıri)
wayırey pey kerdış: sahip çıkmak, korunmasını veya bakımını sağlamak
wayırê qalda xwı bıyayiş: sözünün eri olmak, sözünde durmak, söylediği söze sahip çıkmak
wayırı/d: sahibe
wayıri: sahiplik, sahip olma durumu
wayıri dı bıyayiş: bakımlı olmak
wayır vecıyayiş: b. wayır vejıyayiş
wayır vejıyayiş: sahip çıkmak, bakımını ve korunmasını üstlenmek
wayır vêcayenı: sahip çıkmak
wayir/e: b. wayır
way lemın: "vay halime!", "vay başıma gelen!" anlamında kullanılan bir ünlem
way lemınê: b. way lemın
waylemını: ana baba günü, çok tehlikeli veya sıkıntılı durum
wayştış: b. waştış
wa'z: b. wa'zı
wazena: ister, istersen, uygun ise
wazeno: b. wazena
wa'zı/d: vaız
wa'zi dayiş: vaız vermek
we/e: o
webıyayiş: 1)sökülmek 2)kabuğu soyulmak 3)karşıdakinin vurması için havaya atılarak dikilmek (top vb. için kullanılır)
weçinayiş: örmek, örmek suretiyle yırtık yeri tamir etmek

weçinayiş: toplamak, ayıklamak
weda/d: b. oda
wedardaya/d: kaldırılan, saklanan
wedardaye/e: b. wedardaya
wedardayene: kaldırmak, saklamak
wedardayı/e: b. wedardaye
wedardayiş: saklamak, kaldırmak
wedardış: b. wedardayiş
wedarıtene: kaldırmak
wedarıtiş: 1)kaldırmak 2)defnetmek 3)(silah) patlamak
wedarıyayiş: 1)kaldırılmak 2)ortadan kaybolmak, ortadan yok olmak, ortalıktan çekilmek
wedarnayını: b. wedarnayiş
wedarnayiş: saklamak, gizlemek
wedartış: b. wedardayiş, wedarıtış
wedarutış: b. wedarıtış
wedayene: gizlemek
wedayiş: (dudak) uçuklamak
wede/e: oda
wedertış: b. wedarıtış
wedetış: b. wedarıtış
weer/e: b. wayir
weey: "vay be!" anlamında hayret ifade eden bir ünlem
wefakar/e: vefakar
wefat/e: vefat, ölüm
wefat kerdış: vefat etmek, ölmek
weferıyayiş: b. wefırıyayiş
wefernayiş: şişirmek
wefırıyayiş: kabarmak, şişmek
wefırnayiş: kabartmak, şişirmek
wegırewtış: sırtlamak, omuzlamak, yüklenmek
wegırgırıyayene: hıçkırmak
wegırotış: b. wegırewtış
wegirıyayiş: 1)sırtlanmak, yüklenilmek, binilmek 2)azmak(**wegirıyayişê bırını**: yaranın azması)
weh: oha (sığırlara seslenirken kullanılır)
wehar/e: sahip
wehe: b. weh
weher/e: sahip (b. wehar)
wehid/e: 1)yardım edecek kimsesi olmayıp işlerini yalnız başına yapmak zorunda kalan kişi 2)b. fert wehid
wehidey: kimsesizlik, yalnızlık (b. wehid)
wehidı/d: b. wehid
wehşet/e: vahşet
wehşi: vahşi, yabani
wehşiyey: vahşilik, vahşet
wehye/d: vahiy
wekalet/e: vekalet, vekillik
wekaleten: vekaleten
wekaletname/e: vekaletname
wekerdene: 1)açmak 2)(ateş) yakmak 3)(tarla) sürmek
wekerdış: 1)sökmek, çözmek, açmak 2)çıkarmak 3)(top vb.) havaya atıp dikmek 4)(ateş) yakmak 5)silkelemek 6)(paçayı) sıvamak
wekil/e: vekil
wekilella: 1)"inan ki", "emin ol ki" 2)"Allah'a bırakıyorum", "Allah'ı vekil kabul ediyorum" anlamlarında kullanılan Arapça kökenli bir söz
wekiley: vekillik
wela: hele
weladekı/d: küçük bağ kulübesi
weladı/d: bağ kulübesi
welaqı: b. wellaqı

welat/e: vatan, yurt, ülke, memleket
welaxe: geçit
welayiş: b. fek welayiş
welcax/e: b. welecax
welçegı/d: b. welçekı
welçekı/d: tahıl için kullanılan bir ölçü, bazı yörelerede yaklaşık olarak 40 kğ. ağırlığında olan tahıl (ölçüsü)
wele/d: 1)kül 2)toprak
wele: orada, içinde
welecax/e: kaza, beklenmeyen bir anda başa gelen kötü olay
weledıyayiş: çocuk doğurmak, doğurmak
welednayiş: doğurtmak
welekı/d: 1)fırtına, tozutan rüzgar 2)savrularak yağan kar
welekı warıştış: tozutan rüzgarın esmesi, karın yağarken rüzgarla savrulması veya rüzgar tarafından yerdeki karın savrulması
welhasıli: hasılı, sonuç olarak, kısacası
welı/d: 1)kül (b. wele) 2)bağda külleme hastalığı
welı bı to ro: "sana yazıklar olsun!" anlamında bir kınama ifadesi
welın/e: küllü
welıne/d: küllü, topraklı
weli/e: veli
wellaqı/d: kız veya kadına hitaben hakaret etmek için kullanılan bir sözcük
wellı/d: kül (b. wele)
wellı bıyayiş: 1)kül gibi un ufak olmak 2)mahvolmak
wellı kerdış: 1)mahvetmek, perişan etmek (b. wellıwellı kerdış) 2)kül haline getirmek, un ufak etmek
wellıkı/d: savrulan veya fazla sulu olmayan kar
wellıwellı bıyayiş: mahvolmak, perişan olmak; çok yorulmak
wellıwellı kerdış: mahvetmek, perişan etmek; çok yormak
wellrıwe/e: halk arasında hekimlikte kullanılan kül ve yağ karışımı
wel û welax: toz toprak
welwele: gürültü patırtı, bağrışma
welwelekı/d: b. welekı
welwele ronayiş: gürültü patırtı etmek, bağrışmak
wemr/e: b. emır
wenawa: böyle
wenaya/d: yüklü, yüklenmiş olan, bindirilmiş olan
wenaye/e: b. wenaya
wenayiş: 1)bindirmek, yüklemek 2) göç etmek, göçmek
wenda/d: okumuş olan kadın veya kız, okumuş
wendayene: okumak
wende/e: okumuş olan kişi, okur yazar
wenden: b. wendene
wendene: 1)okumak 2)ötmek
wendey: okuma
wendın: okumak (b. wendene)
wendıs: b. wendış
wendış: okumak
wendış dayiş: okutmak
wendox/e: okuyucu, okuyan
wendoxı/d: b. wendox
wenıştış: binmek

wenişta/d: b. wenişte
wenişte/e: binen, süvari
weniştış: binmek (b. wenıştış)
weontene: çekerek sökmek, çekip çıkarmak (b. werantış)
weqa/d: okka, 400 dirhemlik ağırlık (1283 gram)
weqefıyaya/d: b. weqefıyaye
weqefıyaye/e: çok korkan, korkak, ödlek
weqefıyayiş: çok korkmak
weqefnayiş: çok korkutmak
weq'et/e: vukuat, kaza
weq'et dayiş: kaza yapmak, olay çıkarmak
weq'et seri ser dı ameyiş: başına olay gelmek, kazaya uğramak
weq'et vetış: olay çıkarmak, kavga çıkarmak
weqıf/e: vakıf
weqıfeyiş: b. weqefıyayiş
weqıf kerdış: vakfetmek
weqıfnayiş: b. weqefnayiş
weqqa/d: b. weqa
weqt/e: b. wext
weqta: vakta ki, -ınca (-ince), ne zaman ki
weqto: b. weqta
wer/e: b. wayır
wer/e: 1)yiyecek, yemek (b. werd) 2)rüşvet
werancıyayiş: çekilmek, çekilip çıkarılmak
werandış: çekmek (b. werantış)
weranta/d: 1)çekik, çekilmiş olan 2)çıkarılmış olan 3)paçası sıvanmış olan
werante/e: b. weranta
werantış: çekerek çıkarmak, çekmek, köküyle birlikte çıkarmak
weray: layık
weray ameyiş: barışmak
weraznayiş: kaldırmak, dikleştirmek; uyandırmak
werd/e: yemek, yiyecek
wer dayiş: 1)yemek vermek 2)rüşvet vermek, rüşvet yedirmek
werdeke/d: ördek
werdekı/d: b. werdeke
werdene: (yemek) yemek
werdenı: b. werdene
werdı: ufak, küçük (b. wurde)
werdıkek/e: küçük, ufacık
werdı kerdış: kesmek, ufak parçalar haline getirmek, doğramak
werdış: b. wardış
werdı werdı: b. wurde wurde
werdi: ufak, küçük (b. wurde)
werdi diyayiş: küçük görmek
werdi kerdış: b. werdı kerdış
werdi merdi: b. wırdi mırdi
werdox/e: b. wardox
werdoxı/d: b. wardoxı
werek: b. werrek
werem/e: verem
werem bıyayiş: 1)vereme yakalanmak 2)çok üzülmek, çok kederlenmek
weremın/e: veremli
weremını/d: b. weremın
werem kerdış: 1)verem hastalığına yakalanmasına neden olmak 2)mecaz olarak: çok üzmek
werey ameyiş: anlaşmak, barışmak
wereye/e: b. werıyaye
wereygeyraya/d: acıyan, başkasını düşünen, başkası için üzülen,

yufka yürekli
wereygeyraye/e: b. wereygeyraya
werey geyrayiş: acımak, başkası için üzülmek, başkası adına hayıflanmak
wereygeyrayox/e: b. wereygeyraye
wereygeyrayoxı/d: b. wereygeyraya
wereyiş: b. werıyayiş
werey kerdış: barıştırmak
werey kewtış: acımak, başkası için üzülmek, başkası adına hayıflanmak
wereykewtox/e: b. wereygeyrayox
wereznaya/d: kaldırılmış olan, uyandırılan; dikleştirilen
wereznaye/e: b. wereznaya
wereznayiş: kaldırmak, dikleştirmek; uyandırmak
werê xo vetış: nafakasını çıkarmak, yiyeceğini sağlamak
werışta/d: kalkmış olan, kalkık; uyanmış olan, dikleşmiş olan
werışte/e: b. werışta
werıştene: kalkmak (b. werıştış)
werıştış: 1)kalkmak 2)uykudan uyanmak 3)(rüzgar) esmeye başlamak
werıştış-ronıştış: (birisiyle) oturup kalkmak; davranmak
werıyaya/d: 1)yenilmiş olan şey 2)aşınmış olan
werıyaye/e: b. werıyaya
werıyayıne: (yiyecek) yenilmek, yenmek
werıyayiş: 1)yenilmek, yenmek, yenilebilecek durumda olmak 2)aşınmak
werıznayiş: b. wereznayiş
werrek: "keşke","ne mutlu..."anlamlarında kullanılan temenni ve imrenme ifadesi
werrek ardış: imrenmek, haline şükretmek
werrek bı abı (ay) roji: "ne gezer?", "nerde o günler?" anlamında geçmiş yahut geleceğe ait özlemi veya imrenmeyi ifade eden bir söz
werrekina: keşke, ne gezer?
werrekna: b. werrekina
werrek pıro ardış: (birisine veya bir şeye) imrenmek, şükretmek
wers/e: ardıç ağacı
wertaq/e: ortak
wertax/e: b. wertaq
wertaxey: ortaklık, ortak olmak
werte/e: orta, ara
wertı/e: b. werte
wer vijnayiş: yiyecek ayırmak (belli yiyecekleri yiyip bazılarını yememek), yiyecek seçmek
wer wardış: 1)yemek yemek 2)rüşvet yemek
werzanayiş: kaldırmak, uyandırmak (b. wereznayiş)
werzıyayiş: kalkmak
wes: 1)hoş 2)sağ, sağlıklı (b. weş)
wesait: taşıt
wesar/e: bahar
wesar/e: yular (b. hewsar)
wesari: baharın, ilkbaharda
wese/d: b. weş
wese bıyayıne: iyileşmek, iyi olmak; hoş olmak
wesefıyayiş: övünmek
weseni: sağlık (b. weşi)
wesênayiş: haber göndermek, ha-

berdar etmek
wesêt/e: b. wesiyet
wesêt kerdış: b. wesiyet kerdış
wesêtê xwı kerdış: b. wesiyetê xo kerdış
wesfê...dayiş: övmek
wesfê xwı dayiş: övünmek, kendisini övmek
wesfı/d: övgü (**wesfı nêbo**: övünmek gibi olmasın)
wesfi dayiş: övmek, methetmek
wesıf: övme, övgü
wesıfeyiş: b. wesefıyayiş
wesıfıyayiş: b. wesefıyayiş
wesi/d: vasiyet, öğüt
wesi kerdış: vasiyet etmek, öğütte bulunmak
wesiqe/d: vesika, belge
wesiqeli/e: vesikalı, belgeli
wesiqe vetış: vesika çıkarmak, resmi belge çıkarmak
wesiyet/e: 1)vasiyet 2)öğüt
wesiyet kerdış: vasiyet etmek, vasiyette bulunmak
wesiyetê xo kerdış: vasiyet etmek, vasiyetini söylemek
weslı/d: vucut parçası, vucut organı
wesni/d: kuma
wessılam 'eletemam: "oldu bitti", "vesselam", "işte o kadar" anlamında kullanılan Arapça kökenli bir söz
westa/e: usta
westay/d: usta (kız veya kadın)
westayey: b. westayi
westayi: ustalık
wesyet/e: b. wesiyet
weş/e: 1)hoş, güzel 2)sağ, sağlam, diri
weşanaya/d: 1)silkelenmiş olan 2)vurmak üzere kaldırılan şey
weşanaye/e: b. weşanaya
weşanayiş: 1)silkelemek, silkmek; sallamak 2)vurmak üzere kaldırmak 3)yıkmak
weşaneyiş: b. weşanıyayiş
weşanıyayiş: 1)silkelenmek, sallanmak 2)vurmak üzere kaldırılmak 3)yıkılmak
weşarnaye: sıvalı, sıvanmış olan (kol, paça vb.)
weşarnayiş: (kol, paça vb.) sıvamak
weşayiş: yıkmak
weş beş kerdene: hoş beş etmek
weşbê...şıyayiş: hoşuna gitmek, beğenisini kazanmak
weş bıyayıne: 1)sağ olmak 2)hoş olmak
weş bıyayiş: 1)hoş olmak, tatlı olmak 2)sağ olmak; sağlam olmak, sağlıklı olmak 3)iyileşmek 4)güzel olmak
weşek/e: hoşça, güzel, sevimli, iç açıcı, cici
weşekı/d: b. weşek
weşekı/d: tütün bulunamayınca tütün yerine kullanılan ağaç yaprağı veya ot
weşey: b. weşi
weşêr/e: daha hoş, daha iyi, daha sağlıklı
weşê weşan: 1)en hoş olanı, en iyisi, iyilerin iyisi 2)en sağlıklı olanı
weşı kerdış: 1)olayları iyi göstermek için abartarak anlatmak, (birisiyle) arayı düzeltmek için hoşa

gidecek şekilde konuşmak, ballandırmak, yaltaklanmak 2)(hastayı) sağaltmak

weşi: 1)sağlık 2)iyilik, güzellik 3)hoşluk, tatlılık 4)havanın güzel olması

weşi: b. wesi

Weşin: Palı (Palu) yöresindeki yüksek bir dağ ve buradaki bir köy adı

Weşiney: Palı yöresindeki birkaç köyü kapsayan bölge ve burada yaşayan aşiretler

weş kerdış: 1)diriltmek 2)(hastayı) sağaltmak 3)hoşa gidecek duruma getirmek, güzelleştirmek 4)tatlı konuşmak, ballandırmak 5)vurmak için sallamak, dayak atmak

weş kerdış bere: b. weş kerdış bıder

weş kerdış bıder: -e dayak atmak, sopaya (veya silaha) davranıp vurmaya başlamak

weşonayiş: b. weşanayiş

weş û war: sapsağlam

wet/e: öte

weta: öte, öte taraf, o yan, o yanda, orası

wetanayiş: korkmadan yapabilmek, cesaret etmek (b. efterayiş)

weten/e: vatan

wetendaş/e: vatandaş

weteriyayiş: (sopa vb. için kullanıldığında) vurmak üzere kaldırılmak, tetikte beklemek

weternayiş: dikleştirip sallamak, (sopa vb.) kaldırıp vurmaya davranmak

wetırıyayiş: b. weteriyayiş

wetırnayiş: b. weternayiş

wever/e: o yan, öte taraf, karşı taraf

wex: vah, eyvah, yazık

wext/e: vakit, zaman

wexta: -diğinde (-dığında), -ince (-ınca), ne zaman ki

wext ameyiş: vakti gelmek, zamanı gelmek

wextano: b. wextano kı

wextano kı: -diğinde (-dığında), vakta ki

wext-bêwext: vakitli vakitsiz, yerli yersiz

wext dı: zamanında, vaktinde

wextê...vıyartış: zamanı geçmek

wexto: -diğinde (-dığında), vakta ki, ne vakit ki

wexto kı: b. wexto

wextrawext: yirmi dört saatlik süre (bir saatten ertesi gün aynı saate kadar geçen süre)

wext ser kewtış: üzerinden zaman geçmek, vakti geçmek, zaman aşımına uğramak

wext vıyarnayiş: vakit geçirmek, zamanını geçirmek, avunmak

wext vıyartış: zamanın geçmesi

wex wex: vah vah!, eyvah, yazık!

wey(I): vay!, vay be!, vah!, keşke

wey(II): tabii, elbette, hay hay

wey(III): "nasıl olur?, niye?" anlamlarında hayret ifadesi olarak kullanılan bir ünlem

weyca: ora, orası, orada

weye kerdış: beslemek, bakmak, korumak

wey gıdi: "vah be!", "tüh be!",

"ne yazık ki" anlamlarında kullanılan bir yakınma ve hayıflanma ifadesi
weyır/e: b. wayır
wey kı: b. wey (I, II)
weylan/e: yıkıntı (b. wêran)
wey lımın: b. way lemın
wey lımını: b. way lemın
weylımını: b. waylemını
weynayiş: b. weynıyayiş
weynıyayiş: bakmak (b. hewnıyayiş)
weyra: ora, orada, orası
weysız/e: b. bêwe
weyta: bura, burası, burada
wey wey: 1)"vay be!", "nasıl olur?" anlamında hayret ifadesi olarak kullanılan bir ünlem 2)nara atarken kullanılan bir ünlem
wezêt/e: b. weziyet
wezife/e: vazife, görev
wezir/e: 1)vezir 2)mecaz olarak: giyimi iyi olan, üstü başı düzgün olan kişi
wezirey: vezirlik
weziyet/e: vaziyet, durum
wêr/e: b. wayır
wêran: viran, yıkık
wı/e: o (b. **we**)
wıca: ora, orası, orada
wıca ra pey: ordan sonra, ondan sonra
wıcdan/e: vicdan
wıçık/e: bezden yapılan şerit, uç
wıdêlek/e: b. wırdêlek
wıhêr: b. wahar
wılat/e: welat
wıllahi: vallahi
wıllay: vallahi
wılwılı: mırıltı, gürültülü mırıldanma sesi
wına: 1)bedava, boşuna 2)böyle (b. ına)
wıni: böyle, öyle
wıniyayiş: bakmak (b. hewnıyayiş)
wıniya wına: böyle böyle, böyleyken böyle
wır: her
wırd/e: virt, belirli zamanlarda okunan bazı dinsel dua veya sözler
wırd antış: ibadet amacıyla bazı dini sözleri söylemek
wırde wırde: 1)ufak ufak, küçücük 2)hafifçe, giderek, yavaş yavaş 3)çok ufak parçalar halinde
wırdêk/e: küçük, ufak
wırdêk bıyayiş: küçük olmak, küçülmek
wırdêk dıyayiş: küçük görmek
wırdêkek/e: ufacık, küçücük
wırdêkey: küçüklük, ufaklık
wırdêkı/d: b. wırdêk
wırdêlek/e: ufacık, küçücük
wırdêlekek/e: b. wırdêlek
wırdêsı/d: iki elin bitiştirilmesi suretiyle oluşturulan (iki) avuç
wırdı/e: küçük, ufak, kırıntı
wırdı bıyayiş: 1)ufak olmak 2)doğranmak, ufak parçalar halinde kesilmek
wırdıkerda/d: b. wırdıkerde
wırdıkerde/e: doğranmış olan, doğranan
wırdı kerdiş: doğramak, ufak parçalar halinde kesmek
wırdı mırdı: ufak tefek, kırıntı
wırdı wellı bıyayiş: b. wurdı wellı

bıyayiş
wırdı wellı kerdış: b. wurdı wellı kerdış
wırdı wırdı: b. wurde wurde
wırdı wırdı bıyayiş: doğranmak, küçücük parçalar halinde kesilmek
wırdı wırdı kerdış: doğramak, küçücük parçalar halinde kesmek
wırdı wırdı varayiş: çisinti halinde yağmak, azar azar yağmak
wırdi: ikisi, her ikisi (b. herdı)
wırdi çımandê xwı ra şıyayiş: b. çımandê xwı ra şıyayiş
wırdi mırdi: 1)ufak tefek olan kimse veya şeyler 2)mercimek, nohut vb. kısa boylu ekinler
wırdine: her ikisini, her ikisi (b. herdinan)
wırdini: b. herdinan
wırkes: b. herkes
wırnayiş: kaşımak (b. wurnayiş)
wırr/e: kaşıntı (b. wurr)
wırrıyayiş: kaşınmak (b. wurrıyayiş)
wırrik: keçiyi çağırırken kullanılan bir sözcük
wırro/e: işe yaramaz (kişi), cılkı çıkmış olan
wır ro: her gün, hep (b. her roj)
wır royên/e: b. wır royın
wır royêni: b. wır royını
wır royın/e: her zamanki, her günkü
wır royını/d: b. wır royın
wıryew: her bir (b. heryew)
wısar/e: b. wesar
wısk/e: kuru (b. wışk)
wıskura/d: b. eskura
wışk/e: kuru
wışkawışk: kupkuru, sertçe
wışkayi: kuruluk
wışk beyiş: b. wışk bıyayiş
wışk bıyayiş: kurumak, kuru olmak
wışkdês/e: yalnızca taştan örülen harçsız duvar
wışkey: kuruluk (b. wışkayi)
wışkıla: sertçe, kupkuru
wışk kerdış: kurutmak
wışk û wa'd: kupkuru, kaskatı
wışş: b. wuşş
wıt/e: nem (b. hut)
wıt/e: çıt, en ufak ses (**wıt nêkerdış**: çıt çıkarmamak)
wıta/d: uyuyan, uykuda olan (kız veya kadın)
wıta: burada, burası
wıt antış: b. hut antış
wıte/e: uyuyan, uyumuş olan
wıtı/d: damla, yudum
wıtış: uyumak
wıtûwıta...bıyayiş: mırıldanmak, mırıltısı duyulmak; kendi kendine söylenip durmak, vıdı vıdı etmek
wıtwıt: mırıltı, mırıldanarak konuşma, vıdı vıdı
wıtwıtıyayiş: kendi kendine söylenmek, gevelemek, vıdı vıdı etmek, mırıldanmak
wıtwıt kerdış: vıdı vıdı etmek, çok konuşmak, mırıldanmak, kendi kendine söylenmek
wıyayiş: gülmek (b. hıwayiş)
wıye/e: kürek
wıyeyiş: b. hıwayiş
wıyı/e: gülüş, gülme (b. hıwı)
wi: 1)tabii, elbette, kuşkusuz 2)

"vay be!" anlamında hayret ve hayranlık ifadesi olarak kullanılan bir ünlem
wi/e: 1)o, onun 2)onlar
wiçalek: (çocuk dilinde) ufacık, çok küçük
wida/d: vida
wi dayê: bir şeyden kaçınıp ilişkisinin olmadığını veya şaşkınlık ifade etmek için kullanılan bir söz
wih: tabii, elbette
wiiw: "be!", "yahu!", "ne oldu sanki?", "ne oluyor be!" anlamlarında kullanılan bir ünlem
wilayet/e: vilayet
win: b. bin
wine: onlar, onların
wiy: vay!
wiy be mı ro bo!: vay başıma, vay halime!
wiye/e: kürek
wo: "be!", "yahu!", "of!" anlamlarında kullanılan bir ünlem
woni: b. wını
woye/d: kız kardeş (b. waye, warı)
wu: ve, ve de (b. **û**)
wu: o
wuare/e: b. ware
wuayir/e: b. wayir
wuca: ora, orası, orada
wucdan/e: vicdan
wucud/e: vücut, gövde
wuja: b. wuca
wujdan/e: vicdan
wujdansız/e: b. bêwujdan
wulat/e: b. welat
wuna: böyle, öyle
wuni: böyle, öyle
wuniyayiş: bakmak (b. hewnıyayiş)
wuraznayiş: kaldırmak; uyandırmak (b. weraznayiş)
wurde: ufak, küçük, kırıntı
wurde wurde: küçük küçük, ufak ufak; hafifçe, yavaşça
wurdı: ufak, küçük, kırıntı (b. wurde)
wurdı kerdış: doğramak, küçücük parçalar halinde kesmek
wurdı wellı bıyayiş: 1)toz haline gelecek kadar ezilip ufalmak 2)perişan olmak, mahvolmak
wurdı wellı kerdış: 1)toz haline getirecek kadar ufaltmak 2)perişan etmek, mahvetmek
wurdı wurdı: b. wurde wurde
wurdı wurdı kerdış: doğramak, küçük parçalara bölmek
wurdi: ikisi, her ikisi (b. herdı)
wurdini: ikisini, her ikisi (b. herdinan)
wureyiş: b. wurrıyayiş
wurıştış: kalkmak (b. werıştış)
wurnayiş: kaşımak
wurr/e: kaşıntı, kaşınma
wurreyiş: b. wurrıyayiş
wurrıyayiş: kaşınmak
wusar/e: bahar, ilkbahar (b. wesar)
wusk: b. wuşk
wuşk/e: 1)kuru 2)tamamen
wuşk bıyayiş: kurumak
wuşk kerdış: kurutmak
wuşş: 1)bıkkınlık ve yakınma ifadesi olarak kullanılan bir ünlem 2)hayret ifadesi olarak kullanılan bir ünlem
wuyatey: gülüş

wuyayıs: b. wuyayiş
wuyayiş: gülmek
wû: b. wo
wû/e: o
wûy: of! ah!
wûza: b. wuca

X

xaç/e: haç
xaçê Armıni: 1)Ermeni haçı, Hıristiyan haçı 2) inat, inatçı, kin
Xaço/e: 1)Hıristiyan, Ermeni 2)inatçı
xafı/d: başa bağlanan sarık
xafı bestış: sarık bağlamak
xafıla: ansızın, aniden, haberi olmaksızın
xafıl de: aniden, ansızın
xafılı/d: musibet, bela, başa gelen beklenmedik felaket
xafılı seri ser dı ameyiş: başına (bir) felaket gelmek
xafılı seri ser dı ardış: başına (bir) felaket getirmek
xafla: b. xafıla
xag/e:ham, olgunlaşmamış olan (meyve, sebze vb. için kullanılır)
xag bıyayiş: ham olmak, olgunlaşmamak (sebze ve meyveler için kullanılır)
xagey: hamlık, olgunlaşmamışlık (sebze ve meyveler için kullanılır)
xain/e: hain
xal/e: dayı
xalcıkı/d: b. xalcıni
xalcıni/d: dayı karısı (yenge)
xale/d: teyze
xalı/d: b. xale
xalıbe: genellikle, ekseriya çoğu zaman
xalıbı: b. xalıbe
Xalıq/e: Tanrı, yaratan
xalıs/e: saf, arı, halis
xali/d: halı
xali: tenha, sakin, ıssız
xali bıyayiş: tenhalaşmak, tenha olmak, ıssızlaşmak
xali kerdış: tenhalaştırmak, ıssızlaştırmak
xaliza/e: dayı oğlu
xalkeyna/d: dayı kızı
xalo/e: dayı
Xalpêt: Harput, Elazığ'ın eski adı
xalxalık/e: beş taş oyununda kullanılan taşlardan her biri
xalxalık-i: beş taş oyunu
xalxalo/e: b. xalxalıki
xalza/e: b. xaliza
xancerı/d: hançer (b. xencer)
xam/e: 1)ham, çiğ, olgunlaşmamış 2)acemi, bir işte yabancı olan, alışkın olmayan 3)acayip 4)işlenmemiş, üzerinde çalışılmamış olan
xam bıyayiş: 1)ham olmak, çiğ olmak 2)bir işin yabancısı olmak, alışkın olmamak 3)acayip olmak, tuhaf olmak
xam dayiş pıro: bilmezlikten gelmek, haberi yokmuş gibi konuşmak
xamey: 1)hamlık, çiğlik 2)acemilik 3)tuhaflık
xamey kerdış: acemilik etmek, acemice davranmak
xamêr/e: 1)daha çiğ, daha ham 2) daha acemi 3)daha tuhaf
xam ra: 1)çiğ olarak, ham olarak

2)aniden, beklenmedik bir durumda 3)tanınmadan, tanımaksızın

xam ra dekewtış: haberi yokken bir olaya karışmak, bilmeyerek bulaşmak, gafil avlanmak

xan/e: han

xanedan/e: hanedan, asil aile veya böylesi aileye mensup olan

xanımey: hanımlık, hanımefendilik

xanımı/d: hanım, itibarı olan kadın

xanzekı/d: ebegümeci

xape/d: hayvanı bağlamak için boynuna takılmış olan ip

xapeynayiş: aldatmak, kandırmak, yanıltmak

xapênaya/d: kandırılan, aldatılmış olan

xapênaye/e: b. xapênaya

xapênayiş: aldatmak, kandırmak, yanıltmak

xapênayişê şeytani: ihtilam

xapênayox/e: aldatan, kandıran, üçkağıtçı, dalavereci

xapênayoxı/d: b. xapênayox

xapênok: bir kuş adı

xapı/d: hile, aldatmaca, dubara

xapıtene: aldatmak, kandırmak

xapıyayiş: kandırılmak, kanmak, aldanmak, yanılmak, yanıltılmak

xapı kerdış: hile yapmak, aldatmak, oyuna getirmek

xapinayiş: kandırmak, aldatmak (b. xapênayiş)

xapxapık: bir kuş adı

xar: b. xıyarı

xar: binek hayvanının koşması

xar dayiş: koşturmak, kovalamak

xar deyiş: b. xar dıyayiş

xar dıyayiş: koşturulmak, kovalanmak

xardolabı/d: gardrop

xarı/d: bilye, misket

xarıc: hariç

xarica: b. xarıciya

xarıci: harici, dış, dıştaki

xarıciya: hariciye

xarz/e: yeni dikilmiş olan bağ

xarzek/e: b. xarz

xas/e(I): saf, arı, katışıksız, has, üstün kaliteli eşya

xas/e(II): buğdayın iyisinden yapılan kaliteli un veya böylesi undan yapılan ekmek

xas(III): b. xas û 'am

xasek/e: güzel

xas û 'am: herkes, aristokratlar ve halk tabakası

xaşi: b. xaşiye

xaşiye/d: büyük saman çuvalı, harar

xaşxaşên: güzel, süslü

xatır/e: 1)saygınlık, hatır, kadir 2)vedalaşma 3)müsamaha

xatır kerdış: müsamaha etmek, hoş görmek, bağışlamak

xatır mendış: gücenmek, darılmak

xatır persayiş: hal hatır sormak

xatır verdayiş: gücendirmek, hatırını kırmak, üzmek

xatır waştış: vedalaşmak, yola çıkarken birisinin hayır duasını almak

xatır wayştış: b. xatır waştış

xatır zanayiş: değerini bilmek,

hatırını bilmek, saygı göstermek
xatun-e/d: hatun, itibarlı kadın
xatun-ı/d: b. xatun-e
xauj: b. xawuz
xawuz: olgunlaşmamış olan meyve veya sebze, ham
xax(I): ham, olgunlaşmamış olan meyve veya sebze (b. xag)
xax/e(II): 1)tuhaf olay, felaket, skandal 2)mahcup etme, bozma, mahcup olma
xaxane/e: b. xax(II)
xaxane xwı nayiş: tuhaf bir iş yaparak kendisini gülünç veya kötü duruma düşürmek
xax beyiş: b. xax bıyayiş
xax bıyayiş: ham olmak, olgunlaşmamak (b. xag bıyayiş)
xax bıyayiş: rezil olmak, skandal konusu olmak
xax-ı/d: hile, numara, aldatıcı söz
xaxıker/e: aldatıcı sözler söyleyip durumu farklı göstermeye çalışan, numaracı, üçkağıtçı
xaxıkerey: aldatmak için numara yapma durumu, üçkağıtçılık, hilekarlık
xaxıkerı/d: b. xaxıker
xaxi bere vetış: birisinin başına olmadık işler getirmek, rezil etmek
xaxi bın dı bıyayiş: hilekar olmak
xaxi...kerdış: ...başına olmadık işler getirmek, rezil etmek
xaxi...seri ser de hameyiş: başına olmadık işler gelmek
xaxi...vetış: b. xaxi...kerdış
xax kerdış: rezil etmek, kepaze etmek, skandal konusu etmek
xax û gosırmet: skandal, gülünç durum, çok kötü durum
xax û nemay: olmadık durumlar, skandal, kötü olaylar, felaketler
xaye: gaye, amaç
xayet: gayet
xayile/e: hüzün, keder, sıkıntı verici durum
xayin/e: hain
xayiney: hıyanet, hainlik
xayiney kerdış: hıyanet etmek, haince davramak
xayiney reydı: haince, hainlikle, hıyanetle
xayinêni: hıyanet, hainlik
xayını/d: hain (kız veya kadın)
xayin vejıyayiş: hain çıkmak, hain olduğu anlaşılmak
xazgin/e: görücü, kız istemeye giden kişi (b. xwazgin)
xazginey: görücülük (b. xwazginey)
xazi/e: 1)gazi 2)Gazi altını
xazmık/e: geniz
xazoz/e: gazoz
xebar: 1)ekim için önceden sürülüp yumuşatılmış veya yabancı otlardan temizlenmiş olan tarla 2)bağın sürülmesi veya çapalanması
xebar kerdış: 1)tarlayı yabancı otlardan arındırmak veya bunu sağlayacak şekilde sürmek 2)bağı sürmek veya çapalamak
xebatı/d: çalışma, çaba
xebat û lebat: çalışıp çabalama
xebera...bıyayiş: 1)haberi olmak, haberdar olmak 2)söylediği gerçek olmak, dediği gibi olmak (**xebera**

to ya: dediğin doğru)
xeberdar/e: haberdar
xeberdar bıyayiş: haberdar olmak
xeberdar kerdış: haberdar etmek
xebere/d: haber
xebere erşawıtış: haber göndermek, haber yollamak, haber iletmek
xeberı/d: haber (b. xebere)
xeberı beyiş: b. xeberı bıyayiş
xeberı bıyayiş: 1)(yeni) haber olması 2)haberi olmak
xeberı dayiş: haber vermek
xeberı dekewtış: haberin yayılması, şayia çıkmak
xeberı erşawıtış: b. xebere erşawıtış
xeberı gırewtış: haber almak
xeberi dayiş: konuşmak
xebetıyayiş: çalışmak, işlemek
xebetnayiş: çalıştırmak, işletmek
xecelıyayene: eğlenmek
xecelnayene: eğlendirmek
xecitı: bağ kulübesi
xedema/d: kadın müstahdem, kadın hademe
xedeme/e: hademe, müstahdem
xedev/e: b. xezeb
xedıma/d: b.xedema
xedıme/e: b. xedeme
xedır/e: haksızlık, gadir
xedır kerdış: haksızlık etmek, zulmetmek, gadretmek
xefif/e: hafif
xefiya/d: kadın hafiye, kadın casus
xefiye/e: hafiye, casus
xeftanı/d: kaftan
xeftıyayiş: b. xebetıyayiş
xejelıyaya/d: meşgul, dalgın
xejelıyaye/e: b. xejelıyaya
xejelıyayiş: 1)meşgul olmak 2)dalmak 3)yanlış yapmak, şaşırmak
xejelnayiş: 1)meşgul etmek 2)şaşırtmak 3)bocalamak
xejılda...kewtış: ...tasasına düşmek, ...için kaygılanmak
xejıleyiş: b. xejelıyayiş
xejılnayiş: b. xejelnayiş
xejl/d: meşgale, şaşırma
xejla...kewtış: b. xejılda...kewtış
xejlı kewtış: tasasına düşmek, tasalanmak
xela/d: hediye, armağan, bahşiş (b. xelat)
xela/d: kıtlık, yokluk
xela ameyiş: kıtlık olmak
xela ronıyayiş: kıtlık olmak
xelaqey: hizmetçilik (kadın için kullanılır), halayıklık
xelaqı/d: halayık, kadın hizmetçi (b. xelayıqı)
xelas: kurtulma, kurtuluş
xelasey/d: kurtuluş
xelası/d: kurtuluş
xelasi/d: kurtuluş
xelat: hediye, armağan, bahşiş
xelayıqı/d: kadın hizmetçi, halayık
xele/e: buğday (b. xelle)
xeleqıyayiş: yaratılmak
xeleq kerdış: yaratmak, halketmek
xeleqnayiş: yaratmak, halketmek
xeleqnayox/e: yaratan, yaratıcı
xelesı/d: b. xelasi
xelesıyayiş: 1)kurtulmak

2)doğum yapmak
xelesnayene: kurtarmak (b. xelesnayiş)
xelesnayene ra: b. xelesnayene
xelesnayiş: kurtarmak
xeleşıyayıne: kurtulmak (b. xelesıyayiş)
xeleşnayene: kurtarmak (b. xelesnayiş)
xelet: yanlış, hata, yanıltan şey
xelet bıyayiş: yanlış olmak
xeletey/d: yanlışlık, hata
xeletey kerdış: hata yapmak, yanlışlık yapmak
xeletiye/d: yanlışlık, hata
xelet kerdış: yanlış yapmak, yanlışlıkla yapmak
xeletnayene: b. xeletnayiş
xeletnayiş: şaşırtmak, yanıltmak, yanlış yapmasına neden olmak
xeletnayox/e: şaşırtan, yanıltan
xelêşayıne: kurtulmak, kurtuluş (b. xelesıyayiş)
xelf: b. xelfe
xelfe/e: kalfa
xelfe/e: filiz
xelfe dayiş: filizlenmek
xelfek: filiz (b. xelfe)
xelfe vıstış: filizlenmek, dal budak salmak
xelı/e: buğday (b. xelle)
xelıqnayiş: b. xeleqnayiş
xelife/e: 1)halife 2)tarikatta yetkin kişi
xelifeyey: halifelik
xelle/e: buğday
xellesnayiş: kurtarmak (b. xelesnayiş)
xellıseyiş: b. xelesıyayiş
xellısnayiş: b. xelesnayiş
xelmaş: uyumak üzere olma, uyku öncesi yarı uyanık olma durumu
xelmaş bıyayiş: uyumak üzere olmak, (uyuma öncesi) yarı uyanık olmak
xelq: 1)halk 2)yaratma, yaratış
xelq kerdış: yaratmak, halk etmek
xelwe/e: halvet, uzlet, ıssız, tenha
xem/e: gam, keder, üzüntü (**xemê...nêbıyayiş**: umurunda olmamak)
xemelıyaya/d: süslenmiş olan, süslü
xemelıyaye/e: b. xemelıyaya
xemelıyayiş: süslenmek
xemelnaya/d: süslenen, süslü, süslendirilmiş olan
xemelnaye/e: b. xemelnaya
xemelnayiş: süslemek, donatmak
xemılıyayiş: süslenmek (b. xemelıyayiş)
xemılnaya/d: b. xemelnaya
xemılnaye/e: b. xemelnaye
xemılnayiş: b. xemelnayiş
xem kerdış: gamlanmak, tasalanmak, üzülmek, kederlenmek
xeml/e: 1)süs, ziynet eşyası 2)yeni giysi
xeml û xêz: süs püs
xencer/e: hançer
xençer/e: hançer
xendeq/e: hendek
xeneqayiş: b. xeneqıyayiş
xeneqıyayını: b. xeneqıyayiş
xeneqıyayiş: boğulmak
xeneqnaya/d: başkası tarafından boğulmuş olan, boğdurulan, idam

edilen
xeneqnaye/e: b. xeneqnaya
xeneqnayını: b. xeneqnayiş
xeneqnayiş: boğmak, idam etmek
xenıqe/e: boyunduruğun hayvanın boynuna geçirilen kısmı
xenıqıyayiş: b. xeneqıyayiş
xenıqnayiş: boğmak
xenim bıyayiş: yüzüne gözüne durmak, zehir zıkkım olmak, çarpmak
xenimet/e: ganimet
xenim kerdış: (kutsal bir şey) çarpmak
xenzir/e: 1)domuz 2)hınzır, kurnaz; güçlü
xenqe/e: xenıqe
xenzirey: domuzluk,hınzırlık
xenzirı/d: dişi domuz
xerab/e: kötü
xerabêrı/d: söğüt ağacı, salkımsöğüt
xerabnayiş: yıkmak, bozmak, viraneye çevirmek
xeraçi: b. qereçi
xeraj: b. xerraj
xerc/e: elbisedeki sırmalı nakış
xerc/e: harç, beton harcı
xerc bıyayiş: harcanmak
xercırax/e: harcırah
xerc kerdış: elbisenin belirli yerlerini sırmalı nakışla işlemek
xerc kerdış: harcamak
xerdel/e: bir bitki adı
xerebir: b. xerabêrı
xerefıyaya/d: bunamış, bunak
xerefıyaye/e: b. xerefıyaya
xerefıyayiş: bunamak
xeremı/d: gram
xerenti/d: garanti
xerepıyaya/d: 1)bozuk, çürük 2)yıkık, virane
xerepıyaye/e: b. xerepıyaya
xerepıyayiş: 1)yıkılmak, viran olmak 2)bozulmak, çürümek
xerepnayiş: 1)yıkmak, viraneye çevirmek 2)bozmak, çürütmek
xereq/e: bayılma, baygınlık
xereqıyaya/d: bayılmış olan, baygın
xereqıyaye/e: b. xereqıyaya
xereqıyayiş: bayılmak
xereqnayiş: bayıltmak
xerez/e: garaz, kin (b. qerez)
xerıfıyaya: b. xerefıyaya
xerıfıyaye: b. xerefıyaye
xerıfıyayiş: b. xerefıyayiş
xerıpnayiş: b. xerepnayiş
xerib/e:yabancı, garip
xeribey/d: b. xeribi
xeribey kerdış: yabancı gibi çekingen davranmak, yabancılık çekmek
xeribı/d: b. xerib
xeribi: gurbet, gariplik, yabancılık
xeribiye: b. xeribi
xerim bıyayiş: b. xenim bıyayiş
xerita/d: harita
xeriv: b. xerib
xerj: b. xerc
xerj kerdış: b. xerc kerdış
xerraçi: b. qereçi
xerraçiyey: b. qereçiyey
xerraj/e: haraç, birisinden zorbalıkla alınan para, vergi
xerraj/e: garaj
xerrıfıyayiş: b. xerefıyayiş

xerrıpıyaye/e: b. xerepıyaye
xerrıpıyayiş: b. xerepıyayiş
xerrıpnayiş: b. xerepnayiş
xerrıtnayiş:1)meyve veya sebze bahçesinin ürününü aldıktan sonra bakımsız bırakmak 2)mecaz olarak: soyup soğana çevirmek
xertı/d: aralıklı dikiş
xesar/e: hasar
xesarat/e: hasarat, zarar ziyan
xesb kerdiş: gasbetmek, başkasının malını zorla almak
xestexane/e: hastahane
xeta/d: hata
xetemıyaya/d: tıkanmış olan, tıkanık (b. xetımıyaya)
xetemıyaye/e: b. xetemıyaya
xetemıyayiş: b. xetımıyayiş
xetemnaya/d: tıkanık, tıkalı hale getirilen
xetemnaye/e: b. xetemnaya
xetemnayiş: b. xetımnayiş
xetı/d: hat, çizgi (**xeta cıdı**: karasaban izi, çift sürünce oluşan hat)
xetıkın/e: çizgili, hareli
xetıkını/d: çizgili, hareli
xetımeye/e: b. xetımıyaye
xetımıyaya/d: tıkanmış olan, tıkanık
xetımıyaye/e: b. xetımıyaya
xetımıyayiş: tıkanmak
xetımnayiş: tıkamak
xevere/d: b. xebere
xevere guretene: haber almak (b. xeberı gırewtış)
xevtıyayiş: b. xebetıyayiş
xewesıyayiş: suya batırılmak, suyun dibine batırılarak çıkmasına fırsat verilmemek (canlı için kullanılır)
xewesnayiş: suyun dibine batırarak çıkmasına fırsat vermemek (canlı için kullanılır)
xewf/e: korku, ihtişamdan ürperme
xewf kerdiş: korkmak
xewle/e: b. xelwe
xewle kewtış: halvete çekilmek,
xewlet/e: halvet (b. xelwe)
xewli/d: havlu
xewriyayiş: bayılmak
xewtıyayiş: b. xebetıyayiş
xewx: akılsız
xewxêrı/d: şeftali ağacı
xewxı/d: şeftali
xewxir: b. xewxêrı
xeyal: hayal
xeyb/e: gaip, görünmeyen
xeybane/e: 1)gaip, görünmeyen 2)görünürde olmayan varlık, gaipten çıkan yaratık, gulyabani
xeyel: b. xeyal
xeylê: b. xeyli
xeylên: hayli, çok
xeyli: hayli, çok, fazla, epey
xeyme/d: çadır
xeymı/d: çadır (b. xeyme)
xeymı dayiş pıro: çadır kurmak
xeyr: hayır, yok (değil)
xeyr: hariç, gayri
xeyr/e: sevap, hayır
xeyr ameyiş: hoş gelme (**tı xeyr amey**: hoş geldin)
xeyrat: b. xeyr û xeyrat
xeyr deyiş: b. xeyr dıyayiş
xeyr dıyayiş: hayrını görmek, yarar görmek

xeyret/e: gayret, çaba; hamiyet
xeyretın/e: gayretli
xeyret kerdış: gayret göstermek, çaba sarfetmek
xeyretli/e: gayretli, gayretkeş, kötülüğe ve haksızlığa tahammül edemiyen; hamiyetli
xeyrên/e: hayırlı
xeyrênı/d: hayırlı
xeyrê xo: lütfen, hayrına
xeyrimewquf: tutuksuz olarak, gayri mevkuf
xeyrimuslim/e: gayri müslim, müslüman olmayan
xeyr ke: yoksa, olmazsa, aksi takdirde
xeyr kerdış: sevap işlemek, sevapta bulunmak, hayırlı davranışta bulunmak
xeyr...ra veynayiş: hayrını görmek, uğurlu gelmek
xeyrsılam: selametle, hayırlısıyla
xeyr û xerib: tümüyle yabancı olan
xeyr û xeyrat: 1)hayırlı şeyler, yapılmasıyla sevap kazanılan işler 2)ölünün günahlarının bağışlanması için başkalarına verilen mal veya para
xeyrweşi: "sağlıkla", "hayırlısıyla" anlamlarında kullanılan bir deyiş
xeyşa/d: büyük saman çuvalı, harar (b. xaşiye)
xeyşlet: yırtık saman çuvalı parçası
xeyt: keklik avı için yapılan çeper
xeyt: giyeceklerde özel bir dikiş veya süs
xeyt kerdış: (giyecekleri) özel bir dikişle süslemek
xeza/e: gaza, savaş
xezalı/d: ceylan, gazal
xezeb/e: 1)gazap, felaket, bela 2)yaramaz, haylaz 3)geveze 4)acımasız
xezev/e: b. xezeb
xezina/d: hazine
xezna/d: hazine (b. xezina)
xezum: sararıp kuruyan yaprak, gazel
xêlê: hayli, çok (b. xeyli)
xêr/e: hayır, sevap (b. xeyr)
xêra-y: hariç, gayri (b. xeyr)
xêv/e: aptal, şapşal, salak, anlayışsız
xêvı/d: b. xêv
xêvo/e: b. xêv
xêz bıyayiş: çizilmek
xêzekı/d: kısa çizgi, tire
xêzı/d: çizgi, hat
xêzı antış: çizgi çekmek
xêzı kaş kerdış: çizgi çekmek
xêzıkı: b. xêzekı
xêzıkın/e: çizgili
xêzıkını/d: çizgili
xêz kerdış: çizmek
xıb/d: iğde
xıbêr: iğde ağacı
xıdar/e: 1)afacan, hareketli, dövüşken, yaramaz 2)yaman 3)şiddetli 4)ağır hasta, yarası veya hastalığı ağır olan
xıdar bıyayiş: 1)dövüşken olmak, afacan olmak 2)ağır hasta olmak, hastalığı ağır olmak

3)şiddetlenmek, şiddetli olmak 4) yaman olmak

xıdarey: 1)afacanlık, dövüşkenlik 2)yaman olma 3)ağır hasta olma durumu

xıdarên/e: 1)yaman 2)afacan, dövüşken, hareketli

xıdarı: b. xıdar

xıdar kerdış: 1)şiddetlendirmek, kızıştırmak, azdırmak 2)hastalığını arttırmak

xıdarêr/e: 1)daha dövüşken, daha afacan 2)daha yaman 3)daha ağır hasta 4)daha şiddetli, beter

xıdmet kerdış: hizmet etmek (b. xızmet kerdış)

xıj: cızırtı, cızırtılı ses, gıcırtı, gıcırtılı ses

xıj bıyayiş: kaymak

xıjık-ı: b. xışık-ı

xıjjık-i: içyağının kızartılmasıyla meydana gelen bir yiyecek

xılık: b. xıllık

xıllêsi: sümsük, şapşal, elinden iş gelmeyen kişi

xıllı/d: küp, büyük çömlek

xıllık: kiremit, tuğla

xıllıkı/d: çömlek

xıllıkın/e: tuğladan yapılan şey, kiremitli

xıllıkını/d: b. xıllıkın

xılmaş: b. xelmaş

xılnayiş: yıkmak

xılori/d: ekinler arasında yetişen yabani bir bitki

xılt: 1)(oyunda) hile 2)karışık, eklektik, bozuk

xıltan/e: bir bitki adı

xılxıl: kaynayan şeyin çıkardığı ses, fokurdama

xım: güm, gümbürtülü ses, patlama sesi

xıncêr/e: b. xencer

xınçêr/e: b. xencer

Xınus: Erzurum'a bağlı bulunan Hınıs İlçesi (b. Xunus)

xınzir/e: b. xenzir

xırab/e: kötü, fena, bozuk

xıraba/d: 1)bozuk araç, arızalı 2)yıkık, yıkıntı, viran

xırab bıyayiş: kötü olmak, bozulmak

xırabe/e: 1)bozuk araç, arızalı 2)yıkık, viran

xırabe bıyayiş: 1)arızalanmak, bozulmak 2)yıkılmak, viraneye dönmek

xırabek/e: kötü, fena

xırabe kerdış: 1)bozmak, arızalanmasına neden olmak, arızalandırmak 2)yıkmak

xırabey: kötülük, fenalık

xırabeyey: bozukluk, arızalı olma

xırabey sero: kötü amaçla, kötü niyetle

xırabêr/e: beter, daha kötü

xırabêrı/d: b. xırabêr

xırabı/d: b. xırab

xırabıne/d: kötülük

xırabıniye/d: kötülük

xırab kerdış: kötüleştirmek, fenalaştırmak, kötü yapmak

xıramafonı/d: gramafon

xıramı/d: gram

xırarı/d: saman vb. için kullanılan kıldan yapılmış büyük çuval, harar

xırave: b. xırabe
xırave bıyene: b. xırabe bıyayiş
xırave kerdenı: b. xırabe kerdış
xıravın/e: b. xırab
xıraviye/d: b. xırabey
xıravnêni: kötülük (b. xırabey)
xırbekı/d: harabe, yıkıntı, yıkık bina
xırbı/d: yıkıntı, yıkık bina, harabe
xırç: 1)gıcırtı 2)kırılan veya sürtünen şeylerin çıkardığı ses
Xıristiyan/e: Hıristiyan
Xıristiyaney: Hıristiyanlık
Xıristiyanı/d: Hıristiyan kız veya kadın
xırm: gevrek bir şeyin kırılmasıyla çıkan ses
xırmi: gevrek bir şeyin kırılınca çıkardığı ses
xırnık: sümük
xırm xırm: b. xırm
xırp: b. xırpo vazdayiş
xırpe: karıştırıcılık, kışkırtıcılık, kovuculuk
xırpo/e: salak, kaba davranışlı kişi, serseri, hırbo
xırpo: b. xırpo vazdayiş
xırpo vazdayiş: aniden kaçıvermek, aniden koşmaya başlamak
xırr: sert cisimlerin sürtünmesinden çıkan ses, hırıltı, horultu
xırrayiş: hırıltılı ses çıkarmak, horlamak
xırrıpıyayiş: b. xerepıyayiş
xırr û xali: ıssız, sessiz, çok tenha
xırt: bir şeyin kapanması veya kırılmasıyla çıkan ses
xırto: hemen, pat diye
xırt û xımıli: un ufak, çok küçük parçalar, iyice ezilerek kırılma
xırt û xımıli bıyayiş: un ufak olmak, paramparça olmak, iyice ezilerek kırılmak
xırt û xımıli kerdiş: un ufak etmek, paramparça etmek, iyice ezerek kırmak
xırxalêni/d: halhallı; güzel, şık olan kız yahut kadın
xırxalı/d: halhal, kadının ayak bileğine taktığı bilezik
xırxı: bir çeşit yerel gocuk veya ceket
xırxıl/e: çakıllı veya taşlık yer, çakıl taşları
xırxır: b. xırr
xırxır kerdiş: hırıltılı ses çıkarmak
xısım/e: akraba
xısm/e: birisinin seviyesine uygun rakip, kişinin dengi, bedel
xışayiş: hışırdamak (b. xuşayiş)
xışık-ı/d: (yağan) dolu
xışın/e: büyük, iri
xışın bıyayiş: büyümek, büyük olmak
xışn/e: b. xışın
xışney: büyüklük, irilik
xışnêr/e: daha büyük, daha iri
xışnı/d: b. xışın
xıştı/d: ucu sivri şiş
xıtım: 1)tam, tamam 2)hatim (b. xıtmı)
xıtım kerdiş: hatmetmek, bitirmek, Kur'an'ın hepsini okumak
xıtma Qur'ani/d: Kur'an hatmi, Kur'an'ın tümüyle okunması
xıtme/e: (camide okunan) hutbe
xıtmı/d: hatim, Kur'an'ın tamamını okuma

xıtmı wendış: hatim okumak, hatim indirmek
xıyanet: hıyanet, ihanet
xıyarı/d: hıyar, salatalık
xızal/e: ateşin yanmasından sonra artakalan kömür parçası
xızalek/e: b. xızal
xızalekı/d: b. xızalı
xızalı/d: ceylan
xızalık/e: b. xızal
xızalın/e: kömürlü
xız bıyayını: kaymak
xız bıyayiş: kaymak
xızı bıyayiş: sesi kısılmak, ses kısıklığı
xızıkı: ses kısıklığı, ses kısılması
Xızır: Hızır
xız kerdene: kaydırmak
xızmekar/e: hizmetçi
xızmet/e: hizmet
xızmetçi/e: hizmetçi
xızmet kerdış: hizmet etmek
xızmıkar/e: hizmetçi, hizmetkar
xızmıkarey: hizmetçilik
xızmıkarı/d: kadın hizmetçi
xızna/d: 1)hazine 2)define
xıznedar/e: hazinedar
xiç/e: b. xinç
xilaf: yalan (**xilaf tede çınna**: içinde yalan yok, söylenende yalan yoktur)
xilafet: hilafet, halifelik
xinç: çakıl, küçük taş (b. xinçı)
xinçek: çok küçük taş parçası, küçük çakıl
xinçekı/d: ufacık çakıl, çok küçük taş parçası
xinçekı/d: b. xinçekı kerdış
xinçekı kerdış: tek çift oynamak suretiyle bir şey seçmek veya belirlemek
xinçı/d: çakıl, küçük taş
xindar/e: sersem (**xindarê hewni**: uyku sersemi)
xint/e: 1)deli 2)sersem, bunak
xint bıyayiş: 1)sersemleşmek 2) deli olmak, delirmek
xint kerdış: 1)sersemletmek 2) delirtmek
xiret/e: gayret, hamiyet
xitab kerdış: hitap etmek
xo: kendi, kendisi
xo antış: kendisini çekmek, çekişmek
xo antış pê: 1)büzülmek, vücudunu toplamak 2)karşılıklı çekişmek
xo antış pêser: kendisini toplamak, toplanmak, toparlanmak
xo apey dayiş: kendisi geride durup etkinlik göstermemek, kendini esirgemek, geride durmak
xo besetnayiş: gerinmek
xo be xo: kendi kendine, kendi kendisine, kendiliğinden
xo beyan kerdış: kendisini açığa vurmak, kendi kendisini deşifire etmek; açıkça yapmaya başlamak
xoca/e: hoca
Xoca Xızır/e: Hızır, Hızır Aleyhisselam
xo çe kerdış: atlamak (b. xo çeng kerdış)
xo çeng kerdış: atlamak, fırlamak, kendisini atmak, kendisini fırlatmak, hoplamak
xo dar de kerdene: kendi kendini asmak, intihar etmek
xo desta dayiş: 1)kullanmak

2)(birisine) ayak işlerini yaptırmak, çalıştırmak
xo desta kerdış: eline almak, elinde tutmak; eline takmak
xo destı kerdış: çalışırken bir diğer işi beraberinde yapmak
xo dest kerdış: eline almak, elinde tutmak, eline geçirmek
xo dı: b. xo dır
xo dı kerdış: 1)takınmak, boynuna takmak 2)rasgele yemek, atıştırmak
xo dıma kaşêlı kerdış: ardından sürüklemek, sürüklendirmek
xo dıma kaş kerdış: ardından sürüklemek, sürüklendirmek
xo dıma kerdış kaşêlı: b. xo dıma kaşêlı kerdış
xo dır: kendisiyle, kendisinde
xoe: b. xo
xoe ra: b. xora
xo eştış: kendini atmak, atlamak
xo ferş kerdış: delişmence davranmak,zıvanadan çıkmak, aşırı veya anormal davranışlarda bulunmak, şaşkınca davranmak
xo germın kerdış: ısınmak, kendini ısıtmak
xo hesıyayiş: 1)uyanmak 2)farkına varmak
xo hesnayiş: 1)uyandırmak 2)farkına vardırmak 3)başkalarını kendinin veya kendi yaptıklarının farkına vardırmak
xoja/e: b. xoca
xoji: keşke, ne mutlu
xo kendış: kaşınmak, kendi kendisini kaşımak
xo kerdış: 1)kendine yapmak, kendine etmek 2)alınmak, gocunmak; çekinmek, korkmak
xo kerr kerdış: duymazlıktan gelmek, kendini sağırlaştırmak
xo kınd kerdış: karnını iyice doyurmak, tıkabasa yemek
xo kıştene: kendi kendisini öldürmek, intihar etmek
xo kolıki nayiş: birisini omuzlarına almak (b. kolıki nayiş)
xol/e: gol
xo lıngi kerdış: ayağına geçirmek, giymek
xo lıngi ra geyrayiş: gitmemek için bahane aramak, savsaklamaya çalışmak
xo lıngi ra kerdış: ayağına geçirmek, (ayakkabı) giymek
xo lıngi şanayiş: çiş veya kaka yapması için küçük çocuğu iki ayağının arasında tutmak
xo lıngiya geyrayiş: gitmek istememek, gitmemeye çabalamak, bir işi savsaklamaya çalışmak (b. xo lıngi ra geyrayiş)
xo lıştış: yalanmak, kendi kendisini yalamak
xoma: zaten
xoma ra: zaten
xo mêra bestış: beline bağlamak, kuşanmak
xona: daha, henüz
xopan: 1)yıkık, harabe 2)ürünü toplanmış olan bağ veya bahçe
xo parçe kerdış: 1)üstünü başını yırtmak 2)kendini aşırı derecede kaşımak, çok kaşınmak 3)kesinlikle reddetmek, kabullenmemek, karşı çıkmak

xo pêra nayiş: büzülmek, vücudunu toparlamak
xo pis kerdış: 1)kendini kötü etmek, kötü olmak 2)kendini pis etmek, kendini kirletmek 3)inat etmek, dediğinde direnmek
xo qeremnayiş: gerinmek
xora: zaten
xo ra dayiş: 1)giymek, giyinmek; örtünmek 2)sürünmek (parfüm, merhem vb. için kullanılır)
xo ra gırewtış: 1)giymek 2)(sözü) kendine söylenmiş sanıp alınmak, söylenenden dolayı alınmak, gocunmak
xo ra nayine: 1)kendi kendine silah sıkmak 2)kendi kendine takmak, kendi kendisine yapıştırmak
xo ra şıyayiş: 1)uyumak, kendinden geçmek 2)ceplerinde veya üzerinde bir şeyler aramak, aranmak
xorayiş: böğürmek
xo rê: kendine, kendisine, kendisi için
xorın/e: b. xorin
xori/e: b. xorin
xorin/e: derin
xoriney: derinlik (b. xorini)
xorini: derinlik
xort/e: delikanlı, genç erkek
xortey: delikanlılık, gençlik (erkek için kullanılır)
xortêni: delikanlılık, gençlik
xortımı/d: hortum
xos: b. xoz
xo sanayene...: (bir şeye) dayanmak, kendini -e dayamak
xo sas kerdene: şaşırmak (b. xo şaş kerdış)
xoser: kendi başına, başına buyruk, bağımsız, özgür
xo şaş kerdış: şaşırmak, paniğe kapılmak, telaşa kapılmak, şaşkınca davranmak
xoşawı/d: hoşaf
xoş bêş: hoş beş
xo veng kerdış: içini boşaltmak, üzerindekileri boşaltmak, kendini boşaltmak
xo vera: 1)kendiliğinden 2)kendi adına
xo vera çarnayiş: kendi önünde dolaştırmak
xo ver dayiş: çabalamak, bir işi yapmaya çalışmak
xovero: kendiliğinden
xo verran kerdış: soyunmak
xo ver sanayıne: önüne katmak (b. xo ver şanayiş)
xo ver şanayiş: 1)önüne katmak 2)bir şeyi kendisine destek yapmak 3)katlanmak, yapmayı üstlenmek, yüklenmek, yaklaşmak 4) yaslanmak 5) -e destek olmak
xo ve xo: b. xo be xo
xo vira kerdene: unutmak (b. xo vira kerdış)
xo vira kerdış: unutmak
xo viro kerdene: unutmak (b. xo vira kerdış)
xo viyarnayını: dolanmak
xowf/e: b. xewf
xowle: b. xewle
xowle kewtış: yanlızlık içinde ibadetle vakit geçirmek, uzlete çekilmek, halvete çekilmek
xowli/d: havlu (b. xewli)
xows/e: büyük veli, kurtarıcı oldu-

ğuna inanılan şeyh
xowseyiş: b. xewesıyayiş
xowsnayiş: b. xewesnayiş
xowxı/d: b. xewxı
xoya: beraberinde
xo yew kerdış: birlik olmak, bir olmak, birleşmek
xoz/e: domuz
xoze/d: dişi domuz
Xozat: Tunceli'ye bağlı bulunan Hozat İlçesi
xu: kendi (b. xo, xwı)
xu/e: huy, alışkı, tabiat (b. xuy)
xubar: sert kar tanecikleri
xuçê: abla (hitap sırasında kullanılır)
xudık: huylandırıcı, gıdıklayıcı, gocundurucu, gıdıklama
xudık bıyayiş: huylandırıcı olmak, gıdıklayıcı olmak, gocundurucu olmak; gıdıklanmak
xu dı kerdış: b. xo dı kerdış
xue: b. xo
xu gırewtış: b. xuy gırewtış
xu kerdış: b. xuy kerdış
Xulama: b. Xulomon
xulase: hülasa
Xulomon: Elazığ'a bağlı bulunan ve bakır işletmelerinin bulunduğu Guleman kasabası
xulq/e: huy, yaradılış, tabiat
xulqo safi ra: içtenlikle, yürekten
xuma: b. xoma
xumar/e: kumar
xumi: 1)yıkılan şeylerin çıkardığı ses 2)akan suyun çıkardığı ses, uğultu
xundi/e: gelin getirmeye giden erkek
xunuq: mayhoş, kekremsi, ekşimsi tadı olan
Xunus: Erzurum'a bağlı bulunan Hınıs İlçesi
xura: b. xora
xurbet: gurbet
xurde: hurda
xuremi/d: balya
xurin/e: derin
xurinı/d: derin
xurma/d: hurma
xurr: toplu halde yürüme ve koşma sırasında veya bir şeyin yıkılması sırasında çıkan ses
xurri: b. xurr
xurt/e(I): büyük, iriyarı, güçlü, kocaman; nüfuzlu
xurt/e(II): üvey oğul
xurt bıyayiş: büyümek, güçlenmek, büyük olmak, iriyarı olmak, güçlü olmak; nüfuzlu olmak
xurtey: iriyarılık, güçlülük, büyüklük; nüfuzluluk
xurtey: üvey evlat olma durumu
xurtı/d: üvey kız
xurtı/d: b. xurt(I)
xurt kerdış: büyütmek, güçlendirmek, iriyarı hale getirmek; nüfuzlu olmasını sağlamak
xurxur: gür akan şeylerin veya yürüyenlerin çıkardığı ses
xuser: b. xoser
xusr/e: gusül
xusrê xo vetış: gusül aptesi almak, boy aptesi almak
xusus/e: husus
xususi: hususi, özel
xususiyet: hususiyet
xuş: hışırtı, şırıltı

xuşayiş: 1)hışırdamak 2)şırıldamak
xuşrugı/d: daha çok çocuklarda görülen ve kafada sivilceler halinde beliren bir hastalık
xuşi: 1)hışırtı 2)suyun akarken çıkardığı ses, çağıltı
xuşşi: hışırtı (b. xuşi)
xuşt: bir şeyin çekilmesi veya iki şeyin birbirine sürtünmesiyle çıkan ses
xuşto: bir şeyi aniden çekip çıkarınca çıkan sesi ifade eden bir sözcük
xuştxuşt: hışırdama, hışırtı
xuşxuş kerdış: hışırdamak
xutbe/e: hutbe
xuvero: b. xovero
xuy/e: huy, alışkı, tabiat
xuy gırewtış: alışkanlık kazanmak, huy edinmek
xuy kerdış: 1)alışkanlık kazanmak, alışmak, huy edinmek 2)huylanmak, gocunmak, alınmak 3)korkmak, çekinmek
xû: b. xo
xû/e: huy, tabiat (b. xuy)
xû kerdış: b. xuy kerdış
xwarde/e: hovarda
xwazgin: dünürcü, görücü
xwazginey: dünürlük, görücülük
xwera:b. xora
xwı: kendi, kendisi
xwı/e: huy (b. xuy)
xwı 'aq:lıyayiş: 1)uyanmak 2)farkına varmak
xwı aqılnayiş: 1)uyandırmak 2)farkına vardırmak 3)kendinin veya kendi yaptıklarının farkına vardırmak
xwı 'arda nayiş: oturmak, henüz yeni oturmuş olmak
xwı 'arda verdayiş: oturmuşken kalkmak istememek, gitmek istememek
xwı bendedê...nayiş: kollamak, izleyip gözetlemek
xwı berzin nayiş: başının veya yastığının altına koymak, başucuna koymak
xwı beyntar kerdış: araya almak, aralarına almak
xwı bın kerdış: altına etmek, altını ıslatmak
xwı bı xwı: kendi kendine, kendi kendisine, kendiliğinden (b. xo be xo)
xwı burro dayiş: kendisini yüksek bir yerden aşağı atmak
xwı cerebnayiş: kendisini denemek
xwı cê dı kerdış: yırtınmak
xwı cê ra kerdış: yırtınmak
xwı cıllı nayiş: 1)yatağa girmek 2)hasta olmadığı halde kendisini hasta gösterip yatağa girmek
xwı çeng kerdış: b. xo çeng kerdış
xwı çıma kerdış: 1)göze almak 2)gözüne kestirmek, hedeflemek
xwı...çım vıstış: (başkasının) gözüne girmek veya bunun için uğraşmak
xwı çokan ro dayiş: dizlerini dövmek
xwı dayiş dest: kendisini ele vermek, teslim olmak
xwı dayiş kınar: gizlenmek, ortalıktan çekilmek, kenara çekilmek

xwı dejnayiş: kendini üzmek, kendini incitmek, kendini yormak
xwı dekerdış: karnını tıka basa doldurmak, çok yemek
xwı dekerdış: koşmak, kaçmak
xwı derênayiş: eğilmek, kendini eğmek, sinmek
xwı desta dayiş: b. xo desta dayiş
xwı desta kerdış: b. xo desta kerdış
xwı destı berdış: birlikte götürmek, beraberinde götürmek, elinde götürmek
xwı dest kerdış: b. xo dest kerdış
xwı dest vıstış: ele geçirmek, eline geçirmek
xwı dı ardış: 1)beraberinde getirmek 2)korkaklık veya cimrilikte bulunmak
xwı dı 'edelnayiş: b. xwı dı verdayiş
xwıdık: b. xudık
xwı dı kay kerdış: neşesi yerinde olmak, kendi kendisiyle oynamak, ne yapacağını bilmez olmak
xwı dı kerdış: b. xo dı kerdış
xwı dır berdış: beraberinde götürmek, birlikte götürmek
xwı dı şıyayiş: uyumak
xwı dı verdayiş: 1)(sır, laf vb) gizlemek 2)kendisinde bulundurmak, kendi üzerinde bekletmek
xwı 'ebênayiş: kendine sokmak
xwı 'eyan kerdış: kendisini açığa vurmak
xwı eyştış bıde: 1) -e atlamak, bir şeyin üzerine atlamak 2)aman dilemek, ricada bulunmak, yalvarmak
xwı fa'ş kerdış: aşırı ve ahlaksızca davranışlarda bulunmak, zıvanadan çıkmak
xwı feka kerdış: xwı fek ra kerdış
xwı fek ra kerdış: ağzına sokuşturmak, rasgele yemek, atıştırmak
xwı ferş kerdış: b. xo ferş kerdış
xwı gewşek kerdış: gevşekçe davranmak, korkakça veya cimrice davranmak
xwı gıj kerdış: başkasına saldırmak için davranmak, atakta bulunmak
xwı...gırewtış: sığınmak
xwı goş kerdış: dinleyip kabul etmek, kulağına küpe etmek
xwı gûşa kerdış: b. xwı goş kerdış
xwı gûşiya kerdış: b. xwı goş kerdış
xwı hemet kerdış: korunmak, kendini (bir şeyden) korumak
xwı heremnayiş: 1)üstünü kirletmek, donunu kirletmek, altına pislemek 2)bozulmak, kötüleşmek
xwı hesıyayiş: b. xo hesıyayiş
xwı hetı: kendi nezdinde, kendi yanında, kendince, kendine göre
xwı hewnıyayiş: 1)kendine bakmak, kendine itina göstermek, bakımına dikkat etmek 2)kendi bildiğini yapmak, kendi yapısına göre davranmak
xwı hewn nayiş: uyumadığı halde uyur gibi davranmak; uyumak, yatağa girmek
xwı hiz kerdış: aşırı ve ahlaksızca davranışlarda bulunmak, zıvanadan çıkmak
xwı howl kerdış: 1)kendi kendisi-

ni iyi göstermek, övünmek 2)iyi olmak, iyileşmek (iyi bir kişi olmak)
xwı 'ıngırnayiş: somurtarak durmak, sezdirmeden bekleyip bakmak
xwı kaş kerdış: kendini çekmek, çekilmek ; sürüklenmek
xwı kerdış: b. xuy kerdış
xwı kerdış: b. xo kerdış
xwı kırrantış: kendisini çekmek, sürüklenmek
xwı kise ra: 1)kendi kesesinden, kendi parasıyla 2)kendi uydurması, uydurarak
xwı kolıki nayiş: b. xo kolıki nayiş
xwı mahfeze kerdış: korunmak, sakınmak, kendini korumak
xwıma: b. xoma
xwı merg nayiş: 1)ölmüş gibi davranmak, ölü numarası yapmak, uyumuş gibi davranmak, teplenmeden durmak 2)ölümü göze almak, ölümü göze alarak bir işi yapmak
xwı mêra bestış: b. xo mêra bestış
xwı mêra dayiş: b. xwı mêra bestış
xwı mıdafe kerdış: kendini savunmak, korunmak
xwı mıl kerdış: 1)boynuna asmak, takınmak 2)(günah veya suçu) üzerine almak, üstlenmek
xwı mıyan kerdış: araya almak, kendi aralarına katmak
xwı nayiş: itiraf etmek
xwı neternayiş: kollamak, gözleyip izlemek
xwı nêdıyayiş: kendini kaybetmek
xwı...peleknayiş: saklanıp birisini veya bir şeyi beklemek, gizliden gözlemek
xwı pey dı ver dı kerdış: sallanarak gösterişlice yürümek, bir öne bir arkaya doğru hareket etmek
xwı pey nayiş: koruması altına almak, sahip çıkıp korumak, sahip çıkmak, kanat germek, kendi arkasına gizlemek
xwı pê kırrantış: kavga etmek için çekişmek
xwı pê şanayiş: omuz omuza vermek, sırt sırta vermek, birlikte davranmak, birbirine destek olmak
xwı pêt kerdış: sıkı durmak, dayanmak, dişini sıkmak, sabretmek
xwı pıra nayiş: içine dalmak
xwı pıstan kerdış: koynuna koymak, koynuna bırakmak
xwı pıstan nayiş: koynuna koymak, koynuna sokmak
xwı pizze dı vatış: içinden söylemek, kendi kendine söylemek
xwı pizze dı vatış qey: sanmak
xwı pizze kerdış: içine dert etmek, karşılık vermek üzere bir kötülüğü unutmamak
xwı pizze nayiş: içine dert etmek, karşılık vermek üzere bir kötülüğü unutmamak
xwı pola kerdış: omuzuna asmak, omuzuna takmak
xwı pola nayiş: omuzuna koymak, omuzunda taşımak, kendi omuzuna dayamak
xwı pol nayiş: omuzlamak, omuzuna koymak
xwı qerımnayiş: gerinmek

xwı qiy ro hameyiş: (argoda) böbürlenmek, övünüp durmak, horozlanmak
xwıra: zaten (b. xora)
xwı ra duri vıstış: kendisinden uzaklaştırmak, başından savmak
xwı ra geyrayiş: kendi ceplerinde veya üstünde bir şey aramak, aranmak
xwı ra hera vıstış: kendisinden uzaklaştırmak
xwı ra hes kerdış: rahatına ve bakımına düşkün olmak, kendi kendisini sevmek
xwı ra hille bıyayiş: kendisinden kuşkusu olmak, foyası olmak
xwı ra kerdış: kendi kendisine takmak, takınmak
xwı...ra kerdış: içine girmek, içine dalmak
xwı ra nayiş: kendine silah sıkmak; kendi kendisine yapıştırmak, kendi kendisine takmak, kendi kendisine dokundurmak
xwı ra pey verdayiş: geride bırakmak, gerisinde bırakmak
xwı ra razi bıyayiş: kendi kendisini beğenmek, kendi halinden memnun olmak, kibirli olmak
xwı ra vetış: (laf) uydurmak, kendinden çıkarmak
xwı ra veynayiş: üşenmeden yapabilmek, kendinde yapabilecek gücü bulmak, gücü yetmek
xwı recefnayiş: kendini titretmek, vücudunun değişik yerlerini oynatmak
xwı refşnayiş: b. xwı recefnayiş
xwı rehet kerdış: içini dökmek, deşarj olmak, kendi kendisini rahatlatmak
xwı reqesnayiş: vücudunu oynatmak, oynamak, raksetmek
xwı ri: kendine, kendisi için (b. xo rê)
xwı ri bar kerdış: kendine dert etmek, önemsemek, umursamak
xwı ri derd kerdış: kendine dert etmek, kendine dert edinmek, önemsemek
xwı ro beyiş: b. xwı ro bıyayiş
xwı ro bıyayiş: (kendi) üstüne başına el atmak, (kendi) saçını başını yolmak, kendi üzerinde veya ceplerinde bulunan bir şeyi almaya çalışmak
xwı ro kerdış: 1)kendi kendisinin üzerine dökmek, dökünmek 2)altını kirletmek, altına etmek
xwı ronayiş: diz çökmek, eğilmek; sinip beklemek
xwı rut kerdış: soyunmak, kendini çıplaklaştırmak
xwı sape kerdış: (yüzyüze gelmemek için) ters yönde gitmek, sıvışmak
xwı sawıtış: 1)kendi üzerine sürmek, kendi kendisine sürmek, sürünmek 2)bulaşmak, başına bela etmek
xwıser: b. xoser
xwı ser darıtış: (bir şeyi) kendi kendisinin üzerine devirmek, kendi kendisinin üzerine yıkmak
xwı...ser darıtış: -nin üzerine abanmak, -e yaslanmak
xwı ser deh kerdış: başından savmak, atlatmak

xwı ser dı kerdış: 1)kafaya dikmek (içmek) 2)başından aşırmak
xwı ser nayiş: 1)(külah, şapka vb) kafasına giymek, kafasına koymak 2)bir şeyi kendi üzerine koymak 3)kendi üzerine almak, üstlenmek
...xwı ser nayiş: başkasını veya bir şeyi kendisi uğruna harcamak, kendisi için (başkasını) feda etmek
xwı...ser nayiş: kendini...için feda etmek, kendi kendisini...için harcamak
xwı sero bıyayiş: dinç olmak, sağlığı yerinde olmak
xwı sero vındertış: dik durmak, ayakta durmak
xwı serro dayiş: 1)kafasına giymek, kafasına sarmak 2)kendi kafasına vurmak
xwı serro kerdış: 1)kendi başına dökmek, kendi başına geçirmek 2)müsrifçe davranmak, harcamak
xwı şinayiş: iradesine sahip olmak, kendi kendisine gücü yetmek
xwı tebiştış: kendini tutmak, kendi kendisini alıkoymak, dişini sıkmak, sabretmek, dayanmak
xwı tede rehet kerdış: (birisine veya bir şeye karşı) içini dökmek ve kendi kendisini rahatlatmak
xwı tepa dayiş: kendisi geride durup etkinlik göstermemek, kendini esirgemek, geride durmak
xwı tereknayiş: olmadık işler yapmak, aşırı olumsuz davranışlarda bulunmak
xwı tê bına kerdış: birbirine sokulmak
xwı tê dayiş: b. xwı têwo dayiş
xwı tê pırıngnayiş: büzülmek, vücudunu toplamak
xwı têwo dayiş: kıpırdanmak, harekete geçmek
xwı tê şanayiş: vucudunu oynatmak, kendi kendisini titretmek, sallanmak
xwı tıra kerdış: (bir şeyin) içine dalmak, içine girmek
xwı tıra pawıtış: -den korunmak, -den sakınmak
xwı to kerdış: sıvanmak (kollarını veya paçasını sıvamak), toparlanıp hazırlanmak
xwı tuqlıki dayiş: takla atmak
xwı tut kerdış: dikilip durmak, dikilip beklemek
xwıver: kendiliğinden (b. xovero)
xwı vera: kendi namına, kendi hesabına, kendi adına
xwı vera gırewtış: 1)kucağına almak, kucaklamak 2)kendi namına almak, kendisi için almak
xwı vera nayiş: kendisine siper etmek
xwı...vera nayiş: kendini...-e siper etmek
xwı ver dı vındertış: haddini bilmek, olumsuz bir şey yapmadan durmak
xwı ver hewnıyayiş: önüne bakmak, başını önüne eğmek
xwı ver kewtış: utanmak
xwı ver nayiş: kendi önüne koymak
xwıvero: b. xovero
xwı vero dayiş: gayret etmek, gayret göstermek, çabalamak, uğraş-

mak, baş etmeye çalışmak
xwı...vero dayiş: ...ile başa çıkmaya çalışmak, ...ile baş etmeye uğraşmak, ...için çabalamak
xwı vero dexerıyayiş: önüne bakıp dalgınca düşünmek, cevap vermeden başını önüne eğmek
xwı vero hewnıyayiş: önüne bakmak, başını önüne eğmek, utanmak
xwı verra dayiş: 1)kendini bırakmak 2)serserileşmek, iyice şaşırıp bozuk davranışlarda bulunmak 3)(bağlı iken) kendini çözmek
xwı ver ra dayiş: önünden vermek, önündekinden vermek
xwı ver ra wedertış: aşırı davranışlarda bulunmak, olmadık şeyler yapmak
xwı ver şanayiş: b. xo ver şanayiş
xwı...ver şanayiş: 1)(bir şeyi) kabullenmek, yapmaya yanaşmak, yapmayı üstlenmek 2)yaklaşmak, yanaşmak 3)destek olmak
xwı ver pê dayiş: sallanmak, vucudunu oynatmak, sallana sallana yürümek
xwı ver vıstış: önüne katmak
xwı ver wedetış: b. xwı ver ra wedertış
xwı vıraştış: kılık kıyafetini güzelleştirmek, üstünü başını düzeltmek
xwı vırran kerdış: kendi üstünü açık bırakmak, soyunmak
xwı vırran verdayiş: kendi üstünü örtmeyip açık bırakmak (b. xo verran kerdış)
xwı vıstış bere: b. xwı eyştış bıde
xwı vira kerdış: unutmak
xwı vir ardış: hatırlamak, anımsamak
xwı vir kerdış: unutmak
xwı wardış: 1)kendi kendisini bitirmek, kendi kendisini yemek 2)çok istemek 3)çok çalışmak
xwı wendış: yüz verip kendine çekmek, ilgi gösterip kendine yaklaşılmasını sağlamak
xwı werantış: (kol veya paçasını) sıvamak, sıvanmak, toparlanıp hazırlanmak
xwı werdış: b. xwı wardış
xwı weşanayiş roşanayiş: üstünü başını silkelemek
xwı weternayiş: saldırmak üzere davranmak, dikelip hazır beklemek
xwı xejelnayiş: şaşırmak, telaşa kapılmak, paniğe kapılmak
xwı xemelnayiş: süslenmek
xwı xemılnayiş: b. xwı xemelnayiş
xwı xırab kerdış: kötüleşmek, kötü olmak
xwı yewbınan peleknayiş: birbirini kollamak
xwı yewbınan bın ra kerdış: birbirine sokulmak
xwı zanayiş: kendi durumunu bilmek, kendini bilmek
xwı zan ro gunayiş: kekelemek
xwı zel kerdış: çok yiyip karnını şişirmek, tıka basa yemek
xwı zut kerdış: soyunmak, kendini çıplaklaştırmak
xwiy/e: huy, alışkı (b. xuy)
xwiy gırewtış: b. xuy gırewtış

xwiy kerdış: b. xuy kerdış
xwu: b. xo, xwı

Y

ya/d: o
ya: evet
ya: ya, yahut, veya (b. nê)
ya: ey!, hey!, haydi!
yaban/e: yaban, kır, yerleşim biriminin dışındaki yer
yabanê Hûmay: Allah'ın çölü, kır, yaban, ıpıssız yer
yabani/e: yabani, vahşi
yabaniyey: yabanilik, vahşilik
yaban kewtış: dağlara düşmek, delirmek, şaşkına dönmek
yaban ra çerayiş: "yabani olmak", "ilkel olmak" anlamında kullanılan bir deyim
yaban vıstış: "delirtmek", "dağlara düşürmek", "yabanileştirmek", "(birisini) şaşkına çevirmek" anlamlarında kullanılan bir deyim
yabaş: yavaş (b. yewaş)
yabon/e: b. yaban
yaboni/e: b. yabani
yacêrayıne: b. ageyrayiş
yadigar/e: hediye
ya Ella: ayağa kalkarken veya bir işe başlarken "Ya Allah!", "Allah'ın adıyla", "haydi!" anlamlarında kullanılan bir deyiş
Yahudi/e: Yahudi
Yahudiyey: Yahudilik
yakerdene: b. akerdış, akerdene
yallah: yallah, haydi
yaman: 1)yaman 2)güç, dayanılması zor olan
yan: ya, yahut, veya
yanış: yanlış
yanışey: yanlışlık
yani: yani
yan..., yan...: ya..., veya
yaqut/e: yakut
yar/e: yar, sevgili
yaranıye/d: şaka, yarenlik
yarbi: b. yarebbi
yardım/e: yardım
yardım kerdış: yardım etmek
yardım waştış: yardım istemek
yare/d: yar, sevgili
yarebbi: yarabbi, aman Allahım!
yarı/d: yar, sevgili, dost
yari: şaka, latife
yari kerdış: şaka yapmak
yarme/e: yarma, uçurumlu yer
yar û axyar: dost ve düşman
yas/e: yas
yasax/e: yasak
yasax bıyayiş: yasak olmak, yasaklanmak
yasax kerdış: yasaklamak
Yasin: Kur'an'ın surelerinden biri olan Yasin Suresi
yastuxı/d: yastık (b. balışna)
yaşıl/e: yeşil (b. hewz)
yaw: b.yew
yawer/e: yaver
Yawıdi/e: Yahudi
Yawıdiyey: Yahudilik
Yawudi/e: b. Yahudi
Yawudiyey: Yahudilik
yaxe/e: yaka (b. gırane)

yaxer/e: yağmur (b. varan)
yaxır: b. yaxer
yaxme: yağma, zorla başkasının malını (veya parasını) alma
yaxme niyo: "yağma yok", "öyle şey olmaz" anlamında kullanılan bir deyim
yaxme wo: "yağma yok", "öyle şey mi olur?" anlamında kullanılan bir deyim
ya xuda: ayağa kalkarken veya bir işe başlarken "ya Allah!" anlamında kullanılan bir deyiş
yaxut: yahut, veya
yay/d: o
yay/d: yay
yay/d: teyze (b. yayi)
ya..., ya...: ya..., veya... (**b. nê...nê...**)
ya..., ya ki...: b. ya..., ya zi...
ya..., ya zi: ya..., veya...(**b. nê...nê...**)
yayê: teyze (hitap sırasında kullanılır)
yayi/d: teyze
yaykeyna/d: teyze kızı
yaykê/d: teyze (hitap sırasında kullanılır)
yaykı/d: teyze
yaykıza/e: teyze oğlu, teyzezade
yayli: yaylı
yazı/e: yazı
yazı kerdış: yazmak (b. nuştış)
yazı-turre: yazı tura
yazıxane/e: yazıhane
yazux: yazık (b. heyf)
yaz û yaban: yaban, kır, çöl (b. yaban)
yebaş: b. yewaş
yebaşki: b. yewaşki
yekten: yekten, aniden, birdenbire
yekun: yekun, toplam
yella: yallah, haydi
yeman: 1)yaman, becerikli 2)b. eman-yeman
Yemen/e: 1)Yemen 2)mecaz olarak: çok uzak yer, çok yorucu ve sıkıntılı yolculuğun yapıldığı yer
yemeni: ayakkabı (b. sowl)
yemiş/e: yemiş
yemno: b. yewbinan
yene/e: cuma günü
yenı/e: çeşme, kaynak
yeqin: 1)kat'i olarak bilme, sağlam bilgi, yakin 2)meğer
yeqin bestiyayiş: kanaat hasıl olmak, bir konuda yargıya varmak, inanmak
yeqin kerdış: inanmak, kani olmak
yere/e: ikindi
yerewo teng/e: akşam üzeri, ikindinin geç saatleri
yerey: ikindi zamanı, ikindi zamanında
yerxat/e: ırgat
yerı/e: ikindi (b. yere)
yesir/e: esir
yetim/e: yetim
yew: 1)bir 2)aynı, eşit, denk
yewaş: yavaş
yewaşki: yavaşça
yewbına: b. yewbinan
yew bıyayiş: 1)bir olmak, tek olmak 2)birlikte olmak, birlik olmak 3)eşit olmak, aynı olmak
yew bı yew: birer birer

yewbinan: birbirini, birbirine
yewbinan diyayiş: 1)birbirini görmek, görüşmek 2)birbirini anlamak, anlaşmak
yewbinan gırewtış: 1)birbirini desteklemek, birleşmek 2)kapışmak, birbiriyle didişmek
yewbinan nawıtış: birbirine göstermek, birbirine öğretmek
yewbinan resayiş: 1)birbirine yetişmek 2)birbirine girişmek, vuruşmak
yewbinan tebiştış: 1)birbirini tutmak, tutuşmak, birbirine tutunmak 2)birbirini desteklemek
yewbinan wardış: 1)biribirini yemek (biribirine düşmek), 2)birbiriyle didişmek
yewbinan zanayiş: birbirini bilmek, birbirinin ne mal olduğunu bilmek, birbirinden haberdar olmak
yewbini: birbirini
yewbino: birbirini (b. yewbinan)
yewbino tebiştış: b. yewbinan tebiştış
yewbno: b. yewbinan
yew cus: aynı, aynı cinsten olanlar, birbirinden farksız, tek tip
yewçım/e: tek gözlü, yalnız bir gözü görebilen kişi
yewçımı/d: b. yewçım
yewda xwı ra şıyayiş: temelli gitmek, arkasına bakmamacasına gitmek, tümden gitmek
yew deme: bir ara, bir süre, bir zamanlar
yewdest: 1)yandaş, aynı taraftan olmak 2)tek el, tek elli, tek kollu
yewek: 1)biricik, tek; ailenin tek oğlu 2)birisi, biri, kimse 3)hiçbirisi, hiçkimse, birisi dahi
yewekey: biricik olma durumu; ailenin tek çocuğu olma
yewekı/d: 1)hiçbir 2)ailenin tek kızı
yewendes: on bir
yewendesın/e: on birinci
yewendesını/d: on birinci
yewer: 1)biri, birisi 2)hiçkimse
yeweri: 1)biri, birileri, birisi 2)hiç kimse
yewey: 1)birlik, teklik 2)beraberlik, birliktelik 3)eşitlik
yewên: birinci, ilk
yewfek: sözbirliği
yewfek/e: 1)tek ağızlı, tek taraflı kullanılan araç 2)tek taraflı kazma, bir çeşit bel
yewfek bıyayiş: sözbirliği veya işbirliği içinde olmak
yew hewa kerdış: 1)birşeyler yapmak 2)bir çeşit (iş) yapmak 3)gayri meşru cinsel ilişkide bulunmak
yew hewa kerdış: aynı şekilde yapmak, aynı biçimde davranmak
yewın/e: birinci, ilk
yewını/d: birinci, ilk
yewi: 1)biri, birileri, birisi 2)hiçbir, hiçbiri
yewina: bir başkası, başkası, başka kimse
yew kerdış: 1)birleştirmek 2)eşit kılmak, farklı iki şeyi aynı biçime sokmak, birlemek
yew kes: kimse, birisi, bir kişi
yewkışt û yewkınar: 1)yamrı yumru, yamuk, çarpık 2)hasta,

bazı organları eksik, güdük olan
yewmın: birbirini, birbirinin (b. yewbinan)
yewmiye/e: yevmiye, günlük ücret, gündelik
yewna: bir de, bir daha, başka, diğeri, bir tane daha, bir başkası (b. yewina)
yewna vinayiş: görüşmek, birbirini görmek, buluşmak (b. yewbinan diyayiş)
yewnay: başka birisi, başka bir tanesini
yewndes: b. yewendes
yewno: b. yewbinan
yewpa: tek ayaklı
yewqat: tek katlı
yewrayi: birden, tümden, tümüyle, temelli
yew rayir dıyayiş: bir yolunu bulmak, bir çaresini bulmak
yew rayir vinayiş: bir yolunu bulmak, bir çaresini bulmak
yewreng: tek renkli, tek renk, aynı renkten olan
yewroja/d: b. yewroje
yewroje/e: 1)bir günlük 2)yaşı çok küçük olan
yewserra/d: bir yıllık, bir yaşında olan
yewserre/e: bir yıllık, bir yaşında olan
yewşewa/d: b. yewşewe
yewşewe/e: 1)bir gecelik 2)yaşı çok küçük olan
yewwek: hiç kimse
yewxe/e: yufka ekmeği
yew yew: 1)bazısı, bir kısmı 2)tek tük 3)birer birer
yew yew ray: bazı kere, bazan, ara sıra
yey/e: o
yê/e: o, onun
yê: onlar
yê...: -nin, -ki, iyelik zamiri (**yê dey**: onun; **yê mın o**: benimdir, benimkidir)
yêne: b. yene
yêni: onlar, onları, onların
yê ra/e: ona, ondan
yê ri/e: ona
yı/e: b. yê
yın: b. yini
yını: b. yini
yıslıge: b. işlıg, qolıkı
yi/e: o, onun, onu (b. yê)
yi: onlar (b. yê)
yin: b. yini
yine: onlar (b. yini)
yinê: b. yini
yini: onlar, onları
yo/e: bir (b. yew)
yo/e: o
yobinû: b. yewbinan
yobinû muejnayiş: birbirine göstermek
yom/e: hava, eyyam
yome/e: b. yewmiye
yona: b. yewna
yondes: b. yewendes
yowmiye/e: b. yewmiye
yowxe/e: yufka ekmeği (b. yewxe)
yoxleme/e: yoklama
yoxleme kerdış: yoklamak, üzerini aramak, arama yapmak, yoklama yapmak
yoxro ke: meğerse (b. oxmo kı)
yuh kerdış: yuhalamak

yuka cıllan/d: yüklük, evlerde dürülen yatağın konduğu yer
yukı/d: b. yuka cıllan
Yunan/e: Yunan
Yunanı/d: Yunan kadın veya kız
Yunanki: Yunanca
yû/e: o

Z

za/e: oğul, erkek çocuk
zabıta: zabıta
zabıtı/d: zabıt, tutanak
zabıtı tebiştış: zabıt tutmak
zabut/e: zabit, subay
zacılaney: loğusalık, loğusa olma durumu
zacılanı/d: loğusa, yeni doğum yapan kadın
zad/e: yiyecek maddesi, hububat ürünü
zaf: çok, hayli, epey
zaf bıyayiş: çok olmak, çoğalmak
zafey: çokluk, bolluk (b. zafî)
zafêr: daha çok (b. zaftır)
zafi: 1)çokluk, bolluk, çoğunluk 2)daha ziyade, genellikle
zaf kerdış: çoğaltmak, arttırmak
zaf nêmend: az kalsın, az daha, neredeyse
zaf ra tayi: az çok, az da olsa
zaftır: daha çok
zaf zaf: 1)çok fazla 2)çok çok, en fazla, nihayet
zaf zeman, tay zeman: gel zaman git zaman, aradan epey zaman geçtikten sonra, derken
zalım/e: zalim
zalımey: b. zalımi
zalımêni/d: b. zalımini
zalımı/d: b. zalım
zalımi: zalimlik
zalımini: zalimlik
zalımki: zalimce
zama/e: damat, güvey, enişte
zamayi: damatlık
zamq bıyayiş: zamklanmak
zamqı/d: zamk
zamqkerda/d: zamklı, zamklanmış olan
zamqkerde/e: zamklı, zamklanmış olan
zamq kerdış: zamklamak
zan/e: b. zıwan
zanaya/d: bilen, bilgili (kız veya kadın)
zanaye/e: bilen, bilgili, bilgin
zanaye bıyayiş: bilgili olmak
zanayene: bilmek (b. zanayiş)
zanayey: bilginlik, bilme
zanayını: b. zanayene
zanayiş: bilmek ¿**zanayişo kı ez**
zana: bence, benim bildiğime göre, benim bildiğim kadarıyla, benim bildiğim)
zanayox/e: bilen
zanayoxı/d: bilen kız veya kadın
zan degunayiş: kekeliyerek konuşmak, kekelemek
zaneyiş: bilinmek (b. zanıyayiş)
zanıyayiş: bilinmek, bilinmiş olmak
zanık/e: dilcik
zani: diz
zani: "sakın", "baksana", "olmaya ki", "biliyor musun?" anlamlarında kullanılabilen bir sözcük
zanqı/d: b. zamqı
zanqı kerdış: b. zamq kerdış
zanqıle/e: çıngıl, küçük üzüm

salkımı
zanqole/e: b. zanqıle
zar/e: tavla vb. oyunlarda kullanılan zar
zaranc: keklik (b. zerenc)
zaranz: keklik (b. zerenc)
zar û zêç: çoluk çocuk
zat/e: zat, saygın kişi
zaten: zaten, aslında
zati: zaten
zature/e: zatürree
zav: b. zaf
zavey: b. zafî
zavi: b.zafî
zav nê mend: b. zaf nêmend
zav ra tani: b. zaf ra tayi
zav û zêç: b. zar û zêç
zav zav: b. zaf zaf
zav-zêç: b. zar û zêç
zaw: b. zaf
zay bırazay/e: erkek kardeşin oğlu
zay datizay/e: amca oğlunun oğlu
zay 'emızay/e: hala oğlunun oğlu
zayene: b. zayiş
zayıf/e: b. ze'if
zayi'et/e: zayiat, kayıp, hasar
zayi'et dayiş: zayiat vermek
zayiş: doğmak, doğurmak (hayvanlar için kullanılır)
zay warızay/e: kız kardeşin oğlunun oğlu
zay xalizay/e: dayı oğlunun oğlu
zay yaykızay: teyze oğlunun oğlu
Zaza/e: 1)Dımıl, Kırd, Kırmanc da denilen Kürt 2)Zazaların konuştuğu lehçe, Dımıli lehçesi
Zazaki: Zazaca, Dımıli lehçesi
ze: gibi (b. se)
zebani: zebani
zebeşe/d: karpuz (b. hındi)
Zebûr/e: Zebur, Peygamber Davud'un kutsal kitabı
zeft bıyayiş: 1)zapt edilmek, ele geçmek 2)kaplanmak
zefti/e: zaptiye, jandarma, asker
zeftiyey: zaptiyelik, jandarmalık
zeftiyo bejık/e: bir çeşit milis asker
zeft kerdış: 1)zapt etmek 2)kaplamak 3)yakalayıp sıkıca tutmak
zeh bıyayiş: harcanmak
zehf: çok (b. zaf)
zeh kerdış: harcamak
zehmet/e: zahmet, güçlük, eziyet 2)güç, güçlükle yapılabilen
zehmet bıyayiş: zahmet olmak, güç olmak
zehmet deyiş: b. zehmet dıyayiş
zehmet dıyayiş: eziyet çekmek, sıkıntı görmek, zahmete katlanmak
zehmet kerdış: zahmet etmek
zehmet kewtış: zahmet etmek, zahmete girmek
zehmet veynayiş: zahmet görmek, eziyet görmek, sıkıntı çekmek
zehmet wardış: zahmet etmek, sıkıntıya katlanmak
zehr/e: zehir
ze'if/e: zayıf
ze'if bıyayiş: zayıf olmak, zayıflamak
ze'ifey: zayıflık
ze'ifı/d: zayıf (kız veya kadın)
zeka/d: zeka
zekat/e: zekat
zeke: nasıl ki, gibi, sanki, adeta,

-ince (-ınca)
zekı: b. zeke
zel: kaval
zelal: duru, berrak
zelal bıyayiş: duru olmak, berrak olmak, durulaşmak, berraklaşmak
zelaley/d: b. zelali
zelaleya sıbay/d: şafak aydınlığı
zelalıyayiş: 1)berraklaşmak, durulaşmak 2)aydınlanmak
zelali/d: duruluk, berraklık
zelal kerdış: durulaştırmak, berraklaştırmak
zel bıyayiş: şişmek (karın şişmesi vb. için kullanılır)
zelı/d: eskiden barut konmak için kullanılan ve tahtadan yapılan küçük bir araç
zellıqıyayiş: yapışmak
zelzele/e: zelzele, deprem
zem/e: zam
zem/e: başkasının aleyhinde konuşma, (başkasını) çekiştirme
zem ameyiş: pahalılaşmak, (üzerine) zam gelmek
zeman/e: zaman
zemanêk: bir zamanlar, bir vakitler, bir süre
zemanê...vıyartış: zamanı geçmek
zemani: bir zamanlar, bir vakitler, bir süre
zemanina: bir süre sonra, bir süre daha, başka bir zaman
zemano: vakta ki, ne zaman ki
zemano kı: vakta ki, ne zaman ki
zeman vıyartış: zamanın geçmesi
zeman vıyarnayiş: zaman geçirmek, avunmak, zamanını geçirmek
zembil: sepet
zemê...kerdış: çekiştirmek, zemmetmek, aleyhinde konuşmak
zem kerdış: başkasının aleyhinde konuşmak, çekiştirmek, zemmetmek
zem kerdış: zam yapmak, fiyat arttırmak
zemqı/d: b. zamqı
zemq kerdış: b. zamq kerdış
Zemzem: Zemzem
zend: dirsek
zen'et/e: 1)zanaat 2)ziraat
zeng/e: zil, çan, çıngırak
zeng/e: 1)açık ve parlak yeşil, berrak 2)açık yeşil gözlü
zengar: pas
zengarrın/e: paslı
zengarrını/d: paslı
zengen/e: kazma
zengey: açık yeşil gözlü olma, açık yeşil renklilik
zengı/d: pas
zengı/d: açık yeşil gözlü (kız veya kadın)
zengıl/e: zil, çan, çıngırak
zengin/e: zengin
zengin bıyayiş: zengin olmak, zenginleşmek
zenginey: zenginlik (b. zengini)
zengini: zenginlik
zengin kerdış: zenginleştirmek, zengin etmek
zengne/e: kazma (b. zengen)
zengû/e: üzengi
zep bıyayiş: şişmek, şişkin hale gelmek
zep kerdış: şişirmek, şişkin ve gös-

terişli hale getirmek
zer/e: altın
zerabet-i/d: yufka ekmeğin üzerine yoğurt ve kızartılmış yağ katılarak hazırlanan bir yemek
zerafet: yufka ekmeğin üzerine yoğurt ve kızartılmış yağ katılarak hazırlanan bir yemek (b. zerabet-i)
zeranc/e: keklik
zerancı/d: dişi keklik, ana keklik (b. mari)
zerar/e: zarar
zerba...bıyayiş: gönlüne göre olmak, istediği gibi olmak, gönlünce olmak
zerba xwı: kendi gönlünce, istediği gibi
zerbe/e: kapının açılmasını önelemek için kullanılan ve genellikle tahtadan yapılan bir çeşit sürgü-kilit
zerbe kerdış: sürgülemek
zerbeti/d: b. zerabeti
zerd/e: sarı
zerd/e: altın
zerdawı/d: safra, cerahat, kusunca dışarı çıkarılan sarı su
zerd bıyayiş: sarı olmak, sararmak
zerde/d: sarı, sarışın (kız veya kadın)
zerdek/e: sarımtırak, sarıya çalan
zerdeni: sarılık
zerdey: sarılık, sarı olma durumu
zerdık/e: yumurta sarısı
zerdıkê haki: 1)yumurta sarısı 2)mecaz olarak: zarif, nazik, çok güzel
zerd kerdış: 1)sararmak, sarılaştırmak 2)sarı görünmek
zerdo/e: sarı renkli bir kuş
zerd û zımılêq/e: sararıp solmuş olan, sapsarı (hastalıktan dolayı sararmış olan kişi için kullanılar)
zere/d: gönül, yürek
zere/e: iç, içeri (b. zerre)
zere/e: karın (b. zerre)
zerehira/e: ferah, gönlü rahat, sabırlı olan
zerec/e: keklik (b. zeranc)
zerej/e: keklik (b. zeranc)
zereje/d: dişi keklik (b. zerancı)
zerejı/d: b. zereje, zerancı
zere kotene: içeri girmek, içeri düşmek
zerenc/e: keklik
zerencı/d: dişi keklik
zeretenık/e: yufka yürekli
zeretenıke/d: yufka yürekli kız veya kadın
zereveti/d: b. zerabet-i
zerevêsaye/e: acıyan, yüreği yanan
zerevêsayêni: yufka yüreklilik, insancıl olma durumu
zerez: b. zerenc
zerfı/d: zarf
zergûn: 1)sarartı, yeşerti 2)filiz
zergûn bıyayiş: filizlenmek, yeşermek
zergûn kerdış: filizlendirmek
zerhera: b. zerehira
zerı/d: gönül, yürek (b. zere,zerre-III)
zerık: 1)sarılık hastalığına yakalanan kişi 2)aşırı susama, çok susamışlık
zerık bıyayiş: 1)sarılık olmak

2)çok susamak
zerı kewtış cı: -e gönlünü kaptırmak, -i sevmek
zerıkı/d: 1)sarılık hastalığı 2)sarılık hastalığına yakalanan kız veya kadın 3)mecaz olarak: çok susama
zeri/d: gönül, yürek (b. zerre-III)
zeri/d: sarışın güzeli, sarışın kız veya kadın,sarışın dilber
zerin/e: b. zerrin
zern: b. zerne
zerne/e: altın
zernên/e: altından yapılmış olan, altın yapılı
zero/e: sarı renkli öküz vb. hayvanlar için ad olarak kullanılan bir sözcük
zerp: b. zerpı
zerpê xwı...nawıtış: fiyaka satmak, gösteriş yapmak, böbürlenmek, caka yapmak
zerpı: gösteriş için yapılan davranış, fiyaka, caka
zerq: ışık süzmesi, ışın (b. zerqe)
zerqe/d: ışın
zerqetı/d: sarı renkli bir cins yabani arı
zerra mı, mı wena: "içim içimi yiyor", "kendi kendimi yiyorum", "çok acıktım", "çok istiyorum" anlamlarına gelen bir deyim
zerra mı va çık: "yüreğim hop etti" anlamında kullanılan ve aniden bir şeyin farkına varıp ürpermeyi ifade eden bir deyim
zerra..., ...şıyayiş: canı...istemek, canı çekmek
zerra...waştış: canı istemek
zerra xwı pêt kerdış: canının istediği bir şeyden kendisini alıkoyabilmek için kendisini sıkmak, yemeden dayanmaya çalışmak, yüreğini pek tutmak
zerra xwı teng kerdış: bir şeyden hoşnutsuz olmak ve hoşnutsuzluğunu belirtmek
zerre/e(I): iç, içeri
zerre/e(II): karın, mide
zerre/d(III): gönül, yürek
zerre/e(IV): zerre, zerrecik (b. mısqali zerre)
zerre kerdış: 1)içeri sokmak 2)içeri girmek
zerre kewtış: 1)içine dalmak, içeri dalmak 2)içeriye kapanmak
zerre...masayiş: yüreği şişmek, çok üzülmek
zerre masnayiş: yüreğini şişirmek, üzmek, kızdırmak
zerre nayiş: içine koymak, içine bırakmak
zerre w teber: iç ve dış, içeri ve dışarı
zerrên/e: b. zerrin
zerrhera/e: tahamüllü, sabırlı (b. zerehira)
zerrherayey: tahamüllülük, sabırlılık
zerrı/d: gönül, yürek (b. zerre -III)
zerrı/e: iç, içeri (b. zerre-I)
zerrı bere şeyiş: b. zerrı bıder şıyayiş
zerrı bıder şıyayiş: canı istemek, canı çekmek
zerrı çıqlıki dıyayiş: 1)(bir şeyden) rahatsız olmak, tiksinmek

2)canı istemek, canı çekmek
zerrı dekewtış: sevmek, aşık olmak, gönül kaptırmak
zerrı devıstış: gönül kaptırmak, sevmek, aşık olmak
zerrı fek ra ameyiş: 1)(heyecandan veya korkudan) yüreği ağzına gelmek 2)soluğu kesilircesine yorulmak
zerrıfıyayiş: çok korkmak, ödü patlamak
zerrı hellıyayiş: 1)yüreği sızlamak, yüreği cızlamak, çok acımak, yüreği yanmak 2)yüreği bayılmak, çok acıkmak
zerrıhera bıyayiş: yüreği geniş olmak, tasasız olmak, tahamüllü olmak
zerrı kotene huri: mide (midesi) bulanmak (**zerra mı kuna huri**: midem bulanıyor)
zerrı mendış: gönlü kalmak, birisine kızmak, alınmak
zerrı pêt bıyayiş: yüreği katı olmak, acıya ve açlığa karşı dayanıklı olmak
zerrı...ra mendış: (bir şeyden) soğumak, (bir şeyi yiye yiye) bıkmak, yiyemez olmak
zerrı rehet bıyayiş: yüreği rahatlamak, müsterih olmak
zerrı şıkıtış: gönül kırmak
zerrı tadıyayiş: (bir şeyden) soğumak
zerrı teng bıyayiş: sıkılmak, hoşnutsuz olmak; sinirli olmak, sinirlenmek
zerrı teng kerdış: hoşnutsuz olduğunu belli etmek, tehammül edememek, katlanamamak
zerrı têdıyayiş: midesi bulanmak
zerrı tıra mendış: b. zerrı...ra mendış
zerrı verdayiş: kalbini kırmak, gönlünü kırmak
zerrı waştış: canı istemek, gönlü istemek
zerrı xereqıyayiş: yüreği bayılmak, çok acıkmak; çok istemek
zerrı xereqnayiş: imrendirmek, özendirmek; çok acıktırmak
zerrı ziz kerdış: (birisini) üzüp ağlamaklı duruma getirmek, duygulandırmak, üzmek
zerri: yürek
zerrin/e: altından yapılmış olan nesne, altın yapılı
zerrşıkta/d: üzgün, kalbi kırılmış olan, alınan (üzülen)
zerrşıkte/e: b. zerrşıkta
zerrteng/e: sinirli, öfkeli, sert huylu kişi; alıngan; sıkılan (içinde sıkıntı olan kişi)
zerrtengey: yüreği daralma, içinde sıkıntı olma, sıkıntılılık; sinirlilik
zerrtenık/e: yufka yürekli, alıngan (b. zeretenık)
zerrtenıkey: yufka yüreklilik, alınganlık
zerrwaştış: 1)kayırmak 2)canı istemek 3)torpil
zerrwaştış kerdış: canının istediği gibi davranmak, kayırmak, torpil yapmak
zerweş/e: mutlu, hoşnut, neşesi yerinde olan
zerweşi: mutluluk, hoşnutluk, ne-

şesi yerinde olma
zerzewat/e: sebze, zerzevat
zerzur: kafile şeklinde dolaşan büyük bir kuş çeşidi
zew/e: bir (b. yew)
zewac/e: evlilik, evlenme
zewaj: b. zewac
zewaz: b. zewac
zewc: çift
zewecıyaya/d: evli kadın, evlenmiş olan kadın
zewecıyaye/e: evli erkek, evlenmiş olan erkek
zewıcıyayiş: evlenmek
zewecnaya/d: evlendirilmiş olan kız veya kadın
zewecnayiş: evlendirmek, evermek
zewejıyayıne: evlenmek (b. zewecıyayiş)
zewencı/d: çift (tekin karşıtı)
zewer: b. yewer
zeweri: b. yeweri
zewên: b. yewên
zewıjnayiş: b. zewecnayiş
zewın: birinci (b. yewın)
zewmbini: b. yewbinan
zewncı/d: b. zewencı
zewnc fert: Tek veya çift sayılı bir şey bulundurarak karşıdakine göstermeden ona "tek mi, çift mi?" diye sormak ve bilip bilmemesine göre tespit ya da seçmede bulunmak. Tek mi çift mi oyunu.
zewndes: b. yewendes
zewq/e: zevk, haz
zewq gırewtış: zevk almak
zewtı/d: ilenç, beddua
zewucnayiş: b. zewecnayiş
zexel/e: kurnaz, hilekar; oyunda hile yapan kişi
zexel bıyayiş: kurnaz olmak, kurnazlaşmak, hilekar olmak
zexeley: kurnazlık
zexelı/d: b. zexel
zexelıyayiş: kurnazlaşmak, hilekar olmak, kuşkuluca davranır olmak
zexelnayiş: kuşkulu davranmasına neden olmak, hilekar olmasına neden olmak, kurnazlaştırmak
zexire/e: zahire, azık
zext/e: nodul, övendirenin ucuna takılmış olan sivri demir
zey: kadar, gibi (b. sey)
zey adıri: ateş gibi; hızlı, keskin, atik
zeydnayiş: 1)ilerletmek, (başkasını) geçmek 2)arttırmak
zeyi: yeni evlenen kadının evlenme sonrası baba evine yaptığı ilk ziyaret
zeynayiş: b. zeydnayiş
zeynet/e: ziynet, süs, bezek
zeynetın/e: süslü
zeynetli: b. zeynetın
zeyt/e: b. zeyt yaxi
zeyt yaxi/e: zeytin yağı
zeytunı/d: zeytin
zê: gibi (b. zey)
zêd: b. zêde
zêde: ziyade, çok, fazla, zait
zêde bıyayiş: fazlalaşmak, fazla olmak, artmak
zêde kerdış: arttırmak, fazlalaştırmak, çoğaltmak
zêdeyi: fazlalaşma, artış, fazlalık
zêdı: b. zêde

zêdi: çok, fazla, ziyadesiyle
zêdnayine: arttırmak, çoğaltmak
zên/e(I): eyer
zên/e(II): zihin, bellek
zênci/e: zenci
zêndan/e: zindan
zên kerdış: eyerlemek, binek atının üzerine eyer koymak
zêq hewnıyayiş: durup dik dik bakmak
zêq kerdış: (gözlerini) faltaşı gibi açmak
zı: -den (ismin -den hali için kullanılır)
zıbala: b. zıbılge
zıbıl/e: gübre
zıbılge/e: gübrelik, gübre dökülen çöplük
zıbl/e: b. zıbıl
zıbl û zebalı: çer çöp, rüzgarla savrulan gübre veya toz toprak
zıd/e: zıt, karşıt
zıdi/d: güç, takat (**zıdi tede nêmendış**: takati kalmamak, takati kesilmek)
zıfır: yiyinti, yiyecek kırıntısı
zıfqêlı/d: eşik
zıft/e: zift
zıgar: çakıl, ufak taş parçası
zıhin/e: zihin, bellek
zi'if/e: zayıf, güçsüz
zı'ifey:zayıflık
zıkat/e: zekat
zıkır/e: zikir, Allah'ı anmak için söylenen dini sözler
zıkır antış: zikir çekmek
zıkır kerdış: zikir çekmek
zık û zuwa: kupkuru
zılm/e: zulüm
zılqıtı/d: b. zırqıtı
zımayiş: uğuldamak, iniltili ses çıkmak
zımbêl: b. zımbêl-i
zımbêlboq/e: gür ve biçimsiz bıyıkları olan kişi
zımbêlın/e: bıyıklı
zımbêl-i: bıyık (bıyıklar)
zımbêlqeytan/e: kaytan bıyıklı, gür ve siyah bıyıklı
zıme/e: tarla
zımêl: bıyık (b. zımêl-i)
zımêl-i: bıyık (bıyıklar)
zımılêq: b. zerd û zımılêq
zımıstan/e: kış
zımıstanên: kışlık
zımıstani: kışın
zımıstani: kışlık
zımıston/e: b. zımıstan
zımıstû/e: b. zımıstan
zımi: uğultu, uğultulu ses
zımi dekewtış: uğultu çıkarmak, yer yerinden oynamak, gürültü kopması
zımi û nali: uğultu ve inleyiş sesi, feryat ve figan, gürültü
zımpere/e: zımpara
zınar/e: kaya
zıncar/e: 1)bakır pası 2)bakır yeşili, koyu yeşil
zıncı/d: burun
zıncılıyayiş: b. zıncılıyayiş
zınci/d: et parçası
zınci/d: burun (b. zıncı)
zıncile/d: zincir
zındêq/e: b. zındiq
zındiq/e: zındık, münafık
zındiqey:zındıklık
zıng: çınlama sesi, çınlamalı ses,

zangırdama, çıngırdama
zıngayene: çınlamak
zıngayiş: çınlamak, zangırdamak
zıngezıngı: çıngırtılı ses, zangırdama
zıngıl/e:çan, çıngırak, zil (b. zengıl)
zıngılı/d: bir çeşit börek, poğaça
zıngılık/e: çan, çıngırak, küçük zil (b. zengıl)
zıngi: çıngırdama, çınlama, zıngırdama sesi
zınj/d: burun (b. zınc ı)
zınn: b. zınc ı
zıp û joa: kupkuru (b. zık û zuwa)
zıqaq: sokak
zıq bıyayene: dikilip durmak
zıqum/e: b. zıqqûm
zıqumnayiş: zıkkımlamak
zıqqûm/e: zıkkım
zır: zırlama, zırlayış, zırıltı
zır: b. zırdelu
zırar/e: zarar
zırar dayiş: zarar vermek
zırar dayiş pıro: -e zarar vermek, zarara sokmak
zırar dıyayiş: zarar görmek, hasara uğramak
zıraru/d: düğme
zırar kerdış: zarar etmek (**zırar nêkeno**: zararı yok, neyse, önemi yok)
zırar pıro gunayiş: zarar görmek, zarara uğramak
zırar...resayiş: zarar görmek, -e zararı dokunmak
zırar veynayiş: b. zırar viynayiş
zırar viynayiş: zarar görmek, zarara uğramak
zırav: zarif, ince boylu
zırayene: b. zırayiş
zırayiş: b. zırrayiş
zırç/e: yeni filizlenen ot, çim
zırçayene: b. zırçayiş
zırçayiş: bağırmak, çığlık atmak
zırdelu/e: zırdeli
zırdeluy/d: zırdeli olan kız veya kadın
zırezır: zırıltı
zırıng: çarpma veya çarpışma sesi, zangırtı
zırıngi: çarpma veya çarpışma sesi, zangırdama sesi
zırna/d: zurna
zırq: güneşin doğarken ya da batarken saçtığı kızıllık, ışık hüzmesi (b. **zerqe**)
zırq dayiş: güneşin doğarken ya da batarken kızıl ışık saçması
zırqıtı/d: sarı renkli bir çeşit yaban arısı
zırqıtıkı/d: b. zırqıtı
zırr/e: zırlama, anırış, anırma
zırrayiş: anırmak, zırlamak
zırrê...ameyiş: 1) -nin anırma zamanı gelmek, zırlamak üzere olmak 2)şımarmak, şımarıklığı tutmak
zırri: anırtı, anırma, zırlama sesi
zırt: 1)anlayışsız, kaba saba, tahammülsüz 2)yellenme sırasında çıkan ses 3)aniden kızan kişi için kullanılan (olumsuz anlamlı) bir sözcük
zırtayiş: 1)aniden ve kabaca bağırmak 2)ses çıkaracak biçimde yellenmek
zırtık: b. zutık

zırtıkê...vetış: (argoda) birisini perişan etmek, çok sıkıştırmak, mat etmek, posasını çıkarmak, suyunu çıkarmak (canlılar için kullanılır)
zırto/e: 1)anlayışsız, kaba saba, palavracı, tahammülsüz kişi 2)çabuk kızan ve olur olmaz davranışlarda bulunan kişi, zıpır
zırto: beklenmedik ve gereksiz bir anda olma durumunu ifade etmek için kullanılan bir sözcük (**zırto vejıya ame**: pat diye çıkıp geldi)
zırtzırt kerdış: rasgele uygunsuz davranış ya da konuşmalarda bulunmak, fiyaka yapmak, gösteriş yapmak, övünmek, zart zurt etmek
zırzır: zırıltı, zırlama, ağlama sesi
zıt/e: çıplak
zıt kerdış: soymak, çıplaklaştırmak
zıvıl/e: b. zıbıl
zıvl û zebalı: b. zıbl û zebalı
zıwa: kuru (b. zuwa)
zıwa bıyayiş: kurumak, kuru olmak
zıwa kerdış: kurutmak
zıwan/e: dil, lisan
zıwanê...geyrayiş: henüz konuşabilir durumda olmak, dili dönmek (**zıwanê...nêgeyrayiş**: dili dönmemek, konuşamamak)
zıwanê...giyrıyayiş: dili tutulmak
zıwanê marı/e: anadili
zıwan fek dı çın bıyayiş: çok sesiz olmak, (adeta) dilsiz olmak
zıwani sero bıyayiş: dilinin ucunda olmak
zıwan ser şıyayiş: dili yatkın olmak
zıxre/e: zahire, azık
zi: de, dahi
zibanı/d: ekinler arasında yetişip hububata karışan ve siyahımtırak taneleri bulunan yabani bir bitki
ziç/e: 1)kuş, tavuk vb. hayvanların dışkısı 2)çapak
ziçê çımi/e: göz çapağı
ziçın/e: çapaklı
ziç kerdış: 1)(göz) çapak yapmak, çapaklanmak 2)kuş, tavuk vb. hayvanların dışkı yapması
zihniyet/e: zihniyet
zil/e: 1)filiz, sürgün 2)kamış, saz
zil/e: zil
zil dayiş: filizlenmek
zili/d: kıldan veya yünden örülerek yapılan şerit olup uçkur olarak ya da -kadınlarca- kuşak yerine kullanılır
zili/d: sülük
zillık/e: filiz
zillık/e: kadın üreme organındaki dilcik
zillık dayiş: filizlenmek
zillıyayiş: filizlenmek
zilli/d: b. zili
zilpeys/e: baharın kırlarda biten bir bitki
zin/e: eyer, binek atının eyeri
zina: zina, gayri meşru cinsel ilişki
zina kerdış: zina yapmak
zincılı/d: zincir
zincılı pa kerdış: zincir takmak, zincire vurmak
zincılıyaya/d: 1) (eti) çürüyüp dökülen, iyice ezilmiş olan

2)davranışları çok yavaş olan, aşırı hantal
zincılıyaye/e: b. zincılıyaya
zincılıyayiş: 1)(eti) çürüyüp dökülmek, iyice ezilmek 2)hareket ve davranışları çok yavaş olmak, hantal olmak
zincılnayış: posasını çıkarırcasına ezmek, çok dövmek
zinci/d: et parçası (b. zınci)
zindan/e: zindan
zippıkı/d: yüksek bir yerden akm akta veya damlamakta olan suyun donmasıyla oluşan sarkık buz parçacığı
ziq: b. zêq hewnıyayiş
ziqo/e: fırlak gözlü kişi, gözleri büyük ve biçimsiz olan kişi
ziq hewnıyayiş: durup dik dik bakmak (b. zêq hewnıyayiş)
ziqziq: bağırtı çağırtı
zir'et/e: ziraat
zivker/e: kuyumcu
ziwi: yeni evelenen kadının, evlenme sonrası baba evine yaptığı ilk ziyaret (b. zeyi)
ziyafet/e: ziyafet
ziyafet dayiş: ziyafet vermek
ziyafet kerdış: (birisi için) ziyafet vermek, ziyafet çekmek
ziyan/e: ziyan, zarar
ziyan dayiş pıro: -e zarar vermek
ziyani: sürekli ekinlere girip ekin yiyerek zarar verme alışkanlığı olan hayvan
ziyan kerdış: ziyan etmek; zarar vermek
ziyaret/e: ziyaret
ziyaretçi/e: ziyaretçi
ziyareti/d: yatır, ziyaretgah (b. ziyarı)
ziyaret kerdış: ziyaret etmek
ziyarı/d: yatır, ziyaretgah, kutsallığına inanılarak ziyaret edilen yer
ziyon/e: b. ziyan
ziyon: b. zibanı
ziz: ağlamaklı, üzgün, hüzünlü
ziz bıyayiş: 1)durulmak, sakinleşmek 2)(ses) net olmak, (ses) etkileyici olmak 3)ağlamaklı olmak
zizıkıyayiş: yakarmak
ziz kerdış: 1)ağlamaklı duruma getirmek, üzüp ağlayacak duruma getirmek 2)(sesi) netleştirmek, (sesi) etkileyici duruma getirmek
zo/e: b. zıwan
zoa/e: b. zuwa
zoan/e: b. zıwan
zobina: başka (b. yewna, sewbina)
zof: b. zaf
zolal: b. zelal
zolı/d: kesilen ince, uzun et veya deri parçası
zolı kerdış: deriyi uzun parçalar halinde yüzmek veya kesmek
zol wekerdış: deriyi uzun parçalar halinde yüzmek veya kesmek
zoma/e: b. zama
zompı/d: balyoz
zon/e: b. zıwan
zon/e: b. jan
zonaox/e: b. zanayox
zonayene: b. zanayiş
zonayiş: b. zanayiş
zoncı/d: çift (b. zewencı)
zon dayine: sızlamak, acı vermek (b. jan kerdış)

zonê may/e: b. zıwanê marı
zonı: diz (b. zani)
zonqıle/e: b. zanqıle
zope/e: sopa
zoq zoq: İki grupla oynanan bir çocuk oyunu olup şöyle oynanır: Taraflardan birinci grup mensupları gözlerini yumarlarken diğerleri dağılıp gizlice, görünmeden küçücük toprak kümeleri oluştururlar; daha sonra, gözlerini yummuş olanlar aniden gözlerini açarak "**zoq zoq zoq!**" diye bağırır ve buna aynı şekilde bağırarak cevap veren karşı grubun gizlice yapmış olduğu toprak kümeciklerini bulup bozmaya çalışırlar. Bulamadıkları veya bulup da bozmaya fırsat bulamadıkları bu toprak kümecikleri birlikte sayılır, bunlar rakipleri için avantaj sağlar. Bir sonraki oyunda, ikinci grup gözlerini yumar ve oyun böylece devam eder.
zor/e: 1)zor, zorbaca davranış 2)güç, çetin
zoran ver: zorlamadan ötürü, zordan dolayı, zorlama sonucu, zorlama sonucunda
zorbe/e: zorba
zorbeyey: zorbalık
zorbê...şıyayiş: zoruna gitmek, gücüne gitmek
zor bıyayiş: zorlaşmak, zor olmak
zor-çıqam: b. zor çıqıyam
zor çıqıyam: güç bela, zorlukla, zorla
zordar/e: zorba, zor kullanan kişi, zorbaca davranan kişi
zordarey: zorbalık, zor kullanabilecek gücü olma
zor dayene cı: -i yenmek, -i zorlamak
zor dayiş: zorlamak, yenmek
zor dayiş xwı: kendi kendisini zorlamak, kendi kendisini sıkmak
zordê...şıyayiş: b. zorbê...şıyayiş
zorê...berdış: yenmek
zorêna: zorla
zorê...şeyiş: b. zorê...şıyayiş
zorê...şıyayiş: 1)yenilmek 2)zoruna gitmek 3)mecaz olarak: takati azalmak, yaşlanmak
zori reydı: 1)zorla, zorbalıkla 2)güçlükle
zorkani: zorla, zorbaca, zorbalıkla
zor kerdene: zorlamak, zor kullanmak
zor kerdış: zorlamak, zor kullanmak, zor kullanarak yapmak
zor şıyayiş: 1)b. zorê...şıyayiş 2)zorla gitmek, güçlükle gitmek
zotı/d: beddua (b. zewtı)
zovina: başka, başka biri (b. yewna)
zov û zêç: b. zar û zêç
zow: eğer (b. sew)
zowbina: başka, daha başka (b. yewna, sewbina)
zowjeyiş: b. zewecıyayiş
zewjnayiş: b. zewecnayiş
zowq/e: zevk (b. zewq)
zoybi: başka (b. sewbi)
zoyna: başka (b. yewna, sewbina)
zozan/e: yayla
zu: bir (b. yew)
zuan/e: dil (b. zıwan)
zubun: bir çeşit bez

Zulfiqar/e: Zülfikar, Zülfekar (Hazreti Ali'nin kılıcı)
zulım/e: zulüm
zulımkar/e: zalim, zulmeden
zulımkarey: zalimlik, zulmedicilik
zulım kerdış: zulmetmek
zulıt: b. zulut
zuli: b. **zili**
zulm/e: b. zulum
zulum/e: zulüm
zulum kerdış: zulmetmek, zulüm yapmak, zulümde bulunmak
zulut/e: çırılçıplak
zulzulıkı/d: yemek borusu, nefes borusu
zumbur/e: b. zunbur
zumust: kış (b. zımıstan)
zumust de: kışın (b. zımıstani)
zumzuq: yumruk
zunar/e: b. zınar
zunbur/e: yüzün ön kısmı, somak, surat
zuqaq: sokak
zuqım/e: zıkkım
zuqum/e: zıkkım
zuqqumnayiş: zıkkımlamak
zura/e: 1)yalancı 2)sahte 3)üvey
zura boçqolı/d: aslı astarı olmayan yalan, büyük yalan
zura vejıyayiş: yalancı çıkmak
zura...vejıyayiş: yalanı ortaya çıkmak
zura...vetış: yalanını meydana çıkarmak, yalanını ortaya çıkarmak
zura vetış: yalancı çıkarmak
zuray/d: 1)yalancı kız veya kadın 2)sahte 3)üvey
zurayey: yalancılık
zurayên/e: yalancı, sahte, yapmacık, sun'i
zure/d: yalan
zureker/e: yalancı
zurekereni: yalancılık
zurı/d: yalan (**zurê to veşi**: "seni yalancı seni", "yalancı", "yalan söylüyorsun" anlamlarında kullanılan bir söz)
zurı teber kerdış: yalanı ortaya çıkarmak
zurı teber kewtış: yalan olduğu ortaya çıkmak, yalanı açığa çıkmak
zurı teber vıstış: yalanı ortaya çıkarmak
zurı vecıyayiş: 1)yalanı çıkmak 2)yalan olduğu anlaşılmak
zuri kerdene: yalan söylemek
zuri kerdış: yalan söylemek
zuri ra: yalandan, yalan yere
zuri varnayiş: pek çok yalan söylemek (yalan yağdırmak)
zurker/e: yalancı (b. zureker)
zur kerdene: b. zuri kerdene
zurna/d: zurna
zurneçi/e: zurnacı
zurrı/d: dal budak salıp büyüdüğü halde meyve vermeyen ağaç veya asma
zurret/e: zürriyet, döl
zut/e: çıplak
zutık/e: anüsün içi, kalın barsağın son kısmı
zuvin-i: birbirine, birbirini (b. yewbinan)
zuwa: 1)kuru (yaşın karşıtı) 2)doğrudan doğruya, tümden, büsbütün

zuwa bıyayiş: 1)yaş iken kurumak 2)dili damağı kurumak, kupkuru kesilmek
zuwa...bıyayiş: doğrudan doğruya...olmak, büsbütün...olmak
zuwa kerdış: kurutmak
zuwan/e: dil (b. zıwan)
zuwan nêgeyrayiş: dili dönmemek (**zuwanê cı nêgeyreno**: dili dönmüyor, konuşamıyor)
zuwayi: kuraklık, kuruluk, yağış ve çamur olmaması durumu
zuwer: birisi, kimse (b. yewer)
zû: bir (b. yew)
zû/e: b. zıwan
zû bı zû: b. yew bı yew
zûbini: birbirini, birbirlerini (b. yewbinan)
zûma/e: b. zama
zûn/e: b. zıwan
zûra/e: yalancı
zûra boçını/d: aslı astarı olmayan büyük yalan
zûray/d: yalancı kız veya kadın
zûrı/d: yalan
zûrker/e: yalancı
zûvin: birbirini (b. yewbinan)
zûye/d: bir tane, biri
zyedi: ziyade, çok, fazla (b. zêde)